

Tilk Péter (szerk.)

**Az önkormányzati jogalkotással
kapcsolatos szabályozási és gyakorlati
problémák**

Szerzők

Tilk Péter, Fekete Judit, Fekete Kristóf Benedek, Havasi Bianka, Juhász
Viktória, Kovács Ildikó, Kühár Noémi, Németh Boróka, Niklai Dominika,
Nyikos Bettina, Tatár Erika, Tolnai Olívia

A kézikönyv az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának
emelését célzó programja keretében valósult meg.

**PTE ÁJK
Pécs, 2018**

Tilk Péter (szerk.)

Az önkormányzati jogalkotással kapcsolatos szabályozási és gyakorlati problémák

Kiadja a PTE ÁJK
7622 Pécs, 48-as tér 1.

www.ajk.pte.hu

ISBN: 978-963-429-235-7

Lektorálta

Gaál Róbert ügyvéd, Szombathely
Mogyorósi Sándor, jegyző
Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Polgármesteri Hivatal

**A kézikönyv az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának
emelését célzó programja keretében valósult meg.**

Pécs, 2018

Tartalomjegyzék

A) A helyi önkormányzatok szabályozása az Alaptörvényben

I. Kiindulás

1. Magyarország területi beosztása
2. A helyi önkormányzás alanya
3. A helyi hatalomgyakorlás kivételes formája: a helyi népszavazás
4. A feladatellátás során kötelezően figyelembe veendő szempontok köre

II. Feladat-és hatáskörök

1. Általános észrevételek
2. Az egyes feladat-és hatáskörök

III. Az önkormányzati rendeletalkotás

1. A rendeletalkotás alapvető szabályai
2. Új elem a szabályozásban – a kormányhivatal vezetőjének pótlási jogkörben való rendeletalkotási joga

IV. A helyi önkormányzatok szervezete

V. Az állam és önkormányzat együttműködése; a helyi önkormányzatok feletti törvényességi felügyelet

1. Önkormányzat és állam együttműködése
2. Az önkormányzatok felett gyakorolt törvényességi felügyelet

VI. A helyi képviselők és polgármesterek választása

B) A helyi önkormányzatok feletti alkotmánybírósági kontroll

I. Az utólagos normakontroll kezdeményezési lehetősége és korlátozottsága

II. Az alkotmányjogi panasz igénybe vételének lehetősége

III. Problémák az önkormányzati rendelet alkotmányossági vizsgálati lehetőségével kapcsolatban

C) Az önkormányzati jogalkotás kúriai kontrollja

Bevezető gondolatok

I. Az önkormányzati rendeletek törvényességi felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás

1. A Kúria megállapításai a hatáskör jellegével összefüggésben
2. A releváns alaptörvényi és törvényi szabályok

a) *Az Alaptörvény releváns szabályai*

b) *Az Möt. előírásai*

c) *A Bszi. szabályai*

II. Eljárási kérdések a Kúria előtt

1. A kormányhivatal általi törvényességi kontroll egyes eszközei ismételt alkalmazásának lehetősége

2. A Kúria vizsgálati lehetőségének behatároltsága – a törvényesség és az alkotmányossági vizsgálat elkülönülése

3. A rendeletek vizsgálatának viszonyítási alapja – a mindenkor hatályos jog. A nem hatályos rendelet vizsgálati lehetősége

4. A vizsgálat tárgya – a rendelet tartalom szerinti megítélése

5. A mérce: törvényesség. A célszerűségi vizsgálat lehetőségének kizártsága

6. A rendelet létezésének megállapítása

7. A megsemmisítés időbeli hatálya

8. Együttműködési kötelezettség önkormányzat és kormányhivatal között

9. A bírói kezdeményezéssel kapcsolatos elvárások

10. Az indítvány benyújtási határideje

11. Az indítvány továbbélése a tartalmilag azonos, de új előírás vonatkozásában
12. Az indítvány érvelérendszerének vizsgálata
13. Bizonyítási eszközök és a képviselő kérdés az eljárásban
14. Az eljárás költségeinek viselése

III. Tartalmi kérdések a Kúria előtt

A) Jogalkotási kérdések

1. A vizsgálati alap – a jogforrási hierarchia és egyes kivételek
2. Az önkormányzati döntések lehetséges típusai
3. A helyi jogalkotás törvényhez kötöttsége; végrehajtási rendeletek felhatalmazáshoz kötöttsége
4. A kellő felkészülési idő követelménye
5. A normatartalom világosságának kérdése
6. A magasabb szintű előírások megismétlése
7. Jogalkotási mulasztás és a kormányhivatal vezetője általi rendeletpótlás
8. A jogalkotás eljárási szabályainak megsértése
  - a) *Általános elvárások a Kúria döntése alapján*
  - b) *A hatásvizsgálat elmaradásának problematikája*
  - c) *A véleményezési jog megfelelő gyakorlása*
  - d) *Formai jogalkotási előírások sérelme*

B) Az önkormányzatok működésével összefüggő megállapítások

1. Az önkormányzat működésének nyilvánossága
2. Az ülés megfelelő módon történő összehívása, az ülés időpontjának megváltoztatása
3. A képviselő-testület ülésén való személyes részvétel követelménye
4. A településen kívüli helyszínen tartott testületi ülés problematikája
5. A képviselőnek a testületi ülésre tanácskozási joggal való meghívása, a bizottsági ülésre meghívásuk „lehetősége”
6. A már megnyitott ülés vezetésének átadása képviselő részére; általános képviselői jog adása a képviselő részére
7. A képviselői jogok korlátozása VII. Alapjogsértő rendeletek vizsgálata – AJBH, Kúria, Alkotmánybíróság megállapítások
8. Egyéb, döntési jogkörök átruházása
9. A „falugyűlés” működésének szabályozása

IV. A Kúria legújabb megállapításainak összefoglalása

1. Összefoglaló táblázat – 2014-2017
2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntéseinek vizsgálata 2017 június és 2018 március közötti időszakra vonatkozóan
3. A Kúria egyes döntéseinek elvi tartalma – frissített határozattár
4. A Kúria és az Alkotmánybíróság egyes döntései elvi tartalmának összegzése – nem táblázatos formában

V. Hibás megoldások a helyi rendeletek felülvizsgálatából adódó tapasztalatok alapján – példatár

VI. Hibás megoldások a budapesti közgyűlési és kerületi rendeletek felülvizsgálatából adódó tapasztalatok alapján – példatár

a) Szervezeti és működési szabályzatok

b) A közösségi együttélési szabályai, illetve a helyi népszavazással, népi kezdeményezéssel kapcsolatos rendeletek vizsgálata

VII. Alapjogsértő rendeletek vizsgálata – AJBH, Kúria, Alkotmánybíróság megállapítások

A) Megállapítások az alapvető jogok biztosának a helyi jogalkotási produktumokkal kapcsolatos esetjoga alapján

B) A helyi jogalkotás egyes tartalmi alkotmányossági kérdései

C) Az AJBH egyes vizsgálati eredményei

VIII. A helyi önkormányzatok által hozott rendeletek megismerhetőségének problematikája

IX. A jogalkotás elmaradása példákkal – nem kötelező, vagy „kényszerből” megalkotott, de szabályozni nem kívánt esetek

X. A jogalkotási követelmények és az önkormányzati jogalkotás viszonya - hibák, törvénysértések a gyakorlat tükrében, a közösségi együttélés szabályai vonatkozásában

XI. A helyi jogalkotásban megnyilvánuló hibák - sillabusz

Előszó

2012. január 1-től – az Alaptörvény hatálybalépésétől – az önkormányzati rendeletek felülvizsgálatának rendje is megváltozott: korábban akár alkotmányossági, akár törvényességi probléma merült fel egy helyi jogszabállyal kapcsolatban, megfelelő indítványra az Alkotmánybíróság járt el; 2012. január 1-től viszont a kizárólag alkotmányossági problémát hordozó esetekben létezik alkotmánybírósági hatáskör a helyi joganyaggal kapcsolatban. A csak törvényességi, illetve alkotmányossági és törvényességi problémával egyaránt terhelt helyi rendeletet a Kúria, annak is az Önkormányzati Tanácsa vizsgálhatja felül.

E kiadvány rendeltetése, hogy – a teljesség érdekében a tavalyi, 2017-es kiadvány egyes elemeinek hasznosításával – bemutassa a helyi önkormányzatok alaptörvényi helyzetét, ezt követően alkotmánybírósági védelmét, majd a Kúria és az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeletek felülvizsgálatával kapcsolatos döntéseit kívánja feldolgozni. Ezen túlmenően tipikus önkormányzati rendeleti hibákat szednek csokorba a szerzők, kiemelve, hogy azok hol ütköznek a központi jogalkotási szabályokba. A kiadvány számos, az alapvető jogok biztosa által megfogalmazott alkotmányossági problémát is felszínre hoz. Ezen kívül igyekeztünk nagy mennyiségű hibás megoldás elemzésével segíteni az érdeklődő jogalkotók munkáját. A kötet végén hibás és helyes megoldásokat egymás mellé tevő sillabuszt is elhelyeztek a szerzők.

A döntések feldolgozásában, ismertetésében alkalmazott kiemelések a szerzőktől származnak.

A szerzők köszönetet mondanak az Igazságügyi Minisztériumnak, hogy az anyag a jogászképzés színvonalának emelését célzó program keretében elkészülhetett.

Pécs, 2018. április

dr. Tilk Péter
tanszékvezető egyetemi docens
PTE ÁJK Alkotmányjogi Tanszék

A) A helyi önkormányzatok szabályozása az Alaptörvényben

Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 2011. április 25-én kihirdetett és 2012. január 1-jétől hatályos szövege a helyi önkormányzatokkal kapcsolatban is több változtatást tartalmaz a korábbi Alkotmányhoz képest. A rendelkezéseket áttekintve megállapítható, hogy néhány jelentős változáson és kisebb finomításon túl az Alkotmány több szabálya is ismerősként köszön vissza. Figyelemmel arra, hogy a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg¹, a részletszabályok a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényből (a továbbiakban Möt.) ismerhetők meg.

I. Kiindulás

1. Magyarország területi beosztása

Az Alaptörvény F) cikke határozza meg Magyarország területi beosztását. Eszerint Magyarország fővárosa továbbra is Budapest, míg a (2) bekezdés rögzíti: „Magyarország területe fővárosra, megyékre, városokra és községekre tagozódik. A fővárosban és a városokban kerületek alakíthatók”.

a) Budapest fővárosként való rögzítése az Alkotmány XIV. fejezetéből – „[a] Magyar Köztársaság fővárosa és nemzeti jelképe” – került a területi tagozódáshoz. A *területi tagozódás* azonban – ezzel együtt – csak az Alaptörvény negyedik módosítását követően *sorolja fel a területet alkotó részeket között a fővárost*.

b) Az Alaptörvény csak az Alaptörvény negyedik módosítását követően *nevesíti külön a fővárosi kerületeket*, és a kerületalakítás csak lehetőségként jelenik meg. Az Alkotmány 41. § (2) bekezdése még egyértelműen rögzítette, hogy a főváros kerületekre tagozódik, ami azt eredményezte, hogy legalább két fővárosi kerületnek az Alkotmány alapján léteznie kellett. A jelenlegi szabályozás szerint azonban az is elképzelhető lehetne, hogy a Fővárosban csak két kerület legyen, vagy a kerületi rendszer megszűnjön.

2. A helyi önkormányzás alanya

A korábbi Alkotmány 42. §-a egyértelműen kimondta, hogy „[a] község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye *választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga*. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása”.

Az Alaptörvény ezzel szemben *nem mondja ki expressis verbis*, kit illet a helyi önkormányzás joga. A 31. cikk (1) bekezdés alapján „Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek”. Ez látszólag lényegi változás, figyelemmel azonban arra, hogy a helyi választópolgárok általi közvetlen hatalomgyakorlás intézményét ismeri az Alaptörvény, a helyi polgárok nem veszítik el e jogukat. A XXIII. cikk (7) bekezdés 2. mondata szerint ugyanis „Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó”. A 31. cikk (2) bekezdés is nevesíti a helyi népszavazást, azaz a helyi hatalomgyakorlás közvetlen módját; a XXIII. cikk pedig megnevezi az alanyt. Ebből következően, ha a közvetlen forma megilleti a helyi választópolgárokat, akkor *a közvetett hatalomgyakorlás alanyai is ők*.

3. A helyi hatalomgyakorlás kivételes formája: a helyi népszavazás

---

¹ 31. cikk (3) bekezdés. A sarkalatos törvény az Alaptörvény szerint „olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges”. T) cikk (4) bekezdés.

A 31. cikk (2) bekezdése azt is egyértelművé teszi, hogy a helyi hatalomgyakorlásban is a közvetett forma az általános, és kivételes a közvetlen, helyi népszavazásban megjelenő akaratképzés. Eszerint „[a] helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani”.

A helyi népszavazás szabályozásakor a sarkalatos törvény megalkotójának ügyelni kell arra, hogy az intézmény megfelelően betölthesse helyét és szerepét. *Világosan ki kell mondani, hogy egyaránt elismeri-e párhuzamosan a véleménynyilvánító és az ügydöntő helyi népszavazási típust. Egyértelművé kell tenni azt is, hogy mit jelent (pontosan mire terjed ki) etekintetben a „feladat-és hatáskörébe tartozó ügyről” kitétel.* E látszólag világos tartalmú (az Alkotmány és az Ötv. alapján is megállapítható, és az Alaptörvényben is rendezett) megfogalmazás ellenére több olyan eset volt, amikor megkérdőjelezhető, hogy a feltett kérdés a helyi önkormányzat (képviselő-testület) feladat-és hatáskörébe tartozott-e: tipikusan más településeken, esetenként más országban megvalósítandó beruházásokról is tartottak már helyi népszavazást [ahelyett, vagy amellelt, hogy a hatósági eljárásba léptek (volna) be ügyfélként]². A helyi népszavazás szabályait a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról 2013. évi CCXXXVIII. törvény tartalmazza.

4. A feladatellátás során kötelezően figyelembe veendő szempontok köre

Az Alaptörvény az önkormányzatok gazdálkodásával kapcsolatban (is) több konkrétumot tartalmaz az Alkotmányhoz képest.

a) Az Alaptörvény N) cikkének (1) bekezdése szerint „Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti”; a (3) bekezdés pedig jelzi, hogy – többek között – a helyi önkormányzatok „feladatuk ellátása során” ezt az elvet „kötelesek tiszteletben tartani”. Önmagában ez az előírás csak általános irányt ad a feladatellátás mikéntjéhez, amit törvényi korlátok tesznek egyértelművé. Annyi világos, hogy az elv a saját költségvetéssel való takarékos és ésszerű gazdálkodás követelményét magában foglalja, azaz a pazarlást eredményező vagy más okból ésszerűtlen gazdasági döntéseknek kíván gátat szabni³. Az Alaptörvény első benyújtott változatához csatolt indokolás az előírás céljaként azt tűzi ki, hogy az ország társadalmi és gazdasági egyensúlyát komoly államháztartási problémák ne veszélyeztessék. Az indokolás szerint „a kiegyensúlyozottság a kiszámítható állami működést, az átláthatóság a tájékozott és felelős polgárok részvételével zajló demokratikus közéletet, a fenntarthatóság pedig a jövő nemzedékek sorsáért való felelősségvállalást is szolgálja az elsődleges pénzügyi célok mellett”. A kellő törvényi részletezés, kidolgozás azonban szükséges a cél eléréséhez; ennek hiányában az alaptörvényi elvárás *lex imperfecta*-vá válhat.

b) További támpontokat ad a gazdálkodási szempontok körében az Alaptörvény 38. cikke. Ez egyrészt kimondja, hogy „a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon” [(1) bekezdés], másrészt rögzíti, hogy „[a] nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg”⁴. Az (5) bekezdés szerint „[a]z állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló

² Vö. például Tokod, Tát, Esztergom és Mogyorósbánya helyi népszavazásaival a Nyergesújfalun építendő cementgyárról 2006-ban, vagy Szentgotthárd és egyes környékbeli települések 2008-as népszavazásával az ausztriai Heiligenkreuzban tervezett beruházásról. http://valasztas.hu/hu/ovi/26/26_2_index.html

³ Ennek az előírásnak tehát a helyi önkormányzatok esetében van jogállami keretek között értelmezhető tartalma – némileg ellentétben például az Alkotmánybíróságra vagy a bíróságokra vonatkozó azonos elvárással. Erről részletesen szöveg: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényben” c. írásomban (Közjogi Szemle, 2011. 2. szám).

⁴ További előírás – és korlát az önkormányzati gazdálkodásra nézve – ezzel kapcsolatban a (3) és a (4) bekezdés: „[n]emzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett”, illetve „[n]emzeti vagyon átruházására vagy

gazdálkodó szervezetek *törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint*⁷.

II. Feladat-és hatáskörök

1. Általános észrevételek

a) Az Alaptörvény 32. cikkének (1) bekezdése sorolja fel a helyi önkormányzatok feladatait és hatásköreit. Megjegyzendő, hogy az Alaptörvény már nem használja a „helyi önkormányzatok alapjogai” kitételt⁵ – ami az Alkotmányban jelen volt –, hanem egyértelműen feladat-és hatásköröknek nevezi az egyes elemeket⁶. Általánosságban, a listát áttekintve a korábbi Alkotmányhoz képest túlzott eltéréseket nem találunk.

b) Az Alkotmányhoz képest egyértelműbbé vált, hogy minden feladat-és hatáskör csak *törvény keretei között* gyakorolható. Az Alaptörvény erre nem az egyes elemeknél utal, hanem – helyesen – valamennyi felsorolt elemre kimondja ezt; egyértelművé téve azt, amit az Alkotmánybíróság már az Alkotmánnyal kapcsolatban is rögzített⁷.

c) Egyértelműen kimondja az Alaptörvény azt is, hogy a feladat-és hatáskörök mindegyike „a helyi közügyek intézése körében” történik. Ennek főként akkor van jelentősége, ha az adott feladat vagy hatáskör gyakorlásakor nem törvény végrehajtását végzi az önkormányzat, hanem e körbe nem tartozó lehetőséggel él (például tájékoztatást kér, döntést kezdeményez, véleményt nyilvánít⁸; érdek-képviselési szövetséget hoz létre⁹ stb.). A generális megfogalmazásra figyelemmel e lehetőségek is csak a helyi közügyek intézéséhez kapcsolódhatnak, ahhoz valamilyen formában kötődniük kell.

d) A „helyi önkormányzatok alapjogai” kitétel eltűnésével *egyidejűleg elmaradt a normaszövegből az is, hogy „[a]z önkormányzat hatáskörének jogszerű gyakorlása bírósági védelemben részesül, jogai védelmében az önkormányzat az Alkotmánybírósághoz fordulhat*¹⁰. Megjegyzendő azonban, hogy törvényi szinten továbbra is szerepel az előírás. E lehetőségről az Alkotmánybíróság kimondta, hogy önmagában nem alapoz meg hatáskört, hanem a bíróságok és az Alkotmánybíróság a meglévő hatásköreiken keresztül teljesítik e szabályt¹⁰. Az önkormányzatok tekintetében az utóbbi – alkotmánybírósági – védelem szintjének csökkenése látszik, figyelemmel arra, hogy az eddigi utólagos normakontroll bárki – így önkormányzat – általi kezdeményezhetősége 2012 január 1-től megszűnt¹¹. Figyelemmel arra, hogy a „jogai védelme” alatt a hatáskörök védelme értendő, és e vonatkozásban továbbra is igaz az az alkotmánybírósági álláspont, miszerint az önkormányzatok feladatait

---

hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható”.

⁵ Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság többször is megállapította, hogy ezek az „alapjogok” valójában feladat-és hatáskörcsoportok, céljuk pedig a Kormánnyal és az államigazgatás központi szerveivel szembeni védelem. 4/1993. (II. 12.) AB határozat. ABH 1993, 48, 71.

⁶ A 32. cikk (1) bekezdés l) pontja – a taxációt nyitottá téve – kimondja: „[t]örvényben meghatározott *további* feladat-és hatásköröket gyakorol”.

⁷ 4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48, 70.

⁸ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés j) pont.

⁹ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés k) pont.

¹⁰ Az Alkotmánybíróság szerint e szabály csak a jogalkotó részére adott felhatalmazás arra vonatkozóan, hogy e rendelkezésből következő konkrét hatásköri és eljárási szabályokat megalkossa, melyek alapján az Alkotmánybíróság e feladatának eleget tud tenni. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint e rendelkezés alapján nem lehet a testület eljárását igénybe venni. 37/1994. (VI. 24.) AB határozat. ABH 1994, 238, 248-249.

¹¹ Vö. az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontjával.

elsődlegesen a Kormánnyal és az államigazgatás központi szerveivel (ezek törvényellenes beavatkozásával) szemben kell védeni¹², a *védelmi szint etekintetben csökkent*.

2. Az egyes feladat-és hatáskörök

A helyi önkormányzatokat megillető feladat-és hatásköröket az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése sorolja fel, nyitott taxációt alkalmazva: az l) pont szerint az önkormányzat „törvényben meghatározott további feladat-és hatásköröket gyakorol”. A „helyi önkormányzat” feladat-és hatásköreit azonban – értelemszerűen – a képviselő-testület gyakorolja¹³.

a) A hatásköri lista első három eleme között található a „rendeletet alkot”, a „határozatot hoz”, valamint az „önállóan igazgat” elnevezésű feladatokat, melyek a korábbi Alkotmány „önállóan szabályoz és igazgat” kitételének feleltethetők meg.

b) Nem új elem a „meghatározza szervezeti és működési rendjét” sem; a változás etekintetben annyi, hogy az Alkotmányban még megjelenő „önállóan” szó már nem szerepel az Alaptörvényben: ennek azonban – figyelemmel a „törvény keretei közöttiségre” nincs jelentősége.

c) A vagyonnal, gazdálkodással, bevételekkel több elem is foglalkozik. A 32. cikk (1) bekezdés e) pontja szerint „gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat”; az f) pont alapján „meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik”; a g) pont szerint „e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat”; végezetül a h) pont alapján „dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről”.

ca) A tulajdonosi jogok törvény keretei közötti gyakorlásához az Alaptörvény – fentebb már tárgyalt – szabálya további fogódzót ad: a 38. cikk a helyi önkormányzat tulajdonát a nemzeti vagyon körébe helyezi, és kezeléséhez kötelezően figyelembe veendő célokat is rögzít. Figyelemmel a 38. cikk (1) bekezdés utolsó mondatára, ami szerint „[a] nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit *sarkalatos törvény* határozza meg”, etekintetben a „törvény keretei között” kitétel alatt e sarkalatos törvényt vagy törvények körét is érteni kell.

A 32. cikk (6) bekezdés – némileg furcsa helyen, a rendeletalkotás részletszabályai mögött – kimondja továbbá, hogy [a] helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja”.

cb) A *költségvetés meghatározása és az annak alapján történő önállóan gazdálkodás* korábban is szerepelt az önkormányzati autonómia részeként, bár költségvetés *meghatározása expressis verbis nem jelent meg az Alkotmányban*. A 44/A. § (1) bekezdés b) pontjában a „bevételeivel önállóan gazdálkodik, saját felelősségére vállalkozhat” kitétel szerepelt, aminek második eleme az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés g) pontjában tükröződik vissza.

Az önálló gazdálkodási lehetőségnek azonban nem csak törvény szabhat korlátot, hanem maga az Alaptörvény is tartalmaz féket. A 34. cikk (5) bekezdés szerint ugyanis „[t]örvény a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében a helyi önkormányzat *törvényben meghatározott mértékű kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását feltételhez, illetve a Kormány hozzájárulásához kötheti*”.

A rendelkezés célja a túlzott mértékű eladósodási folyamat megfékezése, és az önkormányzati gazdálkodás racionalizálása, egyben azonban erősebb állami beavatkozásra is lehetőséget nyújt (a

¹² 4/1993. (II. 12.) AB határozat. ABH 1993, 48, 71.

¹³ Alaptörvény 33. cikk (1) bekezdés.

Kormány hozzájárulása megjelenésével). Mindez az önkormányzati autonómia szűkülését jelentheti; a tényleges helyzet a törvényi szabályozás garanciális elemeiből lesz értékelhető.

cc) A 32. cikk (1) bekezdés g) pontja szerint az önkormányzat „e célra felhasználható vagyonnal és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat”.

Az „e célra felhasználható vagyon” a törvényi szabályozásnak ad felhatalmazást a törzsvagyonnak megfelelő kategória kialakítására, azaz a vállalkozási célra fel nem használható vagyontömeg meghatározására. A kötelező feladatok veszélyeztetése nélküli vállalkozás szintén fontos alaptörvényi elem; célját azonban csak a megfelelő szankciók kialakításával és hozzá társításával érheti el.

cd) Ugyanezen cikk (1) bekezdés h) pontja rögzíti, hogy a helyi önkormányzat „dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről”. Ez a lehetőség az Alkotmányban is jelen volt, és a törvényi szint is rendezi a kivethető adók típusait és azok mértékét, feltételeit, a lehetséges kedvezmények körét. E felhatalmazás – ha teljes gazdálkodási önállóságot nem is, de – a helyi adópolitika kialakításában mégis relatíve nagy szabadságot jelent az önkormányzatoknak¹⁴. A Kúria megállapította azt is, hogy az adó közjóvedelem, amely részben a közszolgáltatások anyagi alapja, részben pedig gazdaságpolitikai eszköz, mivel direkt vagy indirekt módon befolyásolja, orientálja a gazdasági élet szereplőinek magatartását¹⁵. Az adó a helyi közhatalom kezében is eszköz, mivel adópolitikája kialakításakor az önkormányzat gazdaságossági, szociálpolitikai, helyi politikai, a költségvetési egyensúlyt szolgáló avagy egyéb szempontokat érvényesíthet¹⁶. E szempontok jelennek meg akkor, amikor a helyi önkormányzat mérlegeli a helyi adó bevezetését, dönt arról, hogy a helyi adók melyikét, mikortól, milyen körben és milyen részletszabályokkal vezeti be¹⁷.

d) A 32. cikk (1) bekezdés i) pontja alapján az önkormányzat „önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat”.

A feladat-és hatásköri listának ez az egyik eleme, ami inkább önkormányzati alapjognak, mint feladatnak vagy hatáskörnek mondható: az önkormányzat ugyanis szabadon dönthet, hogy él-e ezzel a lehetőséggel, vagy sem. A törvény keretei között kitétel ezesetben csak akkor releváns, ha az önkormányzat alkot önkormányzati jelképet (ez tipikusan megvalósul, saját címer formájában), illetve alapít helyi kitüntetések és elismerő címeket. A *törvényi korlátok* e „feladat-és hatáskör” esetében kell, hogy a *leginkább visszafogottabbak* legyenek, a keretek közé szorításra vonatkozó állami érdek ugyanis itt nem jelenik meg markánsan¹⁸. Erre figyelemmel nem tartom helyesnek például a jogszabály-szerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 51. § (1) bekezdése tartalmát amiatt, mert nem teszi lehetővé a helyi önkormányzat rendeletéhez preambulum írását. Éppen a 32. cikk (1) bekezdés i) pontjában szereplő lehetőség rendeletben való megjelenése igényelné az ünnepélyes bevezető elhelyezésének lehetőségét.

e) A 32. cikk (1) bekezdés j) pontja szerint az önkormányzat „a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat”. Ez a lehetőség – mint már mondtam – az Alaptörvény szerint csakis „a helyi közügyek intézése körében” biztosított.

A korábbi Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés g) pontjában „helyi közösséget érintő közügyekben kezdeményezéssel fordulhat a döntésre jogosult szervhez” kitételként szereplő

¹⁴ Köf.5.001/2013/6. számú határozat

¹⁵ Köf.5.017/2012/8. számú határozat; Köf.5.081/2012/4. számú határozat

¹⁶ Köf.5.017/2012/8. számú határozat; Köf.5.081/2012/4. számú határozat

¹⁷ Vö. Tilk Péter: A Kúria Önkormányzati Tanácsának helyi jogalkotással kapcsolatos elvárásai. Kodifikátor Alapítvány, Pécs, 2014

¹⁸ Megjegyzendő viszont, hogy az Alkotmánybíróság a viszonylag erős állami beavatkozást sem tartja aggályosnak, így például azt sem kifogásolta, hogy az Országgyűlés törvénnyel beleírt mondatokat önkormányzati címerekbe. Vö. a 604/B/2009. AB határozattal.

megfogalmazásánál az alaptörvényi meghatározás nyelvtani értelmezésben tágabb. Lényegi tartalmat azonban csak akkor nyer a szabály, ha a sarkalatos törvényben érdemi válaszadási kötelezettség kapcsolódik hozzá, a döntésképződéshez pedig – típusától függően, törvény által meghatározottan – érdemi elbírálás és/vagy (akár pozitív, akár negatív tartalmú) érdemi döntés.

f) A 32. cikk (1) bekezdés *k*) pont szerint a helyi önkormányzat „szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek”.

fa) A szabad társulás joga már az Alkotmányban sem zárta ki a kötelező társulás törvény általi előírását. Erre az Alaptörvényben kifejezetten lehetőséget biztosít a 34. cikk (2) bekezdése, ami szerint „[t]örvény elrendelheti a helyi önkormányzat kötelező feladatának társulásban történő ellátását”. A törvényalkotó e vonatkozásban nincs kötve célhoz, feltételekhez, csupán annyiban, hogy társulást csak kötelező feladat ellátására írhat elő. A gazdaságossági, eredményességi, hatékonysági szempontnak azonban a jelenleginél nagyobb szerepet kell játszania a társulások megvalósulásánál.

A társulások kapcsán azonban szintén a részletszabályok a mérvadók. A nem *megfelelő ösztönzők nélkül a társulási hajlam is csökken*. A társulási hajlandóságot azonban nem csak a csatlakozó település részéről kell esetenként biztosítani: előfordul olyan eset is, amikor éppen a társulás tagjai nem kívánják befogadni az adott önkormányzatot. Ilyen esetben is alkalmazható a kötelezőség; erre a törvényben jelenleg is van példa, amit korábban egyébként az Alkotmánybíróság sem talált alkotmányellenesnek¹⁹.

fb) A helyi önkormányzat „érdek-képviselési szövetséget hozhat létre”. Ezzel kapcsolatban rögzíteni kell, hogy ez a jog csak több önkormányzatot együttesen illethet meg, önmagában egy önkormányzat ugyanis értelemszerűen nem tud szövetséget alkotni. Joga van tehát – más önkormányzat(ok)kal együtt – érdek-képviselési szövetség létrehozására. E jog már meglévő szövetséghez való csatlakozási lehetőséget is jelent, ez esetben azonban a szövetség feltételekhez kötheti a tagság létrejöttét.

Az Alaptörvény etekintetben semmilyen korlátot nem állít, azaz a legkisebb települések is – lakosságszámtól függetlenül – élhetnek e jogukkal. Arra azonban az Országgyűlésnek lehetősége van, hogy az érdekképviselési funkciót ellátni kívánó szervezetek közül szelektáljon tekintetben: melyiket tekinti reprezentatívnak. A korábbi törvény például előírta, hogy az önkormányzatokat érintő jogszabályok és más állami döntések tervezeteivel kapcsolatban csak az országos önkormányzati szövetségek véleményét kellett kikérni, és fel is sorolta, milyen feltételektől teszi függővé az *országos* minősítést, ami ebben az esetben a *reprezentatív* szó szinonimájaként jelenik meg.

Az érdekképviselés súlya tehát függ attól, hogy az állam milyen feltételekkel tekinti őket tárgyalópartnernek. E feltételek hiányában viszont, bár az Alaptörvény alapján is létrehozhatók, nem lesznek képesek megfelelően ellátni azt a funkciót, ami miatt egyáltalán létrejöttek. A törvény keretei közötti lehetőség így esetenként meglehetősen szűk mozgásteret, az Országgyűlésnek viszont tág lehetőségeket nyit meg. Ez önmagában nem is feltétlenül probléma; egyes nagy önkormányzati szövetségek között is jelentős eltérések tapasztalhatók a szakmai háttér és a tevékenységi aktivitás tekintetében; erre pedig az állam figyelemmel lehet az egyeztetési előfeltételek alakításakor.

fc) Az önkormányzat „feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek”. Ezzel kapcsolatban

---

¹⁹ Vö. a 3/2003. (II. 7.) AB határozattal.

mindössze annyit jegyzek meg: a pontatlan megfogalmazás ellenére értelemszerűen a „nem más” országbeli, azaz a magyarországi önkormányzatokkal való együttműködés sem kizárt; erre a társulási lehetőségek és az érdekszervezet létrehozása, ahhoz csatlakozás is egyértelműen utal.

III. Az önkormányzati rendeletalkotás

1. A rendeletalkotás alapvető szabályai

a) A 32. cikk (1) bekezdés a) pontja nevesíti az önkormányzatra vonatkozó rendeletalkotási hatáskört. Az Alaptörvény T) cikkének (2) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet jogszabálynak minősül, és mint ilyen, a (3) bekezdés szerint nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

b) A rendeletalkotással (és általában a jogalkotással) kapcsolatban az Alaptörvény az érvényességi kellékeket is rendezi, figyelemmel arra, hogy a T) cikk (1) bekezdés alapján „[á]ltalánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó *hatáskörrel rendelkező szerv* által megalkotott, a hivatalos lapban *kihirdetett* jogszabály állapíthat meg. *Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet* és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok *kihirdetésének szabályait*”.

A (2)-(5) bekezdés részletesebben is rendezi a rendeletalkotás hátterét.

c) Az Alkotmány a képviselő-testületnek „feladatkörében” engedte a rendeletalkotást, az Alaptörvény viszont – ugyancsak a feladatkörében való eljáráshoz kapcsolatosan – kifejezetten nevesíti mindkét rendeletalkotási módot: a *törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére* vonatkozó típust, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján való jogalkotást.

d) A 32. cikk (3) bekezdés alapján „[a]z önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes”.

A „más” jogszabály az Alkotmány „magasabb szintű” jogszabály szóhasználatát cseréli. Jelentősége mindössze annyi, hogy az Alaptörvény másként rendezi a jogforrási hierarchiát, mint az Alkotmány; mégpedig akként, hogy valamennyi jogszabály esetében rögzíti: az mivel nem lehet ellentétes. Az önkormányzati rendelet semmilyen más jogszabállyal nem ütközhet, továbbá az Alaptörvénnyel sem kerülhet ellentétbe. A „más” jogszabály értelemszerűen nem vonatkozik másik önkormányzat rendeletére (az eltérő közigazgatási terület miatt), a főváros és a kerületek (amennyiben megmaradnak) jogalkotásának viszonyát pedig az Mötv. rendezi. Egyetlen érdemleges vonatkozása van az új szóhasználatnak: az önkormányzat rendelete és ugyanazon önkormányzat másik rendeletének esetleges ütközése esetén beáll az alaptörvény-ellenesség és a törvényellenesség, míg az Alkotmány szerint – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – az azonos szintű jogszabályok ütközése nem eredményezett automatikus alkotmányértést²⁰. Ez a probléma azonban vélhetően nem lesz jelen túl nagy súllyal az önkormányzatok életében.

e) A megfelelő kihirdetés általános szabályán túlmenően a 32. cikk (4) bekezdése – a törvényességi felügyelet körében – előírja, hogy „[a] helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a *kihirdetését követően haladéktalanul* megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát”.

E szabálynak több fontos hatása is van.

²⁰ 35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991, 153, 154-155.

ea) Egyrészt, a törvényességi felügyeletnek kifejezett alaptörvényi alapja jön létre, ami erős állami kontrollra biztosít lehetőséget. Megjegyzem azonban, hogy a szabályt nem szabad atekintetben szigorúan venni, hogy az azonnali bírósághoz fordulási kötelezettség jelenjen meg: indokolt biztosítani annak lehetőségét, hogy a kormányhivatal az önkormányzat figyelmének felhívásával kísérletet tegyen a törvénytértés kiküszöbölésére, és csak ennek sikertelensége esetén forduljon bírósághoz. (Ezt – a fokozatosság elvét – a Kúria el is várja. Konkrét esetben a Kúria kimondta: *a kormányhivatal olyan önkormányzati rendelet miatt fordult a Kúriához – és kérte felülvizsgálatát – amellyel összefüggésben nem adott lehetőséget az érintett önkormányzatnak alapjogai védelmére*²¹.)

Véleményem szerint ezt már csak azért sem lehet kizárni, mert az Alaptörvény a „kezdeményezheti a bíróságnál” kitélt tartalmazza, amiből hiba lenne azt a következtetést levonni: a kormányhivatal szemet hunyhat a törvénytértés felett, azaz törvénytértés esetén sem köteles kezdeményezni a bíróság eljárását. A helyes értelmezés az lehet, hogy a kormányhivatalnak *lehetősége van* az önkormányzatnak *jelezni* a törvénytértést, és *amennyiben az önkormányzat nem küszöböli ki*, a kormányhivatal *köteles bírósághoz fordulni*.

Megjegyzem, a törvényességi felügyelet nem korlátozódhat pusztán az utólagos beavatkozásra; ezt levezethetőnek tartom a 34. cikk (1) bekezdéséből, aminek első mondata kimondja: „a helyi önkormányzat és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében együttműködnek”.

Megjegyzendő: az önkormányzatok és a kormányhivatalok között a gyakorlatban is működik az előzetes konzultációlehetősége, a szakmai segítségkérés és a segítségnyújtás különböző formái.

eb) Az Alaptörvényen alapuló megküldési kötelezettség miatt különösen erős lehetőség nyílik meg az egységes jogszabály-nyilvántartás kialakítására az önkormányzati rendeletek tekintetében is. Jelenleg egyáltalán nem beszélhetünk valamennyi önkormányzat esetében arról, hogy honlapján (amennyiben rendelkezik vele) teljeskörű rendelet-nyilvántartást vezet, másrészt Nemzeti Jogszabálytár önkormányzati rendeleteket tartalmazó része²² sem tekinthető teljesnek. Az Alaptörvény e szabályát tehát fel lehetne használni egy, megyénkénti összesítés alapján összeálló, a kormányhivatal (minisztérium) által üzemeltetett rendszer kialakítására is.

ec) Ez az előírás is akkor érvényesül, ha a részletszabályai megfelelően megjelennek törvényi szinten. Szabályozni szükséges tehát, hogy a „haladéktalanul” pontosan hány napot jelent, illetve az önkormányzat e kötelezettségének elmaradásához szankciót kell társítani, illetve azzal következetesen élni kell. Ez a szabályozás miniszteri rendeleti szinten meg is jelenik.

f) A rendeletalkotásban fontos változás, hogy az önkormányzati rendeletek tekintetében a törvénytértés megállapítása és a rendelet megsemmisítése az Alkotmánybíróságtól a bíróságokhoz került, hasonlóan az önkormányzati rendelet megalkotásának törvényellenes elmulasztása megállapításához. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontja szerint a bíróság dönt „az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről”; a d) pont szerint pedig „a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról”. A bíróságok közül a legmagasabb szintű, azaz a Kúria kapta meg e két feladat ellátását.

Megjegyzendő, hogy az önkormányzati rendeletek alaptörvény-ellenességéről továbbra is az Alkotmánybíróság határoz²³.

A (2) bekezdés b) pontja alapján a közigazgatási határozatok törvényességéről való döntés is bírósági hatáskör marad.

---

²¹ Köf.5.043/2013/2. számú határozat

²² www.njt.hu

²³ Vö. az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjaival. Ezzel kapcsolatban részletesebben ld. „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényben” c. írást (Közjogi Szemle, 2011. 2. szám).

2. Új elem a szabályozásban – a kormányhivatal vezetőjének pótlási jogkörben való rendeletalkotási joga²⁴

Az önkormányzati rendeletalkotással kapcsolatban új elemként jelenik meg a kormányhivatal vezetőjének bizonyos feltételekkel megjelenő pótlási joga, ami a hivatalvezető rendeletalkotási jogosítvánnyal való felruházását jelenti. E lehetőség az önkormányzati működésbe igen erőteljes állami beavatkozást jelent.

A 32. cikk (5) bekezdés differenciált, kétlépcsős rendszert alakított ki²⁵.

a) A fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a bíróság megállapítja a mulasztást, határidőt ad a jogalkotási feladat teljesítésére.

b) Ha a helyi önkormányzat a rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és a megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.

A rendeletpótlási hatáskörrel kapcsolatban számos probléma merülhet fel:

- a pótlási joggal kapcsolatban alapvetően – még az eljárási kérdések felmerülése előtt – a fő problémát az okozhatja, hogy az adott kormányhivatal mennyiben lesz képes a helyi viszonyoknak megfelelő jogszabályi rendelkezések kialakítására (az eddigi két eset közül az egyikben a helyi költségvetés végrehajtásáról kellett rendeletet alkotni az önkormányzat helyett);
- a rendeletalkotással kapcsolatos mulasztások esetleges elszaporodása esetén a kormányhivatal hozzáállásán sok múlik majd a sablonmegoldások és a mintarendeletek kreativitás nélküli átvételének elkerülésében;
- nem eljárási probléma, de felmerülő lehetőség, hogy az önkormányzatok egy része esetében a megegyezésre képtelen, vagy az esetlegesen népszerűtlen helyi szabályozást elkerülni kívánó *testületek mennyiben látják meg a döntés* – és egyúttal a politikai felelősség – *átbírításának lehetőségét* e hatáskörben;
- kormányhivatal-vezető általi rendeletpótlás esetén viszont az önellenőrzés (önfelügyelet) sajátos jelenségével találkozhatunk: a rendeletpótlás során létrejövő aktus – lévén, az formálisan vélhetően önkormányzati rendelet lesz – felügyelete a kormányhivatalhoz tartozik majd.

IV. A helyi önkormányzatok szervezete

a) A helyi önkormányzatok szervezetére nézve az Alaptörvény jelentős változásokat nem eredményez. Nevesíti a képviselő-testületet, a polgármestert, a bizottságot²⁶; az Alkotmánnyal ellentétben viszont csak érintőlegesen *szól a jegyzőről*. A jegyzővel kapcsolatban az Alkotmány a törvény vagy kormányrendelet általi államigazgatási feladat és hatósági hatáskör megállapítását tette lehetővé (megjegyzendő: a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is, aki szintén kimarad

²⁴ Vö. *Tilk Péter*: Gondolatok a kormányhivatalok vezetőinek önkormányzati rendeletalkotásra vonatkozó (pótlási) hatásköréről. Új Magyar Közigazgatás, 2011/8.

²⁵ A pótlási joggal kapcsolatos kérdéseket részletesen külön írásban elemzem az Új Magyar Közigazgatás 2011 augusztusi számában, emiatt ehelyütt nem tárgyalom e problémakört.

²⁶ 33. cikk (1)-(3) bekezdés.

az Alaptörvényből). A jegyző azonban továbbra is része az önkormányzati rendszernek: a képviselő-testület szerveként nevesíti a törvény.

b) A *képviselő-testülettel* kapcsolatban (a feladatköröknél) az Alaptörvény annyit rögzít, hogy e szerv gyakorolja a helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit.

c) A *polgármesterrel* összefüggésben az Alaptörvény a helyi képviselő-testület vezetését deklarálja feladatként, egyben – némileg érdekes átkötésként – kimondja, hogy a „megyei képviselő-testület elnökét a megyei képviselő-testület saját tagjai közül választja megbízatásának időtartamára”. Az Alaptörvény 34. cikk (3) bekezdése alapján „[t]örvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a polgármester, a megyei képviselő-testület elnöke, valamint a képviselő-testület hivatalának vezetője vagy ügyintézője számára kivételesen államigazgatási feladat- és hatáskört is megállapíthat”.

d) Az izgalmas kérdést a 33. cikk (3) bekezdése tartalmazza, ami rögzíti, hogy „[a] képviselő-testület sarkalatos törvényben meghatározottak szerint bizottságot választhat, és hivatalt hozhat létre”. Mindkét esetben kérdés, hogy a „törvényben meghatározottak szerint” gyakorolható lehetőség biztosítja-e azt is, hogy törvény megtiltsa bizonyos településeknek a bizottság választását vagy hivatal létrehozását. A hivatalok összevonása (kötelező társulások formájában) meg is valósult a közös önkormányzati hivatalok formájában.

V. Az állam és önkormányzat együttműködése; a helyi önkormányzatok feletti törvényességi felügyelet

1. Önkormányzat és állam együttműködése

a) Az Alaptörvény előírja a helyi önkormányzat és az állam együttműködési kötelezettségét, nevezetesen közösségi célok elérése érdekében²⁷. Az állami szervek együttműködési kötelezettsége eddig is alkotmányos követelményként jelentkezett az Alkotmánybíróság gyakorlatában, az Alaptörvény azonban ennek kifejezett részleteit is tartalmazza. Egyrészt rögzíti, hogy a *helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg*. Másrészt, a helyi önkormányzat „kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához *azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult*”.

b) Az, hogy feladatot csak törvény állapíthat meg, az önkormányzati autonómia védelmét szolgálja (e téren véd a Kormány közvetlen beavatkozási lehetőségétől).

c) A kötelező feladatokhoz előírt „azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatás” vonatkozásában utalni kell arra, hogy ezt az elvárást az Alkotmány is magában foglalta²⁸, ám e garancia alkotmánybírói védelme minimális volt. Az Alkotmánybíróság ugyanis voltaképpen a teljes kiüresedést kezeli alkotmánysértőként²⁹, arra hivatkozással: nem alkotmánysértő, ha az adott feladat finanszírozása elmarad, ha a finanszírozás komplex rendszere összegzésében fedezi a kiadásokat. A „komplex rendszer” azonban sajnálatos módon nem működött.

A „más vagyoni támogatással” kapcsolatban azonban rögzíteni kell: *ennek alkalmasnak kell lennie a feladat ellátásának megvalósítására*, azaz nem felel meg az Alaptörvénynek, ha a feladat

---

²⁷ 34. cikk (1) bekezdés.

²⁸ 44/A. § (1) bekezdés c) pont: „az önkormányzat törvényben meghatározott feladatainak ellátásához megfelelő saját bevételre jogosult, továbbá e feladatokkal arányban álló állami támogatásban részesül”.

²⁹ Vö. az Alkotmánybíróság 2/1997. (I. 22.) AB határozatával.

finanszírozására a feladatellátáshoz közvetlenül nem hasznosítható, de a finanszírozási igénnyel értékben szinkronban levő vagyontárgyat kap az önkormányzat (amit esetleg nem tud hasznosítani vagy fenntartani).

2. Az önkormányzatok felett gyakorolt törvényességi felügyelet

Az Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdése szerint „[a] Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét”.

a) Az eddigi törvényességi ellenőrzést az erősebb jogosítványokat magában foglaló felügyelet váltja fel. Megjegyzem, itt sem az elnevezés a lényeg, hanem a felügyeletet végző szerv rendelkezésére álló eszközök köre, illetve a beavatkozási, szankcionálási formák. Ez már csak amiatt is igaz, mert az önkormányzat ellenőrzésében részt vevő szervezetekben eddig sem volt hiány. Más kérdés, hogy az ellenőrzési megállapításoknak esetenként nem volt következménye.

A rendeletalkotással összefüggésben már látható volt, hogy – többek között a pótlási jog megjelenésével – az eszközök erősödnek.

b) A kormányhivatalokon kívül a felügyeletben (akár csak ellenőrzési jogokkal) továbbra is részt vesznek más szervek is. Az önkormányzatok gazdálkodásának törvényességét, célszerűségét, gazdaságosságát az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

c) Észrevételként még rögzíteném: az Alkotmánnyal ellentétben az Alaptörvény nem tartalmazza, hogy a helyi önkormányzat döntése „kizárólag törvényességi okból” lenne felülvizsgálható. Bár az Alaptörvény mindenütt törvényességi kontrollt alakított ki (bírószág, Alkotmánybírószág, kormányhivatal), törvényben nincs akadálya a más szempontú – gazdaságossági, eredményességi – döntés-felülvizsgálat lehetősége megteremtésének. Erre a 38. cikk (5) bekezdése is nyújt példát, igaz, csak egy bizonyos körre nézve. Eszerint „[a]z állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a *törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint*”.

VI. A helyi képviselők és polgármesterek választása

a) E kérdéskör a teljesség okán érdemel említést: a választás vonatkozásában jelentős újítás, hogy arra 2014 őszétől – mind a képviselők, mind a polgármesterek vonatkozásában – *ötévente* kerül sor. Ennek hatása megjósolhatatlan, az viszont kedvezőtlen lehet, hogy az országgyűlési választást követően esetleg nem kerül sor szükséges, ám népszerűtlen intézkedések meghozatalára az önkormányzati választás „sikerességére” figyelemmel. A progresszív kormányzásra tehát e változás nem feltétlenül lesz jó hatással.

b) A választási alapelvek nem változnak³⁰, helyeselhető módon viszont expressis verbis megjelent a 35. cikk (1) bekezdésében a „választók akaratának szabad kifejezését biztosító választás” követelménye.

c) A (3) bekezdés rendezi a megbízatás alapjait; eszerint a képviselő-testület megbízatása a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjáig tart (jelöltek hiányában elmaradt választás esetén a képviselő-testület megbízatása meghosszabbodik az időközi választás napjáig). A polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart.

d) A képviselő-testület – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – továbbra is kimondhatja feloszlását; az Országgyűlés pedig a Kormány – az Alkotmánybírószág véleményének

---

³⁰ A választójog alapvető szabályait a XXIII. cikk tartalmazza.

kikérését követően előterjesztett – indítványára felosztatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet. A feloszlás és a felosztatás a polgármester megbízatását is megszünteti.

Megállapítható, hogy az Alaptörvény – bár számos helyen visszaköszön az Alkotmány előírásrendszere – jelentős változásokat is teremt a helyi önkormányzatokkal kapcsolatban. Ami általánosságban észrevételezhető: az autonómiára épülő rendszer irányából az állami beavatkozást lehetővé tevő rendszer kialakítása irányába mutat a jogalkotási folyamat. Megfelelő garanciák megléte mellett ez a modell is jó alapja lehet a törvényesen és eredményesen, gazdálkodási szempontból is korrekten működő önkormányzati rendszernek.

B) A helyi önkormányzatok feletti alkotmánybírósági kontroll

A helyi önkormányzatok jogalkotásának alkotmányossági kontrolljára vonatkozó indítványozás 2011 december 31-ig bárki számára biztosított lehetőség volt. A régi Abtv. alapján ugyanis az Alkotmánybíróság – bárki indítványára – megsemmisíthette az alkotmányellenes jogszabályokat, így az önkormányzati rendeleteket is. Ez a helyzet azonban változott, 2012 január 1-től az Alkotmánybíróság eljárásának igénybe vétele korlátozottá vált.

I. Az utólagos normakontroll kezdeményezési lehetősége és korlátozottsága

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja szerint érdekeltség nélküli utólagos alkotmányossági vizsgálatot csak a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, illetve az alapvető jogok biztosa kezdeményezhet. Figyelemre méltó, hogy az Alaptörvény még a kormányhivatalnak (a Kormány szervének) sem biztosította közvetlenül ezt a lehetőséget.

A szabályozással kapcsolatos problémák az alábbiak lehetnek.

a) A Kormány esetében aligha várható el reálisan, hogy önkormányzati rendeletek Alkotmánybíróság előtti megtámadásának kérdésével foglalkozzon. Vélhetően nem lesz túlzottan gyakori, hogy a kormányülések napirendjein ilyen jellegű indítványozási kérdések szerepeljenek. Erre valószínűen csak akkor kerül majd sor, ha ilyen jellegű kormányhivatali kezdeményezés eljut a Kormányig. A Möt. 136. § (1) bekezdése alapján ugyanis „[h]a a kormányhivatal az önkormányzati rendeletet az Alaptörvénnyel ellentétesnek találja, – a törvényességi felügyelet 132. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott eszközeinek eredménytelen alkalmazását követően – az önkormányzati rendelet alkotmánybírósági felülvizsgálatának Kormány általi kezdeményezése iránti javaslatát az Alkotmánybíróságról szóló törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelelő indítvány tervezetével megküldésével terjeszti elő a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternél. A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter a javaslat megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormánynál az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangja felülvizsgálatának indítványozását. A kormányhivatal az indítvány tervezetét a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek történő megküldésével egyidejűleg megküldi az érintett helyi önkormányzatnak is”.

Ezzel kapcsolatban mindössze néhány megjegyzést tennék. *Elsőként*, indokolatlannak tűnik az, hogy a kormányhivatal nem fordulhat közvetlenül Alkotmánybírósághoz, hanem csak a Kormány „útján”. Ennek oka vélhetően nem valamiféle bizalmatlanság a területi szervvel kapcsolatban, hanem egyszerűen az, hogy az Alaptörvény szövegezésakor nem merült fel, hogy az utólagos normakontroll kezdeményezésére feljogosított körbe – önkormányzati rendeletek tekintetében – indokolt lenne a kormányhivatal felvétele. Az Alaptörvény elfogadását követően azonban – annak taxatív felsorolása miatt – már nem volt lehetőség e jogot (lehetőséget) közvetlenül a kormányhivatal számára törvényben biztosítani. Másrészt, a szabályozás azt is eredményezi, hogy a kormányhivatalok vélhetően igyekeznek az alkotmányossági szempontból aggályos helyi rendeleteket is a törvényességi kontroll keretében, a Kúria előtti eljárásban megsemmisíttetni, azaz vélhetően az önkormányzati rendeletek alkotmányossági vizsgálatára vonatkozó kezdeményezések száma a fehér hollókéhoz közelít majd, azaz a rendeletek vizsgálata túlnyomó többségében törvényességi indokból, a Kúria előtt fog zajlani.

b) Az országgyűlési képviselők egynegyedének önkormányzati rendelet alkotmányossági vizsgálata kezdeményezésére vonatkozó egységbe szervezése alapvetően illuzórikusnak tűnik.

c) Ebből adódóan az alapvető jogok biztosa, a Kúria elnöke, és a legfőbb ügyész lehet az a tényező, amelytől önkormányzati rendeletek alkotmányossági típusú vizsgálatának kezdeményezése reálisan elvárható.

II. Az alkotmányjogi panasz igénybe vételének lehetősége³¹

Önkormányzati rendelet alkotmányossági vizsgálatára – a korlátozott utólagos normakontroll miatt – az alkotmányjogi panasz nyújthat lehetőséget. Az új típusú panasznak több típusa is megjelenik a szabályozásban.

a) A *konkrét ügyhöz kötött* változat szerint alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az *egyedi ügyben* érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított *jogának sérelme következett* be, és *jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva*. Az Abtv. 28. §-a szerint az Alkotmánybíróság ebben, a jogszabályi rendelkezés vizsgálatára indult eljárásban a bírói döntés alkotmányosságát is vizsgálhatja.

Az alkotmányjogi panaszt a hatáskör e vonatkozásában *a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül*, írásban lehet benyújtani. A *döntés közlésének elmaradása esetén* az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő *a tudomásszerzéstől*, vagy az Alaptörvényben biztosított *jog sérelmének bekövetkezésétől számított hatvan nap*. A törvény azonban objektív határidőt is tartalmaz: a döntés közlésétől, illetve az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkezésétől, valamint – a konkrét döntés hiányában történő eljárás esetében – az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított *száznyolcvan nap elteltével alkotmánybírósági eljárás megindításának nincs helye*.

b) A *konkrét ügy hiányában igénybe vehető alkotmányjogi panaszra* vonatkozóan az Abtv. 26. § (2) bekezdése a következő szabályt tartalmazza:

„(2) Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és

b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

E hatáskör-rész olyan esetekre kínál alkotmánybírósági jogorvoslati lehetőséget, melyek vonatkozásban a jogsérelem bekövetkezése közvetlenül a jogszabály hatályosulása, végrehajtása, mégpedig bírósági döntés nélkül. Etekintetben az alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály *hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül* lehet írásban benyújtani. Ez a határidő jogvesztő.

Megjegyzendő, hogy nem feltétlenül jó megoldás a hatálybalépéshez kötni az indítvány benyújtásának határidejét: ha ugyanis adott esetben az önkormányzati rendelet hatálya alá később kerül valaki (például a hatályba lépést követően évekkel később költözik az önkormányzat területére), az indítványozási joga e vonatkozásban már nem áll fenn.

---

³¹ E hatáskörrel kapcsolatban részletesen: *Kocsis Miklós – Tilk Péter: Az új alkotmányjogi panasz eljárás igénybe vétele a gyakorlatban – jogalkalmazóknak*. Kodifikátor Alapítvány, Pécs, 2012

III. Problémák az önkormányzati rendelet alkotmányossági vizsgálati lehetőségével kapcsolatban

Az utólagos normakontrollal kapcsolatos, az igénybe vételre vonatkozó, igényérvényesítéssel összefüggő problémákat már érintettem. Az alkotmányjogi panasz több tekintetben az utólagos normakontrollhoz hasonló komplikációkat hordozhat. A fő gond az, hogy igénybe vételéhez vagy jogerős bírósági döntés, vagy – annak hiányában – már hatályba lépett jogszabály léte szükséges. Mi lehet ezzel a probléma?

a) *Létezhetnek olyan jogszabályi rendelkezések, melyek alkalmazására csak meghatározott időpontban, eseményhez kötötten kerülhet sor.* Adódhat emiatt olyan helyzet, hogy a már hatályos előírásról tudhatja az ügyfél és a jogi képviselője is: bizonyosan sor fog kerülni az alkalmazására, és vélelmezi, hogy a szabály alaptörvény-ellenes. Mégsem fordulhat Alkotmánybírósághoz, mert az új szabályok szerint nem kezdeményezhet utólagos normakontrollt, viszont az alkotmányjogi panasz igénybe vételéhez szükséges konkrét ügy jogerős lezárása még elméletileg sem állhat fenn, hiszen a szabály alkalmazására csak később kerül sor.

b) Más a helyzet akkor, amikor az alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályi rendelkezés alkalmazására azért nem kerülhet sor, mert az még nem hatályos – viszont a kihirdetése már megtörtént, azaz már érvényes előírás. A jövőbeli hatályba léptetés esetén tudható, hogy a szabály alkalmazására a hatályba lépéstől számítva sor kerül, ismert továbbá a kihirdetett szöveg is – azaz felfedezhető, vélelmezhető az alaptörvény-ellenesség –, megtámadni viszont konkrét ügy és ebből adódóan jogerős döntés hiányában, illetve a szabály *alkalmazásából* adódóan bekövetkező jogsérelem miatt nem lehetséges.

Mindez – az utólagos normakontroll indítványozásra vonatkozó korlátozottsága miatt – az önkormányzati rendeletek feletti alkotmányossági vizsgálatokat visszaszoríthatja, az ilyen esetek számát minimalizálhatja. Ezzel viszont egyes esetekben éppen a helyi polgárokat zárja el a szabály az igényérvényesítés lehetőségétől, akik ráadásul törvénysértés esetén sem fordulhatnak a rendelettel szemben bírósághoz (Kúriához); arra ugyanis csak a kormányhivatal jogosult. Az is elgondolkodtató lehet: mennyiben vállalja be az érintett az önkormányzati rendelet alkotmányossági vizsgálatára vonatkozó panasz-eljárást akkor, ha annak igénybe vétele többnyire a jogerős döntéshez kötöttség miatt jelentős időigényességű.

C) Az önkormányzati jogalkotás kúriai kontrollja

Bevezető gondolatok

Az Alaptörvény hatályba lépése (2012. január 1) óta az önkormányzati rendeletek alkotmányossági vizsgálata az Alkotmánybíróság, törvényességi vizsgálata a Kúria hatásköre³².

A gyakorlat áttekintése előtt néhány elvi tételt érdemes rögzíteni.

a) A Kúria eljárása – hasonlóan az Alkotmánybíróság 2012 előtti utólagos normakontroll hatásköréhez – indítványhoz kötött. Ez azt is eredményezi, hogy az Önkormányzati Tanács „hozott anyagból” dolgozik, azaz a Kúria nem átfogó és mindenre kiterjedő „tananyagot” készít, hanem az egyedi döntések rendszerén keresztül tudja bizonyos jogterületeken (de korántsem minden kérdésben) építeni a törvényességi elvárások rendszerét. Az ezzel kapcsolatos egyes kérdések tárgyalásának elmaradása tehát nem a Kúria hibája, hanem az indítványhoz kötött eljárásból eredő sajátosság. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 55. § (1) bekezdése értelmében „[a]z önkormányzati tanács az indítványhoz kötve van, de az önkormányzati rendeletnek az indítványban megjelölt rendelkezésével szoros összefüggésben álló más rendelkezését is vizsgálhatja”. A Kúria Önkormányzati Tanácsa indítvány alapján jár el, ahhoz kötve van. Azon túlmenően csak annak az önkormányzati rendeleti rendelkezésnek végzi el a jogszerűségi felülvizsgálatát, amely a támadottal szoros – tartalmi, logikai – összefüggést mutat és amennyiben a „kiterjesztett” vizsgálat hiánya értelmezhetetlen, alkalmazhatatlan jogszabályt eredményez, az önkormányzat működését akadályozó helyzetet teremtene³³. Az indítványhoz kötöttség alóli *kivétel* az is, hogy a Kúria konkrét ügyben az indítványban megjelölt önkormányzati rendelet egyik rendelkezésének törvényellenességét nem az indítványban megjelölt törvény, hanem másik törvény alapján mondta ki³⁴.

b) Az Alaptörvény „ZÁRÓ ÉS VEGYES RENDELKEZÉSEK” 5. pontja szerint „Az Alaptörvény hatálybalépése előtt megbozított alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat.”

A Kúria – bár esetenként utal arra, hogy bizonyos AB határozat már nem hatályos³⁵ – az esetjoga építésekor erőteljesen támaszkodik az Alkotmánybíróság korábbi döntéseire, gyakorlatára is, konkrét döntésszámmal hivatkozva az Alkotmánybíróság határozatait. Az Alkotmánybíróság döntéseinek elvi tételei, megállapításai tehát a Kúria gyakorlatában is tovább élnek.

A Kúria önkormányzati rendeletek törvényességi felülvizsgálatával kapcsolatos gyakorlatát célszerű különböző kategóriákra bontva vizsgálni. Egyik a hatáskör gyakorlásával összefüggésben felmerülő eljárási kérdések áttekintése. A másik kategória a tartalmi kérdések tárgyalása. Ezen belül is különbséget érdemes tenni az önkormányzatok jogalkotási hatáskörének gyakorlásával (azaz magával az önkormányzati rendeletalkotással) kapcsolatos törvényességi elvárások, valamint az azon túli, a rendeletekben megjelenő konkrét szabályozási tárgykörökkel kapcsolatos megállapítások között. Emiatt az anyagban – a célközönségnek segítséget nyújtani kívánva – külön taglalom ezeket a kérdésköröket. Mindezt megelőzően röviden érdemes bemutatni a kérdéskörre vonatkozó törvényi előírásokat.

³² Részletesen tárgyalja Szabó Lajos: A második önkormányzati törvény új vonásai című cikke [Új Magyar Közigazgatás 2012/4. 44. o.], valamint Szabó Lajos: Törvények a helyi önkormányzatokról – Összevetés 1990, 2011. Kodifikáció és Közigazgatás 2012/1.

³³ Köf.5.030/2012/9. számú határozat

³⁴ Köf.5.018/2014/6. számú határozat

³⁵ Például: Köf.5.086/2012/5. számú határozat

I. Az önkormányzati rendeletek törvényességi felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás

1. A Kúria megállapításai a hatáskör jellegével összefüggésben

a) „A kormányhivatal törvényességi felügyeleti hatásköre az önkormányzati működés olyan, az önkormányzaton kívül eső, de a közigazgatás keretei között megvalósuló kontrollját jelenti, amely az önkormányzati igazgatás körébe tartozó hatáskörök jog alá rendelt gyakorlásának garantálását célozza [Mötv.³⁶ 132. § (2) bekezdés]. Az Mötv. az Indítványozó törvényességi felügyeleti jogkörét a helyi önkormányzat szervezetalakító, szervezetet működtető, gazdálkodó, jogalkotó, és hatósági jellegű tevékenységére nyitja meg [Mötv. 132. § (3)-(5) bekezdései]. Ennek keretében ellenőrzi a helyi önkormányzat szervezetének, működésének, döntéshozatali eljárásainak, meghozott döntéseinek – ideértve a rendeletek mellett a határozatokat is – jogszabályszerűségét. A törvényalkotó a törvényességi felügyelet terjedelmét ugyanakkor tartalmilag és időben is korlátozta: bizonyos körben illetve bizonyos határidő elteltével az indítványozó számára kizárt hatáskörének gyakorlása. A korlátozás az önkormányzati autonómia védelmét garantálja az állami beavatkozással szemben. A törvényességi felügyelet számára megnyitott területeken és időben az indítványozó maga dönt abban, hogy mely kérdéseket vonja vizsgálata körébe és a törvénytértések mely köréhez milyen jogkövetkezményeket érvényesít³⁷.”

b) A Kúria Önkormányzati Tanácsának jogköre az önkormányzati aktusok, azon belül a rendeleti aktusok vizsgálatára terjed ki. A Kúria ebben a jogkörében normakontroll tevékenységet lát el, amelynek a lényege annak megállapítása, hogy az önkormányzati rendelet nem ütközik-e az Alaptörvény T cikk (2) bekezdésében megjelölt más jogszabályba. „A Kúria tehát új hatáskörében olyan döntést hozó fórummá vált, amely nem dönti el, de a perben alkalmazandó jogszabály alkalmazhatóságáról tett megállapításai révén alakítja a jogvitát lezáró bírói döntés tartalmát. A Kúria normakontroll hatáskörét ezért közvetlenül nem az alanyi jogok érvényesítése, hanem általános jogi érdekűség vezérli. Bírói kezdeményezés esetében az alkalmazandó önkormányzati rendelet törvényességével (jogszerűségével) kapcsolatos bírói kételyeket igazolja vissza vagy oszlatja el. A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozatai³⁸ – a normakontroll eljárás sajátosságainak megfelelően a Bszi. 55. § (4) bekezdése értelmében erga omnes hatályúak, és ellenük nincs helye további jogorvoslatnak. A Kúria ezen döntései tehát nem eldöntik a jogvitát, hanem beépülnek a jogvitát eldöntő bírói ítéletbe, határozatba³⁹. Ebből következően a Kúria Önkormányzati Tanácsának eljárása „olyan közjogi jellegű eljárás, amelynek középpontjában nem a jogi norma egyedi ügyre alkalmazása, hanem az önkormányzati norma és más jogszabály konfliktusa áll. Az eljárás célja nem egyedi ügyek eldöntése tehát. Az indítványozó nem alanyi jogot érvényesítő személy, hanem az ügyek egy részében a bíró lehet, míg a döntés címzettje az erga omnes hatály folytán ’mindenki’. A Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti eljárás lényege pedig

³⁶ Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény. Megjegyzem, hogy e törvény szokásos rövidítését – „Mötv.” – a kúriai döntések tipikusan „a” névelővel, míg a törvényi szabályozás néhány kivétellel (pl. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény) tipikusan „az” névelővel alkalmazza (pl. a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény; egyes helyi önkormányzatokkal kapcsolatos törvényeknek a választásokkal összefüggő módosításáról szóló 2014. évi XXIII. törvény). Magam az utóbbit követve, a szövegben egységesen az „az” névelőt használtam akkor is, ha az eredeti idézetben nem így szerepelt.

³⁷ Köf.5.048/2013/6. számú határozat

³⁸ Megjegyzendő, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa a nem érdemi (tipikusan megszüntető) döntéseit *végzés formában hozza, de a döntés megjelölése ekkor is „határozat”*. Pl. Köf.5.022/2013/9. számú határozat; Köf.5.024/2013/7. számú határozat; Köf.5.026/2013/2. számú határozat; Köf.5.034/2013/7. számú határozat; Köf.5.041/2013/2. számú határozat; Köf.5.043/2013/2. számú határozat; Köf.5.048/2013/6. számú határozat; Köf.5.052/2013/7. számú határozat; Köf.5.054/2013/4. számú határozat; Köf.5.058/2013/2. számú határozat; Köf.5.061/2013/6. számú határozat; Köf.5.062/2013/6. számú határozat; Köf.5.064/2013/6. számú határozat; Köf.5.067/2013/6. számú határozat; Köf.5.070/2013/6. számú határozat; Köf.5.071/2013/2. számú határozat; Köm.5.001/2014/5. számú határozat; Köf.5.002/2014/4. számú határozat

³⁹ Köf.5.006/2013/3. számú határozat

– a hatályos szabályok alapján – nem ténykérdés, azaz a bizonyítás, nem a tényállás megállapítása és ahhoz kapcsolódó jogértelmezés, hanem norma normával való összevetése és ennek kapcsán jogértelmezés⁴⁰. Mivel az Önkormányzati Tanács eljárása normakontroll eljárás, amelynek lényege jogi norma jogi normával történő összevetése, ezért az Önkormányzati Tanács eljárásában a vizsgált rendelet törvényessége szempontjából például az sem lehet releváns kérdés, „hogyan az alapügy felperese és az érintett önkormányzat, mint jogalkotó között milyen tartalmú szerződéses megállapodás született és annak milyen kihatása lehet a felperes telekadó-fizetési kötelezettségére”⁴¹.

c) „A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezt a hatáskörét gyakorolja a Bszi. által megjelölt indítványozói körhöz igazítottan, a kormányhivatal és az alapvető jogok biztosának indítványai esetében absztrakt normakontroll, bírói kezdeményezés esetén pedig konkrét normakontroll eljárásaiban. Mindkét eljárás lényege a norma törvényességének ellenőrzése. Ezzel együtt az absztrakt normakontroll eljárás elsődleges célja az önkormányzati jogalkotás törvényességének, végső fokon a jogrendbe való illeszkedésének biztosítása. A konkrét normakontroll eljárás – bírói kezdeményezésre – az előbbieket mellett azt célozza, hogy a perbe vitt jogokról a bíró (alkotmányos) törvényes jogszabályok alapján döntsön. A bírói kezdeményezés intézményének szabályozása tehát nem elsődlegesen a felek jogérvényesítéséhez, hanem közvetlenül a bíró Alaptörvényben megfogalmazott kötelezettségéhez kötődik”⁴².

Már itt jelezni kell, hogy a *Kúria előtt nincs lehetőség önkormányzati határozatok felülvizsgálatára*⁴³.

A fentiekre figyelemmel – és a részletes kúriai gyakorlat áttekintése előtt – indokolt az önkormányzati rendeletek törvényességével kapcsolatos alapvető alaptörvényi és törvényi szabályokat áttekinteni. Az ennél alacsonyabb szintű szabályokat az anyag indokolt mértékben tartalmazza.

2. A releváns törvényi szabályok

a) Az Alaptörvény releváns szabályai

32. cikk

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

a) rendeletet alkot;

...

f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;

...

h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;

...

(2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

(4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.

(5) A fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben

---

⁴⁰ Köf.5.006/2013/3. számú határozat

⁴¹ Köf.5.001/2013/6. számú határozat

⁴² Köf.5.083/2012/4. számú határozat

⁴³ Köf.5.058/2013/2. számú határozat

meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet vagy önkormányzati határozatot a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.

34. cikk

(1) A helyi önkormányzat és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében együttműködnek. ...

...

(4) A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

b) Az Mötv. előírásai

Az Mötv. számos helyen szabályozza a helyi jogalkotás egyes elemeit (főleg az egyes tárgyköröket); ehelyütt a rendeletalkotás eljárási szabályait és törvényességi felügyeletének egyes kérdéseit érintő szabályok láthatók.

Az Mötv. főbb, rendeletalkotásra vonatkozó szabályai az alábbiak.

51. § (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete által megalkotott rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá.

(2) Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – módon ki kell hirdetni. A saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzéteszi. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik. A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a kormányhivatalnak, és a kormányhivatal továbbítja azt a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek.

(3) Ha az önkormányzati rendelet kihirdetett szövege eltér az önkormányzati rendelet aláírt szövegétől, a polgármester vagy a jegyző kezdeményezi az eltérés helyesbítését. Az önkormányzati rendelet a hatálybalépését megelőzően, de legkésőbb a kihirdetést követő hatodik munkanapon helyesbíthető. Az eltérés megállapítása esetén a helyesbítés megjelentetéséről a jegyző az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon gondoskodik.

53. § (1) A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg. A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletben rendelkezik:

...

g) a rendeletalkotásról és határozathozatalról;

132. § (1) A kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatáskörökön túl:

...

c) javasolhatja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy kezdeményezze a Kormánytól annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját;

...

(3) A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásában vizsgálja az érintett:

a) működésének, döntéshozatali eljárásának jogszerűségét;

b) döntéseinek jogszerűségét;

c) jogalkotási, továbbá jogszabályon alapuló döntési és feladatellátási kötelezettségének teljesítését.

136. § (1) Ha a kormányhivatal az önkormányzati rendeletet az Alaptörvénnyel ellentétesnek találja, – a törvényességi felügyelet 132. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott eszközeinek eredménytelen alkalmazását követően – az önkormányzati rendelet alkotmánybírósági felülvizsgálatának Kormány általi kezdeményezése iránti javaslatát az Alkotmánybíróságról szóló törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelelő indítvány tervezetének megküldésével terjeszti elő a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternél. A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter a javaslat megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormánytól az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangja felülvizsgálatának indítványozását. A kormányhivatal az indítvány tervezetét a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek történő megküldésével egyidejűleg megküldi az érintett helyi önkormányzatnak is.

(2) A kormányhivatal kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát. A bírósági eljárás megindításával egyidejűleg az indítványt a kormányhivatal megküldi az érintett helyi önkormányzatnak.

(3) Az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló bírósági indítvány tartalmazza:

- a) a Kúria által vizsgálandó önkormányzati rendeletet;
  - b) az önkormányzati rendelet jogszabálysértőnek talált rendelkezésének megjelölését;
  - c) azon jogszabályi rendelkezés megjelölését, amelyet az önkormányzati rendelet sért;
  - d) annak okát, hogy a kormányhivatal az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek.
- (4) Az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára vonatkozó bírósági eljárás szabályait és a bírósági döntés jogkövetkezményeit a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény tartalmazza.

A helyi önkormányzati jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítása

137. § (1) A kormányhivatal a helyi önkormányzat egyidejű tájékoztatása mellett kezdeményezi a Kúriánál a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását, ha a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta.

(2) A jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági indítvány tartalmazza:

- a) azon törvényi rendelkezés megjelölését, amely alapján a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége fennáll;
- b) annak okát, hogy a kormányhivatal miért tartja a jogalkotási kötelezettség elmulasztását megállapíthatónak;
- c) a jogalkotási kötelezettség elmulasztásával összefüggő, a mulasztás elbírálásához szükséges önkormányzati rendeletet.

(3) Ha a helyi önkormányzat a Kúria által megadott határidőn belül nem tesz eleget jogalkotási kötelezettségének, a kormányhivatal a határidő leteltét követő harminc napon belül kezdeményezi a Kúriánál a mulasztás kormányhivatal által történő orvoslásának az elrendelését.

(4) A helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági eljárás szabályait és a bírósági döntés jogkövetkezményeit a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény tartalmazza.

A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége pótlása

138. § (1) A kormányhivatal vezetője a rendeletet a helyi önkormányzat nevében, az önkormányzati rendelethez irányadó szabályok szerint alkotja meg azzal, hogy a rendeletet a kormányhivatal vezetője írja alá és a Magyar Közlönyben kell kihirdetni.

(2) A kihirdetett rendeletet a kormányhivatal megküldi a helyi önkormányzatnak. A jegyző gondoskodik a kihirdetett rendeletnek a szervezeti és működési szabályzatban az önkormányzati rendeletek kihirdetésére meghatározott szabályokkal azonos módon történő közzétételéről.

(3) A kormányhivatal vezetője által a helyi önkormányzat nevében megalkotott rendelet helyi önkormányzati rendeletnek minősül azzal, hogy annak módosítására és hatályon kívül helyezésére a helyi önkormányzat kizárólag a következő önkormányzati választást követően jogosult, ez idő alatt a módosításra a kormányhivatal vezetője jogosult.

a) Ha a kormányhivatal az önkormányzati rendeletet alaptörvény-ellenesnek véli, közvetlenül nem fordulhat Alkotmánybírósághoz (azt az Alaptörvény 24. cikke szerint csak az alapvető jogok biztosa, a Kormány, a képviselők egynegyede, a Kúria elnöke és a legfőbb ügyész teheti), hanem a Kormányt kell megkeresnie, mégpedig a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter útján. A miniszter megkeresésének már kész indítványtervezettel kell megtörténnie, a tervezetnek pedig meg kell felelnie az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi kritériumoknak.

Az indítványt az érintett önkormányzatnak is meg kell küldeni, aminek az oka, hogy az önkormányzat az Alkotmánybíróság esetleges megkeresésére már a tények és a kormányhivatali érvelés ismeretében nyilatkozhat, másrészt, hogy a kormányhivatal álláspontjának határozottságát az indítvány által is megerősítve látván (korábban ugyanis a kormányhivatalnak mér jeleznie kellett az önkormányzat irányában az alaptörvény-ellenességet) orvosolhassa a hibát a rendelet módosításával vagy hatályon kívül helyezésével.

Fontos látni, hogy a kormányhivatal nincs időkorláthoz kötve az indítványozással kapcsolatban, azaz nem csak a „frissen” megküldött rendelettel szemben kezdeményezhet eljárást. Lehetősége van korábbi rendeletekben felfedezett alaptörvény-sértésekkel szemben is fellépnie, főként azért, mert a rendelet változatlan tartalom mellett is válhat alkotmányellenessé, például az Alaptörvény módosulásával.

b) A 136. § (2) bekezdés az önkormányzati rendelet törvényellenessége (jogszabály-ellenessége) esetén igénybe vehető (pontosabban veendő) bírósági eljárás kezdeményezésének szabályait rögzíti. Ha a kormányhivatal az önkormányzati rendelet jogszabály-ellenességét észleli, köteles a Kúriához fordulni, előtte azonban az önkormányzat figyelmét elkerülhetetlenül fel kell hívnia a vélt törvényt sértésre, és kérnie az önkormányzat tájékoztatását a problémával kapcsolatban.

c) A Bszi. szabályai

2. § (1) A bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról – törvényben szabályozott eljárás során – véglegesen döntenek.

24. § (1) A Kúria

g) dönt a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról,

14. A Kúria önkormányzati tanácsa

45. § (1) A Kúrián az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *c)* és *d)* pontjában, valamint a 32. cikk (4) és (5) bekezdésében foglalt ügyek elbírálására önkormányzati tanács működik.

(2) Az önkormányzati tanács három bíró tagból áll.

(3) Az önkormányzati tanács feladata a jogszabálysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás, valamint a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztása miatti nemperes eljárás lefolytatása.

15. A önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás

46. § Az önkormányzati tanács eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvénynek kizárólag az eljárás nyelvére, az anyanyelv használatára, a rendeltetészerű joggyakorlásra (a pénzbírság kiszabása nélkül), a bírák kizárására, az idézésre, a kézbesítésre, a határidők számítására, a jegyzőkönyvre, az iratok megtekintésére, a másolatokra, a határozathozatalra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

47. § A jogszabálysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg, és a felek saját költségüket maguk viselik.

48. § (1) Az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárást a helyi önkormányzattal szemben a felette törvényességi felügyeleti jogot gyakorló fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatokról szóló törvényben meghatározott követelményeknek megfelelő indítvánnyal és határidőn belül kezdeményezi.

(1a) Az alapvető jogok biztosa az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárást a helyi önkormányzattal szemben az alapvető jogok biztosáról szóló törvényben meghatározott követelményeknek megfelelő indítvánnyal kezdeményezi.

(2) Az önkormányzati tanács előtti eljárásban a jogi képviselő – a (2a) bekezdésben meghatározott kivétellel – kötelező. Jogi képviselőnek kell tekinteni a helyi önkormányzat képviselőjében eljáró ügyvédet vagy ügyvédi irodát, a fővárosi és megyei kormányhivatal jogi szakvizsgálóval rendelkező alkalmazottját, valamint a helyi önkormányzat jogi szakvizsgálóval rendelkező jegyzőjét és jogi szakvizsgálóval rendelkező alkalmazottját. Az ügyvéd vagy ügyvédi iroda részéről ügyvédjelölt nem járhat el jogi képviselőként.

(2a) Az alapvető jogok biztosa személyesen vagy az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának jogi szakvizsgálóval rendelkező képviselője útján járhat el.

(3) Ha a bírónak az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia, amelynek más jogszabályba ütközését észleli – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – kezdeményezi az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárást a helyi önkormányzattal szemben.

(4) A (3) bekezdés szerinti indítvány tartalmazza

a) az önkormányzati tanács által vizsgálandó önkormányzati rendeletet,

b) az önkormányzati rendelet jogszabálysértőnek talált rendelkezésének megjelölését,

c) azon jogszabályi rendelkezés megjelölését, amelyet az önkormányzati rendelet rendelkezése sért,

d) annak okát, hogy a bíró az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek.

(5) Az önkormányzati tanács együttes elbírálás céljából elrendeli az előtte folyamatban lévő eljárások egyesítését, ha az indítványok tárgya egymással összefügg. Ha az ügy eldöntése érdekében célszerű, az önkormányzati tanács elrendelheti, hogy egyes vitás kérdések elkülönítve kerüljenek elbírálásra.

49. § Az önkormányzati tanács az indítvány érdemében határozattal, az eljárás során felmerült minden más kérdésben – ideértve az eljárás megszüntetését is – végzéssel dönt. A határozattal és a végzéssel szemben jogorvoslatnak helye nincs.

50. § (1) Az írásba foglalt határozatnak és végzésnek tartalmaznia kell:

a) az önkormányzati tanács megjelölését és az ügyszámot,

b) a feleknek és képviselőiknek nevét, székhelyét, illetve lakóhelyét,

c) az eljárás tárgyának megjelölését,

d) a rendelkező részt, valamint – a (2) és (3) bekezdésben foglaltak szerint – az indokolást, és

e) a határozat, illetve a végzés meghozatala helyének és idejének megfelelő keltezést.

(2) A határozatot, az érdemi vizsgálat nélküli elutasító végzést és az eljárást megszüntető végzést a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően, az egyéb végzéseket a szükséges mértékben kell indokolni.

(3) A határozat és a végzés indokolásában elő kell adni az önkormányzati tanács által megállapított tényállást, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyekben az önkormányzati tanács döntése alapszik, valamint részletesen ki kell fejteni az önkormányzati tanács döntéséhez vezető indokokat.

(4) Az önkormányzati tanács által hozott határozatokat és végzéseket a tanács elnöke és tagjai írják alá; ha valamelyikük az aláírásban akadályozva van, ezt az akadály megjelölésével a határozaton fel kell tüntetni.

51. § (1) Az önkormányzati tanács az indítvány beérkezésétől számított 15 napon belül érdemi vizsgálat nélkül elutasítja az indítványt, ha

a) azt nem az alapvető jogok biztosa, az arra jogosult fővárosi és megyei kormányhivatal vagy az egyedi ügyben eljáró bíró nyújtja be,

b) azt a fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt határidőn túl nyújtja be,

c) azt a fővárosi és megyei kormányhivatal nem a helyi önkormányzatokról szóló törvényben foglaltaknak, az alapvető jogok biztosa nem az alapvető jogok biztosáról szóló törvényben foglaltaknak, vagy az egyedi ügyben eljáró bíró nem az e törvényben foglaltaknak megfelelő tartalommal nyújtja be, vagy

d) a fővárosi és megyei kormányhivatal vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezése esetén az önkormányzati rendeletnek az indítvánnyal támadott rendelkezése hatályát veszítette.

(2) Az önkormányzati tanács az eljárást megszünteti, ha

a) az indítvány benyújtója az indítványt visszavonta, vagy

b) az (1) bekezdés alapján az indítványt érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani.

(3) Az önkormányzati tanács az indítványt érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést az indítvány benyújtójával, az eljárást megszüntető végzést az indítvány benyújtójával és a helyi önkormányzattal kézbesítés útján közli.

52. § Az önkormányzati tanács az indítványt 30 napos határidő tüzésével megküldi a helyi önkormányzatnak az indítvánnyal kapcsolatos állásfoglalása beszerzése céljából.

53. § (1) Az önkormányzati tanács a rendelkezésére álló iratok alapján, szükség szerint a jogi képviselő, továbbá más, az indítvány elbírálása szempontjából megfelelő szakértelemmel rendelkező személy személyes meghallgatását követően dönt.

(2) A személyes meghallgatáson az önkormányzati tanács elnöke által – az (1) bekezdésben meghatározott személyek közül – megidézettek vesznek részt, továbbá az önkormányzati tanács elnöke által értesített egyéb meghívott személyek részt vehetnek. A személyes meghallgatást az önkormányzati tanács elnöke vezeti.

(3) Az indítvány elbírálása szempontjából megfelelő szakértelemmel rendelkező megidézett személyek tekintetében a polgári perrendtartásról szóló törvény tanúk díjazására vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell.

(4) Az önkormányzati tanács nyilatkozattételre hívhatja fel, iratok megküldése és vélemény kérése iránt keresheti meg azt az állami vagy önkormányzati szervet, amelynek megkeresése az indítvány elbírálásához szükséges.

54. § (1) Az önkormányzati tanács az indítvány beérkezésétől számított 90 napon belül szótöbbséggel hozza meg határozatát.

(2) Az eljárás lefolytatására nyitva álló határidő 30 nappal meghosszabbodik

a) személyes meghallgatás esetén,

b) ha az ügy körülményeiben bekövetkezett változás folytán ismételten szükségessé válik az önkormányzat állásfoglalásának beszerzése, vagy

c) ha az 53. § (4) bekezdése alapján állami vagy önkormányzati szerv megkeresése szükséges.

55. § (1) Az önkormányzati tanács az indítványhoz kötve van, de az önkormányzati rendeletnek az indítványban megjelölt rendelkezésével szoros összefüggésben álló más rendelkezését is vizsgálhatja.

(2) Ha az önkormányzati tanács megállapítja, hogy az önkormányzati rendelet vagy annak valamely rendelkezése más jogszabályba ütközik,

a) az önkormányzati rendeletet vagy annak rendelkezését⁴⁴ megsemmisíti, megállapítja a hatályon kívül helyezett önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése más jogszabályba ütközését, vagy kimondja, hogy a kihirdetett, de még hatályba nem lépett önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése nem lép hatályba,

b) elrendeli a határozat Magyar Közlönyben való közzétételét, és

c) határidő tüzésével elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követően – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

(3) Ha a (2) bekezdésben foglalt feltételek nem állnak fenn, az önkormányzati tanács az indítványt elutasítja.

(4) Az önkormányzati tanács határozata mindenkire nézve kötelező.

56. § (1) Az önkormányzati tanács a határozatot kézbesítés útján közli az indítvány benyújtójával, a fővárosi és megyei kormányhivatallal és a helyi önkormányzattal, továbbá az önkormányzati tanács elnöke gondoskodik a határozatnak a központi honlapon, valamint a Kúria honlapján történő közzétételéről.

---

⁴⁴ A Kúria Önkormányzati Tanácsa utóbbi esetben ún. „mozaikos” megsemmisítést alkalmaz. Köf.5.044/2013/12. számú határozat; Köf.5.018/2014/6. számú határozat

(2) A megsemmisített önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése a határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét követő napon hatályát veszti.

(3) Az önkormányzati tanács a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése hatályvesztését, ha azt a jogbiztonság vagy a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok különösen fontos érdeke indokolja.

(4) A megsemmisítés – az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel – nem érinti a hatályvesztést megelőzően létrejött jogviszonyokat, valamint a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket.

(5) Ha az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói kezdeményezés alapján kerül sor, az önkormányzati rendelet megsemmisített, illetve más jogszabályba ütközőnek ítélt rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.

16. A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztása miatti nemperes eljárás

57. § A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztása miatti nemperes eljárásra a jogszabálysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás szabályait jelen alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

58. § Ha a helyi önkormányzat az önkormányzati tanács eljárása során eleget tesz a törvényen alapuló rendeletalkotási kötelezettségének, az önkormányzati tanács az eljárást megszünteti. Az eljárás megszüntetése előtt az önkormányzati tanács határidő tűzésével gondoskodik a fővárosi és megyei kormányhivatal állásfoglalásának beszerzéséről.

59. § Ha az önkormányzati tanács megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget.

60. § Ha az önkormányzati tanács a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére azt állapítja meg, hogy a helyi önkormányzat a megadott határidőn belül az 59. §-ban megállapított jogalkotási kötelezettségének nem tett eleget, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében alkossa meg. Az elrendelést követően a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettség elmulasztását nem orvosolhatja.

61. § A határozat a fővárosi és megyei kormányhivatalra és a helyi önkormányzatra kötelező.

117. § (1) A Kúria elnöke

c) évente beszámol az Országgyűlésnek az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközése és megsemmisítése, továbbá a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítása iránti feladatai ellátása során tapasztaltakról,

II. Eljárási kérdések a Kúria előtt

1. A kormányhivatal általi törvényességi kontroll egyes eszközei ismételt alkalmazásának lehetősége

A Kúria gyakorlatában kérdésként merült fel, hogy amennyiben a törvényességi felhívást követően az nem vezet eredményre, de a kormányhivatal nem kezdeményezte az önkormányzati rendelet törvényességi felülvizsgálatát, élhet-e új törvényességi felhívással, s ebben az új eljárásban – ha ez sem vezet eredményre – benyújthat-e indítványt.

Az Önkormányzati Tanács abból indult ki, hogy az Möt. a kormányhivatalnak viszonylag széles mozgásteret biztosít a törvénysértés megszüntetése érdekében. „Jól kifejezi ezt az Möt. 134. § (2) bekezdése, amely a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek mérlegelési jogkörben történő alkalmazásáról szól abban az esetben, ha a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre. Ilyenkor a kormányhivatal azt mérlegeli, hogy a törvénysértés megszüntetésének – a törvény keretei között – mi a leghatékonyabb módja”⁴⁵. „Az Möt. 136. § (2) bekezdése 15 naps

⁴⁵ Köf.5.055/2013/9. számú határozat

határidőt biztosít a kormányhivatalnak a Kúria előtti normakontroll eljárás megindítására, a Bszi. 54. § (1) bekezdése pedig kimondja, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítvány beérkezésétől számított – főszabály szerint – 90 napon belül hozza meg határozatát. Helytálló tehát az önkormányzat azon érvelése, amely arra utal, hogy a jogi szabályozás célja a törvényellenesség mihamarabbi kiküszöbölése. *Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a kormányhivatal az Mötv. 132. § (2) bekezdése alapján ne élhetne ismételt törvényességi felhívással, ha úgy mérlegeli, hogy ez a leghatékonyabb eszköz. Az ismételt törvényességi felhívás lehetőségét a törvény nem zárja ki.* Az Mötv. 136. § (2) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a kormányhivatal a határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a normakontrollt, tehát e megfogalmazás is magában foglal egyfajta mérlegelést. *De az ismételt törvényességi felhívás mellett szól az is, hogy amennyiben a kormányhivatal valamilyen okból nem kezdeményezzi tizenöt napon belül a Kúria eljárást, úgy alkotmányos és törvényes érdek indokolja, hogy a kormányhivatal ne essen el végérvényesen a normakontroll-indítvány benyújtásának lehetőségétől. Az önkormányzati rendelet törvényességéhez közérdek – az objektív jogrend védelme – fűződik, és figyelembe kell venni azt is, hogy a Kúria eljárását önkormányzati rendelet vizsgálatára nem kezdeményezheti bárki. (A kormányhivatal mellett csak az alapvető jogok biztosa, illetve ha per van folyamatban, akkor az ügyben eljáró bíró.) A Kúria jelen ügyben elvi élel mutat rá, hogy az Mötv. rendelkezéseiből is következően a kormányhivatal ismételt törvényességi felhívást bocsáthat ki önkormányzati rendelet törvényellenességének megszüntetésére, ha a korábbi felhívás nem vezetett eredményre, s e felhívást követően a kormányhivatal határidőben nem kezdeményezte a Kúria normakontroll eljárását. Ilyenkor az önkormányzati rendelet vizsgálatára irányuló eljárás kezdeményezése az Mötv. 134. § (2) bekezdése és 136. § (2) bekezdése alapján az ismételt felhívást követően újra megnyílik*⁴⁶.

„Az Mötv. fenti értelmezése szerint alakult a Kúria korábbi gyakorlata is, a Köf.5013/2013/7. számú és a Köf.5030/2013/4. számú határozatokban a Kúria érdemben elbírálta azokat a kormányhivatali kezdeményezéseket, amelyekben a kormányhivatal megismételt törvényességi észrevételt követően terjesztett elő – az Mötv. 136. § (2) bekezdésben foglalt határidőn belül – indítványt a Kúriára”⁴⁷.

2. A Kúria vizsgálati lehetőségének behatároltsága – a törvényesség és az alkotmányossági vizsgálat elkülönülése

a) Eleinte kérdéses volt, hogy mi történjen abban az esetben, ha az adott előírás törvényességi és alkotmányossági problémát is hordoz⁴⁸. Az Alkotmánybíróság szerint az indítvány nem fogadható be, ha nem csak Alaptörvénybe ütközés, hanem más jogszabályba ütközés kérdése is felmerül az ügyben, mert ekkor az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 37. § (1) bekezdése alapján nincs hatásköre az indítványt elbírálni. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ilyen esetekben az indítványt át kell tenni az eljárásra hatáskörrel rendelkező Kúriára, mivel az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről.⁴⁹ A Kúria a rendeletet egészben vagy részben is megsemmisítheti; akadt azonban példa arra, hogy a rendeletnek annyira sok szabálya volt törvénytörő, hogy a jogbiztonság követelménye miatt célszerűbb volt az egész rendelet megsemmisítése⁵⁰.

⁴⁶ Köf.5.055/2013/9. számú határozat

⁴⁷ Köf.5.055/2013/9. számú határozat

⁴⁸ Vö. pl. Balogh Zsolt: Önkormányzati jogvédelem. Fundamentum, 2012/2. 17. o.

⁴⁹ 3097/2012. (VII. 26.) AB végzés. Az erre vonatkozó alkotmánybírói gyakorlatot vö. Tilk Péter: Az Alkotmánybíróság hatásköre és működése, Pécs, 2005, 281. o. Eszerint az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a törvénytörő önkormányzati rendelet egyben alkotmánytörő volt, az Alkotmánybíróság bárki indítványára lefolytatta az érdemi vizsgálatot, akkor is, ha az indítványozó valamely önkormányzati rendelet normatív tartalma tekintetében törvénytörtést állított. Látható, hogy a korábbi szabályozás nem választotta el egymástól az önkormányzati rendelet törvénytörtésének és alkotmánytörtésének vizsgálatát, azt egységesen az Alkotmánybíróság végezte. Épp ebből adódóan már korábban is többek részéről felmerült az igény, hogy az önkormányzati rendeletek felülvizsgálatát más szerv lássa el, kezdetben ezt a feladatot a közigazgatási bíróságoknak szánták, végül azonban a Kúria hatáskörébe került.

⁵⁰ Köf.5.073/2013/4. számú határozat

b) Az Alkotmánybíróság a 3097/2012. (VII. 26.) AB végzésben kimondta, hogy alaptörvény-ellenesség mellett *a más jogszabályba ütközés vizsgálatára is irányuló indítványok tekintetében nincs hatásköre eljárni, az eljárásra hatáskörrel a Kúria rendelkezik*⁵¹. Ennek alapja az Abtv. 37. § (1) bekezdése, amely szerint az Alkotmánybíróság utólagos absztrakt normakontroll, bírói kezdeményezés, és alkotmányjogi panasz hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha *a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása*. A Kúria gyakorlata természetesen ezzel megegyezik, azaz törvényességi és alkotmányossági problémát is hordozó előírás esetén eljár, de csak a törvényességi problémát vizsgálja. A Kúria kimondta: „a fenti szabályok alapján megállapítható, hogy a Kúria *elsődlegesen az önkormányzati rendeletek más jogszabályba ütközését vizsgálja*, ugyanakkor – ahogy az Alkotmánybíróság 3097/2012. (VII. 26.) AB végzésben is megállapította – a jogi szabályozás nem zárja ki, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa az alaptörvény-ellenes és egyben más jogszabályba is ütköző önkormányzati rendelet vizsgálatát saját hatáskörben lefolytassa, s döntsön az ilyen típusú ügyekben is”⁵².

c) A Kúria eljárását tekintetben a fővárosi és megyei kormányhivatal, az alapvető jogok biztosa, valamint az a bíró kezdeményezheti, akinek az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia, amelynek más jogszabályba ütközését észleli⁵³. (A kormányhivatal és az alapvető jogok biztosa absztrakt, míg az eljáró bíró konkrét normakontrollt kezdeményezhet)⁵⁴. *A Kúria Önkormányzati Tanácsának eljárását tehát magánszemély nem kezdeményezheti*.

d) A Kúria alkotmányossági kérdéseket alapvetően nem vizsgál: megállapította például, hogy annak a kérdésnek az eldöntése, miszerint az adott önkormányzati rendeletben a gazdálkodó szervezetet érintő *szabályozás jogbizonytalanságot eredményez-e a gazdálkodó szervezet szerződéskötése vonatkozásában, nem törvényességi, hanem alkotmányossági kérdés, amelynek vizsgálatára a Kúria Önkormányzati Tanácsának nincs hatásköre*⁵⁵. Alaptörvény-ellenességre és törvénysértésre is hivatkozó indítványok elbírálására az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontja, valamint az Abtv. 71. § és 72. §-a alapján – értelemszerűen figyelemmel az Alkotmánybíróság gyakorlatára is – a Kúriának van hatásköre. Mindazonáltal a Kúria Önkormányzati Tanácsa a törvénysértés, illetve jogszabály-ellenesség tárgykörében vizsgálódik minden olyan esetben, amikor az *indítványban állított tágabb körben megjelölt alaptörvény-ellenesség egyben jogszabályi kollízióként is értelmezhető*⁵⁶; ilyen volt például a konkrét ügyben a hátrányos megkülönböztetés tilalma.

Az önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközésének vizsgálatára viszont a Kúria Önkormányzati Tanácsának nincs hatásköre⁵⁷.

3. A rendeletek vizsgálatának viszonyítási alapja – a mindenkor hatályos jog. A nem hatályos rendelet vizsgálati lehetősége

---

⁵¹ A „vegyes” indítványokkal kapcsolatos problémákat szemléletesen tárgyalja Balogh Zsolt: Az önkormányzati rendeletek törvényességi kontrollja c. munkájában. Új Magyar Közigazgatás, 2013/5., 41. o. Ilyen érdekesség, hogy ilyen esetben a Kúria alkotmányértelmezést is végez, de ez azért sem probléma, mert az alkotmányossági kérdések többnyire törvényességi szempontból, alapon is eldönthetőek.

⁵² Köf.5.054/2012/2. számú határozat, Köf.5.058/2012/2. számú határozat, Köf.5.041/2013/2. számú határozat

⁵³ Pl. Köf.5.041/2013/2. számú határozat, Köf.5.058/2013/2. számú határozat, Köf.5.076/2013/3. számú határozat

⁵⁴ Köf.5.047/2013/3. számú határozat

⁵⁵ Köf.5.009/2012/5. számú határozat

⁵⁶ Köf.5.001/2013/6. számú határozat

⁵⁷ Köf.5.017/2012/8. számú határozat

a) A rendeletek törvényességének vizsgálatakor a Kúria a vizsgálat idején hatályos jogot veszi alapul, azaz a törvényességi kontroll mércéje az éppen hatályos más jogszabályi tartalom.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5031/2012. számú határozatában kifejtette, hogy „az önkormányzati rendeletek törvényességi vizsgálata során az önkormányzati rendeletet (vizsgált rendelkezését) *mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz méri*. A Kúria Önkormányzati Tanácsának – az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontjában és a Bszi. 24. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva – az Alaptörvényből és törvényből eredő feladata, hogy az önkormányzati normákat a törvényekkel összhangba hozza, illetőleg – az új jogalkotást tekintve – összhangban tartsa. Az önkormányzati rendszer hatályos szabályainak a mindenkor hatályos törvényekkel és más jogszabályokkal kell összhangban állni. Ezt fejezi ki az Alaptörvény és a Bszi. idézett szabálya akkor, amikor kimondja, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa a más jogszabályba ütköző önkormányzati rendeletet megsemmisíti”⁵⁸. Mindez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa „az önkormányzati rendeletet főszabályként az *elbíráláskor hatályos* ’más jogszabályhoz’ méri. E főszabály érvényesül akkor is, ha a vizsgálandó önkormányzati norma már nincs hatályban, de perben még alkalmazni kell (elsőként: Köf.5004/2012/7., közzétéve a Kúria honlapján). Az Önkormányzati Tanács ezért – szemben az érintett Önkormányzat állásfoglalásában kifejtettekkel – az indítvány megalapozottságát nem az Ör. megalkotásakor, hanem az indítvány elbíráláskor hatályos joganyag és nem az Alkotmány, hanem az Alaptörvény rendelkezéseire figyelemmel vizsgálta. Utóbbi megállapítás nem zárja ki azt, hogy ahol arra lehetőség van, ott az Alkotmánybíróság elmúlt évtizedekben kialakított gyakorlatára is figyelemmel hozza meg döntését”⁵⁹.

b) Ez alól a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.083/2012/4. határozatában „*azt a kivételt tette*, hogy a már nem hatályos önkormányzati rendelet vizsgálatára irányuló bírói kezdeményezés esetén az önkormányzati rendelet egykori megalkotásakor fennálló idősíkot veszi figyelembe a magasabb jogi szabályozás viszonyítási alapjaként”⁶⁰.

Ha az indítványozó nem kormányhivatal, hanem bírói tanács⁶¹, akkor ez a tanács csak abban az esetben tud eleget tenni a jogvita alkotmányos/törvényes jogszabályon alapuló eldöntése tekintetében fennálló kötelezettségének, ha arra kap választ, hogy a perben alkalmazandó – és a perbe vitt jogokat keletkeztető – rendelet a *jogviszony létrejöttékor* megfelelt-e a hatályos jogrendnek. Az alapper elbírálása szempontjából nincs érdemi összefüggés – és ezért szükségtelen – annak vizsgálata, hogy a rendelet támadott rendelkezése a Kúria eljárása idején, tehát a bírói kezdeményezés elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezésekkel összhangban áll-e⁶².

„A Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja ugyanis a hatályos rendelet megsemmisítése mellett lehetővé teszi, hogy az Önkormányzati Tanács megállapítsa a hatályon kívül helyezett önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközését. Bírói kezdeményezés esetén – ahogy azt a fentebb idézett Köf.5043/2012/3. számú határozat is kifejtette – lehetőség van arra, hogy az Önkormányzati Tanács a már nem hatályos önkormányzati rendeletet az alkalmazáskori magasabb jogszabályhoz mérje, függetlenül attól, hogy az hatályban van-e. Ez felel meg annak, hogy a bírónak a jogszabályok ’alkalmazáskori idődimenzióját’ kell figyelembe venni, s annak, hogy az

⁵⁸ Hasonlóan például: Köf.5.015/2012/6. számú határozat; Köf.5.055/2012/8. számú határozat; Köf.5.067/2012/4. számú határozat; Köf.5.074/2012/6. számú határozat; Köf.5.086/2012/5. számú határozat; Köf.5.001/2013/6. számú határozat; Köf.5.013/2013/7. számú határozat; Köf.5.015/2013/6. számú határozat; Köf.5.018/2013/6. számú határozat; Köf.5.020/2013/5. számú határozat; Köf.5.031/2012/11. számú határozat; Köf.5.039/2013/4. számú határozat; Köf.5.046/2013/7. számú határozat; Köf.5.055/2013/9. számú határozat; Köf./5.057/2013/8. számú határozat

⁵⁹ Köf.5.001/2013/6. számú határozat. Vö. még: Bokros Andrea Erzsébet: A Kúria normakontroll tevékenysége az önkormányzatok gazdálkodását érintő helyi rendeletek vizsgálata tükrében. Jegyző és Közigazgatás, 2014/2. 43. o.

⁶⁰ Hasonlóan: Köf.5.005/2013/4. számú határozat; Köf.5.007/2013/4. számú határozat

⁶¹ Balogh Zsolt mutat rá, hogy a bírói kezdeményezések száma igen csekély, ami abból (is) eredhet, hogy a bírósági érdeke az ügy mielőbbi lezárása. Vö. Balogh Zsolt: Az önkormányzati rendeletek... 40. o.

⁶² Köf.5031/2012. számú határozat; Köf.5.083/2012/4. számú határozat; Köf.5.020/2013/5. számú határozat; Köf.5.055/2013/9. számú határozat

Önkormányzati Tanácsnak lehetősége van a konkrét esetben alkalmazási tilalom elrendelésére. A Pp. 339/A. §-a szerint: '[a] bíróság a közigazgatási határozatot – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.' Erre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a vizsgált jogszabályoknak (az önkormányzati rendeletnek és a viszonyításként felhozott más jogszabályoknak) a bírói kezdeményezés alapját képező határozat meghozatalakor hatályos szövegét vette alapul az ügy elbírálásakor⁶³. Az Önkormányzati Tanács így „bírói kezdeményezés esetén érdemben vizsgálja az indítványt abban az esetben is, ha az elbírálás idején már sem a támadott önkormányzati rendelet, sem a referencia alapként szolgáló más jogszabály már nincs hatályban [elsőként: Köf.5083/2012., MK 2012. 32.]”⁶⁴.

A bírói kezdeményezés jellegét összefoglalóan ábrázolja a Kúria alábbi megállapítása. Az Önkormányzati Tanács konkrét normakontroll – azaz bírói kezdeményezés – során eljárva a Köf.5043/2012/3. számú határozatában a következőkre mutatott rá: „A bírói kezdeményezés intézményének szabályozása (...) nem elsődlegesen a felek jogérvényesítéséhez, hanem közvetlenül a bíró Alaptörvényben megfogalmazott kötelezettségéhez kötődik. A Kúria Önkormányzati Tanácsa ehhez az alaptörvényi környezethez igazította a Bszi. IV. fejezete eljárási rendelkezéseinek értelmezését és alkalmazását. A bíró a peres eljárás időbeliségéhez képest korábban létrejött jogviszonyokból származó jogokról, kötelezettségekről dönt a jogviszony létrejöttékor hatályos jogszabályok alapján, ezért tevékenysége szükségképpen 'visszaható' jellegű. Sok esetben a bíró alkotmányossági, törvényességi kezdeményezése olyan időben válik szükségessé, amikor az alkalmazandó jog – vagy annak viszonyítási jogszabályi alapja – már nincs hatályban. Mindez azonban nem változtat a bíró azon alaptörvényi kötelezettségén, hogy jogállami keretek között a jogokról és kötelezettségekről az Alaptörvénynek megfelelő, a demokratikus viszonyok között keletkezett és fennálló jogrend koherenciájába illeszkedő (jogszabály) önkormányzati rendelet alapján kell döntenie.” E határozat rögzítette: „Az indítványozó bírói tanács csak abban az esetben tud eleget tenni alkotmányos kötelezettségének, ha arra kap választ, hogy a perben alkalmazandó és a perbe vitt jogokat keletkeztető Ör. hatályossága idején megfelelt-e a hatályos jogrendnek”⁶⁵. „A jog pedig akkor áll fenn, a kötelezettség akkor állapítható meg, ha a keletkezésükkor azt a jogállami körülmények között alkotott jogrend elismerte. Az Önkormányzati Tanács gyakorlatában ezen megfontolások alapján döntött abban az esetben, amikor a hatályos és perben még alkalmazandó önkormányzati rendeletet megsemmisítette, mivel a megalkotására felhatalmazó törvényi rendelkezést a korábbiakban az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek mondta ki”⁶⁶.

c) Míg tehát absztrakt normakontroll esetén a Kúria Önkormányzati Tanácsa csak hatályos önkormányzati rendeletet vizsgálhat, addig *konkrét normakontroll során hatályon kívül helyezett önkormányzati rendeletet* is, ha a hatályon kívül helyezett rendeletet konkrét, a bíróság előtt lévő ügyben alkalmazni kell⁶⁷. Ezt fejezi ki a Bszi. 51. § (1) bekezdés d) pontja és (2) bekezdés b) pontja, amelyek az indítvány elutasítása, illetve az eljárás megszüntetése jogkövetkezményt az indítvánnyal támadott rendelkezés hatályvesztése esetén csak akkor írják elő, ha az eljárást a kormányhivatal vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezte⁶⁸. Más ügyben is kimondta a Kúria, hogy bár az ügyben a rendelet tekintetében vizsgálni kért probléma tárgyában a Kúria már döntött, és az eljárásban a rendeletet ex nunc hatállyal megsemmisítette; megállapítható ugyanakkor, hogy „jelen ügyben nem absztrakt, hanem konkrét normakontroll eljárást kezdeményezett az indítványozó: bírói kezdeményezés esetén az eljárás tárgya a vizsgálni kért

⁶³ Köf.5.046/2013/7. számú határozat. Vö. ezzel kapcsolatban: Balogh Zsolt: Az önkormányzati rendeletek... 39. o.

⁶⁴ Köf.5.051/2013/4. számú határozat

⁶⁵ Köf.5.046/2013/7. számú határozat; Köf.5.049/2013/7. számú határozat; Köf.5.059/2013/4. számú határozat; Köf.5.083/2012/4. számú határozat

⁶⁶ Köf.5.083/2012/4. számú határozat

⁶⁷ Köf.5.069/2013/4. számú határozat

⁶⁸ Köf.5.076/2013/3. számú határozat

jogszabály bíró előtt folyamatban lévő ügyben való alkalmazhatósága is”. Mivel a korábbi döntés alkalmazási tilalom tárgyában nem döntött, így e tekintetben lehetőség nyílt új eljárásra⁶⁹.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa tehát e döntéseivel vállalta, hogy az alkalmazási tilalom tárgyában később önállóan is dönt, ha korábban már (akár absztrakt) normakontroll során a törvényellenességet megállapította. Ez az a helyzet, ami jól mutatja a különbséget a Kúria és az Alkotmánybíróság eljárása között, és jelzi, hogy a Kúria etekintetben is „igazi bíraskodást” végez. Az Alkotmánybíróság korábban nem végezte el az alkalmazási tilalom tárgyában való külön-döntést, és a hatályos Abtv.⁷⁰ is csak azt teszi lehetővé, *hogy ha az alapszabályok bírói kezdeményezés volt, akkor lehessen újra az alkalmazási tilalom tárgyában eljárni*. A Kúria saját döntése nyomán azonban *minden bírói kezdeményezésre kimondja a törvénysértő rendelet alkalmazási tilalmát*.

d) A rendeletet tehát az önkormányzatnak *az elfogadásakor hatályos jogszabályi környezetre tekintettel kell megalkotnia*, illetve a jogszabályváltozásokra tekintettel módosítania, a *törvényességi felülvizsgálat azonban a felülvizsgálat idején hatályos jogszabályokat kéri számon* az önkormányzati szabályozáson⁷¹. (A Kúria esetjogában olyan helyzetet is találni, amikor a felhatalmazó szabályok többször is változáson mentek keresztül, és egy eredetileg engedélyezett, majd tiltott tevékenység újra engedélyezetté vált – a kedvtelésből tartott állatok tartásával kapcsolatos rendeletalkotási felhatalmazás kérdéskörében)⁷².

E tétel alól *kivételt jelent az, amikor kizárólag a rendeletalkotási szabályok megsértése a vizsgálat tárgya*. Ha tehát a rendelet megalkotásakor nem írta elő törvény például az ebtenyésztők véleményének kikérését, de a megalkotás után két évvel ez törvényi rendeletalkotási eljárási szabály lett, akkor emiatt a rendelet törvényessége visszamenőleg nem kérdőjelezhető meg. Az Önkormányzati Tanács kimondta, hogy *mivel az önkormányzati jogalkotón visszamenőlegesen csak a norma megalkotásakor hatályos eljárási szabályok tiszteletben tartása kérhető számon*, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa *a közjogi érvénytelenség ezen esetében a törvényességi vizsgálatot nem az elbíráláskori, hanem az önkormányzati rendelet megalkotásakor hatályos jogszabályi kerethez viszonyítja*⁷³.

e) Az Alkotmánybíróság bizonyos esetekben nem hatályos jogszabály vizsgálatát is elvégzi⁷⁴, azt leszögezi azonban, hogy „nem létező jogszabály alkotmányosságának az elbírálására... az Abtv. nem biztosít indítványozási jogot”⁷⁵. Ezt a gyakorlatot – helyesen – a Kúria is folytatja.

A nem hatályos rendelet vizsgálatának két alapvető esete lehet: egyik, ha a rendelet eredeti szövege már nem hatályos, ám a módosított szöveg is hordozza az indítványozó által felvetett törvényességi problémát. Ekkor a normakontroll-eljárásra lehetőség van⁷⁶. A másik eset, ha a nem hatályos szabályt konkrét, egyedi ügyben alkalmazni kell⁷⁷. Az Önkormányzati Tanács rámutatott, hogy a Bszi. 56. § (5) bekezdése bírói kezdeményezés esetén lehetővé teszi a megsemmisített önkormányzati rendelet egyedi ügyben történő alkalmazási tilalmának elrendelését. „A Kúria Önkormányzati Tanácsa hatáskörét értelmezve úgy döntött, hogy nem hatályos önkormányzati rendelet törvényellenességének megállapítására és a rendelet konkrét esetben való alkalmazhatósága kizárására irányuló bírói kezdeményezés esetén *vizsgálni kell azt is, hogy a nem*

⁶⁹ Köf.5.075/2013/4. számú határozat

⁷⁰ 2011. évi CLI. törvény az Alkotmánybíróságról

⁷¹ Köf.5.023/2012/9. számú határozat; Köf.5.067/2012/4. számú határozat

⁷² Köf.5.046/2013/7. számú határozat

⁷³ Köf.5.010/2013/4. számú határozat; Köf.5.013/2013/7. számú határozat

⁷⁴ Tilk Péter: Az Alkotmánybíróság hatásköre és működése, Pécs, 2005. 137-140. o.

⁷⁵ 1581/H/1992. AB határozat, ABH 1994, 751, 753.

⁷⁶ Köf.5.049/2012/6. számú határozat; Köf.5.055/2013/9. számú határozat és Köf.5.069/2013/4. számú határozat
Az Alkotmánybíróság gyakorlata is ez volt: Az Alkotmánybíróság azonban a konkrét esetben azt is megállapította, hogy az önkormányzati rendelet módosított szabályai is tartalmazzák az indítványozó által kifogásolt szabályozási módot. *Ezért az Alkotmánybíróság – állandó gyakorlatának megfelelően – az alkotmányossági vizsgálatot a hatályos rendelkezések tekintetében folytatta le* (pl. 137/B/1991. AB határozat [1992]; 882/B/1998. AB határozat [2002]; 470/B/1998. AB határozat [2005].)

⁷⁷ Köf.5.049/2013/7. számú határozat; Köf.5.018/2014/6. számú határozat

*hatályos önkormányzati rendeletre vonatkozó normakontroll lefolytatásának lehet-e a törvénysértés kimondásán túlmenő eljárásjogi következménye*⁷⁸.

*Ez az eljárásjogi jogkövetkezmény – törvénysértés esetén – az alkalmazási tilalom elrendelése lehet*⁷⁹. A Bszi. 56. § (5) bekezdése szerint „Ha az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói kezdeményezés alapján kerül sor, az önkormányzati rendelet megsemmisített, illetve más jogszabályba ütközőnek ítélt rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.”

Bírói kezdeményezés esetén tehát hatályát veszített önkormányzati rendelet vizsgálatára is lehetőség van, azaz bírói kezdeményezés esetében önmagában az önkormányzati rendelet utólagos hatályon kívül helyezése nem akadályozza az Önkormányzati Tanács eljárásának. A Bszi. értelmében a támadott önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezése, bírói kezdeményezés esetében nem minősül megszüntetési oknak, illetve a törvényellenesség a jogellenesség megállapításának és alkalmazási tilalom kimondásának jogkövetkezményét vonja maga után⁸⁰.

f) Külön figyelmet érdemelnek a módosító szabályok más jogszabályba be nem épülő részei, illetve ezek vizsgálati lehetősége.

Az Önkormányzati Tanács rámutatott, hogy a „jogalkotás elmúlt időszakában a dereguláció bevett módszerévé vált az, hogy a jogalkotó a záró rendelkezések között nem csak a módosító jogszabály hatályba lépéséről, a ’továbbbhatás’ korlátozásáról, kizárásáról, hanem egyúttal a módosító jogszabály hatályon kívül helyezéséről is dönt⁸¹. E technika háttérében az a jogalkotói megfontolás húzódik meg, hogy a módosító jogszabály rendelkezései beépülnek a módosított jogszabályba és a beépülést követően hatályban tartásuk szükségtelenül terheli a jogrendet. A jogrendből kivont norma főszabályként nem érvényesül. Ezért a módosító jogszabály azon rendelkezései, amelyek nem épülnek be a módosított jogszabályba, hatályon kívül helyezésüket követően nem fejtik ki hatásukat⁸². A Kúria szerint, amennyiben a módosító rendelet átmeneti rendelkezései nem jelennek meg a módosított rendeletben, úgy azok a hatályon kívül helyezést követően nem fejtik ki hatásukat, azaz nem érvényesíthetők⁸³.

Az Önkormányzati Tanács megállapította: „az önkormányzati jogalkotót rendelete módosításakor nem terheli törvényi kötelezettség az átmeneti szabályok megalkotására. A Jat.⁸⁴ 7. §-a rendelkezik a jogszabályok hatályba lépéséről, 15. §-a pedig rendezi a szabályozási átmenet kérdéskörét. E törvényi szabályok jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában érvényesülnek [15. § (1)-(2) bekezdései], azaz abban az esetben, ha az önkormányzati jogalkotó nem, vagy nem megfelelően rendelkezik a tárgykörben⁸⁵. A konkrét esetben az érintett önkormányzat megalkotta ugyan a rendeletet módosító rendelkezések főszabálytól eltérő átmeneti szabályait, azok azonban a módosított jogszabályba való beépülés hiányában, valamint a hatályon kívül helyezés folytán nem tudtak érvényesülni. Önmagában ez a tény azonban a Kúria fenti döntése szerint nem eredményez törvénysértést.

A lényeg tehát az: *ha átmeneti rendelkezést ír az önkormányzat a rendeletbe, akkor ne alkalmazzon olyan megoldást, hogy a módosító rendelkezés másnap hatályát veszti, mert ezzel az átmeneti rendelkezéseket is*

⁷⁸ Köf.5.004/2012/7. számú határozat

⁷⁹ Köf.5.049/2012/6. számú határozat

⁸⁰ Köf.5.001/2013/6. számú határozat

⁸¹ Megjegyzem: a Jat. 12. §-a szerint erre nincs lehetőség, mivel a 12. § (1) bekezdés szerint: „A módosító rendelkezés és hatályon kívül helyező rendelkezés a hatálybalépéssel ... végrehajtottá válik; a (2) bekezdés szerint pedig „a jogszabály (1) bekezdés szerint végrehajtottá vált rendelkezése a végrehajtottá válást követő napon hatályát veszti”. Ilyen szabály hatályon kívül helyezésére tehát nem, hogy nincs szükség, de az a Jat. erejénél fogva lehetetlen is.

⁸² Köf.5.040/2012/6. számú határozat

⁸³ Köf.5.040/2012/6. számú határozat

⁸⁴ A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény.

⁸⁵ Köf.5.040/2012/6. számú határozat

„*kidobja*” a rendeletből. Balogh Zsolt kúriai bíró elmondása szerint ilyen esettel peres ügyekben is lehetett találkozni.

g) Figyelemmel a Jat. 10. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra, a Kúria Önkormányzati Tanácsa normakontroll eljárásában „nem a módosító, hanem a hatályos módosított, azaz az új rendelkezést magában foglaló (inkorporáló) jogszabály törvényességét vizsgálja”⁸⁶.

h) Az Önkormányzati Tanács kimondta azt is, hogy az önkormányzati jogalkotó *hatályát veszített jogszabályt nem módosíthat*⁸⁷.

4. A vizsgálat tárgya – a rendelet tartalom szerinti megítélése

a) A Kúria a rendelet-felülvizsgálat során találkozott olyan esettel, amikor *a normatív rendelet valójában egyedi döntést foglalt magában*.

Az Önkormányzati Tanács abból indult ki, hogy az „Alaptörvényt megelőzően normakontroll monopóliummal az Alkotmánybíróság rendelkezett, így az Alkotmánybíróság látta el az önkormányzati rendeletek alkotmányossági és törvényességi vizsgálatát is. *Az Alkotmánybíróság a normakontroll során nem az elnevezése, hanem a tartalma alapján döntötte el, hogy az adott aktus normának minősül-e, s fennáll-e a hatásköre az alkotmányossági-és törvényességi vizsgálatra*. Így pl. a 17/1997. (II.28.) AB határozat *visszautasított önkormányzati rendeletbe foglalt olyan rendelkezés vizsgálatát, amely tartalmában egyedi képviselő-testületi határozatnak minősült* (ABH 1997, 468, 469). Az önkormányzati rendeletbe foglalt egyedi döntés alkotmányossági-és törvényességi vizsgálatának hatáskör hiányában történő megtagadása mögött az az alkotmányos feladatmegosztás állt, hogy az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik minden normatív és a bíróságok hatáskörébe tartozik minden egyedi döntés vizsgálata”⁸⁸.

b) *Ez a helyzet a Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlatában másként került megítélésre*.

Az Alaptörvény hatálybalépésével ugyanis „a fenti feladatmegosztás megváltozott, a bíróságok is ellátnak normakontroll feladatokat (és az Alkotmánybíróság is vizsgálhat egyedi bírói döntéseket). Az alkotmányos feladatmegosztás új rendszerében a Kúria – a normakontroll keretében – az önkormányzati rendeletek törvényességi vizsgálatát végzi, önálló törvényértelmezés keretében. *A Kúria normakontroll eljárása során fennállónak tekinti hatáskörét a normába foglalt egyedi döntések törvényességi vizsgálatára is*. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontjába foglalt hatáskör, azaz *az önkormányzati rendeletek törvényességi vizsgálata kiterjed az önkormányzati rendeletbe és azok mellékleteibe foglalt valamennyi rendelkezés vizsgálatára, függetlenül attól, hogy azok normatív vagy – tartalmában – egyedi döntést tartalmaznak*. Ha nem így lenne, akkor a törvényességi vizsgálat – és egyben mindenfajta bírói felülvizsgálat – alól kikerülnének a rendeletbe foglalt egyedi döntések. Mindez – azon túl, hogy jogorvoslati problémákat is felvet – az önkormányzati működés törvényességi vizsgálatával kapcsolatos bírósági feladatokról is idegen lenne”⁸⁹.

A Kúria normakontroll eljárása során tehát fennállónak tekinti hatáskörét a normába foglalt egyedi döntések törvényességi vizsgálatára is, szemben az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatával (pl. 17/1997. (II. 28.) AB határozat)⁹⁰.

⁸⁶ Köf.5.013/2012/7. számú határozat

⁸⁷ Köf.5.065/2012/10. számú határozat

⁸⁸ Köf.5.047/2013/3. számú határozat

⁸⁹ Köf.5.047/2013/3. számú határozat; Köf.5.016/2014/5. számú határozat

⁹⁰ Köf.5.016/2014/5. számú határozat

5. A mérce: törvényesség. A célszerűségi vizsgálat lehetőségének kizártsága

a) Az Alkotmánybíróság – Kúria által is követett – gyakorlata alapján a célszerűtlen, igazságtalan, „rossz” jogszabályok önmagában e jellemzőik miatt nem válnak alkotmányellenessé⁹¹. Ennek következtében megsemmisítésükre csak akkor van lehetőség, ha tartalmi alkotmányellenesség is felmerül velük kapcsolatban. Ugyancsak nem eredményez alkotmányellenességet a terminológia elavultsága. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanis a terminológia elavultsága önmagában nem eredményezi a jogbiztonság sérelmét, ezért nem is alkotmányellenes⁹². Ugyancsak nem vizsgálható a jogszabályok alkotmányossága értelmezési nehézségek és célszerűtlenség címén.⁹³ Alkotmánysértésnek csak az minősül, ha a sérelmezett jogszabály tartalma olyan mértékben homályos, vagy rendelkezései olyannyira ellentmondásosak, hogy a tisztázatlanság feloldására a jogszabály–értelmezés már nem elegendő, s a jogalkotási fogyatékoság a jogállamiság szerves részét alkotó jogbiztonság sérelmét idézi elő.⁹⁴ A jogrendszer átláthatósága és a jogi normák megismerhetőségének követelménye miatt azonban nem fogadható el, ha valamely rendelkezés hatályos szövegét csak a teljes hatályos joganyag sokrétű egybevetése alapján lehet megállapítani.⁹⁵ Szintén nem alkotmányossági kérdés önmagában a jogi szabályozás technikája. Emiatt nem alkotmánybírósági feladat a jogalkotó fogalmazási stílusának és szövegszerkesztési módszereinek a minősítése.⁹⁶ Mindezekon túlmenően valamely jogszabály nem válik alkotmányellenessé akkor, ha korszerűtlenné vált, és vesztett szabályozó erejéből. „A jogalkotó hatáskörrel felruházott szerveknek nemcsak a jogszabály megalkotása előtt kell elemezniük a szabályozni kívánt társadalmi–gazdasági viszonyokat, az állampolgári jogok és kötelességek érvényesülését, hanem a jogszabály érvényesülése során is. Ha a jogalkotó szerv azt tapasztalja, hogy az általa kibocsátott jogszabály korszerűtlenné vált, elsősorban saját hatáskörében köteles intézkedni.”⁹⁷

b) A Kúria Önkormányzati Tanácsa kimondta (igazodva az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatához), hogy az Alaptörvény és a Bszi. által lehetővé tett „normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse. A normakontroll során az Önkormányzati Tanács nem függetlenedhet teljes mértékben az előtte lévő ügy alapjául szolgáló tényállástól”⁹⁸.

c) Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontjában és a Bszi. 24. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt törvényességi vizsgálat során az önkormányzati rendeletek törvénnyel ellentétes tartalma esetén van lehetősége a rendelet (vagy a rendelet valamely rendelkezése) megsemmisítésre. A Kúria Önkormányzati Tanácsának „nincs alaptörvényi vagy törvényi felhatalmazása az önkormányzati rendeleti szabályozás célszerűségének vizsgálatára, *nincs lehetősége arra, hogy a szabályozás ésszerűségét, hatékonyságát mérlegelve vonja le a megsemmisítés jogkövetkezményét.* Ilyen

⁹¹ 57/1991. (XI. 8.) AB határozat, *Kilényi Géza* alkotmánybíró különvéleménye. ABH 1991, 236, 248.

⁹² 981/B/1991. AB határozat. ABH 1993, 561, 562.

⁹³ Az értelmezhetőség és végrehajthatatlanság tehát nem mindig alkotmányossági kérdés, hanem a jogszabály célszerűségére és alkalmasságára vonatkozó mérlegelés tárgya lehet. A jogszabályok célszerűségének vizsgálata azonban nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. 496/B/1990. AB határozat. ABH 1991, 425, 427. Az Alkotmánybíróság utólagos normakontrollra irányuló eljárásban csak alkotmányossági kérdéseket vizsgál, hatásköre nem terjed ki a jogi szabályozás célszerűségének és szakszerűségének vizsgálatára, és arra sincsen jogosítványa, hogy jogszabály-módosítást kezdeményezzen. 988/B/1993. AB határozat. ABH 1999, 473, 474.

⁹⁴ 1263/B/1993. AB határozat. ABH 1994, 672, 673 és köv.

⁹⁵ 11/1994. (III. 2.) AB határozat. ABH 1994, 399, 401.

⁹⁶ 167/B/1991/10. AB határozat. ABH 1991, 541, 542.

⁹⁷ 751/B/1990. AB határozat. ABH 1990, 346, 347.

⁹⁸ Köf.5.007/2013/4. számú határozat

lehetősége azért nincs, mert ezzel átvinné az önkormányzati rendeletek megalkotására felhatalmazott helyi önkormányzatok feladatát és felelősségét”⁹⁹.

d) *Amikor a központi jogszabályok a helyi jogalkotást érintően elveket fogalmaznak meg (mint a konkrét esetben a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosításának elve), „ezen elvek érvényesítésére az önkormányzatok kötelesek. Az önkormányzati rendelet megsemmisítésére azonban csak akkor van lehetőség, ha a rendelet vagy annak valamely rendelkezése nyilvánvalóan és fogalmilag szemben áll a törvényekbe foglalt elvekkel, az önkormányzati szabályozással az elvek nem valósíthatók meg. Abban az esetben viszont, ha az önkormányzati rendeleti szabályozással az a probléma merül fel, hogy az nem szolgálja hatékonyan a törvényi elvek megvalósulását, vagy az elvek más módon is megvalósíthatóak, mint amit az önkormányzat választott, a törvényellenség – pusztán ezen az alapon – nem állapítható meg. Az önkormányzatok szabályozási autonómiájába tartozik – a törvényi kereteken belül – a törvényi célok megvalósítása. Ha közvetlen törvénysértés nem állapítható meg, akkor az önkormányzat által választott mérlegeléssel szemben legfeljebb az önkormányzatnak a választópolgárok felé fennálló politikai felelőssége áll fenn”¹⁰⁰.*

A konkrét esetben a Kúria Önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy önmagában az a tény, amely szerint a hulladékgazdálkodással kapcsolatos rendelet alapján a legkisebb edényméret a 120 literes (s nem a korábbi 50 literes) zárt műanyag edényzet, illetve az, hogy a rendelet szerint a díjkedvezményre csak az egy fős háztartások (s nem az egy- és két fős háztartások) jogosultak, az önkormányzat mérlegelési körébe tartoznak. *Önmagában a vizsgált rendeletbeli szabályokra nem volt mondható, hogy nyilvánvalóan szemben álltak volna a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosításának elvével*¹⁰¹.

e) A Kúria az Alaptörvény és a Bszi. által lehetővé tett normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse. Egy ingatlan adás-vételi szerződés kockázatát nem lehet az önkormányzat adóztatási jogára hárítani¹⁰². A Kúria a Alaptörvény és a Bszi. által lehetővé tett normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse¹⁰³.

6. A rendelet létezésének megállapítása

a) A Kúria gyakran szembesül azzal, hogy nem állapítható meg: a rendeletet megalkotta-e az önkormányzat vagy sem (ennek jelentősége a mulasztási eljárásban jelenik meg). Az érintett önkormányzat esetenként nem nyilatkozik arról, hogy elfogadta volna a hiányolt rendeletet. Gyakran az érintett önkormányzat jogalkotási tevékenysége a világhálón sem követhető. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köm. 5064/2012. számú határozatában megállapította: *„abban az esetben ha sem a kormányhivatal, sem a Kúria nem tudja hitelet érdemlően megállapítani, hogy az önkormányzat megalkotta-e az adott tárgyú rendeletet úgy azt (...) úgy kell tekinteni, hogy az önkormányzat nem tett eleget rendeletalkotási kötelezettségének, ami alapul szolgálhat az Möt. 137. § (3) bekezdése és 138. §-a alapján a rendeletpótlási eljárásnak”¹⁰⁴*, figyelemmel a helyi önkormányzatok törvényességi

⁹⁹ Köf.5.056/2013/3. számú határozat

¹⁰⁰ Köf.5.056/2013/3. számú határozat

¹⁰¹ Köf.5.056/2013/3. számú határozat

¹⁰² Köf.5008/2017/4. számú határozat

¹⁰³ Köf.5003/2017/4., Köf.5002/2017/5.

¹⁰⁴ Köm. 5064/2012/2. számú határozat; Köm.5.069/2012/3. számú határozat; Köm.5.023/2013/6. számú határozat

felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet 9. § d) pontjára is¹⁰⁵.

b) Az adott rendelet megléte vagy hiánya nem pusztán a jogalkotási mulasztás megállapításakor fontos kérdés. A Kúriának tudnia kell, hogy a vizsgálat időpontjában a rendelet hatályos-e, és a kihirdetésnek megfelelő tartalmát is ismernie kell. Ez néha nem tűnik egyszerű kérdésnek, mert még az njt.hu weboldal sem mondható teljesnek az önkormányzati rendeletek fellelhetőségét tekintve.

c) Konkrét ügyben is okozott gondot a hatályos jog fellelése: az érintett önkormányzat nem tájékoztatta az Önkormányzati Tanácsot arról, hogy megtárgyalta-e a képviselő-testület a rendelet módosítását tartalmazó javaslatot. A Kúria azt is megállapította, hogy az önkormányzat a világhálón sem rendelkezik honlappal, „így jogalkotási és egyéb tevékenysége semmilyen formában nem követhető a nyilvánosság számára”¹⁰⁶.

7. A megsemmisítés időbeli hatálya

A Kúria gyakorlatában is megjelenik az a dilemma, amivel az Alkotmánybíróság is találkozott, nevezetesen a formális jogszerűség és a jogbiztonság esetenkénti ütközésének problematikája¹⁰⁷. A Kúria az Alkotmánybírósághoz hasonlóan törekszik a megfelelő egyensúly megtalálására. Konkrét ügyben az Önkormányzati Tanács kimondta: „a hatályt, ezen belül az időbeli hatály kezdetét meghatározó rendelkezés a jogszabály fontos, tartalmi szabálya. Ugyanakkor egy több éve hatályban lévő és alkalmazandó jogszabály esetében az időbeli hatály kezdetét meghatározó rendelkezés megsemmisítése – különös tekintettel a jogszabály alapján létrejött jogviszonyokra – a jogbiztonságot megkérdőjelező bírói döntést jelentene. *Ilyen esetben nagyobb érdek fűződik a kialakult viszonyok stabilitásához mint a formális jogszerűség helyreállításához*”¹⁰⁸.

a) Ex tunc (visszamenőleges hatályú) megsemmisítést alkalmaz az Önkormányzati Tanács közjogi érvénytelenség esetén.

aa) A Kúria szerint „a jogkövetkezmények levonása körében megjegyzést érdemel az a körülmény, hogy a jogalkotási eljárás szabályainak megsértése főszabály szerint közjogi érvénytelenségre vezet, azaz – bírói aktus függvényében – ex tunc semmiséget kellene eredményeznie”¹⁰⁹. Konkrét esetben a Kúria nem látott lehetőséget arra, hogy a HÉSZ-t a továbbiakban – élve a pro futuro megsemmisítés Bszi.-ben szabályozott lehetőségével – hatályban tartsa, még arra a körülményre tekintettel sem, hogy az érintett önkormányzat a közeli jövőben fogadja el új helyi építési szabályzatát.

ab) Közjogi érvénytelenséget eredményez, ha az önkormányzat a rendeletet jogalkotói jogkör hiányában fogadta el. A megsemmisítés főszabályként ilyenkor is ex tunc hatályú¹¹⁰.

¹⁰⁵ Köm.5.064/2012/3. számú határozat; Köm.5.025/2013/7. számú határozat

¹⁰⁶ Köf.5.015/2012/6. számú határozat

¹⁰⁷ A megsemmisítés időpontja tekintetében vö. pl. Tilk Péter: Az Alkotmánybíróság hatásköre és működése, Pécs, 2005, 136-137.o. A megsemmisítésre vonatkozóan az Alkotmánybíróság korábban kialakította saját gyakorlatát, amelyet a Kúria is alkalmaz. E gyakorlat lényege, hogy az önkormányzati rendelet megsemmisítése főszabály szerint ex nunc hatállyal történik, azaz az Alkotmánybíróság, vagy a Kúria határozatának közzlése napján veszti hatályát az önkormányzati rendelet, míg kivételesen, ha a jogbiztonság megköveteli a rendelet megsemmisíthető ex tunc vagy pro futuro hatállyal is.

¹⁰⁸ Köf.5.028/2012/5. számú határozat

¹⁰⁹ Köf.5.013/2013/7. számú határozat

¹¹⁰ Pl. Köf.5.030/2013/4. számú határozat; Köf.5.039/2013/4. számú határozat

ac) Megjegyzendő azonban, hogy „az *eljárási törvénysértések azonban* – a szabályozás érdemére is kihatás nélkül – a Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlatában *nem vezettek minden esetben közjogi érvénytelenségre. Garanciális törvényi szabályokat, alapjog és alanyi jog gyakorlását nem érintő törvénysértés esetén az önkormányzati rendelet, vagy rendelkezésének megsemmisítése* – a Kúria megállapításai szerint – a *jogbiztonság Alaptörvényben rögzített elvét sértené* (Köf.5028/2012., II.6. pont)”¹¹¹.

b) A jövőbeli (pro futuro) megsemmisítés alkalmazását a jogbiztonság indokolhatja. Konkrét esetben a Kúria rámutatott: Az Áht. 4. § (1) bekezdése értelmében „[a] költségvetési év megegyezik a naptári évvel.” Mivel a 2013-as költségvetési év háromnegyed része eltelt, ezért az Önkormányzati Tanács az *önkormányzati gazdálkodás biztonságát szem előtt tartva* a törvényellenesség jogkövetkezményeit pro futuro, azaz 2013. december 31-ével vonta le¹¹².

ba) A pro futuro megsemmisítéssel tehát az Önkormányzati Tanács akkor él, ha az azonnali hatályú megsemmisítés joghézagot (vagy más módon jogbizonytalanságot) eredményez. A jövőre nézve történő megsemmisítés így joghatásában hasonlít a törvénysértő mulasztás megállapításához, amennyiben a jövőre nézve történő időpont azért került megállapításra, hogy addig az önkormányzat a törvényeknek megfelelően pótolja jogalkotási kötelezettségét (korrigálja, vagy egészítse ki a szabályozást)¹¹³.

bb) Előfordult olyan eset is, amikor Kúria úgy ítélte meg, hogy a törvénysértő rendelkezés *pro futuro megsemmisítése mellett a határozat kihirdetéstől elrendelt alkalmazási tilalom szolgálja jelen ügyben leginkább a jogbiztonságot*¹¹⁴. Más esetben, tekintettel a szabályozatlanságban rejlő jogbizonytalanságra, és a jogalkotás időigényére, a Kúria a hatályvesztés időpontját a jövőre nézve határozta meg¹¹⁵.

bc) Más esetben a megsemmisítés időpontjának meghatározásakor a Kúria Önkormányzati Tanácsa tekintettel volt a jogalkotás időszükségletére, valamint arra, hogy a törvényellenes rendelkezés korábbi megsemmisítése súlyosbíthatná az adóalanyok adóterheit. Jóllehet a rendelet támadott rendelkezése a megalkotására visszamenőlegesen törvénysértő volt, a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. 56. § (3) bekezdése alapján – nem érintve a létrejött jogviszonyokat – *a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok különös fontos érdekére tekintettel* nem érintette, nem semmisítette meg a rendelet szerinti visszamenőleges hatályú rendelkezést¹¹⁶.

bd) A Kúria Önkormányzati Tanácsa konkrét ügyben kifejtette, hogy „környezetvédelmi és tulajdoni érdekek összevetése alapján mérlegelhető a parti sáv szélességének főszabálytól eltérő meghatározása, azonban az azonnali hatályú megsemmisítés következtében az érintett területeken a parti sáv megszűnne, amely egyoldalú helyzetet eredményezne. *Az azonnali hatályú megsemmisítés ezáltal a jogbiztonságot sértené*”. Minderre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a megsemmisítés határidejét pro futuro állapította meg, kellő felkészülési időt hagyva az önkormányzatnak a más jogszabályokhoz igazodó rendeleti szabályok megalkotásához¹¹⁷.

8. Együtműködési kötelezettség önkormányzat és kormányhivatal között

a) A Kúria utal arra, hogy az önkormányzatok rendeletalkotása az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontján alapul. „Az önkormányzatok az alkotmányos szervek rendszerébe ágyazva,

¹¹¹ Köf.5.003/2014/4. számú határozat

¹¹² Köf.5.040/2013/4. számú határozat

¹¹³ Köf.5.047/2013/3. számú határozat

¹¹⁴ Köf.5.017/2013/3. számú határozat

¹¹⁵ Köf.5.023/2012/9. számú határozat

¹¹⁶ Köf.5.038/2012/8. számú határozat

¹¹⁷ Köm.5.069/2012/3. számú határozat

az ott meghatározott korlátok között végezhetik közhatalmi tevékenységüket, így semelyik önkormányzat nem vonhatja ki magát az alkotmányos szervek közötti feladatmegosztás rendjéből. Nemcsak az Alkotmányból következett, hanem az Alaptörvényből is következik az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége, amelynek értelmében az Alaptörvényben szabályozott szervek alkotmányos jelentőségű hatásköreiket jóhiszeműen, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve és együttműködve gyakorolják. Az önkormányzati rendeletalkotás alkotmányos jelentőségű hatáskör. Ennek keretében a Bszi. és az Mötv. törvényi szinten számos együttműködési formát fogalmaz meg (jegyzőkönyv megküldési kötelezettség, információkérési jog, állásfoglalás előterjesztésének lehetősége stb.) amelyek törvényi szinten töltik meg konkrét tartalommal az együttműködési kötelezettséget¹¹⁸.

Gyakran előfordul azonban, hogy az adott önkormányzat nem működik együtt sem a törvényességi felügyeletet ellátó kormányhivatallal, sem a jogalkotásának jogszerűségét vizsgáló bírósággal¹¹⁹.

b) Az állami szervek közötti együttműködési kötelezettség a törvényesség biztosításában nem csupán az önkormányzatot terheli. A Kúria rámutatott: „különösen eljárási jogsértésen alapuló aggályok esetében a törvényességi felügyelet hatékonyságát nagyban növelő tényező lehet az, ha a kormányhivatal az önkormányzati rendelet megalkotását követően *haladéktalanul megteszi törvényességi észrevételeit* és az önkormányzattal folytatott konzultatív eljárás eredménytelen befejeztével benyújtja indítványát a Kúriához”. A konkrét ügyben például az érintett önkormányzat 2008. szeptember 25-én fogadta el a vizsgált HÉSZ-t, és bár a kormányhivatal a törvényalkotóra visszavezethető okból – 90/2007. (XI. 14.) AB határozat, valamint 131/2008. (XI. 3.) AB határozat – 2010. szeptemberében került abba a helyzetbe, hogy törvényességi ellenőrzési hatáskörével éljen, ennek ellenére eljárását csupán 2011. december végén, több mint három évvel a HÉSZ hatályba lépését követően indította meg¹²⁰.

c) Az együttműködési kötelezettség a kormányhivatal részéről a felügyeleti eszközök igénybe vételekor *a fokozatosság elvének betartását is megköveteli*. A Kúria rámutatott, hogy a kormányhivatal és az érintett önkormányzat között a törvényességi felügyelet eljárás az Mötv. 134. § (1) bekezdése szerinti „ún. *'konzultációs' szakasszal* indul. Ennek keretében a kormányhivatal – jogszabálysértés észlelése esetén – harminc napos határidő tűzésével felhívja az érintettet annak megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a kormányhivatalt írásban tájékoztatni. A határidő eredménytelen elteltével a kormányhivatal mérlegeli a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazását illetve tizenöt napon belül kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát. A *törvényességi felügyeleti eljárás 'konzultációs' szakaszának jelentősége éppen az érintett önkormányzat Alaptörvényben szabályozott jogalkotói jogköreinek tiszteletben tartását célozza*. Az önkormányzati autonómiába tartozó kérdés, hogy az érintett önkormányzat – megfontolva az állított jogsértést –, azt jogalkotói jogkörében eljárva maga orvosolja, avagy meggyőzze a kormányhivatalt a szabályozása törvényességéről. Az Mötv. 132. §-ában intézményesített felügyeleti eljáráshoz társított jogkövetkezmények alkalmazására és ezek között az önkormányzati jogalkotás szempontjából leginkább korlátozó jellegű kúriai normakontroll eljárásra csak abban az esetben kerülhet sor, ha az érintett önkormányzat nem tudott, vagy nem kívánt élni jogalkotói jogának védelmével¹²¹.

Konkrét esetben az Önkormányzati Tanács kimondta: *a kormányhivatal olyan önkormányzati rendelet miatt fordult a Kúriához – és kérte felülvizsgálatát – amellyel összefüggésben nem adott lehetőséget az érintett*

---

¹¹⁸ Köm.5.025/2013/7. számú határozat

¹¹⁹ Pl. Köm.5.025/2013/7. számú határozat

¹²⁰ Köf.5.013/2013/7. számú határozat

¹²¹ Köf.5.043/2013/2. számú határozat

önkormányzatnak alapjogai Mötv. 134. §-ában foglaltak szerinti védelmére. Ennek hiányában pedig nem is minősíthette a törvényességi felügyeleti eljárást eredménytelennek¹²².

Az Önkormányzati Tanács kimondta: a „kormányhivatal az Mötv.-ben szabályozott feladatát csak a törvény preambulumban megfogalmazott célkitűzéssel összhangban láthatja el, vagyis az Alaptörvényben meghatározott önkormányzati jogok tiszteletben tartása mellett kell őrködni a működés törvényessége felett. Ennek a két célkitűzésnek az összhangját hivatott megteremteni a törvényességi felhívás jogintézménye, melynek a fent idézett jogszabályhelyek értelmében az a funkciója, hogy az önkormányzati jogok tiszteletben tartása mellett a kormányhivatal lehetőséget adjon az érintett önkormányzatnak arra, hogy saját hatáskörében, az önkormányzati autonómiájába való beavatkozás nélkül tudja az esetlegesen jogszabálysértő helyzetet megszüntetni”¹²³.

d) A kormányhivatalnak ügyelnie kell arra is, hogy a Kúriához címzett indítványában csak olyan problémát kifogásoljon, amit már az önkormányzat irányában is jelzett. Adott esetben a Kúria Önkormányzati Tanácsa azt állapította meg, hogy a kormányhivatal Kúriához benyújtott indítványában nem terjeszkedett túl azon a törvényességi problémán, amelyet a törvényességi felhívásban az önkormányzatnak jelzett, s amellyel az önkormányzat nem értett egyet. A határidőn belül benyújtott indítvány így az érdemi elbírálásra alkalmas volt¹²⁴.

e) Konkrét ügyben a kormányhivatal törvényességi ellenőrzési hatáskörében eljárva hívta fel az érintett önkormányzatot egyik rendelete törvénysértő rendelkezéseinek módosítására. A felhívás eredménytelenségére tekintettel kezdeményezett eljárást az Alkotmánybíróság előtt. Az érintett önkormányzat a jegyzőkönyv megküldésével tájékoztatta az indítványozót arról, hogy a – törvényességi felhívásnak megfelelően – módosítani kívánja a rendeletet. A kormányhivatal azonban sem törvényességi ellenőrzési hatáskörében, sem az Mötv. szerinti törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva nem tett lépéseket a rendeletmódosítás megalkotása valós körülményeinek feltárása érdekében. A Kúria kimondta: a kormányhivatalnak úgy a régi, mint az új Ötv. alapján is lettek volna, illetve vannak eszközei annak vizsgálatára, hogy az önkormányzat betartotta-e a rendeletalkotás régi Ötv.-beli és a magára szabott szervezeti és működési szabályzatról szóló 18/2004. (IV. 29.) számú rendeletének szabályait. Az Önkormányzati Tanács a Kúria előtti eljárásban a tényállás megállapításának alapjául szolgáló bizonyítási lehetőségek szűk körre korlátozott volta miatt, és figyelemmel arra a körülményre is, hogy a rendelet – törvényességi felhívásban megjelöltekre tekintettel történő – módosítása közel egy éve kihirdetésre került, a módosítás megalkotását tényként fogadta el. Erre figyelemmel az indítvány okafogyottá válását mondta ki a testület¹²⁵.

f) Konkrét ügyben megállapította a Kúria, hogy „a Köm. 5069/2012/3. számú határozatban megállapított mulasztásos törvénysértést az önkormányzat nem szüntette meg igazolt módon. A vonatkozó határidők eredménytelenül teltek el, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Pest Megyei Kormányhivatal kezdeményezésének helyt adott”¹²⁶.

g) „Az érintett önkormányzat a törvényességi felhívásban foglaltakra nem tett észrevételt, előzetesen jelzett jogalkotási szándéka ellenére kötelezettségének teljesítéséről nem adott számot. Elmulasztotta azt is, hogy a Kúria által kézbesített felhívásban foglaltaknak eleget téve állást foglaljon a mulasztás megállapítására vonatkozó indítványban foglaltakra. A Kúria a mulasztást úgy értékelte, hogy az érintett önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének nem tett eleget”¹²⁷.

¹²² Köf.5.043/2013/2. számú határozat

¹²³ Köf.5.043/2013/2. számú határozat

¹²⁴ Köf.5085/2012/4.számú határozat

¹²⁵ Köf.5.027/2012/15. számú határozat

¹²⁶ Köm.5.025/2013/7. számú határozat

¹²⁷ Köm.5.006/2014/3. számú határozat; Köm.5.007/2014/3. számú határozat; Köm.5009/2014/3. számú határozat; Köm.5011/2014/3. számú határozat; Köm.5.013/2014/3. számú határozat

9. A bírói kezdeményezéssel kapcsolatos elvárások

a) A Bszi. az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás szabályai között határozza meg a bírói kezdeményezést. „A bíró az Alaptörvény 25. § (1) bekezdése értelmében igazságszolgáltatási tevékenységet lát el, amelynek során – az Alkotmányról szóló 1949. évi XX. törvénnyel egyezően – ’...csak a törvénynek van alárendelve...’ [Alaptörvény 26. § (1) bekezdés, második fordulat]. Igazságszolgáltatási tevékenységének – az egyedi ügy tényállásának feltárása, az alaptörvényi rendelkezések érvényre juttatása mellett – a jogrend egészével koherens törvény, illetve jogszabály értelmezésével, alkalmazásával tesz eleget. Ez alapozza meg a bíró azon jogát és kötelezettségét, hogy alkotmányellenesség észlelésekor az Alkotmánybírósághoz, illetve 2012. január 1-jétől az önkormányzati rendeletek törvényességének vizsgálata kapcsán a Kúria Önkormányzati Tanácsához forduljon”¹²⁸.

A bírói kezdeményezés alapján az Önkormányzati Tanács egyrészt normakontroll eljárást folytat: megvizsgálja a vizsgálni és megsemmisíteni kért önkormányzati rendelet törvényességét, másrészt pedig – ha a kezdeményezés sikeres – a törvénytől önkormányzati rendelet alkalmazási tilalmát rendeli el a bírói kezdeményezés alapjául szolgáló folyamatos ügyben. A Bszi. 56. § (5) bekezdése szerint azonban általános alkalmazási tilalmat is el kell rendelni, azaz nemcsak az adott bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, hanem valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben sem lehet az Ör. törvényellenesnek ítélt rendelkezését alkalmazni. A határozat Magyar Közlönyben való közzététele teszi lehetővé, hogy ne csak a kezdeményező bíró, hanem valamennyi bíró értesülhessen a törvénytől önkormányzati rendeleti rendelkezés általános alkalmazási tilalmáról¹²⁹.

Egyes esetekben a normakontroll és az alkalmazási tilalom elrendelése kettéválhat. Ha az absztrakt normakontrollt a Kúria elvégzi, a „Bszi. 56. § (4) bekezdésének az a szabálya irányadó, amely szerint a megsemmisítés nem érinti a hatályvesztést megelőzően létrejött jogviszonyokat, valamint a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. Ugyanakkor ezen szabály alól kivételt teremt a Bszi 56. § (5) bekezdésébe foglalt bírói kezdeményezés”. Ilyen esetben az alkalmazási tilalom elrendelésére van lehetőség¹³⁰.

b) A Bszi. 48. § (3) bekezdés szerint ha a bírónak az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia, amelynek más jogszabályba ütközését észleli – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – kezdeményezi az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárást a helyi önkormányzattal szemben¹³¹.

c) A bírói indítvány formai és tartalmi kellékeit a Bszi. 48. § (4) bekezdése tartalmazza. A 48. § (4) bekezdés d) pontja szerint az indítványnak *tartalmaznia kell* „annak okát, *hogy a bíró az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek*”. A kellékhányos bírói kezdeményezés az Önkormányzati Tanács előtti eljárást gátló körülmény, amely – érdemi elbírálás nélkül – a kezdeményezés elutasítására [Bszi. 51. § (1) bekezdés c) pont], illetve az eljárás megszüntetésére vezet [Bszi. 51. § (2) bekezdés b) pont]¹³². A Kúria e megjegyzésének oka, hogy *egyes esetekben a bíró nem indokolta, miért tartja törvényellenesnek a támadott rendeletet, hanem egyszerűen továbbította a perben elhangzott érvelést*. A Kúria abból indult ki, hogy az Önkormányzati Tanács normakontroll tevékenységet végez, így a perben alkalmazandó jogszabály alkalmazhatóságáról dönt. „A bíró az Alaptörvény 26. § (1) bekezdése szerint az alkotmányos/törvényes jogszabályoknak alárendelten folytatja ítélező tevékenységét. Az Alaptörvény ezen rendelkezése azt a kötelezettséget is jelenti, hogy a bíró a

¹²⁸ Köf.5.083/2012/4. számú határozat

¹²⁹ Köf.5.075/2013/4. számú határozat

¹³⁰ Köf.5.075/2013/4. számú határozat

¹³¹ Köf.5.049/2012/6. számú határozat

¹³² Köf.5.003/2013/4. számú határozat

perbe vitt jogokról a jogrendszerbe illeszkedő – az alaptörvénynek megfelelő – jogszabályok/önkormányzati rendeletek alapján dönthet csupán. *A bíró kötelezettsége az, hogy az alkalmazandó jogszabály perbeli alkalmazhatóságáról – kétség esetén – meggyőződjön.* Ezért a bírói kezdeményezés intézményének alkalmazása a bírói meggyőződés függvénye. *Következésképpen az nem a peres fél jogérvényesítésének, hanem a bírónak az eljárásjogi eszköze*¹³³ (szemben a francia, illetve a belga jogi szabályozással). Az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének megállapítása – az alkotmánybírói eljárás és az Európai Unió Bírósága előtt kezdeményezhető eljárás mellett és azokkal egyezően kezelt – 2012. január 1. napjától újabb felfüggesztési ok a Pp. 155/C. § (3) bekezdése értelmében. A Pp. szerint a peres fél indítványáról a bíró köteles dönteni. Ugyanakkor sem az indítványnak helyt adó, sem az azt elutasító végzés ellen nincs helye önálló fellebbezésnek [Pp. 155/C. § (3) bekezdés]. A jogintézmény alkalmazásához rendelt eljárási szabályok is azt tükrözik tehát, hogy az alkalmazandó jogszabály törvényességével kapcsolatos aggály tisztázása a jogvitát eldöntő bíró 'szuverenitása' körébe tartozik, azaz a bíró egyedi ügy eldöntésében megnyilvánuló függetlenségének a része¹³⁴. A Kúria szerint tehát a bírói kezdeményezés jogintézményének tartalmi és rendszertani értelmezéséből az következik, hogy *az a bírói indítvány, amely nem az eljáró bíró meggyőződését, hanem a fél kérését tükrözi, nem felel meg a bírói indítvánnyal szemben, a Bszi-ben rögzített formai és tartalmi elvárásoknak.* A Bszi. 48. § (4) bekezdés d) pontja szerint ugyanis *a végzésből ki kell derülnie annak, hogy „a bíró az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek*¹³⁵.

d) Konkrét esetben előfordult, hogy „a bírói indítvány az Önkormányzati Tanács által *vizsgálható önkormányzati rendeletet nem jelölte meg, továbbá indokolást egyáltalán nem tartalmazott*”¹³⁶. A bírói indítvány indokolást egyáltalán nem, pusztán annyit tartalmazott, hogy alperesek kérelmére kezdeményezi a Kúria eljárását önkormányzati rendelet felülvizsgálata iránt. Nem jelölte meg azonban, hogy mely önkormányzati rendelet felülvizsgálatát indítványozza, és nem adta elő azt sem, hogy a rendelet álláspontja szerint mely jogszabállyal és milyen okból ellentétes. Ebből következően nem felelt meg a Bszi. 48. § (4) bekezdésében rögzített formai és tartalmi elvárásoknak¹³⁷. Az Önkormányzati Tanács rámutatott, hogy bár eljárása során a Bszi. 46. §-a szerint nincs helye a Pp. alapján hiánypótlásnak, ugyanakkor az eljárást megszüntető jelen végzés nem teremt „res iudicata”-t. Ezért a bíró újból előterjeszthet a Bszi. 48. § (4) bekezdésnek megfelelő indítványt az adott ügyben.

10. Az indítvány benyújtási határideje

A Kúria szerint a törvényességi felügyelet számára megnyitott területeken és *időben* az indítványozó maga dönt abban, hogy mely kérdéseket vonja vizsgálata körébe és a törvénysértések mely köréhez milyen jogkövetkezményeket érvényesít¹³⁸. (Ehhez társul, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa sem tulajdonít jelentőséget annak a törvényességi felhívásnak, amelyhez az indítványozó nem kíván jogkövetkezményt fűzni).

Az Möt. 136.§ (2) bekezdése értelmében a kormányhivatal a *helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát. Eszerint az indítványozó rendelkezésére álló 15 napos határidő az érintett önkormányzat válaszána átételét követő naptól, avagy az indítványozó által meghatározott válaszadási határidő lejáratát követő naptól számít*¹³⁹.

¹³³ Vö. még: Köf.5.002/2014/4. számú határozat

¹³⁴ Köf.5.003/2013/4. számú határozat; Köf.5.002/2014/4. számú határozat.

¹³⁵ Köf.5.003/2013/4. számú határozat. Hasonlóan: Köf.5.068/2013/4. számú határozat

¹³⁶ Köf.5.002/2014/4. számú határozat

¹³⁷ Köf.5.002/2014/4. számú határozat

¹³⁸ Köf.5.048/2013/6. számú határozat

¹³⁹ Köf.5.048/2013/6. számú határozat

A gyakorlat azt mutatja, hogy az indítványozásra nyitva álló 15 napos határidőt esetenként egyes kormányhivatalok túllépik¹⁴⁰.

a) Rámutatott a Kúria arra, hogy az Mötv. 136. § (2) bekezdése a határidő számításának két egymástól független, ezért együttesen nem alkalmazható megoldását rögzíti: amennyiben az indítványozó által megadott határidő eredménytelenül telik el, „*úgy a norma-felülvizsgálati határidő a lejáratot követő naptól, ellenkező esetben a helyi önkormányzat válaszának kézbesítését követő naptól számít. A helyi önkormányzat normaalkotási autonómiáját védi az a szabály, amely a végrehajtó hatalom által gyakorolt törvényességi felügyeleti jogkört határidőhöz – és a végrehajtó hatalom aktusát közigazgatási bírói kontrollhoz – köti. Ezért a konkrét esetben az eljárás megindítására nyitva álló határidő az indítványozó számára nem hosszabbodik meg azzal, hogy az érintett önkormányzat határidőn túl válaszolt a törvényességi felülvizsgálatban foglaltakra*”¹⁴¹.

Konkrét esetben a 15 nap július 13-án telt el, mivel azonban július 13-a munkaszüneti napra esett, valamint figyelemmel arra, hogy a Kúria a korábbiakban az indítványozási határidőt eljárási jellegű határidőnek minősítette, ezért az indítványnak legkésőbb 15-én, hétfői napon meg kellett volna érkeznie a Kúriára. Az indítvány 2013. július 16-án, *elkésetten érkezett*¹⁴². Figyelemmel arra, hogy a Bszi. 51. § (1) bekezdés b) pontja értelmében „[a]z önkormányzati tanács az indítvány beérkezésétől számított 15 napon belül érdemi vizsgálat nélkül elutasítja az indítványt, ha (...) azt a fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt határidőn túl nyújtja be”, valamint arra, hogy a (2) bekezdés értelmében „[a]z önkormányzati tanács az eljárást megszünteti, ha (...) az (1) bekezdés alapján az indítványt érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani”, a Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt *elkésettnek minősítette, ezért az előtte folyamatban lévő normakontroll eljárást megszüntette*¹⁴³.

b) *Bizonyos esetekben mégis előfordulhat olyan eset, hogy a tizenöt napon túl érkezett indítványt a Kúria határidőben érkezett beadványnak fogad el*¹⁴⁴. „Ennek oka, hogy az Mötv. 136. § (2) bekezdése nem tisztázza a kormányhivatal számára megállapított, a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti eljárás megindítására nyitva álló határidő eljárási avagy anyagi jogi jellegét”.

A Kúria szerint a Bszi. 46. §-a nem általában teszi az Önkormányzati Tanács normakontroll eljárásának háttérjogszabályává a Pp. rendelkezéseit, hanem megjelöli azokat az eljárási jogintézményeket, amelyeket a közigazgatási nemperes eljárások e speciális fajtája esetében figyelembe kell venni. „A Pp.-ben szabályozott eljárás megindítására és egyéb eljárási cselekményekre vonatkozó határidők jogi jellegét a Legfelsőbb Bíróság 4/2003. Polgári Jogegységi Határozatában (a továbbiakban: PJE) értelmezte és az azzal egyező tartalommal meghozott 2309/2011. számú polgári elvi határozatában (a továbbiakban: PEH) megerősítette. Úgy ítélte meg, hogy – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a bírósági eljárás megindítására vonatkozó határidő az anyagi joghoz tartozik, ezért annak jogi jellege is anyagi jogi. Ehhez képest a határidőt az igényérvényesítés megindításának esetében anyagi jogi jellegűnek minősítette, amelyet akkor ítélt teljesítettnek, amennyiben arra a határidő utolsó napjáig sor kerül”.

A Kúria az Alaptörvényben rögzített és eljárási szabályait tekintve a Pp.-re visszautaló, de a Bszi.-ben rendezett normakontroll hatáskörére speciális közigazgatási nemperes eljárásként tekint¹⁴⁵.

„Figyelemmel tehát arra, hogy az Mötv., a Pp. és a Bszi. eltérő szabályt nem tartalmaz, ezért a Kúria – alkalmazva a PJE-ben foglalt értelmezést – az előtte megindítandó normakontroll eljárásra az Mötv. 136. § (2) bekezdésében megállapított határidőt anyagi jogi jellegűnek minősítette. A

¹⁴⁰ Vö. például: Köf.5.026/2013/2. számú határozat; Köf.5.062/2013/6. számú határozat; Köf.5.071/2013/2. számú határozat

¹⁴¹ Köf.5.048/2013/6. számú határozat; Köf.5.055/2013/9. számú határozat; Köf.5.062/2013/6. számú határozat; Köf.5.063/2013/4. számú határozat; Köf.5.071/2013/2. számú határozat

¹⁴² Köf.5.048/2013/6. számú határozat

¹⁴³ Ugyanez történt a Köf.5.063/2013/4. számú határozatban.

¹⁴⁴ Pl. Köm.5.006/2014/3. számú határozat

¹⁴⁵ Elsőként: Köf.5036/2012/6. számú határozat

kormányhivatalnak számolnia kell tehát azzal, hogy az indítványa akkor minősül határidőben érkezettnek, amennyiben az a tizenötödik napon megérkezik a Kúriára¹⁴⁶.

A Bszi. 46. §-a folytán alkalmazandó Pp. 103. § (4) bekezdése értelmében „[h]a a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le¹⁴⁷”.

c) Figyelemmel az eljárás megindítására nyitva álló határidő anyagi jogi jellegére, azaz arra, hogy a határidő megtartása szempontjából a Kúriára való beérkezés napja számít, *a határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem nem terjeszthető elő¹⁴⁸*.

d) Fontos azonban megjegyezni, hogy a kormányhivatal – amennyiben elkészt – ismételten kibocsáthat törvényességi felhívást és az alapján kezdeményezéssel élhet¹⁴⁹.

11. Az indítvány továbbélése a tartalmilag azonos, de új előírás vonatkozásában

Előfordulhat olyan eset, amikor az indítvány benyújtását követően a támadott rendelet helyébe új jogszabály lép¹⁵⁰. Ilyen esetben kérdés, mi történik az indítvánnyal. A Kúria gyakorlata az, hogy *az indítványt „– amennyiben az indítványozó a törvényességi vizsgálat iránti kérelmét fenntartja – hatályos indítványnak tekinti a régi helyébe lépő új önkormányzati rendelet tekintetében is, amennyiben az új szabályozás szövege a régivel azonos, vagy ha tartalmában megfelel az indítványozó által eredetileg vizsgálni kért önkormányzati rendelkezésekkel¹⁵¹”*.

12. Az indítvány érvelésrendszere teljességének vizsgálata

A Kúria eljárási szempontból követi az Alkotmánybíróság gyakorlatát, mely szerint, ha valamely alkotmányi (alaptörvényi)szabály alapján megállapítható a vizsgált előírás alaptörvény-ellenessége, akkor az indítvány többi érve alapján nem végzi el az alkotmányossági vizsgálatot. Konkrét ügyben a Kúria kimondta, hogy „mivel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a törvénysértést a Kkt. alapján valamennyi rendelkezés tekintetében megállapította, ezért a további jogszabályok tekintetében a normakontroll eljárást lefolytatni nem volt indokolt¹⁵²”.

13. Bizonyítási eszközök és a képviselet kérdése az eljárásban

a) A Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti eljárás lényege – a hatályos szabályok alapján – nem ténykérdés, azaz a bizonyítás, nem a tényállás megállapítása és ahhoz kapcsolódó jogértelmezés, hanem norma normával való összevetése és ennek kapcsán jogértelmezés¹⁵³. Ebből adódóan az Önkormányzati Tanács több alkalommal valószínűleg fogadta el az indítványban foglaltakat, ha az önkormányzat – bár erre lehetősége nyílt – álláspontját nem fejtette ki. „Az ügy irataiból, illetve az indítványban foglaltakból – *s mivel az érintett önkormányzat ezzel kapcsolatos álláspontját nem fejtette ki, azaz nem cáfolta*” – az következett, hogy „Sajóörs Községben található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok¹⁵⁴, illetve, hogy „Novajdrány Községben található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok¹⁵⁵”.

¹⁴⁶ Pl. Köm.5.006/2014/3. számú határozat

¹⁴⁷ Köm.5004/2014/3. számú határozat; Köm.5005/2014/3. számú határozat; Köm.5006/2014/3. számú határozat

¹⁴⁸ Köm.5.004/2014/3. számú határozat; Köm.5.005/2014/3. számú határozat

¹⁴⁹ Vö. a II./1. pontban foglaltakkal.

¹⁵⁰ Természetesen, ha magasabb szintű jogszabály rendezi a kérdést, akkor új indítványra jár csak el a Kúria.

¹⁵¹ Köf.5.051/2012/6. számú határozat; Köf.5.074/2012/6. számú határozat

¹⁵² Köf.5.057/2013/8. számú határozat

¹⁵³ Köf.5.006/2013/3. számú határozat

¹⁵⁴ Köm.5008/2014/3. számú határozat

¹⁵⁵ Köm.5010/2014/3. számú határozat. Hasonlóan még Köm.5012/2014/3. számú határozat; Köm.5014/2014/3. számú határozat

b) A Kúria kimondta, hogy a Bszi. 46. §-a „nem általában, hanem csak meghatározott kérdésekben teszi a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás háttérjogszabályává. A Pp. X. fejezetének bizonyítási eszközökre vonatkozó rendelkezései a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtt folyó norma-felülvizsgálati eljárásában nem alkalmazhatóak”. Ezért a Kúria nem értékelte bizonyítékként az érintett önkormányzat polgármestere útján megküldött hanganyagot¹⁵⁶.

c) A jogi képviselő a Bszi. 48. § (2) bekezdése értelmében a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti eljárásban – főszabályként¹⁵⁷ – kötelező. A törvény szerint az eljárással érintett önkormányzat nevében – ügyvéd hiányában – a szakvizsgálóval rendelkező jegyző, illetve alkalmazott járhat el. Ez nem helyettesíthető például a polgármester útján tett jognyilatkozáttal, mivel az ebben az eljárásban joghatás kiváltására nem alkalmas¹⁵⁸, ezért az Önkormányzati Tanács a konkrét ügyben a joghatás kiváltására alkalmatlan nyilatkozatot az indítvány elbírálásakor figyelmen kívül hagyta¹⁵⁹. A Bszi. rendelkezései szerint ugyanis a polgármester a Kúria előtti normakontroll eljárásban az önkormányzatot nem képviselheti¹⁶⁰. Más esetben sem felelt meg a polgármester tájékoztatása a Bszi. 48. § (2) bekezdésének, mivel az Önkormányzati Tanács előtti eljárásban a jogi képviselő – az ott meghatározottak szerint – kötelező¹⁶¹.

14. Az eljárás költségeinek viselése

A Kúria kimondta, hogy „az Önkormányzati Tanács normakontroll eljárása sui generis jellegű, mert annak lényege közhatalommal rendelkező szervek jogalkotási feladatai törvényességének megítélése. A Bszi. IV. Fejezet 15. pontja önálló eljárási szabályokat alkotott erre az eljárásra, amelyből az állapítható meg, hogy az eljárás illetékmentes az Indítványozó számára, és az eljárás során felmerült költségek előlegezésére és megfizetésére az Indítványozó és az érintett Önkormányzat nem kötelezhető. Ugyanakkor a Bszi. 46. §-a nem teszi általában háttérjogszabállyá a Pp. rendelkezéseit, hanem – a normakontroll eljárás sajátosságaira tekintettel – azt a törvényszerkesztési megoldást választotta, hogy kifejezetten megjelöli a Pp. normakontroll eljárásban alkalmazható rendelkezéseit. Ezek között – a 47. §-on felül – a költségviseléssel kapcsolatos egyéb Pp.-beli szabályok – mint például a pernyertesség-pervesztesség arányában megállapított költségviselési főszabály – nem szerepelnek. Emiatt az Önkormányzati Tanácsnak nincs hatásköre arra, hogy a költségviselésről döntést hozzon, következésképpen a Kúria előtt folyamatban lévő normakontroll eljárásokban az Indítványozó és az érintett Önkormányzat – a normakontroll eljárás sajátosságaira és a Bszi. szabályaira tekintettel – viselik a kötelező jogi képviselővel kapcsolatban felmerülő költségeiket”¹⁶².

Utalni kell rá, hogy a Kúria gyakorlata nyomán a 2012. évi CCXI törvény 76. § (3) bekezdésével módosította a Bszi. 47. §-át teljes költségmentességre.

¹⁵⁶ Köf.5.027/2012/15. számú határozat

¹⁵⁷ Kivétel a Bszi. 48. § (2a) bekezdése, mely szerint „Az alapvető jogok biztosa személyesen vagy az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának jogi szakvizsgálóval rendelkező képviselője útján járhat el”.

¹⁵⁸ Köf.5.015/2012/6. számú határozat; Köf.5.057/2013/8. számú határozat

¹⁵⁹ Pl. Köm.5.023/2013/6. számú határozat; Köf.5.057/2013/8. számú határozat, Köm. 5.060/2013/5. számú határozat

¹⁶⁰ Köm.5.023/2013/6. számú határozat

¹⁶¹ Köm.5.060/2013/5. számú határozat

¹⁶² Köf.5.036/2012/6. számú határozat

III. Tartalmi kérdések a Kúria előtt

A) Jogalkotási kérdések

1. A vizsgálati alap – a jogforrási hierarchia és egyes kivételek

a) Az Alkotmánybíróság – és a Kúria – normakontroll eljárása a jogszabályi hierarchiára tekintettel épül fel. Ez azt jelenti, hogy az alacsonyabb szintű jogszabály nem lehet ellentétes a magasabb szintűvel, mivel az alkotmányellenességet (alaptörvény-ellenességet vagy törvényellenességet) eredményezne. Amennyiben tehát valamely jogszabály nálánál magasabb szintűvel ütközik, az alkotmányellenes, így azt az Alkotmánybíróság (Kúria) megsemmisíti. Bár az Alkotmánybíróság a jogrendszer, illetőleg a jogszabályok összefüggésének alkotmányosságát – a rá vonatkozó hatásköri szabályok szerint – nem vizsgálja,¹⁶³ a jogforrási hierarchia kérdése alkotmányossági kérdés. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a magasabb jogszabály későbbi rendelkezése – külön módosító vagy hatályon kívül helyező rendelkezés nélkül is – a korábbi jogszabály módosítását jelenti. A Kúria szerint „jogszabálysértő az az önkormányzati rendelet, amely más jogszabálynak az adott tárgykörre vonatkozó tiltó szabálya ellenére e tárgykörben szabályoz, vagy hatályban tart ilyen szabályozást”¹⁶⁴.

b) A jogforrási hierarchia főszabálya alól azonban szűk körben azonban vannak kivételek, melyek nagyrészt az ebből a szempontból speciális jellegű önkormányzati rendeletekkel állnak kapcsolatban.

ba) Egyik ilyen kivételt eredményező jelenség lehet, hogy a magyar jogrendszer fejlődési iránya szerint perspektivikusan csökken a jogforrási hierarchia jelentősége. Ebből adódóan a szakirodalomban is megfogalmazódott követelmény, miszerint amennyiben a magasabb szintű jogszabály kibocsátója megsérti az alacsonyabb szintű jogszabály kibocsátójának a szabályozási jogkörét, akkor nem a jogforrási hierarchia alapján kellene megítélni az önkormányzati rendelet alkotmányosságát, hanem aszerint: a magasabb szintű jogszabály nem sértette-e meg a helyi önkormányzat alkotmányban, vagy törvényben kapott szabályozási jogkörét. Ez utóbbi esetben a magasabb szintű jogszabály alkotmányellenességének megállapítására volna lehetőség, tehát nem a jogforrási hierarchia alapján történne döntés.

bb) Másik problematikus része az elképzelésnek az lehet, hogy mi történjen abban az esetben, amikor a jogforrási hierarchia szerint az önkormányzati rendelet ugyan ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal, ám ez az ominózus jogszabály egy nálánál is magasabb szintűvel ütközik, mellyel a támadott önkormányzati rendelet teljesen összhangban van. Ebben az esetben nyilván indokolatlan lenne az önkormányzati rendeletet megsemmisíteni a hierarchia sérelmére való hivatkozással. A jogforrási hierarchia figyelembe vétele itt tehát más szinten érvényesül, s nem csak a két, eredetileg a vizsgálatba vont jogszabály viszonyában történik a vizsgálat.

Fontos megjegyezni, hogy a Kúria gyakorlatában is előfordult ilyen eset. A Köf.5.059/2013/4. számú ügyben az Önkormányzati Tanács kimondta, hogy „a *normahierarchia alkotmányos rendjét figyelembe véve tehát jelen ügyben nem az Ör. jogszabályellenessége, hanem a Korm. rend. törvényellenessége merül fel*”. Erre figyelemmel az Önkormányzati Tanács nem semmisítette meg a vizsgált önkormányzati rendeletet.

bc) Formailag jogforrási hierarchia sérelmével jár, ám mégsem eredményez alkotmányellenességet az a jelenség, ha az önkormányzat rendelete valamely központi jogszabály által rendezett és bizonyos feltételek mellett lehetővé tett tevékenységgel szemben körülhatárolt területi

¹⁶³ 988/B/1993. AB határozat. ABH 1999, 473, 474.

¹⁶⁴ Köf.5.073/2013/4. számú határozat

kiterjedtséggel megszorító feltételeket állapít meg, anélkül, hogy a magasabb szintű jogszabály lehetőséget biztosító rendelkezéseinek érvényesülését általános jelleggel megakadályozná¹⁶⁵. Az Alkotmánybíróság a 17/1998. (V. 13.) AB határozatában kimondta, hogy az adott ügyben alkotmányossági vizsgálat alatt álló önkormányzati rendelet nem az adott település egész területén rendelte megszorítólag alkalmazni a vizsgálat szempontjából szóba hozott törvény előírásait, hanem csak a képviselő-testület által szükségesnek ítélt közterületek mentén, s emiatt nem volt alkotmányellenes a szabályozás¹⁶⁶.

Az Alkotmánybíróság 1991 óta következetes gyakorlata szerint ugyanis, ha valamely magatartást az országos szintű jogszabályok kifejezetten megengednek, akkor azt a képviselő-testület nem tilthatja meg az egész illetékességi területére kiterjedő érvénnyel. Annak azonban nincs akadálya, hogy az önkormányzati rendelet a város vagy község egyes övezeteire (földrajzilag pontosan meghatározott részeire, egyes utcáira, meghatározott objektumok körzetére) vonatkozó tilalmat vagy korlátozást állapítson meg. Ugyanúgy az sem alkotmányellenes, ha az önkormányzati rendelet a helyi lakosság érdekében, ugyancsak egyes övezetekre kiterjedő érvénnyel, szigorúbb korlátozást vagy tilalmat állapít meg, mint azt az országos hatályú jogszabály általános érvénnyel tette¹⁶⁷.

c) A Kúria Önkormányzati Tanácsa rámutatott, hogy „ha *valamely fogalmat magasabb jogszabály meghatároz, akkor az adott szabályozási koncepciót érintően a helyi önkormányzat nem alkothat attól eltérő (szűkebb, vagy tágabb) fogalmat*, mert ezzel a szabályozása szembekerül a más jogszabályéval, a jogszabállyal érintettek körében a jogalkalmazás során jogbizonytalanságot okoz”¹⁶⁸.

2. Az önkormányzati döntések lehetséges típusai

A Kúria gyakorlatában felmerült, hogy az önkormányzat képviselő-testülete alkalmazhat-e a rendeleten és a határozaton, mint aktustípuson kívül más, kötelező tartalmú döntéstípust. A konkrét esetben a szabályozás a rendeleten és a határozaton kívül még egy típust hozott létre, az alábbiak szerint:

„Az előterjesztés érdemében hozott döntés formája:

...

c) tájékoztató tudomásulvételére irányuló döntési javaslat esetén jegyzőkönyvben rögzített döntés.”

A Kúria megállapította, hogy a rendelet a „tájékoztatót” egyértelműen a döntési formák közé sorolta, azaz a „tájékoztató” – törvényi szabályokkal ellentétben – egy új döntési formáról rendelkezett, amely nem illeszkedett az önkormányzatok döntéshozatali mechanizmusába, illetve a törvényességi felügyeleti, valamint a döntések elleni jogorvoslati rendszerbe sem¹⁶⁹. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése, valamint az Mötv. 132. § (3) bekezdése (a kormányhivatal törvényességi ellenőrzési hatásköre kapcsán) csak a rendeletet és a határozatot nevesítik az önkormányzati döntések között¹⁷⁰.

A Kúria igen fontos megállapítást tett, amikor kimondta, hogy „az önkormányzat döntéshozatali eljárásának meghatározása – s ezzel kapcsolatban fennálló önkormányzati autonómia – a demokratikus döntéshozatali mechanizmus jogszabályi (önkormányzati rendeletben történő) rögzítését jelenti, és *nem új döntési formát*. Az önkormányzati rendelet és határozat formájú döntés (s e két forma alaptörvényi és törvényi meghatározottsága) *garanciális jelentőségű a törvényességi felügyelet és az*

¹⁶⁵ 63/1991. (XI. 30.) AB határozat. ABH 1991, 406, 407.

¹⁶⁶ ABH 1998, 155, 157.

¹⁶⁷ Az ezzel kapcsolatos gyakorlatra vonatkozó példákkal összefüggésben vö. 2219/H/1991. AB határozat. ABH 1992, 715, 716-718., valamint 958/H/1993. AB határozat. ABH 1994, 781, 784.

¹⁶⁸ Köf.5.073/2013/4. számú határozat

¹⁶⁹ Köf.5.055/2012/8. számú határozat

¹⁷⁰ Vö. pl. Szabó Lajos: A második önkormányzati törvény új vonásai. Új Magyar Közigazgatás 2012/4. 36. o.

*egyéni jogvédelem szempontjából egyaránt*¹⁷¹, mivel az Mötv. a „rendelet” alkotmányossági és törvényességi kontrolljáról, valamint a „határozat” törvényszék előtti vizsgálatának kezdeményezéséről szól. A Kúria megállapította, hogy a döntési formák meghatározóak azok felülvizsgálhatóságát illetően is, ebből pedig az következik, hogy „a döntési formák meghatározása semmiképpen nem tekinthető törvény által nem szabályozott társadalmi viszonyoknak, erre az önkormányzat ún. eredeti rendeletalkotói jogköre nem terjed (nem terjedhet) ki”¹⁷². Korábban is jelezte ezt már a Kúria: „az Ötv. a képviselő-testület működésének szabályozása körében a testületi döntések két fajtáját, a rendeletet és a határozatot nevesíti”¹⁷³.

3. A helyi jogalkotás törvényhez kötöttsége; végrehajtási rendeletek felhatalmazáshoz kötöttsége

a) Az önkormányzat az Alaptörvény értelmében „jogalkotói jogkörrel felruházott alkotmányos szerv”¹⁷⁴. Az önkormányzat – az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján „feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve *törvényben kapott felhatalmazás alapján* önkormányzati rendeletet alkot.” Alaptörvényi szabály tehát a Kúria szerint is, hogy az önkormányzat eredeti jogalkotó hatáskörében (törvény által nem szabályozott feladatkörébe tartozó helyi társadalmi viszonyok rendezésére) és törvény felhatalmazása alapján alkothat rendeletet¹⁷⁵. „Az Alaptörvény a rendeletalkotást önkormányzati jogként és egyben kötelezettségként tételezi. Jog akkor, amikor a helyi önkormányzat feladatkörében eljárva, törvény által nem szabályozott, avagy törvényi felhatalmazás adta keretek között helyi közügyek szabályozása válik szükségessé a helyi közösség érdekében. Viszont végrehajtó jelleggel kötelezettség, amikor a törvény azt a helyi közösség érdekében ekként írja elő. A jogalkotási kötelezettség a vétkességre és felróhatóságra tekintet nélkül teljesítendő”¹⁷⁶.

Az önkormányzatok anyagi jogforrásként eredeti és származékos jellegű normákat alkotnak. Az önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozhat olyan helyi közügyeket, amelyeket törvény – magasabb szintű jogszabály – nem rendez, illetve olyan kérdéseket, amelyek esetében a rendelet megalkotására magasabb szintű jogszabályban felhatalmazást kapott. Az *Alkotmánybíróság a helyi közügyek intézése körében alkotmányos alapot teremtett arra is, hogy az önkormányzat az országos szintű jogszabály által szabályozott kérdésben, azszal nem ellentétes tartalommal, kiegészítő jelleggel rendeleti szabályt alkosson* [36/2002. (VII. 19.) AB határozat]. Rámutat a Kúria *Önkormányzati Tanácsa arra, hogy önmagában a felhatalmazás hiánya magasabb szintű jogszabály kifejezett tilalmazása nélkül nem teszi törvénysértővé az önkormányzati rendelet megalkotását, az önkormányzati jogalkotó azonban egyik esetben sem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal*¹⁷⁷. A Kúria által összegzett alkotmánybírói gyakorlat szerint¹⁷⁸ a helyi közhatalom gyakorlásába beletartozik az is, hogy a helyi önkormányzat olyan társadalmi viszonyokat szabályozzon a lakosság érdekei védelmében, amelyeket magasabb szintű jogszabály még nem szabályozott [23/2000. (VI. 28.) AB határozat, 9/2006. (II.22.) AB határozat]. Helyi közügy szabályozása során az önkormányzat arra is jogosult, hogy külön törvényi felhatalmazás hiányában, országos érvényű jogszabály által szabályozott társadalmi viszonyt a magasabb szintű jogszabállyal nem ellentétesen, azt kiegészítő jelleggel szabályozzon [17/1998. (V. 13.) AB határozat].

¹⁷¹ Köf.5.055/2012/8. számú határozat

¹⁷² Köf.5.055/2012/8. számú határozat

¹⁷³ Köf.5.036/2012/6. számú határozat

¹⁷⁴ Köf.5.043/2013/2. számú határozat

¹⁷⁵ Köf.5.074/2012/6. számú határozat. Utóbbi esetben a normát végrehajtó cézzal fogadja el a képviselő-testület. Köf.5.019/2013/8. számú határozat

¹⁷⁶ Köm.5.074/2013/4. számú határozat

¹⁷⁷ Köf.5.007/2012/6. számú határozat

¹⁷⁸ Köf.5.046/2013/7. számú határozat

Az önkormányzati normának illeszkednie kell a jogrendbe¹⁷⁹, különösen illeszkednie kell ahhoz a normához, amelyre a végrehajtó jellegű norma visszavezeti önmagát¹⁸⁰. A felhatalmazás alapján hozott önkormányzati rendeleti rendelkezés sem lehet ellentétes ugyanis sem a felhatalmazó, sem más törvénnyel¹⁸¹. A Jat. 5. § (4) bekezdése szerint a felhatalmazás jogosultja a jogszabályt köteles is megalkotni, feltéve, hogy a felhatalmazást adó jogszabályból kifejezetten más nem következik (ennek elmaradása jogalkotási mulasztást eredményez; erről részletesen a III/7. pontban lesz szó). Így például a Köm.5.004/2014/3. számú határozat és a Köm.5.005/2014/3. számú határozat is kimondta, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással kapcsolatos felhatalmazás alapján – a felhatalmazás keretei között – az önkormányzat köteles rendeletet alkotni¹⁸². Más döntésében¹⁸³ az Önkormányzati Tanács kimondta: a jogalkotási felhatalmazás adott esetben kettős sajátossággal is bírhat: mivel a felhatalmazásból kifejezetten más nem következik [Jat. 5. § (4) bekezdése], ezért az érintett önkormányzatnak a felhatalmazás alapján jogalkotási kötelezettsége áll fenn, ugyanakkor a felhatalmazó törvény ominózus rendelkezése utaló szabály volt, mely szerint az érintett önkormányzat jogalkotási kötelezettsége – e kötelezettség terjedelme – korlátozott, mert teljesítésekor figyelemmel kell lennie egy miniszteri rendeletben foglalt előírásrendszerre (az adott ügyben konkrétan a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapításáért felelős miniszter hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjait, díjalkalmazási feltételeket megállapító, valamint a díjmegfizetés rendje körében megalkotott rendeletében foglaltakra).

b) A végrehajtási rendeletek felhatalmazás alapján keletkeznek, így érdekes kérdés, hogy a felhatalmazó szabály hatályon kívül helyezése érinti-e az az alapján megalkotott előírás érvényességét. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint főszabályként nem; viszont, ha a felhatalmazó szabály hatályon kívül helyezésére azért került sor, mert alaptörvény-ellenes volt, akkor az az alapján létrejött önkormányzati rendeleti szabályok is alaptörvény-ellenességben szenvednek. Ekkor indokolt a hatályon kívül helyezésük, ellenkező esetben – megfelelő indítványra – a Kúria vagy az Alkotmánybíróság semmisítheti meg őket.

ba) A felhatalmazás jogszabályi alapjának megszűnésével összefüggésben – konkrét ügyben – a Kúria azzal szembesült, hogy az érintett önkormányzat, amikor 2012. év végén megalkotta rendeletét, ezt annak tudatában tette, hogy 2013. január 1-jétől ebben a tárgyban a rendeletalkotási hatásköre úgy szűnik meg, hogy más – a miniszter kap – erre felhatalmazást. Az Önkormányzati Tanács kimondta: a Jat. rendelkezéseiből következően „a felhatalmazás jogosultjának változása esetén lehetőség van olyan jogalkotásra, amelynek értelmében a régi felhatalmazás alapján született jogszabály addig marad hatályban, amíg a felhatalmazás új jogosultja meg nem alkotja az adott tárgyban a rendeletet”¹⁸⁴. Ez azonban lehetőség, azaz a helyi rendeletalkotásra ekkor is kifejezett felhatalmazás kell, mert az is előfordulhat, hogy amíg az új jogosult nem alkotja meg a rendeletet, addig más (például közszolgáltató) lesz törvény alapján jogosult szabályok megállapítására.

bb) A felhatalmazás változása más törvényi tilalommal kapcsolatban is érdekes lehet, például díjmegállapítás év közbeni változtatásával összefüggésben. „A Kúria megítélése szerint a fent meghatározott év közbeni módosítás tilalma *az ugyanazon jogalkotói hatáskörrel rendelkező szervnek*

¹⁷⁹ Köf.5.044/2013/12. számú határozat

¹⁸⁰ Köf.5.019/2013/8. számú határozat; Köf.5.057/2013/8. számú határozat

¹⁸¹ Köf.5.017/2013/3. számú határozat

¹⁸² Törvény ugyanis a települési hulladékkezelési közszolgáltatás megszervezését és működtetését az önkormányzatok kötelező feladataiként jelöli meg. Vö. Köf.5.009/2012/5. számú határozat; Köm.5004/2014/3. számú határozat; Köm.5005/2014/3. számú határozat; Köm.5006/2014/3. számú határozat

¹⁸³ Köm.5.006/2014/3. számú határozat

¹⁸⁴ Köf.5.012/2013/4. számú határozat; Köf.5.016/2013/4. számú határozat

címzett kötelezettséget tartalmazza arra vonatkozóan, hogy maga ne módosítsa év közben az egyszer már általa megállapított díjat¹⁸⁵.

bc) Hasonló volt a helyzet abban az ügyben, amikor az Alkotmánybíróság a 109/2009. (XI. 18.) AB határozatában megállapította – többek között – a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény egyik rendelkezésének alkotmányellenességét és azt megsemmisítette. Az Alkotmánybíróság döntött arról is, hogy a *törvényi előírás megsemmisítése érinti-e a – felhatalmazó rendelkezésen alapuló, közterületen való várakozás tárgykerében alkotott – önkormányzati rendeletek érvényességét.* „Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy önmagában a felhatalmazó rendelkezés hatályon kívül helyezése nem okozza szükségképpen a felhatalmazáson alapuló (az ügyben: önkormányzati rendeleti) szabályozás alkotmányellenességét. Ha a felhatalmazó jogalkotó közhatalma teljességének birtokában járt el, akkor a felhatalmazó rendelkezés későbbi sorsa nem befolyásolja a rá alapított jogszabályok sorsát. Amennyiben azonban e jogalkotói hatáskör csorbát szenvedett, úgy annak delegálására nem kerülhet sor alkotmányosan. (ABH 2009, 941, 964.) A testület megállapította, hogy a közterületen való várakozás tárgyában hozott önkormányzati rendeletek nem helyi közügyben, hanem delegált jogkörben való önkormányzati jogalkotás eredményeként jöttek létre. Következésképpen, mivel a felhatalmazói jogkör gyakorlására alkotmányellenesen került sor a Kkt. 15. § (3) bekezdés által, és a vizsgált önkormányzati rendeletek felhatalmazáson alapuló hatáskörben születtek, a felhatalmazó jogszabály alkotmányellenessége kihat a felhatalmazáson alapuló szabályok alkotmányosságára is. (ABH 2009, 941, 965.) Az Alkotmánybíróság ezért az Abh.-ban megsemmisítette a Kkt. 15. § (3) bekezdésébe foglalt felhatalmazás alapján született önkormányzati rendeleteket¹⁸⁶.

Ezt követően a Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítvány alapján észlelte, hogy a vizsgált önkormányzati rendelet az Alkotmánybíróság által megsemmisített törvényi előírás alapján alapul. A Kúria szerint a törvényi háttér megsemmisítésével *a rendelet felhatalmazás nélkül maradt, és az adott tárgy nem is helyi közügy, amire kiterjedhetne az önkormányzat eredeti jogalkotói jogköre.* Mindezek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa a rendelet ominózus előírását megsemmisítette¹⁸⁷.

bd) Hasonló volt az Alkotmánybíróság gyakorlatában a „tiltott, közösséggel ellenséges” magatartásokkal kapcsolatos szabályozás kérdésköre: miután az Alkotmánybíróság 38/2012. (XI. 14.) AB határozata megsemmisítette az ilyen tartalmú önkormányzati rendeletek megalkotására felhatalmazást adó Möt.- szabályt, az önkormányzati rendeletek hatályban maradtak ugyan, de a felhatalmazó szabály alaptörvény-ellenessége miatt maguk is alaptörvény-ellenességben szenvedtek, így hatályon kívül helyezésük (a megsemmisítéstől való félelem miatt) többé-kevésbé hivatalból megtörtént.

c) Az önkormányzati rendeletek többsége végrehajtási rendelet, melynek megalkotása során a megalkotó kötve van a törvényi előírásokhoz. A Kúria, illetve a Kúria Önkormányzati Tanácsának feladata az, hogy „az önkormányzati normákat a törvényekkel összhangba hozza, illetőleg – az új jogalkotást tekintve – összhangban tartsa”¹⁸⁸. A végrehajtási jelleggel kiadott önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközően jogsértő akkor, ha a felhatalmazása kereteit túllépve szabályoz¹⁸⁹. A rendeletalkotás során az önkormányzat *a törvény kifejezett előírását sem teheti félre valamilyen, a törvényben talált elvi elvárásra figyelemmel sem.* Az Önkormányzati Tanács – lakásrendelet megalkotásával összefüggésben – kimondta például, hogy bár a nemzeti vagyonról szóló törvény valóban szabályozza az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit,

¹⁸⁵ Köf.5.012/2013/4. számú határozat

¹⁸⁶ Köf.5.043/2012/3. számú határozat

¹⁸⁷ Köf.5.043/2012/3. számú határozat

¹⁸⁸ Köf.5031/2012. szám alatti határozat

¹⁸⁹ Köf.5.008/2013/6. számú határozat; Köf.5.018/2013/6. számú határozat

ugyanakkor nem ad felmentést az alól, hogy az önkormányzati jogalkotás az Alaptörvényben és törvényekben meghatározott rend szerint történjék, nem ad felhatalmazást az önkormányzati lakásgazdálkodás keretében a törvény rendelkezéseitől való eltérésre¹⁹⁰. [A Vagyontörvény értelmében nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon – többek között – az a vagyon, amelynek a helyi önkormányzat tulajdonában történő megőrzése hosszú távon indokolt. A Kúria megítélése szerint nem vitatható, hogy „a helyi önkormányzatok működése során a 'Közszékháza' olyan vagyontárgynak minősül, amelynek az önkormányzat tulajdonában való megőrzése hosszú távon indokolt”¹⁹¹.]

d) Más döntésében is egyértelművé tette a Kúria, hogy a „települési jogalkotó közhatalom számára a törvényi korlátok szabnak kereteket”. „A települési önkormányzat mint jogalkotó *nem bővítheti értelmezéssel saját jogalkotási kereteit*”¹⁹². A közösségi együttélés helyi szabályainak megalkotása során a helyi önkormányzat más jogszabály rendelkezéseivel ellentétes előírást nem fogalmazhat meg, azonban az önkormányzat más jogszabállyal nem ellentétes kiegészítő szabályokat alkothat. A rendeletalkotásra irányadó törvényi felhatalmazás kereteinek a hiánya miatt a keretek túllépése nem vizsgálható¹⁹³. Hasonlóan kimondta a Kúria, hogy a helyi önkormányzat a hulladékgazdálkodás szabályozása során valamennyi felhatalmazó rendelkezésnek köteles eleget tenni *a felhatalmazás kereteinek betartásával*¹⁹⁴. A kereteket azonban nem csak törvény, hanem az Alaptörvény is megadhatja. Az Mötv.-ben kapott, a közösségi együttélés szabályainak megsértése kapcsán megalkotott önkormányzati rendelet kerete és korlátja az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése¹⁹⁵.

e) Konkrét ügyben a Kúria azzal a szabályozási megoldással találkozott, hogy az adott rendelet *megállapította egy korábbi – bíróság által érvénytelennek nyilvánított – jogügylet jogszerűségét*. A Kúria egyértelművé tette: az önkormányzati rendeletalkotás célja az Alaptörvény és az Mötv. alapján is „a helyi közügyek önálló vitele. *Nem lehet az önkormányzati rendeletalkotás tárgya egy korábbi jogellenes helyzet jogszerűségének visszamenőleges megállapítása*”¹⁹⁶.

f) A törvényi felhatalmazás hiányát állapította meg az Önkormányzati Tanács abban az esetben is, amikor az önkormányzat közzolgálati jogviszony tartalmát rendezte. A Kúria rámutatott, hogy a „polgármesteri hivatalban foglalkoztatott köztisztviselői kar közzolgálati jogviszonyának sajátosságai nem állnak összefüggésben a helyi társadalmi viszonyokkal, a helyi, települési közösséget érintő közügyekkel”¹⁹⁷. Megjegyezte az Önkormányzati Tanács, hogy hasonló álláspontra helyezkedett az Alkotmánybíróság is korábbi döntéseiben, amikor kimondta, hogy a polgármesteri hivatalban foglalkoztatottakra irányadó törvények felhatalmazása hiányában a képviselő-testületnek nincs hatásköre a foglalkoztatotti jogviszonyt érintő rendeletalkotásra¹⁹⁸.

g) *A törvényhez (és az Alaptörvényhez) kötöttség gyakran nem csak a kifejezett törvényi szabály betartását, hanem alapelvek, alapjogok tiszteletben tartását is jelenti*, azaz azt, hogy az önkormányzat ne avatkozzon be szükségtelenül és vagy túlzó módon személyek jogaiba, életviszonyaiba.

¹⁹⁰ Köf.5.075/2012/4. számú határozat

¹⁹¹ Köf.5.047/2013/3. számú határozat

¹⁹² Köf.5.076/2012/4. számú határozat

¹⁹³ Köf.5010/2016/4. számú határozat

¹⁹⁴ Köm.5001/2016/3. számú határozat

¹⁹⁵ Köf.5052/2015/2. számú határozat

¹⁹⁶ Köf.5.007/2013/4. számú határozat

¹⁹⁷ Köf.5.020/2013/5. számú határozat

¹⁹⁸ 29/2001. (VI. 2.) AB határozat, 117/2008. (IX. 26.) AB határozat

ga) A Kúria kimondta, hogy az ilyen beavatkozásnak a minimumra kell törekednie, ez az önkormányzati rendeletalkotás korlátja¹⁹⁹. „A rászorultságon alapuló szociális ellátások körében a jog demokratikus társadalomban betöltött funkcióján ugyanis *túlmutat* az egyének személyiségfejlődésének befolyásolására törekvés, a jog egyént nevelő szerepe”. Ez főleg akkor jelenik meg problémaként, ha az adott önkormányzat a szociális tárgyú rendeletekben „nevelési célú” előírásokat is megfogalmaz, ami esetenként – az alapjogsérelem miatt – alaptörvényellenességet eredményez. Az Önkormányzati Tanács szerint „az elmúlt időszakban a kibontakozó, majd pedig általánossá váló gazdasági, pénzügyi válság, a rendelkezésre álló egyre szűkülő források, a költségvetések teherbíró képessége a szociális jogokhoz való viszonyban azt eredményezték, hogy az ideális alapjogi/alanyi jogi megközelítésnél *erőteljesebbé vált a társadalmi igazságosság igényének érvényesítése*. A szociális jogban a korábbiakban az ellátások megszerzésének feltételeként ismert együttműködési kötelezettség a javak előállításában való részvétel, illetve az öngondoskodás kategóriáival egészült ki. Ezt jeleníti meg az Alaptörvény O) cikke, amikor kimondja, hogy '[m]indenki felelős önmagáért...'. E mellett a szociális tárgyú önkormányzati rendeletalkotás általános törvényi alapjait a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) teremti meg. Az Mötv. 8. §-a alapvető rendelkezésként – és az önkormányzatok 6. § szerinti önfenntartó képességének lakosságra háruló feladataként – fogalmazza meg az (1) bekezdése a) pontjában a helyi közösség tagjának az öngondoskodásra irányuló kötelezettségét, amellyel a közösségre háruló terhek enyhítéséhez köteles hozzájárulni. A szabályozási fordulatot jellemzi az, hogy míg az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben *a szociális ellátásoknak a magánszférát, az egyéni önrendelkezést, a tulajdont, mint a cselekvési autonómia anyagi alapját érintő magatartási szabályokhoz kötését* alkotmányellenesnek minősítette [80/2009. (VI. 10.) AB határozat, ABH 2009, 1215.; 119/2009. (XI. 21.) AB határozat, ABH 2009, 1270.; 181/2011. (XII. 29.) AB határozat, ABH 2011, 861.], addig az Alaptörvény, az új önkormányzatokra vonatkozó törvényi szabályok és az Sztv. hivatkozott rendelkezései *az ilyen jellegű helyi szabályoknak teremtenek a normahierarchiában 'magasabb szintű' alaptörvényi, illetve törvényi alapokat*²⁰⁰.

A Kúriának a konkrét ügyben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy *az Sztv. rendelkezései a társadalmi szolidaritás, a rászorultság feltételrendszerén túlmutató, a rászorult egyén – és családja – magánszféráját, tulajdona feletti rendelkezési jogosultságát érintő feltételek meghatározásában milyen kereteket és korlátokat állítanak a helyi önkormányzat jogalkotói autonómiája elé*.

Az Önkormányzati Tanács rögzítette, hogy „az Sztv. felhatalmazó rendelkezései az életvitelszerűen használt lakókörnyezet rendezettségének kritériumait tartalmazzák. Ebben a körben a szociális ellátás feltétele a tágabb értelemben vett lakókörnyezet (lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda) tisztán tartása, az ingatlan rendeltetészerű használhatóságának, higiéniájának fenntartása. *Az Sztv. tehát a magánszféra közösség oldaláról észlelhető, külsőleg megjelenő szeletével kapcsolatosan fogalmaz meg elvárásokat a segély iránt folyamodóval – és családjával – szemben, az ellátásban való részesülés, illetve az ellátás megtartásának feltételeként*. Az érintett önkormányzat végrehajtási jogszabályában *sem terjeszkedhet túl ezeken a kereteken*. Jogalkotóként *megszabhatja a lakókörnyezet rendezettségének mikéntjét, a higiénés állapot kritériumait, a helyi sajátosságokhoz igazodó többletkövetelményeket, olyan jellegű elvégzendő feladatokat, amelyeknek a kérelmező ... határidőben eleget tud tenni*²⁰¹.

A konkrét esetben a rendelet előírásai a kerthasznosítás konkrét módját, a hasznosítandó terület négyzetméterben megadott méretét, a hasznosítás mikéntjét, a termelendő konyhakerti növények konkrét megjelölésével bezárólag határozták meg. E szabályok eldöntötték a segélyezett – és családja – helyett, hogy a kert mekkora hányadát, hogyan, az elvégzendő munkálatok milyen sorrendje mellett és milyen növényzet beültetésével hasznosíthatja. A Kúria szerint a rendelet e szabályai *„túlmutatnak a helyi közösség által észlelhető, a lakókörnyezettel szemben a rendezettség külsőleges*

¹⁹⁹ Köf.5.008/2013/6. számú határozat

²⁰⁰ Köf.5.008/2013/6. számú határozat

²⁰¹ Köf.5.008/2013/6. számú határozat

elvárásainak kritériumain”. Mélyen behatolva a magánszférába, a rendelet e szabályai normatív erővel kívánják meghatározni a tulajdonnal való rendelkezés részleteit. „Nem tagadható természetesen a saját célra megtermelt javak önfenntartásban játszott szerepe, *de a normává merevített előírások részben meghaladják az érintett önkormányzat jogalkotói jogkörének törvényi kereteit, részben pedig – az öngondoskodás Alaptörvényben, Mötv.-ben és Sztv.-ben meghatározott követelményét félre értelmezve, stigmatizáló, – a jog társadalmi szerepétől idegen, nevelő célzatot mutatnak*”²⁰².

Fontos kitételként rögzítette az Önkormányzati Tanács, hogy a „Kúria gyakorlata a szociális tárgyú önkormányzati jogalkotás felülvizsgálata kapcsán egyértelmű: önkormányzati rendeletben nem lehet a szociális segély feltételévé tenni a magánszféra körébe tartozó magatartásokat (pl. tisztálkodás). A magánszférához való jogot, az ahhoz tartozó magánéletet, a családi életet, az otthont, a fizikai és erkölcsi integritást védi az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (Emberi Jogok Európai Egyezménye) 8. cikke, a hozzá tartozó nemzetközi bírói gyakorlattal, valamint védi az Alkotmánybíróság gyakorlata is”²⁰³.

gb) Konkrét ügyben a Kúria rámutatott, hogy „*az építési szabályok által történő közhatalmi beavatkozás – akár törvényi, akár önkormányzati rendeleti szinten – eleve az egyes tulajdoni részjogosítványok korlátozására épít. A közhatalmi beavatkozás alapja a közérdek lehet. Megállapítható az is, hogy a tulajdonba, azon belül is az ingatlantulajdonba való közhatalmi beavatkozás tere egyre bővül. A városrendezési szabályok, az infrastrukturális beruházások növekedése, mind a közhatalmi tulajdonkorlátozás sokasodását eredményezik. Az építésügyben vannak olyan közhatalmi beavatkozások, amelyeket a tulajdonos ellentételezés nélkül tűrni köteles (pl. nyilvánvaló, hogy az építési magasság előírása önmagában nem teremt alapot a telektulajdonosnak kártalanításra), vannak aztán olyan beavatkozások, amely során az értékgarancia elve érvényesül, azaz a közjogi beavatkozás során fellépő értékvesztést az államnak/önkormányzatnak kompenzálnia kell (pl. egy övezeti átsorolás következtében előálló értékvesztés). Végül a tulajdonba való közérdekű és kivételes beavatkozás legerősebb formájánál a kisajátításnál az alaptörvényi garanciáknak kell érvényesülni: a feltétlen, azonnali és teljes kártalanítás mellett lehetséges a tulajdonelvonás is. Rá kell mutatni továbbá arra, hogy előfordulhat a tulajdonba való olyan állami/önkormányzati beavatkozás is, amely az egyes esetekben a vonatkozó szabályoknak megfelel, de összességében, a beavatkozás gyakorisága, mennyisége alapján a tulajdon jogintézményét veszélyezteti. Látható tehát, hogy a közérdek érvényesítése és a (magán)tulajdon védelme közötti helyes arány meghatározására nincs egységes szempont, azok differenciált, esetről-esetre történő elbírálást kívánnak meg. Az esetről-esetre történő elbírálás alkotmányosságát az Alkotmánybíróság, törvényességét a Kúria bírálja el.*

Mind a birtoklás, mind a használat, mind a hasznosítás legitim cél alapján közjogi korlátozás alá eshet. A Kúria Önkormányzati Tanácsának megítélése szerint ilyen legitim cél a városképi megjelenés (illeszkedés), amelyet mint közérdeket az önkormányzat rendeletben megjeleníthet, mind a rendeletalkotáskor hatályos, mind a jelenleg hatályos törvények alapján. Mindezek mellett azonban figyelembe kell venni a *közjogi beavatkozás értékelésénél az arányosság kritériumát, azaz a beavatkozás nagyságának arányban kell állni az elérni kívánt legitim céllal*. Jelen ügyben az érintett önkormányzat a szabályozás céljaként azt jelölte meg, hogy az önkormányzat a rendeletalkotással az épületek közterület felőli látványát kívánja védeni, a területen lévő építési tevékenységet is szabályozza, így a kapualjat is, függetlenül, hogy ezek esetlegesen magántulajdonban vannak. Mindez önmagában a közérdekűség alapján legitim célnak tekinthető. Ugyanakkor az önkormányzat azt is kifejezésre juttatta, hogy a kaputól az udvarig terjedő szakaszt is védeni kívánja, hogy az épület kialakult portálrendszerétől független vitrin, kirakatszekrény kapualjban ne legyen elhelyezhető. Ebben az esetben azonban már az arányossági kritériumnak van szerepe,

²⁰² Köf.5.008/2013/6. számú határozat

²⁰³ Köf.5051/2012/6. számú határozat, valamint Köf.5.008/2013/6. számú határozat

nevezetesen, hogy a szabályozás ezáltal érint-e olyan társasházi tulajdonban álló zárt területeket is, amelyek nem vonhatók a városképi közérdekű szempontok alá, mivel a közterület felőli látványon kívül esnek²⁰⁴.

h) Másik ügyben szögezte le az Önkormányzati Tanács, hogy bár a Kúria szerint „*legitim célnak tekinthető az önkormányzat azon törekvése, hogy a közegészségügyi problémákat megelőzze, a köznyugalmat biztosítsa, de ezt csak a törvények keretei között teheti meg*”²⁰⁵. A konkrét ügyben a közegészségügyi szempontok figyelembe vételét a Szoc. tv.²⁰⁶ felhatalmazása alapján a rendelet szabályai tartalmazták (a lakás és környezete tisztán tartásától, az állattartás szabályainak a betartatásáig), „ugyanakkor a köznyugalom megteremtésének nem eszköze a szociális segély feltételeinek önkormányzati meghatározása. Erre az önkormányzatnak más eszközei vannak. A szociális rendszer fenntartása és működtetése, a szociális juttatások Szoc.tv.-ben foglalt célja a rászorultak, a kiszolgáltatott helyzetbe jutott személyek támogatása, amely cél megvalósulásához ösztönző és kiegészítő feltételek önkormányzati rendeletben is előírhatók a Szoc.tv. felhatalmazásai szerint. Az erre vonatkozó önkormányzati rendeleteknek azonban a törvény keretei között kell maradniuk, míg a törvényeknek (így a felhatalmazó rendelkezéseknek) meg kell felelniük az Alaptörvény rendelkezéseinek. A *szociális segélyre való jogosultság feltételül nem írható elő önkormányzati rendeletben olyan feltétel, amely kizáró okot tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ott lakó személyeknek még 6 négyzetméter lakótér sem jut. Ez az előírás – azon túl, hogy nincs rá felhatalmazás – a segélyezés és a szociális rendszer működtetése egészének céljával kerül szembe. A jogintézménnyel való esetleges visszaélés sem hatalmazza fel az önkormányzatokat ilyen tartalmú szabályozásra*”²⁰⁷. A döntés szerint „az Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdése szerint Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. Az Alaptörvény e rendelkezése államcél fogalmaz meg, amelyből közvetlenül alanyi jogi jogosultság ugyan nem fakad, de a normakontroll során – így az önkormányzati rendeletek vizsgálatához is kapcsolódva – figyelembe vehető. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik”²⁰⁸.

i) A *felhatalmazás kereteinek túllépése gyakran okoz problémát a helyi adókról szóló rendeletek kapcsán. Az Önkormányzati Tanács több alkalommal bírálta el a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Hatyv.) rendelkezései alapján megalkotott önkormányzati rendeletek törvényességét.*

ia) A tárgykörben alkotott települési normák kapcsán megállapította, hogy az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontja értelmében „[a] helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között (...) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről”. E felhatalmazás – ha teljes gazdálkodási önállóságot már nem is, de – a helyi adópolitika kialakításában mégis relatíve nagy szabadságot jelent az önkormányzatoknak²⁰⁹.

ib) A Kúria megállapította azt is, hogy az adó közjövedelem, amely részben a közszolgáltatások anyagi alapja, részben pedig gazdaságpolitikai eszköz, mivel direkt vagy indirekt módon befolyásolja, orientálja a gazdasági élet szereplőinek magatartását²¹⁰. Az adó a helyi közhatalom kezében is eszköz, mivel adópolitikája kialakításakor az önkormányzat gazdaságossági, szociálpolitikai, helyi politikai, a költségvetési egyensúlyt szolgáló avagy egyéb szempontokat érvényesíthet²¹¹. E szempontok jelennek meg akkor, amikor a helyi önkormányzat mérlegeli a

²⁰⁴ Köf.5.068/2013/4. számú határozat

²⁰⁵ Köf.5.014/2013/4. számú határozat

²⁰⁶ A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény.

²⁰⁷ Köf.5.014/2013/4. számú határozat

²⁰⁸ Köf.5.014/2013/4. számú határozat

²⁰⁹ Köf.5.001/2013/6. számú határozat

²¹⁰ Köf.5.017/2012/8. számú határozat; Köf.5.081/2012/4. számú határozat

²¹¹ Köf.5.017/2012/8. számú határozat; Köf.5.081/2012/4. számú határozat

helyi adó bevezetését, dönt arról, hogy a helyi adók melyikét, mikortól, milyen körben és milyen részletszabályokkal vezeti be. *A helyi önkormányzat rendeletalkotásának az országos jogszabályi, ezen belül elsődlegesen a Hatv. rendelkezései szabnak korlátokat. A Hatv. – egyebek mellett – korlátokat állít az adómérték megállapításának módjára és maximumára nézve is* [elsőként: Köf.5017/2012/4., MK 2012, 95. szám]²¹². A mentességi szabályok megállapítására is csak törvényi keretek között nyílik lehetőség²¹³.

Az Önkormányzati Tanács rögzítette azt is, hogy az adókiivetés ösztönözheti a (helyi) adóalanyokat meghatározott gazdasági magatartás tanúsítására avagy ettől való tartózkodásra. „Nem kétségesen nem tölti be az adófizetési kötelezettség eredeti, a (helyi) közterhekhez a teherviselési képesség arányában való hozzájárulás funkcióját akkor, ha az egy, a szabályozás alapján jól körülhatárolható adóalanyt céloz”²¹⁴.

ic) A felhatalmazás kereteinek túllépése gyakran alapvető jogok sérelmét is eredményezi, ami a törvénysértés megállapításán túlmenően a Kúria döntéseiben is esetenként megállapítást nyer. Ilyen eset volt, amikor az Alaptörvény diszkrimináció-tilalmat tartalmazó előírása az önkormányzat számára törvényi kötelezettségként is megjelent. Az adott ügyben „a Kúria Önkormányzati Tanácsa kiindulópontnak tekintette az Alkotmánybíróság korábbiakban a hátrányos megkülönböztetés tilalmával összefüggésben és a vagyoni típusú adókkal kapcsolatosan tett elvi jellegű megállapításait. Eszerint az Alkotmánybíróság hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó eddigi gyakorlata – az Alaptörvény XV. cikkére vonatkoztatottan is – az azonos tisztelet és körültekintés, a személyek egyenlő méltóságú személyként kezelésének követelményén nyugodott. A gyakorlat kimunkálta a csoportképzés szabályait, és azt az alapelvet, amely szerint a homogén csoportba tartozók azonos, az eltérők eltérő kezelésre tarthatnak igényt. Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy a vagyoni típusú adók célja az arányos közteherviselés elvének megvalósítása: a vagyoadó alapja minden adóalany vonatkozásában ugyanaz, a vagyontömeg, jelen esetben az ingatlanulajdon. Az adókötelezettség törvényi okból, a tulajdonolt vagyontömegekre tekintettel keletkezik. *A kötelezettség tartalma pedig a vagyontömeg értékéhez és az adóalany teherviselő képességéhez kell, hogy igazodjon. Ez az alapja a vagyoadók esetében az adózókkal szembeni azonos (önkormányzati) jogalkotói elbánásnak. E megállapítás normatív alapját elsődlegesen az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése adja, e követelményt az önkormányzati jogalkotó esetében ugyanakkor a Hatv. 6. § c) pontja közvetíti. A Hatv. 6. § c) pontja értelmében az önkormányzat ’az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan (...)*’ állapítja meg. A Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5017/2012/4. számú határozatában a Hatv. 6. § c) pontjának ’az adóalanyok teherviselői képességéhez igazodó’ fordulatát – a vagyontömeg értékét is figyelembe véve – a Hatv. jogegyenlőségi szabályának minősítette, amely a helyi adókat szabályozó önkormányzati normák esetében a diszkriminatív elbánás megítélésének alapja”²¹⁵.

id) A Kúria több döntésében részletesen összegezte a helyi adókkal és az azzal kapcsolatban felmerülő felhatalmazással kapcsolatos gyakorlatát; érdemes ennek releváns részeit is felidézni.

ida) „Az Alaptörvény a települési önkormányzatot – az Alkotmánybíróság gyakorlatához kapcsolódó kúriai döntések értelmében – önálló adópolitika folytatására jogosítja azzal, hogy maga dönt gazdaságpolitikai, szociálpolitikai, helyi költségvetési egyensúlyt szolgáló avagy egyéb szempontok érvényesítése körében meghatározott adókiivetés kérdésében. Jogalkotási jogkörének

²¹² Köf.5.076/2012/4. számú határozat; Köf.5.001/2013/6. számú határozat; Köf.5.010/2013/4. számú határozat; Köf.5.045/2013/6. számú határozat

²¹³ Köf.5.076/2012/4. számú határozat

²¹⁴ Köf.5.081/2012/4. számú határozat

²¹⁵ Köf.5.001/2013/6. számú határozat; Köf.5.045/2013/6. számú határozat

rendeletei végrehajtó jellege szab határt: a tárgykörben rendeletalkotási jogkörét a Helyi adó tv. keretei között gyakorolhatja²¹⁶.

idb) „A Kúria eddigi gyakorlatában több alkalommal is szembesült az adó mértékét támadó indítványokkal. Az indítványok részben az önkormányzati rendelet hátrányosan megkülönböztető jellegére (Köf.5001/2013., a továbbiakban: az ecseri-ügy, elérhető a Kúria honlapján), részben a vagyoni adó konfiskáló jellegére (Köf.5081/2012., a továbbiakban: zalaszentiváni-ügy, MK 2013. 42. szám), részben pedig arra alapoztak, hogy az önkormányzati jogalkotó nem volt figyelemmel a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti kritériumok mindegyikére a rendeletének elfogadásakor (Köf.5045/2013., a továbbiakban: mohácsi-ügy). A Kúria a fentiekben említett – és hangsúlyozandó: bírói kezdeményezésként elé tárt, tehát nem az állami, hanem a bírói jogvédelem köréből érkező – indítványokat érdemben bírálta el. Részben alkotmánybírói esetjogra hivatkozva megállapította, hogy a vagyonadó kivetésekor mértékadó szempont az arányos, illetve a teherbíró képességhez igazodó közteherviselés. A vagyoni típusú adók esetében az adófizetési kötelezettség a tulajdonolt vagyontömegre tekintettel áll fenn, mértéke ahhoz igazodik. Ebből a Kúria három következtetést vont le gyakorlatában: a vagyontömeghez igazodó adómérték adja a helyi adók esetében az egyenlőségi szabályt, az adózó teherbíró képessége a vagyontömeghez viszonyított, emellett konfiskáló az az adómérték, amely belátható időn belül felemészteti magát az adóztatott vagyont. A mohácsi-ügyben a Kúria külön is kitért az adózó teherbíró képességének vizsgálatára. A hivatkozott eljárásban előterjesztett önkormányzati védekezést elutasítva a Kúria egyértelművé tette, hogy a Helyi adó tv. 6. § c) pontjának a tételes adómérték arányosítását szolgáló, az adóalany teherbíró képességére utaló fordulata nem az adóalany gazdasági fizetőkészségével és képességével áll összefüggésben. Ezzel szemben megállapította, hogy „nem akkor teljesítőképes az adózó, ha fizetőképes, hanem akkor, ha a vagyonadó mértéke nem oldódik el az adótárgy értékétől”. Az adómértékek törvényessége tárgyában – szintén bírói kezdeményezések alapján eljárva – több határozat is született az elmúlt időszakban. Ezek két megállapítást tartalmaztak: a törvényi keretek között vizsgált tételes adómérték törvényesnek bizonyult akkor, amikor az egyéb szempontok helyes jogalkotói értékelése mellett a telekadó mértéke abszolút értelemben sem volt eltúlzottnak mondható (az ecseri-ügyben a tételes adó 10 Ft/nm évi mértéket tett ki). E mellett kúriai normakontroll eljárásban, amelynek tárgya jogi norma jogi normával történő összevetése, nem jöhet számításba annak a körülménynek az értékelése, hogy a konkrét egyedi esetben az alapper felperese, egyenként nem nagy, de számszerűen több helyrajzi szám alatti telek tulajdonosa, amely értelemszerűen befolyással van adófizetési kötelezettségének összegszerűségére (az ecseri-ügy). Az adómértékkel kapcsolatos további megállapítások az adómaximumon meghatározott adómértékkel (a mohácsi-ügy) álltak összefüggésben és a konfiskálónak minősített adómérték jellemzőit érintették (a zalaszentiváni-ügyben). A mohácsi ügy tanulságaként megállapítható, hogy a Helyi adó tv. szerinti adómaximum rendeleti megállapítása önmagában nem vezet törvényellenességre. Az így kialakított adórezsim megítélésénél azonban mindig fontos szempont a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti három kritérium mindegyikének tetten érhetősége. *Az önkormányzat nem érvényesíthet az adómaximumnak megfelelő adómértéket kizárólag saját gazdasági érdekei szem előtt tartásával.* A zalaszentiváni ügyben a rendeleti szabály megsemmisítéséhez az adómaximumon meghatározott adómérték mellett az a további tényállási elem vezetett, hogy az alapperben rendelkezésre álló dokumentumokból egyértelműen megállapíthatóan az évi adómérték az adóztatott vagyon közel 70 %-át tette ki. A Kúria ebben az esetben a lefolytatott normakontroll eljárás mellett a ténybeli alapokra is figyelemmel ezért arra a következtetésre jutott, hogy az adó ebben az esetben eloldódott az adó tárgyát képező vagyontömeg értékétől, emiatt súlyosan aránytalan terhet jelentett az adóalany számára²¹⁷. A Kúria kimondta azt is, hogy nem tölti be az adófizetési kötelezettség

²¹⁶ Köf.5.038/2013/3. számú határozat

²¹⁷ Köf.5.038/2013/3. számú határozat

önkormányzati előírása a Hatv.-ben meghatározott funkcióját akkor sem, „ha annak célja, hogy közút kialakítása végett az ingatlantulajdonost telke ingyenes átadására ösztönözze”.²¹⁸

idc) A Kúria megállapította, hogy „*vizsgálendő az adóalany teljesítő képessége is*. Ebben a körben a kezdeményező bíróság arra hivatkozott, hogy a perben megítélendő határozat alapján az éves adó eléri az adótárgy teljes értékét. Az iratok között nem volt fellelhető olyan konkrét dokumentum, amely arra utalt volna, hogy az adó mértéke számottevően eloldódott volna az adóztatott vagyon értékétől”. A Bszi. IV. fejezet 15. pontja szerinti „eljárési szabályok hiányában pedig a Kúria ebben a kérdésben bizonyítást nem tud felvenni. Az azonban a normakontroll eljárás absztrakciójának szintjén megállapítható, hogy a belterületi telkek értéke – potenciális hasznosíthatóságuk révén – többszöröse lehet a külterületi földterületeknek. Mivel a vagyonadó körében az adóalanyok teljesítőképessége nem fizetőképességükhöz és készségükhöz igazodik, hanem az adótárgy, a vagyon értékéhez, ezért a belterületi beépítetlen, pillanatnyilag mezőgazdasági területként hasznosított nagy kiterjedésű telkek nyilvánvalóan nagyobb értéket képviselnek”²¹⁹. „Önmagában az a tény, hogy a telekadóval érintett adóalany nagy kiterjedésű telket tulajdonol, nem eredményezi az Ör.-ben megállapított, az adómaximum értékének 1/3-át kitevő éves adófizetési kötelezettség törvényellenességét”²²⁰.

idd) „Az önkormányzat szabadságában áll annak eldöntése, hogy bevezet-e helyi adót avagy sem, de az adórendelet megalkotásakor *nem léphet túl a törvényi felhatalmazás keretein sem az anyagi jogi, sem pedig az adókövetéshez-adóbeszedéshez kötődő eljárási tárgykörök szabályozásakor*”²²¹.

Az Önkormányzati Tanács szerint „az önkormányzatok Alaptörvényben rögzített jogalkotási jogköre csak ezen törvényi korlátok között, a jogalkotói szabadság felismert és megtartott korlátai között érvényesülhet. Azon kérdésekben, ahol a törvény mozgásteret nem ad, ott a zsinórmérték maga a törvényi szabály (felhatalmazás). Az önkormányzat választási lehetősége ilyenkor annak eldöntésében áll, hogy megalkotja vagy sem az adott típusú adóra vonatkozó rendeletet”²²². Az önkormányzat viszont nem érvényesítheti adópolitikáját oly módon, hogy a Helyi adó tv.-ben meghatározott adótárgyak között „válogat”. Hasonló álláspontot fogalmazott meg a Kúria 5051/2013/4. számú határozatában is²²³.

A Kúria kimondta: „az Alkotmánybíróság gyakorlata alátámasztja a Kúria jogi álláspontját. Egységesnek és konzekvensnek mondható ugyanis az alkotmánybírói gyakorlat abban, hogy a telekadó (...) csak a törvény szerinti adótárgyat terhelheti, az önkormányzat azt nem határozhatja meg a törvényben foglaltaktól eltérő módon, és az adó mértékét is a Hatv. szerinti adótárgyak vonatkozásában kell szabályoznia’ [99/2011. (XI. 17.) AB határozat, ABH 2011, 776, 781.]. Az Alkotmánybíróság idézett határozatában az adókötelezettség módja tekintetében is kifejtette álláspontját. E szerint a vagyoni típusú helyi adók esetében az adótárgy törvényi determináltsága az ingatlan-nyilvántartás szerinti önálló ingatlant jelöli. Ezért az adókötelezettséget – azonos adóalany esetében is – ingatlanonként, adótárgyanként kell megállapítani. Törvénsértő tehát az olyan szabályozás, amely az adóalany több telke esetében – és figyelemmel a tételes adómérték nm-alapú megállapítására – az adótárgyak összevont alapterülete alapján rendeli megállapítani a fizetendő adó összegét. Kommunális adó esetében ugyan, de szintén az adótárgy törvényi kógenciáját hangsúlyozta az Alkotmánybíróság 57/1998. (XI. 27.) AB határozatában, ahol az adófizetési kötelezettség tevékenységhez kötése eredményezte a Helyi adó tv. adótárgy fogalmát törvénsértően bővítő értelmezését (ABH 1998, 504, 507.). Ugyancsak erre a következtetésre jutott az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésben is hivatkozott 57/1996. (XII. 22.) AB

²¹⁸ Köf.5.010/2013/4. számú határozat

²¹⁹ Köf.5.038/2013/3. számú határozat

²²⁰ Köf.5.038/2013/3. számú határozat; Köf.5.045/2013/6. számú határozat

²²¹ Köf.5.066/2013/4. számú határozat

²²² Köf.5.066/2013/4. számú határozat

²²³ Köf.5.066/2013/4. számú határozat

határozatában: az önkormányzat a Helyi adó tv. kógens rendelkezéseivel ellentétesen, felhatalmazás nélkül szélesítette a rendeletében az adó tárgyát. Sem az adó alanya, sem az adó tárgy tekintetében nincs lehetőség a törvénytől való eltérésre (ABH 1996, 339, 341.)²²⁴.

ide) „A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Hatv. 6. § c) pontja és az Alkotmánybíróság 55/2008. (IV. 24.) AB határozata alapján megállapította azt is, hogy *mivel az építményadó alapja az ingatlanban megtestesülő vagyon, ezért az adókötelezettség törvényi okból, a tulajdonolt vagyontömegre tekintettel keletkezik. A kötelezettség tartalma pedig a vagyontömeg értékéhez és az adóalany teherviselő képességéhez kell, hogy igazodjon.* Mivel a Hatv. 6. § c) pontjának ’az adóalanyok teherviselői képességéhez igazodó’ fordulata a Hatv. jogegyenlőségi szabálya is egyben, ezért az önkormányzati jogalkotó – a 6. § d) pontjában foglalt mentességeken túl – minden adóalany esetében a teherbíró képességhez igazítottan köteles az adófizetés mértékét megállapítani. Vagyoni típusú adók, így az építményadó esetében az érintett önkormányzat nincs tekintettel az adófizetési kötelezettségben érvényesítendő jogegyenlőségre akkor, ha a vagyontömeg értékén és az adóalany teherbíró képességén túli szempontokat is értékel, így az adófizetési kötelezettséget az adóalany igazgatási szempontú lakhatásától teszi függővé²²⁵.

idf) A teherbíró képességhez igazított adó követelményével összefüggésben mondta ki a Kúria, hogy „a teherbíró képességhez igazodó közteherviselés Alaptörvény XXX. cikkében megfogalmazott kötelezettsége – az Alkotmánybíróság arányos közteherviseléshez kapcsolódó gyakorlata alapján – többek között *magában foglalja az adómérték arányosságát.* Jóllehet a (helyi) jogalkotónak nagy a szabadsága abban, hogy milyen módon kötelezi az adóalanyokat a közterhekhez való hozzájárulásra, vagyoni típusú adók esetében azonban *az adó mértéke nem vezethet az adó tárgyának elvonásához illetve azszal kapcsolatos aránytalansághoz.* A teherbíró képességet meghaladó, a vagyont elvonó, konfiskáló jellegű az az adó, amely mértékénél fogva és az adó tárgyát képező vagyontömeghez képest súlyosan aránytalan. Az ilyen adó elveszti az adóhoz mint jogintézményhez kapcsolódó jellegzetességeit, és lényegében szankciónak tekinthető, amely az adó intézményével összeegyeztethetetlen. Az az adómérték, amely évente a vagyon értékének közel 60-70 %-át teszi ki, súlyosan aránytalanak minősül, mivel belátható időn belül felemészti az adótárgyat²²⁶.

idg) Az Alkotmánybíróság 55/2008. (IV. 24.) AB határozatában a testület hátrányosan megkülönböztetőnek minősítette azt az önkormányzati szabályozást, amely szerint bizonyos lakásméret alatt nem kell megfizetnie az adót annak a magánszemélynek, aki az év első napján állandó lakosként van bejelentkezve az adó alapjául szolgáló ingatlanba²²⁷. „Az Alaptörvény értelmében „[a] helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között (...) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről”. Jóllehet a helyi önkormányzatok az Alkotmányról szóló 1949. évi XX. törvény 44/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti gazdálkodási önállósággal az Alaptörvény értelmében már nem rendelkeznek, a helyi adópolitika kialakításában mégis relatíve nagy a szabadságuk²²⁸. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a helyi rendeletek esetében nem az adópolitika alakítását, hanem a törvényi keretek megtartását vizsgálja.

„Az adó, mint jogintézmény a helyi önkormányzati jogalkotó esetében is megtartja alapvető sajátosságait. Az Abh.-ban kifejtettek szerint a vagyoni típusú adók célja az arányos közteherviselés elvének megvalósítása: az adó alapja minden adóalany vonatkozásában ugyanaz, az ingatlantulajdon (ABH. 2008, 525, 532-533.). Az adókötelezettség tehát törvényi okból, a

²²⁴ Köf.5.066/2013/4. számú határozat

²²⁵ Köf.5.076/2012/4. számú határozat

²²⁶ Köf.5.081/2012/4. számú határozat

²²⁷ Köf.5.017/2012/8. számú határozat

²²⁸ Köf.5.017/2012/8. számú határozat

tulajdonolt vagyontömegre tekintettel keletkezik. A kötelezettség tartalma pedig a vagyontömeg értékéhez és az adóalany teherviselő képességéhez kell, hogy igazodjon²²⁹.

„Az eddigiekből az alábbi következtetések adódnak:

- Amennyiben az érintett Önkormányzat az építményadó kivetésével a lélekszámhoz kötődő állami normatív támogatását kívánja növelni, úgy az építményadó jogintézményét annak 10. pontban jellemzett lényegével ellentétes célra használja.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Hatv. rendelkezéseinek értelmezése körében szem előtt tartotta az Alaptörvény N) cikkében foglaltakat. Eszerint „Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti”. Az N) cikk (3) bekezdése szerint pedig „az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani”.

- A Hatv. 6. § c pontjának „az adóalanyok teherviselői képességéhez igazodó” fordulata a Hatv. jogegyenlőségi szabálya is egyben. Arra utal, hogy az önkormányzati jogalkotó – a 6. § d) pontjában foglalt mentességeken túl – minden adóalany esetében a teherbíró képességhez igazítottan köteles az adófizetés mértékét megállapítani.

Vagyoni típusú adók, így az építményadó esetében az érintett önkormányzat nincs tekintettel az adófizetési kötelezettségben érvényesítendő jogegyenlőségre akkor, ha a vagyontömeg értékén és az adóalany teherbíró képességén túli szempontokat is értékel, így az adófizetési kötelezettséget az adóalany igazgatási szempontú lakhatásától teszi függővé. Az építményadó, mint vagyonszerűség esetében tehát a mentességek szabályozását elsődlegesen a lakhatási lehetőségek fenntarthatósága, a lakhatás biztonsága motiválhatja²³⁰.

„A fent kifejtettek közül az a következtetés adódik, hogy az érintett Önkormányzat a lakás céljára használt lakásingatlant – a lakhatás biztonságát jelentő, de az adóalany teherbíró képességét is értékelő szociálpolitikai okokra tekintettel – mentesítheti az építményadó alól. Ebben az esetben azonban a mentesség alapja a tényszerű otlakás, a lakásingatlan tényleges lakáscélú használata és nem a pusztán igazgatási jelentőséggel bíró állandó lakos minőség²³¹.”

idh) *A felhatalmazó szabályokon való túlerjeszkedés lehet az is, amikor a helyi jogalkotó törvényben meg nem engedett kedvezményeket, mentességeket engedélyez, tesz lehetővé.* Így például a helyi önkormányzatok kifejezett törvényi felhatalmazás nélkül sem új adónemeket, sem pedig új adófizetési módokat nem vezethetnek be helyi szinten. „A Kúria értelmezésében – törvényi meghatározás hiányában – az adómentesség fogalomkörében értelmezhető az a helyzet, amikor az adózó akár személyére, akár a tevékenységére tekintettel normatív szabályokra visszavezethető okból mentesül az adófizetési kötelezettség teljesítése alól. Az adókedvezmény fogalomkörében értékelhető az a normatív szabályon alapuló jogintézmény, amelynek rendeltetése a fizetendő adó alapjának avagy az adó összegének mérséklése. Ekként értékelhető tipikusan a fizetendő adó mérséklésére hatással bíró elszámolási lehetőség, adó-jóváírási, adó-visszafizetési konstrukció, beruházási kedvezmény, fejlesztési adókedvezmény. Ebben a körben értékelhetők azok a példák is, amelyekre az érintett önkormányzat az alkotmánybírósági eljárásban benyújtott nyilatkozatában hivatkozott. Ezek a legitim törvényalkotói megoldások gazdaságpolitikai célokat szolgálnak, amelyek alkalmazása a törvényalkotó belátásának függvénye. *Az adó – és az abhoz kapcsolódó adókedvezmény, adómentesség – mint intézmény bevezetése a települési önkormányzatok eszköztárában is lehet gazdaságpolitikai eszköz, ám a jogalkotás végrehajtó jellege folytán csak azon keretek között, amelyre törvényi felhatalmazással bírnak*”²³². Emiatt az Önkormányzati Tanács kimondta, hogy, mivel a Hatv. „*kizárta a kutatás-fejlesztés adómentességgel és kedvezménnyel történő rendeleti szintű támogatását még abban az esetben is, ha annak*

²²⁹ Köf.5.017/2012/8. számú határozat

²³⁰ Köf.5.017/2012/8. számú határozat

²³¹ Köf.5.017/2012/8. számú határozat

²³² Köf.5.019/2013/8. számú határozat

egyébként lenne a tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indoka és úgy az önkormányzatok mint a vállalkozások tekintetében előnye²³³.

j) A Kúria esetjogában előfordult olyan eset, amikor év közben kerül sor már megállapított díj módosítására, csak hogy nem ugyanazon jogalkotó által. „A Kúria megítélése szerint a fent meghatározott év közbeni módosítás tilalma az ugyanazon jogalkotói hatáskörrel rendelkező szervnek címzett kötelezettséget tartalmazza arra vonatkozóan, hogy maga ne módosítsa év közben az egyszer már általa megállapított díjat²³⁴.

Az Önkormányzati Tanács utalt rá, hogy a Jat. 13. § (1) bekezdése értelmében a felhatalmazó rendelkezés hatályon kívül helyezése esetén – kivéve, ha egyidejűleg a tárgykör szabályozására azonos tartalommal új felhatalmazó rendelkezést alkottak – a hatályon kívül helyezésről rendelkező jogszabályban intézkedni kell a végrehajtási jogszabály hatályon kívül helyezéséről vagy a végrehajtási jogszabály azon rendelkezésének a hatályon kívül helyezéséről, amely a felhatalmazás végrehajtására irányul. Az Önkormányzati Tanács rögzítette: „a Jat. fenti rendelkezéseinek egybevetéséből következően a felhatalmazás jogosultjának változása esetén lehetőség van olyan jogalkotásra, amelynek értelmében a régi felhatalmazás alapján született jogszabály addig marad hatályban, amíg a felhatalmazás új jogosultja meg nem alkotja az adott tárgyban a rendeletet”. Hangsúlyozandó, hogy ez csak lehetőség, és ekkor is kifejezett törvényi felhatalmazás alapján maradhat ekkor hatályban a helyi rendelet, azaz nem automatikus lehetőségről van szó. A konkrét ügyben a miniszteri rendelet megalkotásáig a közszolgáltató kapott felhatalmazást arra (a törvény átmeneti rendelkezései között), hogy a szemétszállítás díját megállapítsa, a korábbi díjtételhez igazodva, meghatározott mértékű eltéréssel.

k) *Törvényellenességet okozott* és megsemmisítést eredményezett, amikor az adott önkormányzati rendelet megalkotására adott törvényi felhatalmazás már nem volt hatályos, így a rendelet nem alkalmazta a hatályos joganyag fogalomkészletét, értékmeghatározásait, a magasabb szintű jogszabály által előírt, alkalmazandó és alkalmazható intézkedéseket, az egyes hatásköröket pedig nem megfelelően és nem egyértelműen választotta szét²³⁵. Emiatt a Kúria szerint a rendelet jogszerűsége egészében volt megkérdőjelezendő.

l) A Kúria a törvényhez kötöttséget vizsgálva jutott konkrét ügyben arra a következtetésre, hogy az indítvány elbírálása idején hatályos törvényi rendelkezések értelmében a polgárok lakcím és az értesítési cím bejelentése és nyilvántartása kapcsán létrejövő közigazgatási jogviszonyt alapvetően törvényi, a részletszabályok tekintetében pedig kormányrendeleti és miniszteri szintű szabályok rendezik. „Ezzel a szabályozás tárgyát a törvényalkotó saját hatáskörébe vonta, azaz kivette a helyi társadalmi viszonyok, a helyi, települési közösséget érintő közügyek köréből. Így a lakcím és az értesítési cím bejelentésének és nyilvántartásának szabályozása nem helyi közügy. A jelen esetben tehát az önkormányzatok származtatott jogkörben sem alkothatnak rendeleti szintű szabályokat²³⁶. Utalt arra is az Önkormányzati Tanács, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés első fordulata értelmében „az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg”. „Alapjogot – jelen esetben az érintett Önkormányzat által hivatkozott emberi méltóság védelméhez való jogot – elsődlegesen csak törvény szabályozhat, önkormányzati rendelet még kiegészítő jelleggel sem. Ez alól kivételt az Alaptörvény – negyedik módosítását (2013. március 25.) követően – a XXII. cikk (3) bekezdésében teremt, amikor az önkormányzat rendelete a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület

²³³ Köf.5.019/2013/8. számú határozat

²³⁴ Köf.5.015/2013/6. számú határozat

²³⁵ Köf.5.018/2013/6. számú határozat

²³⁶ Köf.5.030/2013/4. számú határozat

meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást²³⁷.

Az Önkormányzati Tanács elvi élel rögzítette: „a jogalkotás alaptörvényi/közjogi kereteinek megszegésével az önkormányzat nem tud joghatályosan érvényre juttatni általa sérülni vélt (gyermeki) alapjogokat, de nem tud megakadályozni esetlegesen visszaélésszerű (szociális) joggyakorlást sem. A szociális, közegészségügyi, egyebekben értékelhető célkitűzések – a megfelelő törvényi felhatalmazás keretei között – elérhetők a helyi önkormányzatok segélyezési, szociális rendszerének működtetésével, illetve a lakás és helyiségbérlet szabályait rendező helyi szabályozás kialakítása során”²³⁸.

m) A felhatalmazás hiánya miatt semmisítette meg a Kúria azt az önkormányzati rendeleti előírást, amely a választási plakátok elhelyezésével kapcsolatos szabályozást tartalmazott. Az Önkormányzati Tanács szerint, mivel a rendeletnél magasabb szintű jogszabály, a (rég) Ve. határozza meg azokat az eseteket, amikor az önkormányzat hozzájárulása szükséges plakát kihelyezéséhez, az önkormányzatnak nincs felhatalmazása arra, hogy valamennyi közterületen lévő műtárgyra plakát kihelyezését engedélyhez kösse, sem arra, hogy ezekért közterület-használati díjat követeljen²³⁹. A vizsgált rendelet tehát adott tárgykört érintően rendeletalkotási jog hiányában rendelkezett.

Hangsúlyozandó, hogy az új Ve.-szabály már másként rendelkezik. A döntés lényegi eleme inkább annak megállapítása, a gyülekezési jog gyakorlása nem köthető közterület-használati engedélyhez. A Kúria Önkormányzati Tanácsa szerint „az az önkormányzati rendelkezés, amely a gyülekezéshez való politikai alapjog gyakorlása során e jogukkal élők által – tiltakozásuk jeléül – kifeszített feliratot közterület-használati engedélyhez és közterület-használati díjfizetéshez köti, szemben áll a gyülekezési jogról szóló törvény rendelkezéseivel”²⁴⁰.

Mivel a Kúria a konkrét ügyben bírói kezdeményezés alapján járt el, a megsemmisített előírások alkalmazási tilalmát rendelte el a konkrét eljárás alapját képező bírósági ügyekben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben. A Bszi. 56. § (5) bekezdése szerint ugyanis, ha az önkormányzati tanács bírói kezdeményezés alapján semmisíti meg az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezését, az önkormányzati rendelet megsemmisített rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben²⁴¹. Ilyen esetben a határozat Magyar Közlönyben való közzététele teszi lehetővé, hogy ne csak a kezdeményező bíró, hanem valamennyi bíró értesülhessen a törvénysértő önkormányzati rendeleti rendelkezés általános alkalmazási tilalmáról²⁴².

n) Ugyancsak a felhatalmazás hiánya okozott problémát abban az esetben, amikor a Kúriának azt kellett vizsgálnia: törvénysértő-e az érintett önkormányzat tulajdonában álló helyi közút használatát engedélyhez kötni, illetve az engedély kiadását díjfizetéstől függővé tenni²⁴³. A Kúria a közúti közlekedésről szóló törvény (Kkt.) értelmében rögzítette, hogy a helyi közút közlekedési célú használatának biztosítása közszolgáltatás, amelynek tartalmát jelenleg a Kkt. határozza meg, ezért az önkormányzati jogalkotó ezen törvényi keretek között alkothat szabályokat. Jóllehet a helyi (kerületi) tulajdonú közutak közlekedéssel összefüggő használata nem minősül „törvény által nem szabályozott társadalmi viszony”, ugyanakkor az érintett önkormányzat a törvényi

²³⁷ Köf.5.030/2013/4. számú határozat

²³⁸ Köf.5.030/2013/4. számú határozat

²³⁹ Köf.5.005/2012/6. számú határozat

²⁴⁰ Köf.5.005/2012. számú határozat

²⁴¹ Köf.5.005/2012/6. számú határozat; Köf.5.066/2013/4. számú határozat

²⁴² Köf.5.075/2013/4. számú határozat

²⁴³ Köf.5.014/2012/8. számú határozat

keretek között, a helyi közút fenntartása és üzemeltetése körében kötheti a közút használatát engedélyéhez. Emiatt nem kétséges, hogy az érintett önkormányzatnak nincs törvényi felhatalmazása úthasználati díj megállapítására, így az önkormányzati jogalkotó ebben a kérdésben a Kkt. felhatalmazó rendelkezéseivel ellentétesen alkotta meg a rendeletet. Megjegyezte viszont a Kúria Önkormányzati Tanácsa, hogy az Alkotmánybíróság 109/2009. (XI. 17.) AB határozatában rámutatott arra: a nyugvó közlekedés, azaz a parkolás mint közszolgáltatás esetében a díjmegállapításra csak törvény által megállapított feltételek között kerülhet sor alkotmányosan²⁴⁴.

o) A felhatalmazás túllépése a főváros és a kerületek szabályozási jogköre közötti ütközés esetén is felmerülhet. Az Önkormányzati Tanács konkrét ügyben kimondta, hogy a törvényi szabályozás szerint a helyi (kerületi) önkormányzat főszabályként végrehajtó jelleggel alkot a zaj- és rezgésvédelem körében rendeletet, a főváros területén kizárólag a fővárosi közgyűlés élhet illetékességi területén – tehát a kerületek vonatkozásában is – a más jogszabályokban előírtnál szigorúbb környezetvédelmi előírások meghatározásával. „Következésképpen az a kerületi önkormányzati zaj- és rezgésvédelem területén megalkotott rendelet, amely más jogszabályban foglalt rendelkezésekhez kapcsolódik, azokra tekintettel szabályoz, de valójában ’kilép’ a végrehajtás keretei közül, szigorúbb szabályokat előírva, törvény- és jogszabálysértő. A kifejtettek értelmében a környezet zaj és rezgésterheléssel összefüggő védelme törvényi, kormányrendeleti és miniszteri jogalkotás szintjén szabályozott, az önkormányzati jogalkotásnak tehát a szabályozott kérdésekben csupán kiegészítő, végrehajtó jellegű rendelkezések megalkotására van módja”²⁴⁵. Az adott kerületi szabályozás olyan kérdéseket rendezett, amelyekre a törvény alapján a Kormány, a miniszternek, illetve bizonyos esetben a fővárosi közgyűlésnek volt hatásköre. Emiatt a kerület túllépte a szabályozási felhatalmazást.

p) A Kúria konkrét ügyben rögzítette: „az önkormányzatok a település tisztaságát közszolgáltatásként biztosítják, de az ahhoz kapcsolódó önkormányzati szabályozást nem helyi közügyként, hanem törvényi felhatalmazás alapján alkotják meg. *A tárgykörben szabályozó törvények és más jogszabályok pedig megadják az önkormányzati jogalkotó szabadságának kereteit*”²⁴⁶. „Valamennyi hivatkozott jogszabályi rendelkezésből egyértelmű, hogy a kötelezettség a kérdéses területek rendeltetészerű használatához szükséges tisztán tartására, a környezet közegészségügyi és környezeti károk megelőzésére irányuló rendben tartására vonatkozhat csupán. Ebben a körbe a növénytelepítés, avagy növények kertészeti szakmunkának minősülő gondozása, ápolása kötelezettségként már nem tartozik bele”. Az érintett önkormányzat tehát túllépte a felhatalmazás kereteit akkor, amikor a tisztán tartáson túl, egyéb, a tisztaság megteremtéséhez és fenntartásához képest további kötelezettségeket rótt a lakóközösségekre. Mindez ugyanis az Önkormányzati Tanács értelmezésében azt jelentette, hogy a tulajdonosok esetenként több száz négyzetméteres területeken is kötelesek a zöld felületű közterületek tisztán tartására, a növények gondozására. Az Alkotmánybíróság több határozatában vizsgálta különböző települési önkormányzatoknak a tárgyalt eljárásbelivel egyező, illetve hasonló tartalmú rendelkezéseit. Az elbíráláskor hatályos rendelet rendelkezései alapján megállapította, hogy „nem minősül alkotmányellenesnek az állampolgárok kötelezése a járda felületét meghaladó közterületnek minősülő útfelületek, zöldsávok, nyílt árkok, illetve ezek műtárgyai tisztán tartására. A települések tisztasága, a közterületek, a járdák, illetve a közöttük lévő területek tisztán tartása, hó- és síkosságmentes igénybevételének biztosítása ugyanis az Alkotmányban védeni rendelt értékek megóvását szolgálja”. (1122/B/1996. AB határozat, ABH 1997, 856-859.) Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy „olyan alkotmányos védelemben részesülő értékek, mint a polgárok egészsége, testi épsége, környezete megóvása érdekében az önkormányzat korlátozó, illetve kötelező tartalmú előírások megalkotására is jogosult”. (1256/H/1996. AB határozat, ABH 1996, 789, 796.) A

²⁴⁴ Köf.5.014/2012/8. számú határozat

²⁴⁵ Köf.5.025/2012/5. számú határozat

²⁴⁶ Köf.5.015/2012/6. számú határozat

Kúria azonban világossá tette: „a korlátozó, együttműködésre kötelező magatartási normák azonban nem léphetnek túl a felhatalmazó, más jogszabályokban az önkormányzati jogalkotó számára megadott kereteken”²⁴⁷.

r) A lakókörnyezet állapotának szociális támogatásokhoz kötése is felbukkan a Kúria esetjogában, főként atekintetben, hogy van-e felhatalmazása erre az önkormányzatnak, másrészt, nem sért-e valamilyen alapjogot a választott megoldás.

ra) Konkrét ügyben²⁴⁸ az Önkormányzati Tanács az alábbiakat állapította meg: a Szoc.tv. 33. § (7) bekezdése²⁴⁹ a lakókörnyezet rendezettségére vonatkozó követelmények meghatározására hatalmazza fel az önkormányzatokat. Az Sztv.-ből a felhatalmazás tárgya és keretei világosan kiderülnek: az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételül az önkormányzat a kérelmező (vagy a jogosult) ingatlana és környezete karbantartására kötelezettségeket állapíthat meg. Ezek:

- a lakás vagy annak udvara, kertje, a kerítéssel határolt terület, járda tisztán tartása;
- az ingatlan állagának és rendeltetésszerű használhatóságának biztosítása;
- az ingatlan higiénikus állapotának biztosítása.

A vizsgált rendelet az aktív korúak ellátására és a lakásfenntartási támogatásra vonatkozó jogosultsághoz előírta, hogy a kérelmezőnek az általa lakott ingatlan valamint a hozzá tartozó kert, udvar vonatkozásában az alábbi nyilatkozatokat kell megtennie:

- a) az állattartásra, ebtartásra vonatkozó szabályok betartása, védőoltás megléte;
- b) közszolgáltatások szabályos vételezése, díjtartozások megfizetése, 2 hónapon túli díjhátralék megszüntetése;
- c) az ingatlan udvarán valamint a lakásban szeméttároló edény (kuka) elhelyezése, díjtartozások megfizetése, 2 hónapon túli díjhátralék megszüntetése;
- d) csapadékvíz és szennyvíz szabályok szerinti megfelelő elvezetése.

A Kúria Önkormányzati Tanács megállapította, hogy e feltételek előírásával az önkormányzat nem lépte túl a törvényi felhatalmazás kereteit. E feltételekről történő nyilatkozás a lakás vagy ház, annak kertje, udvara, higiénikus állapotának biztosításához hozzátartozik. A díjfizetési kötelezettség, illetve a díjhátralék felszámolásának előírása a közműszolgáltatásokban való részesülés feltétele, amelyek nélkül a rendeltetésszerű használat és higiénikus lakókörnyezet biztosítása nem lehetséges²⁵⁰. A Kúria Önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy – „a vonatkozó építésügyi szabályok ellenére – önmagában a megfelelő utcafronti kerítés meglétének önkormányzati előírása nem lépte túl a Szoc.tv. felhatalmazó rendelkezéseit”.

rb) Utalt viszont az Önkormányzati Tanács arra is, hogy „*a rendszeres tisztálkodás és a higiénikus ruhával való folyamatos ellátottság jogszabályi előírása a magánszférát érintő szabályozást eredményez.* Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (Emberi Jogok Európai Egyezménye) 8. cikke rögzíti a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot. Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 428/1970. sz. határozata szerint e jog azt jelenti, hogy 'mindenki saját életét

²⁴⁷ Köf.5.015/2012/6. számú határozat

²⁴⁸ Köf.5.051/2012/6. számú határozat

²⁴⁹ „A települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására való jogosultság egyéb feltételeként előírhatja, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse. A lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartása, az ingatlan állagának és rendeltetésszerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására irányuló kötelezettség írható elő. A rendeletben megállapított feltételek teljesítésére a kérelmezőt, illetve a jogosultat megfelelő, de legalább ötnapos határidő tűzésével a jegyzőnek – az elvégzendő tevékenységek konkrét megjelölésével – fel kell szólítania.”

²⁵⁰ Köf.5.051/2012/6. számú határozat

élhesse és abba más csak minimális módon avatkozhat be. A magánszférában benne van a magánélet, a családi élet, az otthon, a fizikai és erkölcsi integritás, a becsület és a jó hírnév védelme, a jog arra, hogy ne kerüljünk hamis megvilágításba, hogy velünk kapcsolatban irreleváns vagy zavaró tényeket ne fedjenek fel...’ [RESOLUTION 428 (1970)[1] C/ 2]. *A rendszeres tisztálkodás és a higiénikus ruházat viselésének kötelezettsége a magánszférát érinti, a személyek fizikai integritásával szoros összefüggésben áll.* Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint van egy abszolút határ, amelyen sem az állam, sem más emberek kényszerítő hatalma nem terjedhet túl, vagyis az autonómiának, az egyéni önrendelkezésnek egy mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany maradhat és nem válik eszközzé vagy tárggyá. [23/1990. (X.31.) AB határozat]. *A tisztálkodás és az öltözködés az egyének személyiségéhez és magánszférájához tartozik, annak milyensége több tényező függvénye. Az egyén személyiségéhez mélyen hozzátartozó kérdések csak kivételesen lehetnek jogi szabályozás tárgyai (a korlátozó rendelkezéseknek egyébként is meg kell felelniük a szükségesség-arányosság követelményének)*²⁵¹. A rendelet ilyen tartalmú előírása a Kúria szerint „a segélyezés szempontjából irreleváns, valamint mások életébe magánszférájába avatkozik be. Az állam, vagy az önkormányzat az általa nyújtott támogatás feltételeként nem vonhatja ellenőrzés alá a magánszféra teljességét”.

rc) Problematikusnak találta az Önkormányzati Tanács azt a rendeleti előírást is, mely szerint „a jogosultságot megállapító és megszüntető határozatban a rászorultsági alapon támogatással érintett munkaképes személy figyelmét több mindenre fel kell hívni, így – többek között – arra, hogy a támogatás időleges, amelyre hosszú távú életforma nem alapozható, a rászorultság ténye nem jogosítja fel a hatályos jogszabályok megszegésére, az adófizetők pénzéből történő támogatottsága ...jogosan alapozza meg a többségi társadalom azon elvartását (...) hogy viszonzásképpen a törvényeket és az együttélési szabályokat fokozatosan tartsa be’, a ’meddő szemléletmódot cserélje fel egy öngondoskodásra és önfenntartásra alapozó aktív életformára’ stb.” A rendelet szerint ezek is a jogosultságot megállapító vagy megszüntető határozat tartalmi elemei voltak.

Az Önkormányzati Tanács elvi élel állapította meg, hogy a fentiekből következően ez a „határozat tartalmára vonatkozó többletkövetelmény törvényi alapot nélkülöző önkormányzati szabályozáson nyugszik. *A látszólag mindenkire egyformán vonatkozó, de tartalmában meghatározott közösséget megbélyegző rendeletben foglalt kifejezések hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg. Az önkormányzati rendelet koncepciója kialakításánál és szövegezésénél sem hagyható figyelmen kívül, hogy az önkormányzati rendelet jogszabály, a helyi közhatalom-gyakorlás ennek révén kapcsolódik az Alaptörvényben meghatározott demokratikus jogállam jogalkotási rendjébe*”²⁵².

s) Törvényi felhatalmazáson túlmenő hatáskör-telepítés tekintetében konkrét ügyben kimondta a Kúria, hogy ha az Áht. az önkormányzati költségvetési rendeletek előkészítésének, tartalmának és elfogadásának szabályai közt úgy rendelkezik, hogy az önkormányzat költségvetési rendeletének megalkotása folyamatában a képviselő-testületen, a polgármesteren, a jegyzőn, valamint az önkormányzati hivatalom kívül önkormányzati intézmény nem rendelkezik – véleményezési – hatáskörrel, akkor a konkrét rendelet az költségvetési szabályozással ellentétesen adott hatáskört bizottságnak a költségvetés előkészítésében. Az Önkormányzati Tanács azt is kimondta, hogy a felhatalmazó szabályok nem adnak hatáskört sem a kötelezettségvállalás, sem pedig a pénzügyi ellenjegyzés tekintetében a bizottsági elnök számára, így ez a rendeleti megoldás is törvénysértő volt²⁵³.

t) A Kúria konkrét ügyben rögzítette, hogy „a közterületi várakozást mint szabályozási tárgykört a törvényalkotó saját hatáskörébe vonta akkor, amikor annak legfontosabb kérdéseit a Kkt. – 2010.

²⁵¹ Köf.5.051/2012/6. számú határozat

²⁵² Köf.5.051/2012/6. számú határozat

²⁵³ Köf.5.067/2012/4. számú határozat

évi XLVII. törvénnyel módosított – rendelkezéseivel rendezte. Ezzel kivette a helyi társadalmi viszonyok, a helyi, települési közösséget érintő közügyek köréből. A parkolás tehát nem helyi közügy²⁵⁴. Az Önkormányzati Tanács szerint „a származékos jogkörben megalkotott önkormányzati rendelet a fenti szempontok mellett nem léphet túl a felhatalmazás keretein: a képviselő-testület nem szabályozhat olyan kérdéseket, amelyekre nem volt felhatalmazása, avagy amelyeket önkormányzati rendeleti szabályokon túl más jogszabályok már rendeztek. Jogszabálysértésre vezet tehát az, ha az önkormányzat törvényi vagy törvényi felhatalmazáson alapuló más jogszabály által rendezett tárgyköröket – akár azonos, súlyosabb esetben eltérő tartalommal – kezel saját szabályozásában”²⁵⁵.

u) Szintén konkrét rendeleti szabály vizsgálatakor rögzítette a Kúria, hogy „az Étv. 20. § (2) bekezdése a változtatási tilalommal járó tulajdonkorlátozás miatt a tilalom fenntartását a feltétlenül szükséges mértékre és időtartamúra korlátozza. Jelen ügyben az önkormányzat azt kívánja elérni, hogy az érintett területen a közvetlen vízparti részek további jelentős beépítése ne történjen meg, illetve minél nagyobb szabad parti sávot kíván biztosítani. *A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az önkormányzat által kitűzött cél közérdeket szolgál, és ez a cél összhangban van a Balaton-törvény preambulumban megfogalmazottakkal, amely szerint az Országgyűlés a térség kiegyensúlyozottabb területi fejlődése érdekében alkotta meg a törvényt, figyelemmel arra, hogy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a táji, természeti és települési környezet minőségének védelme a megelőzés elvének érvényesítésével olyan véges és nehezen megújuló környezeti értékek megóvását szolgálja, amelyek a jelentős gazdasági potenciált képviselő üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez is szükségesek. Tehát az a cél, hogy Siófok településen a jelenleg szabadstrandként működő vízparti sáv és a mögöttes beépítetlen telek rendeltetése a kialakult strandként való használatban maradjon, törvényes célnak tekinthető. ... A Kúria megállapítja, hogy a Balaton üdülőkörzet sajátos helyzete az önkormányzatok és a kormányzat összehangolt fellépését igényli a Balaton-törvényben is meghatározott célok elérésére. A központi törvényi és rendeleti szintű szabályozás az önkormányzat (helyi sajátosságokat figyelembe vevő) helyi rendeletalkotásával válik teljessé. Jelen ügyben a változtatási tilalommal érintett területek tulajdonosainak jogai (a tilalom miatt e jogok korlátozása) áll szemben az önkormányzat által képviselt közérdekkel. *Az önkormányzat a közérdeket természetesen csak a jogszabály keretei között érvényesítheti, amely jelen esetben formálisan nem sérült, a változtatási tilalom időtartama nem haladja meg az Étv. 21. § (1) bekezdésben meghatározott határidőt*”²⁵⁶.*

v) Az Önkormányzati Tanács szerint vízgazdálkodásról szóló törvényben kapott felhatalmazás alapján az önkormányzat köteles rendeletet alkotni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szabályairól, amennyiben az adott településen található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok²⁵⁷. A jogalkotási kötelezettség elmulasztása ugyanis a közszolgáltatás kötelezettjének és a fogyasztók jogainak és kötelezettségeinek tisztázatlanságát, a közszolgáltatás teljesítésének esetlegességét eredményezi²⁵⁸.

w) „Az Alkotmánybíróság több alkalommal döntött olyan indítvány tárgyában, amely az üzletek nyitva tartásának önkormányzati szabályozását támadta, vitatva a Ker.tv. 6. § (4) bekezdésének, illetve az azon alapuló, delegált jogkörben megalkotott önkormányzati rendeletek alkotmányosságát. Az Alkotmánybíróság gyakorlatából a jelen ügy szempontjából lényeges megállapítás az, hogy *az önkormányzati rendelet a megfelelően felmért helyi sajátosságra épülve normatív*

²⁵⁴ Köf.5.057/2013/8. számú határozat. A Kúria szerint a parkolás közszolgáltatás, amelynek biztosítása az érintett önkormányzat törvényben rögzített kötelezettsége. Köf.5.018/2014/6. számú határozat

²⁵⁵ Köf.5.057/2013/8. számú határozat

²⁵⁶ Köf.5.082/2012/4. számú határozat

²⁵⁷ Köm.5.008/2014/3. számú határozat; Köm.5010/2014/3. számú határozat; Köm.5011/2014/3. számú határozat; Köm.5012/2014/3. számú határozat; Köm.5014/2014/3. számú határozat

²⁵⁸ Köm.5007/2014/3. számú határozat; Köm.5009/2014/3. számú határozat

módon, általános magatartási szabályként épül be az üzlet működését befolyásoló közgazdasági-jogi környezetbe. A megfelelően felmért helyi sajátosságok a kereskedelmi tevékenység korlátozásának többféle módjára is okot adhatnak: az önkormányzat az adott település egy meghatározott körzetében, meghatározott típusú kereskedelmi üzletek esetében, illetve meghatározott időszakhoz kötötten, egyes napokon is korlátozhatja, kizárhatja, avagy éppen engedélyezheti az éjszakai nyitva tartást [282/B/2007. AB határozat ABH 2007, 2163.; 1448/B/2007. AB határozat ABH 2008, 3327.; 1235/B/2008. AB határozat ABH 2010, 2437.; 1355/B/2008. AB határozat ABH 2010, 2452.]²⁵⁹.

„A Ker.tv. értelmében a megalapozott és helyesen felmért 'helyi sajátosság' figyelembe vétele tehát az önkormányzati jogalkotó számára az egyetlen olyan szempont, amely a törvényi felhatalmazás kereteit megadja. Az Önkormányzati Tanács köztudomású, következőképpen bizonyítást nem igénylő tényként állapította meg, hogy az érintett Önkormányzat fővároson belüli közismert elhelyezkedése, az urbanizáltság foka és jellege helyi sajátossággként indokolja, hogy az érintett Önkormányzat – az egyedi és utólagos hatósági fellépési lehetőségeken túl – normatív módon, jogi eszközökkel védje a helyi lakosság éjszakai nyugalma²⁶⁰. „A Ker.tv. a szabályozás kialakításakor csupán a helyi sajátosságok figyelembe vételére utal, ezért az önkormányzati jogalkotónak nagy a szabadsága abban a tekintetben, hogy a helyi viszonyok ismeretében az érintettek (az üzleteket üzemeltetők és a lakóközösségek) közös érdekeinek összehangolása érdekében a leginkább elfogadható, követhető és hatékonynak minősülő megoldást válasszon a szabályozásában²⁶¹.

z) A helyi önkormányzat központi szinten már szabályozott tárgyban, arra vonatkozóan ellentétes tartalommal nem alkothat rendeletet és nem vonhat e tárgyhoz tartozó kérdést más rendeleti szabályozása körébe se²⁶². A szabályozás egysége érdekében nem közömbös, hogy a jogalkotás tárgya ne forgácsolódjon szét különböző tartamú önkormányzati rendeletek között. Törvény által meghatározott felhatalmazás mellett attól eltérően, eredeti jogalkotói jogkörben a helyi önkormányzat nem alkothat rendeletet²⁶³. Önmagában az a körülmény, hogy törvény rendelkezést tartalmaz a képviselő-testületi hatáskör-gyakorlás módjára, nem jelenti azt, hogy a képviselő-testület döntési joga tekintetében ezzel hallgatólagosan kizárólagosságot is adna²⁶⁴.

4. A kellő felkészülési idő követelménye

a) A Jat. 2. § (3) bekezdése értelmében „[a] jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre”. A Jat. hivatkozott szabálya az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság-jogbiztonság elvének törvényi megfogalmazása²⁶⁵.

A Kúria figyelembe vette az ezzel kapcsolatos alkotmánybíróági megállapításokat. „A tárgykörben folytatott gyakorlatában – elsőként a 28/1992. (IV. 30.) AB határozatában – az Alkotmánybíróóság rámutatott arra, hogy a jogbiztonság követelménye azt a kötelezettséget hárítja a jogalkotóra, hogy a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatároznia, hogy kellő idő maradjon a jogszabály szövegének megismerésére; a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez; a jogszabállyal érintett szervek és személyek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseihez. (ABH 1992, 155, 157.) hangsúlyozta, hogy minden egyes jogszabály megalkotásánál, a jogszabályban foglalt rendelkezések jellegének, mennyiségének, valamint a jogszabály végrehajtására (vagy az önkéntes jogkövetésre) való felkészülést befolyásoló egyéb tényezők alapulvételével, esetleg kell vizsgálni a felkészülési idő hosszát. Az Alkotmánybíróóság eddigi gyakorlata során a kellő idő hiánya miatt

²⁵⁹ Köf.5.011/2012/7. számú határozat

²⁶⁰ Köf.5.011/2012/7. számú határozat

²⁶¹ Köf.5.011/2012/7. számú határozat

²⁶² Köf.5012/2017/6. számú határozat

²⁶³ Köf.5005/2017/3. számú határozat

²⁶⁴ Köf.5051/2016/4. számú határozat

²⁶⁵ Köf.5.038/2013/3. számú határozat

akkor állapította meg valamely jogszabály alkotmányellenességét, 'ha az szerzett jogot korlátozott, a korábbihoz képest úgy állapított meg hátrányosabb rendelkezést, illetőleg oly módon hátrított fokozott kockázatot a címzettekre, hogy a megismerés és a felkészülés lehetőségének hiánya sérelmet okozott az érintettek számára, akadályozta a jogalkalmazót a jogszabály alkalmazásában.' [összefoglaló jelleggel: 51/2010. (IV. 28.) AB határozat, ABH 2010. 328, 331-333.] Az Alkotmánybíróság gyakorlatából egyértelmű tehát, hogy a felkészülési idő jogalkotói megtartása esetről esetre vizsgálendő. Önmagában a norma elfogadása és hatályba lépése közötti idő rövideje nem eredményez alkotmányosértést, csupán akkor állapítható meg, ha az egyben a jogbiztonság súlyos sérelmét jelenti, avagy a címzetti kör számára jelent a jogszabályhoz való alkalmazkodás súlyos sérelmet²⁶⁶.

b) Az Önkormányzati Tanács szerint a „felkészülési idő a kúriai normakontroll eljárások körében is hasonló tartalmat jelent: *az önkormányzati norma akkor teljesíti a Jat. 2. § (3) bekezdése szerinti kritériumot, amennyiben a címzetteknek kellő idő áll rendelkezésükre ahhoz, hogy – jogkövetőként – magatartásukat a normához igazítsák.* A kellő időtartam meghatározását sok egyéb szempont mellett gazdaságpolitikai, szervezési, adott esetben műszaki szempontok is befolyásolhatják, ezért *csak a kirívóan sérelmes esetekben dönthet úgy a Kúria, hogy az önkormányzati jogalkotó a Jat. rendelkezéseibe ütközően döntött rendelete hatályba lépéséről.*

A kifejtettek szerint a *felkészülési idő törvényességének vizsgálata nem jelentheti annak az időtartamnak a vizsgálatát, amely az egyébként törvényesen kivetett adó elkerüléséhez lehet szükséges*²⁶⁷.

c) A Kúria utal a Jat. 2. § (3) bekezdésében foglalt szabályra, mely szerint „[a] jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre”.

Az Önkormányzati Tanács kimondta, hogy a „Jat. hivatkozott szabálya az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság-jogbiztonság elvének törvényi megfogalmazása. Az Alkotmánybíróság kiterjedt gyakorlata értelmében a felkészülési idő egyik legfontosabb kritériuma az, hogy a címzettek időben és az önkéntes jogkövetés szándékával megismerhessék a jogi norma tartalmát annak érdekében, hogy reális lehetőségük legyen az abban foglaltakhoz igazítani magatartásukat. Annak eldöntése, hogy a jogszabály alkalmazásához reálisan mennyi időre van szükség a jogalkotó felelősségteljes döntése, elsődlegesen nem alkotmányossági kérdés. Mivel az időtartam meghatározását sok egyéb szempont mellett gazdaságpolitikai, szervezési, adott esetben műszaki szempontok is befolyásolhatják, ezért az Alkotmánybíróság gyakorlatában csak a kirívóan sérelmes esetekben döntött a jogállamiság-jogbiztonság sérelmének megállapítása mellett a vizsgált jogszabály megsemmisítéséről. Az Önkormányzati Tanács nem lát okot arra, hogy e gyakorlattól eltérjen²⁶⁸.

d) Az önkormányzati rendeletben biztosított rövid időtartamra szóló, határozott idejű telekadómentesség jogos várományt teremt a helyi adók rendszerében. A jogbiztonság és a jogszabály alkalmazására történő felkészüléshez szükséges kellő idő sérelmét is jelenti – az adómentesség lejártá előtt egy hónapos felkészülési idővel – adót kivetni az eredetileg adómentes időszakra²⁶⁹. A hatályba-léptető rendelkezés törvényességi vizsgálatkor a Kúria Önkormányzati Tanácsának a jogbiztonságra tekintettel kell mérlegelni: a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő hiánya olyan fokú jogbizonytalanságot teremtett-e, hogy az az önkormányzati rendelet egészének megsemmisítését vonja maga után, vagy a felkészülési idő

²⁶⁶ Köf.5.038/2013/3. számú határozat

²⁶⁷ Köf.5.038/2013/3. számú határozat

²⁶⁸ Köf.5.001/2013/6. számú határozat

²⁶⁹ Köf.5036/2016/5. számú határozat

szűkös volta miatti megsemmisítéssel keletkezik olyan jogbizonytalanság, amely súlyosabb, mint a rendelet hatályában való fenntartása²⁷⁰.

5. A normatartalom világosságának kérdése

A Jat. 2. § (1) bekezdése szerint a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie, a (4) bekezdés b) pontja szerint pedig a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály illeszkedjen a jogrendszer egységébe. Az önkormányzati rendelet az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése szerint jogszabály. Az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott 32. cikk (3) bekezdés szerint az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes²⁷¹.

a) Mivel a normavilágosság, egyértelműség stb. követelménye nem csak a jogbiztonság elvéből, hanem közvetlenül a Jat.-ból is következik, a Kúria e kérdéskörrel is érdemben foglalkozhat. A Kúria szerint a Jat. értelmében „az önkormányzati jogalkotók számára törvényi előírassá vált a jogállamiság, jogbiztonság alkotmányos elvéből levezetett normavilágosság, korábban alkotmányos követelménye. Az Alkotmánybíróság kidolgozta a normatartalmak jogbiztonsággal összefüggő teszt- és kritériumrendszerét. A törvényalkotó a korábbi alkotmányossági követelményeket beépítette az új Jat.-ba. Ez megadja annak a lehetőségét, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa a normavilágosság elveit az önkormányzati rendeletekkel szemben érvényesítse”²⁷².

„A világos, érthető és mindenki számára értelmezhető normatartalommal kapcsolatban az Alkotmánybíróság is számos határozatot hozott. Ezek szerint a jogbiztonság megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon [először 11/1992. (III.5.) AB határozat], *nem fogadható el az a szabály, amely értelmezhetetlen voltánál fogva teremt jogbizonytalanságot, mert hatását tekintve nem kiszámítható és címzettjei számára előre nem látható* [42/1997. (VII.1.) AB határozat]”²⁷³.

b) Az Alkotmánybíróság gyakorlatát követve²⁷⁴ mutatott rá a Kúria, hogy „egy adott önkormányzati rendeleten belüli vélt vagy valós *ellentmondás nem eredményez törvénysértést* akkor, *ha a jogi szabályok közötti kollízió jogalkalmazói jogértelmezéssel feloldható*. Ugyanakkor törvénysértő – a Jat. 2. § (1) bekezdésébe foglalt világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom követelményébe ütközik – az önkormányzati rendeleten belüli kollízió, ha jogértelmezéssel az ellentmondást nem lehet kiküszöbölni, vagy akkor, ha az ellentmondásban álló rendelkezések valamelyike egyben magasabb jogszabályba is ütközik”²⁷⁵.

Konkrét ügyben mutatott rá a Kúria, hogy az adott esetben „nyilvánvaló, hogy jogszabály-értelmezéssel a szabályozás hiányossága, illetve a szabályozással kapcsolatos ellentmondás nem oldható fel. A Jat. 2.§ (1) bekezdésében meghatározott normatartalommal szembeni elvárás szigorúbban értelmezendő, amikor a vizsgálni kért szabályozás valamely alapjog érvényesülésével

²⁷⁰ Köf.5042/2015/3. számú határozat

²⁷¹ Köf.5.071/2012/8. számú határozat

²⁷² Köf.5.015/2012/6. számú határozat

²⁷³ Köf.5.016/2014/5. számú határozat

²⁷⁴ Az azonos szintű jogszabályok közötti ütközéssel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ilyen esetekben pusztán az ebből eredő jogbiztonság sérelemre nem alapozható az alkotmányellenesség megállapítása, vagyis az azonos szintű normák ütközésének tartalmi alkotmányellenességgel is kell párosulnia ahhoz, hogy az Alkotmánybíróság normakontroll eljárásában felülvizsgálhatók legyenek és megsemmisíthetők legyenek [35/1991. (VI. 20.) AB határozat]. Az ugyanazon törvényen belüli ellentétes szabályozás azonban – különösen ha az a címzettek, az érintettek, a kötelezettek eltérő körére vonatkozik – már olyan fokú jogbizonytalanságot jelent, amely alkotmányellenes. Az anyagi alkotmányvétség, az alapjogi jogsértés itt ugyanis önmagában annak következtében megállapítható, hogy az érintett állampolgároknál olyan fokú jogbizonytalanságot eredményezhet, amely kötelezettségeik teljesítését kiszámíthatatlanná, félreérthetővé és bizonytalaná teszi [21/1993. (IV. 2.) AB határozat].

²⁷⁵ Köf.5.017/2013/3. számú határozat

kapcsolatos”. Konkrét ügyben a normatartalom egyértelműsége a tulajdonhoz való jog részjogosítványait (használat, hasznosítás, rendelkezés) érintette²⁷⁶. Törvényellenes tehát például az a helyi építési szabályzat és szabályozási terv, amely alapján az eljáró hatóságok és a bíróság sem tudja egyértelműen eldönteni egy adott telek övezeti besorolását²⁷⁷.

c) Megállapította a testület a Jat. sérelmét abban az esetben, amikor a rendelethez csatolt szabályozási tervlapok alapján nem volt megállapítható teljes bizonyossággal, hogy azok melyik melléklet részét képezik. A címzettek számára az értelmezést tovább bizonytalanította, hogy a szabályozási tervlap a „jóváhagyandó dokumentáció” megjelöléssel volt ellátva, tehát egy döntés előtti állapotra utalt²⁷⁸. Mindez pedig sértette a Jat. 2. § (1) bekezdéséből eredő világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom követelményét, különös tekintettel arra, hogy „ezek az adott település és környezete fejlődését, a településen élők, ott-tartózkodók életkörülményeit hosszabb időszakra döntően befolyásolják”²⁷⁹. A normavilágosság követelményének fokozottan kell érvényesülni a szankciót megállapító önkormányzati rendeleti rendelkezés esetében²⁸⁰. A szabálysértési szankciót tartalmazó normákkal szemben fokozott elvárás, a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom²⁸¹.

d) Adott ügyben, a vizsgált, szociális tartalmú rendelet tizenhat soros mondatot tartalmazott „a lakással összefüggő emberi méltóságot csorbító körülmények kizárása érdekében. Ennek keretében előírja pl., hogy nem állhat fenn olyan körülmény, mely a családi élettel kapcsolatos és a gyermek személyiségfejlődése szempontjából döntően meghatározó szocio-kulturális mindennapi mikrokörnyezetben’ veszélyeztetettséget idéző elő, akadályozza többek között a gyermekek önbecsülésének és személyiségük szabad kibontakozását, az öngondoskodás kialakításának megteremtését”.

A Kúria kimondta: „a gyermekek védelme mind a jogalkotás, mind pedig a jogalkalmazás egyik fő célkitűzése. A jövő generáció életfeltételeinek biztosítása, továbbá az emberi méltóság védelme Alaptörvényből eredő feladat”. A vizsgált rendeleti szabályokról a Kúria Önkormányzati Tanácsa azt állapította meg, hogy e szabályösszesség – mint az aktív korúak ellátása illetve a lakásfenntartási támogatás feltétele – sérti a megfelelően érthető és értelmezhető, világos normatartalom Jat. 2. § (1) bekezdésébe írt feltételét, e rendelkezésekből jogszabályból következő címzetti magatartások nem állapíthatók meg²⁸².

e) Konkrét ügyben egyértelműen megállapítható volt az is, hogy az önkormányzati rendelet vizsgált rendelkezései olyan fogalomkészletet (pl. „pótelőirányzat”, „féléves tájékoztató rendelet-tervezetei”) alkalmaztak, amely a hatályos szabályozás viszonylatában nem értelmezhető, ezért a szabályozás a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal is ellentétes volt²⁸³.

f) Előfordult olyan eset, amikor szabálysértési előírások között a tényállás már nem volt hatályban, csak a jogkövetkezményeket tartalmazó rendelkezés. (Megjegyzendő, hogy a korábbi, „tiltott, közösségellenes” szabályok hatályon kívül helyezésekor is alkalmazta több önkormányzat azt a megoldást, hogy csak a tényállást, vagy csak a szankciót törölte). A Kúria szerint az ilyen megoldás „értelmezhetetlen, hatályban tartása sérti a jogbiztonságot”²⁸⁴.

²⁷⁶ Köf.5.016/2014/5. számú határozat

²⁷⁷ Köf.5.016/2014/5. számú határozat

²⁷⁸ Köf.5.002/2012/13. számú határozat

²⁷⁹ Köf.5.002/2012/13. számú határozat

²⁸⁰ Köf.5.042/2015/3. számú határozat

²⁸¹ Köf.5.040/2016/3. számú határozat

²⁸² Köf.5.051/2012/6. számú határozat

²⁸³ Köf.5.067/2012/4. számú határozat

²⁸⁴ Köf.5.073/2013/4. számú határozat

g) Sérti a Jat. 2. § (1) bekezdését az is, ha a hatályos önkormányzati rendelet olyan más jogszabályra utal, amely már nincs hatályban, vagy hatályban van ugyan, de már nem az utalás szerinti tartalommal²⁸⁵.

h) Az önkormányzati jogalkotás számára is hasznosítható lehet a normavilágossággal kapcsolatos néhány, korábbi alkotmánybíróági megállapítás²⁸⁶:

- A jogbiztonság – az Alkotmánybíróság értelmezésében – az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek. A kiszámíthatóság és előreláthatóság elvéből a büntetőjogban közvetlenül is levezethető a visszamenőleges hatály tilalma, de különösen az ex post facto jogi rendezés, valamint az analógia alkalmazási tilalma.

- A jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. Ezek alapvető jelentőségűek az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály (azaz önkormányzati rendelet is), csak az eljárási normák betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás. [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992. 77., 84-85.]

- A jogállamiság egyik fontos alkotóeleme a jogbiztonság, amely egyebek között megköveteli, hogy
- az állampolgárok jogait és kötelességeit a törvényben megszabott módon kihirdetett és bárki számára hozzáférhető jogszabályok szabályozzák,
- meglegyen a tényleges lehetőség arra, hogy a jogalanyok magatartásukat a jog előírásához tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettségeket, illetőleg valamely jogszerű magatartást visszamenőleges érvénnyel ne minősítsenek jogellenesnek. [25/1992. (IV. 30) AB határozat, ABH 1992. 131., 132.]

- A világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság – amely a jogállamiság fontos eleme – megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon. [26/1992. (IV. 30) AB határozat, ABH 1992. 135., 142.]

- A jogállam mind a természetes, mind a jogi személyektől megköveteli a törvényesen kihirdetett jogszabályok ismerését, és az azokkal összhangban álló magatartást, s mindezek garanciájaként érvényre juttassa azt az elvet: a jogszabály nem ismerése senkit sem mentesít jogellenes magatartásának következményei alól. A demokratikus jogállam kellő törvényi garanciákkal megteremti annak reális lehetőségét, hogy a jogalanyok valóban megismerhessék a reájuk irányadó jogszabályi rendelkezéseket, s módjukban álljon magatartásukat azokhoz igazítani. Ilyen garancia az a szabály, amelynek értelmében a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazására való felkészülésre. Az Alkotmánybíróság nyomatékosan hangsúlyozza, ha a jogalkotásról szóló törvény nem tartalmazná az idézett szabályt, az akkor is levezethető lenne az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből. [28/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992. 155., 156.]. Ez az elvárás az önkormányzati rendeletekre nézve is irányadó.

- Az ugyanazon törvényen belüli ellentétes szabályozás – különösen, ha az a címzettek, az érintettek, a kötelezettek eltérő körére vonatkozik – már olyan fokú jogbizonytalanságot jelent, amely alkotmányellenes. Az anyagi alkotmányvétség, az alapjogi jogsértés itt ugyanis önmagában annak következtében megállapítható, hogy az az érintett állampolgároknál olyan fokú jogbizonytalanságot eredményezhet, amely kötelezettségük teljesítését kiszámíthatatlanná, félreérthetővé és bizonytalanná teszi. [21/1993. (IV. 2.) AB határozat, ABH 1993. 172., 180.]

²⁸⁵ Köf.5.010/2013/4. számú határozat

²⁸⁶ Vö. Kiss László: A Magyar Köztársaság jogforrásai és jogforrási rendszere. In: Kiss László – Gyergyák Ferenc – Orova Márta (szerk): Az önkormányzati rendeletalkotás (rendeletszerkesztés) elvi, gyakorlati és módszertani kérdései (Útban Európa felé). MKI, Budapest, 2004. 23. o-tól.

- A jogállamiság nem merül ki bizonyos szervezeti keretek létrehozásában, hanem magában foglalja a különböző szervek – így a helyi önkormányzatok – hatékony működésének követelményét, amely elképzelhetetlen a rendeletszerkesztés és rendelet-előkészítés egyfajta racionális rendje nélkül. [42/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995. 185., 186.]

- Következetes az alkotmánybírói gyakorlat a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. [57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994. 316., 324.]

- Adott esetben nem csupán a kihirdetés napján történő, de a visszamenőleges érvényű hatálybaléptetés sem alkotmányellenes. Ez a helyzet a kizárólag jogot megállapító, jogot kiterjesztő, kötelezettséget enyhítő, vagy más, a jogszabály valamennyi címzettje számára a korábbi jogi szabályozásnál egyértelműen előnyösebb rendelkezéseket tartalmazó jogszabályok esetében. [28/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992. 155., 158.]

- A jogbiztonság szabálya az alábbi részkötelezettségeket hárítja a jogalkotó szervekre: a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon

a) a jogszabály szövegének megszerzésére (akár úgy, hogy az érintett előfizet a hivatalos lapra, akár úgy, hogy annak egyes számait a szükséghez képest megvásárolja) és áttanulmányozására (ideértve bonyolultabb jogszabályok esetében az illetékes hatóságtól történő felvilágosítás-kérést is);

b) a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez (ideértve szükség esetén a jogszabály szervezett továbbképzés keretében való alapos megismerést, a felmerülő jogszabály-értelmezési problémák tisztázását, a jogszabály végrehajtásához szükséges nyomtatványok, űrlapok beszerzését vagy előállítását, a zökkenőmentes végrehajtás személyi és tárgyi feltételeiről való gondoskodást);

c) a jogszabállyal érintett személyek és szervek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseire az önkéntes jogkövetés személyi és tárgyi feltételeiről való gondoskodáshoz. [28/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992. 155., 157.]

- Azt törvényben – még kevésbé alkotmánybírói határozatban – nem lehet általános érvénnyel meghatározni, hogy mennyi a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges „kellő idő”, amit a jogszabály kihirdetése és hatálybaléptetése között feltétlenül biztosítani kell. [28/1992 (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992. 155., 158.]

- Az Alkotmánybíróság több határozatában megállapította, hogy a szabály alkalmazására jogszabályban előírt határidő leteltével, azzal, hogy a kifejezetten hatályon kívül nem helyezett jogszabályi rendelkezések teljesedésbe mentek, már nincs mód arra, hogy a jogalanyok a jogszabályi rendelkezés alapján jogot szerezzenek, a jogszabály lényegében hatályát veszítette. [1339/B/1990. AB végzés, ABH 1991, 906.; 298/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 700.; 880/B/1992. AB végzés, ABH 1996, 804-806.]” [670/B/1997. AB határozat, ABH 1999. 600., 603.]

- Nem alkotmánybírói feladat a jogalkotó fogalmazási stílusának és szövegszerkesztési módszereinek a minősítése. A jogi szabályozás technikája önmagában nem alkotmányossági kérdés. [167/B/1991. AB határozat, ABH 1991. 622., 624.]

- Igaz ugyan, hogy a magasabb szintű szabály későbbi rendelkezése, a lex posterior, derogat priori - elv alapján a korábbi jogszabály módosítását jelenti. A törvény szigorúbb rendelkezése a vele ellentétes korábbi szabályt lerontja. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azonban a jogelméleti állítás helyessége ellenére az a jogalkotói gyakorlat, amely a jogszabály megalkotásánál nem gondoskodik az új szabállyal ellentétes rendelkezések kifejezett hatályon kívül helyezéséről, vagy módosításáról, nem elégíti ki a jogbiztonság követelményét. A jogbiztonság megköveteli ugyanis, hogy mind a jogalkalmazó, mind pedig az állampolgár mindenkor ismerhesse a hatályos jogot. Nem elfogadható, ha valamely rendelkezés hatályos

szövegét csak a teljes hatályos joganyag sokrétű egybevetése alapján lehet megállapítani. [11/1994. (III. 2.) AB határozat, ABH 1994. 399., 401.]

- Ahhoz, hogy a jogszabály felhatalmazás alapján alkotmányosan nyerjen meghozatalt, elegendő, ha meghozatalakor arra vonatkozólag a jogalkotó felhatalmazással rendelkezett. A felhatalmazást adó jogi norma megszűnte a már alkotmányosan megalkotott végrehajtó szabályt nem teszi alkotmányellenessé. [507/B/1995. AB határozat, ABH 1996. 527., 527-528]

- A jogállamiság elvéből folyó egyik alapvető követelmény, a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. [56/1991. (XI. 8.) AB határozat. ABH 1991. 454. 456.]

- Ha egy jogszabály tényállása túl elvont, túl általános, akkor a jogszabály rendelkezése a jogalkalmazó belátása szerint kiterjeszthető vagy leszűkíthető. Az ilyen szabály lehetőséget ad a szubjektív jogalkalmazói döntésre, a különböző jogalkalmazók eltérő gyakorlatára, a jogegység hiányára. Ez csorbítja a jogbiztonságot. [1160/B/1990. (AB határozat, ABH 1993. 607., 608.)]

- A jogszabály visszamenőleges hatálya csak akkor eredményezi egyszersmind a jogbiztonság sérelmét is, ha visszamenőlegesen kötelezettség megállapítására is sor kerül [4/1992. (I. 28.) AB határozat].

- A jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő megállapítása és biztosítása a jogalkotó felelősséggel terhelt mérlegelésének és döntésének függvénye. Az alkotmányellenesség csak a jogszabály alkalmazására való felkészülést szolgáló időtartam kirívó, a jogbiztonságot súlyosan veszélyeztető vagy sértő elmaradása, illetőleg hiánya esetén állapítható meg. [7/1992. (I. 30.) AB határozat]

6. A magasabb szintű előírások megismétlése

a) A helyi rendeletalkotással összefüggésben már az Alkotmánybíróság gyakorlatában is kérdés volt, hogy lehetséges-e megismételni a magasabb szintű jogszabály előírásait. Amíg a(z új) Jat. ezt nem tiltotta kifejezetten, az Alkotmánybíróság ezt a gyakorlatot elfogadta azzal, hogy a magasabb szintű normából való átvétel nem eredményezheti annak megváltoztatását, azaz például felsorolás önkényes szűkítését vagy bővítését. A Kúria vizsgálatánál azonban már a Jat.-hoz kell igazodni, ennek 3. §-ának utolsó mondata pedig kimondja, hogy „a jogszabályban nem ismételtető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes”²⁸⁷.

Mivel az önkormányzati rendelet az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében más jogszabállyal nem lehet ellentétes [Alaptörvény T) cikk], ezért a Jat. hivatkozott rendelkezése értelmében az önkormányzati rendelet más jogszabály – ideértve az önkormányzati rendeleteket is – rendelkezését főszabály szerint „a jogellenesség kockázata nélkül nem ismételtető meg”²⁸⁸.

b) Ennek merev betartása azonban gyakran értelmezési nehézségeket okozhat, a rendelet megértéséhez ugyanis – ilyen esetben – ismerni kell a magasabb szintű jogszabály tartalmát is. A Kúria emiatt kimondta, hogy „a Jat. 3.§-ának helyes értelmezése szerint *e tilalom a magasabb jogszabályban foglaltak szűkítő szerinti átvételére* vonatkozik, *de nem vonatkozhat olyan esetre, amikor az adott jogszabály belső koherenciájának a fenntartása végett e jogszabály magasabb szintű jogszabály tartalmát is érintően rendelkezik*. Egy ilyen általános – a tartalmat általában érintő – átvételi tilalom az önkormányzati jogalkotást ellehetetlenítené, az érthető és mindenki számára értelmezhető normatartalom követelményével ellentétes helyi jogalkotást eredményezne. A Jat. 3. §-a az

²⁸⁷ Vö. pl.: Köf.5.031/2012/11. számú határozat

²⁸⁸ Köf.5.030/2013/4. számú határozat; Köf.5.073/2013/4. számú határozat

ismétlést, azaz a szó szerinti átvételt tiltja²⁸⁹. A mechanikus ismétlés törvényellenessége mellett a belső koherencia, *a norma bárki általi értelmezhetősége* indokolhat szövegszerű ismétlést, amely ezért nem vezet(het) az önkormányzati rendelet törvényellenességére²⁹⁰. „Az ún. vegyes jogszabályszerkesztési megoldás – tehát ahol a jogszabály rendelkezéseinek megismétlése nem vezet az önkormányzati rendelet jogellenességére – a Kúria jogértelmezési gyakorlata szerint abban az esetben törvényes, amennyiben azt az értelmezhetőség, azaz a jogbiztonság feltétlenül megköveteli²⁹¹. „Ebből következően ha az érintett önkormányzat más jogszabály szövegét akarja rendeletébe beépíteni, ezt a törvényhely pontos megjelölésével teheti meg²⁹².”

c) Arra azonban nincs lehetőség, hogy a rendelet magasabb szintű jogszabályok egyes rendelkezéseiből összeszerkesztve alkosson egy új rendeletet, amelyhez – felhatalmazás nélkül – helyi szabályokat kapcsol. Konkrét ügyben az is megállapítást nyert, hogy még a helyi szabályozásként feltüntetett rendelkezések egy része is törvényi alapú volt²⁹³, ráadásul egyes törvényi szabályokat helyesen vett át, másokat átfogalmazott. Az Önkormányzati Tanács kimondta, hogy jogbizonytalanságot eredményez a helyi rendeletalkotásként feltüntetett szabályozás (akár eltérő tárgyi hatállyal) törvényi szabály szó szerinti átvétele²⁹⁴.

d) *Bizonyos esetekben azonban az átvétel és a megismétlés kifejezetten tiltott, és így semmilyen esetben sem alkalmazható.* Az értelmező rendelkezéseket érintő ismétlésre vonatkozóan a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (Jszt.) 70. § (1) bekezdés akképpen rendelkezik, hogy: „Felhatalmazás alapján kiadott jogszabály tervezetében alkalmazott fogalom a felhatalmazó rendelkezést tartalmazó jogszabályban értelmezett fogalomtól eltérően nem értelmezhető, és az értelmező rendelkezés nem ismételt meg²⁹⁵.”

7. Jogalkotási mulasztás és a kormányhivatal vezetője általi rendeletpótlás

a) Az Möt. az Alaptörvényen túl is rendezi a helyi jogalkotás elmaradásának jogkövetkezményeit abban az esetben, ha a rendeletalkotás az önkormányzat törvényi kötelezettsége lett volna.

b) A Jat. 5. § (4) bekezdése szerint a felhatalmazás jogosultja a jogszabályt köteles megalkotni, feltéve, hogy a felhatalmazást adó jogszabályból kifejezetten más nem következik. A felhatalmazás alapján kötelezően megalkotandó önkormányzati rendelet hiánya a helyi önkormányzat törvényen alapuló szabályozási kötelezettségének elmulasztását eredményezi²⁹⁶.

c) A mulasztás tekintetében a Kúria abból indult ki, hogy önkormányzat legfontosabb közhatalmi tevékenysége a rendeletalkotás, az önkormányzati autonómia a rendeletalkotás útján teljeshet ki²⁹⁷. A helyi önkormányzatok ún. eredeti jogalkotói hatáskörükben, másrészt törvény felhatalmazása alapján alkotnak rendeletet. „A törvény felhatalmazása alapján történő rendeletalkotás sajátja, hogy a törvény által meghatározott keretek között az önkormányzatok szabadon rendelkezhetnek. Ez utóbbi esetben egyes tárgyak szerint az önkormányzatok eldönthetik, hogy alkotnak e rendeletet (pl. a helyi adók körében), más felhatalmazások szerint

²⁸⁹ Köf.5.056/2012/5. számú határozat; Köf.5.039/2013/4. számú határozat; Köf.5.057/2013/8. számú határozat; Köf.5.073/2013/4. számú határozat

²⁹⁰ Köf.5.057/2013/8. számú határozat

²⁹¹ Köf.5.056/2012. számú határozat, Köf.5.030/2013/4. számú határozat

²⁹² Köf.5.042/2013/5. számú határozat

²⁹³ Köf.5.039/2013/4. számú határozat

²⁹⁴ Köf.5.039/2013/4. számú határozat

²⁹⁵ Köf.5.073/2013/4. számú határozat

²⁹⁶ Köm.5.084/2012/3. számú határozat. Az Alkotmánybíróság gyakorlatából is ez következett, vö. Tilk Péter: Az Alkotmánybíróság hatásköre és működése. Pécs, 2005, 204. o.

²⁹⁷ Köm.5.009/2013/3. számú határozat; Köf.5.042/2013/5. számú határozat

azonban kötelező rendeletet alkotni, kötelező a törvény végrehajtásához szükséges helyi szabályok meghatározása”²⁹⁸. A Kúria szerint e körbe tartozik az Áht. 91. § (1) bekezdés utolsó mondata, amely szerint „[a] képviselő-testület a zárszámadásról rendeletet alkot.”

A Kúria megállapította, hogy „a törvényi felhatalmazás által kötelező rendeletalkotás elmulasztása – adott esetben – a közügyek intézésének akadálya lehet az adott településen, a rendelet meg nem alkotása a helyi választópolgárok jogait és kötelezettségeit közvetlenül érintheti (pl. a szociális törvényben foglalt egyes felhatalmazások nem teljesítése a szociális ellátásokhoz való hozzáférésre közvetlenül kihat)”²⁹⁹.

Kimondta a Kúria azt is, hogy az önkormányzati rendelet bevezető részében pontosan utalni kell azokra a törvényekre, amelyek felhatalmazásán az önkormányzati rendelet nyugszik. Amennyiben a helyi önkormányzat eredeti jogalkotói hatáskörében adta ki a rendeletet, a bevezető részből annak is egyértelműen ki kell derülnie³⁰⁰.

d) *Sajátos helyzete van viszont némileg a költségvetési rendelet megalkotása elmulasztásának.* Etekintetben is az önkormányzati autonómiából indult ki a Kúria, és rögzítette, hogy „a helyi önkormányzat autonómiájának Alaptörvényen alapuló legfontosabb megnyilvánulása a jogalkotási jogkör, ezen belül pedig költségvetésének – a következő költségvetési év gazdálkodási tervének – tartalmi meghatározása, és annak önkormányzati normaként való elfogadása. Ekként tehát meg kell állapítani azt, hogy a költségvetési rendelet megalkotása közvetlenül az Alaptörvényre visszavezethető jogalkotási felhatalmazást jelent, e norma tartalmánál fogva nem szabályozandó ’helyi társadalmi viszony’ és kifejezetten nem származékos jogkörben megalkotott norma. Az önkormányzati autonómia védelme tehát ebben a körben ehhez igazodó kell legyen”³⁰¹. „Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése nem hagy kétséget afelől, hogy a helyi önkormányzatok az autonómiájukba tartozó jogukat törvényi keretek között gyakorolhatják. A költségvetés – gazdálkodási terv – kialakítása és elfogadása ezért a tartalom meghatározás autonómiája mellett egyben rendeletalkotási kötelezettség is a települési önkormányzat számára”³⁰². „A helyi önkormányzat számára a költségvetés megalkotása autonómiájához tartozó jog, ugyanakkor az Áht.-ből és a Hatásköri törvényből eredően törvényi kötelezettség is”³⁰³. A költségvetési rendelet megalkotásának elmulasztása esetén ugyanis a Kúria megállapítja a jogalkotási kötelezettség elmulasztását, azonban nem kötelezi az érintett önkormányzatot a rendelet pótlására, mivel az utóbb megalkotandó zárszámadási rendelet alkalmas arra, hogy az önkormányzat gazdálkodásának célszerűségét és törvényességét igazolja³⁰⁴. A Kúria – másik döntésében – rámutatott: „az Alkotmánybíróság – korábbi hatásköre alapján – vizsgált mulasztásban megnyilvánuló törvényt sértést önkormányzati zárszámadási rendelet meg nem alkotása miatt. Az e tárgyban született 62/1994. (XII. 24.) AB határozat (ABH 1994, 475.) és a 9/1995. (II. 22.) AB határozat (ABH 1995, 455.) az Ötv. és az Áht. – akkor hatályos, de tartalmában a jelenleg hatályossal rokon szövege alapján – megállapította, hogy a törvényi rendelkezések értelmében kétségtelen, hogy a helyi önkormányzatok költségvetése az állambáztartás rendszerébe tartozik, annak részét alkotja. Az Áht. pedig kötelezően előírja, hogy az önkormányzatok költségvetését, valamint a költségvetés végrehajtására vonatkozó zárszámadást önkormányzati rendeletben kell megállapítani. Az Áht. tehát a szóban forgó tárgykörök tekintetében egyértelműen szabályozási kötelezettséget határoz meg. Arra is utalt, hogy az önkormányzatok szabályozási autonómiája nem terjed addig, hogy a zárszámadási rendelet megalkotására vonatkozó törvényi kötelezettségét mellőzze. Az önkormányzat a törvény által kötelezően meghatározott feladat- és hatáskörében köteles eljárni, s ez vonatkozik a jogalkotási

²⁹⁸ Köm.5.009/2013/3. számú határozat; Köf.5.042/2013/5. számú határozat

²⁹⁹ Köm.5.009/2013/3. számú határozat

³⁰⁰ Köf.5023/2016/3. számú határozat

³⁰¹ Köm.5.072/2013/3. számú határozat

³⁰² Köm.5.072/2013/3. számú határozat

³⁰³ Köm.5.072/2013/3. számú határozat

³⁰⁴ Köm.5.072/2013/3. számú határozat. Vö. még: Bokros Andrea Erzsébet: A Kúria normakontroll tevékenysége az önkormányzatok gazdálkodását érintő helyi rendeletek vizsgálata tükrében. Jegyző és Közigazgatás, 2014/2. 45. o.

kötelezettségére is³⁰⁵. A Kúria a fenti indokok alapján megállapította, hogy az adott önkormányzat nem tett eleget az Áht. 91. § (1) bekezdésből eredő szabályozási kötelezettségének, mert a költségvetés végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendeletét nem alkotta meg. A Kúria kimondta: „a zárszámadási rendelet meg nem alkotása miatti mulasztás bár nem az Infotv. rendelkezésein alapul, de kétséget kizáróan sérülnek a közhatalmi szervek működésének transzparenciáját előíró rendelkezések akkor, ha az önkormányzat a mindenki számára hozzáférhető és megismerhető zárszámadásról szóló rendeletben nem számol el – az Áht. 89. § (2) bekezdése szerint – valamennyi bevételéről és kiadásáról³⁰⁶. Mivel az önkormányzatok az Áht. értelmében „az önkormányzati alrendszer részeként az államháztartás rendszerébe tartoznak, ezért a közpénzek felhasználása, a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás miatt a transzparencia követelménye velük szemben is fokozottan érvényesül. A költségvetés végrehajtása tekintetében a zárszámadási rendelet a nyilvánosság forrása³⁰⁷”.

A Kúria szerint „Az önkormányzati költségvetésnek sajátos – törvények által meghatározott – helye van az önkormányzati rendeletek között. ... Az önkormányzati költségvetés megállapítása és a kiegyensúlyozott költségvetési gazdálkodás tehát az önkormányzati működés előfeltétele³⁰⁸”.

e) A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.046/2012/6. számú ügyben járt el első alkalommal a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának vizsgálata tárgyában. Kimondta, hogy *e hatáskörében vizsgálhatja egy adott tárgyú önkormányzati rendelet egésze megalkotásának elmulasztását, illetve hatályos rendelet meghatározott rendelkezéseibe kapcsolódó törvénysértő helyzetet eredményező mulasztást³⁰⁹*.

Az ominózus ügyben az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy a szociális törvényben meghatározottak megjelölik a rendszeres szociális segélyre való jogosultság egyik konkrét esetét is, nevezetesen „az aktív korúak ellátására jogosult személy családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel is jogosult rendszeres szociális segélyre az önkormányzat rendeletében foglaltak alapján. Ebben az esetben tehát a segélyre való jogosultságot az önkormányzati rendelet teremti meg, az ún. másodlagosan megadott alanyi jogok az önkormányzat rendeletéből erednek”. A törvény szabályai alapján az Önkormányzati Tanács megállapíthatónak mondta az is, hogy az önkormányzatok nem mérlegelhetnek abban, hogy e tárgyban alkotnak-e rendeletet vagy sem, mivel ebben az esetkörben meg kell határozniuk a jogosultság feltételét. A szabályozási hiány tehát törvényen alapuló jogalkotási feladat elmulasztását eredményezi³¹⁰.

f) A Kúria azt is megállapította, hogy a *„jogalkotási kötelezettség a vétkeességre és felróbatóságra tekintet nélkül teljesítendő³¹¹*. Adott ügyben érintett önkormányzat állásfoglalásában nem vitatta a törvénysértő mulasztást, viszont előadta, hogy a kialakult helyzetben az érintett önkormányzat polgármesterének nincs jogi lehetősége arra, hogy a jegyzői, aljegyzői álláshelyet betöltse. *Rendeletalkotási kötelezettségének ezért objektív okokból nem tud eleget tenni*. Ellenben a vizsgált esetben a Kúria Önkormányzati Tanácsa viszonylag hosszabb határidőt engedett a mulasztás pótlására. „A határidő meghatározásakor értékelte azt a körülményt, hogy az indítványozó és az érintett önkormányzat által hivatkozott mulasztás megállapítására irányuló közigazgatási peres eljárásban a jelen kúriai eljárást befejező határozat meghozatalakor még nem született jogerős ítélet. E mellett az Mötv. 51. § (1) bekezdése értelmében a képviselő-testület által elfogadott rendelet

³⁰⁵ Vö. pl. Köm.5.060/2013/5. számú határozat

³⁰⁶ Köm.5.064/2012/3. számú határozat; Köm.5.023/2013/6. számú határozat

³⁰⁷ Köm.5.023/2013/6. számú határozat

³⁰⁸ Köf.5.026/2012/9. számú határozat

³⁰⁹ Vö. még: Köm.5.069/2012/3. számú határozat; Köm.5.004/2014/3. számú határozat; Köm.5.005/2014/3. számú határozat; Köm.5.008/2014/3. számú határozat; Köm.5.010/2014/3. számú határozat; Köm.5012/2014/3. számú határozat; Köm.5014/2014/3. számú határozat

³¹⁰ Köf.5.046/2012/6. számú határozat

³¹¹ Köm.5.074/2013/4. számú határozat

kelléke a jegyzői aláírás, ezért jegyző hiányában az érintett önkormányzat nem tud eleget tenni rendeletalkotási kötelezettségének³¹².

g) Konkrét esetben a Kúria kimondta a mulasztást akkor is, amikor elvileg létezett rendelet, viszont „a költségvetési rendelet megalkotásának elmulasztása megállapítható, mivel a képviselő-testület – az érintett önkormányzat által sem cáfoltan – olyan formai hiányosságok mellett alkotta meg a rendeletét, amelyek mentén érvényes normatív aktus nem jöhetett létre³¹³.”

h) Bár a Bszi. alapján a mulasztás esetében a jogkövetkezmény kettős: részben meg kell állapítani a mulasztás tényét, részben pedig határidő tűzésével arra kell kötelezni a helyi önkormányzatot, hogy pótolja mulasztását és alkossa meg a rendeletét³¹⁴; olyan helyzet is előfordulhat, amikor a mulasztás megállapítását követően a Kúria nem kötelezi az önkormányzatot rendeletalkotásra. Konkrét esetben az Önkormányzati Tanács rámutatott, hogy „éppen a költségvetési rendelet tartalmi sajátosságaira tekintettel a megállapított mulasztás határidőhöz kötött pótlásának előírása sem célszerűség, sem pedig a törvényi szabályok oldaláról nem volt szükség. A költségvetési év elteltére tekintettel nincs olyan indok, amely szükségessé tenné utólagosan a gazdálkodás azon elveinek, főszámainak meghatározását, amelyek mentén korábban az érintett önkormányzat előirányzatait felhasználta, mérlegeit, kimutatásait elkészítette. Gazdálkodása célszerűségének, törvényességének szempontjait az Áht. 89. § (1) bekezdése, illetve a 91. §-a alapján elkészítendő zárszámadási rendelet igazolja vissza. A zárszámadási rendeletben az indítványozó kormányhivatal törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva vizsgálhatja azt, hogy az érintett önkormányzat mulasztása ellenére eleget tett-e gazdálkodásával összefüggő valamennyi kötelezettségének. A mulasztást korrigáló, utólagos rendeletalkotást váltják ki egyebekben az Áht. azon rendelkezései, amelyek mulasztás esetére törvényi szinten rendezik a helyi önkormányzat gazdálkodásának szabályait (Áht. 25. §). Mindezen indokok alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa jogkövetkezményként csupán a mulasztás tényét állapította meg, de nem kötelezte az érintett önkormányzatot a 2013. évi költségvetési rendeletének utólagos, határidőhöz kötött megalkotására³¹⁵.”

i) A jogalkotói mulasztás alapjogsérelemhez, alaptörvény-ellenességhez is vezethet. A Kúria kimondta, hogy a hatályos szabályok szerint „a hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötéshez és az ilyen módon történő bejegyzett élettársi kapcsolat létesítéséhez az önkormányzati szabályozás elengedhetetlen³¹⁶.” Önkormányzati szabályozás hiányában a házasságkötés valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének ezen módjai akadályba ütköznek. „Ezért az önkormányzati rendeleti szabályozás a felhatalmazó rendelkezésekből kényszerítően következik. A házasságkötéshez való joga az Alaptörvényből fakad, de a bejegyzett élettársi kapcsolat létesíthetősége is visszavezethető alkotmányi szabályokra [lásd: 154/2008. (XII. 17.) AB határozat ABH 2008, 1203, 1214, 1224.], így az önkormányzatnak az e téren fennálló szabályozási kötelezettségének teljesítése az Alaptörvény által behatárolt jogrend koherenciájának a fenntartása szempontjából is jelentőséggel bír³¹⁷.”

j) Eljárási szempontból fontos az Önkormányzati Tanács megállapítása, mely szerint *törvényen alapuló jogalkotási feladat elmulasztásának megállapítására bírói kezdeményezés során nincs lehetőség.*

³¹² Köm.5.074/2013/4. számú határozat. Más esetben is a rendeletalkotás időigényére volt tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a jogalkotásra megállapított határidő meghatározásakor. Köm.5009/2014/3. számú határozat

³¹³ Köm.5.072/2013/3. számú határozat

³¹⁴ Köm.5.072/2013/3. számú határozat

³¹⁵ Köm.5.072/2013/3. számú határozat

³¹⁶ Köm.5.084/2012/3. számú határozat

³¹⁷ Köm.5.084/2012/3. számú határozat

„Mulasztásos törvénytértés esetén nem határozható meg olyan norma, amelynek alkalmazását a Kúria Önkormányzati Tanácsa kizárhatná a bíró előtt folyamatban lévő ügyben”³¹⁸.

k) „A Kúria a Köm.5009/2013/3. számú határozatában megállapította, hogy a jogszabályi felhatalmazás által kötelező rendeletalkotás elmulasztása – adott esetben – a közügyek intézésének akadályá lehet az adott településen, a rendelet meg nem alkotása a helyi választópolgárok jogait és kötelezettségeit közvetlenül érintheti (pl. a szociális törvényben foglalt egyes felhatalmazások nem teljesítése a szociális ellátásokhoz való hozzáférésre közvetlenül kihat)”³¹⁹.

l) Az önkormányzati jogalkotásban bekövetkezett mulasztások hatékony orvoslására tartalmazza az Alaptörvény a kormányhivatal vezetőjének rendeletalkotási hatáskörét³²⁰. A 32. cikk (5) bekezdése szerint „A fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és a megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.” „Az Mötv. 137. § (3) bekezdése értelmében a Kúria által megszabott határidő eredménytelen eltelte rendelet-pótlási eljárásba torkollhat. Végső fokon a hiányzó – bármely tartalmú önkormányzati – rendeletet kúriai felhatalmazás alapján a kormányhivatal vezetője alkotja meg – a helyi közösség érdekében”³²¹.

A Kúria kimondta, hogy az Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdése miatt a rendeletpótlási eljárás az Alaptörvényen nyugszik, a jogszabályalkotásra irányuló jogalkotói hatáskör az (alkotmány) Alaptörvény rendelkezésein alapul. „A rendeletpótlás jogintézménye ugyanakkor az önkormányzati autonómiába történő külső beavatkozás, amelynek megfelelő garancián kell nyugodnia”³²². Ez pedig abban jelentkezik, hogy sem az Alaptörvény, sem a Bszi. sem pedig az Mötv. nem teszi automatikussá a Kúria által megadott határidő lejártát követően a kormányhivatal vezetőjének rendeletalkotását³²³, „hanem a szabályozás egy másik eljárást intézményesít, amelyet a kormányhivatalnak a határidő lejártát követő harminc napon belül külön kell kezdeményeznie. Az önkormányzatoknak így lehetősége nyílik a törvény szerint kötelezendően meghozandó rendeletet a Kúria által megadott határidőn belül, sőt azon túl is megalkotni, a rendeletpótlási eljárásról történt értesítést követően, a Bszi. 52. § szerint állásfoglalásra nyitva álló határidőn belül”³²⁴, egészen a Kúria rendeletpótlást elrendelő határozata meghozataláig. A Bszi. 60. § utolsó mondata szerint az elrendelést követően a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettség elmulasztását nem orvosolhatja. Ezen garanciák mellett teszi lehetővé az Alaptörvény és a sarkalatos törvények az önkormányzati autonómiába történő beavatkozást akként, hogy a kormányhivatal vezetője az önkormányzat nevében megalkotja a rendeletet”³²⁵. A helyi jogalkotási kötelezettség

³¹⁸ Köf.5.011/2013/6. számú határozat

³¹⁹ Köm.5.025/2013/7. számú határozat

³²⁰ A rendeletpótlási hatáskörrel kapcsolatban vö. pl.: Balogh Zsolt: Önkormányzati jogvédelem. Fundamentum, 2012/2. 17-18. o.; Tilk Péter: Gondolatok a kormányhivatalok vezetőinek önkormányzati rendeletalkotásra vonatkozó (pótlási) hatásköréről. Új Magyar Közigazgatás, 2011/8. 8-15. o. Rendeletpótlásra eddig két esetben került sor: Foktő és Csömör esetében [Foktő Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2013. (VI. 19.) önkormányzati rendelete Az önkormányzat 2011. évi költségvetésének végrehajtásáról, a központi támogatások elszámolásáról és a pénzmaradvány jóváhagyásáról (Magyar Közlöny 2013/100.) és 3/2014. (I. 31.) önkormányzati rendelet Csömör Nagyközség Helyi Építési Szabályzatáról szóló 12/2002. (IX. 19.) önkormányzati rendelet módosításáról (Magyar Közlöny 2014/13.)].

³²¹ Köm.5.006/2014/3. számú határozat; Köm.5.007/2014/3. számú határozat; Köm.5011/2014/3. számú határozat

³²² Köm.5.009/2013/3. számú határozat

³²³ Köm.5.025/2013/7. számú határozat

³²⁴ Például: Köf.5.009/2012/5. számú határozat

³²⁵ Köm.5.009/2013/3. számú határozat

elmulasztásának összességében tehát két következménye van: egyrészt a Kúria megállapítja a mulasztást, másrészt határidő tűzésével kötelezi az érintett önkormányzatot a rendelet megalkotására³²⁶.

Röviden érdemes áttekinteni a szabályozást és az azzal kapcsolatosan esetlegesen felmerülő kérdéseket³²⁷.

la) Az alaptörvényi szabályozás *kétlépcsős megoldást* tartalmaz a rendeletpótlásra.

Első lépésben a kormányhivatal kezdeményezi a bíróságnál a helyi önkormányzat *törvényen alapuló* jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Etekintetben a folyamat kétirányú lehet: a bíróság vagy megállapítja a mulasztást, vagy nem. Amennyiben nem állapít meg mulasztást, az eljárás lezárul: az önkormányzat nem követett el törvénysértést, így nem kell jogszabályt alkotni, a kormányhivatal vezetője pedig nem rendelkezik e vonatkozásban pótlási lehetőséggel (mivel a bíróság értelemszerűen nem rendelheti el a rendelet kormányhivatal-vezető általi megalkotását).

A *második lépésre* csak akkor kerülhet sor, ha a bíróság a mulasztást döntésében megállapította (etekintetben a döntés formáját is törvényben kell rendezni, érdemi jellegére tekintettel határozati formában), a döntésben a rendeletalkotásra határidőt szabott, és az önkormányzat *e határidőig nem tesz eleget* jogalkotási kötelezettségének. Ha ugyanis az önkormányzat a kötelezettségét a bírósági döntésben adott időpontig nem teljesíti, a kormányhivatal ismét bírósághoz fordul (köteles fordulni), és a bíróság a hivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a kormányhivatal vezetője alkossa meg.

lb) E második fázissal – és a teljes folyamattal kapcsolatban is – számos kérdést tisztázni kell a leendő törvényi szabályozásnak: ezeket a következő két alponthoz tárgyalom. Előzetesen azonban pár észrevétel megfogalmazható.

lba) A jogalkotási *kötelezettségnek való megfelelés a rendelet kihirdetése lehet*, még akkor is, ha a hatálybalépés – figyelemmel a Jat. 7. § (1) és (2) bekezdésére is³²⁸ – főszabályként *pro futuro* jellegére a rendeletnek ekkor még nincs (vagy nem minden esetben van) jogkövetkezménye.

lbb) Az alaptörvényi szabályozással kapcsolatban *megfontolható lett volna a kétlépcsős szabályozás összevonása*. A megoldás ugyanis feleslegesen túlbonyolítja a rendeletpótlás folyamatát. Abban az esetben, ha az önkormányzat az egész folyamat során nem alkot rendeletet, a folyamat akként alakul, hogy a kormányhivatal bírósághoz fordul, a bíróság megállapítja a mulasztást és határidőt tűz, ennek eredménytelen eltelte után a kormányhivatal ismét bírósághoz fordul, és a bíróság ekkor rendeli el a hivatal kezdeményezésére, hogy a rendeletet a hivatal vezetője alkossa meg.

Jóval egyszerűbb és gördülékenyebb lett volna e két fázist összevonni egyfajta automatizmus alkalmazásával. Eszerint a kormányhivatal bírósághoz fordulna a mulasztás megállapítása miatt, a bíróság a mulasztás megállapítása esetén határidőt tűzne az önkormányzat számára a rendeletalkotásra, ennek eredménytelen eltelte esetén pedig törvény erejénél fogva megnyílna a kormányhivatal vezetőjének rendeletpótlási hatásköre.

A hatályos szabályozás alapján viszont az eljárás elhúzódásának lehetősége komoly veszélyként jelenik meg. A mulasztás bíróság által szabott határidőn túli fennálltat ugyanis a kormányhivatal jóval gyorsabban és bizonyosabban tudja (tudná) – akár informális egyeztetéseken keresztül is – megállapítani, mint a bíróság. A második fázisban a bíróság ugyanis értelemszerűen nem

³²⁶ Köm.5.060/2013/5. és Köm.5.074/2013/4. számú határozat

³²⁷ E rész alkotmányjogi megállapításainak köre és értékelése nem a Kúria döntéseiből ered, hanem a szerző szakmai véleményét tükrözi; az Önkormányzati Tanács álláspontja csak a kifejezetten jelzett helyeken jelenik meg.

³²⁸ 7. § (1) A jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját, amely a jogszabály kihirdetését követő valamely nap lehet. (2) Ha a szabályozás célja másként nem érhető el, a jogszabály hatálybalépésének napja a kihirdetés napja is lehet, ebben az esetben a hatálybalépés időpontját órában kell meghatározni, mely nem előzheti meg a kihirdetés időpontját.

hagyatkozhat a kormányhivatal kérelmére (előterjesztésére), mivel az abban foglaltak automatikus elfogadása esetén a bíróság szerepe formálissá válna (igaz ez egyébként az első fázisra is: a bíróságnak akkor is ellenőriznie kell a kezdeményezés valóságát). A bíróságnak tehát – ésszerű, értelemszerűen törvényben megadott határidő tűzésével – nyilatkoznia kell majd az önkormányzatot (a polgármestert és/vagy a jegyzőt), hogy a rendelet megfelelően megalkotásra és kihirdetésre került-e, és – amennyiben az önkormányzat nem tud megfelelően meggyőző választ adni erre – például a kihirdetési záradékkal ellátott rendelet egy példányának postázásával vagy a honlapon történő elhelyezésével és a bíróságnak az erre mutató link jelzésével³²⁹ – a bíróság elrendeli, hogy a kormányhivatal gyakorolja pótlási jogkörét. Ez a megoldás az eljárás elhúzódását eredményezheti; a pótlási jog – határidő eltelte utáni – automatikus megnyílása viszont ezt legalább részben kiküszöbölné.

lbc) Annak megállapítását, hogy történt-e jogalkotási mulasztás helyi szinten, az Alkotmánybíróság korábbi, mulasztásra vonatkozó gyakorlatának egyes elemei, megállapításai is segíthetik.

Az Alkotmánybíróság számos döntésében foglalkozott a mulasztási hatáskör sajátosságaival, amiktől nem tud majd eltekinteni az eljáró bíróság sem. Ez főként az Alaptörvény idézett szabályának a „helyi önkormányzat *törvényen alapuló* jogalkotási kötelezettsége” kitételével kapcsolódhat össze. Az Alkotmánybíróság kimondta – többek között –, hogy az is mulasztásnak minősül, ha *valamely alapvető jog érvényesüléséhez jogszabályból szükségszerűen következik az újabb jogszabály megalkotásának kényszere*.³³⁰ Másrészt, a jogalkotó szerv jogszabályalkotó kötelezettségének konkrét jogszabályi felhatalmazás nélkül is köteles eleget tenni, ha észleli, hogy feladat- és hatáskörébe tartozó területen jogszabályi rendezést igénylő kérdés merült fel³³¹. Mulasztásos alkotmánysértést eredményez az is, ha a jogszabály megfosztja az állampolgárokat alkotmányos joguk érvényesítésétől és a jogalkotó nem gondoskodik az új jogszabály megalkotásáról, valamint az is, ha valamely jogszabály felhatalmazásából, illetve valamely jogszabályból *szükségszerűen következik a további jogalkotás elvégzésének feladata*³³². Mulasztás továbbá az is, ha *alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak*.³³³ E helyzetek márpedig a helyi jogalkotásban is előfordulhatnak. Nem tekintve át az Alkotmánybíróság mulasztási hatáskörrel kapcsolatos gyakorlata valamennyi elemét, a fentiek alapján csak utalok arra: a mulasztás nem pusztán abból adódhat, ha törvényben kifejezetten kimondott jogalkotási kötelezettséget nem teljesít a képviselő-testület. Erre pedig mind a kormányhivatalnak, mind a bíróságoknak fel kell készülniük.

lc) Érdekes kérdés az is, hogy *mit tekinthet a bíróság mulasztásnak* a meglévő, de hiányos szabályozás esetén. Az egyértelmű helyzeten túl ugyanis (amikor hiányzik a szabályozás) előfordulhat olyan eset is, amikor az önkormányzat szabályoz ugyan, de nem a törvény előírásának megfelelő tartalommal, feltételekkel stb., azaz a szabályozás létezik, de hiányos. Esetenként komoly fejtörést okozhat, hogy az adott tartalommal a rendelet törvényt sértő, vagy pedig mulasztás áll fenn; azaz a kormányhivatal vezetője mit kezdeményezzen, illetve a bíróság melyik irányban döntsön: megsemmisítésre kerüljön sor, vagy mulasztás megállapítására. Lehetséges-e, hogy egyidejűleg induljon meg mindkét irányba az eljárás? Megjegyzem: az Alkotmánybíróság gyakorlatában ez egyáltalán nem kizárt. Ilyen helyzet adódhat például akkor, ha az önkormányzat alkot ugyan

---

³²⁹ Érdekes kérdés – és véleményem szerint az elektronikus alkalmazások elterjedtsége miatt nem túlzó elvárás – hogy a bíróság a kormányhivatal második megkeresésére adott esetben ne is nyilatkoztassa az önkormányzatot addig, amíg az önkormányzat honlapján nem ellenőrizte a rendelet meglétét vagy hiányát (értelemszerűen csak az utóbbi esetben kellene megkeresnie az önkormányzatot). Erre törvényben mindenképpen lehetőséget kellene biztosítani.

³³⁰ 159B/1993. AB határozat. ABH 1993, 410, 411.

³³¹ 221990. (X. 16.) AB határozat. ABH 1990, 83, 86.

³³² 317E/19907. AB határozat. ABH 1990, 223, 225.

³³³ 37/1992. (VI. 10.) AB határozat. ABH 1992, 227, 233., valamint 601994. (XII. 24.) AB határozat. ABH 1994, 342, 369., 799/E/1998. AB határozat, ABH 2001, 1011, 1013.

rendeletet a helyi adókról, ám a törvényi mértékeket nem tartja be, azaz bevezet adót, de kevesebbet, mint a törvényi minimum³³⁴.

ld) A pótlási joggal kapcsolatban alapvetően – még az eljárási kérdések felmerülése előtt – a fő problémát az okozhatja, hogy az adott kormányhivatal mennyiben lesz képes a helyi viszonyoknak megfelelő jogszabályi rendelkezések kialakítására. Erre megfelelő háttérszabályozás nem adható, alapvetően szerepe lesz a kormányhivatal és az érintett önkormányzat – akár informális – együttműködésének, a kormányhivatal adott osztálya felkészültségének és a helyi – adott önkormányzatot érintő – viszonyokban való jártasságnak. A rendeletalkotással kapcsolatos mulasztások esetleges elszaporodása esetén a kormányhivatal hozzáállásán sok múlik majd a sablonmegoldások és a mintarendeletek kreativitás nélküli átvételének elkerülésében. Ez utóbbiak ugyanis gyakran nem alkalmasak a pótlási hatáskör egyik fő céljának, a nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok helyi körülményekhez igazított megnyugtató rendezésének megvalósítására. Különösen nagy problémát okozhat a sablonok alkalmazása például a mértéket, díjtételeket tartalmazó szabályozások vonatkozásában.

le) Nem eljárási probléma, de felmerülő lehetőség, hogy az önkormányzatok egy része esetében a megegyezésre képtelen, vagy az esetlegesen népszerűtlen helyi szabályozást elkerülni kívánó *testületek mennyiben látják meg a döntés* – és egyúttal a politikai felelősség – *áthárításának lehetőségét* e hatáskörben. Ennek az esetlegesen nem megfelelően felkészült – vagy tartósan hiányzó – szakemberekkel dolgozó önkormányzatok esetében még inkább felmerül a lehetősége. Amennyiben a törvényi szabályozás nem kapcsolja össze a mulasztást valamilyen arányos szankcióval, ez a helyzet könnyen kialakulhat. Kérdéses persze az is, hogy mulasztás esetén milyen szankció és kivel szemben alkalmazható eredményesen. Csak a konkrét ügyben válhat nyilvánvalóvá, hogy az apparátus (jegyző) szakmai mulasztása, vagy a képviselő-testület megegyezésre képtelensége, esetenként a munka tudatos, politikai okokból való akadályozása áll a mulasztás mögött. A mulasztáshoz kapcsolt, egyedi esetekre szabható szankciók teljes hiánya viszont elvezethet ahhoz, hogy az önkormányzatok meglássák a munka áthárításának lehetőségét és éljenek is azzal. Amennyiben például törvény kötelezően előírja helyi adó bevezetését, a képviselő-testület – a lakossággal való jó viszony fenntartása érdekében – a rendeletalkotás tudatos elmulasztásával a politikai felelősséget a kormányhivatalra háríthatja, míg önmaga a tudatos mulasztás eredményeképpen még helyi népszerűségét is növelheti.

Hasonló helyzetet eredményezhet például a türelmi zónák kijelölésének problematikája. A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 8. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat a prostitúció tömeges megjelenése esetén *rendeletében* egy türelmi zónát jelölhet ki. Viszont: a közterületi prostitúció folyamatos észlelése esetén *türelmi zóna kijelölése nem mellőzhető az ötvenezer lélekszám feletti települések esetében*. Pikáns helyzetet eredményez, amikor a kormányhivatal kényszerül az ötvenezer lakosságszám feletti települések esetében türelmi zónákról rendeletet alkotni.

A tudatos és szándékos mulasztás mellett – a megfelelő felelősségi alakzatok hiányában – természetesen az inkább hanyagságként értékelhető mulasztási tendencia is megjelenhet és felerősödhet: az apparátus vagy a képviselő-testület és a polgármester is helyezkedhet arra az álláspontra: miért kellene bajlódni az adott ügygel, amikor úgylis megoldja helyettük másvalaki a problémát.

---

³³⁴ Hasonló helyzet adódott a 49/2001. (XI. 22.) AB határozatban, ahol az Alkotmánybíróság azzal szembesült, hogy az Országgyűlés az alkotmányi előírással ellentétben nem több, hanem csak egy ítéletábrát hozott létre. A többség akkor mulasztást állapított meg, azonban volt olyan vélemény: a mulasztás megállapítása helyett megsemmisítésre lett volna szükség.

lf) Az önkormányzat jogalkotási mulasztását a kormányhivatal természetesen többnyire hivatalból fogja észlelni – a rendelet megküldésének elmaradása miatt –, előfordulhat azonban olyan helyzet, amikor nem az adott időszakban keletkező, hanem már régebb óta fennálló mulasztásról van szó (például tipikusan népszavazási rendeletek tekintetében). Az ilyen esetek, helyzetek miatt is indokolt, hogy a kormányhivatalnak *bárki jelezhesse* az adott önkormányzat törvénysértő jogalkotási mulasztását, és a kormányhivatalnak e kérdést érdemben vizsgálnia, majd indokolt esetben a bírósághoz fordulnia kelljen. Ennek főként akkor lehet jelentősége, ha konkrét ügyben merül fel problémaként a szabályozás hiánya.

lg) Rendezni kell a párhuzamos eljárások felmerülési lehetőségéből adódó konfliktusokat is. A gyakorlatban könnyen előfordulhat, hogy a bíróság által megállapított határidő elteltét követően a kormányhivatal megindítja a pótlásra vonatkozó bírósági elrendelési eljárást, mellette pedig az önkormányzat is megindítja a rendeletalkotási folyamatot, ami esetleg a rendelet elfogadásával és kihirdetésével zárul. Ilyen esetben véleményem szerint az eredeti jogalkotásnak kell elsőbbséget élveznie a szubszidiáriussal szemben, azaz – amennyiben az önkormányzat hitelesen igazolni tudja a jogalkotás megtörténtét – a bírósági eljárás megszüntetésére, későbbi fázisban – okafogyottság miatt – a kormányhivatal-vezető jogalkotásának elmaradására kell, hogy sor kerüljön, nem pedig arra, hogy az eljárás megindítását követően az önkormányzat a rendeletalkotási jogkörét a kormányhivatal-vezető általi jogalkotásig ne gyakorolhassa. A helyzet különösen akkor érdekes, ha a megfelelő egyeztetések hiányában a képviselő-testület és a kormányhivatal vezetője egyazon napon hirdeti ki rendeletét. Ekkor is az önkormányzati szabályozásnak kell elsőbbséget élveznie, ám rendezni kell az ugyancsak érvényes, a kormányhivatal-vezető által megalkotott rendelet sorsát; egyidejű hatályuknak ugyanis nem szabad előfordulnia.

lh) Az önkormányzati rendeletalkotás törvényességét a kormányhivatal felügyeli, és törvénysértés esetén bírósághoz fordulhat, a jogszabály(i rendelkezés) megsemmisítését kérve. A kormányhivatal-vezető általi rendeletpótlás esetén viszont az önellenőrzés (önfelügyelet) sajátos jelenségével találkozhatunk: a rendeletpótlás során létrejövő aktus – lévén, az formálisan vélhetően önkormányzati rendelet lesz – felügyelete a kormányhivatalhoz tartozik majd. Törvényben szükséges rendezni, hogy a törvénysértőnek vélt, a kormányhivatal vezetője által alkotott rendelettel szemben ki és milyen fórumhoz jogosult fordulni, így például a képviselő-testület megtámadhatja-e a pótolta szabályt bíróságon. Különösen jelentős lehet e kérdés akkor, ha a pótolta szabály a képviselő-testülettel szemben bizonyos ideig módosítási és hatályon kívül helyezési tilalommal társítva él a rendszerben.

li) A pótlási folyamatnak ebben a fázisában is felmerül, hogy mi lesz a teendő, ha az önkormányzat megalkotja ugyan a rendeletet, ám az nem felel meg a törvényi felhatalmazásban foglaltaknak. Szabályozni kell, hogy ekkor a kormányhivatal újból állapítsa meg a mulasztást, vagy kezdeményezze a pótlási hatáskör megnyílását (azaz, hogy a pótlási folyamat melyik fázisára nyúljon vissza), vagy a megsemmisítési kezdeményezéssel éljen. Mindez attól is függ, hogy mit mondhat majd ki döntésében a bíróság: a mulasztás megállapításának tényére kell szorítkoznia, vagy meghatározhatja a rendeletalkotás során betartandó szempontokat is. Utóbbi igen sok problémát okozhatna egyes rendelettípusoknál (például helyi népszavazási rendelet, SzMSz, költségvetés, zárszámadás megalkotása esetén).

lj) Felmerülhet az a kérdés is, hogy mi történik abban az esetben, ha a kormányhivatal sem látja el ezt a feladatot. Az adott viszony szabályozására ekkor nem kerül sor, viszont indokolt a kormányhivatal-vezetővel szemben is felelősségi alakzatokat érvényesíteni, ha az alaptörvényi kötelezettségének nem tesz eleget.

8. A jogalkotás eljárási szabályainak megsértése

a) Általános elvárások a Kúria döntése alapján

A Kúria nagy hangsúlyt fektet az Alaptörvényből és jogszabályokból következő jogalkotási szabályok betartására. Mivel az önkormányzati rendelet az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabály, így tartalmi és formai szempontból egyaránt meg kell felelnie az Alaptörvény, valamint egyéb törvényi követelményeknek. „Csak az az önkormányzati rendelet képes joghatás kiváltására, jogviszonyok rendezésére, amely érvényesen jött létre, hatályos és nem ellentétes más jogszabállyal, azaz illeszkedik a jogforrási hierarchiába”³³⁵. A Kúria ebből következően a Jat. és más törvényi előírások betartását is vizsgálja. Bár a hivatkozott döntés még a „rég” Ötv. szabályait vette alapul, az azokból fakadó elvi következtetéseket az Möt. esetében is irányadóaknak tekinthetjük.

A kiindulópont, hogy a Kúria gyakorlata szerint a jogszabályalkotás – így az önkormányzati rendeletek megalkotásának is – elengedhetetlen feltétele az eljárási szabályok betartása. A Kúria az alábbi alkotmánybírói megállapításokat veszi alapul³³⁶:

- Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály” [11/1992. (III.5.) AB határozat, ABH 1992, 85.].

- Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után [29/1997. (IV.29.) AB határozat, ABH 1997, 122.].

„A fentiekkel összhangban a Kúria több határozatában – így a Köf.5045/2012/5. számú határozatban – kifejtette, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendbe történő lefolytatásának is lényeges feltétele”³³⁷.

Az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályának tekinthető az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésben foglaltak. Ezen garanciális szabály megsértése – *azaz jogalkotó hatáskör nélküli rendeletalkotás* – az így megalkotott rendelet közjogi érvényességét vonja maga után³³⁸. A helyi jogalkotás (rendeletalkotás) a képviselő-testület át nem ruházható hatásköreinek egyike. Egyetlen esete van annak, amikor ezt a hatáskört más szerv gyakorolhatja (ez azonban nem a testület általi átruházás, hanem az Alaptörvény szerinti „átadás”). „Az önkormányzati rendelet tekintetében a jogalkotó hatáskör átruházásáról az Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdése szól, amikor a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának bírói felhívásra történő nemteljesítése miatt bírói felhatalmazással a kormányhivatal vezetője az önkormányzat nevében az adott rendeletet megalkothatja”³³⁹. Az Alaptörvény az önkormányzat jogalkotói hatásköre átruházásának egyéb eseteit nem ismeri”³⁴⁰.

Mindezekre is figyelemmel érdemes a Kúria döntésének főbb megállapításait összegezni.

a) Mivel a 2012. január 1. napján hatályba lépett Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése értelmében az önkormányzati rendelet nem lehet ellentétes *más* jogszabállyal, ezért *jogsértő az az önkormányzati*

³³⁵ Köf.5.027/2012/15. számú határozat

³³⁶ Köf.5.039/2013/4. számú határozat; Köf.5.055/2013/9. számú határozat

³³⁷ Köf.5.039/2013/4. számú határozat; Köf.5.055/2013/9. számú határozat

³³⁸ Köf.5.039/2013/4. számú határozat

³³⁹ A rendeletpótlási hatáskört részletesen tárgyalom a III/7. pontban.

³⁴⁰ Köf.5.086/2012/5. számú határozat

*rendelet, amelyet a törvényi szabályok, illetve a szervezeti és működési szabály rendelkezései ellenére fogadott el az önkormányzat*³⁴¹. Ez a kitétel választ ad arra, hogy jogsértő-e az SzMSz-ben foglalt szabályok megsértésével elfogadott rendelet.

b) A Kúria (még a régi Ötv.-re alapítva kimondva, de az Mötv.-re is igaz tartalommal) az alábbiakat rögzítette:

A „normalkötés szabályainak megsértésével jön létre az az önkormányzati rendelet, amely

- *nem az arra jogosult kezdeményezésén* alapul,

- amelyet a *nem szabályszerűen összehívott képviselő-testület* vitatott meg, *illetve* a képviselői jogállás alkotmányos tartalmára is figyelemmel a *képviselő-testület nem vitatott meg*,

- amelyről *nem megfelelően szavazott* a képviselő-testület,

- amelyet elfogadás után *nem írnak alá az arra hivatott önkormányzati szervek és tisztviselők*,

- amely *nem került megfelelően kihirdetésre*,

- és amely – az aláírt és a kihirdetett szöveg eltérése esetén – nem került megfelelő módon és határidőben helyesbítésre.

A kifejtettek szerint tehát az önkormányzati jogalkotás az előkészítés-megalkotás-kihirdetés szakaszai mindegyikében jogszabályon alapuló formalizált eljárás keretei között zajlik. Abban az esetben, amennyiben az egyes szakaszok bármelyike eltér a jogszabályi előírásoktól, az önkormányzati norma nem jön létre, illetve közjogi érvénytelenségére tekintettel semmis”³⁴².

c) Az Önkormányzati Tanács a jegyzőkönyvvel kapcsolatos előírások fontosságára is kiemelten utalt. A Tanács az alábbiakat rögzítette³⁴³:

ca) A jegyzőkönyvet – a rendelethez hasonlóan – a polgármester és a jegyző írja alá. A jegyzőkönyv közokirat, amely „hitelt érdemlő módon tartalmazza azt, hogy az ülésen hozott-e és ha igen, milyen döntéseket a képviselő-testület. Az önkormányzati rendelet megalkotása nem a képviselő-testület ’belső’ eljárása, hiszen az önkormányzat közhatalmat gyakorló Alaptörvényben szabályozott szerv és ennek megfelelően tevékenységét a nyilvánosság ellenőrzése mellett végzi”.

cb) A képviselő-testület ülései főszabály szerint nyilvánosak. A jegyzőkönyvbe bárki betekinthes, tehát „a jegyzőkönyv a nyilvánosság utólagos ’csatornája’. Azt hivatott igazolni, hogy a képviselő-testület megalkotta és azt a normát alkotta meg, amelyet a polgármester és a jegyző ’ellenjegyzett’ és utóbb a jegyző kihirdetett. Hiteles jegyzőkönyv hiányában tehát a norma jogszerű megalkotása kétséget ébreszthet”.

cc) A jegyzőkönyv az indítványozó kormányhivatal törvényességi felügyeleti tevékenységének is az alapja.

d) Másik döntésében a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította: „attól, hogy a képviselő-testületi döntéseket a jegyzőkönyv tartalmazza különálló kérdés az egyes döntések határozatba foglalása, s e döntéseknek a KIM rendeletbe foglalt formai előírásoknak való megfelelése”³⁴⁴.

e) A Kúria kimondta azt is, hogy „a normaalkötés utolsó, de nem kevésbé fontos lépése a kihirdetés, amelynek lényege a megismerés, az, hogy a jogszabály személyi hatálya alá tartozók magatartásukat a normához tudják igazítani. Önmagában azonban a kihirdetés szabályossága nem igazolja a jogalkotási folyamat jog-és alkotmányosságát”.

---

³⁴¹ Köf.5.027/2012/15. számú határozat

³⁴² Köf.5.027/2012/15. számú határozat

³⁴³ Köf.5.027/2012/15. számú határozat

³⁴⁴ Köf.5.055/2012/8. számú határozat

f) Az önkormányzati rendelet aláírására jogosultakat korábban az Ötv. nevesítette, jelenleg az Mötv. határozza meg. A Kúria utalt rá, hogy „az Alkotmánybíróság a jogalkotói hatáskörben való helyettesítéssel több döntésében foglalkozott. A miniszteri rendelet kiadásában történő helyettesítést a 37/2006. (IX. 20.) AB határozatában az akkor hatályos Alkotmánnyal ellentétesnek minősítette, mulasztást állapított meg, hogy törvény a helyettesítést nem tiltja. E határozat szerint a jogszabályalkotás az állami szervek legfontosabb közhatalmi jogosítványa. Az Alkotmány kizárólagos szabályokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az állami szervek milyen jogszabályokat alkothatnak. Az Alkotmány a jogszabályalkotás tekintetében egy zárt rendszert képez: megjelöli a kibocsátót, megjelöli a jogszabály nevét, rendelkezik egymáshoz való hierarchikus viszonyokról s gondoskodik a jogforrási hierarchia Alkotmánnyal való összhangjának garanciájáról is. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint azáltal, hogy a jogalkotói hatáskör alkotmányon alapuló hatáskör, e hatáskör gyakorlásának esetleges átruházása is az alapító norma, az Alkotmány szabályozási tárgya kell, hogy legyen. E sorba illeszkedik a .... – már szintén nem hatályos – 145/2011. (XII.2.) AB határozat, amely kimondta, hogy *az ott vizsgált önkormányzati rendeletek törvénysértőek, mert azokat a korelnök és a jegyző írta alá*, holott az Ötv. 16. § (3) bekezdése alapján az önkormányzati rendeletet a polgármesternek és a jegyzőnek kell aláírni. Helytálló tehát, hogy az Mötv. 45. §-a alapján a polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetén az SZMSZ akár a korelnököt is megjelölheti a képviselő-testület összehívására és vezetésére. Ettől azonban eltérő szabályok vonatkoznak az önkormányzati rendelet, mint jogszabály aláírására. *Az Mötv. 51. § (1) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá, e tekintetben nem utal(hat) arra, hogy az SZMSZ eltérő aláírásra jogosultakat is meghatározhat helyettesítés esetére. Az önkormányzati rendelet levető elnök (korelnök) által történő aláírása az Ötv. 51. § (1) bekezdésével (megalkotásakor az Ötv. 16. § (3) bekezdésével) ellentétes*³⁴⁵.

b) A hatásvizsgálat elmaradásának problematikája

A Kúria a jogalkotási szabályok betartása tekintetében konkrét esetben vizsgálta a hatásvizsgálatok meglétének vagy éppen elmaradásának problematikáját.

a) Adott ügyben az EU Bírósága gyakorlatára is utalva jelezte, hogy az „Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EuB) több alkalommal, több összefüggésben értelmezte az Élőhely irányelv rendelkezéseit, *többek között az előzetes hatásbecslési vizsgálatok jelentőségét* [utóbbira lásd pl.: C-127/02., LBVW v. Államtitkárság (Waddenzee) 43-44. pontok]. Az EuB gyakorlatában egyértelművé tette azt is, hogy az Élőhely irányelv szerinti 'terv' fogalmába beletartoznak a területhasznosítási tervek. Megállapította, hogy mivel az építési engedély iránti kérelmeket „a vonatkozó területhasznosítási terveket figyelembe véve kell elbírálni, szükségszerűen ahhoz vezet, hogy ezen tervek jelentős hatást gyakorolnak a tárgyban hozott határozatokra, és következésképpen az érintett területekre (Bizottság v. Egyesült Királyság, C-6/2004, 54-56. pontok)”³⁴⁶.

b) „Figyelemmel az EuB által az előzetes hatásbecslés jelentőségével kapcsolatosan kialakított joggyakorlatra, az elővigyázatosság uniós jogi elvére, a Kúria Önkormányzati Tanácsa a hazai szabályozást *akként értelmezte, hogy a területrendezési terv bármely formájának megalkotása szükségképpen előzetes megfontolást, adott esetben előzetes natura hatásbecslési eljárást, konzultációt feltételez*. A területrendezési terv ugyanis alapját képezi azoknak az egyedi hatósági engedélyeknek, amelyek tényleges beavatkozást, az ember alakító fellépését teszik lehetővé a természeti környezetbe”. Az Önkormányzati Tanács szerint az „előzetes hatásbecslési eljárás, konzultáció lebonyolításának kötelezettsége ...a várható környezeti hatások előzetes eseti mérlegelésének tükrében – akkor is terheli az önkormányzati jogalkotót, ha a helyi építési szabályzatot, szabályozási tervet csak a

³⁴⁵ Köf.5.086/2012/5. számú határozat

³⁴⁶ Köf.5.023/2012/9. számú határozat

település egy részére készíti el, de az Natura 2000 jelölt területet érint³⁴⁷. A Kúria megállapította azt is, hogy a vizsgált rendelet esetében „a Natura 2000 európai hálózatba illeszkedő településrész hasznosításával kapcsolatos környezeti hatásbecslési eljárásra semmilyen formában nem került sor, részint mert az Ör. előkészítése során erre nem volt jogszabályi és uniós jogi kötelezettség, részint azért, mert az Ör. elfogadása után – *a hatályos uniós jogi és belső jogszabályi kötelezettség ellenére – a jogalkotó arra nem kerített sort*”³⁴⁸.

c) A véleményezési jog megfelelő gyakorlása

a) A Kúria a jogalkotási eljárásban jelen levő véleményezési joggal is találkozott gyakorlatában. A konkrét ügyben rámutatott, hogy a helyi építési szabályzatot és a településrendezési tervet magába foglaló önkormányzati rendelet „érvényességi feltétele, hogy a véleményezési eljárás még az elfogadás előtt megtörténjen. Az elfogadást követő véleményezés nem teszi az e nélkül elfogadott rendeletet érvényessé még akkor sem, ha az a törvényekben foglalt feltételeknek egyébként mindenben megfelel”³⁴⁹.

b) Hasonló ügyben utalt rá az Önkormányzati Tanács, hogy „az Étv. 9. §-a által a normaalkotásba bevezetett széleskörű véleményezési mechanizmus az abban résztvevőknek ún. részvételi jogot biztosít. A részvételi jog jogrendben ismeretes minden fajtája befolyásolja a jogalkotási hatáskört gyakorló döntési szabadságát. A részvételi jog megjelenhet javaslattételi jogként, véleményezési, vagy egyetértési jogként, együttdöntésként, illetve a döntés meghozatalát kifejezetten akadályozó vétőjogként. A jelen esetben – különös tekintettel az Alkotmánybíróság 69/2002. (XII. 7.) AB határozatában foglaltakra – az országos főépítész véleményezési joga nem jelenthet sem vétőjogot, sem együttdöntési lehetőséget. Jogalkotási hatáskörrel az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja értelmében a helyi önkormányzat rendelkezik. *Ezzel együtt azonban az országos településrendezési szakmai szabályokat érvényesítő országos főépítész véleményét – megkülönböztetett módon, a véleményezési eljárást követően – olyan időben kell kikérni, amikor annak még befolyásoló hatása lehet az önkormányzati norma megalkotására. Az országos főépítész véleményének beszerzése ezért a norma megalkotásának garanciális feltételrendszeréhez tartozik, amelyet az eljárás meghatározott szakaszában, a véleményezési eljárás befejezése (közzététel, a vélemények beszerzése, és az eltérő vélemények ütköztetése) után kell beszerezni*”³⁵⁰.

c) Konkrét ügyben mutatott rá arra is a Kúria, hogy „az önkormányzatoknak a városrendezésre és építésügyre vonatkozó szabályozási autonómiája kizárólag a rendeletalkotás tartalmát és az alkalmazott eljárás lefolytatását meghatározó törvényi keretek között érvényesülhet. Ilyen, az önkormányzati rendeletalkotás során irányadó eljárási rendelkezéseket állapít meg az Étv. fentiekben említett 9. §-a is, amikor a helyi építési szabályzat elfogadásához a közérdek érvényesítése érdekében számos egyeztetési kötelezettséget ír elő, és az érintett állampolgárok, szervezetek, érdekképviselők, hatóságok számára véleménynyilvánítási, javaslattételi, észrevételezési lehetőséget biztosít. Az érdekelt államigazgatási szervekkel való egyeztetés kötelezettsége és a lakosság bevonása az eljárásba olyan garanciális jellegű eljárási követelményeket jelent, amelyeket a jogi szabályozás nem ír elő más önkormányzati rendelet megalkotása során. Megállapítható így, hogy az önkormányzat képviselő-testülete nem rendelkezik szabad döntési lehetőséggel abban a tekintetben, hogy a helyi építési előírások megállapításáról az Étv.-ben szabályozott eljárási rendben elfogadott helyi építési szabályzatban, vagy ezen eljárási kötöttségek nélkül elfogadott önkormányzati rendeletben rendelkezik-e. A helyi építési előírásokat a képviselő-testületnek az Étv. 9. §-ában szabályozott eljárási rendben

³⁴⁷ Köf.5.023/2012/9. számú határozat

³⁴⁸ Köf.5.023/2012/9. számú határozat

³⁴⁹ Köf.5.002/2012/13. számú határozat; Köf.5.055/2013/9. számú határozat

³⁵⁰ Köf.5.013/2013/7. számú határozat

elfogadott helyi építési szabályzatban kell megállapítania. (lásd pl. az 52/2011. (VI. 24.) AB határozat)³⁵¹. Az Önkormányzati Tanács szerint „a véleményeztetési eljárásban szükséges vélemények utólagos beszerzése nem teszi az eljárást visszamenőlegesen törvényessé”³⁵².

d) Formai jogalkotási előírások sérelme

A Jszt. részletesen meghatározza a jogszabályokkal kapcsolatos formai kérdéseket. Ennek taglalására ez a kiadvány csak annyiban vállalkozik, amennyiben az Önkormányzati Tanács gyakorlatában felmerül ilyen probléma. Adott ügyben az önkormányzati rendelet tartalmazta a rendelet célját is. A Kúria kimondta: „a Jszt. valóban nem szól arról, hogy a jogszabály célját akár a bevezetőben, akár külön szakaszba foglaltan megjelenítse a jogalkotó. Önmagában azonban azszal, hogy az érintett önkormányzat rögzítette az Öt.-ben a jogszabály célját, konkrét Jszt.-beli rendelkezést nem sértett”³⁵³.

B) Az önkormányzatok működésével összefüggő megállapítások

1. Az önkormányzat működésének nyilvánossága

Az önkormányzatok szerveinek, főként a képviselő-testületnek a működését a Kúria számos vonatkozásban a nyilvánosság, áttekinthetőség oldaláról, annak szemszögéből vizsgálta. Emiatt érdemes az Önkormányzati Tanács önkormányzati nyilvánossággal kapcsolatos egyes megállapításait áttekinteni.

a) A Kúria kiindulópontja etekintetben az, hogy az „Mötv. 46. § (1) bekezdése főszabályként rögzíti, hogy '[a] képviselő-testület ülése nyilvános'. A zárt ülés tartására három esetkörben van lehetőség: a törvény erejénél fogva, az érintett kérésére, illetve a képviselő-testület döntése alapján, az Mötv.-ben meghatározott okokból”³⁵⁴. A vizsgált esetben az érintett önkormányzat a 2013. évi költségvetéséről szóló rendeletét fogadta el zárttá nyilvánított képviselő-testületi ülésén. A Kúriának az indítvány alapján tehát abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a költségvetési rendelet elfogadásakor fennállhat-e a személyhez fűződő jogok védelme, mint olyan ok, amely az Mötv. 46. § (1) bekezdése szerinti alapvető szinten megerősített működési szabályt áttöri.

Az önkormányzati képviselő-testület ülésének nyilvánossága a demokratikus jogállam egyik fontos követelménye. Zárt ülés tartása csak a törvényben tételesen felsorolt okok fennállta esetén lehetséges³⁵⁵.

b) „Az Mötv. 2. § (2) bekezdése értelmében '[a] helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot'. A 3. § (1) bekezdése értelmében pedig '[a] helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg'. Az Mötv. tehát alapvető szinten rögzíti, hogy az Alaptörvény szerinti önkormányzati feladat- és hatáskörök a helyi választópolgárok közösségének kollektív joga, azaz az önkormányzatiság lényege. Ebből következőleg a helyi közakaratot megtestesítő képviselő-testületi döntések csak demokratikus módon, a nyilvánosság, mindenekelőtt a helyi nyilvánosság előtt és kontrollja mellett formálhatók és fogadhatók el. Ezt hangsúlyozza a Kúria Önkormányzati Tanácsának a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a

³⁵¹ Köf.5.055/2013/9. számú határozat

³⁵² Köf.5.055/2013/9. számú határozat

³⁵³ Köf.5.073/2013/4. számú határozat

³⁵⁴ Köf.5.040/2013/4. számú határozat

³⁵⁵ Köf.5019/2016/3. számú határozat

továbbiakban: Ötv.) 2. § (1) bekezdéséhez és 12. § (3) bekezdéséhez fűződő értelmezési gyakorlata. A Kúria – történetesen éppen Gyöngyössolymos önkormányzatának egy másik rendeletével összefüggésben – megállapította, hogy '[a] közhatalom, ezen belül a helyi közhatalom gyakorlásának nyilvánossága a demokratikus működés alapja, a jogállami működés egyik sarkalatos pontja. (...) A képviselő-testület működése körében ezért érvényesül főszabályként – az Ötv. 12. § (3) bekezdése alapján – a képviselő-testületi ülések nyilvánosságának elve. A nyilvánosság részben a képviselő-testület ülésein való részvételt, részben pedig az arról készült adatok megismerésének lehetőségét jelenti. A kettő együtt adja a nyilvánosságot, s ennek következményeként a közérdekű adatokhoz való hozzáférés lehetőségét, ami egyben megteremti a működés feletti kontroll gyakorlásának lehetőségét is. Az Ötv. – az Alkotmánybíróság 32/1992. (V. 29.) AB határozat [ABH 1992, 182.] értelmezésében – a nyilvánosságot, a választópolgári kontroll lehetőségét csak abban az esetben zárja ki, amennyiben a képviselő-testületi működés személyes adatokat avagy egyéb, minősített adatot érint.' [Köf.5036/2012., MK 2012. 61. szám, 9988.] Hasonló megállapításra jutott a Kúria Önkormányzati Tanácsa 5045/2012. számú határozatában is, ahol megállapította, hogy '[s]érül [a demokratikus önkormányzati működés] ezen működési elv akkor, ha a lakosságot nem tájékoztatják az SZMSZ-ben foglalt módon a képviselő-testületi ülés megtartásának helyéről és idejéről'. [MK 2012. 95. szám, 13966.] Mivel az Ötv. és az Möt. alapelvi és a képviselő-testület nyilvános működését érintő szabályozása között szövegszerű az azonosság, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa nem látott indokot arra, hogy korábbi gyakorlatától a jelen eljárásban eltérjen. *A képviselő-testületi működés nyilvánossága ugyanis a garanciája annak, hogy az önkormányzati képviselők az őket megválasztó helyi közösség érdekeinek, a helyi közakaratnak megfelelően járnak el, hoznak döntéseket. A nyilvános, transzparens működés követelménye valamennyi települési önkormányzat működésére vonatkozó követelmény a budapesti kerületektől a megyei jogú városokon át a legkisebb településig.* Ezért önmagában az a tény, hogy a konkrét esetben Gyöngyössolymos választópolgárai a képviselő-testület zárt ülésének megszavazásakor nem voltak jelen, nem kívánták jogaikat gyakorolni az önkormányzati működés felett, nem kibébi a jogsértés súlyát"³⁵⁶.

c) Az Önkormányzati Tanács szerint adatvédelmi oldalról a képviselő-testületi működés nyilvánossága azt jelenti, hogy a képviselő-testület ülésén elhangzottak, meghozott döntések közérdekű adatnak, illetve közérdekből nyilvános adatnak minősülnek. Ezért ezen adatok rögzíthetők, jogszerű keretek között felhasználhatók, az elhangzottakat rögzítő jegyzőkönyv pedig bárki által megismerhető³⁵⁷.

d) A Kúria kiemelte: „az Möt. 46. § (2) bekezdése határozza meg a nyilvánosság garanciája alól kivett azon eseteket, amikor a zárt ülés tartásának kötelezettsége avagy lehetősége – legalábbis a döntéshozatali folyamatot illetően – a nyilvánosság ellenőrzése alól mentesíti az önkormányzati működést. Az Möt. 46. § (2) bekezdése három esetkörben ad erre lehetőséget: zárt ülést kell elrendelni taxatíve meghatározott esetekben; zárt ülés rendelhető el az érintett kérésére, taxatíve meghatározott esetekben; végül zárt ülés rendelhető el az önkormányzat vagyongazdálkodásával összefüggő, illetve az önkormányzat avagy az önkormányzattal gazdasági kapcsolatban kerülő személyek üzleti érdekeire tekintettel. Az Möt. annak ellenére, hogy az Ötv.-hez képest (lásd Ötv. 12. §-át) bővíti a zárt ülés elrendelésének lehetőségét, nem módosít azon a megközelítésen, amely szerint a nyilvánosság kontrollja csak törvényben meghatározott esetekben, illetve törvényi keretek közötti mérlegelés után meghozott döntéssel zárható ki. Praktikusan ilyen lehetséges ok a személyes adatok védelme"³⁵⁸. „Az önkormányzati működés nyilvánossága, ellenőrizhetősége, átláthatósága fokozottan érvényesül az önkormányzat által felhasznált közpénzek kapcsán. A költségvetés az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.)

³⁵⁶ Köf.5.040/2013/4. számú határozat

³⁵⁷ Köf.5.040/2013/4. számú határozat

³⁵⁸ Köf.5.040/2013/4. számú határozat

rendelkezései értelmében költségvetési bevételeket és kiadásokat pénzforgalmi szemléletben tartalmazó pénzügyi, gazdálkodási terv³⁵⁹. *A tervezett bevételek, kötelezettségvállalások, a fizetési kötelezettségek pénzforgalmi szemlélettel számba veendő tervezete, illetve maga a jogforrási formát öltő gazdasági terv az Áht., a Vhr. és az Mötv. rendelkezései értelmében személyes adatokat nem tartalmazhat. A tervezetben, illetve a rendeletben költségvetési előirányzatok, bevételi és kiadási tételek jelenhetnek meg, amelyek személyekkel kapcsolatba nem hozható adatok, azokból személyekre következtetés nem vonható le³⁶⁰.*

e) A kifejtettekből a Kúria Önkormányzati Tanácsa arra a következtetésre jutott, hogy az érintett önkormányzat „a 2013. költségvetési évre vonatkozó önkormányzati rendelet-tervezete szükségtelenül, és az Mötv., az Áht., illetve a Vhr. hivatkozott rendelkezéseivel ellentétesen tartalmazott személyekkel kapcsolatba hozható adatokat. Az ilyen tartalom azon túl, hogy szükségtelen, alkalmat ad arra, hogy az érintett Önkormányzat a költségvetésére, gazdálkodására, a közpénzek felhasználására vonatkozó közérdekeű adatokat vonjon el a nyilvánosság elől, működését elrejtse a nyilvánosság demokratikus kontrollja elől”. Ez pedig az Mötv. 2. §-ának, valamint 46. § (2) bekezdésében foglalt nyilvánosság-klauzula sérelmét eredményezte³⁶¹.

2. Az ülés megfelelő módon történő összehívása, az ülés időpontjának megváltoztatása

Bármilyen képviselő-testületi döntés szabályszerű meghozatalának feltétele, hogy a képviselő-testület ülése szabályszerűen kerüljön megtartásra. Ennek hiányában a hozott döntések is eljárási szabályok megsértése árnyékában jönnek létre, ami érvényességüket is megkérdőjelezi.

a) Konkrét esetben³⁶² visszamenőleges hatályú megsemmisítést eredményezett a képviselő-testület ülésének adott napon belüli megváltoztatása (korábbi időpontra helyezése). A Kúria kimondta: mivel a jogforrási rendszerben az önkormányzati rendeletek vonatkozásában *a magasabb jogszabállyal való ellentét tilalmát a más jogszabállyal való ellentét tilalma váltotta fel*, lehetőség van annak vizsgálatára is, hogy az adott önkormányzat rendeletei között fennáll-e kollízió, így az is ellenőrizhető, hogy betartotta-e az adott önkormányzat a rendeletalkotásra vonatkozóan előre meghatározott saját szabályait. Mindezek alapján vette figyelembe a Kúria Önkormányzati Tanácsa az adott rendelet törvényességi vizsgálata során az SZMSZ rendelkezéseit is.

b) Az Önkormányzati Tanács szerint „az ülés kezdő időpontjának adott napon belüli megváltoztatására – különösen az előre meghirdetettnél korábbi időpontban történő megtartására – is csak az SZMSZ-be foglalt szabályok betartása útján van lehetőség, azaz módosított meghívó, a lakosság újbóli tájékoztatása és az újból kezdődő határidők betartása mellett³⁶³. A konkrét ügyben a 18.00-ra összehívott ülés helyett 7.00 órakor tartották meg a testületi ülést.

Ezek be nem tartása miatt sérült a képviselő-testületi ülések nyilvánosságát előíró garanciális rendelkezés is. „A Kúria Önkormányzati Tanácsa már eddigi gyakorlata során is nyomatékosította a képviselő-testületi ülések nyilvánosságának az Ötv. 12. § (3) bekezdéséből eredő garanciális szabályait. Így a Köf. 5036/2012/6. számú határozatában kimondta: az Ötv. 2. § (1) bekezdése is alapvető szinten rögzíti azt, hogy a helyi önkormányzat '(...) helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve' fejezi ki és valósítja meg a helyi közakaratot. A képviselő-testület működése körében ezért érvényesül főszabályként – az Ötv. 12. § (3) bekezdése alapján – a képviselő-testületi ülések nyilvánosságának elve³⁶⁴. „A nyilvánosság részben a képviselő-testület ülésein való részvételt, részben pedig az arról készült adatok megismerésének

³⁵⁹ Köf.5.040/2013/4. számú határozat

³⁶⁰ Köf.5.040/2013/4. számú határozat

³⁶¹ Köf.5.040/2013/4. számú határozat

³⁶² Köf.5.045/2012/5. számú határozat

³⁶³ Köf.5.045/2012/5. számú határozat

³⁶⁴ Foglalkozik a kérdéskörrel Szekeres Antal: Változások a képviselő-testületek és szerveik működésében 2013. január 1-jétől c. írásában (Jegyző és Közigazgatás 2012/5.).

lehetőségét jelenti. A kettő együtt adja a nyilvánosságot, s ennek következményeként a közérdekű adatokhoz való hozzáférés lehetőségét, ami egyben megteremti a működés feletti kontroll gyakorlásának lehetőségét is. (Magyar Közlöny, 2012. évi 61. szám 9988. II.2.) *A képviselő-testületi ülések nyilvánossága tehát a demokratikus önkormányzati működés előfeltétele. Sérül ezen működési elv akkor, ha a lakosságot nem tájékoztatják az SZMSZ-be foglalt módon a képviselő-testületi ülés megtartásának helyéről és idejéről. Nem változtat az eljárási szabályok megsértésének tényén – és az ebből levonható jogkövetkezményeken – az sem, ha a lakosság egy része informális módon értesül az időpont-módosításról*³⁶⁵.

c) A konkrét ügyben a Kúria kimondta: a „*jogszabályalkotás – így az önkormányzati rendeletek megalkotásának is – elengedhetetlen feltétele az eljárási szabályok betartása. Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály*” (11/1992. (III.5.) AB határozat, ABH 1992, 85.) Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után (29/1997. (IV.29.) AB határozat, ABH 1997, 122.) Az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendbe történő lefolytatásának is lényeges feltétele. *Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése*³⁶⁶.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa emiatt a konkrét ügyben – a rendelkezésre álló iratok alapján – úgy döntött, hogy a rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után.

d) Az önkormányzati döntéshozatali eljárás garanciális szabálya a tárgyalási napirend képviselő-testületi elfogadása³⁶⁷.

3. A képviselő-testület ülésén való személyes részvétel követelménye

a) A Kúria gyakorlatában előfordult olyan eset, amikor a képviselő-testület ülésén a képviselő nem vett részt személyesen, hanem elektronikus úton tartotta a kapcsolatot az üléssel. Ezzel kapcsolatban a Kúria abból indult ki, hogy az önkormányzati jogok gyakorlásának, az önkormányzati döntések meghozatalának elsődleges színtere a helyi önkormányzat képviselő-testülete.

b) A képviselők képviselő-testületi ülésen való részvétele kapcsolódik az önkormányzati törvényben foglalt főszabályhoz, amelynek értelmében „a képviselő-testület ülése nyilvános”. A „nyilvánosság az ülésen megjelent képviselők munkájára vonatkozik, arra, hogy a településen lakó választópolgárok, vagy bárki más figyelemmel kíséresse az önkormányzati döntéshozatalt. A települési képviselők szempontjából mindez kötelezettséggel jár”. A Kúria ez és más törvényi szabályok alapján megállapította, hogy a törvény „a települési képviselő személyes részvételét és így jelenlétét írja elő a képviselő-testületi üléseken. E személyes részvétel nem váltható ki videokonferenciával, távsvavazással vagy más módon”; és az önkormányzati törvény nem ad felhatalmazást ilyen tárgyú önkormányzati rendeletalkotásra. „Egy esetleges videokonferenciával egybekötött képviselő-testületi ülés garanciális szabályait – mivel az önkormányzat képviselő-testülete közhatalmat gyakorol – törvénynek kellene tartalmaznia, ilyen tárgyú törvényi

³⁶⁵ Köf.5.045/2012/5. számú határozat

³⁶⁶ Köf.5.045/2012/5. számú határozat

³⁶⁷ Köf.5046/2016/8. számú határozat

szabályozás azonban nincs³⁶⁸. A Kúria e döntésében figyelembe vette az Alkotmánybíróság 369/E/2009. AB határozatát, melyben az Alkotmánybíróság – bár nem önkormányzati rendelet vizsgálata kapcsán, de általános érvennyel – kifejtette, hogy (akár az országgyűlési, akár a helyi önkormányzati) képviselő-testületi üléseken a jogi szabályozás által előírt jelenlét szűken értelmezendő: „a testületi szerv ülésén való fizikai jelenlétet jelenti”. Ez irányadó a szavazásnál is, „az ülésen való részvétel hiányában a szavazati jog nem gyakorolható”. A Kúria ebben a döntésében kimondja, hogy „az önkormányzati jogok gyakorlásának, az önkormányzati döntések meghozatalának elsődleges színtere a helyi önkormányzat képviselő-testülete.” Erre hivatkozva nem teszi lehetővé a videokonferencián keresztül történő ülés tartását és szavazást.

A magam részéről a döntéssel egyetértek, arra azonban utalni kell, hogy a jövőben – az elektronikus kapcsolattartás biztonságossá alakítása után – nem feltétlenül tartom megoldhatatlannak a szabályozás ez irányba való változását.

4. A településen kívüli helyszínen tartott testületi ülés problematikája

a) A Kúria esetjogában található olyan önkormányzati rendelet vizsgálata, amely lehetővé tette, hogy a polgármester a képviselő-testület ülését a székhelyén kívül máshová is összehívhassa. A Kúria ezzel kapcsolatban kifejtette: e szabály értelmében a polgármester bármely körülményre hivatkozással, térbeli korlát nélkül jogosult az érintett önkormányzat közigazgatási határán belül, illetve azon kívül is a képviselő-testület ülésének helyszínét meghatározni. A Kúria szerint „a választópolgári kontroll gyakorlásának ellehetetlenítését – és egyben az Ötv. rendelkezéseinek sérelmét is – jelenti az a szabályozás, amely aránytalan erőfeszítést követel meg a választópolgártól ahhoz, hogy a nyilvános működésből eredő jogait gyakorolja. A *székhelyen kívüli ülésezés helyszínének meghatározását ezért oly módon kell térben szabályozni* (pl. szomszédos település), hogy az *biztosíthassa a képviselő-testületi működés nyilvánosságát, azaz a választópolgár számára az ülés helyszíne jelentősebb megterhelés nélkül is elérhető legyen*”³⁶⁹.

b) Az Önkormányzati Tanács megfogalmazta: „*ugyanazon követelménynek kell érvényesülnie az ülés konkrét helyszínének meghatározásakor is. A képviselő-testület ülését csak olyan helyiségbe lehet összehívni, amely nyitva áll bárki számára, a helyiségbe való bejutásnak nem lehet feltétele külső engedély, illetve díjfizetési kötelezettség teljesítése*”. Nem érvényesül a nyilvánosság elve abban az esetben, ha a választópolgár nem tud alanyi jogon jelen lenni a képviselő-testület ülésén³⁷⁰.

Csak jelezzük: a gyakorlatban etekintetben sajnos előfordulnak más megoldások. Volt példa rá, hogy a közmeghallgatáson úgy lehetett „részt venni”, hogy a választópolgár egy másik teremben kivetítőn nézhette az ülést. Ha pedig bejutott, saját videofelvételt csak úgy készíthetett, ha megelőzően jelezte ezt a szándékát (a konkrét esetben a közmeghallgatás időpontjának ismertté válását megelőzően lezárult határidővel).

c) A Kúria elvárása azonban nem szigorú tiltást jelent, mivel adódhat olyan helyzet, amikor településen kívül kell (lehet) megtartani az ülést. Erre utalt az Önkormányzati Tanács is: „Ugyanakkor legitim érdek fűződik a képviselő-testület működőképességének megőrzéséhez, a helyi közérdek szempontjából elengedhetetlen döntések meghozatalához. Általános jelleggel nem zárható ki a képviselő-testület székhelyen kívüli ülésezésének lehetősége, mert egy ilyen rendelkezés rendkívüli körülmények között megbéníthatja a település életét. Főként kisebb települések esetében, rendkívüli körülmények (pl. természeti katasztrófa, ipari baleset, stb.) indokolhatják annak szükségességét, hogy a polgármester – a működés alapfeltételeit biztosítani

³⁶⁸ Köf.5.003/2012/9. számú határozat

³⁶⁹ Köf.5.036/2012/6. számú határozat

³⁷⁰ Köf.5.036/2012/6. számú határozat

képes helyiség hiányában – a székhelyen kívülre hívja össze a helyi képviselőket ülésére. *Ebben az esetben is gondoskodni kell azonban a közérdekeű adatok nyilvánosságának biztosításáról*³⁷¹.

5. A képviselőnek a testületi ülésre tanácskozási joggal való meghívása, a bizottsági ülésre meghívásuk „lehetősége”

a) A Kúria esetei között volt olyan rendelet, amelyben az alábbi kitétel szerepelt: „[a] képviselő-testület üléseire *tanácskozási joggal kell meghívni*: a települési képviselőket (...)”. Meglepő módon az indítványozó kormányhivatal ezt törvénytörvénynek tartotta. A Kúria az Alkotmánybíróság döntésére utalt: „az önkormányzati működés legfontosabb formája a képviselő-testület munkája, hiszen egyrészt a választópolgárok közössége az őt megillető helyi önkormányzathoz való jogot elsősorban közvetett módon, vagyis a választott testület útján gyakorolja, másrészt, mert az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő testületet illetik meg (...)”³⁷². A Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf. 5026/2012. szám alatti határozatában megállapította, hogy az önkormányzati képviselői jogok részét képezi a képviselő-testületi munkában való részvétel, „amelyben a képviselő „szabad mandátummal” rendelkezik, meggyőződése és lelkiismerete alapján alakítja ki állásfoglalásait. A képviselő-testületi munkához kapcsolódik a döntés előkészítés, az ülésen való részvétel, a vitában való felszólalás, vagy a módosító indítványok benyújtása is. Adott esetben a módosító indítvány benyújtásában is megtestesülhet a települési képviselőnek a település egészéért vállalt felelőssége (...)” „A 68/2002. (XII. 17.) AB határozat szerint az Alkotmánybíróságnak az országgyűlési képviselők mandátumának szabadságával kapcsolatban megállapított követelményei a települési képviselők mandátumára ugyanígy alkalmazandóak. (ABH 2002, 394.) ’A szabad mandátum a képviselői jogállás alapja. A szabad mandátum azt jelenti, hogy a megválasztás után a képviselő jogilag függetlenné válik választóitól; állásfoglalásait meggyőződése és lelkiismerete alapján alakítja ki, s így is szavaz; képviselői tevékenysége és szavazata miatt nem hívható vissza. (...)’ (Lásd: 27/1998. (VI. 16.) AB határozat, ABH 1998, 200.) A 101/B/2001. AB határozat pedig azt is rögzítette, hogy a fővárosi közgyűlési mandátumszerzés részben speciális szabályok (lista) alapján történik. A fővárosi közgyűlési képviselő jogállása, az egyes közgyűlési képviselők jogai és kötelességei azonosak; sem az Ötv. 19. § (1) bekezdése, sem más előírása nem állapít meg a települési képviselők jogállásától különböző speciális rendelkezéseket a fővárosi közgyűlési képviselőknek. Rájuk is vonatkozik a szabad mandátum, a képviselői egyenlőség és a település egészéért vállalt felelősség elve. (ABH 2001, 1481.)

A fentiek alapján tehát az önkormányzati képviselői (így a fővárosi közgyűlési képviselői) jogok része, hogy a képviselő részt vesz a képviselő-testületi munkában, amelyben a képviselő ’szabad mandátummal’ rendelkezik, meggyőződése és lelkiismerete alapján alakítja ki állásfoglalásait. A képviselő-testületi munkához kapcsolódik a döntés előkészítés, az ülésen való részvétel, a vitában való felszólalás, vagy a módosító indítványok benyújtása is. Adott esetben a módosító indítvány benyújtásában is megtestesülhet a települési képviselőnek a település egészéért vállalt felelőssége, ennek korlátozása alappal veti fel a képviselői jogok Ötv. 19. § (1) bekezdését sértő korlátozást, végső soron a szabad mandátum elvének sérelmét is³⁷³.

Erre figyelemmel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az előírás megfogalmazása, „amelynek értelmében a testületi képviselőket tanácskozási joggal kell meghívni az ülésre, törvényellenes módon korlátozza a települési képviselők jogállásához evidensen kapcsolódó jogosítványokat”³⁷⁴.

³⁷¹ Köf.5.036/2012/6. számú határozat

³⁷² 834/B/2003. AB határozat, ABH 2006, 2012, 2017-2018.

³⁷³ Köf.5.026/2012/9. számú határozat

³⁷⁴ Köf.5.030/2012/9. számú határozat

b) Ugyanez a rendelet tartalmazta azt az előírást, mely szerint „[a] bizottsági ülésre a polgármestert, jegyzőt és napirendtől függően a Polgármesteri Hivatal ügyben illetékes dolgozóit, továbbá a civil szervezeteket az őket érintő napirendeknél meg lehet hívni”.

A Kúria utalt rá, hogy a törvényi szabályozás alapján egyértelmű, hogy a polgármester és a képviselők jogállásuknál fogva, a jegyző pedig törvényben kapott feladata - és hatásköre folytán vesz részt a képviselő-testület bizottságának ülésén. Ezért a rendelet azon megfogalmazása, amely a bizottsági munkában – a bizottság elnökének döntésétől függővé tehető – lehetőségként tünteti fel részvételüket, törvényt sértő³⁷⁵.

6. A már megnyitott ülés vezetésének átadása képviselő részére; általános képviseleti jog adása a képviselő részére

a) A Kúria konkrét ügyben rögzítette: törvény nem teszi lehetővé azt a rendeleti megoldást, hogy a polgármester a már megnyitott képviselő-testületi ülés vezetését adja át a képviselő részére³⁷⁶. Mivel a konkrét SzMSz generális felhatalmazást adott arra, hogy a polgármester az általa összehívott és megnyitott képviselő-testületi ülés vezetését átadja egy erre a feladatra megválasztott képviselőnek, a Kúria Önkormányzati Tanácsa e rendelkezést – mint törvénybe ütköző szabályt – megsemmisítette.

b) Rámutatott a Kúria arra is, hogy a törvényből következően a „képviselő-testület települési képviselő általi képviselése nem lehet általános megbízás”, hiszen a törvény szerint a képviselő-testületet a polgármester képviseli. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy „az egy meghatározott cselekményre történő képviseleti megbízás nem ellentétes az Ötv. 19. § (2) bekezdés d) pontjával, a törvény ilyen esetekben lehetővé kívánta tenni, hogy a települési képviselő a képviselő-testületet képviselhesse. Ugyanakkor a közzelebbről nem definiált 'meghatározott időtartamra' (amely e szöveg alapján akár több év is lehet), illetve a 'határozatlan időre' lehetővé tett képviseleti jogosultság ellentétben áll” az Ötv. szabályaival. A több évre szóló, vagy a határozatlan idejű képviseleti megbízás ugyanis valójában a polgármesteri illetve az alpolgármesteri feladatok átvételét jelenti, amelyet ilyen formában a törvény nem enged meg³⁷⁷. A kimondottak az Mötv. szabályrendszere alapján is irányadóak.

c) A Kúria rámutatott: az „önkormányzati jogok gyakorlása a helyi közügyek önálló intézésének lényegét, a választópolgárok önkormányzáshoz való jogának képviselő-testület útján történő gyakorlását jelenti”. Az önkormányzatok alkotmányos státuszát meghatározó rendelkezések védelmében számos garancia fogalmazódik meg törvényben, többek között ilyenek a képviselő-testület hatásköréből át nem ruházható jogok. Ezen túl egyes képviselő-testületi hatáskörök átruházhatók, de nem bárkire, a szubdelegálást pedig az Ötv. (és az Mötv. is) kifejezetten tiltja. E szabály is az önkormányzati működést védő egyik garancia, amely jelen ügyben sérül³⁷⁸.

7. A képviselői jogok korlátozása

Az Önkormányzati Tanács konkrét ügyben foglalkozott a polgármester számára biztosított előzetes egyeztetési, illetve egyetértési jog lehetőségének kérdésével.

a) A fővárosi közgyűlési „képviselők – törvényben is védett – képviselői jogát kell összhangba hozni a költségvetés megalkotásához fűződő – szintén törvényekben rögzített – önkormányzati érdekekkel, benne az egyensúlyi követelményeknek megfelelő költségvetésért fennálló – törvényekben és közgyűlési rendeletekben megjelenő – főpolgármesteri felelősséggel. Mindezek tükrében megállapítható, hogy nem törvényt sértő a Kgy.r.-ben a főpolgármesterrel történő előzetes egyeztetéshez

³⁷⁵ Köf.5.030/2012/9. számú határozat

³⁷⁶ Köf.5.056/2012/5. számú határozat

³⁷⁷ Köf.5.056/2012/5. számú határozat

³⁷⁸ Köf.5.056/2012/5. számú határozat

*kötni azt az esetet, amikor a képviselői módosító indítvány forrásként az általános tartalékot, illetve egyéb tartalékkeretet jelöl meg. Ebben az esetben a képviselő az egyeztetés során megfelelő tájékoztatást kaphat, így közvetlen információk birtokában alakíthatja ki a költségvetési javaslatához, illetve az elfogadott költségvetéshez, a költségvetési rendelet-módosítási előterjesztésekhez a forrásigénnyel járó módosító indítványát, ha azt a tartalék terhére kívánja benyújtani. Ezen módosító indítványhoz kapcsolódó egyeztetési kötelezettség az Ötv. 19. § (1) bekezdésében meghatározott képviselői jogokat nem sérti, része a település egészéért vállalt felelősséggel meghozandó döntések előkészítésének*³⁷⁹.

b) *„Más azonban a törvényességi megítélése annak, amikor a szabályozás a képviselői módosító indítvány benyújtását a főpolgármester egyetértéséhez köti. A szabad mandátum alapján a képviselő nem függ a választópolgári akarattól, maga alakítja ki álláspontját. A képviselői jogok része az is, hogy az önkormányzati rendelet megalkotása során – így a költségvetési rendeletek meghozatala során is – a képviselő önálló döntéseket hozhasson. A Kgy.r vizsgált szabálya – az egyetértés előírásával – lényegében vétőjogot biztosít a főpolgármesternek a közgyűlési képviselő módosító indítványával szemben, amely előírás ellentétes az Ötv. 19. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Az Ötv. szabálya a képviselői jogok között külön is kiemeli a döntés-előkészítésben való részvételt. Törvénysértő emiatt az a szabály, amely a képviselői módosító indítvány benyújthatóságát, napirendre kerülését, annak tartalmához köti*³⁸⁰.

8. Egyéb, döntési jogkörök átruházása

a) A Kúria rögzítette, hogy a törvény a képviselő-testület működésének szabályozása körében a testületi döntések két fajtáját, a rendeletet és a határozatot nevesíti, amelyeket a képviselő-testület nyílt szavazással hoz. Mivel az önkormányzati rendeletalkotás tárgykörét az Alaptörvény és az Mötv. rendezi, értelemszerű, hogy a képviselő-testület minden más döntése – ideértve a képviselő-testületi ülés napirendjét is – határozati formában születik meg. Kifejezett törvényi rendelkezés hiányában a képviselő-testület e döntés meghozatalát nem delegálhatja a polgármesterre³⁸¹.

Konkrét esetben az adott önkormányzati rendelet mely a képviselő-testületi ülés napirendjéről szóló döntést a polgármesterhez telepítette. A Kúria ezt törvénysértőnek mondta ki, jelezve, hogy a polgármester elnököl és vezeti az üléseket, de – nem ideértve az átruházott hatásköröket – nem dönt a képviselő-testület helyett.

A kifogásolt szabályozás arra adna lehetőséget, hogy a polgármester a napirend meghatározásával a képviselő-testület eljárásának kereteit egyszemélyi döntéssel befolyásolja. Erre a törvény nem ad lehetőséget, az ellentétes törvényértelmezés a „helyi közügyek demokratikus intézésében megnyilvánuló közakarat” alapelv sérelmére vezetne, mivel a polgármester önálló döntésével akadályozhatná meg helyi közügyek képviselő-testületi megtárgyalását³⁸².

b) Törvénysértőként értékelte a Kúria azt a rendeleti előírást is, amely a képviselő-testületi ülés vezetését a jegyzőnek engedte át.

Az Önkormányzati Tanács kimondta: a képviselő-testület ülésének összehívására elsődlegesen a polgármester jogosult. Meghatározott körülmények között azonban felhatalmazott az alpolgármester, a helyi önkormányzat törvényességi ellenőrzéséért felelős államigazgatási szerv, és csak a polgármester, valamint alpolgármester együttes, tartós akadályoztatása, illetve a két tisztség együttes betöltetlensége esetén rendelkezhet úgy önkormányzati rendelet, hogy az ülést – egyéb lehetőségek mellett – a korelnök is összehívhatja. „A képviselő-testület ülései vezetésének körébe nem csak az ülés összehívásának joga, a napirendre vétel javaslatának joga, hanem az ülés vezetésének joga is beletartozik³⁸³. Az ülésvezetés jogköre kiterjed a hozzászólások sorrendjének

³⁷⁹ Köf.5.026/2012/9. számú határozat

³⁸⁰ Köf.5.026/2012/9. számú határozat

³⁸¹ Köf.5.036/2012/6. számú határozat

³⁸² Köf.5.036/2012/6. számú határozat

³⁸³ Köf.5.030/2012/9. számú határozat

meghatározására, az ülés rendjének fenntartására, de beletartozik abba az is, hogy betartassa az ülésen tanácskozási joggal felszólalókkal a rendeletben meghatározott tanácskozási rendet, így a felszólalásra nyitva álló időkeretet. A Kúria szerint a „törvényi rendelkezések egyértelműen, jogállásuknak megfelelően elhatárolják a polgármester és a jegyző képviselő-testületi működésével kapcsolatos feladatait. A jegyző tanácskozási joggal ... vesz részt a képviselő-testületi ülésen. Ennek indoka az önkormányzat jogszerű működéséért viselt felelőssége, amely kiterjed arra is, hogy az üléseken jelezze a jogszabályellenes működés (Ör.-ellenes ülésvezetési döntés, jogszabály vagy alaptörvény-ellenes rendeletalkotás, stb.) veszélyét. *Mindez azonban nem jelentheti azt, hogy az ülésvezetés jogkörét – avagy annak egyes részjogosítványait – átvehetné a polgármestertől*”³⁸⁴.

9. A „falugyűlés” működésének szabályozása

a) A Köf.5.018/2012/8. számú határozatban foglalkozott a Kúria a falugyűlés szabályozásával kapcsolatos egyes kérdésekkel. Bár a döntés óta új törvényi szabályok rendezik a kérdést³⁸⁵, az új jogi környezetben is irányadó az Önkormányzati Tanács megállapításainak köre.

A Kúria még a korábbi Ötv. szabályai alapján megállapította, hogy a képviselő-testület helyi népszavazást köteles kiírni a községegyesítésnek és a községegyesítés megszüntetésének kezdeményezése, illetve új község alakításának kezdeményezése esetén. A helyi népszavazás előkészítése során a falugyűlés által megválasztott előkészítő bizottság tevékenysége törvényben szabályozott, ehhez képest az előkészítő bizottságot megválasztó falugyűlésre hasonló részletezettségű törvényi szabályok nincsenek. A kérdés az volt, hogy a helyi képviselő-testület szabályozhatja-e az ezzel kapcsolatos kérdéseket, illetve keletkezik-e jogalkotási mulasztás, amennyiben ezt nem teszi.

b) A Kúria szerint megállapítható volt, hogy területszervezési ügyekben az előkészítő bizottságot megválasztó falugyűlés működésének jogi keretei törvény által nem szabályozottak. Kimondta az Önkormányzati Tanács, hogy a vizsgált rendeletben foglalt jogi keretek alkalmasak voltak arra, hogy az előkészítő bizottság a demokratikus döntéshozatali eljárás keretében kerüljön megválasztásra, mindez pedig hozzájárult az így megválasztott előkészítő bizottság legitimitációjához, ami az előkészítő bizottság törvények által részletesen meghatározott feladat-ellátása miatt – adott esetben – nem szükségtelen³⁸⁶.

c) Az Alkotmánybíróság 1124/E/2004. AB határozatában már vizsgálta azt a kérdést, hogy fennáll-e mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség a miatt, hogy törvények nem határozzák meg az e típusú előírt falugyűlés eljárási rendjét, határozathozatali szabályait. Az Alkotmánybíróság e döntésében úgy ítélte meg, hogy ilyen tartalmú törvényi szabályok hiánya nem valósít meg mulasztásos alkotmánysértést³⁸⁷. A határozat szerint „A falugyűlés által megválasztott előkészítő bizottság nem döntést hozó szerv, funkciója a községgé nyilvánítási kezdeményezés előkészítése. A falugyűlés e funkciójára tekintettel, az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvéből nem vezethető le olyan alkotmányos követelmény, amelynek alapján az Ötv. 52. § (2) bekezdésében szabályozott falugyűlés eljárási és határozathozatali rendjére vonatkozó törvényi szabályozás kötelezettsége megállapítható lenne.” (ABH 2006, 1702, 1714.) A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy „önmagában az a tény, hogy az Alkotmánybíróság szerint nem áll fenn alkotmánysértő mulasztás a falugyűlés törvényi szabályainak hiánya miatt, nem jelenti azt, hogy az adott kérdést a jogi szabályozás nem is rendezheti. Rendelkezhet-e tárgyban törvény is (csak az az Alkotmányból kényszerítően nem

³⁸⁴ Köf.5.030/2012/9. számú határozat

³⁸⁵ Így az Möt. és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény.

³⁸⁶ Köf.5.018/2012/8. számú határozat

³⁸⁷ Köf.5.018/2012/8. számú határozat

*következik), törvényi szabályok hiánya esetén pedig önkormányzati rendelet is, ha az egyébként más jogszabállyal nem ellentétes*³⁸⁸. Ilyen szabályt tartalmazott a vizsgált helyi rendelet is.

---

³⁸⁸ Köf.5.018/2012/8. számú határozat

IV. A Kúria legújabb megállapításainak összefoglalása

1. Összefoglaló táblázat – 2014-2017

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
1.	A helyi önkormányzat központi szinten már szabályozott tárgyban, arra vonatkozóan ellentétes tartalommal nem alkothat rendeletet és nem vonhat e tárgyhoz tartozó kérdést más rendeleti szabályozása körébe se.	Köf.5012/2017 /6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501220176-szamu-hatarozat
2.	A bírói kezdeményezés jogintézményének lényegéből következik, hogy az az indítvány, amely nem az eljáró bíró meggyőződését, hanem a fél „kérését” tükrözi, nem felel meg a bírói indítvánnyal szemben előírt törvényi elvárásoknak.	Köf.5010/2017 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501020174-szamu-hatarozat-0
3.	A Kúria az Alaptörvény és a Bszi. által lehetővé tett normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse. Egy ingatlan adás-vételi szerződés kockázatát nem lehet az önkormányzat adóztatási jogára hárítani.	Köf.5008/2017 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820174-szamu-hatarozat
4.	Az Önkormányzatnak elvitathatatlan joga, hogy településpolitikája részeként ingatlangazdálkodási politikát folytasson és ahhoz – a jogszerűség keretei között – helyiadó-rendszeri eszközöket is igénybe vegyen.	Köf.5007/2017 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500720174-szamu-hatarozat
5.	Az építményadó alóli mentesülés elsődlegesen a lakásingatlant érintheti, és a mentesülés lehetősége pedig elsődlegesen szociálpolitikai megfontolásokon kell, hogy nyugodjon. Az építményadó esetében az érintett önkormányzat nincs tekintettel az adófizetési kötelezettségben érvényesítendő jogegyenlőségre akkor, ha a vagyontömeg értékén és az adóalany teherbíró képességén túli szempontokat is értékel, így az adófizetési kötelezettséget az adóalany igazgatási szempontú lakhatásától teszi függővé.	Köf.5006/2017 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500620173-szamu-hatarozat
6.	A helyi önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozó támogatások feltételeinek a törvényes keretek közötti megállapítása a	Köf.5001/2017 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500120175-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	Szoc. tv. rendelkezéseit önmagában nem sérti.		
7.	A Kúria a Alaptörvény és a Bszi. által lehetővé tett normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse.	Köf.5003/2017 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500320174-szamu-hatarozat
8.	A Kúria a Alaptörvény és a Bszi. által lehetővé tett normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse.	Köf.5002/2017 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220175-szamu-hatarozat
9.	A szabályozás egysége érdekében nem közömbös, hogy a jogalkotás tárgya ne forgácsolódjon szét különböző tartamú önkormányzati rendeletek között. Törvény által meghatározott felhatalmazás mellett attól eltérően, eredeti jogalkotói jogkörben a helyi önkormányzat nem alkothat rendeletet. Állattartási építmények védőtávolságát csak helyi építési szabályzatban lehet meghatározni.	Köf.5005/2017 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500520173-szamu-hatarozat
10.	A bírói kezdeményezés jogintézményének lényegéből következik, hogy az az indítvány, amely nem az eljáró bíró meggyőződését, hanem a fél „kérését” tükrözi, nem felel meg a bírói indítvánnyal szemben előírt törvényi elvárásoknak.	Köf.5010/2017 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501020174-szamu-hatarozat
11.	A településképi bejelentési eljárás önkormányzati szabályozása szükségképpen korlátozza a tulajdonhoz való jog részjogosítványainak gyakorlását.	Köf.5050/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505020164-szamu-hatarozat
12.	Önmagában az a körülmény, hogy törvény rendelkezést tartalmaz a képviselő-testületi hatáskör-gyakorlás módjára, nem jelenti azt, hogy a képviselő-testület döntési joga tekintetében ezzel hallgatólagosan kizárólagosságot is adna.	Köf.5051/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505120164-szamu-hatarozat
13.	Nem áll szemben a helyi adókról szóló törvénnyel a telekadó mértékének a törvényes adómaximum alatti meghatározása, ha az adó mértéke az adott	Köf.5049/2016 /7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504920167-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	telek tekintetében nem konfiskáló és az érintett önkormányzat kellő indokát adja a törvényi szempontok (a helyi sajátosságok) figyelembe vételének.		
14.	Amikor a jogalkotó akként rendelkezik, hogy egy adott szabályozási tárgyát a helyi építési szabályzatnak kell tartalmaznia, akkor ahhoz egyben a helyi építési szabályzat elfogadásához kapcsolódó garanciális rendelkezések érvényesülését is előírja.	Köf.5048/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504820163-szamu-hatarozat
15.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A kormányhivatal egy adott önkormányzati rendelettel (rendekezéssel) szemben – más-más problémák alapján – többször is élhet törvényességi felhívással.</i> • <i>Helyi építési szabályzatban nem adható az önkormányzati képviselő-testületnek olyan felbatalmazás, hogy a normatív szabályok alól egyedi döntésekkel előre nem meghatározott eltéréseket engedélyezhet.</i> 	Köf.5043/2016 /6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504320166-szamu-hatarozat
16.	Az önkormányzati döntéshozatali eljárás garanciális szabálya a tárgyalási napirend képviselő-testületi elfogadása.	Köf.5046/2016 /8.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504620168-szamu-hatarozat
17.	A helyi önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozó támogatások feltételeinek a törvényes keretek közötti megállapítása a Szoc. tv. alapelvi tartalmú rendelkezéseit önmagában nem sérti.	Köf.5045/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504520163-szamu-hatarozat
18.	A Kormányhivatal csak azon önkormányzati rendeletek, illetve önkormányzati rendeleti rendelkezések vizsgálatát kérheti a Kúriától, amelyre nézve korábban eredménytelen törvényességi felhívást bocsátott ki. Amennyiben az érintett önkormányzat a törvényességi felhívásban foglaltakat elfogadta és a törvényességi felhívásban foglaltaknak megfelelően intézkedett a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, akkor ebben az eljárásban a kormányhivatalnak nem nyílik meg a normakontroll kezdeményezési joga.	Köf.5044/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504420163-szamu-hatarozat
19.	<ul style="list-style-type: none"> • A Kúria normakontroll eljárásában jelenleg nincs lehetőség bizonyítás felvételére. Ezért a telekadóval kapcsolatos ügyekben a telek forgalmi értékének meghatározása során az ügy irataiból kell kiindulni. • Az a vagyoni típusú adó, amely egy év alatt felemészti az ingatlan forgalmi 	Köf.5042/2016 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220165-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	értékét, ellentétes a közteherviselés általános elveivel, ezért ebben az esetben a több évet átfogó adóztatási gyakorlat vizsgálatára nincs szükség.		
20.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A hajléktalan személyeknek a településen lévő valamennyi zöldterületről való kitértése nem egyeztethető össze az emberi méltóság védelmével.</i> • <i>A szabálysértési szankciót tartalmazó normákkal szemben fokozott elvárás, a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom</i> • <i>A közterületen való életvitelszerű tartózkodásra felbatalmazó törvényi szabályt megszorítóan kell értelmezni. A megszorító értelmezés azt jelenti, hogy a közterületen való életvitelszerű tartózkodás csak ott lehet tilalmazott, ahol a védendő értékek – a közrend, közbiztonság, közegészség, kulturális értékek védelme – kifejezetten, tényszerűen igazolhatóan érvényesülést kívánnak.</i> 	Köf.5040/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504020163-szamu-hatarozat
21.	Sérti az Alaptörvény számos rendelkezését, illetve az Alaptörvényen alapuló törvényes rendet, sérti továbbá a bírói döntések végrehajtásához fűződő jogbiztonság elemi érdekét, ha a helyi önkormányzat a bíróság által egyszer már megsemmisített önkormányzati rendeletet tartalmában újraalkot. Mindez – különösen ismétlődés esetén – alappal veti fel az önkormányzati képviselő-testület Alaptörvénnyel ellentétes működését.	Köf.5030/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503020163-szamu-hatarozat
22.	Törvénysértő és az Alaptörvénnyel is ellentétes az az önkormányzati szabályozás, amely a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartásnak minősíti annak lakhatását, akire nem jut 6 m ² lakrész.	Köf.5047/2016 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504720162-szamu-hatarozat
23.	Az üzletek éjszakai nyitva tartásának szabályozása során a helyi önkormányzatok figyelembe vehetik az ott lakók pihenéshez, egészséges környezethez való jogát.	Köf.5037/2016 /4	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503720164-szamu-hatarozat
24.	A bíró, az előtte lévő per tárgyalásának felfüggesztése mellett mulasztásban megnyilvánuló törvénysértés megállapítására nem rendelkezik indítványozási joggal.	Köf.5041/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504120164-szamu-hatarozat
25.	Az önkormányzati rendeletben biztosított rövid időtartamra szóló, határozott idejű telekadómentesség jogos várományt teremt a helyi adók rendszerében. A jogbiztonság	Köf.5036/2016 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503620165-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	és a jogszabály alkalmazására történő felkészüléshez szükséges kellő idő sérelmét is jelenti – az adómentesség lejárta előtt egy hónapos felkészülési idővel – adót kivetni az eredetileg adómentes időszakra.		
26.	Nem lépi túl a felhatalmazás kereteit az önkormányzat akkor, amikor a törvényi szabályoktól eltérő személyi körre állapít meg jogosultságot.	Köf.5034/2016 /7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503420167-szamu-hatarozat
27.	<ul style="list-style-type: none"> • Túllépi a törvényi kereteket az a települési adóra vonatkozó önkormányzati rendelet, amelynek alanya általánosságban a természetes személy. • Az önkormányzati rendeletnek egyértelműen utalnia kell arra, ha egyes rendelkezései – az egész rendelethez képest – eltérő időben lépnek hatályba. • A helyi adó rendeletnek az adókötelezettség minden feltételére ki kell terjednie, az adókötelezettséget indokolatlanul nem lehet párhuzamos helyi normában szabályozni. 	Köf.5025/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520164-szamu-hatarozat
28.	A telekadóról szóló szabályozás során a törvényben meghatározott elvek alkalmazása körében igazodni kell ahhoz a szemponthoz, hogy az adómérték az adótárgy telek forgalmi értékéhez képest ne legyen túlzott.	Köf.5024/2016 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502420165-szamu-hatarozat
29.	A helyi önkormányzatoknak a telekadó mértékének meghatározása során tekintettel kell lenni a telkek – közművesítettségében, közúton történő megközelíthetőségében rejlő – értékére is.	Köf.5021/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502120163-szamu-hatarozat
30.	Törvénysértő a telekadó mértéke – és ezért a perben nem alkalmazható – akkor, ha az a perbeli adótárgy értékéhez viszonyítottan aránytalan.	Köf.5033/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503320163-szamu-hatarozat
31.	A helyi önkormányzatok a helyi adókról szóló törvényben szereplő különböző típusú helyi adókat nem szabályozhat újra települési adó néven. Települési adó formájában a növényzet földterület nagysága szerinti adóztatása valójában a telekadó alapja szerinti adóztatást jelent.	Köf.5028/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820164-szamu-hatarozat
32.	A Helyi adó tv. 6. § c) pontja alapján az adózók teherbíró képességére, a helyi sajátosságokra és az önkormányzat gazdálkodási követelményeire is figyelemmel kell lenni. Ezért az	Köf.5018/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501820164-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző eltérő forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.		
33.	Az adómérték akkor ütközik a Helyi adó tv. 6. § c) pontjába, amennyiben az bizonyítható a Kúria előtt folyamatban lévő normakontroll eljárásban.	Köf.5027/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720164-szamu-hatarozat
34.	<ul style="list-style-type: none"> A Kormányhivatal csak azon önkormányzati rendeletek, illetve önkormányzati rendeleti rendelkezések vizsgálatát kérheti a Kúriától, amelyre nézve korábban (eredménytelen) törvényességi felhívást bocsátott ki. Ebben az eljárásban a normakontroll kezdeményezésének előfeltétele, hogy az önkormányzati képviselő-testület megismerhesse és megtárgyalhassa a Kormányhivatal által észlelt törvényességi problémát. Önmagában nem lehet szankció-szerű adóztatásnak tekinteni a törvényes adómaximum alatti, az állagmegóvásra, rekultivációra ösztönző telekadót 	Köf.5026/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620164-szamu-hatarozat
35.	Az önkormányzati rendelet bevezető részében pontosan utalni kell azokra a törvényekre, amelyek felhatalmazásán az önkormányzati rendelet nyugszik. Amennyiben a helyi önkormányzat eredeti jogalkotói hatáskörében adta ki a rendeletet, a bevezető részből annak is egyértelműen ki kell derülnie.	Köf.5023/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502320163-szamu-hatarozat
36.	Törvényi előírás hiányában senki nem válhat adó, illeték, járulék, díj, azaz közteher megfizetésének kötelezettjévé.	Köf.5022/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502220164-szamu-hatarozat
37.	Az önkormányzati képviselő-testület ülésének nyilvánossága a demokratikus jogállam egyik fontos követelménye. Zárt ülés tartása csak a törvényben tételesen felsorolt okok fennállta esetén lehetséges.	Köf.5020/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502020163-szamu-hatarozat
38.	Az önkormányzati képviselő-testület ülésének nyilvánossága a demokratikus jogállam egyik fontos követelménye. Zárt ülés tartása csak a törvényben tételesen felsorolt okok fennállta esetén lehetséges.	Köf.5019/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501920163-szamu-hatarozat
39.	Hátrányosan megkülönböztető a telekadó mértéke akkor, ha az önkormányzati	Köf.5015/2016 /17.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof5015201617-szamu-

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	rendeletben szabályozott díjővezet az adóztatott vagyontól, sajátosságaitól függetlenül, meghatározott adózó, más díjővezetekhez képest számottevően magasabb adókötelezettségéről rendelkezik.		hatarozat
40.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5035/2016 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503520162-szamu-hatarozat
41.	Helyi építési szabályzatban közterületként csak állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület minősíthető	Köf.5012/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501220164-szamu-hatarozat
42.	<ul style="list-style-type: none"> Az idegenforgalmi adónak konkrétan megragadható kettős célja van: az idegenforgalmi adó célja részben annak garantálása, hogy a nem állandó lakos vendég maga is járuljon hozzá az általa igénybe vett vagy igénybe veendő kommunális szolgáltatások és a helyi közszolgáltatások költségeihez. Másrészt viszont az idegenforgalmi adó tételezett célja az is, hogy a megnövekedett turizmus okozta esetleges negatív környezeti externáliák költségeit az önkormányzat az adó alanyaira, a nem állandó lakos vendégekre terhelje. A megkezdett vendégéjszakához, mint adóalaphoz (Helyi adó tv. 32.§ a) pont 1. alpont) kapcsolódó egységes tételes adómérték (verseny)semleges. Semmilyen tekintetben nem tesz különbséget az egymással azonos piacon versenyző és eltérő minőséget képviselő szálláshelyek között (kínálati oldal), valamint az azokat igénybe vevő adóalanyok között sem (keresleti oldal). 	Köf.5017/2016 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501720165-szamu-hatarozat
43.	Felhatalmazás hiányában a helyi önkormányzatoknak nincs lehetőségük a piacok és vásárok területén lévő különböző kereskedelmi egységek kötelező nyitvatartási idejének meghatározására.	Köf.5011/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501120164-szamu-hatarozat
44.	A Helyi adó tv. 6. § c) pontjába ütközik az az adómérték, amely nincs tekintettel a telkek eltérő sajátosságaira.	Köf.5016/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501620164-szamu-hatarozat
45.	Törvénysértő a telekadó mértéke – és ezért a perben nem alkalmazható – akkor, ha az a perbeli adótárgy értékéhez viszonyítottan aránytalan.	Köf.5009/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500920164-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
46.	A közösségi együttélés helyi szabályainak megalkotása során a helyi önkormányzat más jogszabály rendelkezéseivel ellentétes előírást nem fogalmazhat meg, azonban az önkormányzat más jogszabállyal nem ellentétes kiegészítő szabályokat alkothat. A rendeletalkotásra irányadó törvényi felhatalmazás kereteinek a hiánya miatt a keretek túllépése nem vizsgálható.	Köf.5010/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501020164-szamu-hatarozat
47.	A Helyi adó tv. 6. § c) pontja alapján az adózók teherbíró képességére, a helyi sajátosságokra és az önkormányzat gazdálkodási követelményeire is figyelemmel kell lenni. Ezért az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.	Köf.5008/2016 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820164-szamu-hatarozat
48.	<ul style="list-style-type: none"> Konkrét normakontroll eljárás során törvényellenesnek ítélt rendelkezéssel tartalmilag azonos új önkormányzati szabályozás a korábbi határozat érvei alapján megsemmisítendő. A parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a helyi önkormányzatokról szóló törvény közszolgáltatási kötelezettséget megállapító rendelkezései, és a közúti közlekedésre vonatkozó törvényi szabályok. E törvények és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolás üzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit. 	Köf.5007/2016 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500720163-szamu-hatarozat
49.	<ul style="list-style-type: none"> A Helyi adó tv.-nek az adótevényt egyes elemeit megállapító rendelkezései kőgensek, azokat a helyi jogalkotónak a jogállamiság-jogbiztonság és az adókötelezettség megállapításának garanciális szabályaiként tiszteletben kell tartania. A Helyi adó tv. általános rész 6. § d) pontja általános jellegű felhatalmazás a települési jogalkotók számára a helyi adóterhek könnyítését célzó szabályozás megalkotására. Ugyanakkor ez a felhatalmazás nem erodálhatja a Helyi adó 	Köf.5002/2016 /6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220166-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	tv.-ben az egyes adónemekhez kapcsolódó, adótényállásra vonatkozó kógens szabályokat, mint jogalkotói kereteket.		
50.	A helyi önkormányzat a hulladékgazdálkodás szabályozása során valamennyi felhatalmazó rendelkezésnek köteles eleget tenni a felhatalmazás kereteinek betartásával.	Köm.5001/2016/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kom500120163-szamu-hatarozat
51.	Az időközben hatályon kívül helyezett rendeletre tekintettel az eljárás megszüntetése .	Köf.5.070/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof507020154-szamu-hatarozat
52.	<ul style="list-style-type: none"> A települési adóval összefüggésben nem vehetők figyelembe a Helyi adó tv. – 1/A. § (2) bekezdésében megjelölteken kívüli – rendelkezései. Így nem lehet jelentőséget tulajdonítani a Helyi adó tv. garanciális anyagi szabályainak, és annak sem, hogy a Helyi adó tv. milyen rendelkezéseket tartalmaz a termőfölddel összefüggésben. Amennyiben a tulajdonos egyben egyéni vállalkozóként, mezőgazdasági őstermelőként, avagy jogi személy tagjaként vállalkozási tevékenységet folytat a tulajdonában álló termőföldjén, úgy e tevékenysége kizárja, hogy alanya legyen a települési adónak. Állami tulajdonú föld bejegyzett földhasználója vállalkozási tevékenysége okán nem lehet a települési adó alanya. 	Köf.5068/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506820154-szamu-hatarozat
53.	Az eljárás megszüntetése az indítványban foglalt felülvizsgálat tárgyát képező önkormányzati rendelet módosítása okán.	Köf.5067/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506720154-szamu-hatarozat
54.	Nem törvénysértő az a helyi építési szabályzatban foglalt előírás, amely az erdőhasználatra szánt területen a már meglévő kilátó felújítása során a kilátó magasságának megnövelését lehetővé teszi.	Köf.5064/2015/6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506420156-szamu-hatarozat
55.	Az eljárás megszüntetése az indítványban foglalt felülvizsgálat tárgyát képező önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezése okán.	Köf.5.066/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506620154-szamu-hatarozat
56.	Amennyiben a települési adó tárgya termőföld, úgy a föld haszonbérbeadásából származó jövedelem után keletkezett személyi jövedelem-adófizetési kötelezettség nem zárja ki, hogy az önkormányzat települési adót vessen ki.	Köf.5069/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506920154-szamu-hatarozat
57.	A vízgazdálkodásról szóló törvényben	Köm.5060/201	http://lb.hu/hu/onkugy

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	kapott felhatalmazás alapján az önkormányzat köteles rendeletet alkotni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szabályairól, amennyiben az adott településen található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok.	5/4.	/kom506020154-szamu-hatarozat
58.	A vízgazdálkodásról szóló törvényben kapott felhatalmazás alapján az önkormányzat köteles rendeletet alkotni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szabályairól, amennyiben az adott településen található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok.	Köm.5059/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kom505920154-szamu-hatarozat
59.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5063/2015/2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506320152-szamu-hatarozat
60.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5062/2015/2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506220152-szamu-hatarozat
62.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5061/2015/2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506120152-szamu-hatarozat
63.	Ha absztrakt normakontroll eljárás során a vizsgálni kért önkormányzati rendeleti rendelkezést az érintett önkormányzat hatályon kívül helyezi, úgy az eljárás megszüntetésének van helye.	Köf.5058/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505820154-szamu-hatarozat
64.	A visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik a folyamatban lévő ügyekre is kiterjedő – a fél számára hátrányosabb helyzetet teremtő – rendeletmódosítás.	Köf.5055/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505520153-szamu-hatarozat
65.	Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.	Köf.5054/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505420153-szamu-hatarozat
66.	A helyi építési szabályzat melléklete a szabályozási terv, jogszabálysértő az a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendelet, amely nem tartalmaz szabályozási tervet.	Köf.5053/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505320154-szamu-hatarozat
67.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell	Köf.5051/2015/2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505120152-szamu-

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.		hatarozat
68.	A helyi önkormányzatok a környezetvédelmi törvény felhatalmazása alapján alkothatnak – alkalmi rendezvényeket is érintő – helyi zajvédelmi szabályokat	Köf.5050/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505020154-szamu-hatarozat
69.	<ul style="list-style-type: none"> • Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e. • Telekadó konfiskáló jellegének eldöntése esetén tekintettel kell lenni a több évet átfogó adóztatási gyakorlatra, a tulajdon értékének változására, és egyéb körülményekre is. • A Kúria által már megsemmisített, illetve törvényellenessé nyilvánított önkormányzati rendelet vonatkozásában ismételt eljárásban alkalmazási tilalom elrendelésére kerülhet sor bírói kezdeményezés esetén, a törvényellenesség megállapítására (megsemmisítésére) irányuló eljárás és az alkalmazási tilalom kimondására irányuló eljárás adott esetben elválhat. 	Köf.5047/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504720153-szamu-hatarozat
70.	Törvényellenes az, ha az önkormányzat az adókötelezettség fennállását, vagy fenn nem állását, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé.	Köf.5048/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504820153-szamu-hatarozat
71.	A Helyi adó tv. 6. § d) pontja szerinti felhatalmazáson alapuló mentesség, kedvezmény rendeleti szabályozása akkor felel meg a jogegyenlőség 6. § c) pontja szerinti követelménynek, amennyiben az ésszerű indokokkal alátámasztható. A település megtartóképességének erősítése, a térszerű helyben lakás ösztönzése, a saját források növelése ésszerű alap lehet a vagyoni típusú adók alóli mentességek, kedvezmények megkülönböztető szabályozásakor. Amennyiben azonban az életvitelszerűen helyben lakó adóalany telke nem beépíthető ingatlan, úgy a részére nyújtott adómentesség, kedvezmény ésszerűen nem indokolható az önkormányzat gazdálkodási követelményeivel.	Köf.5053/2014 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505320143-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
72.	Az önkormányzati rendelet bevezető részében pontosan utalni kell azokra a törvényekre, amelyek felhatalmazásán az önkormányzati rendelet nyugszik.	Köf.5044/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504420153-szamu-hatarozat-0
73.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5057/2015 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505720152-szamu-hatarozat
74.	Az Mötv.-ben kapott, a közösségi együttélés szabályainak megsértése kapcsán megalkotott önkormányzati rendelet kerete és korlátja az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése.	Köf.5052/2015 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505220152-szamu-hatarozat
75.	Törvénysértő a nem hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés utólagos módosítása. Nem lehet az alkotmányellenessé minősített absztrakt adótényállási elemek alapján kivetett telekadó-kötelezettséget a konkrét adótárnyállásban az adózón számon kérni még akkor sem, ha a konkrét adókötelezettséget az önkormányzat utóbb adókedvezményel csökkentette.	Köf.5046/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504620154-szamu-hatarozat
76.	Önkormányzati rendelet megalkotásához kapcsolódó polgármesteri vétót követően, amennyiben a képviselő-testület a rendelet eredeti szöveget módosítani kívánja, azt módosító indítványok formájában kell megtenni.	Köf.5043/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504320154-szamu-hatarozat
77.	<ul style="list-style-type: none"> • A normavilágosság követelményének fokozottan kell érvényesülni a szankciót megállapító önkormányzati rendeleti rendelkezés esetében. • A helyi önkormányzat a helyi közügyek körében a központi jogszabályokkal nem ellentétes kiegészítő szabályokat alkothat. • A hatályba-léptető rendelkezés törvényességi vizsgálatakor a Kúria Önkormányzati Tanácsának a jogbiztonságra tekintettel kell mérlegelni: a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő hiánya olyan fokú jogbizonytalanságot teremtett-e, hogy az az önkormányzati rendelet egészének megsemmisítését vonja maga után, vagy a felkészülési idő szűkös volta miatti 	Köf.5042/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220153-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	megsemmisítéssel keletkezik olyan jogbizonytalanság, amely súlyosabb, mint a rendelet hatályában való fenntartása.		
78.	Törvénysértő a telekadó mértéke – és ezért a perben nem alkalmazható – akkor, ha az a perbeli adótárgy értékéhez viszonyítottan aránytalan.	Köf.5038/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503820154-szamu-hatarozat
79.	Az Önkormányzati Tanács által már törvényellenessé nyilvánított önkormányzati rendelet vonatkozásában ismételt alkalmazási tilalom elrendelésére kerülhet sor, ha a törvényellenes rendelkezés alkalmazásán alapuló bírósági eljárás az Önkormányzati Tanács határozatának meghozatalát követően indult, s a törvényellenes rendelkezés alkalmazhatósága a perben vita tárgyává vált.	Köf.5041/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504120154-szamu-hatarozat
80.	Törvényellenes az, ha az önkormányzat az adókötelezettség fennállását, vagy fenn nem állását, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé.	Köf.5039/2015 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503920155-szamu-hatarozat
81.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5032/2015/2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503220152-szamu-hatarozat
82.	A települési önkormányzatnak nincs törvényi felhatalmazása arra, hogy rendeletében az építési engedély kiadásának feltételül a teljes közművesítettség meglétét írja elő. A központi jogszabályok a használatbavételi engedélyhez kötik a közművesítettség igazolását. Ugyanakkor a hatóság az építési engedély iránti egyedi kérelmek elbírálása során figyelemmel lehet arra, hogy a közműellátás a használatbavételi engedély megkéréséig biztosítható-e.	Köf.5028/2015 /7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820157-szamu-hatarozat
83.	<ul style="list-style-type: none"> A települési adóval összefüggésben nem vehetők figyelembe a Helyi adó tv. – 1/A. § (2) bekezdésében megjelölteken kívüli – rendelkezései. Így nem lehet jelentőséget tulajdonítani a Helyi adó tv. garanciális anyagi szabályainak, és annak sem, hogy a Helyi adó tv. milyen rendelkezéseket tartalmaz a termőfölddel összefüggésben. Amennyiben a tulajdonos egyben egyéni vállalkozóként, mezőgazdasági 	Köf.5035/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503520154-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	<p>őstermelőként, avagy jogi személy tagjaként vállalkozási tevékenységet folytat a tulajdonában álló termőföldjén, úgy e tevékenysége kizárja, hogy alanya legyen a települési adónak.</p> <ul style="list-style-type: none"> A mezőőri járulék, amelyet az állam/helyi közhatalom által biztosított közszolgáltatásért, jogszabály alapján, lényegében az adott közszolgáltatás rendelkezésre állásáért kell megfizetni, a Gst. 28. § (1) bekezdés b) pontja szerinti köztehernek minősül. 		
84.	<ul style="list-style-type: none"> A helyi önkormányzat a közösségi együttélés alapvető szabályainak meghatározásakor a rendelet személyi hatályát a helyi választópolgárokon túl is meghatározhatja. A helyi önkormányzat a választási plakát elhelyezésével összefüggésben nem határozhat meg a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartásként külön tényállást. A választási eljárásról szóló törvény a választási plakát szabályozása körében zárt rendszert alkot. 	Köf.5034/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503420153-szamu-hatarozat
85.	A telek térmértékéhez kötött, különböző mértékű adókötelezettség esetében az adóalanyok közötti megkülönböztetésnek ésszerű indoka kell legyen.	Köf.5020/2015 /6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502020156-szamu-hatarozat
86.	A Helyi adó tv. 17. §-a és 21. § a) pontja kógens szabályként a telekadó alapját a telekhez rögzíti. Eszerint a vagyoni típusú telekadó kötelezettséget az adótárgy értékéhez és nem az önkormányzat választása szerinti egyéb adóalaphoz kell kötni. A kivetett telekadó összege önmagában nem teszi törvényessé a vagyontárgy értékétől elszakadó adókötelezettséget.	Köf.5018/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501820153-szamu-hatarozat
87.	A helyi önkormányzatoknak az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában adott rendeletalkotásra való felhatalmazása nem szolgálhat arra, hogy az önkormányzat meghatározott társadalmi csoportot, vagy jól körülhatárolható személyi kört valamely település elhagyására vagy valamely településen való letelepedés megnehezítésére használjanak.	Köf.5017/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501720153-szamu-hatarozat
88.	Nem válik kirívóan eltúlzottá, azaz törvénytörővé az adómérték, amennyiben	Köf.5036/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503620154-szamu-

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	az eléri a Helyi adó tv. 22. §-a szerinti mértéket, azonban a 6. § c) pontja szerinti valorizált érték alatt marad.		hatarozat
89.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5031/2015 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503120152-szamu-hatarozat
90.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte	Köf.5030/2015 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503020152-szamu-hatarozat
91.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy, illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5029/2015 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502920152-szamu-hatarozat
92.	Törvénytől az a helyi építési szabályzat, amelynek elfogadását megelőzően a központi jogszabályokban előírt véleményeztetési eljárás lefolytatása elmaradt, vagy nem a jogszabályokban meghatározott rendben történt.	Köf.5027/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720153-szamu-hatarozat
93.	Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.	Köf.5026/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620154-szamu-hatarozat
94.	Amennyiben az önkormányzat olyan rendeletet hirdet ki, amely nem tartalmaz hatályba léptető rendelkezést, úgy e rendelet közjogilag érvénytelen, ami a rendeletnek a kihirdetése napjára történő visszamenőleges megsemmisítését eredményezi.	Köf.5025/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520154-szamu-hatarozat
95.	Törvényellenes az, ha az önkormányzati jogalkotó az adókötelezettség fennálltát, fenn nem álltát, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé, ugyanakkor az önkormányzati adóhatóság ellenőrzési, illetve adóigazgatási eljárása során – az életvitelszerű lakhatás bizonyítékaként – figyelemmel lehet a lakcímnnyilvántartás adataira.	Köf.5024/2015 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502420155-szamu-hatarozat
96.	Törvényellenes az, ha az önkormányzati jogalkotó az építményadó kötelezettség fennálltát, fenn nem álltát, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé, ugyanakkor az önkormányzati adóhatóság ellenőrzési, illetve adóigazgatási eljárása során – az életvitelszerű lakhatás bizonyítékaként – figyelemmel lehet a	Köf.5023/2015 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502320155-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	lakcímnnyilvántartás adataira.		
97.	A vagyoni és a kommunális típusú adók kivetése eltérő célt szolgál. A vagyoni típusú adó a településen található ingatlan tulajdonát, a kommunális adó pedig a településen igénybe vehető infrastruktúrát adóztatja. Ez a különbség igazolhatja az eltérő szabályozási koncepciót.	Köf.5022/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502220154-szamu-hatarozat
98.	A jogszabályi absztrakció szintjén nem válik kirívóan eltúlzottá, azaz törvénytörtővé az adómérték azért, mert az adózót több, egyenként nagyobb kiterjedésű telke után magasabb évi adókötelezettség terheli. Az arányos mértékű, a hasonló helyzetben lévő - homogén csoportba tartozó - adózókat egyenlően terhelő adó nem minősíthető az adózó tevékenységét közvetetten és nem adóztatási jelleggel befolyásoló gazdasági szabályozó eszköznek.	Köf.5021/2015/7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502120157-szamu-hatarozat
99.	Önkormányzati rendeletben felhatalmazás hiányában nem lehet a szociális támogatás feltételévé tenni nem szociális célú szempontokat.	Köf.5019/2015/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501920155-szamu-hatarozat
100.	Az önkormányzati rendelet módosító rendelkezése a módosított szabályozásba történt beépüléssel végrehajtottá vált. A szabályozási átmenetre vonatkozó rendelkezései azonban hatályban maradnak, amelyek ezért normakontroll tárgyát képezhetik a Kúria eljárásában. Amennyiben az ilyen rendelkezések visszamenőlegesen terhesebbé teszik az anyagi adójogi jogviszonyt, azok törvénytörtését meg kell állapítani.	Köf.5013/2015/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501320155-szamu-hatarozat
101.	A Helyi adó tv. 7. § b) pontja szerinti egységes adómegállapítási kötelezettség nem korlátozza az helyi önkormányzatot a 6. c) pontban, valamint a 22. §-ban az adó mértékének meghatározására vonatkozó mérlegelési szabadságában. Nem sérti a vagyontárgy értékéhez kötött egyenlőséget az, ha az önkormányzat az illetékességi területén eltérő adómértéket alkalmaz az eltérő funkciójú, eltérő értéket képviselő telkek esetében.	Köf.5011/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501120154-szamu-hatarozat
102.	<ul style="list-style-type: none"> Konkrét normakontroll eljárás során törvényellenesnek ítélt rendelkezéssel tartalmilag azonos új önkormányzati szabályozás a korábbi határozat érvei alapján megsemmisítendő. 	Köf.5014/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501420154-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	<ul style="list-style-type: none"> A parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a helyi önkormányzatokról szóló törvény közszolgáltatási kötelezettséget megállapító rendelkezései, és a közúti közlekedésre vonatkozó törvényi szabályok. E törvények és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolásüzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit. 		
103.	A Kúria Önkormányzati Tanácsa az önkormányzati rendelet törvényessége vizsgálatára irányuló eljárását felfüggesztheti, ha a meghozandó döntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amely az Alkotmánybíróság előtt folyamatban van.	Köf.5008/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820153-szamu-hatarozat
104.	A bíró az Alaptörvénynek megfelelő, alkotmányos törvénynek alávetetten köteles eljárni. Az Alkotmánybíróság határozata a Kúria törvényességi eljárásában előkérdés akkor, ha a kúriai eljárásban a törvényi szabály érdemben befolyásolja a meghozandó döntést.	Köf.5004/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500420154-szamu-hatarozat
105.	Törvénytörő az az önkormányzati szabályozás, amely a lakásbérleti jogviszony térítési díj ellenében történő megszüntetését ahhoz köti, hogy a bérlő a település közigazgatási területén kívülre költözzön.	Köf.5003/2015 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500320154-szamu-hatarozat
106.	A normahierarchiában azonos tárgykörben rendelkező jogszabályokat egymással és az Alaptörvénnyel is összhangban kell értelmezni, alkalmazni.	Köf.5005/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500520153-szamu-hatarozat
107.	A Kúria Önkormányzati Tanács konkrét normakontroll hatáskörének gyakorlása során csak a perben alkalmazandó jogszabály, jogszabályi rendelkezések törvényességét vizsgálja felül.	Köf.5002/2015 /3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220153-szamu-hatarozat
108.	A fővárosi önkormányzatot terhelő össze települési érdekű feladat esetén a kerületi önkormányzat a telekadó mértékének meghatározásakor a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti „helyi sajátosság” körében köteles értékelni azt a körülményt, hogy illetékességi területén köztemető közszolgáltatási funkcióval terhelt telek is van, mivel e közszolgáltatásnak a kerületi önkormányzat – és az önkormányzatot	Köf.5066/2014 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506620144-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	alkotó helyi közösség - is érintettje.		
109.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha azt nem a jogszabály által erre feljogosított személy illetve szerv kezdeményezte.	Köf.5001/2015 /2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500120152-szamu-hatarozat
110.	Nincs helye absztrakt normakontroll eljárás lefolytatásának, ezért az eljárást meg kell szüntetni, ha az indítvány benyújtója az indítványt annak elbírálását megelőzően visszavonta.	Köf.5052/2014 /7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505220147-szamu-hatarozat
111.	A fővárosi önkormányzatot terhelő ösztételepülési érdekű feladat esetén a kerületi önkormányzat a telekadó mértékének meghatározásakor a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti „helyi sajátosság” körében köteles értékelni azt a körülményt, hogy illetékességi területén köztemető közszolgáltatási funkcióval terhelt telek is van, mivel e közszolgáltatásnak a kerületi önkormányzat – és az önkormányzatot alkotó helyi közösség - is érintettje.	Köf.5060/2014 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506020144-szamu-hatarozat
112.	Az önkormányzat felelős vagyongazdálkodásra vonatkozó kötelezettsége nem indokolhatja önkormányzati norma megalkotását akkor, amikor az önkormányzatnak sem felhatalmazása, sem autonóm jogalkotási jogköre nincs a szabályizásra.	Köf.5059/2014 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505920144-szamu-hatarozat
113.	Kizárólag a helyi önkormányzat jogosult a település nevével megegyező domain nevet választani közvetlenül a .hu közdomain alá történő delegálás esetén. A települési önkormányzat ugyanakkor nem kötheti engedélyéhez domain nevének (vagy annak ragozott, rövidített, toldalékos, mozaikszavas változata) keresztlinkes beágyazását.	Köf.5058/2014 /5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505820145-szamu-hatarozat
114.	A fővárosi önkormányzatot terhelő ösztételepülési érdekű feladat esetén a kerületi önkormányzat a telekadó mértékének meghatározásakor a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti „helyi sajátosság” körében köteles értékelni azt a körülményt, hogy illetékességi területén köztemető közszolgáltatási funkcióval terhelt telek is van, mivel e közszolgáltatásnak a kerületi önkormányzat – és az önkormányzatot alkotó helyi közösség - is érintettje.	Köf.5057/2014 /4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505720144-szamu-hatarozat
115.	A települési önkormányzat nem írhatja elő	Köf.5051/2014	http://lb.hu/hu/onkugy

	Döntés tartalma	Döntés száma	Link
	szociális ellátás igénybevételének feltételeként azt, hogy a kérelmező családja kertművelést folytasson.	/3.	/kof505120143-szamu-hatarozat

2. A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntéseinek vizsgálata 2017 június és 2018 március közötti időszakra vonatkozóan

I. Bevezetés

Mint ismert 2012 január 1-től az önkormányzati rendeletek felülvizsgálatának rendje is megváltozott, míg korábban helyi jogszabállyal kapcsolatban felmerülő alkotmányossági, és törvényességi probléma esetén is, a megfelelő indítványra az Alkotmánybíróság járt el. Az Alaptörvény hatályba lépésével azonban a kizárólag alkotmányossági problémát hordozó esetekben létezik alkotmánybírósági hatáskör a helyi joganyaggal kapcsolatban. A csak törvényességi, illetve alkotmányossági és törvényességi³⁸⁹ problémával egyaránt terhelt helyi rendeletet a Kúria, annak is az Önkormányzati Tanácsa vizsgálhatja felül.

Fontos kiemelni az Önkormányzati Tanács eljárásával kapcsolatban, hogy a Kúria az önkormányzati rendeletek vizsgálata terén kialakítja saját gyakorlatát, alapvetően az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatához kötődően, illetve annak rendszerébe illeszkedve. Az Önkormányzati Tanács eljárása során számos határozatot hozott, amelyekkel saját magára nézve állapít meg fontos szabályokat, elvi tételeket, alkalmazkodva ezekhez a későbbiekben.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa működésének első 3 évének tapasztalatait rendszerbe foglalva tartalmazza *Tilk Péter: A Kúria Önkormányzati Tanácsa helyi jogalkotással kapcsolatos elvárásai* című kézikönyve, amelynek legnagyobb jelentősége az Önkormányzati Tanács elvi döntéseinek tematikus rendezettségű összegyűjtése. 2015-től kezdődően több tanulmány is született az újabb Kúriai döntések tartalmának vizsgálata tárgyában.³⁹⁰

II. Az önkormányzati rendeletek törvényességi felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás

Az Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdése értelmében „[a] Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét”, amely rendelkezést a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 127. §-a tovább pontosít: „[a] Kormány a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter irányításával, a kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.”

³⁸⁹ Az Alkotmánybíróság szerint az indítvány nem fogadható be, ha nem csak Alaptörvénybe ütközés, hanem más jogszabályba ütközés kérdése is felmerül az ügyben, mert ekkor az Alkotmánybíróságnak az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény. 37. § (1) bekezdése alapján nincs hatásköre az indítványt elbírálni.

³⁹⁰ Ld. még: Havasi Bianka: Telekadó tárgya a köztemető? – a Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlata. *Jegyző és közigazgatás* 2015:(3) pp. 29-30. (2015); Tilk Péter – Havasi Bianka – Kovács Ildikó: A helyi adókat szabályozó önkormányzati rendeletek felhatalmazáshoz kötöttsége a Kúria esetjogában. *Jogtudományi közlöny* 70:(2) pp. 111-117. (2015); Tilk Péter – Havasi Bianka: A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntéseinek elvi megállapításai – az eljárási kérdések vonatkozásában – I. rész. *Új magyar közigazgatás* 7:(3) pp. 78-84. (2014); Tilk Péter – Havasi Bianka – Kovács Ildikó: A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntéseinek elvi megállapításai – az eljárási kérdések vonatkozásában – II. rész. *Új magyar közigazgatás* 7:(4) pp. 93-100. (2014); Tilk Péter – Havasi Bianka – Kovács Ildikó: Az önkormányzati rendeletek megsemmisítésének időbeli hatálya a Kúria gyakorlatában. *Jegyző és közigazgatás* 16:(5) pp. 10-11. (2014)

1. Az önkormányzati rendeletek alkotmánybírósági vizsgálata

Az Möt. 129. § d) pontja értelmében „[a] helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter a helyi önkormányzatokért felelős miniszterrel egyetértésben a kormányhivatal javaslatának megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormánynál annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját.” Azaz önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközése esetén a kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszteren keresztül kezdeményezheti a rendelet alkotmánybírósági felülvizsgálatát. Az AB-hoz való indítvány benyújtásának lehetősége a korábbiakhoz képest korlátozott, hiszen az AB ma már csak az önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközését vizsgálja, továbbá a kormányhivatal csak az önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszteren és a Kormányon keresztül kérheti az alaptörvény-ellenes rendelet egészének vagy valamely részének a megsemmisítését. A kormányhivatal az önkormányzati rendelet alkotmánybírósági felülvizsgálatára irányuló indítványát 45 napon belül terjeszti elő a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternél. A miniszter ezt követően szükség esetén az indítvány módosítására, kiegészítésére hívhatja fel az indítványt benyújtó kormányhivatalt. Amennyiben a kifogásolt rendeletet hatályon kívül helyezték, vagy oly módon módosították, hogy az már nem minősül alaptörvény-ellenesnek, a kormányhivatal erről értesíti a minisztert, aki tájékoztatja az AB-t.³⁹¹ Továbbá, ha a miniszter nem ért egyet az indítvány tartalmával és ezért nem kezdeményezi az alkotmánybírósági felülvizsgálatot, kötelessége erről az indítványt tevő kormányhivatalt értesíteni. Fontos kiemelni azt is, hogy míg korábban az AB eljárását bárki, érintettség nélkül kezdeményezhette (utólagos absztrakt normakontroll),³⁹² addig az új szabályozás értelmében a helyi önkormányzati rendeletek alkotmánybírósági vizsgálatához az érintettséghez kötött alkotmányjogi panasz benyújtása szükséges.

2. Az önkormányzati rendeletek vizsgálata a Kúria Önkormányzati Tanácsa által

2.1. A jogszabálysértő önkormányzati rendelet

Abban az esetben, ha a kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely részét jogszabálysértőnek tartja, a Kúria Önkormányzati Tanácsának eljárását kezdeményezheti, amelyre az önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a határidő eredménytelen elteltétől számított 15 nap áll rendelkezésére. Az Önkormányzati Tanácsnak az indítvány beérkezésétől számított 90 napon belül meg kell hoznia határozatát, azonban amennyiben szükség van rá, az ítélezési határidő 30 nappal meghosszabbítható.³⁹³ Az indítvány tartalmi kellékeit az Möt. 136. § (3) bekezdése sorolja fel, amely szerint meg kell jelölni a vizsgálandó önkormányzati rendeletet, a jogszabálysértőnek vélt rendelkezést, azon jogszabályi rendelkezést, amelyet az önkormányzati rendelet sért, valamint annak okát, hogy az adott rendelkezést a kormányhivatal miért tartja. A Kp. 146. § (1) bekezdése értelmében, ha a Kúria megállapítja, hogy az önkormányzati rendelet vagy annak valamely része más jogszabállyal ellentétes: a) a rendeletet vagy annak rendelkezését megsemmisíti, b) az eljárás megindítását követően hatályon kívül helyezett rendelet vagy rendelkezés más jogszabályba ütközését állapítja meg, c) kimondja, hogy a kihirdetett, de még hatályba nem lépett rendelet vagy rendelkezés nem lép hatályba. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése alapján a megsemmisített önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése a Kúria határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon hatályát veszti, és e naptól nem

³⁹¹ A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet 11. § (1)–(3) bekezdései

³⁹² Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 21. § (2) bek.

³⁹³ A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 141. § (3) bekezdés

alkalmazható³⁹⁴, a kihirdetett, de hatályba nem lépett önkormányzati rendelet vagy annak rendelkezése pedig nem lép hatályba, míg a (4) bekezdés kimondja, hogy ettől eltérő időpont is megállapítható, amennyiben a jogbiztonság vagy az önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó jogalanyságok alapvető jogainak védelme ezt indokolja.

2.2. A helyi önkormányzati jogalkotási kötelezettsége elmulasztása

Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatok feladatkörükben eljárva a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezése érdekében, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján rendelet alkotnak. A helyi önkormányzatok jogalkotásra szóló felhatalmazása kötelezettséget keletkeztet, amelynek elmulasztása sérti a jogállamiság követelményét, ezért a törvény hatékony eszközt biztosít a központi államhatalomnak, hogy a mulasztást mielőbb orvosolni tudja.³⁹⁵ A helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítása és a jogalkotási kötelezettség pótlása során kétlépcsős megoldással találkozunk. Első lépésként az Möt. 137. § (1) bekezdése értelmében a kormányhivatal kezdeményezi a Kúriánál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. A Kp. 148. § (2) bekezdése értelmében az indítványnak tartalmaznia kell: a) a törvényi rendelkezést, amely alapján az önkormányzat jogalkotási kötelezettsége fennáll, b) annak okát, hogy az indítványozó miért tartja megállapíthatónak a jogalkotási kötelezettség elmulasztását, valamint c) mulasztás elbírálásához szükséges önkormányzati rendeletet. Ezt követően a folyamat kétirányú lehet: a bíróság vagy megállapítja a mulasztást, vagy nem. Amennyiben nem állapít meg mulasztást, az eljárás lezárul, az önkormányzatnak pedig nem kell rendeletet alkotnia. A második lépésre így tehát akkor kerülhet sor, ha a bíróság a mulasztást megállapította és a megadott határidőn belül az önkormányzat nem tett eleget jogalkotási kötelezettségének.³⁹⁶ Ebben az esetben a kormányhivatal ismét a Kúriához fordul és kezdeményezi a Kúriánál a mulasztás kormányhivatal által történő pótlásának elrendelését.³⁹⁷

Jogosan merülhet fel annak a kérdése, hogy nem eredményezett-e volna egyszerűbb, gyorsabb eljárást e két lépcső összevonása, a Kúria azonban több döntésében (így például a Köm.5009/2013/3. sz. határozatában) is kimondta, hogy a rendeletpótlás az önkormányzati autonómiába történő rendkívül erős külső beavatkozás, ezért megfelelő garanciákra kell nyugodnia. A Kúria szerint tehát azáltal, hogy az eljárás nem automatikus, az érintett önkormányzatnak tulajdonképpen lehetősége van egészen a Kúria rendeletpótlást elrendelő határozatának meghozataláig a rendelet megalkotására, amellyel a hazai szabályozás megfelelő garanciát biztosít az önkormányzatok számára. Az már egy további kérdés azonban, hogy ha az adott önkormányzat a rendeletét a határidő lejártáig nem alkotja meg, illetve a kormányhivatal és a Kúria irányába tájékoztatással nem él, akkor az önkormányzat a rendeletpótlás elrendeléséig eleget fog-e tenni rendeletalkotási kötelezettségének?

A mulasztás megállapításánál nem csak azt kell figyelembe venni, hogy adott képviselő-testület törvényben kifejezetten kimondott jogalkotási kötelezettségét nem teljesíti. Az AB kimondta, hogy mulasztásnak minősül az is, ha „valamely alapvető jog érvényesüléséhez jogszabályból

³⁹⁴ Kp. 147. § (1) bekezdés „Ha az önkormányzati rendelet vagy rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói indítvány alapján került sor, a megsemmisített önkormányzati rendelet, illetve annak rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.”

³⁹⁵ Boros Anita – György István – Lantos Ottó – Major Mónika – Temesi István: Az új önkormányzati törvény értelmezése. Gyakorlati kézikönyv igazgatási szakembereknek és polgármestereknek. Menedzser Praxis, Budapest, 2012. 8.2.6.

³⁹⁶ Kp. 149. § (1) bekezdés

³⁹⁷ Kp. 150. § (1) bekezdés

szükségszerűen következik az újabb jogszabály megalkotásának kényszere,³⁹⁸ illetve a jogalkotó szerv jogszabályalkotó kötelezettségének konkrét felhatalmazás nélkül is köteles eleget tenni, ha azt észleli, hogy az a feladat- és hatáskörének ellátásához feltétlenül szükséges.³⁹⁹ Egyébiránt mulasztásnak tekintendő az is, ha a megalkotott jogszabály megfosztja az állampolgárokat alkotmányos joguk érvényesítésétől, vagy ha valamely jogszabályból, jogszabályi felhatalmazásból további jogalkotás következik.⁴⁰⁰

Számos kérdés merül fel a kormányhivatal pótlási jogával kapcsolatban is. Az MÖtv. 138. § (1) bekezdése kimondja, hogy „[a] kormányhivatal vezetője a rendeletet a helyi önkormányzat nevében, az önkormányzati rendeletre irányadó szabályok szerint alkotja meg azzal, hogy a rendeletet a kormányhivatal vezetője írja alá és a Magyar Közlönyben kell kihirdetni.” Alapvető kérdésként merül fel, hogy a kormányhivatal mennyiben képes a helyi viszonyoknak megfelelő szabályozás megalkotására? E kérdés adekvát megválaszolásában nagy szerepe van annak, hogy az érintett önkormányzatok és a kormányhivatal milyen mértékben képes az együttműködésre, illetve kiemelkedő fontossága van a kormányhivatal jártasságának is az olyan ügyek vonatkozásában, amelyek e helyi viszonyokat érintik. A kormányhivatal által megalkotott rendelet egyébiránt nagyobb nyilvánosságot kap, mintha azt az önkormányzat alkotta volna meg, mivel a kormány megbízott által megalkotott önkormányzati rendeletet a Magyar Közlönyben kell kihirdetni és meg kell küldeni a jegyzőnek, hogy az önkormányzati rendelet kihirdetésére vonatkozó helyi szabályozással azonos módon a rendeletet tegye közzé. A kormányhivatal vezetője által alkotott rendelet módosítását és hatályon kívül helyezését az önkormányzat az adott cikluson belül nem kezdeményezheti, a módosításra a kormányhivatal vezetője jogosult.⁴⁰¹ Mindemellett könnyen előfordulhat olyan eset is, hogy a bíróság által megállapított határidő elteltével a kormányhivatal megindítja a rendeletpótlási-eljárást, valamint ezzel párhuzamosan az érintett önkormányzat is megalkotja a rendeletet. Ilyen esetben célszerűbb az önkormányzat jogalkotásának elsőbbséget engedni, azaz a kormányhivatal vezetőjének jogalkotási jogkörének elmaradására kell, hogy sor kerüljön. Kiemelendő még, hogy a kormányhivatal vezetője által megalkotott rendelet esetén elméleti szinten fennállhatna az önfelügyelet veszélye, ezért ezt az eshetőséget törvényben kell rendezni (egészen pontosan azt, hogy a kormányhivatalok által megalkotott rendeletek törvényellenessége esetén ki jogosult fórumhoz fordulni, illetőleg melyik fórumnál teheti ezt meg). Erre való tekintettel a rendelet alaptörvény-ellenessége esetén az alapvető jogok biztosán keresztül, vagy egyedi ügyben bírói kezdeményezésre van lehetőség orvosolni a jogsértést. Felmerülhet az a kérdés is, hogy mi a teendő abban az esetben, ha a kormányhivatal vezetője sem látja el a rendeletalkotási kötelezettségét? Ebben az esetben indokolt a kormányhivatal vezetőjével szemben is felelősségi alakzatot érvényesíteni, hiszen ilyenkor alapvető alaptörvényi kötelezettségének nem tesz eleget.

III. A Kúria Önkormányzati Tanácsának 2017 júniusa és 2018 márciusa közötti időszakban hozott döntéseinek vizsgálata

Az Önkormányzati Tanács 2017. június 1-je és 2018. március 31-e között 18 döntést hozott mindet határozat formájában, azaz az ügyet érdemben vizsgálta.

Az adott időszakban született 19 határozatból 7 alapját jogalkotási kötelezettség elmulasztása adta.

---

³⁹⁸ 159/B/1993. AB határozat

³⁹⁹ 22/1990. (X. 16.) AB határozat

⁴⁰⁰ 317/E/1990/7. AB határozat

⁴⁰¹ MÖtv. 138. § (3) bek.

1. A Kúria a Köm.5016/2017/4. számú határozatában a kormányhivatal kezdeményezésére megállapította, hogy Terem Község Önkormányzata törvényen alapuló⁴⁰² jogalkotási kötelezettségének nem tett eleget, amikor nem alkotta meg a 2017. évi költségvetésről szóló rendeletét. A kormányhivatal a törvény előírásoknak megfelelően eljárva határidő tűzésével hívta fel az érintett önkormányzatot a rendelet megalkotására, ennek eredménytelen eltelte után azonban a Kúria Önkormányzati Tanácsához fordult. A Kúria érvelése értelmében az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése „a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között” hatalmazza fel a helyi önkormányzatokat rendeletalkotásra, az f) pontja értelmében „meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik”. Megállapítható, hogy a költségvetési rendelet megalkotása közvetlenül az Alaptörvényre visszavezethető jogalkotási felhatalmazást jelent a helyi önkormányzatok számára. A Kúria kitért továbbá a kormányhivatal által idézett törvényi rendelkezésekre is így a Hatásköri tv. 138. § (1) bekezdés b) pontja, értelmében: „[a] képviselő-testület gazdálkodási feladata és hatásköre: [...] megalkotja a helyi önkormányzat költségvetéséről szóló rendeletet, illetve az ahhoz kapcsolódó egyéb rendeleteket.” E kötelezettség abból is következik, hogy az Áht. 3. § (3) bekezdése értelmében az államháztartás önkormányzati alrendszerének egyik eleme a helyi önkormányzat, amely ekként központi költségvetési források felhasználója. Az Áht. alapvetően szinten megfogalmazott, az átlátható működés biztosításának egyik feltétele pedig az, hogy a helyi önkormányzat a központi költségvetésből származó forrásokat normatív módon rögzítse. Az Áht. 6/C. § (1) bekezdés első mondatát értelmében a helyi önkormányzat bevételeit és kiadásait a helyi önkormányzat költségvetése tartalmazza. A helyi önkormányzat számára tehát a költségvetés megalkotása mind az Alaptörvényből, mind az Áht.-ből, mind a Hatásköri tv.-ből eredő törvényi kötelezettség.

2. A Köm.5017/2017/6. számú, a Köm.5024/2017/4. számú, valamint a Köm.5023/2017/3. számú határozatokban a Kúria a zárszámadási rendelet megalkotásának elmulasztását vizsgálta Érpatak és Terem Községek esetében. Érpatak Község Önkormányzata sem a 2015. év, sem a 2016. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét, míg Terem Község Önkormányzata a 2016. évi költségvetési végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletének megalkotását mulasztotta el. A Kúria döntésének alapja – mindhárom esetben – a Hatásköri tv. 138. § (1) bekezdés k) pontja (a képviselő-testület „elfogadja a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolót (zárszámadás), ennek keretében elfogadja a normatív költségvetési hozzájárulásoknak a költségvetési törvény előírása szerinti elszámolását”) és az Áht. 91. § (1) bekezdése („A helyi önkormányzat költségvetésének végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet tervezetét a jegyző készíti elő és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztését követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen. A zárszámadási rendelet tervezetével együtt a képviselő-testület részére tájékoztatásul be kell nyújtani a kincstár 68/B. § szerinti ellenőrzése keretében a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolójával kapcsolatosan elkészített jelentését.”). A Kúria továbbá hivatkozik korábbi 5060/2013/5. számú határozatában megfogalmazott tételre is, „hogy a helyi önkormányzatok költségvetése az államháztartás rendszerébe tartozik, annak részét alkotja. Az Áht. pedig kötelezően előírja, hogy az önkormányzatok költségvetését, valamint a költségvetés végrehajtására vonatkozó zárszámadást önkormányzati rendeletben kell megállapítani. Az Áht. tehát a szóban forgó tárgykörök tekintetében egyértelműen szabályozási kötelezettséget határoz meg. Az önkormányzatok szabályozási autonómiája nem terjed addig, hogy a zárszámadási rendelet megalkotására vonatkozó törvényi kötelezettségét mellőzze. Az önkormányzat a törvény által kötelezően meghatározott feladat- és hatáskörében köteles eljárni, s ez vonatkozik a jogalkotási kötelezettségére is.” Fentiekre tekintettel megállapította, hogy a zárszámadási rendelet

---

⁴⁰² A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: Hatásköri tv.) 138. § (1) bekezdés b) pontja, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 6/C. § (1) bekezdése

megalkotása elengedhetetlen az önkormányzatok törvényes működéséhez, így határidő tűzésével e kötelezettségek teljesítésének pótlására hívta fel az érintetteket.

3. A Kúria a Köm.5038/2017/5. számú határozatában kifejtette, hogy Érpatak Község Önkormányzata a Köm.5017/2017/6. számú határozatban foglalt jogalkotási kötelezettség teljesítésére irányuló felhívás ellenére sem alkotta meg a 2015. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét, amelyre tekintettel jelen határozatban rögzítette a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetőjének rendeletpótlási jogosultságát. A Kúria korábbi döntéseivel megegyezően (Köm.5009/2013/3. számú, Köm.5025/2013/7. számú határozatok) kimondta, hogy „a törvényi felhatalmazás által kötelező rendeletalkotás elmulasztása – adott esetben – a közügyek intézésének akadálya lehet az adott településen, a rendelet meg nem alkotása a helyi választópolgárok jogait és kötelezettségeit közvetlenül érinti.” Erre tekintettel a kormányhivatal vezetőjének 2018. május 30. napjáig Érpatak Község Önkormányzata nevében meg kell alkotnia a zárszámadási rendeletet.

4. Köm.5019/2017/3. számú, valamint a Köm.5020/2017/3. számú határozatokban az Önkormányzati Tanács a helyi építési szabályzattal kapcsolatban felmerülő jogalkotási kötelezettség elmulasztását vizsgálta a kormányhivatal indítványa alapján. Mindkét esetben a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ngvtv.) 6/H. § (1) bekezdés a) pontjából eredő jogalkotási kötelezettséget mulasztottak el az érintett önkormányzatok. Az Ngvtv. 6/H. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a közlekedési infrastruktúra-beruházással érintett települések önkormányzatainak kötelezettsége, hogy településrendezési eszközeiket – ha a közlekedés infrastruktúra-beruházás szerepel az Országos Településrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben (a továbbiakban: OTrT) – a települési tanulmányterv települési önkormányzatnak való benyújtásától számított négy hónapon belül összhangba hozzák az OTrT 9. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Jelen két ügyben az érintett önkormányzatok az Ngvtv. 6/H. § (11) bekezdése alapján fennálló településrendezési eszköz elfogadására vonatkozó kötelezettségének az Ngvtv. 6/H. § (10) bekezdése szerinti javaslatnak megfelelően nem tett eleget, az ismételt törvényességi felhívás sem vezetett eredményre. Ennek következtében a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházás megvalósításához szükséges helyi jogi környezet megteremtése nem valósult meg. Jelen ügyekben megtörtént a települési tanulmányterv települési önkormányzatnak való benyújtása, ezért az attól számított 4 hónapon belül az érintettek mérlegelési lehetőség nélkül kötelesek voltak összhangba hozni a településrendezési eszközeiket az OTrT-ben foglaltakkal. Ha önkormányzat ezen törvényi kötelezettségét határidőre nem teljesít az építető jogosult az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnál a településrendezési eszköz, vagy annak módosítása hiánytalan tervezetének benyújtásával kérelmezni a településrendezési eszköz módosítására irányuló eljárást. Az érintett önkormányzatok az Ngvtv. 6/H. § (10) bekezdés szerinti javaslatnak megfelelően a településrendezési eszközeiket nem hozta összhangba, nem módosította a település helyi építési szabályozásáról szóló rendeletét. A Kúria megállapította, hogy az Ngvtv. 6/A. § (1) bekezdés a) pontja egyértelműen szabályozási kötelezettséget határoz meg. Az önkormányzatok szabályozási autonómiája nem terjed addig, hogy a településrendezési eszközeik módosítására vonatkozó törvényi kötelezettségét mellőzze. A fentiekre figyelemmel a Kúria elvi tételként mondta ki, hogy „a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló törvény alapján a közlekedési beruházással érintett önkormányzat köteles településrendezési eszközeit a helyi építési szabályzata módosításával összhangba hozni az országos településrendezési tervről szóló törvény előírásaival.”

Az Önkormányzati Tanács további 3 határozatában a közterület használatáról szóló önkormányzati rendeleteket vizsgálta.

1. A Köf.5025/2017/5. számú határozatával megsemmisítette Apátfalva Község Önkormányzata Képviselő-testületének közterület használatára vonatkozó önkormányzati rendeletét, tekintettel a rendelet bevezető részének jogszabálysértésére, valamint a rendelet normatartalmának nem egyértelmű voltára⁴⁰³, illetve a rendelet hozzáférhetőségének hiányosságaira. A rendelet bevezető része nem megfelelően tartalmazta a felhatalmazó rendelkezés megjelölését, amelyet az érintett önkormányzat a bevezető rész módosításával próbált kezelni, a jogalkotásról szóló 2011. évi CXXX. törvény 8. § (2) bekezdése értelmében erre nincs lehetőség. A Kúria elvi tételként állapította meg, hogy „Önkormányzati rendelet bevezető rendelkezését a jogalkotásról szóló törvény szerint nem lehet módosítani. Módosítás helyett helyesbítés vagy kijavítás címén a rendelkezés érdemének megváltoztatására nincs törvényes lehetőség.”

2. Köf.5030/2017/3. számú határozatában elrendelte Gödöllő Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közterület használatának szabályozását tartalmazó rendeletének bizonyos rendelkezéseinek megsemmisítését az önkormányzat rendeletalkotási lehetőségén történő túlterjeszkedés miatt. A vizsgált rendelet értelmében ugyanis közterület-használati engedély szükséges – többek között – a politikai rendezvények megtartásához. Az indítványozó kormányhivatal, valamint a Kúria álláspontja értelmében azonban az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése alapján a helyi közügyek intézése körében a törvény keretei között hatalmazza fel a helyi önkormányzatokat rendeletalkotásra. E rendelkezés szerint „feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.” Az Alkotmánybíróság 4/2007. (II. 13.) AB határozatában a jelen ügyben vizsgált önkormányzati rendelkezés értelmében vett politikai rendezvényt a gyülekezési jog körébe tartozónak minősíti. Ilyen álláspontot képviselt a Kúria Önkormányzati Tanácsa is a Köf.5.005/2012/6. számú határozatában. Mindkét döntés leszögezi, hogy a gyülekezési jog gyakorlásának részletes szabályait a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gyt.) tartalmazza. A politikai rendezvények feltételeinek szabályozására sem a Gyt., sem más jogszabály nem ad jogszabályi felhatalmazást a helyi önkormányzatnak önkormányzati rendeletalkotásra a gyülekezés további feltételhez kötését illetően. Ebből adódóan a Kúria egyetértett az indítványozó kormányhivatallal, aki szerint az önkormányzatok sem eredeti, sem származtatott jogkörben nem alkothatnak rendeleti szintű szabályokat e tevékenység gyakorlásával kapcsolatban. Az Önkormányzati Tanács elvi tételként mondta ki, hogy „A politikai rendezvények lebonyolításához szükséges közterület-használati hozzájárulás önkormányzati rendeletben való norma szintű szabályozására sem a Gyt., sem más törvény nem ad lehetőséget.”

3. Köf.5022/2017/4. számú határozatában a Kúria azt vizsgálta, hogy az önkormányzatok a közterület-használat vonatkozásában hatóságként, közigazgatási eljárásban vagy tulajdonosként magánjogi alapokon járhatnak-e el. A Kúria figyelembe vette korábbi határozatai alapján kialakult gyakorlatát, amely szerint „a közterület-használat önkormányzati hatósági ügy, melyben az önkormányzat megfelelő fórumának közigazgatási határozatot kell hoznia, és az így meghozott határozattal szemben a közigazgatási fórumrendszerén a jogorvoslati lehetőséget is biztosítani kell.” Erre tekintettel a Kúria döntésében az alábbi elvi tartalmú rendelkezést hozta: „A közterület-használati jogosultság megadására irányuló jogviszony tárgyát komplex, közjogi-közigazgatási kapcsolatrendszerbe ágyazódó önkormányzati hatósági ügy képezi. Kifejezetten ebben a közigazgatási jogi keretben a szabályozásnak ugyanakkor többféle megoldása lehet. A

---

⁴⁰³ A normavilágosság, egyértelműség követelményével már számos korábbi ügy kapcsán foglalkozott a Kúria, így például a Köf.5015/2012/6. számú és a Köf.5016/2014/5. számú határozatokban.

szerezési kapcsolat nem kizárt a közigazgatási anyagi és eljárási jogviszony körébe illeszkedő módon, mögöttes magánjogi szabályok alkalmazása mellett.”

Az Önkormányzati Tanács további 4 döntésében vizsgálta a települési- és a telekadóval kapcsolatban felmerülő kérdéseket.

1. Köf.5028/2017/4. számú határozat alapjául szolgáló indítványban az érintett kormányhivatal álláspontja szerint törvénytörő Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének rendelete, amely nem különböztet az adóalanyok között a törvényi tartalomnak megfelelően. Túllépi a törvényi kereteket az a települési adóra vonatkozó rendelkezés, amely szerint az adó alanya általánosságban a természetes személy. E tekintetben a kormányhivatal hivatkozik a Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5.025/2016/4. számú határozatára. Az érintett rendelet továbbá az életvitelszerű tartózkodás fogalmát többféleképpen is megfogalmazza, amellyel az adóalanyi kör célzott meghatározását éri el, azaz egy vagyonnal és vagyoni joggal nem rendelkező, azt hozzátartozói kapcsolat révén sem élvező, de a településen lakó, lényeges körülményeivel leírható, társadalmi (közösségi) csoportról van szó a rendelet meghatározása által. A Kúria a vizsgált rendeletet kihirdetésére visszamenő hatállyal megsemmisítette azt és elvi véleményeként fogalmazta meg, hogy „a törvény által tiltott, önkényes különbségtételt valósít meg, ha az adójogi szabályozás a jogalanyok között teherviselő képességük ellenében határozza meg kötelezettségeik mértékét, igazolható legitím cél nélkül.”

2. A Köf.5027/2017/4. számú határozatban a települési adó lehetséges tárgyát vizsgálta, ugyanis az indítványozó szerint a helyi adókról szóló törvény értelmében települési adóval nem terhelhető olyan adótárgy, amelyre már kiterjed törvényben meghatározott közteher hatálya. Az indítványozó álláspontja értelmében a vizsgált rendelet lakás adóztatását rendelte el, amely vagyon az építményadó tárgyát képezi tekintet nélkül arra, hogy az újonnan létrehozott, vagy sem, így a települési adó tárgyaként történő megjelölésére nincs lehetőség abban az esetben sem, amennyiben az önkormányzat hatályban lévő helyi adóról szóló rendeletei a települési adók tárgyát mentesítik a helyi adókötelezettség megfizetése alól. A Hatv. 1/A. § (2) bekezdésének értelmezése kapcsán már állást foglalt a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5028/2016/4. számú határozatában, melyben kifejtett elvi jellegű megállapítását jelen ügyben is irányadónak tartotta. Erre figyelemmel rögzítette, hogy „a Hatv. 1/A. § (1) bekezdése alapján települési adó formájában a helyi adókról szóló törvényben szereplő különböző típusú helyi adókat nem szabályozhat újra azon alapon, hogy a Hatv. 1/A. § (2) bekezdése lehetővé teszi a Hatv. rendelkezéseinek – az 1/A. § (2) bekezdésében megjelölt rendelkezéseit kivéve – figyelmen kívül hagyását a települési adó szabályozásánál. A jogalkotónak nem lehetett a célja a Hatv. 1/A. § (2) bekezdésének megalkotása során a települési adó bevezetésére felhatalmazást adó 1.§ (1) bekezdése, valamint a korlátozó rendelkezéseket előíró 1/A. § (1) bekezdése szerinti generális szabály felülírása.” A Kúria kimondta, hogy „olyan adótárgy, amely a Hatv.-ben meghatározott bármely helyi adó hatálya alá tartozik, települési adózás alá nem vonható még abban az esetben sem, ha a települési adó tárgyát mentesítik az egyéb helyi adófizetési kötelezettség alól.”

3. A Köf.5037/2017/4. számú határozatában megállapította, hogy az érintett önkormányzat nincs tekintettel a közteherviselés elvére és a jogegyenlőségre, ha az adófizetési kötelezettséget rendszeti szempontú magatartás kikényszerítése céljához köti. Vállalkozó – ilyen minőségére tekintettel – továbbá nem lehet települési adó alanya. Jelen ügyben a Kúria a termőföldadó, mint települési adó kérdését vizsgálta, mint ahogy tette ezt korábban a Köf.5.015/2016/17. számú és a Köf.5.036/2016/5. számú határozataiban.

4. A telekadóval kapcsolatos kérdéseket az Önkormányzati Tanács már számos esetben vizsgálta és állapított meg elvi jelentőségű tételeket. A telekadó mértékére vonatkozó rendelkezés

törvényességét vizsgáló Köf.5001/2013. számú határozatában megállapította, hogy „a vagyoni típusú adók célja az arányos közteherviselés elvének megvalósítása: a vagyoadó alapja minden adóalany vonatkozásában ugyanaz, a vagyontömeg, jelen esetben az ingatlantulajdon. Az adókötelezettség törvényi okból, a tulajdonolt vagyontömegre tekintettel keletkezik”. Ez azt jelenti, hogy a kötelezettség tartalma, mértéke a vagyontömeg értékéhez igazodó kell legyen. A Köf.5021/2016/3. számú határozatában arra mutatott rá, hogy a helyi önkormányzatoknak a telekadó mérték meghatározása során tekintettel kell lenniük a telkek közművesítettségében, közúton történő megközelíthetőségében rejtő értékére is. A Köf.5018/2016/4. számú határozat azt emelte ki, hogy az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző eltérő forgalmi értéket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is. Továbbá megjelent az a szempont is, hogy adott kategórián belül ne legyen olyan nagy eltérés, ami jogszerűen nem indokolható. A Köf.5047/2015/3. számú határozatban rögzített azon tételt is, hogy a telekadó konfiskáló jellegének eldöntése esetén tekintettel kell lenni a több évet átfogó adóztatási gyakorlatra, a tulajdon értékének változására és egyéb körülményekre is. Jelen ügy elbírálásánál figyelembe vette továbbá a Köf.5042/2016/5. számú, a Köf.5009/2016/4. számú, Köf.5042/2016/5. számú, valamint a Köf.5024/2016/5. számú határozataiban foglalt rendelkezéseket is. Korábbi döntéseinek figyelembevételével jelen ügy sajátosságaihoz igazodva az Önkormányzati Tanács megállapította, hogy „súlyosan aránytalan a forgalmi érték 200%-át elérő mértékű éves telekadó, mert az egy félév alatt felemészti az adóztatott ingatlan értékét.”

A Kúria két esetben a közösségi együttélés szabályairól szóló önkormányzati rendeleteket vizsgálta.

1. A Köf.5026/2017/3. számú határozatában az Alapvető Jogok Biztosának indítványára az Önkormányzati Tanács azt vizsgálta, hogy az önkormányzati rendelet kifogásolt része, amely közigazgatási bírság kiszabásával sújtja a közterületi állatetetést, valamint a magánterületen való állatetetés egyes eseteit, összhangban van-e az önkormányzat számára rendeletalkotási felhatalmazást adó alaptörvényi, törvényi rendelkezésekkel, valamint a jogalkotási törvény által megfogalmazott követelményekkel. A Kúria Önkormányzati Tanácsa szerint helytálló az indítványozó azon álláspontja, melynek értelmében az önkormányzati rendelet vitatott rendelkezései a Jat. 2. § (1) bekezdése szerinti normavilágosság és egyértelműség követelményébe ütköznek. Továbbá a Jat. 3. §-a értelmében a szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű. Teljes mértékű párhuzamosságról, azaz korábbi jogszabállyal tartalmilag megegyező jogalkotásról jelen esetben nem volt szó, ugyanakkor a rendelet által tiltott etetés körén belül elhelyezhető „közterületet szennyező” etetést illetően a Kúria rámutatott arra, hogy a szabálysértési törvény már tartalmazza a köztisztasági szabálysértés tényállását. Az Önkormányzati Tanács által megállapítást nyert, hogy a köztisztaság védelme más jogszabályok által már biztosítva van, mind a közterületek, mind pedig a közterületen kívüli ingatlanok vonatkozásában. A rendelet jelen ügyben vizsgált szabályai tehát a Jat. 3. §-át sértő párhuzamosságot eredményeznek, amelyre tekintettel megsemmisítette e részeket a Kúria.

2. A Köf.5032/2017/4. számú határozat alapját szintén az Alapvető Jogok Biztosának indítványa adja Tihany Község közösségi együttélés szabályairól szóló rendeletével kapcsolatban. Megállapítható, hogy az önkormányzat illetékességi területén a külön célú menetrend szerinti személyszállító szolgáltatást nyújtó járművel végzett személyszállítási szolgáltatással kapcsolatos hátrányos jogkövetkezmények tekintetében helyi szinten két párhuzamos szabályozás van: a közösség együttélést szabályozó rendelet, valamint az önkormányzat egy további rendelete. A Jat. 3. §-a szerint azonban az „azonos vagy hasonló életviszonyokat (...) szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni”, továbbá a „szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos”. Az Önkormányzati Tanács megállapítása szerint nem áll fent a párhuzamosság,

ugyanis a két rendelet meghatározott cselekmény vonatkozásában a többes jogkövetkezmény alkalmazását helyezi kilátásba, amely önmagában nem jogellenes, hiszen elvileg egyidejűleg különböző felelősségi alakzatok valósulhatnak meg. Ugyanazon felelősségi alakzat tekintetében a többes szankcionálás azonban már sérti a jogbiztonság elvét, ezáltal az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével ellentétes. Jelen esetben az önkormányzat vizsgálat rendeletei helyszíni bírság, valamint közigazgatási bírság kiszabását is lehetővé teszik. Az Önkormányzati Tanács szerint jogbizonytalanságot okoz, hogy a közigazgatási hatóság e kettő között adott cselekmény megítélése vonatkozásában „válogathat”. Az indítvánnyal támadott rendeletben a szankció meghatározása további jogalkotási okból is aggályos, mégpedig a jogalkotási felhatalmazás tekintetében. Tekintve, hogy a vitatott rendelet nem a szabályozási szempontból releváns (ágazati) felhatalmazáson alapul, ezért az ugyanazon ágazatra vonatkozó jogkövetkezményi szabályozása ütközik a Személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 49. § (3) bekezdés c) pontjába.

IV. Összegzés

Az áttekintett Kúriai döntések alapján megállapítható, hogy az Önkormányzati Tanács által 2012. januárjában megkezdett munka során kimunkált elvi tételeket, megállapításokat a későbbiekben folyamatosan alkalmazza, hivatkozik rájuk, illetve kimunkálja további tételeit a vizsgálandó ügyek kapcsán felmerülő egyedi sajátosságokhoz igazodva.

Látható az is, hogy mind a kormányhivatalok, mind az önkormányzatok figyelemmel követik az Önkormányzati Tanács döntéseit és az abban megfogalmazott elvárásokat. A kormányhivatalok által benyújtott indítványokban megfigyelhető, hogy egy felmerülő probléma kapcsán a Kúria döntését kéri egy korábbi döntésében kimondott elvi tétele alapján. Az ügyben érintett önkormányzatok állásfoglalásukban szintén gyakran hivatkoznak a Kúria döntéseire.

Meglátásom szerint az Önkormányzati Tanács munkájának megkezdésekor elsősorban az Alkotmánybíróság gyakorlatára támaszkodott, döntéseiben gyakran hivatkozott korábbi alkotmánybírósági döntésre, ezzel szemben elmúlt másfél, két évben már a jól kialakított rendszerének köszönhetően egyre gyakrabban idézi fel saját megállapításait döntéseinek alátámasztása, megalapozása érdekében.

3. A Kúria egyes döntéseinek elvi tartalma – frissített határozattár

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
1.	Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Tihany Község Önkormányzata Képviselő-testülete közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 13/2013. (VII. 4.) számú önkormányzati rendelete 1. § (4) bekezdése, valamint 4/A. §-a törvényt sértő, és	<ul style="list-style-type: none"> Az indítványozó szerint az önkormányzat „a jogellenesen végzett különleges személyszállítási szolgáltatás” tevékenységének tilalmazása során a Mötv.-ben kapott felhatalmazás keretén túlterjeszkedik, a szabályozás szabálysértési normákat ismét, illetőleg magasabb szintű államigazgatási normák által szankcionált 	Köf.5032/2017/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503220174-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	ezért azokat megsemmisíti.	tevékenységet szankcionál.		
2.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Veresegyház Város Önkormányzat Képviselő-testületének a városi infrastruktúrafejlesztési települési adóról szóló 1/2017. (III.3.) önkormányzati rendelete törvényellenes, ezért azt 2017. december 31-ei hatállyal megsemmisíti</p> <p>A döntés elvi tartalma: <i>„Olyan adótárgy, amely a Hatv.-ben meghatározott bármely helyi adó hatálya alá tartozik, települési adózás alá nem vonható még abban az esetben sem, ha a települési adó tárgyát mentesítik az egyéb helyi adófizetési kötelezettség alól.”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> A Hatv. 1/A. § (1) bekezdése értelmében: „Az önkormányzat az illetékességi területén rendelettel olyan települési adót, települési adókat vezethet be, amelyet vagy amelyeket más törvény nem tilt. Az önkormányzat települési adót bármely adótárgyra megállapíthat, feltéve, hogy arra nem terjed ki törvényben szabályozott közteher hatálya. A települési adónak nem lehet alanya állam, önkormányzat, szervezet, továbbá – e minőségére tekintettel – vállalkozó.” A kormányhivatal indítványa szerint a települési adó bevezetését elrendelő Ör. adótárgyakat meghatározó rendelkezése túlterjeszkedett a Hatv. 1/A. § (1) bekezdésén. Megállapítható, hogy a lakás, mint vagyontárgy – létesítési időpontjától függetlenül – törvényben (Hatv. 11. §) meghatározott közteher (építményadó) hatálya alá tartozik, ezért települési adó tárgya a Hatv. 1/A. § (1) bekezdése alapján nem lehet. Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5028/2016/4. számú határozatában, melyben kifejtett elvi jellegű megállapítását a Kúria jelen ügyben is irányadónak tartja. 	Köf.5027/2017/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720174-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
3.	<p>Rendelkező rész: megállapítja, hogy Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 17/2015. (V. 29.) számú önkormányzati rendeletének 8. § a-b) pontja törvénytörtő, és ezért azokat megsemmisíti</p> <p>Nincs elvi megállapítás</p>	<ul style="list-style-type: none"> • közterületen, illetve a közterületnek nem minősülő területeken való állatetést szankcionáló rendelkezéseit sérelmezte • aggályos, hogy a közterületek rendjére vonatkozó szabályok között található rendelkezések közigazgatási bírság kiszabásával fenyegetik azokat a személyeket, akik közterületen állatokat etetnek, valamint közterületnek nem minősülő ingatlanon vadon élő vagy kóbor állatot etetnek • Ör. 8. § a) pontja a Szabstv. 196. § (1) bekezdés a-b) pontjában szabályértessé minősített törvényi tényállást magában foglalja, ezért annak Ör. általi jogsértessé minősítése és 200 000 forint mértékű közigazgatási bírsággal sújtása törvénytörtő. 	Köf.5026/2017/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620173-szamu-hatarozat
4.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Gödöllő Város Önkormányzatának Gödöllő város közterületeinek használatáról, a közterületek és vásárok rendjéről szóló 23/2015.(X.16.) önkormányzati rendelete 3. § (2) bekezdés 14. pontjának „politikai” szövegrésze, továbbá az önkormányzati rendelet 6. melléklet i) pontja törvényellenes, ezért a rendelkezéseket</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Felhívta az érintett önkormányzatot az Ör. 3. § (2) bekezdés 14. pontjának módosítására és a 6. melléklet i) pontjának a hatályon kívül helyezésére, mivel álláspontja szerint azok magasabb szintű törvényi szabályba ütköznek. • közterület-használati hozzájárulás meglétét és az ezzel kapcsolatos díjfizetési kötelezettséget előíró önkormányzati szabályozásra – figyelemmel az Alkotmánybíróság 	Köf.5030/2017/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503020173-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>megsemmisíti</p> <p>A döntés elvi tartalma: <i>„A politikai rendezvények lebonyolításához szükséges közterület-használati hozzájárulás önkormányzati rendeletben való norma szintű szabályozására sem a Gyt., sem más törvény nem ad lehetőséget.”</i></p>	<p>4/2007.(II.13.) AB határozatára is – rendeletalkotási jogosultság hiányában jogszerűen nincs lehetőség.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kezdeményezés szerint az érintett önkormányzat nem volt jogosult a politikai rendezvényekre vonatkozó helyi szintű normatív szabályozásra. • A Möt. 4. §-a alapján a „helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak. • a Kúria megállapította, hogy az Ör. indítványban megjelölt rendelkezései az adott tárgykört érintően rendeletalkotási jog hiányában törvénysértő szabályozásnak minősülnek. 		
5.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a települési adóról szóló 13/2017.(II.23.) számú önkormányzati rendelete törvénysértő, és ezért azt kihirdetése napjára visszamenőleg megsemmisíti</p> <p>A döntés elvi tartalma: <i>„A törvény által tiltott, önkényes különbségtételt valósít</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az indítvány szerint törvénysértő, hogy az Ör. 5. §-a nem különböztet az adóalanyok között a törvényi tartalomnak megfelelően. Túllépi a törvényi kereteket az a települési adóra vonatkozó rendelkezés, amely szerint az adó alanya általánosságban a természetes személy. • Az életvitelszerű tartózkodás fogalmának a 	Köf.5.028/2017/4	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820174-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p><i>meg, ha az adójogi szabályozás a jogalanyok között teherviselő képességük ellenében határozza meg kötelezettségeik mértékét, igazolható legitim cél nélkül.”</i></p>	<p>meghatározása nem egyértelmű az Ör.-ben, pedig ez fontos lenne több szempontból is.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kormányhivatal megállapítja, hogy az Ör. rendelkezései lényegében azt jelentik, hogy a települési adó megfizetésére viszonylag egy szűk adózói csoportot köteleznek, egy olyan csoportot, amely a településen tulajdonnal, vagyonértékű joggal, önkormányzati lakás bérleti jogával nem rendelkezik, illetve ezen jogokkal rendelkezőknek nem hozzátartozói, nem szállásépület lakói, nem kiskorúak, nem minősülnek tanulónak, regisztrált álláskeresőnek, foglalkoztatásuk nem megoldott és rendszeres pénzellátásban sem részesülnek. A települési adót tehát éppen azoknak a személyeknek kellene megfizetniük, akik vagyoni, vagy jövedelmi viszonyaik alapján szociálisan rászorultnak minősülnek • A helyi önkormányzatoknak a kormányhivatal szerint nincs felhatalmazásuk arra, hogy meghatározott társadalmi csoportot, vagy jól körülhatárolható személyi kört valamely település elhagyására szorítsanak, vagy megnehezítsék a letelepedésüket rendeleteikkel. A rendelet célja ezért alapjogokat korlátoz és sérti az 		

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
		<p>egyenlő bánásmód követelményét.</p> <ul style="list-style-type: none"> Az Ör. rendelkezései azon túl, hogy nem felelnek meg az adóztatás céljának, sértik az Alaptörvénynek a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, ellentétesek az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Etv.) 4. § b) pontjával és a 7. § (1) bekezdésével, a 8. § és a 9. §-ával. 		
6.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Apátfalva Község Önkormányzat Képviselő-testületének a közterület használatáról szóló 12/2013. (V. 1.) számú rendelete törvényt sértő, ezért azt megsemmisíti</p> <p>A döntés elvi tartalma: <i>„Önkormányzati rendelet bevezető rendelkezését a jogalkotásról szóló törvény szerint nem lehet módosítani. Módosítás helyett helyesbítés vagy kijávitás címén a rendelkezés érdemének megváltoztatására nincs törvényes lehetőség.”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Az Étv. az adott tárgyban még elvileg sem ad felhatalmazást önkormányzati rendeleti szabályozásra Az Ör. 10. § (1) bekezdés első mondata szerint a közterület használat közérdekből (kerékpárút, játszótér, parkolóhely, gázvezeték- és szennyvízcsatorna építése) miatt bármikor korlátozható. A bíróság álláspontja szerint ez a rendelkezés nem egyeztethető össze a normavilágosság követelményével. 	Köf.5025/2017/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520175-szamu-hatarozat
7.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati beruházásban megvalósuló útépítésről és az útépítéshez kapcsolódó lakossági hozzájárulás</p>	<p>Útépítésről és az útépítéshez kapcsolódó lakossági hozzájárulás megfizetéséről</p> <ul style="list-style-type: none"> Rendeletalkotási jogosultság hiányában nem felel meg a fenti jogszabályhelyeknek az 	Köf.5.012/2017/6	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501220176-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>megfizetéséről szóló 21/2015. (XI. 27.) számú önkormányzati rendeletének</p> <p>- bevezető részében „az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében,” szöveg,</p> <p>- 1. §-ának „valamint az önkormányzati beruházásban megvalósuló útépitéshez kapcsolódó” szövege,</p> <p>- 2. §-ának „továbbá a Baja város területén önkormányzati beruházásban megvalósuló helyi közút építésére, valamint az azokkal érintett ingatlanok tulajdonosai által az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 28. § (2) bekezdés szerint fizetendő útépitési hozzájárulásra” szövege,</p> <p>- 6. §-át megelőző „Önkormányzati kezdeményezésre megvalósuló útépités” címe és 6. §-a,</p> <p>- 7. §-ának „útépitési hozzájárulás, az” szövege és (3) bekezdése,</p> <p>- 8. §-ának (2) bekezdése törvényt sértő, és emiatt azokat megsemmisíti</p> <p>A döntés elvi tartalma: <i>„A helyi önkormányzat központi szinten már szabályozott tárgyban, arra vonatkozóan ellentétes tartalommal nem alkothat rendeletet és nem vonhat e tárgyhoz tartozó kérdést más rendeleti szabályozása körébe se.”</i></p>	<p>Ör. bevezető részének az eredeti jogalkotói hatáskörre utaló része, valamint az Ör. 1. §-ának azon rendelkezése, mely szerint a rendelet célja, hogy meghatározza az önkormányzati beruházásban megvalósuló útépitéshez kapcsolódó lakossági hozzájárulás megfizetésének szabályait. Ugyanez mondható az Ör. 2. §-ának a rendelet hatályára vonatkozó fordulatáról.</p>		

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
8.	<p>Döntés elvi tartalma: „A Kúria a normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felbatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse. „</p> <p>ugyanaz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Köf.5003/2017/4. • Köf.5.002/2017/5 	Indítvány elutasítása	Köf.5008/2017/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820174-szamu-hatarozat
9.	<p>Döntés elvi tartalma: „Az Önkormányzatnak elvitathatatlan joga, hogy településpolitikája részeként ingatlangazdálkodási politikát folytasson és abhoz – a jogszerűség keretei között – helyiadó-rendszeri eszközöket is igénybe vegyen.”</p>	Bírói kezdeményezés elutasítása	Köf.5007/2017/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500720174-szamu-hatarozat
10.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének az építményadóról szóló 35/1995. (XII. 15.) számú rendelete 2010. január 1–2011. december 31-ig hatályos 4. § (4) bekezdésének „bejelentett állandó lakosként” szövegfordulata törvényellenes volt</p> <p>Döntés elvi tartalma: „Az építményadó esetében az érintett önkormányzat nincs tekintettel az adófizetési kötelezettségben érvényesítendő jogegyenlőségre akkor, ha a vagyontömeg értékén és az adóalany teherbíró képességén</p>	Építményadó	Köf.5006/2017/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500620173-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>túli szempontokat is értékel, így az adófizetési kötelezettséget az adóalany igazgatási szempontú lakhatásától teszi függővé.”</i>			
11.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>A helyi önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozó támogatások feltételeinek a törvényes keretek közötti megállapítása a Szoc. tv. rendelkezéseit önmagában nem sérti.</i></p> <p>Ugyanaz még:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5045/2016/3 sz. 	települési támogatás - Indítvány elutasítása	Köf.5001/2017/ 5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500120175-szamu-hatarozat
12.	<p>Döntés elvi tartalma: ugyanaz, mint a Köf.5008/2017/4. sz.</p>	Bírói kezdeményezés elutasítása	Köf.5003/2017/ 4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500320174-szamu-hatarozat
13.	<p>Döntés elvi tartalma: ugyanaz, mint a Köf.5008/2017/4. sz.</p>	Bírói kezdeményezés elutasítása	Köf.5.002/2017/ 5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220175-szamu-hatarozat
14.	<p>Rendelkező rész:</p> <ul style="list-style-type: none"> • közösségi együttélés szabályairól szóló • Dunavarsány Önkormányzat képviselő-testületének az állatok tartásáról szóló 23/2012. (IX. 21.) Ökt. számú rendelete törvénysértő, és emiatt azt megsemmisíti <p>Döntés elvi tartalma: <i>A szabályozás egysége érdekében nem közömbös, hogy a jogalkotás tárgya ne forgácsolódjon szét különböző tartamú önkormányzati rendeletek között. Törvény által meghatározott felhatalmazás mellett attól eltérően, eredeti jogalkotói jogkörben a helyi önkormányzat nem alkothat rendeletet.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kúria állapítsa meg a hivatkozott önkormányzati rendeleti helyeknek a magasabb szintű jogforrások idézett szakaszai rendelkezéseibe ütközését • nem korlátozó, hogy például az állattartással kapcsolatos épületek, építmények meghatározott védőtávolságait be kell tartani. • Vagyis építmények – rendeltetésre tekintet nélkül – védőtávolsága meghatározható, de csakis az építési szabályzat keretei között. 	Köf.5.005/2017/ 3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500520173-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
15.	Döntés elvi tartalma: <i>A településképi bejelentési eljárás önkormányzati szabályozása szükségképpen korlátozza a tulajdonhoz való jog részjogosítványainak gyakorlását.</i>	Településképi kötelezési eljárás - Indítvány elutasítása	Köf.5050/2016/ 4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505020164-szamu-hatarozat
16.	Döntés elvi tartalma: <i>Nem áll szemben a helyi adókról szóló törvénnyel a telekadó mértékének a törvényes adómaximum alatti meghatározása, ha az adó mértéke az adott telek tekintetében nem konfiskáló és az érintett önkormányzat kellő indokát adja a törvényi szempontok (a helyi sajátosságok) figyelembe vételének.</i>	Telekadó - Indítvány elutasítása	Köf.5049/2016/ 7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504920167-szamu-hatarozat
17.	Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 30/2012. (X.01.) önkormányzati rendelet 2. § (2)-(3)-(4) bekezdése, valamint 1. számú melléklete más jogszabályba ütközött , ezért e rendelkezések nem alkalmazhatók a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő 5.K.27.192/2016. számú ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben Döntés elvi tartalma: <i>Amikor a jogalkotó akként rendelkezik, hogy egy adott szabályozási tárgyat a helyi építési szabályzatnak kell tartalmaznia, akkor abhoz egyben a helyi építési szabályzat elfogadásához kapcsolódó garanciális rendelkezések</i>	Közösségi együttélés	Köf.5048/2016/ 3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504820163-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>érvényesülését is előírja.</i>			
18.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A kormányhivatal egy adott önkormányzati rendelettel (rendelkezéssel) szemben – más-más problémák alapján – többször is élhet törvényességi felhívással.</i> • <i>Helyi építési szabályzatban nem adható az önkormányzati képviselő-testületnek olyan felhatalmazás, hogy a normatív szabályok alól egyedi döntésekkel előre nem meghatározott eltéréseket engedélyezhet.</i> 	Rendeleték törvényességi felügyelete	Köf.5043/2016/6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504320166-szamu-hatarozat
19.	<p>Rendelkező rész:</p> <p>A polgármester által javasolt, de a képviselő-testület által meg nem szavazott (meg nem szavaztatott) napirend alapján meghozott képviselő-testületi döntések érvényesek-e ?</p> <p>Döntés elvi tartalma:</p> <p><i>Az önkormányzati döntéshozatali eljárás garanciális szabálya a tárgyalási napirend képviselő-testületi elfogadása.</i></p>	<p>Rendeletalkotás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az önkormányzatoknak a saját maguk által elfogadott és hatályos szervezeti és működési szabályzat betartására kötelezettségük van a jogállami mérce szerint • Ezen képviselő-testületi ülés azonban határozatképtelen volt, ezért – ahogy az indítványozó utalt rá – a napirendről sem tudott dönteni. • Ezen bekezdése értelmében a határozatképtelen ülést 15 munkanapon belül változatlan napirenddel kell összehívni. A napirendi javaslatához készült előterjesztéseket nem kell ismételt megküldeni a képviselők számára. Jelen ügyben a 	Köf.5046/2016/8.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504620168-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
		<p>másnapra összehívott képviselő-testületi ülés az SZMSZ 13. § (3) bekezdésében meghatározott 15 munkanapon belülinek minősül, a 2016. szeptember 6-ai jegyzőkönyv – s az indítványban foglaltak – alapján megállapítható, hogy a korábban javasolt napirendet tárgyalta az érintett önkormányzat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A c) pont szerint ide tartozik a javasolt napirend szavazásra bocsátása, a d) pont alapján pedig a napirend tárgyában hozott döntés kihirdetése. Jelen ügy iratai, és az indítványozó közlése alapján megállapítható, hogy a javasolt napirend szavazásra bocsátása nem történt meg, azaz a képviselő-testület el nem fogadott napirend alapján tárgyalta. 		
20.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>ugyanaz, mint a</i> Köf.5001/2017/5. számú határozat</p>	<p>Települési támogatás - Indítvány elutasítása</p>	<p>Köf.5045/2016/ 3.</p>	<p>http://lb.hu/hu/onkugy/kof504520163-szamu-hatarozat</p>
21.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>A Kormányhivatal csak azon önkormányzati rendeletek, illetve önkormányzati rendeleti rendelkezések vizsgálatát kérheti a Kúriától, amelyre nézve korábban eredménytelen törvényességi felhívást bocsátott ki. Amennyiben az érintett önkormányzat a törvényességi felhívásban</i></p>	<p>Építési szabályzat - Indítvány elutasítása</p>	<p>Köf.5044/2016/ 3.</p>	<p>http://lb.hu/hu/onkugy/kof504420163-szamu-hatarozat</p>

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>foglaltakat elfogadta és a törvényességi felhívásban foglaltaknak megfelelően intézkedett a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, akkor ebben az eljárásban a kormányhivatalnak nem nyílik meg a normakontroll kezdeményezési joga.</i>			
22.	<p>Rendelkező rész: telekadó + Harkány</p> <p>Döntés elvi tartalma: Az a vagyoni típusú adó, amely egy év alatt felemészti az ingatlan forgalmi értékét, ellentétes a közteherviselés általános elveivel, ezért ebben az esetben a több évet átfogó adóztatási gyakorlat vizsgálatára nincs szükség.</p>		Köf.5042/2016/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220165-szamu-hatarozat
23.	<p>Rendelkező rész:</p> <ul style="list-style-type: none"> • közösségi együttélés alapvető szabályai • Zalakaros <p>Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott, az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodásról szóló 8/2014. (IV. 29.) számú rendelet</p> <p>A döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>A hajléktalan személyeknek a településen lévő valamennyi zöldterületről való kizárása nem egyeztethető össze az emberi méltóság védelmével.</i> <i>A szabálysértési szankciót tartalmazó normákkal szemben fokozott elvárás, a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani. • A (3) bekezdés pedig kimondja, hogy törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. • felhatalmazást kapnak a helyi önkormányzatok, 	Köf.5040/2016/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504020163-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>• <i>A közterületen való életvitelszerű tartózkodásra felhatalmazó törvényi szabályt megszorítóan kell értelmezni. A megszorító értelmezés azt jelenti, hogy a közterületen való életvitelszerű tartózkodás csak ott lehet tilalmazott, ahol a védendő értékek – a közrend, közbiztonság, közegészség, kulturális értékek védelme – kifejezetten, tényszerűen igazolhatóan érvényesülést kívánnak.</i></p>	<p>rendeletben kijelölik a közterület meghatározott részeit, ahol az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás jogellenesnek minősül.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nem jelölhető ki az adott település valamennyi közterület • A szabályozás négy ilyen célt jelöl meg: a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelmét. • szankciókat normákkal szemben fokozott elvárás, a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom. • Az Ör. Melléklet 7. pontja „közparkokat, zöldterületeket” említ. hajléktalan személyeknek a településen lévő valamennyi zöldterületről való kitiltása nem egyeztethető össze az emberi méltóság védelmével sem. • Az Ör. Melléklet 8. pontja a közterületek kijelölt részei közé sorolja a nyilvános sportpályákat és egyéb sportlétesítményeket, a 9. pontja a szociális, kulturális intézményeket. azonban nem igazolható – legalábbis az önkormányzat a normakontroll eljárásban 		

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
		<p>nem igazolta –, hogy mely védett érték áll a szabályozás mögött.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Ör. fenti szövegében a közhasználatra szolgáló, nyilvánosság számára megnyitott terület szerepel. Ez kétséget kizáróan általános, meghatározásra szoruló fogalom. • Az Ör. Melléklet 11. pontja a kijelölt közterületek közé sorolja az „egyéb utak és ezek külső szélétől mért 50 méteres távolságon belüli, önkormányzati tulajdonban álló terület.” A Kúria fentebb már megállapította, hogy az ún. hajléktalanrendeletekben meghatározott tilalmazott területek tekintetében az „egyéb” gyűjtő-megfogalmazás nem elfogadható, rámutatott, hogy ebben az esetben a szankcióval járó magatartást meghatározó normával szembeni Jat. 2. § (1) bekezdésben megfogalmazott követelmény nem érvényesül. 		
24.	<p>A döntés elvi tartalma: <i>Sérti az Alaptörvény számos rendelkezését, illetve az Alaptörvényen alapuló törvényes rendet, sérti továbbá a bírói döntések végrehajtásához fűződő jogbiztonság elemi érdekét, ha a helyi önkormányzat a bíróság által egyszer már</i></p>	<p>Lakcím-bejelentés és -nyilvántartás helyi szabályozása</p>	<p>Köf.5030/2016/3.</p>	<p>http://lb.hu/hu/onkugy/kof503020163-szamu-hatarozat</p>

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>megsemmisített önkormányzati rendeletet tartalmában újraalkot. Mindez – különösen ismétlődés esetén – alappal veti fel az önkormányzati képviselő-testület Alaptörvénnyel ellentétes működését.</i>			
25.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X.1.) önkormányzati rendelet 12. § (1) és (2) bekezdése törvénysértő, ezért e rendelkezéseket megsemmisíti.</p> <p>Döntés elvi tartalma: Törvénysértő és az Alaptörvénnyel is ellentétes az az önkormányzati szabályozás, amely a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartásnak minősíti annak lakhatását, akire nem jut 6 m² lakrészt.</p>	közösségi együttélés	Köf.5047/2016/2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504720162-szamu-hatarozat
26.	<p>Döntés elvi tartalma: Az üzletek éjszakai nyitva tartásának szabályozása során a helyi önkormányzatok figyelembe vehetik az ott lakók pihenéshez, egészséges környezethez való jogát.</p>	üzletek éjszakai nyitva tartása - Indítvány elutasítása	Köf.5037/2016/4	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503720164-szamu-hatarozat
27.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Kiskunmajsa Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott, a helyi adókról szóló 38/2015. (XI.30.)</p>	helyi adó	Köf.5036/2016/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503620165-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>önkormányzati rendelet 7. § 3. pontja, 8. § 3. pontja és 2. számú melléklete törvénysértő, ezért visszamenőleg megsemmisíti</p> <p>Döntés elvi tartalma: <i>A jogbiztonság és a jogszabály alkalmazására történő felkészüléshez szükséges kellő idő sérelmét is jelenti – az adómentesség lejárta előtt egy hónapos felkészülési idővel – adót kivetni az eredetileg adómentes időszakra.</i></p>			
28.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>Nem lépi túl a felbatalmazás kereteit az önkormányzat akkor, amikor a törvényi szabályoktól eltérő személyi körre állapít meg jogosultságot.</i></p>	Indítvány elutasítása	Köf.5034/2016/7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503420167-szamu-hatarozat
29.	<p>Rendelkező rész:</p> <ul style="list-style-type: none"> A Kúria megállapítja, hogy Monostorpályi Község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési adóról szóló 24/2016. (XII.1.) önkormányzati rendelete 2. § (1) bekezdés a) pontjának „...„természetes”, és „...valamint” fordulata, a 2. § (1) bekezdés b) pontjának „b) az az a) pontba nem tartozó,” fordulata törvénysértő, ezért ezen fordulatokat megsemmisíti megállapítja, hogy Monostorpályi Község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési adóról szóló 24/2016. (XII.1.) önkormányzati rendelete 7. § (3) bekezdése törvénysértő, ezért azt 2016. december 	Települési adó	Köf.5025/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520164-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>31-i hatállyal megsemmisíti</p> <p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tullépi a törvényi kereteket az a települési adóra vonatkozó önkormányzati rendelet, amelynek alanya általánosságban a természetes személy. • <i>Az önkormányzati rendeletnek egyértelműen utalnia kell arra, ha egyes rendelkezései – az egész rendelethez képest – eltérő időben lépnek hatályba.</i> • <i>A helyi adó rendeletnek az adókötelezettség minden feltételére ki kell terjednie, az adókötelezettséget indokolatlanul nem lehet párhuzamos helyi normában szabályozni.</i> 			
30.	<p>Rendelkező rész:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a telekadóról szóló 44/2009. (12. 12.) számú rendelete 2. § (1) bekezdése „V. körzet V/6. Az V/1-V/5 közé tartozó területek kivételével minden terület 140 Ft.”, valamint 2 § (2) bek.”V. körzet külterület” szövegrésze törvényellenes, ezért e rendelkezéseket megsemmisíti; • megállapítja, 	Telekadó	Köf.5024/2016/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502420165-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>hogyan Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a telekadóról szóló 44/2009. (12. 12.) számú rendelete 2. § (1) bekezdése 2014. december 31. napjáig hatályban volt „V. körzet V/6. Az V/1-V/5 közé tartozó területek kivételével minden terület 80 Ft.” szövegrésze törvényellenes volt</p> <p>Döntés elvi tartalma: <i>A telekadóról szóló szabályozás során a törvényben meghatározott elvek alkalmazása körében igazodni kell ahhoz a szemponthoz, hogy az adómérték az adótárgy telek forgalmi értékéhez képest ne legyen túlzott.</i></p>			
31.	<p>Rendelkező rész: A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapítja, hogy Kisköre Város Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 9/2015. (XI.25.) önkormányzati rendelet 31. § (1) bekezdése a C-26-os telektömb vonatkozásában törvénysértő, ezért azt megsemmisíti.</p> <p>Döntés elvi tartalma: <i>A helyi önkormányzatoknak a telekadó mértékének meghatározása során tekintettel kell lenni a telkek – közművesítettségében, közúton történő megközelíthetőségében rejlő – értékére is.</i></p>	Telekadó	Köf.5021/2016/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502120163-szamu-hatarozat
32.	<p>Döntés elvi tartalma: Törvénysértő a telekadó mértéke akkor, ha az a perbeli adótárgy értékéhez viszonyítottan aránytalan</p>	Telekadó	Köf.5033/2016/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503320163-szamu-

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>ugyanaz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Köf. 5009/2016/4. sz. • Köf.5038/2015/4. sz. 			hatarozat
33.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>A helyi önkormányzatok a helyi adókról szóló törvényben szereplő különböző típusú helyi adókat nem szabályozhat újra települési adó néven. Települési adó formájában a növényzet földterület nagysága szerinti adóztatása valójában a telekadó alapja szerinti adóztatást jelent.</i></p>	Települési adó	Köf.5028/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820164-szamu-hatarozat
34.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>Az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző eltérő forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.</i></p>	Telekadó	Köf.5018/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501820164-szamu-hatarozat
35.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>Az adómérték akkor ütközik a Helyi adó tv. 6. § c) pontjába, amennyiben az bizonyítható a Kúria előtt folyamatban lévő normakontroll eljárásban.</i></p>	Indítvány elutasítása - Építményadó	Köf.5027/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720164-szamu-hatarozat
36.	<p>Döntés elvi tartalma: <ul style="list-style-type: none"> • <i>A Kormányhivatal csak azon önkormányzati rendeletek, illetve önkormányzati rendeleti rendelkezések vizsgálatát kérheti a Kúriától, amelyre nézve korábban (eredménytelen) törvényességi felhívást bocsátott ki. Ebben az eljárásban a normakontroll kezdeményezésének előfeltétele, hogy az önkormányzati képviselő-testület megismerhesse és megtárgyalhassa a Kormányhivatal által észlelt törvényességi problémát.</i> </p>	Telekadó	Köf.5026/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620164-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<ul style="list-style-type: none"> • Önmagában nem lehet szankció-szerű adóztatásnak tekinteni a törvényes adómaximum alatti, az állagmegóvásra, rekultivációra ösztönző telekadót 			
37.	<p>Döntés elvi tartalma: Az önkormányzati rendelet bevezető részében pontosan utalni kell azokra a törvényekre, amelyek felhatalmazásán az önkormányzati rendelet nyugszik. Amennyiben a helyi önkormányzat eredeti jogalkotói hatáskörében adta ki a rendeletet, a bevezető részéből annak is egyértelműen ki kell derülnie.</p>	önkormányzati rendelet megalkotásának rendje	Köf.5023/2016/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502320163-szamu-hatarozat
38.	<p>Döntés elvi tartalma: Törvényi előírás hiányában senki nem válhat adó, illeték, járulék, díj, azaz közteher megfizetésének kötelezettjévé</p>	mezőéri járulékról szóló	Köf.5022/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502220164-szamu-hatarozat
39.	<p>Döntés elvi tartalma: Az önkormányzati képviselő-testület ülésének nyilvánossága a demokratikus jogállam egyik fontos követelménye. Zárt ülés tartása csak a törvényben tételesen felsorolt okok fennállta esetén lehetséges.</p>	Rendeletalkotási eljárás - Képviselőtestületi ülés nyilvánossága	1. Köf.5020/2016/3. 2. Köf.5019/2016/3.	1. http://lb.hu/hu/onkugy/kof502020163-szamu-hatarozat 2. http://lb.hu/hu/onkugy/kof501920163-szamu-hatarozat
40.	<p>Döntés elvi tartalma: Hátrányosan megkülönböztető a telekadó mértéke akkor, ha az önkormányzati rendeletben szabályozott díjővezet az adóztatott vagyon értékétől, sajátosságaitól függetlenül, meghatározott adózó, más díjővezetekhez képest számottevően magasabb adókötelezettségéről rendelkezik</p>	Telekadó	Köf.5015/2016/17.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof5015201617-szamu-hatarozat
41.	<p>Döntés elvi tartalma: Helyi építési szabályzatban</p>	Helyi építési szabályzat	Köf.5012/2016/	http://lb.hu/

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>közterületként csak állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület minősíthető</i>		4.	hu/onkugy/kof501220164-szamu-hatarozat
42.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Az idegenforgalmi adónak konkrétan megragadható kettős célja van: az idegenforgalmi adó célja részben annak garantálása, hogy a nem állandó lakos vendég maga is járuljon hozzá az általa igénybe vett vagy igénybe veendő kommunális szolgáltatások és a helyi közszolgáltatások költségeihez. Másrészt viszont az idegenforgalmi adó tételezett célja az is, hogy a megnövekedett turizmus okozta esetleges negatív környezeti externáliák költségeit az önkormányzat az adó alanyaira, a nem állandó lakos vendégekre terhelje.</i> <i>A megkezdett vendégéjszakához, mint adóalaphoz (Helyi adó tv. 32.§ a) pont 1. alpont) kapcsolódó egységes tételes adómérték (verseny)semleges. Semmilyen tekintetben nem tesz különbséget az egymással azonos piacon versenyző és eltérő minőséget képviselő szállásbelyek között (kínálati oldal), valamint az azokat igénybe vevő adóalanyok között sem (keresleti oldal).</i> 	Helyi adó	Köf.5017/2016/ 5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501720165-szamu-hatarozat
43.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <p><i>Felbatalmazás hiányában a helyi önkormányzatoknak nincs lehetőségük a piacok és vásárok területén lévő különböző kereskedelmi egységek kötelező nyitvatartási idejének meghatározására.</i></p>	Üzletek nyitva tartása	Köf.5011/2016/ 4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501120164-szamu-hatarozat
44.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <p><i>A Helyi adó tv. 6. § c) pontjába ütközik az az</i></p>	Telekadó	Köf.5016/2016/ 4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501620164-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>adó mérték, amely nincs tekintettel a telkek eltérő sajátosságaira.</i>			szamu-hatarozat
45.	Döntés elvi tartalma: <i>Ugyanaz, mint a Köf. 5033/2016/3. számú határozat esetén.</i>	Telekadó	Köf.5009/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500920164-szamu-hatarozat
46.	Döntés elvi tartalma: <i>A közösségi együttélés helyi szabályainak megalkotása során a helyi önkormányzat más jogszabály rendelkezéseivel ellentétes előírást nem fogalmazhat meg, azonban az önkormányzat más jogszabállyal nem ellentétes kiegészítő szabályokat alkothat. A rendeletalkotásra irányadó törvényi felhatalmazás kereteinek a hiánya miatt a keretek túllépése nem vizsgálható.</i>	Közösségi együttélés	Köf.5010/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501020164-szamu-hatarozat
47.	Döntés elvi tartalma: <i>A Helyi adó tv. 6. § c) pontja alapján az adózók teherbíró képességére, a helyi sajátosságokra és az önkormányzat gazdálkodási követelményeire is figyelemmel kell lenni. Ezért az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.</i>	Indítvány elutasítása - Helyi adó	Köf.5008/2016/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820164-szamu-hatarozat
48.	Döntés elvi tartalma: • <i>Konkrét normakontroll eljárás során törvényellenesnek ítélt rendelkezéssel tartalmilag azonos új önkormányzati szabályozás a korábbi</i>	Parkolójegy utólagos bemutatása	Köf.5007/2016/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500720163-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p><i>határozat érvei alapján megsemmisítendő.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>A parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a helyi önkormányzatokról szóló törvény közszolgáltatási kötelezettséget megállapító rendelkezései, és a közúti közlekedésre vonatkozó törvényi szabályok. E törvények és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolás üzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit.</i> 			
49.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>A Helyi adó tv.-nek az adótenyállás egyes elemeit megállapító rendelkezései kőgensek, azokat a helyi jogalkotónak a jogállamiság-jogbiztonság és az adókötelezettség megállapításának garanciális szabályaiként tiszteletben kell tartania.</i> <i>A Helyi adó tv. általános rész 6. § d) pontja általános jellegű felhatalmazás a települési jogalkotók számára a helyi adóterhek könnyítését célzó szabályozás megalkotására. Ugyanakkor ez a felhatalmazás nem erodálhatja a Helyi adó tv.-ben az egyes adónemekhez kapcsolódó, adótenyállásra vonatkozó kőgens szabályokat, mint jogalkotói kereteket</i> 	Helyi adó	Kőf.5002/2016/6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220166-szamu-hatarozat
50.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <p><i>A helyi önkormányzat a hulladékgyűjtés</i></p>	Hulladékgyűjtés	Kőm.5001/2016/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kom500120163

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>szabályozása során valamennyi felhatalmazó rendelkezésnek köteles eleget tenni a felhatalmazás kereteinek betartásával.</i>			-szamu-hatarozat
51.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>A települési adóval összefüggésben nem vehetők figyelembe a Helyi adó tv. – 1/A. § (2) bekezdésében megjelölteken kívüli – rendelkezései. Így nem lehet jelentőséget tulajdonítani a Helyi adó tv. garanciális anyagi szabályainak, és annak sem, hogy a Helyi adó tv. milyen rendelkezéseket tartalmaz a termőfölddel összefüggésben.</i> <i>Amennyiben a tulajdonos egyben egyéni vállalkozóként, mezőgazdasági őstermelőként, avagy jogi személy tagjaként vállalkozási tevékenységet folytat a tulajdonában álló termőföldjén, úgy e tevékenysége kizárja, hogy alanya legyen a települési adónak. Állami tulajdonú föld bejegyzett földhasználója vállalkozási tevékenysége okán nem lehet a települési adó alanya.</i> 	Települési adó	Köf.5068/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506820154-szamu-hatarozat
52.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <p><i>Nem törvénytörtő az a helyi építési szabályzatban foglalt előírás, amely az erdőhasználatra szánt területen a már meglévő kilátó felújítása során a kilátó magasságának megnövelését lehetővé teszi</i></p>	Indítvány elutasítása	Köf.5064/2015/6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506420156-szamu-hatarozat
53.	Nincs elvi döntés, de a rendeletalkotás szempontjából releváns határozat lehet	Csatornadíj	Köf.5065/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506520154-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
54.	Döntés elvi tartalma: <i>Amennyiben a települési adó tárgya termőföld, úgy a föld használatából származó jövedelem után keletkezett személyi jövedelem-adófizetési kötelezettség nem zárja ki, hogy az önkormányzat települési adót vessen ki.</i>	Indítvány elutasítása + Települési adó	Köf.5069/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506920154-szamu-hatarozat
55.	Döntés elvi tartalma: <i>A vízgazdálkodásról szóló törvényben kapott felhatalmazás alapján az önkormányzat köteles rendeletet alkotni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szabályairól, amennyiben az adott településen található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok</i>	Jogalkotási kötelezettség elmulasztása - Vízgazdálkodás	1. Köm.5060/2015/4. 2. Köm.5059/2015/4	1. http://lb.hu/hu/onkugy/kom506020154-szamu-hatarozat 2. http://lb.hu/hu/onkugy/kom505920154-szamu-hatarozat
56.	Döntés elvi tartalma: <i>Ha absztrakt normakontroll eljárás során a vizsgálni kért önkormányzati rendeleti rendelkezést az érintett önkormányzat hatályon kívül helyezi, úgy az eljárás megszüntetésének van helye</i>	Eljárás megszüntetése - helyi építési szabályzat törvényessége	Köf.5058/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505820154-szamu-hatarozat
57.	Hévíz és taxiállomások használata Döntés elvi tartalma: <i>A visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik a folyamatban lévő ügyekre is kiterjedő – a fél számára hátrányosabb helyzetet teremtő – rendeletmódosítás</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A Jat. 2. § (2) bekezdése szerint jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. • kizáról agos jogú közterület-használati engedély nem adható, s az engedély 	Köf.5055/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505520153-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
		jogosultja alanyi jogon használhatja a taxi-kiállási helyeket – értelemszerűen, ha van még hely.		
58.	Döntés elvi tartalma: <i>Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.</i>	Telekadó	Köf.5054/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505420153-szamu-hatarozat
59.	Döntés elvi tartalma: <i>A helyi építési szabályzat melléklete a szabályozási terv, jogszabálysértő az a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendelet, amely nem tartalmaz szabályozási tervet</i>	Helyi építési szabályzat	Köf.5053/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505320154-szamu-hatarozat
60.	Döntés elvi tartalma: <i>A helyi önkormányzatok a környezetvédelmi törvény felhatalmazása alapján alkothatnak – alkalmi rendezvényeket is érintő – helyi zárvédelmi szabályokat</i>	Környezetvédelem	Köf.5050/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505020154-szamu-hatarozat
61.	Döntés elvi tartalma: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.</i> • <i>Telekadó konfiskáló jellegének eldöntése esetén tekintettel kell lenni a több évet átfogó adóztatási gyakorlatra, a tulajdon értékének változására, és egyéb körülményekre is.</i> • <i>A Kúria által már megsemmisített, illetve törvényellenessé nyilvánított önkormányzati rendelet vonatkozásában ismételt eljárásban alkalmazási tilalom elrendelésére kerülhet sor bírói kezdeményezés esetén, a törvényellenesség</i> 	Telekadó	Köf.5047/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504720153-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>megállapítására (megsemmisítésére) irányuló eljárás és az alkalmazási tilalom kimondására irányuló eljárás adott esetben elválhat.</i>			
62.	<p>Döntés elvi tartalma: Törvényellenes az, ha az önkormányzat az adókötelezettség fennállását, vagy fenn nem állását, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé.</p> <p>ugyanilyen elvi döntés született a Köf.5039/2015/5. számú Kúriai Határozatban</p>	Építményadó	Köf.5048/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504820153-szamu-hatarozat
63.	<p>Döntés elvi tartalma: A Hehyi adó tv. 6. § d) pontja szerinti felhatalmazáson alapuló mentesség, kedvezmény rendeleti szabályozása akkor felel meg a jogegyenlőség 6. § c) pontja szerinti követelménynek, amennyiben az ésszerű indokokkal alátámasztható. A település megtartóképeségének erősítése, a tényszerű helyben lakás ösztönzése, a saját források növelése ésszerű alap lehet a vagyoni típusú adók alóli mentességek, kedvezmények megkülönböztető szabályozásakor. Amennyiben azonban az életvitelszerűen helyben lakó adóalany telke nem beépíthető ingatlan, úgy a részére nyújtott adómentesség, kedvezmény ésszerűen nem indokolható az önkormányzat gazdálkodási</p>	Telekadó	Köf.5053/2014/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505320143-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>követelményeivel.</i>			
64.	Döntés elvi tartalma: <i>Az önkormányzati rendelet bevezető részében pontosan utalni kell azokra a törvényekre, amelyek felhatalmazásán az önkormányzati rendelet nyugszik.</i>	Közterület használat	Köf.5044/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504420153-szamu-hatarozat-0
65.	Döntés elvi tartalma: <i>Az Mötv.-ben kapott, a közösségi együttélés szabályainak megsértése kapcsán megalkotott önkormányzati rendelet kerete és korlátja az Alaptörvény I. cikke (3) bekezdése.</i>	Közösségi együttélés	Köf.5052/2015/2.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505220152-szamu-hatarozat
66.	Döntés elvi tartalma: <i>Törvénysértő a nem hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés utólagos módosítása. Nem lehet az alkotmányellenessé minősített absztrakt adótevényt alapján kivett telekadó-kötelezettséget a konkrét adótevénytállásban az adózón számon kérni még akkor sem, ha a konkrét adókötelezettséget az önkormányzat utóbb adókedvezményel csökkentette.</i>	Telekadó	Köf.5046/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504620154-szamu-hatarozat
67.	Döntés elvi tartalma: <i>rendelet megalkotásához kapcsolódó polgármesteri vétót követően, amennyiben a képviselő-testület a rendelet eredeti szövegét módosítani kívánja, azt módosító indítványok formájában kell megtenni.</i>	Rendeletalkotási eljárás - önkormányzati rendelet polgármesteri vétót követő ismételt elfogadása	Köf.5043/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504320154-szamu-hatarozat
68.	Döntés elvi tartalma: • <i>A normavilágosság követelményének fokozottan kell érvényesülni a szankciót megállapító önkormányzati rendeleti rendelkezés esetében.</i>	Rendeletalkotási eljárás - jogszabályszerkesztés, hatályba-léptetés törvényessége	Köf.5042/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220153-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A helyi önkormányzat a helyi közügyek körében a központi jogszabályokkal nem ellentétes kiegészítő szabályokat alkothat.</i> • <i>A hatályba-léptető rendelkezés törvényességi vizsgálatakor a Kúria Önkormányzati Tanácsának a jogbiztonságra tekintettel kell mérlegelni: a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő hiánya olyan fokú jogbizonytalanságot teremtett-e, hogy az az önkormányzati rendelet egészének megsemmisítését vonja maga után, vagy a felkészülési idő szűkös volta miatti megsemmisítéssel keletkezik olyan jogbizonytalanság, amely súlyosabb, mint a rendelet hatályában való fenntartása.</i> 			
69.	<p>Döntés elvi tartalma: Törvényellenes az, ha az önkormányzat az adókötelezettség fennállását, vagy fenn nem állását, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé.</p> <p>ugyanaz, mint a Köf.5048/2015/3. számú Kúriai Határozat elvi tartalma</p>	Építményadó	Köf.5039/2015/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503920155-szamu-hatarozat
70.	<p>Döntés elvi tartalma: <i>A települési önkormányzatnak nincs törvényi felhatalmazása arra, hogy rendeletében az építési engedély kiadásának feltételéül a teljes közművesítettség meglétét írja elő. A központi jogszabályok a</i></p>	Építési engedély	Köf.5028/2015/7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820157-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>használatbavételi engedélyhez kötik a közművesítettség igazolását. Ugyanakkor a hatóság az építési engedély iránti egyedi kérelmek elbírálása során figyelemmel lehet arra, hogy a közműellátás a használatbavételi engedély megkéréséig biztosítható-e.</i>			
71.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>A települési adóval összefüggésben nem vehető figyelembe a Helyi adó tv. – 1/A. § (2) bekezdésében megjelölteken kívüli – rendelkezései. Így nem lehet jelentőséget tulajdonítani a Helyi adó tv. garanciális anyagi szabályainak, és annak sem, hogy a Helyi adó tv. milyen rendelkezéseket tartalmaz a termőfölddel összefüggésben.</i> <i>Amennyiben a tulajdonos egyben egyéni vállalkozóként, mezőgazdasági őstermelőként, avagy jogi személy tagjaként vállalkozási tevékenységet folytat a tulajdonában álló termőföldjén, úgy e tevékenysége kizárja, hogy alanya legyen a települési adónak.</i> <i>A mezőöri járulék, amelyet az állam/helyi közhatalom által biztosított közszolgáltatásért, jogszabály alapján, lényegében az adott közszolgáltatás rendelkezésre állásáért kell megfizetni, a Gst. 28. § (1) bekezdés b) pontja szerinti köztehernek minősül.</i> 	Települési adó	Köf.5035/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503520154-szamu-hatarozat
72.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>A helyi önkormányzat a közösségi</i> 	Közösségi együttélés szabályai	Köf.5034/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503420153-

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<p>együttélés alapvető szabályainak meghatározásakor a rendelet személyi hatályát a helyi választópolgárokon túl is meghatározhatja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A helyi önkormányzat a választási plakát elhelyezésével összefüggésben nem határozhat meg a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartásként külön tényállást. A választási eljárásról szóló törvény a választási plakát szabályozása körében zárt rendszert alkot. 			szamu-hatarozat
73.	<p>A döntés elvi tartalma: A telek térmértékéhez kötött, különböző mértékű adókötelezettség esetében az adóalanyok közötti megkülönböztetésnek ésszerű indoka kell legyen.</p>	Telekadó	Köf.5020/2015/6.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502020156-szamu-hatarozat
74.	<p>A döntés elvi tartalma: A Helyi adó tv. 17. §-a és 21. § a) pontja kógens szabályként a telekadó alapját a telekhez rögzíti. Eszerint a vagyoni típusú telekadó kötelezettséget az adótárgy értékéhez és nem az önkormányzat választása szerinti egyéb adóalaphoz kell kötni. A kivetett telekadó összege önmagában nem teszi törvényessé a vagyontárgy értékétől elszakadó adókötelezettséget.</p>	Telekadó	Köf.5018/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501820153-szamu-hatarozat
75.	<p>Szerencs Döntés elvi tartalma: A helyi önkormányzatoknak az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában adott rendeletalkotásra való felhatalmazása nem szolgálhat arra, hogy az</p>	Szociális ellátás	Köf.5017/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501720153-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>önkormányzat meghatározott társadalmi csoportot, vagy jól körülhatárolható személyi kört valamely település elhagyására vagy valamely településen való letelepedés megnevezésére használjanak.</i>			
76.	Döntés elvi tartalma: <i>Nem válik kirívóan eltűzöttá, azaz törvénytörővé az adómérték, amennyiben az eléri a Helyi adó tv. 22. §-a szerinti mértéket, azonban a 6. § c) pontja szerinti valorizált érték alatt marad.</i>	Indítvány elutasítása - Telekadó	Köf.5036/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof503620154-szamu-hatarozat
77.	Döntés elvi tartalma: <i>Törvénytörő az a helyi építési szabályzat, amelynek elfogadását megelőzően a központi jogszabályokban előírt véleményeztetési eljárás lefolytatása elmaradt, vagy nem a jogszabályokban meghatározott rendben történt.</i>	Helyi építési szabályzat	Köf.5027/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720153-szamu-hatarozat
78.	Döntés elvi tartalma: <i>Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.</i>	Telekadó	Köf.5026/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620154-szamu-hatarozat
79.	Döntés elvi tartalma: <i>Amennyiben az önkormányzat olyan rendeletet hirdet ki, amely nem tartalmaz hatályba léptető rendelkezést, úgy e rendelet közjogilag érvénytelen, ami a rendeletnek a kihirdetése napjára történő visszamenőleges megsemmisítését eredményezi.</i>	Rendeletalkotási eljárás	Köf.5025/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520154-szamu-hatarozat
80.	Döntés elvi tartalma: <i>Törvényellenes az, ha az önkormányzati jogalkotó az adókötelezettség fennálltát,</i>	Telekadó	Köf.5024/2015/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502420155-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>fenn nem álltát, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé, ugyanakkor az önkormányzati adóhatóság ellenőrzési, illetve adóigazgatási eljárása során – az életvitelszerű lakhatás bizonyítékaként – figyelemmel lehet a lakcímnnyilvántartás adataira.</i>			hatarozat
81.	Döntés elvi tartalma: <i>Törvényellenes az, ha az önkormányzati jogalkotó az építményadó kötelezettség fennálltát, fenn nem álltát, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé, ugyanakkor az önkormányzati adóhatóság ellenőrzési, illetve adóigazgatási eljárása során – az életvitelszerű lakhatás bizonyítékaként – figyelemmel lehet a lakcímnnyilvántartás adataira.</i>	Építményadó	Köf.5023/2015/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502320155-szamu-hatarozat
82.	Döntés elvi tartalma: <i>A vagyoni és a kommunális típusú adók kivétele eltérő célt szolgál. A vagyoni típusú adó a településen található ingatlan tulajdonát, a kommunális adó pedig a településen igénybe vehető infrastruktúrát adóztatja. Ez a különbség igazolhatja az eltérő szabályozási koncepciót.</i>	Kommunális adó	Köf.5022/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502220154-szamu-hatarozat
83.	Döntés elvi tartalma: <i>A jogszabályi absztrakció szintjén nem válik kirívóan eltűzöttá, azaz törvénysértővé az adómérték azért, mert az adózót több, egyenként nagyobb kiterjedésű telke után</i>	Indítvány elutasítása - Telekadó	Köf.5021/2015/7.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof502120157-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>magasabb évi adókötelezettség terheli. Az arányos mértékű, a hasonló helyzetben lévő - homogén csoportba tartozó - adózókat egyenlően terhelő adó nem minősíthető az adózó tevékenységét közvetetten és nem adóztatási jelleggel befolyásoló gazdasági szabályozó eszköznek.</i>			
84.	Döntés elvi tartalma: <i>Önkormányzati rendeletben felhatalmazás hiányában nem lehet a szociális támogatás feltételévé tenni nem szociális célú szempontokat</i>	Szociális támogatás	Köf.5019/2015/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501920155-szamu-hatarozat
85.	Döntés elvi tartalma: <i>Az önkormányzati rendelet módosító rendelkezése a módosított szabályozásba történt beépüléssel végrehajtottá vált. A szabályozási átmenetre vonatkozó rendelkezései azonban hatályban maradnak, amelyek ezért normakontroll tárgyát képezhetik a Kúria eljárásában. Amennyiben az ilyen rendelkezések visszamenőlegesen terheesebbé teszik az anyagi adójogi jogviszonyt, azok törvénysértését meg kell állapítani.</i>	Telekadó	Köf.5013/2015/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501320155-szamu-hatarozat
86.	Döntés elvi tartalma: <i>A Helyi adó tv. 7. § b) pontja szerinti egységes adómegeállítási kötelezettség nem korlátozza az helyi önkormányzatot a 6. c) pontban, valamint a 22. §-ban az adó mértékének meghatározására vonatkozó mérlegelési szabadságában. Nem sérti a vagyontárgy értékéhez kötött egyenlőséget</i>	Indítvány elutasítása - Telekadó	Köf.5011/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501120154-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>az ha az önkormányzat az illetékességi területén eltérő adómértéket alkalmaz az eltérő funkciójú, eltérő értéket képviselő telkek esetében.</i>			
87.	<p>Döntés elvi tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> Konkrét normakontroll eljárás során törvényellenesnek ítélt rendelkezéssel tartalmilag azonos új önkormányzati szabályozás a korábbi határozat érvei alapján megsemmisítendő. A parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a helyi önkormányzatokról szóló törvény közszolgáltatási kötelezettséget megállapító rendelkezései, és a közúti közlekedésre vonatkozó törvényi szabályok. E törvények és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolásüzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit 	Parkolójegy utólagos bemutatása	Köf.5014/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof501420154-szamu-hatarozat
88.	<p>A döntés elvi tartalma:</p> <p>A Kúria Önkormányzati Tanácsa az önkormányzati rendelet törvényessége vizsgálatára irányuló eljárását felfüggesztheti, ha a meghozandó döntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amely az Alkotmánybíróság előtt folyamatban van.</p>	Eljárás felfüggesztése - közösségi együttélés szabályai	Köf.5008/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820153-szamu-hatarozat
89.	<p>A döntés elvi tartalma:</p> <p>A bíró az Alaptörvénynek megfelelő, alkotmányos törvénynek alávetetten köteles eljárni. Az Alkotmánybíróság</p>	Önkormányzati rendelet törvényességi felülvizsgálata - Eljárás felfüggesztése	Köf.5004/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500420154-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>határozata a Kúria törvényességi eljárásában előkérdés akkor, ha a kúriai eljárásban a törvényi szabály érdemben befolyásolja a meghozandó döntést.</i>			
90.	A döntés elvi tartalma: <i>Törvénytörő az az önkormányzati szabályozás, amely a lakásbérleti jogviszony térítési díj ellenében történő megszüntetését ahhoz köti, hogy a bérlő a település közigazgatási területén kívülre költözzön.</i>	Lakásbérleti jogviszony megszűnése	Köf.5003/2015/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500320154-szamu-hatarozat
91.	A döntés elvi tartalma: <i>A normahierarchiában azonos tárgykörben rendelkező jogszabályokat egymással és az Alaptörvénnyel is összhangban kell értelmezni, alkalmazni</i>	Indítvány elutasítása	Köf.5005/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500520153-szamu-hatarozat
92.	A döntés elvi tartalma: <i>A Kúria Önkormányzati Tanács konkrét normakontroll hatáskörének gyakorlása során csak a perben alkalmazandó jogszabály, jogszabályi rendelkezések törvényességét vizsgálja felül.</i>	Eljárás megszüntetése - Helyi adó	Köf.5002/2015/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220153-szamu-hatarozat
93.	A döntés elvi tartalma: <i>A fővárosi önkormányzatot terhelő össztelepülési érdeklő feladat esetén a kerületi önkormányzat a telekadó mértékének meghatározásakor a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti „helyi sajátosság” körében köteles értékelni azt a körülményt, hogy illetékességi területén köztemető közszolgáltatási funkcióval terhelt telek is van, mivel e közszolgáltatásnak a kerületi önkormányzat – és az önkormányzatot alkotó</i>	Telekadó	Köf.5066/2014/4.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof506620144-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>helyi közösség - is érintette.</i>			
94.	A döntés elvi tartalma: <i>A fővárosi önkormányzatot terhelő össz-települési érdeklő feladat esetén a kerületi önkormányzat a telekadó mértékének meghatározásakor a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti „helyi sajátosság” körében köteles értékelni azt a körülményt, hogy illetékességi területén köztemető közszolgáltatási funkcióval terhelt telek is van, mivel e közszolgáltatásnak a kerületi önkormányzat – és az önkormányzatot alkotó helyi közösség - is érintette.</i>	Telekadó	1. Köf.5060 /2014/4. 2. Köf.5057 /2014/4	1. http://lb.hu/hu/onkugy/kof506020144-szamu-hatarozat 2. http://lb.hu/hu/onkugy/kof505720144-szamu-hatarozat
95.	A döntés elvi tartalma: <i>Az önkormányzat felelős vagyongazdálkodásra vonatkozó kötelezettsége nem indokolhatja önkormányzati norma megalkotását akkor, amikor az önkormányzatnak sem felhatalmazása, sem autonóm jogalkotási jogköre nincs a szabályozásra.</i>	Önkormányzati tulajdonú lakások bérbeadása	Köf.5059/2014/4	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505920144-szamu-hatarozat
96.	A döntés elvi tartalma: <i>Kizárólag a helyi önkormányzat jogosult a település nevével megegyező domain nevet választani közvetlenül a .hu közdomain alá történő delegálás esetén. A települési önkormányzat ugyanakkor nem kötheti engedélyéhez domain nevének (vagy annak ragozott, rövidített, toldalékos, mozaikszavas változata) keresztlinkees beágyazását</i>	Település nevének használata	Köf.5058/2014/5.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505820145-szamu-hatarozat
97.	A döntés elvi tartalma: <i>A települési önkormányzat nem írhatja elő szociális ellátás igénybevételének feltételeként azt, hogy a</i>	Szociális ellátás / támogatás - átmeneti segélyre jogosultság feltétele	Köf.5051/2014/3.	http://lb.hu/hu/onkugy/kof505120143-szamu-hatarozat

	Döntés tartalma	Indokolás / Ügy tárgya	Döntés száma	Link
	<i>kérelmező családja kertművelést folytasson</i>			

4. A Kúria és az Alkotmánybíróság egyes döntései elvi tartalmának összegzése – nem táblázatos formában

I. A Kúria döntései

A Kúria vizsgált döntései esetében elmondható, hogy a határozatok az alábbi tárgyú önkormányzati rendeletekkel kapcsolatban születtek: önkormányzati díjak és adók - melyek között elkülöníthető a telekadóra, a települési adóra, a kommunális adóra, a helyi adóra, az építményadóra, a csatornadíjra és a mezőéri járulékra vonatkozó jogszabályok - , az építésüggyel kapcsolatos helyi rendeletek, a közösségi együttélés és a közterületek használatának tárgyában született jogszabályok, a rendeletalkotási eljáráshoz kapcsolódó rendeletek, a szociális ellátás és támogatás kérdésköréhez tartozó szabályok, és egyéb vonatkozású rendeletek, úgy, mint : a település nevének használata, a környezetvédelem, a lakásbérleti jogviszony megszűnésének témája, parkolójegy utólagos bemutatása, az önkormányzati tulajdonú lakások bérbeadása, a rendeletek törvényességi felügyeletének kérdésköre, az üzletek nyitva tartásának rendje, a taxiállomások használata és nem utolsósorban az útépitéshez kapcsolódó lakossági hozzájárulás. Néhány esetben ugyan a kezdeményezések elutasításra kerültek, azonban olyan elvi megállapításokat tartalmaznak az önkormányzati rendeletalkotással kapcsolatban, amiért érdemes külön csoportban szerepeltetve őket bemutatni.

1. Az önkormányzati díjak és adók tárgyában alkotott rendeletekkel kapcsolatos kúriai határozatok

a. Telekadó

A telekadóval kapcsolatban született kúriai döntések az alábbiak:

- **Köf.5054/2015/3. számú Kúriai Határozat**

A Kúria fenti számú határozatában Berente Község Képviselő-testület a telekadóról szóló 27/2006. (XII. 1.) önkormányzati rendelet 3. § (1) bekezdését kifogásolták.

A határozat az alábbi elvi megállapítást tartalmazza a telekadóval kapcsolatos önkormányzati rendeletek vonatkozásában:

„Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.”⁴⁰⁴

- **Köf.5024/2015/5. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzatának, a helyi adókról szóló 38/2002. (XII. 20.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban az alábbi elvi döntés született:

„Törvényellenes az, ha az önkormányzati jogalkotó az adókötelezettség fennálltát, fenn nem álltát, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé, ugyanakkor az önkormányzati adóhatóság ellenőrzési, illetve adóigazgatási eljárása során – az életvitelszerű lakhatás bizonyítékaként – figyelemmel lehet a lakcímnnyilvántartás adataira.”⁴⁰⁵

⁴⁰⁴ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof505420153-szamu-hatarozat> (letöltés dátuma: 2018. 01. 08.)

⁴⁰⁵ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502420155-szamu-hatarozat> (letöltés dátuma: 2018. 01.08.)

- **Köf.5047/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Ugyan a határozat kapcsán támadott Balatonszentgyörgy Község Önkormányzat Képviselő-testületének 15/2013. (XI. 29.) önkormányzati rendelete a helyi adóról szól, a határozat elvi megállapítása a telekadó kérdéskörével kapcsolatos:

„Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.,,

„Telekadó konfiskáló jellegének eldöntése esetén tekintettel kell lenni a több évet átfogó adóztatási gyakorlatra, a tulajdon értékének változására, és egyéb körülményekre is.”

„A Kúria által már megsemmisített, illetve törvényellenessé nyilvánított önkormányzati rendelet vonatkozásában ismételt eljárásban alkalmazási tilalom elrendelésére kerülhet sor bírói kezdeményezés esetén, a törvényellenesség megállapítására (megsemmisítésére) irányuló eljárás és az alkalmazási tilalom kimondására irányuló eljárás adott esetben elválhat.”⁴⁰⁶

- **Köf.5053/2014/3. számú Kúriai Határozat**

A fent említett község ugyanezen rendeletéhez a Kúria az alábbi elvi megállapítást hozta:

„A Helyi adó tv. 6. § d) pontja szerinti felhatalmazáson alapuló mentesség, kedvezmény rendeleti szabályozása akkor felel meg a jogegyenlőség 6. § c) pontja szerinti követelménynek, amennyiben az ésszerű indokokkal alátámasztható. A település megtartóképeségének erősítése, a tényszerű helyben lakás ösztönzése, a saját források növelése ésszerű alap lehet a vagyoni típusú adók alóli mentességek, kedvezmények megkülönböztető szabályozásakor. Amennyiben azonban az életvitelszerűen helyben lakó adóalany telke nem beépíthető ingatlan, úgy a részére nyújtott adómentesség, kedvezmény ésszerűen nem indokolható az önkormányzat gazdasági követelményeivel.”⁴⁰⁷

- **Köf.5046/2015/4. számú Kúriai Határozat**

A határozatban kifogásolt Pécel Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 33/2013. (XII. 20.) számú rendeletével módosított, a helyi adókról szóló 28/2010. (XII. 16.) számú önkormányzati rendelete 18. § (1) bekezdésével és Pécel Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2011. (I. 28.) számú rendelettel módosított helyi adókról szóló 28/2010. (XII. 16.) számú önkormányzati rendelete 8. §-val kapcsolatban a Kúria a következő elvi megállapítást hozta:

„Törvénytörő a nem hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés utólagos módosítása. Nem lehet az alkotmányellenessé minősített absztrakt adótényállási elemek alapján követett telekadó-kötelezettséget a konkrét adótárnyállásban az adózón számon kérni még akkor sem, ha a konkrét adókötelezettséget az önkormányzat utóbb adókedvezménnyel csökkentette.”⁴⁰⁸

- **Köf.5020/2015/6. számú Kúriai Határozat**

Lipót Község Önkormányzat Képviselő-testületének telekadóról szóló 15/2014. (XII. 01.) önkormányzati rendelete 6. §-val kapcsolatban az alábbi elvi megállapítás született:

„A telek térmértékéhez kötött, különböző mértékű adókötelezettség esetében az adóalanyok közötti megkülönböztetésnek ésszerű indoka kell legyen.”⁴⁰⁹

- **Köf.5018/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Zalaszentiván Község Önkormányzat Képviselő-testületének telekadóról szóló 14/2012.(XII.01.) rendelete 3. § (3) bekezdése, a (4) bekezdésével kapcsolatban a Kúria az alábbi elvi megállapítást alkotta:

---

⁴⁰⁶<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504720153-szamu-hatarozat> (letöltés dátuma: 2018. 01. 08.)

⁴⁰⁷<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505320143-szamu-hatarozat> (letöltés dátuma: 2018. 01. 08.)

⁴⁰⁸ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof504620154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁰⁹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502020156-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

„A Helyi adó tv. 17. §-a és 21. § a) pontja kógens szabályként a telekadó alapját a telekhez rögzíti. Eszerint a vagyoni típusú telekadó kötelezettséget az adótárgy értékéhez és nem az önkormányzat választása szerinti egyéb adóalaphoz kell kötni. A kivetett telekadó összege önmagában nem teszi törvényessé a vagyontárgy értékétől elszakadó adókötelezettséget.”⁴¹⁰

- **Köf.5026/2015/4. számú Kúriai Határozat**

A Köf.5054/2015/3. számú Kúriai Határozatban említett, Berente Község Képviselő Testülete 27/2006. (XII.1.) számú rendelete ezen határozat esetében is kifogásolás alá került, mellyel kapcsolatban a következő elvi megállapítás született:

„Telekadó alóli mentesség szempontja nem lehet az, hogy az adóalany az adott településen életvitelszerűen ott lakik-e.”⁴¹¹

- **Köf.5013/2015/5. számú Kúriai Határozat**

Tardona Község Önkormányzata Képviselő-testületének a telekadóról szóló 10/2011. (XII. 30.) önkormányzati rendeletét módosító 5/2013. (V. 21.) önkormányzati rendelete 2. §-val szemben indult ügy esetében a Kúria a következő elvi megállapítást alkotta:

„Az önkormányzati rendelet módosító rendelkezése a módosított szabályozásba történt beépüléssel végrehajtottá vált. A szabályozási átmenetre vonatkozó rendelkezései azonban hatályban maradnak, amelyek ezért normakontroll tárgyát képezhetik a Kúria eljárásában. Amennyiben az ilyen rendelkezések visszamenőlegesen terhesebbé teszik az anyagi adójogi jogviszonyt, azok törvénysértését meg kell állapítani.”⁴¹²

- **Köf. Köf.5066/2014/4. számú Kúriai Határozat**

Budapest XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi adókról szóló, 37/2008. (XI. 28.). számú rendeletével kapcsolatban a Kúria a telekadó köztemetők esetében való kivetését vizsgálta:

„A fővárosi önkormányzatot terhelő össze települési érdekű feladat esetén a kerületi önkormányzat a telekadó mértékének meghatározásakor a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti „helyi sajátosság” körében köteles értékelni azt a körülményt, hogy illetékességi területén köztemető közszolgáltatási funkcióval terhelt telek is van, mivel e közszolgáltatásnak a kerületi önkormányzat – és az önkormányzatot alkotó helyi közösség - is érintette.”⁴¹³

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata Képviselő-testületének az építmény és telekadóról és az ahhoz kapcsolódó adózás rendjéről szóló 21/1995. (XII. 19.) önkormányzati rendelete esetében és is ugyanezen elvi megállapításra jutott a Kúria a Köf.5060/2014/4. számú határozatában.

Továbbá Budapest III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzatának az egyes helyi adókról szóló 49/2008. (IX.30.) önkormányzati rendeletét vizsgáló, Köf.5057/2014/4. számú kúriai határozat is ugyanezen megállapításra jutott.

- **Köf.5016/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata képviselő-testületének helyi telekadóról szóló 37/2008. (XI. 28.) számú rendelet 7. §-t és 41/2012. (XII. 7.) számú önkormányzati rendelet 2. § (2) bekezdését érintő határozat a következő elvi megállapítást tartalmazta:

„A Helyi adó tv. 6. § c) pontjába ütközik az az adómérték, amely nincs tekintettel a telkek eltérő sajátosságaira.”⁴¹⁴

---

⁴¹⁰ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501820153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴¹¹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴¹² <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501320155-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴¹³ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof506620144-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴¹⁴ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501620164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

• **Köf.5015/2016/17. számú Kúriai Határozat**

Berente Község Önkormányzat képviselő-testületének a telekadóról szóló 27/2006. (XII. 1.) számú rendeletével kapcsolatban a Kúria az alábbi elvi megállapításra jutott:

„Hátrányosan megkülönböztető a telekadó mértéke akkor, ha az önkormányzati rendeletben szabályozott díjösszet az adózott vagyon értékétől, sajátosságaitól függetlenül, meghatározott adózó, más díjösszetekhez képest számottevően magasabb adókötelezettségéről rendelkezik.”⁴¹⁵

• **Köf.5026/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének a telekadóról szóló 25/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelettel kapcsolatban a Kúria az alábbi, két elvi megállapítást alkotta:

- *„A Kormányhivatal csak azon önkormányzati rendeletek, illetve önkormányzati rendeleti rendelkezések vizsgálatát kérheti a Kúriától, amelyre nézve korábban (eredménytelen) törvényességi felhívást bocsátott ki. Ebben az eljárásban a normakontroll kezdeményezésének előfeltétele, hogy az önkormányzati képviselő-testület megismerhesse és megtárgyalhassa a Kormányhivatal által észlelt törvényességi problémát.”*

- *„Önmagában nem lehet szankció-szerű adóztatásnak tekinteni a törvényes adómaximum alatti, az állagmegóvásra, rekultivációra ösztönző telekadót.”⁴¹⁶*

• **Köf.5018/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros XXII. kerület Budafoke-Tétény Önkormányzat Képviselő-testületének telekadóról szóló 10/2010. (V. 27.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a Kúria a következő elvi megállapítást bocsátotta ki:

„Az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző eltérő forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.”⁴¹⁷

• **Köf.5033/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Az alábbi elvi megállapítást nem csupán a fenti számú határozatban vizsgált Páty Község Önkormányzata Képviselő-testületének a telekadókról szóló 27/2005. (IX. 16.) számú önkormányzati rendelete⁴¹⁸ kapcsán alkotta meg a Kúria, hanem ugyanezen álláspontra helyezkedett a következő két ügy kapcsán is: Köf.5009/2016/4. számú Kúriai Határozat⁴¹⁹, továbbá a Köf.5038/2015/4. számú Kúriai Határozat⁴²⁰.

„Törvénytörő a telekadó mértéke akkor, ha az a perbeli adótárgy értékéhez viszonyítottan aránytalan.”⁴²¹

• **Köf.5021/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Kisköre Város Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 9/2015. (XI.25.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban a Kúria a következő elvi megállapítást alkotta meg:

„A helyi önkormányzatoknak a telekadó mértékének meghatározása során tekintettel kell lenni a telkek – közművésítettségében, közúton történő megközelíthetőségében rejlő – értékére is.”⁴²²

415

416 <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

417 <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501820164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

418 <http://lb.hu/hu/onkugy/kof503320163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

419 <http://lb.hu/hu/onkugy/kof500920164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

420 <http://lb.hu/hu/onkugy/kof503820154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

421 <http://lb.hu/hu/onkugy/kof503320163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

422 <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502120163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

- **Köf.5024/2016/5. számú Kúriai Határozat**

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a telekadóról szóló 44/2009. (12. 12.) számú önkormányzati rendeletének vizsgálatakor a Kúria az alábbi elvi megállapítást hozta:

„A telekadóról szóló szabályozás során a törvényben meghatározott elvek alkalmazása körében igazodni kell ahhoz a szemponthoz, hogy az adómérték az adótárgy telek forgalmi értékéhez képest ne legyen túlzott.”⁴²³

- **Köf.5042/2016/5. számú Kúriai Határozat**

Harkány Város Képviselő-testületének helyi adókról szóló 31/2015. (XI. 30.) számú rendelettel kapcsolatban a Kúria a következő elvi megállapításra jutott:

„Az a vagyoni típusú adó, amely egy év alatt felemészti az ingatlan forgalmi értékét, ellentétes a közteherbeviselés általános elveivel, ezért ebben az esetben a több évet átfogó adóztatási gyakorlat vizsgálatára nincs szükség.”⁴²⁴

b. Települési adó

Települési adó tárgykerében a következő elvi megállapításokat alkotta meg a Kúria:

- **Köf.5035/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének a települési adóról szóló 22/2014. (XII. 01.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a Kúria az alábbi hácom elvi megállapítást alkotta:

- *„A települési adóval összefüggésben nem vehető figyelembe a Helyi adó tv. – 1/A. § (2) bekezdésében megjelöltek kívüli – rendelkezései. Így nem lehet jelentőséget tulajdonítani a Helyi adó tv. garanciális anyagi szabályainak, és annak sem, hogy a Helyi adó tv. milyen rendelkezéseket tartalmaz a termőfölddel összefüggésben.”*

- *„Amennyiben a tulajdonos egyben egyéni vállalkozóként, mezőgazdasági őstermelőként, avagy jogi személy tagjaként vállalkozási tevékenységet folytat a tulajdonában álló termőföldjén, úgy e tevékenysége kizárja, hogy alanya legyen a települési adónak.”*

- *„A mezőőri járuléka, amelyet az állam/ helyi közbatalom által biztosított közszolgáltatásért, jogszabály alapján, lényegében az adott közszolgáltatás rendelkezésre állásáért kell megfizetni, a Gst. 28. § (1) bekezdés b) pontja szerinti köztehernek minősül.”⁴²⁵*

- **Köf.5068/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Mikepércs Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési adóról szóló 15/2014. (XII. 28.) számú önkormányzati rendelete esetében a Kúria a következő elvi megállapítást alkotta meg:

„Amennyiben a tulajdonos egyben egyéni vállalkozóként, mezőgazdasági őstermelőként, avagy jogi személy tagjaként vállalkozási tevékenységet folytat a tulajdonában álló termőföldjén, úgy e tevékenysége kizárja, hogy alanya legyen a települési adónak. Állami tulajdonú föld bejegyzett földhasználója vállalkozási tevékenysége okán nem lehet a települési adó alanya.”⁴²⁶

- **Köf.5028/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Telki Község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési adóról szóló 6/2016. (V.17.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a Kúria a következő elvi megállapítást alkotta meg:

---

⁴²³ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502420165-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴²⁴ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220165-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018.01. 09.)

⁴²⁵ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof503520154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴²⁶ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof506820154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

„A helyi önkormányzatok a helyi adókról szóló törvényben szereplő különböző típusú helyi adókat nem szabályozhat újra települési adó néven. Települési adó formájában a növényzet földterület nagysága szerinti adóztatása valójában a telekadó alapja szerinti adóztatást jelent.”⁴²⁷

• **Köf.5025/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Monostorpályi Község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési adóról szóló 24/2016. (XII.1.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a következő három elvi megállapítás született:

- „Túllépi a törvényi kereteket az a települési adóra vonatkozó önkormányzati rendelet, amelynek alanya általánosságban a természetes személy.”
- „Az önkormányzati rendeletnek egyértelműen utalnia kell arra, ha egyes rendelkezései – az egész rendelethez képest – eltérő időben lépnek hatályba.”
- „A helyi adó rendeletnek az adókötelezettség minden feltételére ki kell terjednie, az adókötelezettséget indokolatlanul nem lehet párhuzamos helyi normában szabályozni.”⁴²⁸

• **Köf.5.027/2017/4. számú Kúriai Határozat**

Veresegyház Város Önkormányzat Képviselő-testületének a városi infrastruktúrafejlesztési települési adóról szóló 1/2017. (III.3.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban a Kúria a következő elvi megállapítást alkotta meg:

„Olyan adótárgy, amely a Hatv.-ben meghatározott bármely helyi adó hatálya alá tartozik, települési adózás alá nem vonható még abban az esetben sem, ha a települési adó tárgyát mentesítik az egyéb helyi adófizetési kötelezettség alól.”⁴²⁹

• **Köf.5.028/2017/4. számú Kúriai Határozat**

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a települési adóról szóló 13/2017.(II.23.) számú önkormányzati rendelet esetében a Kúria Önkormányzati Tanácsa az alábbi elvi döntést alkotta meg:

„A törvény által tiltott, önkényes különbségtételt valósít meg, ha az adójogi szabályozás a jogalanyok között tevékenítő képességük ellenében határozza meg kötelezettségeik mértékét, igazolható legitím cél nélkül.”⁴³⁰

c. **Kommunális adó**

• **Köf.5022/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a magánszemély kommunális adójáról szóló 40/2014. (XI.13.) önkormányzati rendeletével kapcsolatban a következő elvi megállapítás született:

„A vagyoni és a kommunális típusú adók kivétele eltérő célt szolgál. A vagyoni típusú adó a településen található ingatlan tulajdonát, a kommunális adó pedig a településen igénybe vevető infrastruktúrát adóztatja. Ez a különbség igazolhatja az eltérő szabályozási koncepciót.”⁴³¹

d. **Helyi adó**

Helyi adó vonatkozásában az alábbi ügyekben született kúriai döntés az önkormányzati rendeletalkotás esetében:

⁴²⁷ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴²⁸ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴²⁹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720174-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴³⁰ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820174-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴³¹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502220154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01.08.)

- **Köf.5002/2016/6. számú Kúriai Határozat**

Pilisborosjenő Község Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 19/2014. (XI. 27.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a helyi adó tárgyában az alábbi két elvi megállapítást hozta a Kúria:

- „A Helyi adó tv.-nek az adóteherállás egyes elemeit megállapító rendelkezései kógensek, azokat a helyi jogalkotónak a jogállamiság-jogbiztonság és az adókötelezettség megállapításának garanciális szabályaiként tiszteltetben kell tartania.”

- „A Helyi adó tv. általános rész 6. § d) pontja általános jellegű felbatalmazás a települési jogalkotók számára a helyi adóterhek könnyítését célzó szabályozás megalkotására. Ugyanakkor ez a felbatalmazás nem erodálhatja a Helyi adó tv.-ben az egyes adónemekhez kapcsolódó, adóteherállásra vonatkozó kógens szabályokat, mint jogalkotói kereteket.”⁴³²

- **Köf.5017/2016/5. számú Kúriai Határozat**

Hegykő Község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 6/2016. (IV.1.) számú önkormányzati rendelete esetében szintén két elvi megállapítás született:

- „Az idegenforgalmi adónak konkrétan megragadható kettős célja van: az idegenforgalmi adó célja részben annak garantálása, hogy a nem állandó lakos vendég maga is járuljon hozzá az általa igénybe vett vagy igénybe veendő kommunális szolgáltatások és a helyi közszolgáltatások költségeihez. Másrészt viszont az idegenforgalmi adó tételezett célja az is, hogy a megnövekedett turizmus okozta esetleges negatív környezeti externáliák költségeit az önkormányzat az adó alanyaira, a nem állandó lakos vendégekre terhelje.”

- „A megkezdett vendégéjszakához, mint adóalaphoz (Helyi adó tv. 32.§ a) pont 1. alpont) kapcsolódó egységes tételes adómérték (verseny)semleges. Semmilyen tekintetben nem tesz különbséget az egymással azonos piacon versenyző és eltérő minőséget képviselő szállásbelyek között (kínálati oldal), valamint az azokat igénybe vevő adóalanyok között sem (keresleti oldal).”⁴³³

- **Köf.5036/2016/5. számú Kúriai Határozat**

Kiskunmajsa Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott, a helyi adókról szóló 38/2015. (XI.30.) számú önkormányzati rendelet kapcsán született fenti számú határozat a következő elvi megállapítást tartalmazza:

„A jogbiztonság és a jogszabály alkalmazására történő felkészüléshez szükséges kellő idő sérelmét is jelenti – az adómentesség lejáratá előtt egy hónapos felkészülési idővel – adót kivetni az eredetileg adómentes időszakra.”⁴³⁴

e. Építményadó

- **Köf.5048/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Halásztelek Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 25/2012. (XII.14.) számú önkormányzati rendelete vonatkozásában, az építményadó tárgyában a következő elvi döntés született:

„Törvényellenes az, ha az önkormányzat az adókötelezettség fennállását, vagy fenn nem állását, mértékét a lakcímmegváltoztatás adataitól teszi függővé.”⁴³⁵

Ugyanezen elvi megállapítás született Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének az építményadóról szóló 35/1995. (XII.15.) számú rendelete kapcsán is a Köf.5039/2015/5 számú Kúriai Határozatban.⁴³⁶

⁴³² <http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220166-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴³³ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501720165-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴³⁴ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof503620165-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴³⁵ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof504820153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴³⁶ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof503920155-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

- **Köf.5023/2015/5. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzatának, a helyi adókról szóló 38/2002. (XII. 20.) számú önkormányzati rendelete kapcsán a következő elvi megállapítást alkotta a Kúria:
„Törvényellenes az, ha az önkormányzati jogalkotó az építményadó kötelezettség fennálltát, fenn nem álltát, mértékét a lakcímnnyilvántartás adataitól teszi függővé, ugyanakkor az önkormányzati adóhatóság ellenőrzési, illetve adóigazgatási eljárása során – az életvitelszerű lakhatás bizonyítékaként – figyelemmel lehet a lakcímnnyilvántartás adataira.”⁴³⁷

- **Köf.5006/2017/3. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros VI. kerület Terézvárosi Önkormányzat Képviselő- testületének az építményadóról szóló 35/1995. (XII. 15.) számú rendelete kapcsán a Kúria a következő elvi megállapítást hozta:

„Az építményadó esetében az érintett önkormányzat nincs tekintettel az adófizetési kötelezettségben érvényesítendő jogegyenlőségre akkor, ha a vagyontömeg értékén és az adóalany teherbíró képességén túli szempontokat is értékel, így az adófizetési kötelezettséget az adóalany igazgatási szempontú lakhatásától teszi függővé.”⁴³⁸

f. Csatornadíj

- **Köf.5065/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Bár a fenti számú Kúriai Határozat esetében elvi döntés nem született, ugyanakkor az önkormányzati rendeletalkotás témakörének vonatkozásában érdemes megemlíteni ezen ügyet is, mely az önkormányzati tulajdonú vízi-közműből szolgáltatott ivóvíz, valamint az önkormányzati tulajdonú vízi-közmű által biztosított szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás és kezelés legmagasabb hatósági díjának Budapest főváros közigazgatási területén történő megállapításáról, továbbá a díjalkalmazás további feltételeiről szóló 4/1995.(II.13.) számú Fővárosi Közgyűlés rendeletével kapcsolatban született.

Ezen rendelet. 2. § (3) bekezdése a saját szennyvízelvezető művel rendelkezőknek, a (4) bekezdése a gazdasági tevékenységhez felhasznált szennyvizet illetően, az (5) bekezdés a közszolgáltatási szerződéssel rendelkező közfürdőknek biztosít az ott meghatározott módon díjkedvezményt.

A Kúria a határozatban kifejti azon álláspontját, miszerint a rendelet. 2. § (2) bekezdés második mondata nem teszi lehetővé a csatornaműbe bekötött ingatlanon felhasznált teljes vízmennyiség szivárgás miatti csökkentését a csatornadíj alapjának meghatározásakor, holott az 38/1995.(IV.5.) Kormány rendelet– 24. § (4) bekezdés c) pontja szerint az elszivárgott víz nem vehető figyelembe a szennyvíz mennyiségének megállapításánál.

A vízi-közmű szolgáltatásokról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II.27.) Kormány rendelet 63. § (6) bekezdés c) pontja szerint nem vehető figyelembe a szennyvíz mennyiségének meghatározásánál az a vízmennyiség, amely a házi ivóvízhálózat, illetve a csatlakozó hálózat meghibásodása következtében a környezetben elszivárgott.

A Kúria megállapítja, hogy a Fővárosi Közgyűlés 2. § (2) bekezdés második mondata az 38/1995.(IV.5.) Kormány rendelet 24. § (4) bekezdés c) pontjával, illetve szóló 58/2013. (II.27.)

---

⁴³⁷ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502320155-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴³⁸ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof500620173-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

Kormányrendelet 63. § (6) bekezdés c) pontjával ellentétes, mivel Az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése a következőket deklarálja, „[a]z önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”⁴³⁹

g. Mezőőri járulékok

- **Köf.5022/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Cegléd Város Önkormányzatának a mezei őrszolgálatról és a mezőőri járulékról szóló 33/2014. (XII. 23.) rendelete tekintetében a Kúria az alábbi elvi megállapítást hozta:

„Törvényi előírás hiányában senki nem válhat adó, illeték, járulékok, díj, azaz közteher megfizetésének kötelezettjévé.”⁴⁴⁰

2. Az építésügy tárgyában alkotott rendeletekkel kapcsolatos kúriai határozatok

a. Helyi építési szabályzat

- **Köf.5053/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Esztergom Város Önkormányzatának az Esztergom Hegyvidék helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 45/2008. (VI. 19.) számú önkormányzati rendelet vonatkozásában a helyi építési szabályzat tárgyán belül a szabályozási terv hiányának kérdéskörében alkotta meg a Kúria az alábbi elvi megállapítást:

„A helyi építési szabályzat melléklete a szabályozási terv, jogszabálysértő az a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendelet, amely nem tartalmaz szabályozási tervet.”⁴⁴¹

- **Köf.5027/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Szakoly Község Önkormányzat Képviselő-testületének Szakoly Község szabályozási tervének elfogadásáról és a helyi építési szabályzat megállapításáról szóló 7/2008. (III.31.) számú önkormányzati rendelete esetében a helyi építés szabályzat tárgyán belül a véleményezési eljárás helyi építési szabályok megalkotásánál tárgykörében a következő elvi megállapítás született:

„Törvényt sértő az a helyi építési szabályzat, amelynek elfogadását megelőzően a központi jogszabályokban előírt véleményeztetési eljárás lefolytatása elmaradt, vagy nem a jogszabályokban meghatározott rendben történt.”⁴⁴²

- **Köf.5012/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szentendre Város Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Tervéről szóló – a 23/2009. (VI.15.) önkormányzati rendelettel módosított – 21/2002. (VIII.15.) számú önkormányzati. rendelet esetében az alábbi elvi megállapítás olvasható:

„Helyi építési szabályzatban közterületként csak állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület minősíthető.”⁴⁴³

b. Építési engedély

- **Köf.5028/2015/7. számú Kúriai Határozat**

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testületének a Merengő utca környéke Településrendezési Terve III. Szabályozási Szakasz Szabályozási Terv és Helyi Építési

⁴³⁹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof506520154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁴⁰ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502220164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁴¹ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof505320154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁴² <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁴³ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501220164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

Szabályzatról szóló – a 33/2014. (X.29.) számú önkormányzati rendelet vonatkozásában a következő elvi megállapítást alkotta a Kúria:

„A települési önkormányzatnak nincs törvényi felhatalmázása arra, hogy rendeletében az építési engedély kiadásának feltételül a teljes közművesítettség meglétét írja elő. A központi jogszabályok a használatbavételi engedélyhez kötik a közművesítettség igazolását. Ugyanakkor a hatóság az építési engedély iránti egyedi kérelmek elbírálása során figyelemmel lehet arra, hogy a közműellátás a használatbavételi engedély megkéréséig biztosítható-e.”⁴⁴⁴

3. Közösségi együttélés és a közterület használata tárgyában alkotott rendeletekkel kapcsolatos kúriai határozatok

• Köf.5044/2015/3. számú Kúriai Határozat

Budapest Főváros IX. Kerület Pesterzsébet Önkormányzata által alkotott a Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata tulajdonát képező közterületek használatáról és rendjéről szóló 16/2012. (V.22.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban, a Kúria által alkotott elvi megállapítás a következőt tartalmazza:

„Az önkormányzati rendelet bevezető részében pontosan utalni kell azokra a törvényekre, amelyek felhatalmázásán az önkormányzati rendelet nyugszik.”⁴⁴⁵

• Köf.5052/2015/2. számú Kúriai Határozat

Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 57/2012. (XII. 21.) számú önkormányzati rendelet esetében a Kúria a következő elvi megállapítást hozta:

„Az Mötv.-ben kapott, a közösségi együttélés szabályainak megsértése kapcsán megalkotott önkormányzati rendelet kerete és korlátja az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése.”⁴⁴⁶

• Köf.5034/2015/3. számú Kúriai Határozat

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata által alkotott, a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 4/2013. (02.05.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban az alábbi két elvi megállapítás olvasható:

- *„A helyi önkormányzat a közösségi együttélés alapvető szabályainak meghatározásakor a rendelet személyi hatályát a helyi választópolgárokon túl is meghatározhatja.”*

- *„A helyi önkormányzat a választási plakát elhelyezésével összefüggésben nem határozhat meg a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartásként külön tényállást. A választási eljárásról szóló törvény a választási plakát szabályozása körében zárt rendszert alkot.”⁴⁴⁷*

• Köf.5010/2016/4. számú Kúriai Határozat

Bük Város Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 13/2013. (XI.7.) számú önkormányzati rendelet esetében a következő olvasható elvi megállapításként:

„A közösségi együttélés helyi szabályainak megalkotása során a helyi önkormányzat más jogszabály rendelkezéseivel ellentétes előírást nem fogalmazhat meg, azonban az önkormányzat más jogszabállyal nem ellentétes kiegészítő szabályokat alkothat. A rendeletalkotásra irányadó törvényi felhatalmazás kereteinek a hiánya miatt a keretek túllépése nem vizsgálható.”⁴⁴⁸

⁴⁴⁴ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502820157-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁴⁵ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof504420153-szamu-hatarozat-0> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁴⁶ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof505220152-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁴⁷ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof503420153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁴⁸ <http://lb.hu/hu/onkugy/kof501020164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

- **Köf.5040/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Zalakaros Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott, az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodásról szóló 8/2014. (IV. 29.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban alkotott elvi megállapítások a következők:

- „A hajléktalan személyeknek a településen lévő valamennyi zöldterületről való kitiltása nem egyeztethető össze az emberi méltóság védelmével.”
- „A szabálysértési szankciót tartalmazó normákkal szemben fokozott elvárás, a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom.”
- „A közterületen való életvitelszerű tartózkodásra felbatalmazó törvényi szabályt megszorítóan kell értelmezni. A megszorító értelmezés azt jelenti, hogy a közterületen való életvitelszerű tartózkodás csak ott lehet tilalmazott, ahol a védendő értékek – a közrend, közbiztonság, közegészség, kulturális értékek védelme – kifejezetten, tényszerűen igazolhatóan érvényesülést kívánnak.”⁴⁴⁹

- **Köf.5048/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 30/2012. (X.01.) számú önkormányzati rendelet esetében az állattartás helyi szabályozásának kérdésköre került górcső alá:

„Amikor a jogalkotó akként rendelkezik, hogy egy adott szabályozási tárgyat a helyi építési szabályzatnak kell tartalmaznia, akkor ahhoz egyben a helyi építési szabályzat elfogadásához kapcsolódó garanciális rendelkezések érvényesülését is előírja.”⁴⁵⁰

- **Köf.5026/2017/3. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 17/2015. (V. 29.) számú önkormányzati rendelet esetében elvi megállapítás nem született, ugyanakkor a határozat az önkormányzati rendeletalkotás tárgykörében foglal állást.

Ezen ügyben az indítványozó a rendeleten belül a közterületen, illetve a közterületnek nem minősülő területeken való állattartást szankcionáló rendelkezéseit sérelmezte.

Véleménye szerint aggályos, hogy a közterületek rendjére vonatkozó szabályok között található rendelkezések közigazgatási bírság kiszabásával fenyegetik azokat a személyeket, akik közterületen állatokat etetnek, valamint közterületnek nem minősülő ingatlanon vadon élő vagy kóbor állatot etetnek.

A rendelet 8. § a) pontja a Szabálysértési törvény 196. § (1) bekezdés a-b) pontjában szabályértessé minősített törvényi tényállást magában foglalja, ezért annak rendelet általi jogsértessé minősítése és 200 000 forint mértékű közigazgatási bírsággal sújtása törvénysértő.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a rendelet 8. § a-b) pontjai sértik az Alaptörvény 32. § (3) bekezdését és az Mötv. 143. § (4) bekezdését.⁴⁵¹

- **Köf.5032/2017/4. számú Kúriai Határozat**

Tihany Község Önkormányzata Képviselő-testülete közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 13/2013. (VII. 4.) számú önkormányzati rendelet esetében elvi megállapítás szintén nem született, ugyanakkor az önkormányzati rendeletalkotás tekintetében releváns határozatról van szó, ezért indokolt megemlíteni ezen határozatot is.

Az indítványozó szerint az önkormányzat „a jogellenesen végzett különleges személyszállítási szolgáltatás” tevékenységének tilalmazása során a Mötv.-ben kapott felhatalmazás keretén

---

⁴⁴⁹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504020163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁵⁰<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504820163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁵¹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof502620173-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

túlterjeszkedik, a szabályozás szabálysértési normákat ismét, illetőleg magasabb szintű államigazgatási normák által szankcionált tevékenységet szankcionál.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa szerint az indítvány megalapozott volt és megállapította, hogy az rendelet 4/A. §-a sérti a Személyszállítási törvény 12/A. §, 49. § (3) bekezdés, továbbá az Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdése rendelkezéseit.⁴⁵²

- **Köf.5025/2017/5. számú Kúriai Határozat**

Apátfalva Község Önkormányzat Képviselő-testületének a közterület használatáról szóló 12/2013. (V. 1.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a Kúria Önkormányzati Tanácsa a következő elvi megállapítást alkotta meg:

„Önkormányzati rendelet bevezető rendelkezését a jogalkotásról szóló törvény szerint nem lehet módosítani. Módosítás helyett helyesbítés vagy kijavítás címén a rendelkezés érdemének megváltoztatására nincs törvényes lehetőség.”⁴⁵³

- **Köf.5.005/2017/3. számú Kúriai Határozat**

Dunavarsány Önkormányzat képviselő-testületének az állatok tartásáról szóló 23/2012. (IX. 21.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a következő elvi megállapítás olvasható:

„A szabályozás egysége érdekében nem közömbös, hogy a jogalkotás tárgya ne forgácsolódjon szét különböző tartamú önkormányzati rendeletek között. Törvény által meghatározott felbatalmazás mellett attól eltérően, eredeti jogalkotói jogkörben a helyi önkormányzat nem alkothat rendeletet.”⁴⁵⁴

- **Köf.5047/2016/2. számú Kúriai Határozat**

Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X.1.) számú önkormányzati rendelet esetében az alábbi elvi megállapítás született:

„Törvénysértő és az Alaptörvénnyel is ellentétes az az önkormányzati szabályozás, amely a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartásnak minősíti annak lakhatását, akire nem jut 6 m² lakrész.”⁴⁵⁵

- **Köf.5030/2017/3. számú Kúriai Határozat**

Gödöllő Város Önkormányzatának Gödöllő város közterületeinek használatáról, a közterületek és vásárok rendjéről szóló 23/2015.(X.16.) önkormányzati rendelete esetében a következő elvi megállapítás született a közterület használat tárgykörében:

„A politikai rendezvények lebonyolításához szükséges közterület-használati hozzájárulás önkormányzati rendeletben való norma szintű szabályozására sem a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény., sem más törvény nem ad lehetőséget.”⁴⁵⁶

4. Rendeletalkotás tárgyában született rendeletekkel kapcsolatos kúriai határozatok

- **Köf.5043/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Terem Község Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati képviselőknek, a bizottsági elnököknek, a bizottság tagjainak járó tiszteletdíjról és természetbeni juttatásról szóló 2/2015. (II.23.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzati rendelet polgármesteri vétót követő ismételt elfogadása tárgykörében született határozat, amely a következő elvi megállapítást tartalmazza:

„Rendelet megalkotásához kapcsolódó polgármesteri vétót követően, amennyiben a képviselő-testület a rendelet eredeti szövegét módosítani kívánja, azt módosító indítványok formájában kell megtenni.”⁴⁵⁷

⁴⁵²<http://lb.hu/hu/onkugy/kof503220174-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁵³<http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520175-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁵⁴<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500520173-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁵⁵<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504720162-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁵⁶<http://lb.hu/hu/onkugy/kof503020173-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

• **Köf.5042/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Dömös Község Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megsértésének jogkövetkezményeiről szóló 9/2015. (III. 24.) számú önkormányzati rendelet esetében a jogszabályszerkesztés valamint a hatályba-léptetés törvényessége volt a határozat fő témaköre a rendeletalkotáson belül. Ezen határozatban a következő elvi megállapítások olvashatóak:

- „A normavilágosság követelményének fokozottan kell érvényesülni a szankciót megállapító önkormányzati rendeleti rendelkezés esetében.”
- „A helyi önkormányzat a helyi közügyek körében a központi jogszabályokkal nem ellentétes kiegészítő szabályokat alkothat.”
- „A hatályba-léptető rendelkezés törvényességi vizsgálatakor a Kúria Önkormányzati Tanácsának a jogbiztonságra tekintettel kell mérlegelni: a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges kellő idő hiánya olyan fokú jogbizonytalanságot teremtett-e, hogy az az önkormányzati rendelet egészének megsemmisítését vonja maga után, vagy a felkészülési idő szűkös volta miatti megsemmisítéssel keletkezik olyan jogbizonytalanság, amely súlyosabb, mint a rendelet hatályában való fenntartása.”⁴⁵⁸

• **Köf.5025/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Terem Község Önkormányzatának a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2015. (II.05.) számú önkormányzati rendelete a hatálybalépés tárgykörét taglalja, mely esetében a következő elvi megállapítás olvasható:

„Amennyiben az önkormányzat olyan rendeletet hirdet ki, amely nem tartalmaz hatályba léptető rendelkezést, úgy e rendelet közjogilag érvénytelen, ami a rendeletnek a kibirdetése napjára történő visszamenőleges megsemmisítését eredményezi.”⁴⁵⁹

• **Köf.5019/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Terem Község Önkormányzat Képviselő-testületének a képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 2/2016. (I.25.) számú rendeletével összefüggésben az alábbi elvi döntés született a Kúria Önkormányzati Tanácsának részéről:

„Az önkormányzati képviselő-testület ülésének nyilvánossága a demokratikus jogállam egyik fontos követelménye. Zárt ülés tartása csak a törvényben tételesen felsorolt okok fennállta esetén lehetséges.”⁴⁶⁰

Szintén ugyanezen elvi megállapítás született Terem Község Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati képviselőnek, a bizottsági elnöknek és tagnak, továbbá a tanácsnoknak járó tiszteletdíjról és természetbeni juttatásról szóló 3/2016. (I.25.) számú rendeletével összefüggésben a helyi képviselőtestületi ülés nyilvánosságának tárgykörén belül.⁴⁶¹

• **Köf.5023/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Érd Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a szennyvízelvezető hálózatba történő utólagos bekötés szabályairól szóló 13/2010. (II.26.) önkormányzati rendelet vonatkozásában a következő elvi megállapítás született:

„Az önkormányzati rendelet bevezető részében pontosan utalni kell azokra a törvényekre, amelyek felbatalmazásán az önkormányzati rendelet nyugszik. Amennyiben a helyi önkormányzat eredeti jogalkotói hatáskörében adta ki a rendeletet, a bevezető részből annak is egyértelműen ki kell derülnie.”

---

⁴⁵⁷<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504320154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁵⁸<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504220153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁵⁹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof502520154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁶⁰<http://lb.hu/hu/onkugy/kof501920163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01.09.)

⁴⁶¹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof502020163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

- **Köf.5046/2016/8. számú Kúriai Határozat**

Érpaták Község Önkormányzatának a 2015. évi zárszámadásáról szóló 4/2016. (IX. 06.) önkormányzati rendeletével kapcsolatban a Kúria a következő elvi megállapításra jutott:
„Az önkormányzati döntéshozatali eljárás garanciális szabálya a tárgyalási napirend képviselő-testületi elfogadása.”⁴⁶²

5. Szociális ellátás/ Szociális támogatás tárgykörében alkotott rendeletekkel kapcsolatos Kúriai Határozatok

- **Köf.5017/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Szerencs Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott, A más önkormányzat által elköltözés céljából nyújtott pénzbeli térítés helyi intézkedéseiről szóló 13/2014. (IX.18.) számú önkormányzati rendelet vonatkozásában a következő elvi megállapítást alkotta meg az Kúria:
„A helyi önkormányzatoknak az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában adott rendeletalkotásra való felhatalmazása nem szolgálhat arra, hogy az önkormányzat meghatározott társadalmi csoportot, vagy jól körülhatárolható személyi kört valamely település elhagyására vagy valamely településen való letelepedés megnehezítésére használjanak.”⁴⁶³

- **5019/2015/5. számú Kúriai Határozat**

Egerfarmos Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális célú tüzelőanyag-támogatásról szóló 8/2014. (XI.17.) számú önkormányzati rendelet vonatkozásában az alábbi elvi megállapítás született:
„Önkormányzati rendeletben felhatalmazás hiányában nem lehet a szociális támogatás feltételévé tenni nem szociális célú szempontokat.”⁴⁶⁴

- **Köf.5051/2014/3. számú Kúriai Határozat**

Az átmeneti segélyre jogosultság feltétele témakörével kapcsolatban, Kiskorpád Község Önkormányzata Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról szóló – a 7/2012. (VIII.7.) számú önkormányzati rendelettel módosított – 5/2012. (IV.26.) számú önkormányzati rendelettel összefüggésben a Kúria Önkormányzati Tanácsa a következő elvi megállapítást alkotta:
„A települési önkormányzat nem írhatja elő szociális ellátás igénybevételének feltételeként azt, hogy a kérelmező családja kertművelést folytasson.”⁴⁶⁵

6. Egyéb vonatkozású rendeletekkel kapcsolatos Kúriai Határozatok

a. A település nevének használata

- **Köf.5058/2014/5. számú Kúriai Határozat**

Penc Község Önkormányzata Képviselő-testületének a „Penc” település nevének használatáról szóló 6/2014. (V.22.) számú önkormányzati rendelete kapcsán a Kúria a következő elvi megállapítást hozta:
„Kizárólag a helyi önkormányzat jogosult a település nevével megegyező domain nevet választani közvetlenül a .hu közdmain alá történő delegálás esetén. A települési önkormányzat ugyanakkor nem kötheti engedélyéhez domain nevének (vagy annak ragozott, rövidített, toldalékos, mozaikszavas változata) keresztlínes beágyazását.”⁴⁶⁶

---

⁴⁶²<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504620168-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁶³<http://lb.hu/hu/onkugy/kof501720153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁶⁴<http://lb.hu/hu/onkugy/kof501920155-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁶⁵<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505120143-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁶⁶<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505820145-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

b. **Környezetvédelem**

• **Köf.5050/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros III. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata által alkotott a zajvédelem helyi szabályozásáról szóló 24/2005. (VI.13.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban a következő elvi megállapítás született:

„A helyi önkormányzatok a környezetvédelmi törvény felbatalmazása alapján alkothatnak – alkalmi rendezvényeket is érintő – helyi zajvédelmi szabályokat.”⁴⁶⁷

• **Köm.5001/2016/3. számú Kúriai Határozat**

A hulladékgyűjtés helyi szabályozásának témájával kapcsolatos Fegyvernek Város Önkormányzatának a települési szilárd hulladékgyűjtéséről szóló 10/2003. (III.6.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban a Kúria Önkormányzati Tanácsa az alábbi elvi döntést hozta:

„A helyi önkormányzat a hulladékgyűjtés szabályozása során valamennyi felbatalmazó rendelkezésnek köteles eleget tenni a felbatalmazás kereteinek betartásával.”⁴⁶⁸

c. **Lakásbérleti jogviszony megszűnése**

• **Köf.5003/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a lakások bérletéről szóló 25/2006. (VII.12.) önkormányzati rendelet esetében az alábbi elvi megállapítás született:

„Törvénysértő az az önkormányzati szabályozás, amely a lakásbérleti jogviszony térítési díj ellenében történő megszüntetését abhoz köti, hogy a bérlő a település közigazgatási területén kívülrre költözzön.”⁴⁶⁹

d. **Parkolóhely utólagos bemutatása**

• **Köf.5014/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Budapest Főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályairól szóló 30/2010. (VI. 4.) számú Fővárosi Közgyűlési rendelet kapcsán a Kúria Önkormányzati Tanácsa a következő két elvi megállapítást hozta:

- *„Konkrét normakontroll eljárás során törvényellenesnek ítélt rendelkezéssel tartalmilag azonos új önkormányzati szabályozás a korábbi határozat érve alapján megsemmisítendő.”*

- *„A parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a helyi önkormányzatokról szóló törvény közszolgáltatási kötelezettséget megállapító rendelkezései, és a közúti közlekedésre vonatkozó törvényi szabályok. E törvények és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolásüzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit.”⁴⁷⁰*

• **Köf.5007/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Gyöngyös Város Képviselő-testületének a parkolásról szóló 4/2007. (II. 19.) önkormányzati rendelet vonatkozásában a Kúria Önkormányzati Tanácsa a következő két elvi megállapítást hozta:

⁴⁶⁷<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505020154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁶⁸<http://lb.hu/hu/onkugy/kom500120163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁶⁹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500320154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁷⁰<http://lb.hu/hu/onkugy/kof501420154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018.01. 08.)

- „Konkrét normakontroll eljárás során törvényellenesnek ítélt rendelkezéssel tartalmilag azonos új önkormányzati szabályozás a korábbi határozat érve alapján megsemmisítendő.”

- „A parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a helyi önkormányzatokról szóló törvény közszolgáltatási kötelezettséget megállapító rendelkezései, és a közúti közlekedésre vonatkozó törvényi szabályok. E törvények és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolás üzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit.”⁴⁷¹

e. Az önkormányzati tulajdonban álló lakások bérbeadása

• Köf.5059/2014/4. számú Kúriai Határozat

Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Képviselő-testületének a tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről szóló 46/2001. (2002.I.2.) önkormányzati rendelete kapcsán a Kúria az alábbi elvi döntést alkotta:

„Az önkormányzat felelős vagyongazdálkodásra vonatkozó kötelezettsége nem indokolhatja önkormányzati norma megalkotását akkor, amikor az önkormányzatnak sem felbatalmazása, sem autonóm jogalkotási jogköre nincs a szabályozásra.”⁴⁷²

f. Rendeletek törvényességi felügyeletének kérdésköre

• Köf.5043/2016/6. számú Kúriai Határozat

Mosonmagyaróvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott Mosonmagyaróvár Helyi Építési Szabályzatáról szóló 20/2014. (IX. 12.) számú önkormányzati rendelet esetében az önkormányzati rendeletek törvényességi felülvizsgálata kérdéskörének vonatkozásában a Kúria Önkormányzati Tanácsa a következő két elvi megállapítást alkotta:

- „A kormányhivatal egy adott önkormányzati rendelettel (rendelkezéssel) szemben – más-más problémák alapján – többször is élhet törvényességi felhívással.”

- „Helyi építési szabályzatban nem adható az önkormányzati képviselő-testületnek olyan felbatalmazás, hogy a normatív szabályok alól egyedi döntésekkel előre nem meghatározott eltéréseket engedélyezhet.”⁴⁷³

g. Üzletek nyitva tartásának rendje

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testületének a piacok és a vásárcsarnokok létesítéséről és működésük rendjéről szóló 27/2008. (X. 06.) számú önkormányzati rendelet vonatkozásában született a következő elvi döntés:

„Felbatalmazás hiányában a helyi önkormányzatoknak nincs lehetőségük a piacok és vásárok területén lévő különböző kereskedelmi egységek kötelező nyitvatartási idejének meghatározására.”⁴⁷⁴

h. Taxiállomások használata

• Köf.5055/2015/3. számú Kúriai Határozata

Hévíz Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 28/2005. (XII.15.) számú önkormányzati rendeletet módosító 4/2015. (II.17.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban a következő elvi döntés született:

„A visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik a folyamatban lévő ügyekre is kiterjedő – a fél számára hátrányosabb helyzetet teremtő – rendeletmódosítás.”⁴⁷⁵

⁴⁷¹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500720163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁷²<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505920144-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁷³<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504320166-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁷⁴<http://lb.hu/hu/onkugy/kof501120164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁷⁵<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505520153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

i. Az útépitéshez kapcsolódó lakossági hozzájárulás kérdésköre

• Köf.5012/2017/6. számú Kúriai Határozat

Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati beruházásban megvalósuló útépitésről és az útépitéshez kapcsolódó lakossági hozzájárulás megfizetéséről szóló 21/2015. (XI. 27.) számú önkormányzati rendeletének esetében a következő elvi döntés született:

„A helyi önkormányzat központi szinten már szabályozott tárgyban, arra vonatkozóan ellentétes tartalommal nem alkothat rendeletet és nem vonhat e tárgyhoz tartozó kérdést más rendeleti szabályozása körébe se.”⁴⁷⁶

7. Indítványok elutasítását vagy az eljárás megszüntetését tartalmazó Kúriai Határozatok elvi megállapításai

• Köf.5064/2015/6. számú Kúriai Határozat

A telekadó-mentesség törvényességi felülvizsgálata tárgyában állást foglaló, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a Nyíregyháza 19/2005. (V. 5.) számú önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007.(VI.12.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatos elvi megállapítás a következőt tartalmazza:

„Nem törvénysértő az a helyi építési szabályzatban foglalt előírás, amely az erdőhasználatra szánt területen a már meglévő kilátó felújítása során a kilátó magasságának megnövelését lehetővé teszi.”⁴⁷⁷

• Köf.5069/2015/4. számú Kúriai Határozat

A települési adóval tárggyával foglalkozó, Vésztő Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési adóról szóló 7/2015. (V. 28.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban született elvi megállapítás az alábbi:

„Amennyiben a települési adó tárgya termőföld, úgy a föld hasznóbérbeadásából származó jövedelem után keletkezett személyi jövedelem-adófizetési kötelezettség nem zárja ki, hogy az önkormányzat települési adót vessen ki.”⁴⁷⁸

• Köf.5058/2015/4. számú Kúriai Határozat

A helyi építési szabályzattal foglalkozó, Rajka Község Önkormányzata Képviselő-testületének Rajka Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 22/2013. (XI.4.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatban alkotott elvi megállapítás a következő:

„Ha absztrakt normakontroll eljárás során a vizsgálni kért önkormányzati rendeleti rendelkezést az érintett önkormányzat hatályon kívül helyezi, úgy az eljárás megszüntetésének van helye.”⁴⁷⁹

• Köf.5036/2015/4. számú Kúriai Határozat

Telekadó témakörével foglalkozó, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a telekadóról szóló 44/2011. (XII. 16.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatosan meghozott elvi döntés az alábbiakat tartalmazza:

„Nem válik kirívóan eltűzöttá, azaz törvénysértővé az adómérték, amennyiben az eléri a Helyi adó tv. 22. §-a szerinti mértéket, azonban a 6. § c) pontja szerinti valorizált érték alatt marad.”⁴⁸⁰

⁴⁷⁶<http://lb.hu/hu/onkugy/kof501220176-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁷⁷<http://lb.hu/hu/onkugy/kof506420156-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁷⁸<http://lb.hu/hu/onkugy/kof506920154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁷⁹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505820154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁸⁰<http://lb.hu/hu/onkugy/kof503620154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

- **Köf.5021/2015/7. számú Kúriai Határozat**

Szintén a telekadó témakörével foglalkozik a következő elvi megállapítás, amely Taksony Nagyközség Önkormányzat Képviselő testületének a helyi adókról és az adózás rendjéről szóló, egységes szerkezetbe foglalt 18/2010. (XII. 1.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban született:

„A jogszabályi absztrakció szintjén nem válik kirívóan eltűzöttá, azaz törvénysértővé az adómérték azért, mert az adózót több, egyenként nagyobb kiterjedésű telke után magasabb évi adókötelezettség terheli. Az arányos mértékű, a hasonló helyzetben lévő - homogén csoportba tartozó - adózókat egyenlően terhelő adó nem minősíthető az adózó tevékenységét közvetetten és nem adóztatási jelleggel befolyásoló gazdasági szabályozó eszköznek.”⁴⁸¹

- **Köf.5011/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Szintén telekadóval kapcsolatos a következő elvi megállapítás, amit Nyergesújfalu Város Önkormányzatának a helyi adókról szóló 44/2012. (XI. 30.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban alkottak:

„A Helyi adó tv. 7. § b) pontja szerinti egységes adómegállapítási kötelezettség nem korlátozza az helyi önkormányzatot a 6. c) pontban, valamint a 22. §-ban az adó mértékének meghatározására vonatkozó mérlegelési szabadságában. Nem sérti a vagyontárgy értékéhez kötött egyenlőséget az, ha az önkormányzat az illetékességi területén eltérő adómértéket alkalmaz az eltérő funkciójú, eltérő értéket képviselő telkek esetében.”⁴⁸²

- **Köf.5008/2015/3. számú Kúriai Határozat**

A közösségi együttélés szabályai témakörében alkotott, Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata által alkotott, a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 4/2013. (02.05.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatos Kúriai Határozat a következő elvi megállapítást rögzíti:

„A Kúria Önkormányzati Tanácsa az önkormányzati rendelet törvényessége vizsgálatára irányuló eljárását felfüggesztheti, ha a meghozandó döntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amely az Alkotmánybíróság előtt folyamatban van.”⁴⁸³

- **Köf.5004/2015/4. számú Kúriai Határozat**

Önkormányzati rendelet törvényességi felülvizsgálatának témakörével foglalkozó, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X. 1.) számú önkormányzati rendelettel kapcsolatos Kúriai Határozat a következőket deklarálja:

„A bíró az Alaptörvénynek megfelelő, alkotmányos törvénynek alávetetten köteles eljárni. Az Alkotmánybíróság határozata a Kúria törvényességi eljárásában előkérdés akkor, ha a kúriai eljárásban a törvényi szabály érdemben befolyásolja a meghozandó döntést.”⁴⁸⁴

- **Köf.5005/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Az önkormányzati vagyongazdálkodás témakörével kapcsolatban, Vác Város Önkormányzata által alkotott, az önkormányzat vagyonáról és a vagyonnal való gazdálkodás egyes szabályairól szóló 29/2005. (X.17.) számú önkormányzati rendelettel összefüggésben alkotott elvi megállapítás a következő:

„A normahierarchiában azonos tárgykörben rendelkező jogszabályokat egymással és az Alaptörvénnyel is összhangban kell értelmezni, alkalmazni.”⁴⁸⁵

---

⁴⁸¹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof502120157-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁸²<http://lb.hu/hu/onkugy/kof501120154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁸³<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁸⁴<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500420154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁸⁵<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500520153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

- **Köf.5002/2015/3. számú Kúriai Határozat**

Helyi adóval kapcsolatos, Balatonszentgyörgy Község Önkormányzata Képviselő- testületének a helyi adókról szóló 16/2011. (XII. 15.) számú önkormányzati rendeletével módosított 18/2005. (XI. 29.) számú önkormányzati rendeletével összefüggésben alkotott elvi megállapítás a következő:

„A Kúria Önkormányzati Tanács konkrét normakontroll hatáskörének gyakorlása során csak a perben alkalmazandó jogszabály, jogszabályi rendelkezések törvényességét vizsgálja felül.”⁴⁸⁶

- **Köf.5008/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Szintén helyi adóval kapcsolatos a Kúria Önkormányzati Tanácsának alábbi elvi megállapítása, amely Abasár Község Önkormányzata helyi adóról szóló, a 14/2013. (XI. 28.) önkormányzati rendelettel módosított 12/2012. (XII. 1.) számú önkormányzati rendeletével összefüggésben született:

„A Helyi adó tv. 6. § c) pontja alapján az adózók teherbíró képességére, a helyi sajátosságokra és az önkormányzat gazdálkodási követelményeire is figyelemmel kell lenni. Ezért az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.”⁴⁸⁷

- **Köf.5037/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Az üzletek éjszakai nyitvatartásával kapcsolatban született a következő elvi megállapítás a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a vendéglátó üzletek éjszakai nyitva tartásának rendjéről szóló 16/2012. (IV.26.) számú önkormányzati rendeletével összefüggésben:

„Az üzletek éjszakai nyitva tartásának szabályozása során a helyi önkormányzatok figyelembe vehetik az ott lakók pihenéshez, egészséges környezethez való jogát.”⁴⁸⁸

- **Köf.5037/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Az üzletek éjszakai nyitva tartásával kapcsolatban alkotta meg a Kúria Önkormányzati Tanácsa a következő elvi megállapítást Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a vendéglátó üzletek éjszakai nyitva tartásának rendjéről szóló 16/2012. (IV.26.) számú önkormányzati rendeletével összefüggésben:

„Az üzletek éjszakai nyitva tartásának szabályozása során a helyi önkormányzatok figyelembe vehetik az ott lakók pihenéshez, egészséges környezethez való jogát.”⁴⁸⁹

- **Köf.5030/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Lakcím-bejelentés és -nyilvántartás helyi szabályozását érinti a Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének az egészséges életvitel elősegítéséről szóló 12/2016. (III. 29.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatos elvi döntés:

„Sérti az Alaptörvény számos rendelkezését, illetve az Alaptörvényen alapuló törvényes rendet, sérti továbbá a bírói döntések végrehajtásához fűződő jogbiztonság elemi érdekét, ha a helyi önkormányzat a bíróság által egyszer már megsemmisített önkormányzati rendeletet tartalmában újraalkot. Mindez – különösen ismétlődés esetén – alappal veti fel az önkormányzati képviselő-testület Alaptörvénnyel ellentétes működését.”⁴⁹⁰

---

⁴⁸⁶<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220153-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁴⁸⁷<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁸⁸<http://lb.hu/hu/onkugy/kof503720164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁸⁹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof503720164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹⁰<http://lb.hu/hu/onkugy/kof503020163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

- **Köf.5044/2016/3. számú Kúriai Határozat**

Építési szabályzat kérdéskörével kapcsolatos a fenti határozat, amely Berekfürdő Község Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről szóló 19/2009 (IX.12.) számú önkormányzati rendelet vonatkozásában született és az alábbi elvi megállapítást tartalmazza:

„A Kormányhivatal csak azon önkormányzati rendeletek, illetve önkormányzati rendeleti rendelkezések vizsgálatát kérheti a Kúriától, amelyre nézve korábban eredménytelen törvényességi felhívást bocsátott ki. Amennyiben az érintett önkormányzat a törvényességi felhívásban foglaltakat elfogadta és a törvényességi felhívásban foglaltaknak megfelelően intézkedett a jogszabálysértés megszüntetése érdekében, akkor ebben az eljárásban a kormányhivatalnak nem nyílik meg a normakontroll kezdeményezési joga.”⁴⁹¹

- **Köf.5049/2016/7. számú Kúriai Határozat**

Mohácsi Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 21/2013.(XII.2.) számú önkormányzati rendeletével összefüggésben, a telekadó tárgykörében a Kúria Önkormányzati Tanácsa a következő elvi döntést alkotta meg:

„Nem áll szemben a helyi adókról szóló törvénnyel a telekadó mértékének a törvényes adómaximum alatti meghatározása, ha az adó mértéke az adott telek tekintetében nem konfiskáló és az érintett önkormányzat kellő indokát adja a törvényi szempontok (a helyi sajátosságok) figyelembe vételének.”⁴⁹²

- **Köf.5050/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Településképi kötelezési eljárással összefüggésben, Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzat Képviselő-testületének a településképi bejelentési eljárásról és a településképi kötelezésről szóló 8/2013. (IV. 9.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban született a következő elvi megállapítás:

„A településképi bejelentési eljárás önkormányzati szabályozása szükségképpen korlátozza a tulajdonhoz való jog részjogosítványainak gyakorlását.”⁴⁹³

- **5008/2017/4. számú Kúriai Határozat**

Az építményadó kérdésével foglalkozik a fenti számú határozat, amely Bezenye Község Önkormányzata által alkotott, a helyi adókról szóló 16/2006. (XII. 20.) számú önkormányzati rendeletével összefüggésben született és a következő elvi megállapítást tartalmazza:

„A Kúria a normakontroll során az önkormányzati rendeletek célszerűségi vizsgálatát nem végezheti el. Felhatalmazása arra terjed ki, hogy az önkormányzati rendeletek jogszerűségét, más jogszabályokkal való ellentétét vizsgálja, és az ellentét megállapítása esetén az önkormányzati rendeletet megsemmisítse.”⁴⁹⁴

Ugyanezen elvi megállapítást mondta ki a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5003/2017/4. számú Kúriai Határozat és aKöf.5002/2017/5. számú Kúriai Határozat esetében Telki Község Önkormányzata Képviselő-testületének a telekadóról szóló 23/2012. (XI. 29.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban.⁴⁹⁵⁴⁹⁶

- **Köf.5001/2017/5. számú Kúriai Határozata**

Települési támogatással összefüggésben és Szigetvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott települési támogatásokról szóló 3/2015. (II. 26.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban született az alábbi elvi megállapítás:

⁴⁹¹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504420163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹²<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504920167-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹³<http://lb.hu/hu/onkugy/kof505020164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹⁴<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500820174-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹⁵<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500320174-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹⁶<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500220175-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

„A helyi önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozó támogatások feltételeinek a törvényes keretek közötti megállapítása a Szoc. tv. rendelkezéseit önmagában nem sérti.”⁴⁹⁷

Szintén ugyanezen elvi megállapítás olvasható a Köf.5045/2016/3. számú Kúriai Határozatban, amely Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásokról szóló 10/2015. (II. 16.) számú önkormányzati rendeletével kapcsolatban született.⁴⁹⁸

- **Köf.5007/2017/4. számú Kúriai Határozat**

Telekadó vonatkozású a fenti határozat, amely Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének a telekadóról szóló 42/2011. (XI. 24.) számú önkormányzati rendelet vonatkozásában született és az alábbi elvi megállapítást tartalmazza:

„Az Önkormányzatnak elvitathatatlan joga, hogy településpolitikája részeként ingatlangazdálkodási politikát folytasson és abhoz – a jogszერűség keretei között – helyiadó-rendszeri eszközöket is igénybe vegyen.”⁴⁹⁹

- **Köm.5060/2015/4. számú Kúriai Határozat**

A jogalkotási kötelezettség elmulasztásának kérdéskörében született az alábbi elvi megállapítás :

„A vízgazdálkodásról szóló törvényben kapott felbatalmazás alapján az önkormányzat köteles rendeletet alkotni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szabályairól, amennyiben az adott településen találhatóak szennyvízbekötés-sel nem rendelkező ingatlanok.”⁵⁰⁰

Szintén ugyanezen elvi megállapítást tartalmazza a **Köm.5059/2015/4. számú Kúriai Határozat Monostorpályi Község vonatkozásában.**⁵⁰¹

- **Köf.5034/2016/7. számú Kúriai Határozat**

Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről szóló 5/2011. (II. 25.) számú önkormányzati rendelete vonatkozásában az alábbi elvi döntést alkotta:

„Nem lépi túl a felbatalmazás kereteit az önkormányzat akkor, amikor a törvényi szabályoktól eltérő személyi körre állapít meg jogosultságot.”⁵⁰²

- **Köf.5027/2016/4. számú Kúriai Határozat**

Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének az építményadóról szóló 26/2015. (XI. 30.) önkormányzati rendelet vonatkozásában, az építményadó tárgykörében az alábbi elvi megállapítás született:

„Az adómérték akkor ütközik a Helyi adó tv. 6. § c) pontjába, amennyiben az bizonyítható a Kúria előtt folyamatban lévő normakontroll eljárásban.”⁵⁰³

---

⁴⁹⁷<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500120175-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹⁸<http://lb.hu/hu/onkugy/kof504520163-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁴⁹⁹<http://lb.hu/hu/onkugy/kof500720174-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁵⁰⁰<http://lb.hu/hu/onkugy/kom506020154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁵⁰¹<http://lb.hu/hu/onkugy/kom505920154-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 08.)

⁵⁰²<http://lb.hu/hu/onkugy/kof503420167-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

⁵⁰³<http://lb.hu/hu/onkugy/kof502720164-szamu-hatarozat> (letöltés ideje: 2018. 01. 09.)

II. Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeletekkel kapcsolatos döntései

• 3079/2012 (VII. 26.) AB VÉGZÉS

Rendelet tárgya: telekadó

- Az indítványozó érvelése szerint a rendelet sérti az Alaptörvény XXX. cikkében foglalt teherbíró képességen alapuló hozzájárulás és arányos közteherviselés elvét, az adóalanyok teherbíró képességének mérlegelése nélkül született, valamint konfiskatórius jellegű. Ez utóbbi miatt az EJEB gyakorlatával is ellentétes, és sérti a tulajdonhoz való jogot is. A rendelet sérti a többszörös adóztatás tilalmát is, így az arányos közteherviselés elvét.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, mert az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti tartalmi követelményeknek nem felelt meg az indítvány, továbbá a rendelet vizsgált rendelkezései – a bejelentési kötelezettségen kívül – nem közvetlenül alkalmazandó normák, amelyek nem az érintettek önkéntes jogkövető magatartásával, alkalmazásával hatályosulnak, ezért az indítványozó közvetlen és tényleges érintettsége nem áll fenn.⁵⁰⁴

• 3083/2012 (VII. 26.) AB VÉGZÉS

Rendelet tárgya: építmény és telekadó

- A jogszabály irreális mértékben megnövelte a fizetendő adó mértékét, mely nemcsak az ingatlan piac, hanem a területben állandó lakcímmel nem rendelkezőket is sújtja. Álláspontja szerint az önkormányzat a szabályozással a „fejkvóták” növelését, nagyobb bevétel szerzést kívánt elérni. Hiánypótlásra történt felhívását követően előadja, az önkormányzat az Rendelet megalkotásakor nem volt tekintettel sem más, sem az ő teherbíró képességére, illetve nem differenciált az adóalanyok között, ezért sérti az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdésében foglalt jogát.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, mert megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan komoly alkotmányossági kételyt keltő kérdést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek minősülhetne, és egyúttal az érdemi alkotmánybírói eljárás megkezdésének alapjául szolgálhatna. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában előírt törvényi követelménynek, ezért nem fogadható be.⁵⁰⁵

• 3085/2012 (VII. 26.) AB VÉGZÉS

Rendelet tárgya: telekadó

- Az indítványozó a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény több rendelkezésére hivatkozással kifejti, a Rendelet nem veszi figyelembe a helyi sajátosságokat, az általa biztosított mentességek pedig nem kompenzálják a differenciálás hiányát. Az indítványozó alkotmánybírói és strasbourgi bírósági határozatokra hivatkozva kifejti, a Rendelet sérti az Alaptörvény XXX. cikkét, a XIII. cikkében biztosított jogát.

- Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendelet rendelkezéseiből közvetlenül, bírói döntés nélkül az Alaptörvényben biztosított jog sérelme nem következik. Mivel az indítványozó a rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti adóalanyiságát nem igazolta, így közvetlen érintettsége nem állapítható meg, ezért az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott kivételes eljárás nem folytatható le. ebben az esetben.⁵⁰⁶

⁵⁰⁴<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/127E027EC001EC85C1257ADA00524E62?OpenDocument> (letöltés ideje: 2019. 01. 10.)

⁵⁰⁵<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/893943433AD0054EC1257ADA00524F30?OpenDocument> (letöltés ideje: 2019. 01. 10.)

⁵⁰⁶<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F07432F4A6E9ACA1C1257ADA00524F1B?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

• **3107/2012 (VII. 26.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: helyi adó

- Az indítványozók kifejtik, hogy a Rendelet a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvénnyel Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdésével, valamint a B) cikk (1) bekezdésével. A Rendelet sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, mivel nem tartalmaz mentességet, sérelmezik annak érvényesítését is, továbbá véleményük szerint a Rendeletet az indítványozók személyes érintettségét figyelembe véve alakították ki. Sérti az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdésében, valamint az M) cikkében foglalt jogukat, mert egyfelől nem veszi figyelembe teherbíró képességüket, továbbá csökkenti az ingatlanok forgalmi értékét, korlátozza azok értékesítési lehetőségét.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, és az indítványt áttette a Kúriára a következő indoklással: Az Abtv. 37. § (1) bekezdése az önkormányzati rendelet felülvizsgálata tekintetében korlátozza az Alkotmánybíróság hatáskörét, eszerint „Az Alkotmánybíróság a 24-26. §-ban meghatározott hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása.” Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak nincsen hatásköre valamely önkormányzati rendelet felülvizsgálatára olyan alkotmányjogi panasz keretében, amely az alaptörvény-ellenesség körén kívül eső törvényellenesség, jogszabály-ellenesség vizsgálatára irányul.⁵⁰⁷

• **3074/2012 (VII. 26.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: környezetvédelem

- Az indítványozó Pápa Város Önkormányzat Képviselőtestületének a környezet védelméről szóló 41/2005. (XII. 16.) rendelete 3. § (3) bekezdés, és 7. § (3) bekezdés a) pontjának megsemmisítését kérte közvetlen alkotmányjogi panasz keretében. A Rendelet értelmében az ingatlan tulajdonosa illetve használója köteles az ingatlan előtti járdaszakasz és úttestig terjedő zöldsáv rendben tartásáról gondoskodni. Az indítványozó álláspontja szerint az egészséghez való jogot és a szociális biztonsághoz való jogot sérti a Rendelet, mert a tulajdonos egészségi állapotától és szociális-anyagi helyzetétől függetlenül, kivételt nem engedve írja elő a tisztán tartási kötelezettséget. Az indítványozó idős kora és egészségi állapota miatt nem tudja a házat körülvevő járdaszakaszon a fűkaszálást elvégezni. Rossz anyagi helyzete, alacsony nyugdíja miatt a kaszálást sem tudja megfizetni. Az önkormányzat az elmúlt években több alkalommal felszólította a fűkaszálásra, de mivel a felszólításnak nem tett eleget, a jegyző szabálysértési bírsággal sújtotta. A határozatok ellen az indítványozó bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett. A bíróság kereseteit elutasította.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem befogadható, mert az Abtv. 29. §-a szerinti, az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott tartalmi követelményeknek nem felel meg, a panaszos által felvetett kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek – ami az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele – nem tekinthető. Az indítvány nem tartalmaz olyan új alapvető jelentőségű kérdést, amely az érdemi alkotmányossági vizsgálatot szükségessé tenné.

- Az alkotmányjogi panasz olyan kérdést vet fel, amelyhez hasonlókról az Alkotmánybíróság már korábban döntött.⁵⁰⁸

---

⁵⁰⁷<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4100A9C4752642B4C1257ADA00524E1F?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

⁵⁰⁸<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F80F97E31DA62044C1257ADA00524E67?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

• **3234/2012 (IX. 28.) AB VÉGGZÉS**

Rendelet tárgya: parkolás

- Az indítványozó Szerint a **parkolási** viszony, magánjogi jogviszony, így annak megszegése nem terhelhető szerződésen kívüli személyre. Az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltósághoz való jogot, illetve azzal összefüggésben a vállalkozás jogát és a versenyszabadságot sérti, hogy az Rendelet akarata ellenére szerződéses jogviszony alanyává tette. Véleménye szerint kezességet egyébként is csak a Ptk. 272. § (2) bekezdése alapján vállalhatna. Az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdésére hivatkozással előadja, hogy az Rendelet a Ptk.-val ellentétesen, kézfizető kezes pozíciójába helyezte a gépkocsi tulajdonosát. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 21/A. § (2) bekezdésére hivatkozással kifejti, hogy az Rendelet tekintetében nincs kimentési lehetősége.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, mert az indítvány nem felel meg az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontjában előírt feltételnek, mivel a rendelet támadott rendelkezése nem közvetlenül alkalmazandó jogszabály.⁵⁰⁹

• **3241/2012 (IX. 28.) AB VÉGGZÉS**

Rendelet tárgya: telekadó

- Az indítványozó kifejti, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény nem tesz különbséget a lakóhely elhelyezkedése szerint, ezért a telektulajdonosok homogén csoportot képeznek. Kifejti, a megkülönböztetésnek nincs ésszerű indoka, ezért az Rendelet – telektulajdonosként – sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglaltakat. Az indítványozó hozzáteszi, az Rendelet-t „jogellenesen” fogadta el a képviselő testület..

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, mert az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti tartalmi követelményeknek nem felel meg. A rendelet rendelkezései nem közvetlenül alkalmazandó normák, amelyek nem az érintettek önkéntes jogkövető magatartásával, alkalmazásával hatályosulnak, ezért az indítványozó közvetlen és tényleges érintettsége nem áll fenn. A telekadót az önkormányzati adóhatóság kivetéssel állapítja meg, a telekadó megfizetésére vonatkozó rendelkezések konkrét egyedi esetben az adóhatósági eljárás révén hatályosulnak. Az rendelet rendelkezéseiből közvetlenül, bírói döntés nélkül az Alaptörvényben biztosított jog sérelme nem következik. Ezért az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott kivételes eljárás nem folytatható le.

• **3264/2012 (X. 4.) AB VÉGGZÉS**

A rendelet tárgya: szervezeti- és működési szabályzat

- Az indítványozó szerint egy interneten közzétett blog-bejegyzése miatt pénzbírságot szabott ki ellen a képviselő-testület a rendelet támadott rendelkezése alapján. Az indítványozó sérelmezi a képviselő-testület jogalkalmazásának módját, a bírság kiszabásának körülményeit. Az indítványozó álláspontja szerint a rendelet támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogát, mivel a bírság kiszabása ellene semmifajta jogorvoslati lehetőség nincs, azt a rendelet kifejezetten kizárja. A rendelkezés sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát, mivel a politikai alapon működő képviselő-testület ezáltal hatékonyan felléphet a kisebbségi véleménnyel szemben. A rendelet sérti továbbá az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését is, mivel a kisebbségben maradó képviselő a bírság kiszabására tekintettel esetlegesen nem meri véleményét kinyilvánítani, illetve azt a polgárok tudomására hozni.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

- Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Rendelet – az Rendelet 105. §-a alapján – 2011. április 2-

---

⁵⁰⁹<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E37046E4444F6198C1257ADA00524D3A?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

án lépett hatályba. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn túl, 2012. május 17-én nyújtotta be.⁵¹⁰

• **3267/2012 (X. 4.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: helyi adó

Az in dítványozó álláspontja szerint a Rendeleteket alkotó önkormányzatok a telekadó mértékét úgy állapították meg, hogy figyelmen kívül hagyták a telekadó tárgyat képező ingatlanok rendeltetését és az adóalanyok teherviselő képességét, és a telekadó mértékét egységesen a Htv. 6. § c) pontja és 22. § a) pontja szerint meghatározott adómaximum közelében állapították meg, ezzel megsértették az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdését (arányos közteherviselés) és 32. cikk (1) bekezdés h) pontját (a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről).

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

- Az alkotmányjogi panasz nem fogadható be, mert az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti tartalmi követelményeknek nem felel meg.⁵¹¹

• **3301/2012 (XI. 12.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: parkolás

- Az indítványozó álláspontja szerint az Abh. alapján a támadott jogszabályhelyek nem rendelkeznek megfelelő törvényi felhatalmazással, ezért sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében, valamint a 44/A. § (2) bekezdésében foglaltakat.

- Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlésének Szolnok város helyi parkolási rendjéről szóló 17/2001. (V. 24.) számú önkormányzati rendeletének 2011. január 1-ig hatályos 5. §-a alkotmányellenes volt.

- Tekintettel arra, hogy a rendelet támadott szabályának alkotmányosságára is kihatott a felhatalmazó norma alaptörvény-ellenessége, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az rendelet 5. §-a is alaptörvény-ellenes. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy azért nem állapította meg az rendelet egészének alkotmányellenességét, mivel a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az Abh.-ban foglaltakra tekintettel módosította – többek között – a rendelet megalkotására felhatalmazó jogszabályi rendelkezéseket tartalmazó rendeletbeli bevezető részt.

- Mivel nem hatályos normáról van szó, az alaptörvény-ellenesség folytán – élve az Abtv. 41. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazással, és figyelemmel a jogbiztonság követelményére – az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésnek az alkalmazási tilalom tekintetében is helyt adott, és kizárta az Rendelet 2011. január 1-jéig hatályos 5. §-ának alkalmazhatóságát a rendelkező részben megjelölt peres eljárásban.⁵¹²

• **3315/2012 (XI. 12.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: telekadó

- Az indítványozó érvelése szerint sérti a jogbiztonságot, hogy az Önkormányzat drasztikusan és indokolatlanul magas mértékben rendelte el a telekadó bevezetését.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

- Az alkotmányjogi panasz nem fogadható be, mert nem felel meg sem az Abtv. 30. § (1) bekezdésében, sem az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek.
[3] Az indítvány az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében elkésett, mivel azt csak az alaptörvény-

⁵¹⁰<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/382C515B010099CEC1257ADA00524BA1?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

⁵¹¹<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/260C6B49B0519FE1C1257ADA00524AA2?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

⁵¹²<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A291A7046E9317AAC1257ADA0052528D?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

ellenesnek tartott jogszabály hatályba lépésétől számított 180 napon belül lehet benyújtani. A rendelet 2012. január 1-jén hatályba lépett, az indítvány azonban ezt követő 180 napon túl, 2012. augusztus 2-án érkezett az Alkotmánybíróságra.

- A telekadó-fizetési kötelezettségről szóló önkormányzati rendelet tehát – az Abtv. 26. § (2) bekezdése előírásával ellentétben – nem közvetlenül, hanem az adóhatóságnak a fizetendő adó mértéke meghatározásáról szóló határozatával hatályosul, és e határozat ellen lehetőség van jogorvoslatra, melynek kimerítése az Abtv. 26. § (2) bekezdés szerinti alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának a feltétele lenne.⁵¹³

• **3008/2013 (I. 21.) AB VÉGGZÉS**

Rendelet tárgya: helyi építési szabályzat

- Az indítványozó előadja, hogy az ingatlan-nyilvántartásba lakóházként bejegyzett ingatlanát a rendelet rendelkezéseinek következtében nem tudja lakóházként használni, mert a rendelet . szerint üdülőterületen csak üdülőépület építhető. Az indítványozó álláspontja szerint a rendelet szabályozása magasabb szintű jogszabályokkal ellentétes, ezért alkotmányellenes. A rendelet, valamint az ítélet az indítványozó érvelése szerint sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében rögzített otthon tiszteltben tartásához való jogát és a XXVII. cikk (1) bekezdésében deklarált tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát.

- Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, és az indítványt áttette a Kúriára.

- Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Abtv. 74. §-ából az következik, hogy a jogalkotó csak az Abtv. hatályba lépését (2012. január 1-jét) követően nyitotta meg az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz előterjesztésének lehetőségét, az azt megelőzően jogerősen lezárult eljárások tekintetében nem, így az indítványozó indítványozói jogosultsága e vonatkozásban nem állapítható meg.⁵¹⁴

• **3026/2013 (II. 12.) AB VÉGGZÉS**

Rendelet tárgya: parkolás

- Az indítványozó szerint a rendelet nem felel meg az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében rögzített jogbiztonság követelményének, mert nem határozza meg egyértelműen, hogy az önkormányzat milyen formában, és módon jogosult az önkormányzati kezelésű közutakon, közterületeken, közhasználatra átadott területen fizetőparkolókat kijelölni. Az indítványozó álláspontja szerint a rendelet azért is alkotmányellenes, mert szövege megegyezik a közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 15. § (3) bekezdésével, melynek alkotmányellenességét a 109/2009. (XI. 18.) AB határozat megállapította, valamint a felhatalmazó jogszabály alkotmányellenessége kihat a felhatalmazáson alapuló szabály alkotmányosságára is.

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének a fizetőparkolók működésének és igénybevételének rendjéről szóló 28/1996. (VI. 27.) rendelete 2010. július 1-jéig hatályos 1. § (1) bekezdése, valamint 2012. január 1-ig hatályos I. számú mellékletének II. 46. pontja alaptörvény-ellenes volt.⁵¹⁵

⁵¹³<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DFC18B997632A938C1257ADA00524998?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

⁵¹⁴<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C27BF49E31C7B3E1C1257ADA00524DAE?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

⁵¹⁵<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/11034EB8AB8C5A74C1257ADA0052536E?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

• **3055/2013 (II. 28.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: parkolás

- Az indítványozó bíró – az eljárás felfüggesztése mellett – Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a fizető parkolási rendszerről szóló 56/2007. (XII. 20.) számú rendelete alkalmazásának konkrét ügyben történő kizárását kéri az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó bíró hivatkozik a 109/2009. (XI.18.) AB határozatra, melyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 2009. június 1-én hatályba lépett, Budapest Főváros Közigazgatási területén járművel várakozás rendjének egységes kialakításával, várakozás díjával, üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 24/2009. (V.II.) Főv. Kgy. rendelete alkotmányellenes, ezért azt 2010. június 30. napjával megsemmisítette azzal, hogy az nem érintette a jogszabály 2009. június 1-jei hatálybalépése és a 2010. június 30. közötti időszakot. .

- Az Alkotmánybíróság Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 56/2007. (XII. 20.) Kgy. számú rendeletének a Budapesti XX., XXI., XXIII. kerületi Bíróság 5.P. XXI. 21.341/2011. számú perben történő alkalmazási tilalom kimondására irányuló indítványt visszautasítja.

- Az Alkotmány 2011. december 31-én hatályát veszítette, helyébe 2012. január 1-jei hatállyal az Alaptörvény lépett. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 73. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság előtt 2011. december 31-én folyamatban lévő, a 71–72. §-ban nem szabályozott ügyekben az Alkotmánybíróság eljárását a 2012. január 1. napján hatályba lépett Abtv. rendelkezései szerint kell lefolytatni, ha az ügy az Alaptörvény rendelkezéseivel összefüggésben vizsgálható, és az indítványozó indítványozási jogosultsága az Abtv. rendelkezései szerint fennáll. Ezért az Alkotmánybíróság 2012. január 18-án kelt III/1465-1/2012. AB végzésével felhívta az indítványozót indítványa 2012. március 31-ig történő kiegészítésére a tekintetben, hogy az indítványban támadott rendelkezés az Alaptörvény mely rendelkezéseit és miért sérti. A végzés szabályszerű kézbesítése 2012. február 2-án megtörtént, de az indítványozó a felhívásban foglaltakat nem teljesítette.⁵¹⁶

• **3079/2014 (III. 26.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: helyi építési szabályzat

- Az indítványozó szerint a rendelet ellentétes az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben foglaltakkal. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítélet, illetve a rendelet sérti a tulajdonhoz való jogot.

- Az Alkotmánybíróság Pomáz Város Önkormányzata képviselőtestületének a 17/2002. (IX. 25.) KT. rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat és szabályozási terv módosításáról és egységes szerkezetbe foglalásáról szóló 32/2006. (2007. III. 6.) önkormányzati rendelete részleges alaptörvény-ellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja, és az indítványt átteszi a Kúriára.

- Az alkotmányjogi panasz ezen része azért nem fogadható be, mert nem tesz eleget az Abtv.37. § (1) bekezdésének. A benyújtott panaszindítvány nem Alaptörvénybe ütközést, hanem kizárólag a Ktv.-ben foglalt szabályok megsértését állítja, ezért az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre ezen indítványelemet elbírálni.⁵¹⁷

• **3120/2014. (IV. 24.) AB HATÁROZAT**

Rendelet tárgya: tiltott közellenséges magatartások

- A rendeletben foglaltak megsértése esetén közigazgatási bírságot szabtak volna ki, melynek alapja: közterület engedély nélküli használata és a közterület használati díj meg nem fizetése –

---

⁵¹⁶<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E8AF76781573E492C1257ADA005250F7?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

⁵¹⁷<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/42F0AE4EB99A0107C1257C4800215EFD?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 10.)

- Az önkormányzat a hatáskörét a Mötv.-re alapozta: 51 § (4) bekezdés és 143 § (4) bekezdés a.) pont)
- időközben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Mötv fenti rendelkezései alaptörvényellenesek, mert az az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközik ezután az alperes önkormányzat a rendeletet hatályon kívül helyezte
- Az indítványozó szerint bár a rendelet a közigazgatási eljárás határozathozatalának az időpontjában hatályban volt, de az Abh.-ra tekintettel az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésének sérelme miatt alaptörvény-ellenes és a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.
- Az Abtv. 41. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor is megállapíthatja, ha a jogszabályt a konkrét esetben még alkalmazni kellene.
- A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak az előtte 10.K.27.157/2013. számon folyamatban lévő perben a rendeltben már nem hatályos rendelkezését kellene alkalmaznia, az indítvány tárgya e rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítása, erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Rendelet már nem hatályos rendelkezése tekintetében folytatta le eljárását

- 1.) A rendelet delegált jogalkotási hatáskörben született. A felhatalmazó rendelkezések alaptörvény-ellenessége így kihat a felhatalmazáson alapuló jogszabály alkotmányosságára is. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Mötv. felhatalmazó rendelkezéseinek alaptörvény-ellenessége okán a rendelet már megalkotásakor sem rendelkezett az Alaptörvénynek megfelelő törvényi felhatalmazással, így az maga is alaptörvény-ellenes.
- 2.) Mivel nem hatályos normáról van szó, az alaptörvény-ellenesség folytán az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésnek az alkalmazási tilalom tekintetében is helyt adott, és kizárta a rendelet 2012. november 30-ig hatályos 8. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságát a rendelkező részben megjelölt peres eljárásban.⁵¹⁸

• **3121/2014. (IV. 24.) AB HATÁROZAT**

Rendelet tárgya: taxi

- Az indítványozók álláspontja szerint a támadott jogszabály ellentétes az Alaptörvény M. cikke szerinti vállalkozás szabadságának elvével, mivel a rendelet Budapest közigazgatási területén belül valamennyi taxi gépjárműre egységes sárga szín és rögzített hatósági ár alkalmazását írja elő. Ezzel hátrányos gazdasági pozícióba helyezi a más közigazgatási területen működő személytaxi szolgáltatást végzőkkel szemben.
- Továbbá a támadott rendelet ellentétes a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 5. § (4) bekezdésével, amely szerint a felhatalmazás jogosultja a jogszabályt köteles megalkotni.
- A 49. § (3) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete felhatalmazást kapott arra, hogy a Kormány rendeletében meghatározott feltételeken túli részletszabályokra vonatkozó rendeletét megalkossa. A rendelet 2013. április 18. napján megalkotásra került, a Kormány rendeletét e körben a mai napig nem alkotta meg. Mindezek alapján - az indítványozók véleménye szerint – a rendelet egésze jogszabályba ütköző, ellentétes az Alaptörvény T. cikkével, mivel a kapott felhatalmazás csak a kormányrendeletben meghatározott feltételeken túli szabályozási lehetőséget biztosít, nem a kormány szintű jogszabálytól független rendelet alkotási jogot. Az Rendelet sérti továbbá a Jat. 17. §-ában foglaltakat, amely előírja az előzetes hatásvizsgálat elvégzését, amely nem készült el. A rendelet ellentétes továbbá az Alaptörvény XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való joggal, mivel a kötelezően előírt sárga szín korlátozza a magántulajdonhoz kapcsolódó rendelkezési jogot, a szabad használat jogát, tekintettel arra, hogy a taxiként üzemelő gépjárművek döntő többsége magántulajdonban van, így a vállalkozók a magánéletükben is használják. Az Alkotmánybíróság a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a

⁵¹⁸<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C23C5936173E1CE8C1257C4800212723?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

taxiállomások létesítésének és igénybevételének rendjéről, és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelete egésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló – az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésére alapított – alkotmányjogi panaszt visszautasítja.⁵¹⁹

• **3160/2014. (V. 23.) AB VÉGZÉST**

Rendelet tárgya: helyi építési szabályzat

- Az indítványozó előadja, hogy Solymáron három lakóingatlanra rendelkezik, amelyek használhatóságát - álláspontja szerint - a solymári önkormányzat - többek között a támadott rendelettel - ellehetetleníti.

A támadott Rendelet - az indítványozó véleménye szerint - sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerinti az alapvető jogok tiszteletben tartásának elvét, az V. cikk szerinti jogos védelem alapvető elvét, valamint a VI. cikk szerinti jó hírnévhez való jogát, mivel a polgármester valótlanosságokat terjeszt rágalmoz. Sérti továbbá a XIII. cikk szerinti tulajdonhoz való jogát, mivel lakóingatlanán az építkezést ellehetetlenítik, amellyel így rendelkezni nem tudnak. Mindezzel sérül a XXII. cikk szerinti emberhez méltó lakhatás feltételeinek biztosítására törekvés elve, mivel az önkormányzati cselekvések arra irányulnak, hogy azt tönkretegyék.

- Az Alkotmánybíróság Solymár Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének Solymár Nagyközség helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 4/2013. (I. 29.) rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja

- Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 28. § (1) bekezdése szerint a beadványt a benyújtására nyitva álló törvényi határidőben, az egyéb határidőhöz kötött eljárási cselekményt a megtételére megjelölt határidőben kell az érkeztetésére az Abtv. alapján jogosult szervhez személyesen benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Az Rendelet tekintetében az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidő 2013. augusztus 27. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn túl, elkéssetten 2013. december 10-én postai úton terjesztette elő és az 2013. december 13-án érkezett az Alkotmánybíróságra.⁵²⁰

• **3117/2015. (VII. 2.) AB HATÁROZATA**

Rendelet tárgya: közösségi együttélés alapvető szabályai

- Az eljáró bíró indítványában hivatkozik a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjára, 8. § (2) bekezdésre, valamint a 143. § (4) bekezdésre, amelyek anélkül adnak rendeletalkotási felhatalmazást az önkormányzatnak, hogy azok pontos terjedelmét, kereteit törvény szabályozná, ezért azok - véleménye szerint - sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében biztosított jogbiztonság és normavilágosság követelményét és a 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, valamint a 32. cikk (2) és (3) bekezdésekben biztosított jogokat (helyi önkormányzatok rendeletalkotási joga). Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 4/2013. (02. 05.) Kgy. rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására, megsemmisítésére és a jogszabályok alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

- Az indítványozó bíró az Rendelet egésze – és nemcsak az általa alkalmazandó Rendelet 16. §-a – alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérte, és pedig kifejezetten csak a felhatalmazó jogszabály – az Mötv. – alaptörvény-ellenességével összefüggésben. Nem tartalmazott tehát semmilyen további, önálló alkotmányossági indokolást az Rendelet alaptörvény-ellenessége vonatkozásában. Az Rendelet-re vonatkozó indítványi elem így nem felel meg az Alaptörvény 24. cikk b) pontjában és az Abtv. 25. § (1) bekezdésében megfogalmazott

⁵¹⁹<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4701A9090E4974E7C1257C670021DEAD?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵²⁰<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/C39B83B212E1A220C1257E06005DE112?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

azon feltételnek, hogy a bíró az általa alkalmazandó jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességének a vizsgálatát kérheti, hiszen az Rendelet egészét, amely 14 különböző tiltott, közösségellenes magatartást határoz meg, a konkrét (a bíróság által felfüggesztett) perben nyilvánvalóan nem kell a bíróságnak alkalmaznia.⁵²¹

• **3126/2015. (VII. 9.) AB HATÁROZATA**

Rendelet tárgya: közterületek használatának rendje

- Terézvárosi Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 15/2013. (IV. 25.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 17. § (1) bekezdésének valamint 18. § (1) bekezdésének alaptörvényellenességét, tekintettel arra, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdését, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (1) bekezdését, valamint a közigazgatási 2015. 16. szám 991hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ket. 1. § (4) bekezdésében foglaltak sérelmén keresztül az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdését mondják ki alaptörvényellenesnek

- az indítványozó szerint ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdésével a Rendelet 17. § (1) bekezdése, melynek alapján közérdekből a közterület használatának szüneteltetése vagy megszűnése rendelhető el, valamint az Rendelet 18. §-ának az a rendelkezése, mely szerint ilyen esetben a jogosult kártalanítási igény nélkül köteles a közterület eredeti állapotát helyreállítani.

- A jogszabályi rendelkezések azért sértik a jogbiztonság Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében biztosított követelményét, mert nem felelnek meg a jogforrási rendbe történő illeszkedés követelményének, ellentétesek a Ket. 1. § (4) bekezdésében, és a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal, valamint nem felelnek meg a normavilágosság követelményének, sértik az alkotmányjogi panasz szerint az Alaptörvény XIII cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott tulajdonhoz való jogot, valamint annak korlátozására vonatkozó alkotmányossági garanciákat, ezáltal pedig az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltakat.

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányos tulajdonvédelem a meglévő tulajdonra vonatkozik, a tulajdonhoz való jog nem biztosít jogot a tulajdonszerzésre {3021/2014. (II. 11.) Az indítványozók az engedély ideiglenes jellegének ismeretében, a támadott jogszabályi rendelkezéssel azonos tartalmú közterület-használati megállapodás megkötésével, vagyis az abban foglalt feltételek elfogadásával, saját elhatározásuk alapján használták a közterület meghatározott részét. Az indítványozók által felhozott összefüggésben és érvek alapján ezért a tulajdonhoz való jog és a támadott jogszabályi rendelkezés között alkotmányos összefüggés nem mutatható ki.⁵²²

• **3142/2015. (VII. 24.) AB HATÁROZATA**

Rendelet tárgya: telekadó

- Solymár Nagyközség Önkormányzatának képviselő-testülete a telekadóról szóló 19/2010. (XII. 14.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: Rendelet) 2011. január 1-jei hatállyal telekadófizetési kötelezettséget írt elő a Solymár közigazgatási területén található, építménnyel nem rendelkező telkek tulajdonosai számára. Az Rendelet 2. §-a szerint az adó alapja a telek négyzetméterben számított alapterülete, mértéke pedig az Rendelet 3. §-a értelmében 150 Ft/m²/év. Az Rendelet 4. §-a tartalmazta a telekadó megfizetése alóli mentességi okokat, így a 4. § (1) bekezdése kimondta, hogy mentes a telekadó megfizetése alól az a magánszemély, aki adóév január 1-jén bejelentett lakóhellyel rendelkezik Solymár nagyközség Önkormányzat illetékességi területén.

⁵²¹<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/42F5FA71F354F216C1257D85005E0476?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵²²<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4701A9090E4974E7C1257C670021DEAD?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01.11.)

- Solymár Nagyközség Polgármesteri Hivatala mint elsőfokú adóhatóság a 2-7071/5/2011. számú határozatával az indítványozót a 2011-es adóév vonatkozásában 156 900 Ft telekadó megfizetésére kötelezte, mert Solymár Nagyközség illetékességi területén belül telektulajdonnal rendelkezett, ugyanakkor bejelentett lakóhelye a településen nem volt. Az indítványozó e határozat ellen fellebbezést nyújtott be.

- Az indítványozó álláspontja szerint az Rendelet kifogásolt rendelkezése minden tárgyilagos megítélés szerinti ésszerű és alkotmányosan elfogadható indok nélkül tesz különbséget a helyi és a nem helyi illetőségű telektulajdonosok között, így a rendelkezés diszkriminatívnek minősül

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 27. §-a szerinti panaszában a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.26.225/2013/5. számú ítéletének alaptörvény-ellenessége tekintetében is kizárólag az Rendelet támadott rendelkezésének alaptörvény-ellenességére hivatkozik, így az külön indokolást nem tartalmaz. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglaltaknak, mert a bírói döntés alaptörvény-ellenessége tekintetében különálló, azaz az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz indokolásában felhozott érveken túlmutató indokolást nem fejt ki

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz ugyanakkor a befogadhatóság minden formai és tartalmi természetű feltételének megfelel és érdemben elbírálnak. A vizsgálandó alkotmányossági probléma az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőség rendelkezését érinti. Az általános jogegyenlőség szabálya továbbra is levezethető az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdéséből is. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság befogadhatónak minősítette az említett alaptörvényi rendelkezésre alapított panaszt annak ellenére, hogy a jelen ügyben irányadó általános jogegyenlőség szabálya az Alaptörvényben – annak XV. cikk (1) bekezdésében – már önálló, kodifikált formát nyert.

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy időközben az Rendelet kifogásolt rendelkezését Solymár Nagyközség Önkormányzata képviselőtestületének 25/2012. (XI. 27.) számú önkormányzati rendelete 2013. január 1-jei hatállyal módosította. Az Rendelet 4. § (1) bekezdésének módosított szövege értelmében a 2013-as adóévtől kezdve a Solymáron bejelentett lakóhellyel rendelkező magánszemély is csak 1500 m² területnagyságig mentesül a telekadó megfizetése alól. Az Alkotmánybíróság főszabályként a hatályos jogszabályok alaptörvény-ellenességét vizsgálja.

- Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott. Az indítványozó azért találta alaptörvény-ellenesnek az Rendelet 4. § (1) bekezdését, valamint a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét, mert a jogszabályi rendelkezés, illetve az azt alkalmazó bíróság döntése a helyi és nem helyi lakosok között olyan, egyéb helyzet szerinti megkülönböztetést tartalmaz, amelynek a vagyoni típusú helyi adók esetében tárgyilagos mérlegelés szerint nincs ésszerű indoka. Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálata során tehát arról kellett döntenie, hogy a bejelentett lakóhelyre tekintettel nyújtott adómentesség a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik-e.

- Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben elvi jelleggel rögzítette, hogy a vagyoni típusú helyi adók megállapítása szempontjából az adóköteles ingatlanok tulajdonosai azonos (homogén) csoportba tartoznak, függetlenül lakóhelyüktől, mivel a vagyoni típusú adó esetében az adókötelezettségnek minden adóalany vonatkozásában ugyanaz az alapja, mégpedig az ingatlantulajdon.⁵²³

• 29/2015. (X. 2.) AB HATÁROZATA

- Az alapvető jogok biztosa szerint a támadott rendelkezések (Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze és a 8. § (2) bekezdésének „elmulasztásuk jogkövetkezményeit” szövegrésze + Ket. 131. § (1a) bekezdése) azért ellentétesek az Alaptörvény b) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével, mert a közösségi együttélési szabályok

⁵²³<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/D3D6B406B3A592FCC1257C48002141EF?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

meghatározására és be nem tartásuk lehetséges jogkövetkezményeire vonatkozóan törvényben előírt anyagi jogi garanciák és az önkormányzati szabályozásra vonatkozó egyértelmű felhatalmazás hiányában sérül a jogállamiság elvéből folyó jogbiztonság és a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye. Az alapvető jogok biztosa szerint a támadott rendelkezések azért ellentétesek az Alaptörvény b) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével, mert a közösségi együttélési szabályok meghatározására és be nem tartásuk lehetséges jogkövetkezményeire vonatkozóan törvényben előírt anyagi jogi garanciák és az önkormányzati szabályozásra vonatkozó egyértelmű felhatalmazás hiányában sérül a jogállamiság elvéből folyó jogbiztonság és a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye + Kúria Önkormányzati Tanácsa Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 57/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendeletének törvényességi felülvizsgálatára.

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a két indítvány tárgya egymással összefügg, és ezért együttes vizsgálat és elbírálás végett azokat az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján egyesítette. Amennyiben törvény (jelen esetben a Mötv.) felhatalmazza a helyi önkormányzat képviselő-testületét mint jogalkotót valamely magatartás önkormányzati rendeletben történő szabályozására, úgy a törvénynek a jogalkotási hatáskör címzettjén, a képviselő-testületen kívül meg kell határoznia – a Jat. felhatalmazással szembeni kritériumokra vonatkozó előírásainak betartásával – a felhatalmazás tárgyát és kereteit is. Ez biztosítja ugyanis azt, hogy a Mötv.-ben adott felhatalmazás megfeleljen a jogrend és a közhatalom gyakorlása kiszámíthatósága követelményének. A szabályozási tárgy és keretek meghatározása nélkül a helyi jogalkotó olyan magatartásokat is rendeletalkotása körébe vonhat, amelyek alapjogi összefüggéseik révén törvényi szabályozást igényelnek [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés]. Az Mötv. 8. § (2) bekezdésének és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának rendelkezései – többek között – arra hatalmazzák fel a helyi önkormányzatok képviselő-testületeit, hogy önkormányzati rendeletben meghatározhassák a közösségi együttélés alapvető szabályait, az azokban foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.⁵²⁴

• 3007/2016 (I. 25.) AB HATÁROZATA

Rendelet tárgya: parkolás

- Az indítványozó álláspontja szerinti sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga, és a XXVII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való joga.

- Az Alkotmánybíróság a 30/2010. (VI. 4.) Főv. Kgy. rendelet 8. §-ának (5) bekezdése és 48. §-ának (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

- Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére [Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés első fordulata], és törvényi felhatalmazás alapján [Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés második fordulata] a helyi önkormányzat képviselő-testületének egyaránt lehetősége van az együttélés szabályait helyi szinten, a helyi sajátosságokat figyelembe vevő jogalkotással szabályozni. Az Alaptörvény önkormányzatokra vonatkozó szabályából az következik, hogy az önkormányzati rendeletalkotás és az Alaptörvény összhangjának kereteit nem a Mötv.-nek kell meghatároznia, azokat az Alaptörvény maga határozza meg. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze, 8. § (2) bekezdése és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának „továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze nem ellentétes az Alaptörvénnyel.⁵²⁵

⁵²⁴<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/F058635124A8C31BC1257BE3001B8DC3?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵²⁵<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/8412496B8C79FEE6C1257DDA005DA131?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

• **3/2016. (II. 22.) AB HATÁROZATA**

Rendelet tárgya: közösségi együttélés

- Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 7/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 7. § (3) bekezdését, mivel az ellentétes az Alaptörvény b) cikk (1) bekezdésében és a II. cikkében foglaltakkal. Az Rendelet 7. § (3) bekezdésében foglaltak – amely szerint aki életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságait közterületen tárolja vagy helyezi el, közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el – sértik a jogállamiság elvét és az emberi méltósághoz való jogot, mivel az önkormányzat teljes közigazgatási területén, legitim alkotmányos cél és indok nélkül önmagában a hajléktalanság, a közterületen élés közigazgatási bírsággal történő büntethetőségét teremti meg. Az alapvető jogok biztosa álláspontja szerint igazolható, hogy az életvitelszerű közterületi lét velejáró eleme az életvitelszerű lakhatásra szolgáló ingóságok (pl. hálózások, párna, takaró, sátor, ruhanemű, stb.) közterületi tárolása, sőt e nélkül a közterületi lét el sem képzelhető

- Jelen esetben a Szabstv. 179/A. § (4) bekezdése segíti elő ezt az értelmezési folyamatot azzal, hogy meghatározza az életvitelszerű tartózkodás körülményeit: *„életvitelszerű tartózkodásnak tekinthető minden olyan magatartás, amely alapján megállapítható, hogy a kijelölt területen való életvitelszerű tartózkodás a lakó- és tartózkodási hely, valamint egyéb szállásra való visszatérés szándéka nélkül, a kijelölt területen való huzamos tartózkodás érdekében valósul meg, és a kijelölt területen való tartózkodás körülményeiből, vagy a magatartásból arra lehet következtetni, hogy a jellemzően lakóhelyül szolgáló kijelölt területen végzett tevékenységet – így különösen alvás, tisztálkodás, étkezés, öltözködés, állattartás – az elkövető a kijelölt területen rövid időnként visszatérően és rendszeresen végzi?”*

- Ha a törvényhozó élt a jogalkotási felhatalmazással, akkor a közterületi életvitelszerű tartózkodást és annak tartalmát a fenti szabálysértési tényállás szerint megtöltő magatartásokat helyi önkormányzat nem nyilváníthat jogellenessé és nem szankcionálhat.

- Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése arra ad felhatalmazást, hogy feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkosson.

- Az Rendelet nem a hajléktalansággal kapcsolatos magatartásokat vonja a tárgyi hatálya alá.⁵²⁶

• **3032 / 2016. (II. 23.) AB VÉGGZÉS**

Rendelet tárgya: építésügy

- Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező tihanyi ingatlan teljes területe felszíni vízminőségvédelmi területbe tartozik, amelynek megközelítőleg 1/3 részén a támadott építési szabályzat elfogadásával a védelmi övezet megszüntetésre került.

- Az indítványozó álláspontja szerint a terület átsorolások, és a védelmi szint megszüntetése miatt sérült az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésébe foglalt egészséges környezethez való alapjog, és a XX. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt testi és lelki egészséghez való jog, mely a környezethez való alapjoggal szorosan kiegészíti egymást, ugyanis amennyiben a környezet védelmi szintje nem megfelelő, a testi és lelki egészséghez való jog is sérül. Továbbá sérült a P) cikk szerinti jog, mely szerint a természeti erőforrások, a termőföld, az erdők és vízkészlet, a biológiai sokféleség, a növény- és állatfajok, és a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, melynek megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Az indítványozó álláspontja szerint a rendelet figyelmen kívül hagyta Tihany Község Önkormányzatának 11/2013. rendeletében foglalt társadalmi-partnerségi egyeztetés szabályait amikor a véleményét nem vette figyelembe a rendelet megalkotásakor. Ezzel megsértette a B) cikk (1) bekezdésébe foglalt jogállamiság elvét.

---

⁵²⁶<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/3C9D91BED0226C80C1257CB60058906A?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

- Az Alkotmánybíróság Tihany Község Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi építési szabályzatról szóló 5/2015. (IV. 10.) önkormányzati rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

- Az indítványozó sem a panaszában, sem a a papíralapon és CD-lemezen elektronikus formátumban benyújtott indítvány-kiegészítésében – a hiánypótlásban szereplő felhívás ellenére – érdemben nem igazolta közvetlen személyes érintettségét a panasz tárgyát képező ingatlan vonatkozásában. z indítványozó panaszában az Rendelet egészének megsemmisítését kérte, de sem indítványában, sem indítvány-kiegészítésében egyértelműen nem jelölte meg, hogy az Rendelet mely rendelkezései ellentétesek az Alaptörvény panaszban felhívott rendelkezéseivel a panasz tárgyát képező ingatlan vonatkozásában és nem fejtette ki konkrétan, mi a sérelem, az Rendelet miben sérti a panaszost. Ezért a panasz nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1) bekezdése és (1b) bekezdés c) pontja rendelkezésének, amely szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.⁵²⁷

• **3036/2016. (II. 23.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: védett övezetté nyilvánításról

- Az indítványozó álláspontja szerint a prostituáltaknak az Alaptörvény I. cikkében, XII. cikkében és XV. cikkében foglalt alapvető jogait sérti, hogy a támadott rendelet következtében az adott településen, illetve annak nagy részén lényegében egyáltalán nem nyújthatnak szexuális szolgáltatást.

- Az indítványozó a támadott rendelettel összefüggésben jogszabályba ütközést is állít, álláspontja szerint a rendelet ellentétes a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményével, figyelemmel a rendelet címzettjei, vagyis a prostituáltak által a védett övezet határának tényleges beazonosíthatóságának kérdésére.

- Álláspontja szerint továbbá a rendelet ellentétes a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 8. § (2) bekezdésében foglaltakkal, mivel a támadott rendelet a szexuális szolgáltatás nyújtását - a törvény céljával ellentétesen - lényegében a település túlnyomó részén megtiltja, amely szabályozás a gyakorlatban a szexuális szolgáltatás nyújtására irányuló tevékenység teljes tilalmát eredményezi. Az indítványozó általánosságban megjegyzi, hogy álláspontja szerint a vonatkozó hazai és nemzetközi jogi szabályozás az önkormányzatok kötelezettségévé teszi türelmi zónák kijelölését, ugyanakkor türelmi zónát egyetlen önkormányzat sem jelölt még ki, ellenben védett övezet önkormányzat általi kijelölésére rendszeresen sor kerül.

- Az Alkotmánybíróság Dabas Város Önkormányzat Képviselő-testületének az egyes, a város közigazgatási területén található közterületek védett övezetté nyilvánításáról szóló 9/2004. (II. 16.) számú rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

- A 2004. február 17-én hatályba lépett Rendelet ellen a 2015. november 6-án benyújtott alkotmányjogi panasz elkésett, ezért azt az Alkotmánybíróságnak az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján is vissza kell utasítania.⁵²⁸

• **3037/ 2016. (II. 23.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: védett övezetté nyilvánításról

- Az indítványozó álláspontja szerint a prostituáltaknak az Alaptörvény I. cikkében, XII. cikkében és XV. cikkében foglalt alapvető jogait sérti, hogy a támadott rendelet következtében az adott

---

⁵²⁷<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0A8B0A15EB493B14C1257F08005DC6EF?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵²⁸<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/74B3A47D9ED38539C1257F33005DE0A5?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

településen, illetve annak nagy részén lényegében egyáltalán nem nyújthatnak szexuális szolgáltatást.

- Álláspontja szerint továbbá a rendelet ellentétes a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 8. § (2) bekezdésében foglaltakkal, mivel a támadott rendelet a szexuális szolgáltatás nyújtását - a törvény céljával ellentétesen - lényegében a település túlnyomó részén megtiltja, amely szabályozás a gyakorlatban a szexuális szolgáltatás nyújtására irányuló tevékenység teljes tilalmát eredményezi.

- Az indítványozó általánosságban megjegyzi, hogy álláspontja szerint a vonatkozó hazai és nemzetközi jogi szabályozás az önkormányzatok kötelezettségévé teszi türelmi zónák kijelölését, ugyanakkor türelmi zónát egyetlen önkormányzat sem jelölt még ki, ellenben védett övezet önkormányzat általi kijelölésére rendszeresen sor kerül.

- Az Alkotmánybíróság Budakeszi Város Önkormányzata Képviselő-testületének egyes, a város közigazgatási területén található közterületek védett övezetté nyilvánításáról szóló 13/2014. (V. 05.) számú rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

- Az indítványozó érdekképviselői egyesület, jogi személy. Az általa képviseltek Alaptörvényben foglalt jogai érvényesítésére – a törvényi feltételek hiányában – alkotmányjogi panaszt közvetlenül, a saját nevében nem terjeszthet elő. A jelen esetben az indítványozó érintettsége hiányzik, az Rendelet nem az indítványozó szervezet, hanem természetes személyek Alaptörvényben biztosított jogait érintheti.⁵²⁹

• **3040/2016. (III. 3.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: parkolás

- Az Rendelet tekintetében kifejti az indítványozó, hogy - a korábbi szabályozástól eltérően - a jelenlegi szabályozás korlátozza a parkolásra jogosító mozgáskorlátozott igazolvány bemutatásának lehetőségét, mivel azt egy megszorító feltételhez köti. Érvelése szerint az Rendelet mozgáskorlátozottakra vonatkozó szigorító feltétele a mozgáskorlátozottakra nézve diszkriminatív rendelkezés, ami sérti az Alaptörvény idézett rendelkezéseit, valamint a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fogytv.) egyes rendelkezéseit..

- Az Alkotmánybíróság a Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 49/2011. (X. 31.) rendelete 13. § (7) bekezdés c) pontja „amennyiben a pótdíjazás során készült képeken az igazolvány sorszáma egyértelműen beazonosítható, és” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

- Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet azon feltétellel élhet alkotmányjogi panasszal, hogy az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény ellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be Alaptörvényben biztosított jogának sérelme. A bíróság azonban az indítvánnyal támadott Rendelet 13. § (7) bekezdését nem alkalmazta az ügyben, így az alkotmányjogi panasz eljárás lefolytatásának az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján eljárásjogi akadálya van.

- Ugyanakkor a jelen döntés nem képezi akadályát annak, hogy egy, a későbbiekben indult hasonló tárgyú bírósági ügyben – a törvényi feltételeknek megfelelően – ismételten alkotmányjogi panasz benyújtására kerüljön sor.⁵³⁰

---

⁵²⁹<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/A5C87990E925366EC1257F33005DE07D?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵³⁰<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B75452D74F8A7074C1257EC400582B55?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

• **3047/2016. (III. 22.) AB HATÁROZATA**

Rendelet tárgya: telekadó

- Az indítványozó kérte a Délegyháza község Önkormányzata képviselő-testületének a telekadóról szóló 23/2003. (XII. 23.) önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: Rendelet) módosító 45/2011. (XII. 14.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: mód.Rendelet1.), 17/2012. (IX. 28.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: mód.Rendelet2.), 8/2013. (VI. 13.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: mód.Rendelet3.) és 4/2014. (II. 26.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: mód.Rendelet4.) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Hivatkozott az Alaptörvény b) cikk (1) bekezdésére (a jogbiztonság részét képező kellő felkészülési idő követelményére és a visszaható hatályú jogalkotás tilalmára), a XXX. cikk (1) bekezdésére (az arányos közteljesítés követelményére), az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdésére, az Alaptörvény b) cikk (1) bekezdésére (ezúttal csak a visszaható hatályú jogalkotás tilalmára, továbbá arra, hogy véleménye szerint a jogállamiság sérelmét jelenti az, hogy – ugyancsak véleménye szerint – a rendelet normatív rendelkezés álcájában valójában egyedi határozathozatalt valósított meg), az Alaptörvény b) cikk (1) bekezdésére (kizárólag a visszaható hatályú jogalkotás tilalmára).⁵³¹

• **3050/2016. (III. 22.) AB HATÁROZATA**

Rendelet tárgya: közterület használat

- Az alapvető jogok biztosa előadta, hogy álláspontja szerint a települési önkormányzat szabadon megállapíthatja a taxiállomások számát és azok használatának rendjét. Ez a szabadsága azonban nem terjed ki a taxi-szolgáltatások számbeli korlátozására. Azzal, hogy az Rendelet 18. § (2) bekezdése a kiadható közterület-használati engedélyek számát a taxiállomások számához köti, sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, mivel rendeleti úton vezet be alapjog-korlátozást, továbbá ellentétes az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével, mivel korábban működő szolgáltatókat szoríthat ki a piacról, továbbá ellehetetleníti új szolgáltató piacra lépését, ezáltal megakadályozza a vállalkozóvá válást.

- A közterület-használati engedély léte vagy hiánya nem akadályozza meg a vállalkozóvá válást, nem feltétele a személyszállító szolgáltatásra vonatkozó tevékenységi engedélynek.

- Az Rendelet támadott rendelkezése nem akadályoznak meg senkit abban, hogy képzettségének, végzettségének és szakmai tapasztalatának megfelelően a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz való jogát taxisként gyakorolja. Ezért az Alkotmánybíróság az Rendelet 18. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában elutasította.⁵³²

• **3093/2016. (V. 12.) AB VÉGGZÉSE**

Rendelet tárgya: helyi adó

- Az indítványozó a Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata képviselő-testületének helyi adókról szóló 37/2008. (XI. 28.) számú rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 6–7. §-a alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését, valamint ez alapján az érintett rendelkezések egyedi ügyében való alkalmazhatatlanságának megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól.

- Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat jegyzője, mint elsőfokú hatóság AD-11461/12/2012. számú határozatában 71 163 925 forint éves telekadó megfizetésére kötelezte az indítványozót.

---

⁵³¹<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/DB4F14FEC134590AC1257EFC005DC817?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵³²<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0B823DE1D2C69C40C1257EE00058279D?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

- Az indítványozó a kormányhivatal döntésének felülvizsgálata iránt kereseti kérelmet nyújtott be a Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bírósághoz.
- Az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-ában és az Ügyrend 67. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az Ügyrend 67. § (2) bekezdés d)– e) pontja alapján az alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszüntette.⁵³³

- **3247/2016. (XI. 28.) AB végzés**

Rendelet tárgya: vagyongazdálkodás

- Az indítványozó - az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. § alapján - Kémes Község Önkormányzat képviselőtestületének az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 4/2003. (III. 20.) és a 4/2003. (III. 28.) számú önkormányzati rendelete, valamint a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.859/2015/4. számú közbenső ítélete megsemmisítését kéri az Alkotmánybíróságtól.
- Az indítványozó - perbeli alperes - adásvételi szerződést kötött a helyi önkormányzattal az önkormányzat tulajdonában álló ingatlan megvásárlására. A perbeli felperesi önkormányzat korábbi határozatát visszavonva akként határozott, hogy az ingatlanokat az indítványozótól visszavásárolja, mivel megállapította, hogy az adásvétel az önkormányzat rendeletébe ütközik, nem a rendeletnek megfelelő eljárásban lett értékesítve. A visszavásárlás nem jött létre, így az adásvételi szerződést a perbeli felperes önkormányzat a bíróság előtt megtámadta és kérte a szerződés semmisségének megállapítását. A Kúria felülvizsgálati eljárás során hozott végzésében a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság megállapította az adásvételi szerződés semmisségét.
- Az indítványozó álláspontja szerint az önkormányzat támadott rendeletét sem a per során, sem azt megelőzően nem ismerhette meg, így sérült a jogbiztonság elve, a támadott bírósági határozat pedig sérti a tulajdonhoz való jogot és a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot. .
- Az Alkotmánybíróság Kémes Község Önkormányzata képviselőtestületének az önkormányzat vagyonáról, és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 4/2003. (III. 28.) számú rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésére alapozott alkotmányjogi panaszt visszautasítja, és az indítványt átteszi a Kúriára.
- Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.859/2015/4. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.⁵³⁴

- **3232/2017. (XI. 18.) AB HATÁROZAT**

Rendelet tárgya: változtatási tilalom elrendelése

- Az indítványozó - az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján - Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat képviselőtestületének a Rákospalotai határút - János utca - Iglói út - József utca által határolt területrészen belül az I-XVI/L-2 és I-XVI/L-3-as övezetek területére változtatási tilalom elrendeléséről szóló 23/2015. (VII. 30.) önkormányzati rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri az Alkotmánybíróságtól
- Az indítványozó álláspontja szerint a támadott önkormányzati rendelet sérti a szükségesség-arányosság követelményét, a tulajdonhoz való jogot és a diszkrimináció tilalmába ütközik, mivel a tulajdonát képező ingatlant ezáltal nem tudja értékesíteni.

⁵³³<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/0C7DDB6294AD1DDEC1257C4A003D328B?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵³⁴<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/5C38C70DFD6AF83AC1257FCD0046FF45?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

- Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a Rákospalotai határút – János utca – Iglói út – József utca által határolt területre vonatkozó 23/2015. (VII. 30.) önkormányzati rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

- A tulajdonjog valamely elemének korlátozása azonban csak akkor jár magának a tulajdonjognak mint alaptörvényi jognak a korlátozásával és ezáltal csak akkor alaptörvény-ellenes, ha az nem elkerülhetetlen, kényszerítő ok nélkül történik, továbbá ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan

- Figyelembe vette továbbá az Alkotmánybíróság azt is, hogy a változtatási tilalom önmagában nem akadályozza az érintett területek értékesítésének, nem szünteti meg teljes mértékben a tulajdonosnak a dologhoz fűződő jogosítványait, ugyanis hosszú távon nem akadályozza a terület hasznosítását, éppen ellenkezőleg, annak beépítését célozza a kidolgozandó szabályozási terv. Ezért az indítványnak az alkotmányos értelemben vett tulajdonjog sérelmére alapított érvelése nem megalapozott.⁵³⁵

• **3048/2017. (III.20.) AB VÉGZÉS**

Rendelet tárgya: települési adó

- Az indítványozó előadta, hogy Mikepércs Községi Önkormányzat képviselő-testülete elfogadta a települési adóról szóló 15/2014. (XI. 28.) számú önkormányzati rendeletét. A rendelet a települési adó tárgyaként a település közigazgatási területén található termőföldet határozta meg, a települési adó alanyaiként azon természetes személyeket jelölte meg, akik a naptári év első napján az adó tárgyaként meghatározott termőföld vonatkozásában az ingatlan-nyilvántartásban tulajdonosként vannak bejegyezve.

- Az Alapvető Jogok Biztosa indítványára a Kúria helyi önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás keretében vizsgálat alá vonta a rendeletet. A panasszal érintett határozatában a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a rendelet törvényellenes, ezért 2016. december 31. napi hatállyal megsemmisítette. A Kúria a döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a alapján kizárta.⁵³⁶

• **3032/2017. (III. 20.) AB VÉGZÉS**

Ügy tárgya: önkormányzati rendelet szövegrészeinek megsemmisítése

- Az indítványozó önkormányzat - az Abtv. 27. §-a alapján - kérte a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5048/2015/3. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését

- Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria döntése elvonja az önkormányzatnak az Alaptörvény 32. cikkének (1) bekezdés h) pontjába, a (2) és (3) bekezdésébe foglalt jogát, hogy a törvény keretei között döntsön a helyi adók fajtáiról és mértékéről, ide értve az azzal kapcsolatos mentességek meghatározását is. Sérti továbbá a XXX. cikk (1) bekezdésébe foglalt jogát, mely azt rögzíti, hogy a teherbíró képességének illetőleg a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez, ugyanis pont a Kúriai határozat az, mely megteremti annak a lehetőségét, hogy azok a polgárok mentesüljenek a helyi adók megfizetése alól, akik a lakcímbjelentési kötelezettségük elmulasztása miatt nem vesznek részt a helyi közfeladatok, település működését szolgáló közfeladatok finanszírozásában. Ennek megfelelően a határozat sérti az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését is, mert a közteherviselés szempontjából hátrányos helyzetbe sorolja azokat, akik a helyi közteherviselésben egyébként is részt vesznek.

⁵³⁵<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/377B28E9243BB78DC1257F41005DE6E5?OpenDocument>
(letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵³⁶<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/B171E22C3341A38BC125804F0058A7AE?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

- Az Alkotmánybíróság a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5048/2015/3. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja⁵³⁷

• **7/2017. (IV. 18.) AB HATÁROZAT**

Rendelet tárgya: közösségi együttélés

- Az ombudsman álláspontja szerint az alapjogok közvetlen és jelentős korlátozását valósítja meg a támadott rendelkezés, amelyre rendeleti formában alkotmányosan nincs lehetőség.

- Az Rendelet 7/B. § a) és b) pontjai az Alaptörvény VII. cikkében foglalt vallásszabadsághoz, c) és d) pontjai az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítás szabadságához kapcsolódnak.

- Az alapvető jogok biztosa szerint a müezzin tevékenységének, valamint a teljes testfelület takaró öltözet viselésének megtiltása „nemhogy jelentősen érinti, hanem ellehetetleníti a lelkiismereti és vallásszabadság gyakorlását.

- Az Rendelet 7/B. §-a ugyanakkor ellehetetleníti a véleménynyilvánítás szabadságát.

- Ezen túlmenően az alapvető jogok biztosa szerint a támadott rendelkezések abban az esetben is ellentétesek lennének az Alaptörvénnyel, ha a támadott alapjogi korlátozások törvényi formában kerültek volna megalkotásra. Az ombudsman szerint tehát tartalmi alaptörvény-ellenesség is fennáll.

- Az ombudsman szerint az imára hívó müezzin tevékenysége az iszlám vallás elválaszthatatlan szakrális magatartása, ezért „[m]ég a törvényhozó sem tehetné meg alkotmányosan, hogy egy valláshoz, világnézeti meggyőződéshez köthető magatartást tilalmaz, míg más vallások kívülág számára hasonló megnyilvánulását támogatja vagy eltűri”. Álláspontja szerint az Rendeletben a korlátozás legitím céljaként megjelölt absztrakt köznyugalom nem elegendő a vallásszabadság korlátozásához, az így megvalósuló szabályozás pedig az alapjog lényeges tartalmát sérti.

- A teljes testet és fejet takaró öltözék viselését az ombudsman a lelkiismereti meggyőződés részének tekinti

- Az alapvető jogok biztosa szerint az Rendelet 7/B. §-ában foglalt tilalom „az azonos neműek társkapcsolatainak család-ként való elismerése ellen szólal fel”.

- Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány megalapozott.⁵³⁸

---

⁵³⁷<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/367D1AA710C22159C1257FF00058914A?OpenDocument> (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

⁵³⁸http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=201490.337233 (letöltés ideje: 2018. 01. 11.)

V. Hibás megoldások a helyi rendeletek felülvizsgálatából adódó tapasztalatok alapján – példatár

1. Formai elvárások

1.1. Az önkormányzati rendeletek jelölése

Eger Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési szabályzatáról szóló Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 54/2014. (XII.20.) számú önkormányzati rendelet – „számú” szó nem alkalmazható

Túrkeve Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2011 (I.27.) önkormányzati rendelete Túrkeve Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 1/2011. (I.27.) sz. rendelete Túrkeve Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról – évszám után nincs pont

Kismarja Község esetében két megoldással is találkozhatunk egymás alatti sorban, a kettő abban megegyezik egymással, hogy egyik sem felel meg a Jszt. szerinti követelményeknek. Kismarja Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2016(XII.21..) Kismarja Község Önkormányzata szervezeti és működési szabályzatáról és Kismarja Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2016. (XII. 21.) sz. rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatról⁵³⁹ (Az első jelölés hibája egyrészt, hogy a kihirdetés dátuma mögé két pontot tett a jogalkotó, valamint „lefelejtette” az „önkormányzat rendelete” kifejezést, míg a második esetben a „sz. rendelete” rövidítéssel találkozunk, ami nem megengedett.)

Ebes Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 39/2015 (XII.18.) Ör. számú rendelete Ebes Községi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁵⁴⁰ (Hibája azon felül, hogy az évszám mögé nem tett pontot a jogalkotó, az „Ör. számú” jelölés is, amely egyrésztől hibás, mivel rövidítés használata nem megengedett, másrésztől hibás a „számú” kifejezés használata miatt.)⁵⁴¹

Bihartorda Községi Önkormányzat képviselő testületének 3/2017 (III.20.) önkormányzati rendelete Az Önkormányzat és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 6/2015.(IV. 09.) önkormányzati számú⁵⁴² (Gyakran egyszerű helyesírási hibát is tapasztalhatunk, jelen esetben a képviselő-testület tekintetében, továbbá a rendelet címét nem tudjuk megfelelően értelmezni.)⁵⁴³

Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2015 (V.5.) önkormányzati rendelete **Vámospércs** Városi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁵⁴⁴ (Pontatlan a jogalkotó megjelölése, mivel a jelölésből első fele nem jelzi, hogy mely városról van szó.)

Csehi Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2015./XI.18./ önkormányzati rendelete A Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 9/2014./XII./31./ önkormányzati rendelete módosításáról⁵⁴⁵ (Hibája a rendelet számának és kihirdetés dátumának helytelen jelölése.)

⁵³⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg3ed4dr7eo2dt1ee2em9cj2by1bw6ce9ca2cd3bx2d>

⁵⁴⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg7ed6dr7eo2dt7ee0em7cj6bx3cf8cb9cb6bw1cf6k>

⁵⁴¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed7dr0eo3dt0ee3em8cj3bz4cd5ce0by9ca2l>

⁵⁴² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed3dr6eo3dt0ee3em0cj3by0bx7cf6cd3bz8bw1d>

⁵⁴³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg8ed5dr8eo7dt0ee1em6cj9bx6cc5bx2bx1by4cc1n>

⁵⁴⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed1dr4eo9dt0ee7em6cj9bx6bw9cb2ca7by2cc9o>

⁵⁴⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed4dr5eo6dt7ee2em1cj6bx5bz4ca3bx2ca7by4l>

Kunfehértó Község Képviselő-testületének 12/2016 (VII.19.) önkormányzati rendelete a Képviselő-testület és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁵⁴⁶ (A rendelet hibája, hogy míg az évszám után nem tesz pontot a jogalkotó, addig a kihirdetése dátuma mögé kettőt is tesz.)⁵⁴⁷

Nagyótfalu község képviselő testületének 6/2016 (X.11.) önkormányzati rendelete Nagytótfalu Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2016. (X.11.) önkormányzati rendelete a szervezeti és működési szabályzatról⁵⁴⁸ (Hibái, hogy a képviselő-testület helyesírása nem megfelelő, valamint az évszám utáni pont hiánya, végezetül a rendelet címében újból, indokolatlanul feltünteti a rendelet pontos megjelölését.)⁵⁴⁹

Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2016.(IV.4.) önkormányzati rendelete A képviselő-testület és szervei szervezeti és működési szabályzatáról⁵⁵⁰ (A jogalkotó megjelölés pontatlan, mivel nem derül ki, hogy mely városról vagy községről van szó, erre utalást csak a rendelet bevezető részében találunk.)⁵⁵¹

Tengeri Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015/II.2. rendelete Az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁵⁵² (Hiba a rendelet számának és kihirdetése dátumának rossz megjelölése. Fontos azonban kiemelni, hogy sok esetben a hibák adódhatnak az internetes felületre történő feltöltésből is, így bizonyos esetekben látjuk a rendelet valamilyen okból kifolyólag rossz megjelölését a megnyitását követően azonban a helyes jelölést látjuk, tehát nem feltétlenül jogalkotói hibáról van szó, a feltöltő részéről szükségeltetne egy utóellenőrzés.)

Nagykálló⁵⁵³ Város Képviselő-testületének 18/2014(XI.20.) önkormányzati rendelete Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról – évszám után nincs pont

Bakháza⁵⁵⁴ község Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2015 (II.12..) a képviselő-testület és szervei szervezeti és működési szabályzatáról – évszám után nincs pont, a nap után viszont kettő darab pont található

Miskolc⁵⁵⁵ Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 37/2014 (XII.19.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról – évszám után nincs pont

Csorna⁵⁵⁶ Város Képviselő-testületének 19/2016 (IX.27..) önkormányzati rendelete A képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról – évszám után nincs pont, viszont a nap után kettő darab is

Legénd⁵⁵⁷ Község Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2014. (XI.28.) önk. rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatról – tilos rövidíteni

⁵⁴⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg7ed4dr1eo2dt9ee0em7cj6bx5cd2cf1cc0cb9cb0o>

⁵⁴⁷ Ld. még: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed0dr9eo0dt9ee8em1cj4bx1cb4ca7bz8bx9by2m>

⁵⁴⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg2ed9dr4eo1dt4ee9em2cj1bx2ce9cf8cf5by2bx11>

⁵⁴⁹ Ld. még: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg4ed9dr2eo3dt6ee7em2cj7bx8cb5by4ce7cf4bx5h>

⁵⁵⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed4dr1eo8dt5ee2em1cj0bx1cc2bz9bx0cc1cc2e>

⁵⁵¹ Ld.még:<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed8dr9eo4dt7ee6em3cj0bx1cc2bz5by4cd9bw4p;>

⁵⁵² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg4ed7dr6eo5dt6ee5em2cj9ce2cb9by2cb5cd6o>

⁵⁵³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed8dr5eo4dt5ee8em9cj6by1by2cc5cd4cf5cf8b>

⁵⁵⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed4dr1eo6dt3ee8em3cj6cf9cb0cb9cf4bw5b>

⁵⁵⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg4ed3dr2eo3dt0ee7em4cj1bx8cf1bz8ce9bz6bx5g>

⁵⁵⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed7dr8eo7dt6ee3em4cj9bx0ce5cc2ce9cb6cf7d>

⁵⁵⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg1ed2dr9eo6dt7ee6em7cj0by5bw6cf7cd2cb3by4g>

Tibolddaróc⁵⁵⁸ Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2013.(VII.19.) számú önkormányzati rendelete a Községi Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló, a 8/1995.(XI.30.), a 6/1999.(V.07), a 9/2002.(XI.04.), a 7/2003.(VII.02.), a 7/2006.(X.12.) és a 9/2010.(X.13.) rendelettel módosított 7/1995.(IX.11.) számú rendelete módosításáról. – „számú” szó nem kell a megjelölésbe

Gárdony⁵⁵⁹ Város Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2017 (II.28.) önkormányzati rendelete Gárdony Város Önkormányzat 2017. évi költségvetéséről, módosításának és végrehajtásának rendjéről – évszám után nincs pont

Almamellék⁵⁶⁰ Községi Önkormányzat Képviselőtestületének 2/2017(II.24..) önkormányzati rendelete a Almamellék Községi Önkormányzat 2017. évi költségvetéséről – évszám után nincs pont, viszont a nap után kettő darab is

Jászkarajenő⁵⁶¹ Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2016. (II.16..) önkormányzati rendelete Az önkormányzat 2016. évi költségvetéséről – dupla pont van a nap után

1.2. Formai tagolás

1.2.1. Fejezet megjelölése

Recsk: „IV fejezet A képviselő-testület és a bizottságok működése”⁵⁶² – a római szám után hiányzik a pont és nagy betű a fejezet kezdőbetűje. Az elcsúszott tartalomra példa a rendelet első fejezetének jelölése. „I. fejezet”

Eger: Eger megyei jogú város szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendelet három darab első fejezetet is tartalmaz. Az első az 1.§ előtt található, míg a második a 4.§ előtt, a harmadik pedig a 26. § előtt.⁵⁶³

Tatabánya Község SzMSz-ében egy tipikus, rossz jelöléssel találkozhatunk:⁵⁶⁴

- I. FEJEZET AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A KÖZGYŰLÉS

Bajna Község SzMSz-e szintén egy tipikus, hibás jelölést alkalmaz:⁵⁶⁵

- I. Fejezet ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Perenye Község SzMSz-e az alábbi megoldást alkalmazza:⁵⁶⁶

- I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Tata Város SzMSz-e pedig csak a fejezet címét tünteti fel:⁵⁶⁷

- 1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

⁵⁵⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg9ed2dr3eo0dt3ee8em7cj6bx7bx2bx5bx8ce5n>

⁵⁵⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed1dr0eo9dt2ee1em0cj5by8bx5cb8cf9cf6cf7b>

⁵⁶⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg3ed4dr3eo4dt9ee0em7cj0by9bx8ce9by6bw3cd0b>

⁵⁶¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed4dr5eo2dt9ee6em3cj0bx5cb6bz9bx0by9bz2l>

⁵⁶² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg4ed3dr2eo7dt4ee9em2cj3bx6cb5bw8cc7bw0bx9j>

⁵⁶³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg0ed5dr0eo3dt2ee5em0cj7bx0ce5cd4bx5cf6bz3k>

⁵⁶⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed8dr1eo6dt5ee4em7cj8bx7cd6ce7by8bx1bz8d>

⁵⁶⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed1dr6eo1dt4ee9em4cj9by2bw9cc4ca5bw4by7k>

⁵⁶⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed3dr2eo9dt0ee5em8cj3bx6bz7bw8ce1cc2cb3e>

⁵⁶⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed4dr9eo2dt7ee6em3cj2bx7cb8bx1cd2cb9by6c>

Ecsefalva Község SzMSz-ében egy tipikus, rossz jelöléssel találkozhatunk:⁵⁶⁸

- I. fejezet ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Harkány Város SzMSz-e szintén egy tipikus, hibás jelölést alkalmaz:⁵⁶⁹

- I. FEJEZET Általános rendelkezések

Kiskunahalas Város SzMSz-e az alábbi megoldást alkalmazza:⁵⁷⁰

- I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Szeghalom Város SzMSz-e pedig csak a fejezet címét tünteti fel:⁵⁷¹

- ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Kalocsa Város SzMSz-ében a rossz jelölésen felül a folyamatos számozás követelményének sem sikerült megfelelnie a jogalkotónak:⁵⁷²

- I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK
- III. A KÉPVISELŐ-TESTÜLET MŰKÖDÉSE
- IV. A TELEPÜLÉSI KÉPVISELŐ
- VI. A KÉPVISELŐ CSOPORT
- VI. A KÉPVISELŐ-TESTÜLET BIZOTTSÁGAI

Böhönye: Az I. Fejezet csupa nagybetűvel *ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉS* megjelöléssel, a II. Fejezet pedig *A KÉPVISELŐ-TESTÜLET MŰKÖDÉSE* elnevezéssel szerepel, addig A képviselő –testület döntési- ről szóló III. Fejezet már „csak” nagy kezdőbetűvel került megjelölésre. A IV., V. és VI. Fejezet ismét visszatér a rendelet elején „bevett” nagybetűs jelölésre, majd a VII. Fejezet megtöri a nagybetűs szakaszt és megint csak a kezdőbetűt hagyja nagybetűvel szerepelni.⁵⁷³

Fertőrákos: Az SZMSZ-ben a fejezet megjelölések egy plusz aláhúzást is kaptak, vélhetően a szerkezeti elkülönültség érzékeltetése okán, ezen jelölés azonban nem a Jszzr. 1. sz. melléklete 3.2 pontja szerinti. Ez a fajta megkülönböztetés nem csak Fertőrákos SZMSZ kapcsán figyelhető meg, hanem Fertőrákos Község Önkormányzata Képviselő- testületének a közterületek használatáról szóló 9/2007. (VII. 1.) rendelete⁵⁷⁴ esetében is a fejezeteknél.⁵⁷⁵ Fertőrákos SZMSZ-ben található X/A. Fejezetet a X. Fejezet és a XI. Fejezet közé elhelyezve.

Bakháza: Képviselő- testületének 3/2015. (II. 12.) SzMSZ- ében⁵⁷⁶, ahol ugyan is kettő darab harmadik fejezetet láthatunk és az ötödik fejezet hiányzik. Megjelölés a következő módon alakult:

- „I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK”
- „II. fejezet Az önkormányzat feladata, hatásköre, szervei”
- „III. fejezet A KÉPVISELŐ-TESTÜLET MŰKÖDÉSE”
- „III. FEJEZET A Képviselő-testület szervei”
- „IV. FEJEZET Az önkormányzat gazdasági alapjai”
- „VI. FEJEZET Záró rendelkezések”⁵⁷⁷

⁵⁶⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed0dr9eo0dt9ee8em1cj4bx1cb4ca7bz8bx9by2m>

⁵⁶⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg7ed2dr9eo0dt9ee6em5cj8by3bw6bz3cd4cf1cf6l>

⁵⁷⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed4dr7eo8dt5ee8em9cj6cd7ca4bz5ca2cc9l>

⁵⁷¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed5dr2eo7dt0ee7em0cj5cd8by7ce8bz1cc6n>

⁵⁷² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed8dr3eo0dt7ee2em5cj2bx1cf4bx1by8cd7h>

⁵⁷³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed9dr2eo1dt0ee5em8cj3bx2bz5cb8bx3bx6ca7l>

⁵⁷⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed1dr4eo5dt4ee5em2cj9bz6cc1cb0bx5m>

⁵⁷⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg0ed3dr2eo1dt6ee5em2cj7bx2bx9bz8bx5bw0cc9i>

⁵⁷⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg7ed8dr7eo8dt7ee8em5cj0cf9cb2cb7cf8bw1b>

⁵⁷⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg7ed8dr7eo8dt7ee8em5cj0cf9cb2cb7cf8bw1b>

Besenyőd: „I. Fejezet ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK”

„II. Fejezet AZ ÖNKORMÁNYZAT SZERVEI, AZ ALPOLGÁRMESTER ÉS A BIZOTTSÁGOK”

„II. Fejezet A KÉPVISELŐ- TESTÜLET MŰKÖDÉSE”

„III. Fejezet ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK”⁵⁷⁸

Sárszentmihály Község 13/2014.(X.18.) SzMSz-ében⁵⁷⁹ viszont a fejezet szó, hiányzik a szerkezeti egységek feltüntetése során. „I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK” és így tovább folytatja jelölést.

Balassagyarmat tekintetében már találkozhatunk fejezetekkel, de egy apró figyelmetlenség okán megemlíthető: „I. fejezet, II. fejezet III. fejezet, IV. fejezet, V. fejezet VI. fejezet, VII. fejezet, Vegyes zárórendeletek”⁵⁸⁰ – fejezetnek nagy kezdőbetűvel kellene szerepelni

Salgótarján viszont igen sajátos megoldást használ: „ELSŐ FEJEZET, MÁSODIK FEJEZET, HARMADIK FEJEZET, NEGYEDIK FEJEZET, ÖTÖDIK FEJEZET HATODIK FEJEZET HETEDIK FEJEZET, NYOLCADIK FEJEZET”⁵⁸¹

Nagykőrös esetében viszont a fejezetek jelölése teljes mértékben hiányzik, arab sorszámokkal szerepelnek a címek: „1. Általános rendelkezések, 2. A költségvetés főösszegei, főösszegek részletezése, 3. Eljárási szabályok, 3. Szakaszok jelölése, 4. A költségvetés végrehajtásának ellenőrzése, 5. Záró rendelkezések”⁵⁸²

Balatonboglár esetében a fejezet jelölése a következő módon történt: „ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK, II. FEJEZET, III. Fejezet, IV. Fejezet”⁵⁸³ Megállapítható, hogy az egységesség hiányzik az egyes fejezetek megjelölését illetően.

1.2.2. Szakaszok jelölése

Bárdudvarnok: Község 6/2007.(IV.20.) önkormányzati rendelete⁵⁸⁴, amelyben az első hét szakaszt a következőképpen jelölték: 1.§. 2.§. 3.§. stb., majd elvéve még találkozhatunk a helyes jelöléssel is.

Kismarja Község SzMSz-ében⁵⁸⁵ mind a szakaszok, mind a bekezdések tekintetében találkozunk hibás megoldásokkal: 1. §., 2. §., 3. §, stb.,

Almásfüzitő Község SzMSz-ében⁵⁸⁶ szintén a szakaszok és bekezdések tekintetében is helytelen jelöléssel találkozunk: 1.§., 2.§, 3.§.

Kiskunmajsa Város SzMSz-ében⁵⁸⁷ a szakaszok és bekezdések jelölése sem felel meg a Jszt. előírásainak: 4. §, 5. §., 6. §., 7. §

⁵⁷⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed5dr2eo9dt2ee1em0cj5cf8ce3bx2ca5cb8o>

⁵⁷⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg9ed6dr9eo4dt3ee6em1cj8cc5cf8ca9by2by1k>

⁵⁸⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg0ed9dr8eo7dt2ee5em0cj3by0bx9cb2ca9cf2cf11>

⁵⁸¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg3ed8dr7eo4dt5ee4em9cj0by7bz2cc3cf8cb7by4i>

⁵⁸² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg1ed4dr7eo0dt1ee4em5cj2by3bx0by7cc0cd5cf4i>

⁵⁸³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed4dr1eo4dt1ee2em3cj2by3bx4cd9bx2cc3bw6n>

⁵⁸⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed3dr6eo3dt0ee9em6cj5bz0cd9bx2ce3bw8g>

⁵⁸⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg3ed4dr7eo2dt1ee2em9cj2by1bw6ce9ca2cd3bx2d>

Ld. még: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed1dr6eo7dt4ee1em0cj9bx0cc1bw0bz9ce0bx7p>

⁵⁸⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed5dr4eo7dt6ee1em8cj7cc6ce3bw2cf3by8m>

⁵⁸⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg5ed0dr9eo8dt3ee6em9cj0bx3bx6bz3by8cd3cd6c>

Jánoshalma Város SzMSZ-ében⁵⁸⁸ pedig az alábbi hibás megoldásokkal találkozhatunk, szakasz esetében: 1.§., 2.§. stb.

Kiemeli a jogszabály, hogy arab sorszámokból kell állnia a rendeletnek, amely ugyebár egymást követő folyamatosan növekvő számozást jelent. **Gánt** Község 8/2014. (XI. 3.) SzMSZ-ében⁵⁸⁹ ez nem valósult meg maradéktalanul, ahol ugyanis a harmadik szakasz kimaradt.

A teljesség igénye végett még ennél a pontnál szeretném kiemelni az olyan eseteket ahol felváltva történik az, hogy a sorszámok és „§” jel között van szóköz, avagy nincs. Ilyennel találkozhatunk **Sárpilis** Község 8/2014. (XI.21.) rendeletében⁵⁹⁰.

Dány Község rendeletét, ahol mind az arab sorszám, mind a szakasz jel után található pontot, bár egyetlen helyes jelöléssel is találkozhatunk a 8. § tekintetében. „1.§. (...) 8.§, 9.§.(...)”⁵⁹¹

Kardos Község önkormányzatának rendeletében a következő megoldás figyelhető meg: „1 §, 2.§”⁵⁹² Az első szakaszban még alkalmaz pontot a másodikban viszont már helyes jelölést használ. Érdekes még **Iliny** Község önkormányzati rendelete, ahol a jogalkotó az első két esetben, illetve az utolsó szakaszt helytelenül jelöli meg, majd a többi esetben helyes jelölést alkalmaz. „1. §., 2.§., (...) 20.§.”⁵⁹³

1.2.3. Bekezdések jelölése

Tamási Város Képviselő-testületének 19/2014. (XI.28.) SzMSZ-ében⁵⁹⁴, ahol ugyanis nem találkozhatunk gömbzárójeles jelöléssel, csupán sorszámokkal. 1. 2. 3. stb. követik egymást a szerkezeti egységek.

Kismarja Község SzMSZ-ében⁵⁹⁵ mind a szakaszok, mind a bekezdések tekintetében találkozunk hibás megoldásokkal: az alábbi megoldásokat alkalmazza: (1), 1., 1./

Almásfüzitő Község SzMSZ-ében⁵⁹⁶ szintén a bekezdések tekintetében is helytelen jelöléssel találkozunk: 1., 2., 3. stb.

Perenye Község SzMSZ-ében⁵⁹⁷ pedig a JsZR. által előírt gömb zárójelek helyett, dőlt megoldást alkalmazása történt: /1/, /2/, /3/ stb.

Kozármisleny Város SzMSZ-ében⁵⁹⁸ zárójelet nem használva jelöli a bekezdéseket, azaz 1., 2., 3. stb.

Szeghalom Város SzMSZ-ében⁵⁹⁹ az előbbi megoldással találkozhatunk kombinálva a helyes jelöléssel, mint például a rendelet 9. §-ában: 1., 2., 3., (4), (5), (6)

⁵⁸⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed1dr2eo1dt6ee1em0cj3cd2bx9ce2cb5cc2o>

⁵⁸⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed8dr5eo6dt5ee0em3cj2cd1bw6bw5cb2by7b>

⁵⁹⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg4ed7dr8eo5dt6ee1em6cj9bx0bx1ca8cd3bx8cd7c>

⁵⁹¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed4dr7eo6dt7ee0em9cj4by5by4ce3bz8bz7by2b>

⁵⁹² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg2ed5dr8eo3dt6ee3em0cj3by2bw5ce0bx5bw0cf5b>

⁵⁹³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed9dr4eo5dt8ee9em8cj9by0bx3cf8cd5cb4ca7j>

⁵⁹⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg4ed3dr0eo5dt6ee5em0cj7bx8ce9ce8cf5ce4cd5h>

⁵⁹⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg3ed4dr7eo2dt1ee2em9cj2by1bw6ce9ca2cd3bx2d>

Ld. még: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed1dr6eo7dt4ee1em0cj9bx0cc1bw0bz9ce0bx7p>

⁵⁹⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed5dr4eo7dt6ee1em8cj7cc6ce3bw2cf3by8m>

⁵⁹⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed3dr2eo9dt0ee5em8cj3bx6bz7bw8ce1cc2cb3e>

⁵⁹⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed3dr8eo7dt4ee7em2cj7bz2bw9by6by1ca4m>

⁵⁹⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed5dr2eo7dt0ee7em0cj5cd8by7ce8bz1cc6n>

Kiskunmajsa Város SzMSz-ében⁶⁰⁰ bekezdések jelölése nem felel meg a JsZR. előírásainak: 1., 2., 3.

Jánoshalma Város SzMSz-ében⁶⁰¹ pedig az alábbi hibás megoldásokkal találkozhatunk: /1/, /2/, /3/ stb., további az egyetlen rendelkezésből álló szakaszokat is jelöli az /1/ bekezdéssel, ami ebben az esetben szükségtelen.

Csécse Község⁶⁰² 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet esetében változatos megjelölést alkalmaztak, amely a következő módon alakult a 11.§- on belül: 1. 2. 3. 4. (5)

Dusnok Község 15/2014. (XI.24.) SzMSZ- ében⁶⁰³ találkozhatunk a következő jelöléssel: /1/ /2/ /3/

Kazincbarcika 8/2013.(IV.19.) SzMSZ- ében⁶⁰⁴ is megtalálhatók az imént említett jelölések, viszont a 12. §- on belül a következő jelölést alkalmazza: 1/

Füzesabony: „1.§./1/ Az önkormányzat elnevezése: Füzesabony Város Önkormányzata

/2/ Az önkormányzat székhelye: Füzesabony, Rákóczi út 48.

/3/ Az önkormányzat működési területe: Füzesabony város közigazgatási területe

/4/ Az önkormányzat hivatala: Füzesabonyi Közös Önkormányzati Hivatal⁶⁰⁵

Eger megyei jogú város szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendelet 2. § a három darab első bekezdést tartalmaz:

„2. § A Hivatal jogállása

<>(1)A Hivatal Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének szerve, amely 1990. szeptember 30-án, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény alapján, jogszabály erejénél fogva jött létre. A Hivatal a Magyar Államkincstár által vezetett közhiteles törzskönyvi nyilvántartásban a 379843 törzskönyvi nyilvántartási számon szerepel.

<>(1)A Polgármesteri Hivatal jogi személyiséggel rendelkező önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. A Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás, az Egri Kistérség Többcélú Társulás, valamint a nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodási feladatait a Polgármesteri Hivatal látja el.

<>(1)A Hivatal irányító szerve: Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése⁶⁰⁶

A **Böhönye** Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet⁶⁰⁷ 2. § esetében a bekezdések jelölése az arab számozást követően csak egy „”-al vannak jelölve, nem pedig zárójelek közé foglalva:

„2.§ 1.biohulladék: a biológiailag lebomló, parkokból, közterületek fáirol, cserjéiről bokrairól származó vagy kerti hulladék, beleértve az avarhulladékot, lombot, kaszálékot, nyesedéket és faágat is;”⁶⁰⁸

⁶⁰⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg5ed0dr9eo8dt3ee6em9cj0bx3bx6bz3by8cd3cd6c>

⁶⁰¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed1dr2eo1dt6ee1em0cj3cd2bx9ce2cb5cc2o>

⁶⁰² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed7dr8eo1dt6ee7em8cj7bx2bw7bx2ca1cc0cc1o>

⁶⁰³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg9ed0dr5eo4dt9ee6em5cj0bx1cb0bz1by0bw1bx0i>

⁶⁰⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg8ed5dr4eo1dt0ee3em8cj5cf2cb3by4cb1f>

⁶⁰⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg5ed6dr5eo2dt7ee0em9cj2by9bx2bx1cf8bw1cc6p>

⁶⁰⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg0ed5dr0eo3dt2ee5em0cj7bx0ce5cd4bx5cf6bz3k>

⁶⁰⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg2ed5dr0eo5dt2ee7em2cj3cb4cc1ca6cd3cd6c>

⁶⁰⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg5ed6dr5eo2dt5ee6em1cj8cb7cc8ca1cd2cd5c>

Ópusztaszer Önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 6/2015. (VII.09.) önkormányzati rendelete⁶⁰⁹ esetében is található –a vizsgált egyéb településekkel megegyező módon (Böhönye és Fertőrákos)- „duplázás”, vagyis amikor megegyező jelölésű szerkezeti egységek több alkalommal is megjelennek egy rendeletben. A 44. § -ban kétszer szerepel a (4) és (5) bekezdés, ráadásul más tartalommal:

„44. §

(4) A tárgyalat napirendi pontoknál az Mötv. 52. § (1) bekezdés g) pontjaként legalább a tanácskozás lényegét jegyzőkönyvbe kell foglalni. A képviselő-testület valamely tagja kérésére a jegyző köteles a képviselő által elmondottakat szó szerint a jegyzőkönyvbe rögzíteni.

(5) Az érintett képviselő a vita lezárását megelőzően szóban, de legkésőbb az ülést követő munkanap 16.00 óráig írásban dönthet arról, hogy véleményét, hozzászólását szó szerint vegyék jegyzőkönyvbe.

(4) A jegyzőkönyvben az Mötv. 52. § (1) bekezdés l) pontjaként a szavazás számszerű eredményét úgy kell rögzíteni, hogy szerepeljen a jegyzőkönyvben, hogy hányan szavaztak igennel, hányan nemmel, hányan tartózkodtak.

(5) A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a képviselő-testület által hozott döntést. A határozatot és rövidebb rendeletet a jegyzőkönyv szövegébe kell beépíteni, terjedelmesebb rendeletek esetében a jegyzőkönyv szövegében azt kell szerepeltetni, hogy a testület a rendeletet a jegyzőkönyv mellékletként elhelyezett rendelet szöveggel fogadja el. A rendelet szövegét ez esetben a jegyzőkönyvhöz mellékletként kell csatolni.”

1.2.4. Pontok jelölése

A pontok megjelölése tekintetében **Kölked** Község 14/2015. (XII.1.) önkormányzati rendeletének⁶¹⁰ a 7. §-án belül a következőképp jelöli az alpontokat: a. b. c. d. e. f. g. h. i.

Foktő Község 11/2014. (XI.7.) önkormányzati rendelete⁶¹¹ esetében az előbbi megoldást társítja a gömbzárójelhez: a.) b.) c.) stb.

Bakháza Község 3/2015. (II.12.) önkormányzati rendeletében⁶¹² viszont mindegyik imént említett megoldással találkozhatunk, kiegészítve ezeket a következő jelöléssel: a./ b./ c./ stb.

A fentiekől eltérő sajátos jelölést használ Sérsekszőlős Képviselő- testületének 12/2014.(XI.24.) önkormányzati rendelete, ahol egyébként a fenti megoldások is megtalálhatóak. Szerkezeti egységeit a következő jelöléssel látja el a 13. §- on belül: a., b., c., d., e., f., g., h., i., j., k., l., Ezt követően még színesíti a variációk skáláját:

„4. Az írásbeli előterjesztés két részből áll.

5. az első résznek tartalmaznia kell:

aa./ a tárgyalandó témakör tárgyilagos és tényszerű bemutatását,

ab./ az előzményeket, különösen a témában hozott korábbi testületi döntéseket, azok végrehajtásának állását,

ac./ a jogszabályi felhatalmazást,

ad./ több döntési változat esetén az egyes változatok mellett és ellen szóló érveket, valamint a várható következményeket

ae./ a költségkihatásokat,⁶¹³

⁶⁰⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed0dr5eo8dt5ee4em7cj6bx7bx4cd9bw4ce5ce0g>

⁶¹⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed6dr9eo6dt5ee6em1cj4bx1bz0cc1ce2bz3bw4c>

⁶¹¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg0ed1dr8eo7dt0ee5em6cj7cd6cf3cc2ca5cf2i>

⁶¹² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg7ed6dr5eo2dt1ee2em9cj4cf7cb6cb1cf4bw9b>

⁶¹³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg8ed9dr4eo9dt8ee9em0cj3cd4bz7bx2bw1bx2n>

Hódmezővásárhely megyei Jogú Város Közgyűlésének 21/2014. (XI.19.) önkormányzati rendeletében, ahol francia bekezdéseket alkalmaznak.

„A közgyűlési meghívónak tartalmaznia kell:

- az ülés helyét, időpontját,
- a javasolt fő napirendeket,⁶¹⁴

Nagykónyi Község 5/2011. (IV. 29.) SzMSZ-ében egy szakaszon belül kétfajta jelöléssel is találkozhatunk.

„19. § (2) (2) A képviselő-testület minősített többségű (a megválasztott képviselők több mint a felének) szavazata kell:

13. hitelfelvételhez, kötvénykibocsátáshoz,

- sürgősségi indítvány napirendre történő vételéhez,
- minden olyan döntéshez, melynél a minősített többséget jogszabály vagy ezen rendelet írja elő.⁶¹⁵

Ezen megoldásokon kívül számos esetben találhatunk francia bekezdések segítségével jelölt alpontokat is.

Ebes Község SzMSZ-ében,⁶¹⁶ több különböző helytelen jelöléssel is találkozunk:

- a rendelet 5. §-ában a.), b.), c.), 8. §-ában a., b., c., 16. §-ában a.), b.), c.)

Nyírábrány Nagyközség SzMSZ-e⁶¹⁷ a JsZR. azon követelmények nem fele meg, amely szerint, ha a felsorolás a 15 elemet meghaladja, akkor kötelezően az arab sorszámokat kell alkalmazni, valamint az ékezetes betűkkel történő jelölés sem megengedett, ennek ellenére a rendeletben a-tól ö-ig tartó jelöléssel találkozunk.

Egyek Nagyközség SzMSZ-ében⁶¹⁸ számos eltérő, helytelen jelölést láthatunk:

- a 2. §-ban a., b., c., valamint egyszerű pontokba szedett jelölést is alkalmaz, a 4. §-ban a.), b.), c.), a rendelet 23. §-ában pedig francia bekezdésekkel jelöli a jogalkotó a felsorolást.

Egyed Község rendeletében például a körökkel ellátott felsorolási mód található.

„7. § (3) A testületi ülés meghívójának tartalmaznia kell:

- az ülés helyét és időpontját
- a napirendi javaslatot és azok előterjesztését
- a napirend zárt ülés keretében történő tárgyalását vagy arra szóló javaslatot.⁶¹⁹
-

Kiskunmajsa Város SzMSZ-ében,⁶²⁰ több különböző helytelen jelöléssel is találkozunk:

- a rendelet 3. §-ában helyesen jelöl, azaz a), b) stb., 7. §-ában a., b., majd a 14. §-ában a.), b.)

Szeghalom Város SzMSZ-ében⁶²¹ egy újabb jelölési móddal találkozunk, amely az alábbi:

- a/, b/, c/, illetve francia bekezdések használata, ami a JsZR. 37. § (1) bekezdése értelmében sem megengedett, mint ahogyan a pontokkal jelölt felsorolás sem.⁶²²

Pusztatölaka Község SzMSZ-ében⁶²³ pedig egy újabb jelölési módot láthatunk:

- a./, b./, c./

⁶¹⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg5ed6dr7eo8dt5ee8em7cj6bx9cd4bx9cb6by9ce0f>

⁶¹⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed5dr8eo3dt8ee1em2cj3cc8cd5by2cd1bz4m>

⁶¹⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg7ed6dr7eo2dt7ee0em7cj6bx3cf8cb9cb6bw1cf6k>

⁶¹⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed3dr8eo7dt2ee5em8cj7bx8bx3ca8cf1bz0cb5e>

⁶¹⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed6dr7eo0dt5ee4em5cj2bx5cf8bx5bz8bx7cf2f>

⁶¹⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg3ed6dr9eo8dt1ee8em7cj2cf5bw0bw7bw6cc3c>

⁶²⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg5ed0dr9eo8dt3ee6em9cj0bx3bx6bz3by8cd3cd6c>

⁶²¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed5dr2eo7dt0ee7em0cj5cd8by7ce8bz1cc6n>

⁶²² Ld. még: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed5dr2eo3dt0ee9em6cj9cc8cf9cd4ca3bz6c>,

⁶²³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed9dr8eo9dt4ee3em6cj7cf8cf5cb8bw3ce6e>

Körösladány Város SzmSz-ének⁶²⁴ 30. § (4) bekezdésében a-tól w-ig terjedő felsorolással 47. § (3) bekezdésében pedig a-tól q-ig terjedő felsorolással találkozunk, amelyek a 15 elemet meghaladják, azaz a számokkal történő jelölés lenne indokolt.⁶²⁵

Bercel Község rendelete, ahol a jogalkotó francia bekezdésekkel jelöli a pontokat: „11.§. (2) A Képviselő-testület jogosult dönteni:

- az intézményi többletbevételek felhasználásáról,
- szabad pénzeszközök felhasználásáról.”⁶²⁶

Cserhátszentiván Község rendeletében a jogalkotó pontot és „/” jelet használ a pontok megjelölésére: „12.§ A képviselőtestület felhatalmazza a polgármestert, hogy évközben a folyamatos működéshez szükséges intézkedéseket tegye meg:

a./ A „helyi önkormányzatok működőképessége megőrzését szolgáló kiegészítő támogatás”- ra kiírt pályázatot nyújtsa be.

b./ A bevételek realizálásától (ezen belül is a./ pontban megpályázott támogatástól) függően, a likviditás megőrzése érdekében a további intézkedéseket (szükség szerint folyószámla hitelkeret, munkabér hitel igénybe vétele) tegye meg.”⁶²⁷

Héhalom Község rendeletében a következő megoldás található, illetve esetében a bekezdés megjelölése is helytelen.:

„/4/ Az önkormányzat fejlesztési kiadásai célonként:

Óvoda épületének felújításához önerő: 3.333.000 Ft

- Járda felújítás: 667.000 Ft
- Óvoda kerítés felújítása: 525.000 Ft
- Iskola épületében villanszerelés: 250.000 Ft
- Irattár épületének karbantartása: 500.000 Ft
- Szoborpark, keresztút kialakítása: 700.000 Ft
- Játsszótéri játék beszerzése: 100.000 Ft
- Közfoglalkoztatás keretében haszonállatok beszerzése és hodály, itatóhely kialakítása: 1.439.000 Ft.”⁶²⁸

Keszeg Község rendeletében a betűk után pontot használ tévesen a jogalkotó. „2.§ A Képviselő-testület a 2014. évi költségvetés

a.) bevételi főösszegét 83.818 ezer forintban,

b.) kiadási főösszegét 83.818 ezer forintban állapítja meg.”⁶²⁹

Nógrádkövesd Község rendeletében a pontok jelölésére a jogalkotó a következő módot alkalmazta: „2.§. A képviselő-testület az Önkormányzat 2013. évi költségvetésének

a. eredeti bevételi főösszegét 98.592 ezer Ft-ról 99.249 ezer Ft-ra

b. eredeti kiadási főösszegét 98.592. ezer Ft-ról 99.249 ezer Ft-ra módosítja.”⁶³⁰

Budaörs Város rendeletében viszont egy bekezdésen belül eltérően jelöli a pontokat a jogalkotó. „3.§ (1) Az Áht. 23. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján az Önkormányzat és az általa

⁶²⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg4ed9dr0eo1dt8ee5em6cj7cd8cc1bx2cb3bx8h>

⁶²⁵ Ld. még: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg7ed0dr7eo6dt9ee4em5cj8bx9cb8by9ce0bw3bw8m>

⁶²⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed8dr9eo2dt1ee6em7cj2by5by2by1cd8ca7cf8h>

⁶²⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed5dr0eo5dt8ee5em0cj1by8by5cf0bw1by6cc3c>

⁶²⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg2ed3dr4eo9dt0ee1em6cj7cb0cd7cf0bx1cf2e>

⁶²⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed9dr4eo3dt6ee3em0cj3bz2ce3cb0cc7bz2m>

⁶³⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg4ed7dr8eo9dt0ee1em8cj5by0cb5by6bx1cd0e>

irányított költségvetési szervek összesített költségvetési bevételi előirányzatait és költségvetési kiadási előirányzatait:

- a) működési bevételek és működési kiadások, felhalmozási bevételek és felhalmozási kiadások, kiemelt előirányzatok szerinti bontásban az 1.sz. melléklet,
- b. kötelező feladatok, önként vállalt feladatok és államigazgatási feladatok szerinti bontásban a 30.sz. melléklet tartalmazza.”⁶³¹

Érd Megyei Jogú Város rendelete, ahol a pontok duplán vannak megjelölve a pontok „7.§ (4) A költségvetési szervek évközben a tervezett, illetve a módosított előirányzatot meghaladó többletbevételükből – e szakaszban foglaltak figyelembevételével – az éves személyi juttatások és az azzal összefüggő munkaadókat terhelő járulékok előirányzatát legfeljebb:

- a. a) a többletbevétellel összefüggő feladat elvégzéséhez szükséges, nem a személyi juttatások körébe tartozó közvetlen kiadásoknak az adott bevételből történő teljesítése után fennmaradó összeg erejéig,
- b. a) szerződés esetén az abban meghatározott összeggel emelhetik.”⁶³²

Hévízgyörk Község rendeletét, ahol egy lyukas karikával történik a pontok jelölése, illetve az egyik pontot arab sorszámmal, míg a másik pontot „b)” betűvel ábrázolja. „9. § (1) A képviselő-testület az önkormányzat 2017. évre összesített – közfoglalkoztatottak nélküli – létszám-előirányzatát az alábbiak szerint állapítja meg:

1. átlagos statisztikai állományi létszám – átlaglétszám – 28 fő,
  - o ebből 8 pedagógus álláshely óvodában
- b) az év utolsó napján foglalkoztatott záró létszám 28 fő.
  - o ebből 8 pedagógus álláshely óvodában”⁶³³

Túrkeve: 23. § (3) bekezdése az alábbi helytelen jelölést kapta:

- „A képviselő-testület a következő bizottságokat hozza létre:
- a. Pénzügyi és ellenőrzési bizottság (5 fő)
  - (3) [43] b. Ügyrendi bizottság (3 fő)
  - c. Egészségügyi és szociális bizottság (5 fő)
  - d. Városfejlesztési, kulturális, oktatási és sport bizottság (5 fő)”⁶³⁴

Győr: 12. § (7) bekezdésének pontjai helytelenül „,” jelölést kaptak a „)” jelölés helyett:

(7) A munkaterv iránymutatás, így annak végrehajtása nem kötelező, módosítása nem szükséges, ha a munkatervhez képest időpont vagy napirend tekintetében bármilyen változás történik, így különösen

- a. ha eltérő időpontban kerül valamely napirendi pont megtárgyalásra,
  - b. ha a tervezett napirendi pont megtárgyalása elmarad, vagy
- ha új napirend kerül felvételre.”⁶³⁵

Szeged: 19. § (1) bekezdés pontjainak jelölése:

„Ö.r. 19.§ (1) Az elnök ülésvezetési feladatai, jogkörei:

- a. az ülés megnyitása, berekesztése, szünet elrendelése;
- b. határozatképesség megállapítása és annak folyamatos figyelemmel kísérése, a Közgyűlésről távolmaradó képviselők előzetes bejelentéséről a Közgyűlés tájékoztatása;
- c. napirendi javaslat előterjesztése;
- d. az ülés vezetése, szó megadása, szó megtagadása;

⁶³¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed9dr8eo7dt2ee5em0cj5by0bx9ca0by5bz8ca1m>

⁶³² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg3ed4dr5eo8dt3ee6em5cj8ca1cb8bx3cb6ca5g>

⁶³³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg2ed5dr4eo7dt4ee7em0cj9by8bx9bx2bx1bw2by7d>

⁶³⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed6dr7eo8dt7ee8em7cj2bx9cd2ce3cd0cc7cd8c>

⁶³⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg0ed5dr2eo1dt2ee5em6cj1by2bw7ca2cf5cb6cf9k>

- e. szó megvonása;
- f. az ülés rendjének biztosítása;
- g. az ülés félbeszakítása;
- h. a Szabályzat rendelkezéseinek betartása, betartatása;
- i. szavaztatás;
- j. a szavazás eredményének megállapítása.”⁶³⁶

2. Tartalmi elvárások

2.1. Ismétlésre vonatkozó tilalom

A vizsgált rendeletek az ismétlésre vonatkozó tilalmakat mindvégig helyesen betartották.

2.2. Hatálybaléptetéssel kapcsolatos problémák

Eger: A vizsgált rendelet nem tartalmaz a hatálybeléptetésre vonatkozó rendelkezést, amely jogalkotási hibának minősül.⁶³⁷

Nagykálló: A rendelet 56. § (1) bekezdése a következőt tartalmazza: „Ez a rendelet 2014. november 20. napján lép hatályba”⁶³⁸. A rendelet ugyanazon a napon lép hatályba, mint amely napon kihirdették. Hiányzik azonban az órában meghatározott időpont.

Hodász Nagyközség rendelete nem tett eleget: „(1) Ez a rendelet 2017. február 15-én lép hatályba. Záradék: A rendelet kihirdetve 2017. február 15.-én 14:00 órakor.”⁶³⁹ Megállapíthatjuk, hogy nem telt el megfelelő idő a jogszabály alkalmazására való felkészülésre. A Jat. nem tiltja meg a kihirdetés napján való hatályba lépést, azonban rögzíti, hogy ebben az esetben a hatályba lépés napját órában kell meghatározni.

Diósjenő rendeletében⁶⁴⁰ például hiányzik a rendeletben a záró rendelkezés és egyúttal a rendelet kihirdetése és hatálybalépésének ideje is.

Mátraszele Község rendeletében a következő módon alakul a kihirdetés megjelölése:

„6.§. 1. Ez a rendelet a kihirdetése napját követő napon lép hatályba.

(2) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.”⁶⁴¹ Ebben az esetben nincs megjelölve a kihirdetés napja, így a hatályba lépés napja sem egyértelmű, továbbá visszautalva „A bekezdések jelölése” c. pontra, ez esetben egy szakaszon belül eltérően jelöli a bekezdéseket a jogalkotó.

Ópusztaszer Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2015. (VII.09.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról”⁶⁴² A rendelet kihirdetve: Ópusztaszer, 2015. július 10. Okkal merülhet fel bennünk a kérdés, hogy vajon melyik napon hirdették ki a rendeletet?

Találkozhatunk olyan esettel is, ahol a záró rendelkezésben nem határozzák meg sem az aláírás dátumát, sem azt, hogy mikor hirdették ki, amely nem számít szabálytalanságnak, hiszen a

⁶³⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed5dr8eo9dt4ee3em2cj3bx0cf3cf0bw3ce8by5k>

⁶³⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg0ed5dr6eo7dt8ee5em6cj1by2bw7ca0cf1bw2by7n>

⁶³⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg7ed6dr7eo2dt3ee6em7cj8bx3by0ce1cb2cc1cb4i>

⁶³⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed0dr7eo4dt1ee0em3cj6by7bx4by3by6cf3bw0m>

⁶⁴⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed9dr4eo3dt6ee7em2cj3cd2cd9cb6ce7ce0i>

⁶⁴¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed5dr2eo9dt6ee1em0cj5by6by3cf6cd9cb2cb5l>

⁶⁴² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg3ed2dr3eo8dt1ee2em1cj0bx9bx2cd3bw4ce1ce0g>

jelölésből kitűnik. Ezzel az esettel találkozhatunk **Kondorfa** Község Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2007. (VII.30.) önkormányzati rendeletében.⁶⁴³ A záró rendelkezés csupán a következőket tartalmazta:

„46. § (1) E Rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, hatályba lépésével egyidejűleg a többször módosított Kondorfa Község Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 9/2003. (IV. 30.) Ök. rendelet hatályát veszti.

(2) A Rendelet kihirdetéséről a körjegyző gondoskodik.”

A Jat. lehetőséget ad arra, hogy egy jogszabály a kihirdetés napján lépjen hatályba, ekkor azonban a hatálybalépés időpontját órában kell meghatározni, ami ez esetben nem valósult meg. Számtalan olyan rendelettel, találkozhatunk, ahol nem a hatálybalépés időpontját határozzák meg órában, hanem a kihirdetését. Például **Boba** község képviselő testületének 10/2014 (X.20.) szervezeti és működési szabályzatában tapasztalhatjuk. „Kihirdetve: Boba, 2014. október 20. 16 óra 20 perckor.”⁶⁴⁴ Azonban ez esetben a hatálybalépés pontos időpontját is megadták. Továbbá van olyan eset is, ahol jelzik, hogy a rendelet a kihirdetés napján lép hatályba, majd a pontos időt a kihirdetésben jelölik meg nem a hatálybalépésnél. Ezzel az esettel találkozhatunk **Böhönye** Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2015. (XII.1.) SzMSZ-ében. „A rendelet kihirdetésének napja: 2015. december 1. 15.00 óra.”⁶⁴⁵

2.3. Tartalom egyértelműsége

Böhönye SZMSZ 36. § (1) bekezdéséből az áthúzás okán ugyan kikövetkeztethető, hogy város vagy a község életével kapcsolatos jelenségeket takar a bekezdés, de semmiképpen nem nevezhető elegáns megoldásnak:

„36. §

(1) A tájékoztató olyan információk Képviselő-testület elé terjesztését jelenti, amelyek az önkormányzati döntések meghozatalát általános jelleggel támasztják alá, valamint valamely a **város** község életével kapcsolatos jelenségnek, nem önkormányzati szerv tevékenységének megismerését segítik elő.”⁶⁴⁶

Nagyatád⁶⁴⁷ város SZMSZ 28 §-a az alábbi megfogalmazást tartalmazza: „A polgármester, ha a képviselő-testület döntését az önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanabban az ügyben egy alkalommal kezdeményezheti a döntés ismételt megtárgyalását”. A polgármester most tehát a képviselő –testület döntését vagy az önkormányzat érdekeit tartja sértőnek?

Nagyatád város SZMSZ 23. § (1) bekezdésében az alábbi tartalom olvasható: „Az a hozzászóló, illetve ülésen részt vevő, aki méltatlan magatartást tanúsított, mind a képviselő-testülettől, mind a sértettől bocsánatot kérhet.” Az SZMSZ ezen rendelkezése azt a látszatot kelti, mintha a hozzászóló e nélkül a felhatalmazás nélkül a bocsánatkérést nem tehetné meg.

Jogértelmezés szempontjából nem mindegy, hogy a jogszabályban „és” vagy „vagy” kötőszó köt össze két elemet, mivel ezek eltérő tartalmat hordoznak magukban. A közösségi együttélés alapvető szabályai megsértésének jogkövetkezményeiről szóló Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testületének 27/2014. (XII.2.) önkormányzati rendelet 1.§ (5) bekezdése a következők szerint rendelkezik: „A közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartás miatti eljárás kizárólag hivatalból indítható, mely akkor sem minősül kérelemre indult eljárásnak, ha a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást természetes személy, jogi személy jelenti be.”⁶⁴⁸ Valószínűsíthetően a jogalkotó a természetes személy és jogi személy kifejezéseket a „vagy”

⁶⁴³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed7dr0eo5dt0ee1em4c3bx2ce3bx6cf5bx2cb3g>

⁶⁴⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed2dr5eo2dt3ee8em3cj6bx3cb4cc9ce6cb3cf0p>

⁶⁴⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg5ed2dr5eo0dt5ee6em1cj0bx5bz2cb1bx4bx9ca6l>

⁶⁴⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed9dr2eo1dt0ee5em8cj3bx2bz5cb8bx3bx6ca7l>

⁶⁴⁷ http://nagyatad.hu/modules.php?name=Download&file=2011_17.doc&tipus=rendeletek

⁶⁴⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg8ed5dr2eo7dt4ee5em0cj1cd8ca5cf8cb9cc0e>

kötőszóval kívánja összekötni, de a vessző lehetőséget nyújt egyéb értelmezéshez is.

2.4. Felkészülési idő megtartása

Eger: Mivel a rendelet nem tartalmaz a hatálybaléptetésre vonatkozóan információt⁶⁴⁹, így csak a rendelet jelölésében meglévő november 25-i kihirdetési dátum ismeretes, ennél fogva pedig nem tudható a két dátum között vajon mennyi idő telt el.

A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló **Miskolc** Megyei Jogú Város Közgyűlésének 35/2013.(X.1.) számú önkormányzati rendelet záró rendelkezései között találjuk a hatálybalépés dátumát, amely a kihirdetést követő nap. A települési rendeletek között akad olyan, amely kevésbé a község lakosai számára ír elő jogokat és/vagy kötelezettségeket, ezért a kihirdetés és a hatálybaléptetés között eltelt rövid idő nem jelent problémát. Ilyen rendelet többek között a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet. Jelen rendelet azonban kifejezetten olyan típus, amely célközönsége Miskolc megyei jogú város lakossága. Ilyen szempontból pedig aggályos, hogy a lakosok számára miért csak egy napot hagytak a kihirdetést követően arra, hogy megismerjék annak tartalmát:⁶⁵⁰

Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet aláírási dátuma 2013. szeptember 30, míg a 45. § (1) bekezdésének tanúbizonyosága alapján a jogszabály hatálybalépésére egy nappal később, 2013. október 1-jén került sor. Joggal merül fel a kérdés, vajon egy nap elegendő-e arra, hogy a község lakosai megismerjék a renDELETEL kapcsolatos köztisztasági kötelezettségüket, mint például a 4. § (7) bekezdését: „Az ingatlantulajdonos a veszélyes hulladékokat az egyéb települési hulladékoktól elkülönítve gyűjti.” vagy a 7. § -ben leírt bejelentési kötelezettséget „A Közszolgáltató az ingatlantulajdonos rendelkezésére bocsátott és rendeltetésszerűen használt gyűjtőedények szükség szerinti javításáról, cseréjéről és esetleges pótlásáról az ingatlantulajdonos bejelentése alapján gondoskodik”, esetleg a szüneteltetési igény bejelentésére vonatkozó szabályokra gondolva a jogszabály 19. § (2) bekezdésben rögzítettek szerint „A szünetelésre vonatkozó igényt az ingatlantulajdonos írásban bejelenti a Közszolgáltatónak, a szüneteltetés kívánt kezdő időpontja előtt, azt legalább 30 nappal megelőzően.”⁶⁵¹. A kukák tisztántartásának kötelezettsége is ebbe a körbe sorolandó 35. § (1) „A kukák és konténeres rendszeres tisztántartásáról, javításáról, pótlásáról és fertőtlenítéséről a tulajdonos köteles gondoskodni.”

A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló **Sárospatak** Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2015. (III.2.) önkormányzati rendelet záró rendelkezései között találjuk a hatálybalépés dátumát, amely a kihirdetést követő nap. A települési rendeletek között akad olyan, amely kevésbé a község lakosai számára ír elő jogokat és/vagy kötelezettségeket, ezért a kihirdetés és a hatálybaléptetés között eltelt rövid idő nem jelent problémát. Ilyen rendelet többek között a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet. Jelen rendelet azonban kifejezetten olyan típus, amely célközönsége Sárospatak város lakossága. Ilyen szempontból pedig aggályos, hogy a lakosok számára miért csak egy napot hagytak a kihirdetést követően arra, hogy megismerjék annak tartalmát:⁶⁵²

---

⁶⁴⁹ Forrás: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg0ed5dr6eo7dt8ee5em6cj1by2bw7ca0cf1bw2by7n>

⁶⁵⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed1dr8eo9dt0ee7em4cj9by0bx3ca4bz1cd8ce1g>

⁶⁵¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed8dr3eo2dt3ee0em7cj8cb3cc6ca5cd0cd7c>

⁶⁵² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg8ed5dr4eo5dt8ee1em8cj1bx2bx7cf4ca3cb0cd7i>

2.5. Felesleges / betarthatatlan / ellenőrizhetetlen szabályok

Cserkeszőlő: A rendelet 5. § (23) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„5.§. A közösségi együttélés szabályaival ellentétes magatartást tanúsít az, /23/ aki a Rendelet 10.§. és 10/a.§-aiban lévő állattartás szabályait megsérti.”⁶⁵³

2017. 03. 04.-én a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos oldalán, az njt.hu-n fent lévő rendelet azonban nem tartalmazott 10. §, mivel az utolsó szerkezeti egység a 9. § (2) bekezdés volt. Így azonban nem egyértelmű, a rendelet pontosan milyen állattartási szabályok megsértését szankcionálja.

A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 35/2013. (X.1.) számú önkormányzati rendelet 10. § (1) bekezdése a következők szerint rendelkezik: „A közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző cselekményt követ el, aki a tulajdonában vagy bármely más módon használatában lévő lakásában és a közös használatú helyiségben és területen tevékenységével másoknak zavaró módon zajt, bűzt, füstöt, port, vagy egyéb más zavaró hatást okoz”⁶⁵⁴. Ezek szerint az is a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző cselekményt követ el, aki társasházi lakásának fürdőszobáját újítja fel, és ezzel pár napig, hétig zajjal és porral járó tevékenységével a többi lakónak kellemetlenséget okoz? Mi van azokkal a lakókkal, akik véletlenül a sütőben felejtik és ezzel odaégetik a vasárnapi ebédet? Garantáltan bűzzel és füsttel fog járni ez az életszerű feledékenység. Ugyancsak a „hétköznapi élet része” társasházak esetében, amikor a fenti szomszéd „leáztatja” az alatta lakókat. A fenti rendelet 10. § (8) bekezdése így szól: „A közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző cselekményt követ el, aki a lakásban vízhasználat során más helyiségét eláztatja.”⁶⁵⁵ Kérdéses, hogy az ebből származó nézeteltérésre szükséges-e egy önkormányzati rendelettel is „rásegíteni”, nem lenne elegendő a felek vagy szükség esetén a közös képviselő, lakógyűlés hatáskörében hagyni a probléma megoldását?

Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelete az alábbi szabályozást tartalmazza a 4. § (6) bekezdésében:

„A (4) bekezdésben nem szabályozott egyéb esetekben a természetes személy ingatlan tulajdonos az általa elkülönítetten gyűjtött hulladékait átvételi pontra, és ott a jogosultnak átadhatja, vagy a hulladékgyűjtő szigeteken található gyűjtőedényben elhelyezheti, ha a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat egyébként a Közszolgáltató részére megfizette.” Nem tiszta a kép arra vonatkozóan, hogyan kerül ellenőrzésre, hogy a hulladékgyűjtő szigeteken található gyűjtőedényekbe való hulladék elhelyezés esetén csak olyan lakos vehesse igénybe az itt található gyűjtőedényeket, aki a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat megfizette?

Szintén ellenőrizhetetlennek és egyben – a mosások darabszámának szabályozása tekintetében – felesleges a 35. § (2) bekezdése.

2.6. Visszaélésszerű(nek tűnő) jogalkotás

A vizsgált rendeletek között nem található visszaélésszerű(nek tűnő) elem.

2.7. Indokolási kötelezettség formálissá válása

Ezen szempont tekintetében nem található hibás elem a vizsgált rendeleteknél

⁶⁵³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg1ed8dr7eo8dt1ee6em5cj4by7ca0by5cf6cb7i>

⁶⁵⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed8dr5eo6dt1ee4em7cj2by3bw2bx5bw4ce5bx2i>

⁶⁵⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed8dr5eo6dt1ee4em7cj2by3bw2bx5bw4ce5bx2i>

3.Njt.hu-val kapcsolatos problémák

Talán a nemzeti jogszabálytár feltöltő rendszere okozza az alábbi hibát, de kétségtelen, hogy a most vizsgált rendeleten és városon kívül számtalan egyéb esetben is előfordul rendezetlen tartalmi elemek megléte, elcsúszott szakasz -, bekezdés -, pont -, alpont- vagy egyéb felsorolás jelek. **Recsk** Nagyközség szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendelete esetében az egymást követő 25.§ és 26. § szakasz csúszott el „egymáshoz képest”⁶⁵⁶:

VII.fejezet Nemzetiségi önkormányzat
25. §
(1) Recsk Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete együttműködik a Recski Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. (2) A települési önkormányzat megállapodásban rögzíti a nemzetiségi önkormányzattal történő együttműködés szabályait. A megállapodás az Szmsz 4 számú függeléke.
26. §
(1) Az önkormányzati hivatal közreműködik a települési és nemzetiségi önkormányzat között létrejött együttműködési megállapodásban rögzített feladatok végrehajtásában, valamint biztosítja a nemzetiségi önkormányzat testületi működésének feltételeit a <i>nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. Tv.</i> (továbbiakban: Nekt.) 80.§-ában meghatározott módon. (2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatokat az önkormányzat az alábbi módon látja el: a. a testület működéséhez biztosítja a Recsk, Hunyadi u. 87. alatti ingatlanban az iroda használatát, b. az önkormányzati hivatal ellátja a postai, kézbesítési, gépelési, sokszorosítási feladatokat, és viseli az ezzel kapcsolatos költségeket.

Szintén az elcsúszott tartalomra példa a rendelet első fejezetének jelölése:

Recsk Nagyközség Önkormányzatának rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatáról <small>Hatályos:2016-02-27 -től</small>
~~Recsk Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének~~ 15/2013. (XI.07.) önkormányzati rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatáról
Recsk nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében d.) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:
I. fejezet Általános rendelkezések
1. §
(1) Az önkormányzat hivatalos megnevezése: Recsk Nagyközség Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat). (2) Az önkormányzat székhelye: 3245 Recsk, Kossuth Lajos út 165.szám. (3) Az önkormányzat honlapjának címe: www.recsk.hu (4) Az önkormányzat elektronikus levelezési címe: titkarsag@polghiv-recsk.t-online.hu (5) Az önkormányzat önálló jogi személy. (6) Az önkormányzat illetékségi területe: Recsk Nagyközség közigazgatási területe, beleértve a bel-, és külterületeket.

Közösségi együttélés szabályairól szóló rendelet

2017. 03. 01-jén a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos oldalán, az njt.hu-n **Recsk** Nagyközség vonatkozásában nem volt fellelhető a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló rendelet:

⁶⁵⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg4ed3dr2eo7dt4ee9em2cj3bx6cb5bw8cc7bw0bx9j>

ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK

KERESÉS NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSEK

KERESÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Megye: Heves

Hely: RECSK

Évszám: Sorszám:

Témakör: OO - Községi együttélés szabályai

Szavak:

csek a rendelet címében keres

A Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendeletéről

A Nemzeti Jogszabálytárról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a Nemzeti Jogszabálytár internetes felületén közzé kell tenni a még hatályba nem lépett önkormányzati rendeletek 2013. június 30. után kihirdetett szövegét. Egységes szerkezetű szöveggel közzé kell tenni továbbá valamennyi, 2013. június 30. után kihirdetett, és a lekérdezés napján hatályos rendeletet, illetve ezek megelőző és következő egy-egy időállapotát.

JELÖLÉSEK

- Hatályos
- Hatályon kívül helyezett
- Még nem hatályos
- Adott napon hatályos

KERESÉS EREDMÉNYE

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

Sajnos sok esetben tapasztalható, hogy Nemzeti Jogszabálytár hivatalos oldalán szereplő rendeletek szerkezeti egységei „elcsúsznak” egymáshoz képest, ami azt eredményezi, hogy nem egyértelműen eldönthető egy-egy részről, pontosan melyik magasabb szerkezeti egységhez sorolandó. Ez a helyzet áll fent a rendelet 12. §-ban is:

Túrkeve Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2011 (I.27.) önkormányzati rendelete

Hatályos: 2016-07-04 -től

12. §
A határozathozatal

(1) Az ülés vezetője az előterjesztésben szereplő és a vitában elhangzott határozati javaslatokat egyenként bocsátja szavazásra. Először a módosító és kiegészítő indítványokról dönt a testület az elhangzás sorrendjében, majd az eredeti határozati javaslatról.

(2) ^[12]_[18]

(3) ^[13]_[19]

Minősített többség szükséges:

(4) ^[14]_[20]

a) a képviselő-testület megbízásának lejárt előtti feloszlásához,
b) a polgármester elleni kereset benyújtásához,
c) hitelfelvételhez, kötvénykibocsátáshoz, vagyontárgyak elidegenítéséhez,
d) a titkos szavazás szavazatszámiláló bizottsága megválasztásához

(5) ^[15]_[21]

13. §
A szavazás módja

(1) A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza.

(2) A nyílt szavazás kézfelemeléssel történik. A szavazatok összehámlásáról a jegyző gondoskodik. Ha a szavazás eredménye felől kétség merül fel, vagy valamelyik képviselő kéri, a polgármester köteles a szavazást megismételtetni.

(3) ^[22]

(4) ^[23]

Név szerinti szavazás esetén a jegyző ABC sorrendben felolvassa képviselők névsorát. A képviselők felállva „igen”, „nem”, „tartózkodom” nyilatkozattal szavaznak. A jegyző a szavazatot a

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed6dr7eo8dt7ee8em7cj2bx9cd2ce3cd0cc7cd8c>

Szintén ez a probléma érhető tetten a 13. §, 19. §, 21. § és 25. § szakaszában.

Közösségi együttélés szabályairól szóló rendelet

2017. 03. 05-én a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos oldalán, az njt.hu-n **Túrkeve** város vonatkozásában nem volt fellelhető a közösségi együttélés szabályairól szóló rendelet:

KERESÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Megye:

Hely:

Évszám: Sorszám:

pl. 1998, 2009 pl. 102

Témakör:

Szavak:

csak a rendelet címében keres

A Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendeletéről

A Nemzeti Jogszabálytárról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a Nemzeti Jogszabálytár internetes felületén közzé kell tenni a még hatályba nem lépett önkormányzati rendeletek 2013. június 30. után kihirdetett szövegét. Egységes szerkezetű szöveggel közzé kell tenni továbbá valamennyi, 2013. június 30. után kihirdetett, és a lekérdezés napján hatályos rendeletet, illetve ezek megelőző és következő egy-egy időállapotát.

JELÖLÉSEK

- Hatályos
- Hatályon kívül helyezett
- Még nem hatályos
- Adott napon hatályos
- Módosulni fog
- Időállapotok

KERESÉS EREDMÉNYE

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

Helyi népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelet

2017. 03. 05-én a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos oldalán, az njt.hu-n Túrkeve város vonatkozásában nem volt fellelhető a helyi népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelet:

JOGSZABÁLYTÁR

**ÖNKORMÁNYZATI
RENDELETEK**

NEMZETKÖZI
SZERZŐDÉSEK

KERESÉS

KERESÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Megye:

Hely:

Évszám: Sorszám:

pl. 1998, 2009 pl. 102

Témakör:

Szavak:

csak a rendelet címében keres

A Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendeletéről

A Nemzeti Jogszabálytáról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a Nemzeti Jogszabálytár internetes felületén közzé kell tenni a még hatályba nem lépett önkormányzati rendeletek 2013. június 30. után kihirdetett szövegét. Egységes szerkezetű szöveggel közzé kell tenni továbbá valamennyi, 2013. június 30. után kihirdetett, és a lekérdezés napján hatályos rendeletet, illetve ezek megelőző és következő egy-egy időállapotát.

JELÖLÉSEK

- Hatályos
- Hatályon kívül helyezett
- Még nem hatályos
- Adott napon hatályos

KERESÉS EREDMÉNYE

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek (letöltés ideje: 2017. 03. 05.)

Talán a nemzeti jogszabálytár feltöltő rendszere okozza az alábbi hibát, de kétségtelen, hogy a most vizsgált rendeleten és városon kívül számtalan egyéb esetben is előfordul rendezetlen tartalmi elemek megléte, elcsúszott szakasz -, bekezdés -, pont -, alpont- vagy egyéb felsorolás jelek, csakúgy mint a rendelet 8. § (1) bekezdései pontjainál:

NEMZETI JOGSZABÁLYTÁR

Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése 7/2014. (II.28.) önkormányzati rendelete
Hatályos:2016-07-01 -tól

c) jegyző,
d) az aljegyző
e) a kormányhivatal vezetője,
f) polgármesteri hivatal igazgatói, tárgy szerint illetékes osztályvezetői,
g) könyvvizsgáló
h) Szolnok Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke,
i) Szolnoki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke,
j) Szolnok Megyei Jogú Város országgyűlési képviselői,
k) Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke,
l) Szolnok Díszpolgárai,
m) Városi Civil Tanács elnöke,
n) Szolnoki Főiskola rektora,
o) Szolnok Városi Diákok Tanácsa elnöke,
p) az ülés technikai lebonyolításában közreműködő szakértő,
q) Diákpolgármester

r) Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatala hivatalvezetője,
s) Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság megyei főkapitánya,
t) Szolnoki Rendőrkapitányság kapitányságvezetője,

Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.
Az Önkormányzati Rendeletgyűjteményben elérhető szövegek tekintetében a Közlönykiadó minden jogot fenntart!

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg4ed5dr8eo3dt2ee9em2cj9bx0cd1cd0cf9cf6cc7f>

Közösségi együttélés szabályairól szóló rendelet

2017. 03. 05-én a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos oldalán, az njt.hu-n **Szolnok** megyei jogú város vonatkozásában nem volt fellelhető a közösségi együttélés szabályairól szóló rendelet:

KERESÉS   RENDELETEK   SZERZŐDÉSEK

KERESÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Megye:

Hely:

Évszám: Sorszám:

pl. 1998. 2009   pl. 102

Témakör:

Szavak:

csak a rendelet címében keres

JELÖLÉSEK

- Hatályos
- Hatályon kívül helyezett
- Még nem hatályos
- Adott napon hatályos
- Módosulni fog

KERESÉS EREDMÉNYE

A Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendeletgyűjteményéről
A Nemzeti Jogszabálytáról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a Nemzeti Jogszabálytár internetes felületén közzé kell tenni a még hatályba nem lépett önkormányzati rendeletek 2013. június 30. után kihirdetett szövegét. Egységes szerkezetű szöveggel közzé kell tenni továbbá valamennyi, 2013. június 30. után kihirdetett, és a lekérdezés napján hatályos rendeletet, illetve ezek megelőző és következő egy-egy időállapotát.

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

Helyi népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelet

2017. 03. 05-én a Nemzeti Jogszabálytár hivatalos oldalán, az njt.hu-n Szolnok megyei jogú város vonatkozásában nem volt fellelhető a helyi népszavazás, népi kezdeményezés szabályairól szóló rendelet:

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

2017. 02. 25-én Győr megyei jogú város esetében a nemzeti jogszabálytár hivatalos oldala, az njt.hu oldal önkormányzati rendeleteket tartalmazó rendszerében nem volt megtalálható a közösségi együttélés szabályaira vonatkozó rendelet⁶⁵⁷, továbbá helyi népszavazásról és népi kezdeményezés szabályozásáról szóló rendelet⁶⁵⁸ (az ehhez kapcsolódó előírások és részletszabályok Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 30/2012. (XII. 19.) számú önkormányzati rendelet „A választási eljárásról” elnevezésű, 26-os számú alcímben találhatóak. . Ezért Győr megyei jogú város esetében csak Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 30/2012. (XII. 19.) számú önkormányzati rendelete kerül vizsgálat alá. Ennek oka, hogy a vizsgálat az njt.hu oldalon fent lévő verzió tanulmányozására terjed ki, amely sok esetben nem egyezik meg a települések honlapján fent lévő változattal. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az eddig vizsgált szervezeti és működési szabályzatról szóló, a nemzeti jogszabálytár oldalán megtalálható rendeletek közül a rendezettség tekintetében kiemelkedik Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 30/2012. (XII. 19.) számú önkormányzati rendelete.

⁶⁵⁷ http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

⁶⁵⁸ http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

73/B. §
<p>(1) Aláírást a választópolgárok zaklatása nélkül - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - bárhol lehet gyűjteni.</p> <p>(2) Nem gyűjthető aláírás</p> <p>a) az aláírást gyűjtő és az aláíró munkahelyén munkaidejében vagy munkaviszonyból, illetőleg munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,</p> <p>b) a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben,</p> <p>c) tömegközlekedési eszközön,</p> <p>d) állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,</p> <p>e) egészségügyi szolgáltató helyiségében, valamint</p> <p>f) felsőoktatási és köznevelési intézményben.</p> <p>(3) Az aláírást az aláíró választópolgár részére előny adni vagy ígérni tilos. Az aláíró választópolgár az aláírást nem kérhet előnyt, és nem fogadhat el előnyt vagy annak ígérését.</p> <p>(4) A (1)-(3) bekezdésben foglalt rendelkezések megszegésével gyűjtött aláírás érvénytelen.</p> <p>(5) A kezdeményezés szervezője felel az adatvédelmi szabályok betartásáért, így különösen az adatkezelés adatvédelmi nyilvántartásba történő bejelentésért.</p>
73/C. §

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg0ed5dr2eo1dt2ee5em6cj1by2bw7ca2cf5cb6cf9k>

A nemzeti jogszabálytár oldalán 2017. 02. 26-án Kaposvár megyei jogú város esetében a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló rendelet esetében a lenti képen található szöveget jelenítette meg a rendszer a kereső számára. A „törzsszöveg” az következő: „*asdfghjkléá*”.

	
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete <small>Hatályos:2016-11-15 -től</small>	
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról	
<i>asdfghjkléá</i>	
Csatolmányok	
Megnevezés	méret
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete a Közgyűlés é	311.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete a Közgyűlés	315 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete	319 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete	319.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete	323.5 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	326.5 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	327 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	327 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	326 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	327 KB
<small>Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft. Az Önkormányzati Rendeletkötőben elérhető szövegek tekintetében a Közlönykiadó minden jogot fenntart!</small>	

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg9ed6dr9eo6dt5ee6em9cj2bx1cf2bz5cc6by3cd2j>

Szintén ugyanezen a napon hasonló találati eredmény született a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló rendeletnél is. A „törzsszöveg” is megegyezik a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló rendeletnél megtalálhatóval : „*asdfghjkléá*”.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete
 Hatályos: 2017-01-01 -től

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól

asdfghjkléá

Csatolmányok

Megnevezés

méret

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete a közösségi eg	91.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete a közösségi eg	100.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete	101 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete	101.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 7/2013. (III.4.) önkormányzati rendelete	117 KB

Forrás:

<http://njt.hu/njtontorm.php?njtcp=ch3eg0ed3dr8eo5dt2ee7em8cj3by2bw1bw6cf3cb6ce9f>

Kaposvár megyei jogú város helyi népszavazás és népi kezdeményezésre vonatkozó rendelete 2017. 02. 16-án nem volt fellelhető a nemzeti jogszabálytár rendszerében.

KERESÉS
ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK
NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSEK

KERESÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Megye:

Hely:

Évszám: Sorszám:

pl. 1998, 2009 pl. 102

Témakör:

Szavak:

csak a rendelet címében keres

A Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendeletéről

A Nemzeti Jogszabálytáról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a Nemzeti Jogszabálytár internetes felületén közzé kell tenni a még hatályba nem lépett önkormányzati rendeletek 2013. június 30. után kihirdetett szövegét. Egységes szerkezetű szöveggel közzé kell tenni továbbá valamennyi, 2013. június 30. után kihirdetett, és a lekérdezés napján hatályos rendeletet, illetve ezek megelőző és következő egy-egy időállapotát.

JELÖLÉSEK

- Hatályos
- Hatályon kívül helyezett
- Még nem hatályos
- Adott napon hatályos

KERESÉS EREDMÉNYE

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

Talán a nemzeti jogszabálytár feltöltő rendszerének hibája, de a rendezettség szempontjából mégis aggályos egy hivatalos jogtárban egy megyei jogú város rendeletében eltérő stílusú betűket használni azonos szerkezeti egységek tekintetében. Vélhetően a megkülönböztetett szövegrész nem a kiemelt fontossága miatt kapott eltérő betűstílust és kevesebb bekezdést a sorok között.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 37/2014 (XII.19.) önkormányzati rendelete

Hatályos: 2016-11-15 -től

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata

1. Az önkormányzat elnevezése, székhelye

1. §

(1) Az önkormányzat hivatalos elnevezése: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA (a továbbiakban: önkormányzat). Székhelye: 3525 Miskolc, Városház tér 8.

(2) Az önkormányzat képviselő-testületének hivatalos elnevezése: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZGYŰLÉSE (a továbbiakban: Közgyűlés). Székhelye: 3525 Miskolc, Városház tér 8.

(3) A Közgyűlés hivatalának hivatalos elnevezése: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA (a továbbiakban: Polgármesteri Hivatal). Székhelye: 3525 Miskolc, Városház tér 8.

(4) Az önkormányzat hivatalos honlapja: www.miskolc.hu.

2. Az önkormányzat jelképei

2. §

Az önkormányzat jelképei:

- az önkormányzat címere: álló, csücskös talpú pajzs, vörös mezejében Szent István király mellképe látható bitor ruhában, arany képekkel himzett lila színű koronázópalástban, fején a szent korona, a fejét fénykorona övezi. Jobbjában arany királyi jogar, baljában ezüst kereszttel ellátott arany országalma. A pajzsra helyezett, jobbra forduló, koronás, nyílt lovagi sisak disze egy magyar hajdú, aransütésos dolmányban, oldalára kötött aranymarkolatú karddal. Jobbjában öt arany búzakalászt, baljában leveles arany szőlőfürtöt tart. A sisak takarója jobbról: vörös-ezüst, balról: kék-arany. Az arany arabeszk helyezett pajzsot jobbról befelé forduló, vörös nyelvét kiöltő arany oroszlán, balról szintén befelé forduló, vörös nyelvét kiöltő arany griff tartja.
- a zászló: a város zászlója téglalap alakú, aransárga színi, szélén vörös farkasfogakkal díszített, mezejében a város címere látható;
- a polgármesteri lánc: aranyozott ezüsből készült, honfoglalás kori vereteket utánozó szemekből álló lánc, amelyet elöl az ország címere, hátul Miskolc középkori pecsétje zár le. A láncról a város címere függ le. A láncra a város címere utáni- leveleket utánozó foglalatban, heraldikai színjelölés nélkül.

3. §

(1) A polgármester, az alpolgármester, a jegyző, az aljegyző, és a Polgármesteri Hivatal hivatalos kör alakú bélyegzőjén középben Magyarország címere van, a körívén pedig az alábbi felírat olvasható:

- Miskolc Megyei Jogú Város Polgármestere,
- Miskolc Megyei Jogú Város Alpolgármestere.

Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

Az Önkormányzati Rendeletárban elérhető szövegek tekintetében a Közlönykiadó minden jogot fenntart!

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=ch0eg9ed6dr1eo0dt5ee8em5cj6bx7cf6bz7ce0bz5bx4g>

Miskolc megyei jogú város esetében a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló rendelet nem volt megtalálható 2017. 02. 26-án a nemzeti jogszabálytár oldalán. Ezért Miskolc megyei jogú városnál csak a rendszerben elérhető Az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 37/2014. (XII.19.) számú önkormányzati rendelet és A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 35/2013. (X.1.) számú önkormányzati rendelet került vizsgálat alá. Ennek oka, hogy a vizsgálat az njt.hu oldalon fent lévő verzió tanulmányozására terjed ki, amely sok esetben nem egyezik meg a települések honlapján fent lévő változattal. Továbbá a vizsgált másik három település esetében is az előbb említett formátumok kerültek tanulmányozásra.

KERESÉS	ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK	NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSEK
<p>KERESÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA</p> <p> Megye: <input type="text" value="Borsod-Abaúj-Zemplén"/> </p> <p> Hely: <input type="text" value="MISKOLC"/> </p> <p> Évszám: <input type="text"/> Sorszám: <input type="text"/> </p> <p> <small>pl. 1998, 2009</small> <small>pl. 102</small> </p> <p> Témakör: <input type="text" value="A5 - Helyi népszavazás, népi kezdeményezés"/> </p> <p> Szavak: <input type="text"/> </p> <p style="text-align: right;"><small>csak a rendelet címében keres</small></p> <p> <input type="button" value="Törlés"/> <input type="button" value="Keresés"/> </p>		
<p>A Nemzeti Jogszabálytár Önkormányzati Rendeletáráról</p> <p>A Nemzeti Jogszabálytáról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a Nemzeti Jogszabálytár internetes felületén közzé kell tenni a még hatályba nem lépett önkormányzati rendeletek 2013. június 30. után kihirdetett szövegét. Egységes szerkezetű szöveggel közzé kell tenni továbbá valamennyi, 2013. június 30. után kihirdetett, és a lekérdezés napján hatályos rendeletet, illetve ezek megelőző és következő egy-egy időállapotát.</p>		
<p>JELÖLÉSEK</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Hatályos ☒ Hatályon kívül helyezett ☐ Még nem hatályos ☐ Adott napon hatályos 		
<p>KERESÉS EREDMÉNYE</p>		

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

Talán csak a nemzeti jogszabálytár feltöltő rendszeréből fakadó gond, de mindenképpen probléma, hogy egy hivatalos jogtárban, egy megyei jogú város esetében két, ennyire eltérő stílusú szakasz legyen, mint Az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 20/2014. (XI.24.) számú önkormányzati rendelet Záró rendelkezéseinek 115. § (1) bekezdés és egyéb szakaszok között:

 NEMZETI JOGSZABÁLYTÁR

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 20/2014. (XI.24.) önkorm
Hatályos:2017-01-01 -tól

i) Szegedi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat elnöke.”

(2) A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 24/2011. (X. 04.) önkormányzati rendelet 3. § (3) bekezdésében a „Humán I. „Foglalkoztatási, Szociális és Sportbizottságának elnöke” szöveg lép.

Ö.r. 114.§ A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és a köznevelési intézményekben nyújtott gyermekétkeztetés térítési díjáról szóló 3/2013. (II. 27.) „Egészségügyi és Szociális Bizottsága” szövegrész helyébe a „Foglalkoztatási, Szociális és Sportbizottsága” szöveg lép.

Ö.r. 115.§ (1)¹ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 20/2014. (XI.24.) önkormányzati rendelet, valamint az azt módosító 33/2013.(XII.23.) ö.r. 18. §-a, 8/2014..(V.10), 12/2014.(VI.30.), 17/2014.(X.27.) önkormányzati rendelet, továbbá a működésének rendjéről és a véleményezésre benyújtandó tervek köréről szóló 20/2008. (V.21.) Kgy. rendelet és az azt módosító 38/2010.(XII.14.) önkormányzati rendelet ¹ módosítja a 29/2014.(XII.22.) Ö. r. 4. § (1) bekezdése (hatályos 2014. december 23-tól)

(2)^[4] A Szabályzat mellékletei:

1. A bizottságok Közgyűléstől átruházott hatáskörei
2. A polgármester Közgyűléstől átruházott hatáskörei
3. A jegyző Közgyűléstől átruházott hatáskörei
4. A tanácsnok feladatköre
5. Az önkormányzat alaptevékenységeinek megjelölése kormányzati funkció szerint
6. Vagyonynyilatkozat tételre kötelezett munkakörök, tisztségek.

(3)^[5]

 Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.
Az Önkormányzati Rendeletgyűjtőben elérhető szövegek tekintetében a Közlönykiadó minden jogot fenntart!

Forrás:<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed5dr8eo9dt4ee3em2cj3bx0cf3cf0bw3ce8by5k>

Valószínűleg a rendszer felöltő programjából következik a probléma, ám mindenképpen megjegyzendő, hogy egyes rendeletek szakasz jelölései nem középre zártan, hanem balra igazítva jelennek meg. **Csorna** város esetében a vizsgált rendeletek közül kettőnél, A képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Csorna Város Képviselő-testületének 19/2016. (IX.27.) számú önkormányzati rendeletnél és A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló Csorna Város Önkormányzata Képviselő-testületének 35/2013. (XII. 17.) számú önkormányzati rendeletnél ez a hiba érhető tetten. A kép az előbbi rendeletről származik szemléltetésképp.

32. cikk (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. Fejezet
Az önkormányzat és feladatai

I. Az önkormányzat elnevezése, székhelye, illetékességi területe, jelképei, külső-, belső kapcsolatai.

1. § (1) Az önkormányzat hivatalos megnevezése: Csorna Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat).
2. Az önkormányzat székhelye: 9300 Csorna, Szent István tér 22.
3. Az önkormányzat illetékességi területe megegyezik a település közigazgatási területével.
4. A Csorna városnév használatához hozzájárulás szükséges, melynek rendjéről az önkormányzat külön rendeletet alkot.
5. A képviselő-testület tagjainak száma 12 fő. A képviselő-testület tagjainak névsorát a 2. sz. függelék tartalmazza.
6. Az önkormányzat képviselő-testülete polgármesteri hivatalának neve: Csornai Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Polgármesteri Hivatal).

2. § (1) A képviselő-testület az önkormányzat jelképeiről: a város címeréről és zászlójáról, azok használatának rendjéről külön önkormányzati rendeletet alkot.

2. A polgármester tünnepléyes alkalmakkor és az önkormányzat által alapított helyi kitüntetések, díjak elismerő címek átadásakor a település címerével ellátott polgármesteri láncot visel.
3. Az önkormányzat által alapított kitüntetések és elismerő címek adományozásának szabályait külön önkormányzati rendelet tartalmazza.

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed3dr2eo3dt0ee5em6cj1bx6ce9cc6ce1cb6cf7d>

Talán ismét csak a felöltő program hibájából fakad a probléma, de A helyi népszavazásról és népi kezdeményezés feltételeinek és az eljárás rendjének szabályozásáról szóló Csorna Város Képviselő-testületének 18/1999. (IV.22.) számú önkormányzati rendelet esetében az alcímek egységesen, végig nagybetűvel vannak jelölve a rendeletben, ezzel ellentétben az utolsó „Vegyes és záró rendelkezések” elnevezésű szerkezeti egység a kezdő betűt kivéve kisbetűkkel szerepelnek. Ez ugyan jogalkotási aspektusból nem hibás, ugyanakkor az egységesség szempontjából nem szerencsés megoldás.⁶⁵⁹

2017. 02. 14-én az njt.hu-n **Sárospatak** város szervezeti és működési szabályzatára, továbbá a helyi népszavazás és népi kezdeményezésre vonatkozó hatályos rendelet nem volt megtalálható⁶⁶⁰. Egyedül a közösségi együttélés szabályairól szóló rendelet volt fent a rendszerben. Ezért Sárospatak város esetében csupán A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2015. (III.2.) önkormányzati rendelet került vizsgálat alá. Ennek oka, hogy a vizsgálat az njt.hu oldalon fent lévő verzió tanulmányozására terjed ki, amely sok esetben nem egyezik meg a települések honlapján fent lévő változattal (lásd Nagyatád város esete).

2017. 02. 19-én az njt.hu-n **Sándorfalva** város közösségi együttélés szabályaira, továbbá a helyi népszavazás és népi kezdeményezésre vonatkozó hatályos rendeletek nem voltak megtalálhatóak⁶⁶¹. Egyedül a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendelet volt fent a rendszerben. Ezért Sándorfalva város esetében csak Sándorfalva Városi Önkormányzat Képviselő-testületének és Szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Sándorfalva Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2013.(III.28.) számú önkormányzati rendelete került vizsgálat alá.

---

⁶⁵⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg3ed0dr5eo2dt5ee0em9cj6bx5cd4cd9ca4cc5cb4l>

⁶⁶⁰ Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

⁶⁶¹ http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

VI. Hibás megoldások a budapesti közgyűlési és kerületi rendeletek felülvizsgálatából adódó tapasztalatok alapján – példatár

a) Szervezeti és működési szabályzatok

1. Bevezető gondolatok

Jelen részben azt vizsgáljuk, hogy a Fővárosi Közgyűlés, valamint Budapest főváros – I., II., III., VI., VIII., X., XVI., XVII., XIX., XXI. és XXIII. – kerületeinek képviselő-testületei által megalkotott szervezeti és működési szabályzatok (a továbbiakban: SzMSz) a Jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: JsZR.) által támasztott – elsősorban – formai követelményeknek mennyiben felelnek meg és milyen tipikus hibákat fedezhetünk fel.

A JsZR. által megfogalmazott követelményeket az önkormányzati rendelet felépítése mentén mutatjuk be, kezdve tehát a rendelet megjelölésére vonatkozó szabályoktól, egészen a rendelet mellékleteinek feltüntetésére irányadó előírásokig.

2. A rendelet megjelölésére vonatkozó előírások

A JsZR. 1. mellékletének 2.3.4. pontja pontosan és világosan meghatározza az önkormányzati rendelet megjelölésének helyes formáját. Ennek értelmében a jelölés első egységként feltüntetendő a rendelet megalkotójának pontos megjelölése, második egységként a rendelet számának és a kihirdetés dátumának megjelölése, valamint az „önkormányzat rendelete” kifejezés használata, harmadik egységként pedig a rendelet pontos címének kiírása szükségeseltetik.

Előforduló hibás jelölések:

- Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2008 (IV.3.) önkormányzati rendelete a Képviselő-testület és Szerve Szervezeti és Működési Szabályzatáról, valamint a dokumentumban látható az alábbi elnevezés is: A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2008. (IV.3.) *Kt. rendelete* a Képviselő-testület és Szerve Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁶⁶²
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 13/1992.(VII.1.) önkormányzati rendelete 13/1992.(VII.01.) *Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szerve Szervezeti és Működési Szabályzatáról*⁶⁶³
- Budapest Főváros III. Kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat *az Önkormányzat Szerve Szervezeti és Működési Szabályzatáról* szóló 22/2013.(III.29.) önkormányzati rendelet⁶⁶⁴
- Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 36/2014. (XI.6.) önkormányzati rendelete a Képviselő-testület és Szerve Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁶⁶⁵

3. A rendelet bevezető része

A JsZR. 51. §-a értelmében a preambulum a jogszabály normatív tartalommal nem rendelkező logikai egysége, amely az Alaptörvény módosításának tervezetében és társadalmi, politikai szempontból jelentős, új térvényben alkalmazható, valamint az Alaptörvényben megjelölt törvényhozási tárgykörben megalkotni kívánt törvény tervezete tartalmazza. Önkormányzati

⁶⁶² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed5dr4eo3dt2ee9em8cj7by4by5cb2bx3cf4cc5g>

⁶⁶³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed8dr9eo0dt7ee8em5cj4by9by4cd5bz8cd1cc6i>

⁶⁶⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed0dr3eo4dt1ee2em5cj2by3ca6cb5bw8cd1cf2i>

⁶⁶⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg1ed8dr1eo8dt3ee6em3cj2by7bz4ce5cb6by9cd8i>

rendelet a fenti szabály értelmében tehát preambulomot nem, viszont a Jszt. 52. §-a alapján bevezető részt tartalmaz. A bevezető részben fel kell tüntetni a jogalkotási felhatalmazásra utaló alaptörvényi, jogszabályi felhatalmazó rendelkezés(ek)e(t) (attól függően, hogy eredeti jogalkotási hatáskörrel van szó, avagy nem), a feladatkört megállapító jogszabályi rendelkezést, valamint a jogalkotási aktusra utaló kifejezést.

A fentiekből adódóan indokolatlan a XVII. kerület SzMSz-ében olvasható bevezető:

„Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) értelmében Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek. A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit a Képviselő-testület gyakorolja. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzás a település választópolgári közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata feladat- és hatáskörében eljárva kifejezi a helyi közakaratot, képviseli a helyi érdekeket, önállóan, szabadon, demokratikus módon széles körű nyilvánosságot teremtve intézi a kerület közügyeit, gondoskodik a feladat- és hatáskörébe tartozó egyes közszolgáltatásokról, a közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlásáról.

Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének d) pontjába foglalt eredeti jogalkotói jogkörében, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mőtv.) 53. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”⁶⁶⁶

4. Fejezetek

A Jszt. 40. § (2) bekezdése értelmében a fejezetek sorszámát pozitív egész római számmal kell jelölni, illetve a „Fejezet” szó és a cím esetében nagy kezdőbetűt kell alkalmazni. Ezt erősíti meg a Jszt. 1. mellékletének 3.2. pontja is, azaz: I. Fejezet Általános rendelkezések.

Az alábbi hibás jelölésekkel találkozhatunk:

- I. fejezet Általános rendelkezések⁶⁶⁷
- I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK⁶⁶⁸
- I. Fejezet ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK⁶⁶⁹
- ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK⁶⁷⁰

5. A rendelet szakaszainak és bekezdéseinek jelölésére vonatkozó jogszabályszerkesztési követelmények

A szakaszok számozása a Jszt. 42. §-a szerint pozitív egész arab sorszámokkal és a § jellel történik. A Jszt. 44. § (4) bekezdése értelmében „[a] bekezdéseket szakaszonként újrakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, zárójelek közé foglalt arab számozással kell megvalósítani.” Kiegészítve ezt a Jszt. 1. mellékletének 3.5. pontjával, amely a bekezdés megjelölésére vonatkozóan egyértelműen a „gömb”-zárójel alkalmazását teszi lehetővé.

A vizsgált SzMSz-ek a fenti követelményeknek megfelelnek.

⁶⁶⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg0ed9dr4e07dt4ee1em4cj1by0ca5by2bz1cd4ca7d>

⁶⁶⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed5dr4e03dt2ee9em8cj7by4by5cb2bx3cf4cc5d>

⁶⁶⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed8dr9eo0dt7ee8em5cj4by9by4cd5bz8cd1cc6i>

⁶⁶⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed8dr7eo2dt9ee4em3cj8by7bz4bx3cd8ca5ce4g>

⁶⁷⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed0dr1eo2dt5ee4em7cj2by3by0cf9bx4bx9bx6m>

6. Pontok, alpontok jelölése

A Jszt. 48. § (1) bekezdés értelmében „[a] pontok a latin ábécé kisbetűivel és a „)” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg.” E pontnál emelendő ki a Jszt. 48. § (2) bekezdése is „Több mint tizenöt elemű felsorolást csak pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal lehet megjelölni.”, azaz a latin betűkkel történő jelölés a-tól o-ig terjedhet, egyéb esetekben a pozitív egész arab sorszámok használata kötelező.

Tipikus hibák:

- a., b., c.⁶⁷¹
- a.), b.), c.)⁶⁷²
- francia bekezdések alkalmazása⁶⁷³
- több mint 15 elemű felsorolás esetén is a latin ábécé kisbetűinek alkalmazása⁶⁷⁴
- pontokba szedett felsorolás⁶⁷⁵

7. Mellékletek jelölése

A Jszt. 1. mellékletének 18.1. pontja szerint: a melléklet száma arab számmal, majd a „melléklet” szó és a rendelet pontos száma, végül a rendelet megalkotójának rövid megjelölése vagy „önkormányzati rendelethez” kifejezés.

Hibás jelölések:

- 25/2014.(XI.14.) önkormányzati rendelet 6. melléklete⁶⁷⁶
- 1. sz. melléklet a(z) 25/2014. (XI.28.) önkormányzati rendelethez⁶⁷⁷
- 1. melléklet⁶⁷⁸

---

⁶⁷¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed5dr4eo3dt2ee9em8cj7by4by5cb2bx3cf4cc5g,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed0dr3eo4dt1ee2em5cj2by3ca6cb5bw8cd1cf2i,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed0dr1eo2dt5ee4em7cj2by3by0cf9bx4bx9bx6m,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg2ed1dr0eo5dt0ee1em2cj7by2bx1by4bx9ce0cc3b>

⁶⁷² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed8dr9eo0dt7ee8em5cj4by9by4cd5bz8cd1cc6i,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed8dr9eo8dt7ee0em9cj4by5ca6bx1ce2bx9cc6d>

⁶⁷³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed8dr9eo0dt7ee8em5cj4by9by4cd5bz8cd1cc6i,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed0dr3eo4dt1ee2em5cj2by3ca6cb5bw8cd1cf2i>

⁶⁷⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed5dr4eo3dt2ee9em8cj7by4by5cb2bx3cf4cc5g,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed8dr7eo2dt9ee4em3cj8by7bz4bx3cd8ca5ce4g>

⁶⁷⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed5dr4eo3dt2ee9em8cj7by4by5cb2bx3cf4cc5g,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed0dr3eo4dt1ee2em5cj2by3ca6cb5bw8cd1cf2i,http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed0dr1eo2dt5ee4em7cj2by3by0cf9bx4bx9bx6m>

⁶⁷⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg2ed1dr0eo5dt0ee1em2cj7by2bx1by4bx9ce0cc3b>

⁶⁷⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed0dr1eo2dt5ee4em7cj2by3by0cf9bx4bx9bx6m>

⁶⁷⁸

http://njt.hu/onkorm/attachments/adl_id/2119/139909/196152/1480340165_7.2008.%20rendelet%20szmsz%20egyseges%202016oktober%20mellekletek.pdf

b) A közösségi együttélési szabályai, illetve a helyi népszavazással, népi kezdeményezéssel kapcsolatos rendeletek vizsgálata

1. Bevezetés

E rész célja annak vizsgálata, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.), illetve a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: JsZR.) jogszabályokban támasztott követelmények milyen mértékben érvényesülnek a közösségi együttélési szabályai, illetve a helyi népszavazásról szóló rendeletekben. Az említett jogszabályoknak való megfelelés a jogbiztonság szempontjából is nagyon fontos, mivel betartásukkal elkerülhető a visszaélésszerű jogalkotás és a félreértelmezés is egyben. A Jat. és a JsZR. rendelet jogalkotással kapcsolatos előírásai két nagy csoportba bonthatók: formai és tartalmi követelmények. A JsZR. és a Jat. által megfogalmazott követelményeket az önkormányzati rendelet felépítése mentén szemléljük.

2. Gyakran előforduló jogalkotási hibák – formai elvárások

2.1. Rendelet hiánya

Számtalan esetben fordul elő, hogy a hivatalos jogszabálytárban (www.njt.hu) nem találjuk a keresett rendeletet. Ezt az esetet szemlélíti a következő táblázat, ahol a közösségi együttélési szabályai, illetve helyi népszavazásról szóló rendeletek meglétét vizsgáltuk:

	Közösségi együttélési szabályok	Helyi népszavazás
Budapest Fővárosi Kgy.	-	-
I. kerület	-	-
II. kerület	✓	-
III. kerület	-	-
IV. kerület	✓	-
V. kerület	✓	✓
VI. kerület	✓	-
VII. kerület	✓	-
VIII. kerület	-	-
IX. kerület	✓	-
X. kerület	✓	✓
XI. kerület	✓	✓
XII. kerület	✓	-
XIII. kerület	✓	-
XIV. kerület	-	-
XV. kerület	✓	✓
XVI. kerület	✓	✓
XVII. kerület	-	✓
XVIII. kerület	✓	-
XIX. kerület	✓	✓
XX. kerület	✓	✓
XXI. kerület	✓	-
XXII. kerület	✓	✓
XXIII. kerület	✓	✓

Jól látható, hogy nem túl sok kerület jogszabályai között található meg együttesen a két vizsgált rendelet. Ahol a közösségi együttélés szabályairól, illetve a helyi épszavazás, illetve népi kezdeményezéssel kapcsolatos rendelet is megtalálható, csupán 9 kerület: V. X. XI. XV. XVI. XIX. XX. XXII. XXIII.

2.2. A rendelet megjelölésére vonatkozó előírások

Az önkormányzati rendeletek megjelölésére az JsZR. mellékletének 2.3.4 pontját kell alkalmazni, amely a rendelet megalkotójának teljes megjelölését követően a következőképpen alakul:

.../... . (... . ... .) *önkormányzati rendelethez*

Íme néhány helytelen megjelölés:

„Újpest Önkormányzat Képviselő-testületének 17/2015 (V.29.) önkormányzati rendelete

a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről⁶⁷⁹ – az év után hiányzik a pont, illetve nem jelöli meg a kerület számát

„Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 33/2014/(XI.20.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazás kezdeményezéséhez szükséges választópolgárok számáról⁶⁸⁰ – az év után hiányzik a pont

„FŐVÁROS XIX. KERÜLET KISPEST Önkormányzat Képviselő-testületének 17/2015 (V.29.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazás kezdeményezéséhez szükséges választópolgárok számáról⁶⁸¹ – az év után nincs pont, illetve felesleges a rendelet elejét nagybetűvel kezdeni

2.3. Fejezetek jelölése

A JsZR. 40. § (2) bekezdése alapján, „a fejezetet megjelölése - az alábbi sorrendben –

a) a fejezetnek a pozitív egész számokból képzett sorszámát római számmal,

b) a szerkezeti egység típusának megnevezését nagy kezdőbetűvel és

c) a fejezet címét nagy kezdőbetűvel foglalja magában

A felsorolt rendeletek nem tettek eleget ennek a követelménynek, vannak, amelyek egyáltalán nem jelölnek fejezeteket, és vannak, amelyek hibásan:

„Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2013. (I.25.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről⁶⁸² – egyáltalán nem jelöl fejezetet

„Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2015. (IV.28.) önkormányzati rendelete⁶⁸³ a következő megjelölést alkalmazza:

„I. fejezet: Általános rendelkezések” Látható, hogy a „fejezet” kis betűvel szerepel, illetve a kettős pont is felesleges a fejezet és a cím között.

„Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat Képviselő-testületének 23/2015. (IX.21.) önkormányzati rendelete⁶⁸⁴ sajátos megjelölést alkalmaz, hiszen a fejezeteken felül részekre is osztja a rendeletet, illetve a megjelölés sorrendje is sajátos (továbbá egy helyesírási hibát is láthatunk az „önkormányzat” kifejezésben): **„ELSŐ RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK I. Fejezet”**

2.4. A szakaszok és bekezdések jelölése

A JsZR. 42. §- a értelmében „a szakaszok megjelölése - az alábbi sorrendben -

⁶⁷⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg4ed3dr8eo5dt8ee7em2cj7bx4bx1bx0cc1by8bz7k>

⁶⁸⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg3ed6dr7eo8dt9ee0em1cj0cd3bx4cf7bx0cb3k>

⁶⁸¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg6ed5dr8eo3dt4ee7em2cj3bx2bx3ce8ca7cf0ce1m>

⁶⁸² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed9dr4eo1dt4ee1em0cj7by2bz1bx4bz3cd0ca1b>

⁶⁸³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg2ed9dr2eo5dt2ee7em0cj9bx6cc1cb0cb1cb6bw7d>

⁶⁸⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg3ed6dr3eo2dt5ee4em1cj6bx3by2ca7bz4ca1cb6p>

- a) a szakasz pozitív egész számokból képzett arab sorszámát és
b) a § jelet foglalja magában.”

A vizsgált rendeletek tekintetében a szakaszok jelölése megfelelt Jszt. által támasztott követelménynek.

A Jszt. 44. § (4) bekezdése alapján „a bekezdéseket szakaszonként újrakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, zárójelek közé foglalt arab számozással kell megvalósítani.” A Jszt. az 1. mellékletében konkretizálja továbbá, hogy zárójelek alatt gömb zárójelet ért.

Íme néhány példa a helytelen megvalósításra:

„Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2017.(III.24.) önkormányzati rendelete”⁶⁸⁵ - kizárólag arab sorszámokat használ: „1.§ 1. 2.”

„Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2013. (I.25.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről”⁶⁸⁶ - a rendeleten belül eltérő jelöléssel is találkozhatunk: „1.§ (1) (2) 2.§ 1.”

Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Lépviseelő-testületének 14/2015. (IV. 17.) önkormányzati rendelete⁶⁸⁷ - itt csak fél zárójeles jelölést láthatunk „1.§ 1) 2)”

2.5. A pontok jelölése

A Jszt. 48. § (1) bekezdés értelmében „a pontok a latin ábécé kisbetűivel és a „)” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg.” Jszt. 48. § (2) bekezdése szerint: Több mint tizenöt elemű felsorolást csak pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal lehet megjelölni. Továbbá megállapítható az is, hogy dupla betűket nem szabályos a felsorolásba beépíteni.

A Jszt. 37. § (1) bekezdés alapján „a Jogszabály tervezete jelöletlen szerkezeti egységet nem tartalmazhat.” Tilos tehát a francia bekezdések alkalmazása, illetve egyéb pont, kör, négyzet segítségével történő felsorolás. Ezek mind jelöletlen szerkezeti egységnek számítanak. Számos példát találhatunk a helytelen jelölésre a kerületi rendeletek között.

„Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testületének 17/1998. (VI.26.) önkormányzati rendelete”⁶⁸⁸ a betűk után pontot tesz, majd ezt követően alkalmazza a gömbzárójeles jelölést: 6.§ (1) a.) b.)

„Budapest XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 15/2013. (III.8.) önkormányzati rendelete”⁶⁸⁹ egy bekezdésen belül eltérően jelöli a pontokat: 2.§ (1) a. b. c) 3.§ (1) a. b. c. d. f)

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2015. (III.26.) önkormányzati rendelete a közterületek rendjéről és használatáról⁶⁹⁰ találhatunk a rendeletben egy igen hosszú betűs felsorolást, amely jóval meghaladja a jogszabályban jelzett határt, illetve egy szakaszon belül eltérő megjelölést alkalmaz: 5.§ (1) a-tól x- ig tartó felsorolás, 7.§ (2) a) b) majd a (3) a. b. megjelölést használ

„Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat Képviselő-testületének 23/2015. (IX.21.) önkormányzati rendeletének”⁶⁹¹ - indoklásában pedig francia bekezdésekkel is találkozhatunk

⁶⁸⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed2dr7eo6dt7ee4em5cj2by3by0bw5ca2cf3bw6n>

⁶⁸⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed9dr4eo1dt4ee1em0cj7by2bz1bx4bz3cd0ca1b>

⁶⁸⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg0ed9dr6eo5dt8ee3em6cj3bx4bw1by6bx1bw2cf1j>

⁶⁸⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg5ed8dr3eo6dt5ee4em3cj6bx7by6bz9cf2cf3cb4k>

⁶⁸⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed8dr5eo2dt7ee0em1cj2bx3ca8bx5bz4cf9bz0c>

⁶⁹⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed5dr8eo7dt6ee3em6cj1by6bx1bx0bw3bz4bz7g>

⁶⁹¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg3ed6dr3eo2dt5ee4em1cj6bx3by2ca7bz4ca1cb6p>

2.6. A rendelet kihirdethetősége

A Jat. 2. § (3) bekezdése szerint „A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre”. Szoros összefüggést tapasztalhatunk a Jat. 7. §-ával, mely szerint „7. § (1) A jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját, amely a jogszabály kihirdetését követő valamely nap lehet.

(2) Ha a szabályozás célja másként nem érhető el, a jogszabály hatályba lépésének napja a kihirdetés napja is lehet, ebben az esetben a hatálybalépés időpontját órában kell meghatározni, mely nem előzheti meg a kihirdetés időpontját”.

Példák:

„Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testületének 17/1998. (VI.26.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazásról és a helyi népi kezdeményezésről”⁶⁹² – ahol ugyan is a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, de nem határozták meg órában a hatálybalépés idejét: „E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatának - a helyi népszavazásról és a helyi népi kezdeményezésről szóló - 1/1992. (I. 15.) ök. rendelete.” (Egyebekben tilos a rövidítés a rendelet megjelölését illetően.)

„Budapest XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 15/2013. (III.8.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről”⁶⁹³ - szintén egybeesik a kihirdetés és hatálybalépés ideje, viszont itt sem jelölik meg órában a hatálybalépés napját: „**24. Záró rendelkezések 13.** § (1) Ez a rendelet 2013. március 8. napján lép hatályba.”

2.7. Mellékletek jelölése

A Jszer. 1. mellékletének 18.1. pontja szerint: a melléklet száma arab számmal, majd a „melléklet” szó és a rendelet pontos száma, végül a rendelet megalkotójának rövid megjelölése vagy „önkormányzati rendelkezés” kifejezés.

Hibás jelölés: 1. számú melléklet⁶⁹⁴

3. Gyakran előforduló jogalkotási hibák – tartalmi elvárások

3.1. Megfelelő jogszabályi hivatkozás

Elengedhetetlen, hogy a rendeletek megalkotása során a jogalkotó említést tegyen a felhatalmazást adó jogszabályról. A vizsgált rendeletek között egy esetben történt csak helytelen hivatkozás, ahol a jogalkotó a hatályon kívül helyezett helyi önkormányzatokról szóló törvényre hivatkozik a 2011. évi CLXXXIX. törvény helyett. „Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testületének 17/1998. (VI.26.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazásról és a helyi népi kezdeményezésről:

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 50. § -ában kapott felhatalmazás alapján a helyi népszavazásról és a helyi népi kezdeményezésről az alábbi rendeletet alkotja.”⁶⁹⁵

⁶⁹² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg5ed8dr3eo6dt5ee4em3cj6bx7by6bz9cf2cf3cb4k>

⁶⁹³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed8dr5eo2dt7ee0em1cj2bx3ca8bx5bz4cf9bz0c>

⁶⁹⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed5dr8eo7dt6ee3em6cj1by6bx1bx0bw3bz4bz7g>

⁶⁹⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg5ed8dr3eo6dt5ee4em3cj6bx7by6bz9cf2cf3cb4k>

Ugyanezen rendeletben még a 1997-es választási eljárásról szóló törvényre is hivatkozik a 2013. évi XXXVI. törvény helyett. „5. § (1) A kampányra a választási eljárásról szóló 1997. évi C tv.-ben (a továbbiakban: Vt.) foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.”

3.2. Felkészülési idő

A vizsgált rendeletek témáját tekintve kifejezetten a lakossághoz szólnak, így indokolatlan egy- két napot hagyni a kihirdetés és hatálybaléptetés között, hiszen nem várhatjuk el, hogy a helyi közösség alig 24 óra leforgása alatt megismerje, értelmezze rendelet tartalmát. Több esetben is talákoztam az említett problémával:

„Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 30/2013. (X. 17.) önkormányzati rendelete”⁶⁹⁶

„Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 33/2014/(XI.20.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazás kezdeményezéséhez szükséges választópolgárok számáról”⁶⁹⁷

„Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testülete 2/2015. (I. 28.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazás kezdeményezéséhez szükséges választópolgárok számának meghatározásáról”⁶⁹⁸

„Budapest XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 17/2016. (IX.19.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazás kezdeményezéséhez szükséges választópolgárok számáról”⁶⁹⁹

„Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Lépviseelő-testületének 14/2015. (IV. 17.) önkormányzati rendelete a helyi népszavazás feltételeiről és eljárási rendjéről”⁷⁰⁰

3.3. Felesleges/ betarthatatlan/ ellenőrizhetetlen szabályok

E kritérium megvalósulását néhány példával szemléltetném:

„Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2015. (IV.28.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről”⁷⁰¹

21. § (1) Az a kereskedő, aki a vendéglátó üzletben 22 óra után nyitott nyílászárók mellett úgy szolgáltat gépi vagy élő zenét, hogy azzal zavarja a környezetben élők éjszakai nyugalma, megsérti a közösségi együttélés alapvető szabályait és természetes személy esetén kettőszázezer, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében kettőmillió forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.” –nyitott nyílászáró kikötése felesleges, hiszen akkor zárt nyílászáróval bírság nélkül végezheti ezt a tevékenységet, illetve jogi személy alig ha tud élő, vagy gépi zenét szolgáltatni.

„Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2016. (I.19.) önkormányzati rendelete”⁷⁰²

26. § (1)A közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást valósít meg az a természetes személy, aki e) nem fogságban élő galambot, kóbor állatot közterületen vagy közterületet szennyező módon etet.” –Akkor a fogságban lévő állatot, házi állatot lehet szennyező módon etetni?

⁶⁹⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg2ed7dr2eo3dt6ee1em2cj7ce0ca1ce8bz1h>

⁶⁹⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg3ed6dr7eo8dt9ee0em1cj0cd3bx4cf7bx0cb3k>

⁶⁹⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed9dr2eo3dt2ee1em8cj5bx4bx7ce6cc3bx6bx7o>

⁶⁹⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed6dr3eo8dt3ee4em9cj8bx9cf0bx9bw2cc1cb8d>

⁷⁰⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg0ed9dr6eo5dt8ee3em6cj3bx4bw1by6bx1bw2cf1j>

⁷⁰¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg2ed9dr2eo5dt2ee7em0cj9bx6cc1cb0cb1cb6bw7d>

⁷⁰² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg8ed3dr6eo1dt8ee9em6cj7bx2ca9bz4bw7cf8bx5o>

„Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testületének 41/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelete”⁷⁰³

8.§ (2) Aki „Rákospalota”, „Pestújhely” „Újpalota” nevet, valamint ezek ragozott formáját szervezete elnevezéséhez, tevékenysége gyakorlásához, vagy működése folytatásához engedély nélkül használja, a közösségi együttélés alapvető szabályait megsérti és kettőszázezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.” - felesleges a ragozott alak kikötése, hiszen a szótó nem változik, ezáltal a jelentés sem

„Budapest XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 15/2013. (III.8.) önkormányzati rendelete”⁷⁰⁴

A játszótérek, a sportterületek és a kutyafuttatók használati rendjével összefüggésben, aki:

a.a körülkerített és zárható kapuval ellátott játszótérekre és sportterületekre nyári időszámítás idején reggel 8 és este 21 óra között, téli időszámítás idején reggel 8 és este 18 óra közötti időn (továbbiakban: nyitvatartási idő) túl bemegy, és az ott lévő játszótéri berendezéseket használja, (...) százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.” – Jelen esetben és a általánosságban a jogalkotásban „és- vagy” használata igen nagy szerepet képvisel. Fent látott mondatrész értelmezése: Nem sújtható bírsággal, ha bemegy a zárt játszótér területére, kizárólag akkor, ha bemegy ÉS az ottlévő berendezést használja.

4. Nemzeti jogszabálytár hivatalos oldalával kapcsolatos problémák:

Lehetséges, hogy az esetek többségében a nemzeti jogszabálytár felülete okozza a rendelet feltöltése során a személtett hibákat, de kétségtelen, hogy olykor előfordul a jogalkotói negligencia megnyilvánulása is. A példákban láthatunk elcsúszott fejezetet, szakaszt, bekezdést, pontot is.

(1) E rendelet hatálya kiterjed
Önkormányzata (továbbiakban: Önl
valamelyikét követi el.

(2) A 6. alcím hatálya nem terjed:
a) a nemzetgazdasági szemj
b) a vallási tevékenység vég
c) a gyülekezési jogrc
d) eltérő rendelkezés.

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg4ed3dr8eo5dt8ee7em2cj7bx4bx1bx0cc1by8bz7k>

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2)

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed9dr2eo3dt2ee1em8cj5bx4bx7ce6cc3bx6bx7o> 2.§

(1)(2)

⁷⁰³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg9ed8dr3eo0dt9ee0em7cj4bx7bz2ca1cc2ce1ca6h>

⁷⁰⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed8dr5eo2dt7ee0em1cj2bx3ca8bx5bz4cf9bz0c>

A KÖZÖSSÉGI EGYÜTTÉLÉS ALAPVETŐ SZABÁLYAI

IV. Fejezet

Pesterzsébet nevének és jelképeinek használata

5. §

Forrás:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg3ed6dr3eo2dt5ee4em1cj6bx3by2ca7bz4ca1cb6p>

5. Összefoglalás

A fejezet alapján látható, hogy a jogalkotási hibák repertoárja igen széleskörű. Egy-egy jogszabályi követelményhez számtalan jogalkotói hibát lehet társítani, s emellett a rendeletek hiánya sem elhanyagolandó momentum, hiszen, a fent szemléltetett táblázat kiválóan tükrözi a hiányosságokat.

VII. Alapjogsértő rendeletek vizsgálata – AJBH, Kúria, Alkotmánybíróság megállapítások

A) Megállapítások az alapvető jogok biztosának a helyi jogalkotási produktumokkal kapcsolatos esetjoga alapján

Bevezetés

Az alapvető jogok biztososa ma már jogelődjeinél szélesebb körben befolyásolhatja a jogalkotás folyamatát, hisz az új ombudsman törvény értelmében⁷⁰⁵ már a jogalkotás előkészítő szakaszában jelezheti a jogszabályellenes, alapjogot sértő helyzet veszélyét. A jogalkotási folyamatban kiemelt jelentősége van a normaszöveg kidolgozásának, mert a jogszabályok szakmai tartalmát már ekkor előzetesen meghatározzák, így az alapvető jogok biztosának e jogosultsága jelentős jogvédelmi biztosítékot jelent. Az ombudsman a kodifikációs munkában – feladatköréből és független jogállásából adódóan – csak kivételesen vesz részt, azonban jogalkotási javaslatok megfogalmazásával és a jogszabály-tervezetek véleményezésével érdemben befolyásolhatja a jogszabályok előkészítését. Ez fontos eszköze az alapvető jogok biztosának, aki elsősorban preventív, megelőző jogvédelmet biztosít. Az ombudsmannak ma már törvényben előírt jogosultsága véleményezni az alapvető jogokat érintő jogszabályok tervezetét, de ez az új feladatkör nem a jogalkotásért való felelősség részleges átvállalását jelenti, hanem biztosítéka annak, hogy az alapvető jogok biztososa elő tudja segíteni az alkotmányosság érvényesülését már a jogszabály előkészítése során.⁷⁰⁶

Az alapvető jogok biztososa által jelzett visszásság sokszor a normaszöveg felesleges, nem egyértelmű rendelkezését vagy esetleg az adott kérdés jogi szabályozásának hiányát jelzi. Az ombudsman a visszásság jövőbeni elkerülése érdekében javasolhatja a jogalkotásra jogosult szervnél a jogszabály módosítását, hatályon kívül helyezését vagy kiadását. A törvényi szabályozás kiterjeszti az alapvető jogok biztososa intézkedési jogkörét is: mára már a visszás hatósági jogalkalmazástól függetlenül, a jogszabályok alapjogi szempontú vizsgálata alapján is tehet az alapvető jogok biztososa jogalkotási javaslatot az adott jogszabály tekintetében.⁷⁰⁷

I. Statisztikai adatok

2012-ben az alapjogi biztos részére 298,⁷⁰⁸ 2013-ban 295⁷⁰⁹ jogszabálytervezetet küldtek meg véleményezésre.⁷¹⁰ A 2014-es évben e jogszabálytervezetek száma 192-re csökkent, azaz

---

⁷⁰⁵ 2011. évi CXI. törvény az alapvető jogok biztosáról.

⁷⁰⁶ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2012. évi tevékenységéről. A jogalkotással összefüggő tevékenység. 315. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/1210221/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2012/630df714-cae4-45da-b43b-325c8e860f60?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷⁰⁷ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről – 2013. A jogalkotással összefüggő tevékenység. 242. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/1210223/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2013/ef587a6b-5ae4-43ec-83d2-e3f335e6c4d1?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷⁰⁸ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2012. évi tevékenységéről. 316. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/1210221/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2012/630df714-cae4-45da-b43b-325c8e860f60?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷⁰⁹ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről – 2013. 242. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/1210223/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2013/ef587a6b-5ae4-43ec-83d2-e3f335e6c4d1?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷¹⁰ A véleményezésre megküldött előterjesztések számát tekintve tehát nem volt érezhető hatása annak, hogy a beszámolási időszakban közel 1500 törvényt, kormány-, miniszteri és egyéb rendeletet alkottak meg, ami mintegy 10

egyharmadával lett kevesebb az ombudsmanhoz érkezett tervezetek száma. Ez várható is volt, hiszen 2014-ben országgyűlési választásokat tartottak, és általános tapasztalat, hogy ilyen években – akár több hónapnyi időtartamra – lassul a jogalkotás folyamata.⁷¹¹ 2016-ban az alapvető jogok biztosát 212 jogszabálytervezet véleményezésére kérték fel,⁷¹² míg 2015-ben 257 előterjesztést küldtek meg részére, vagyis mintegy 18 százalékkal csökkent a hozzá érkezett jogszabálytervezetek száma. Ennek egyik lehetséges magyarázata, hogy a beszámolási időszakban összességében kevesebb jogszabály született, mint az azt megelőző évben.⁷¹³

Az alapvető jogok biztosának véleményezési joga az önkormányzati jogalkotásra is kiterjed, ennek ellenére 2013-ban például 295-ből csak egy volt olyan helyi rendelet, amelynek tervezetét megküldték részére, miután az ombudsman előzetesen jelezte, hogy aggályosnak tartja a tervezett szabályozás egyes elemeit.⁷¹⁴ Az alapvető jogok biztosa jogalkotási javaslatainak ugyanis kevesebb, mint 10 százaléka érint önkormányzati rendeletet. Ebben a viszonylag alacsony arányban szerepe van annak is, hogy ombudsman mellett az önkormányzati jogalkotással kapcsolatban a törvényességi felügyeletet ellátó kormányhivatalok is rendszeresen megfogalmazznak észrevételeket. Megjegyzendő, hogy az önkormányzati rendeleteket érintő javaslatok többsége 2012-ben környezetjogi volt, és ezen belül a hulladékgyűjtéssel függött össze.⁷¹⁵ Az imént említett 10 százalékba egyébiránt nem csupán a helyi jogszabálytervezetekkel szembeni, hanem a már kihirdetett rendeletek ellen irányuló, helyi jogalkotással kapcsolatos alapvető jog sérelme miatti kezdeményezések is beletartoznak, mivel az ombudsman a véleményezés során kifejtett álláspontjától függetlenül minden esetben jogosult arra is, hogy utólag kezdeményezhesse a már kihirdetett jogszabály módosítását. Érdemi észrevételként jellemzően javaslatokat tehet a véleményezett tervezet átdolgozása érdekében. 2012-ben számos esetben figyelembe vette ezeket az előterjesztő, de előfordult az is, hogy a véleményben megfogalmazott alapjogi aggály ellenére fogadták el helyi szinten a jogszabályt.

A biztos 2013. január 1-jétől jogosult a más jogszabályba ütköző önkormányzati rendelettel szemben a Kúria Önkormányzati Tanácsához címzett beadvány megfogalmazására. Az indítványnak tartalmaznia kell a Kúria által vizsgálandó önkormányzati rendeletet, az önkormányzati rendelet jogszabálysértőnek talált rendelkezésének megjelölését, azon jogszabályi rendelkezés megjelölését, amelyet az önkormányzati rendelet sért, továbbá annak okát is, hogy az alapvető jogok biztosa az adott rendelkezést miért tartja

---

százalékos növekedést jelentett a 2012. évi jogalkotás eredményéhez képest. Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről – 2013. 242-243. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/1210223/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2013/ef587a6b-5ae4-43ec-83d2-e3f335e6c4d1?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷¹¹ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről – 2014. 230. o.

<https://www.ajbh.hu/documents/10180/2119301/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2014/e4cb6abb-2b16-4f67-bcdf-e24ccb74cca2?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷¹² Viszonyításképp megjegyzendő, hogy ebből mindösszesen 4 irányult önkormányzati rendelet módosítására.

⁷¹³ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről – 2016. 213-215. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/2613063/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2016/7233e88b-d26c-a439-6b06-6905a291526e?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷¹⁴ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről – 2013. A jogalkotással összefüggő tevékenység 243. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/1210223/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2013/ef587a6b-5ae4-43ec-83d2-e3f335e6c4d1?version=1.0> (2018.01.06.)

⁷¹⁵ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2012. évi tevékenységéről. 318. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/1210221/AJBH+Besz%C3%A1mol%C3%B3+2012/630df714-cae4-45da-b43b-325c8e860f60?version=1.0> (2018.01.06.)

jogszabálysértőnek.⁷¹⁶ Emellett az ombudsman is fordulhat az Alkotmánybírósághoz: hivatkozhat alkotmánybírósági határozatra, s indíthat alkotmánybírósági eljárást, erre a későbbiekben kitérek.

Az elkövetkezendőkben egyes, példaként kiemelt, ombudsmani kezdeményezéssel érintett önkormányzati rendeletek vizsgálatára kerül sor. Olyan eseteket mutatok be, amelyeknél az önkormányzati rendelet vagy határozat alapvető jogokat sértett, s ezért az alapvető jogok biztosa annak módosítása iránt tett intézkedést. Találomra kiválasztott települések helyi jogszabályait vizsgáltam tehát meg olyan eseteket keresve, ahol az ombudsman fellépett hivatalból vagy kérelemre alapjog sérelme miatt. A vizsgált esetek közül kiválasztottam a legtipikusabb eseteket, ezeket fogom az alábbiakban ismertetni.

II. A helyi önkormányzat szociális ellátása kapcsán bekövetkezett alapjogsérelem

Az elsőként a Zsadány községben élő panaszos ügyét mutatom be, aki szociális ellátás ügyében fordult az ombudsmanhoz Zsadány község Önkormányzatával szemben. A panaszos korábban édesanyjával élt, aki elhunyt. A lakásfenntartáshoz kapcsolódó szociális ellátások (tűzifa támogatás, lakásfenntartási támogatás) jogosultja az édesanya volt, halála után ezek az ellátások megszűntek. A panaszos 22.800 forint ellátásból élt, s ebből édesanyja köztemetésének önkormányzat által átvállalt díját képtelen volt megfizetni. A panaszos beadványából kitűnik, hogy a panaszos nem tudta, hogy a temetés önkormányzat által „megelőlegezett” költségét vissza kell majd térítenie. A panaszos az önkormányzat eljárását is kifogásolta, és a támogatásokhoz való hozzáféréshez is segítséget kért. Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 1. § (2) bekezdésének értelmében az alapvető jogok biztosa tevékenysége során megkülönböztetett figyelmet fordít többek között a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak védelmére. Tekintettel arra, hogy a panaszbeadvány nyomán felmerült a jogállamiság elvével, valamint a szociális biztonsághoz való joggal összefüggő visszásság gyanúja, az Ajbt. 18. § (1) bekezdése alapján az ügyben vizsgálat indult. A vizsgálat eredményes lefolytatása érdekében az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján Zsadány Község Polgármesterétől az ombudsman részletes tájékoztatást, továbbá az ügyben keletkezett dokumentumok rendelkezésre bocsátását kérte.

Az ügyben számos, az Alaptörvényben védett alapvető jog és elv sérült, így a jogállamiság elve és az abból fakadó jogbiztonság követelménye, a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jog, az emberi méltósághoz való jog, a jogorvoslathoz való jog, a magánélet védelméhez való jog, és a szociális biztonsághoz való jog.

Az ombudsman kifejtette, hogy több jelentésében hivatkozik az Ajbt. azon rendelkezésére, amely a biztos kötelezettségévé teszi, hogy tevékenysége során megkülönböztetett figyelmet fordítson a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak a védelmére. A jogalkalmazó települési önkormányzattól nem csupán elvárható, hanem kifejezett kötelezettsége, hogy polgárai megfelelő tájékoztatást kapjanak az egyes állami, önkormányzati ellátási formákról, azok igénylésének és igénybevételének feltételeiről. Ez a követelmény az alacsony társadalmi státuszú csoport tagjaival összefüggésben kiemelt jelentőségű. A szociális ügyekben eljáró hatóságok kiemelt feladata, hogy eljárásaik során a rászoruló polgárok segítségére legyenek, és kellő körültekintéssel eljárva előzzék meg azt, hogy az eleve hátrányos helyzetben lévő kérelmezők az önkormányzat szociális eljárásának lehetséges következményeként még hátrányosabb helyzetbe kerüljenek. Jelen esetben ez a

---

⁷¹⁶ Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről – 2014. 223. o.
<https://www.ajbh.hu/documents/10180/2119301/AJBH+Besz%C3%A1molo%C3%B3+2014/e4cb6abb-2b16-4f67-bcdf-e24ccb74cca2?version=1.0> (2018.01.06.)

veszély jelentős mértékben fennállt, tekintettel arra, hogy a temetési költségek fedezetül a panaszos által édesanyjától örökölt, számára egyedüli lakóhely szolgált, amely egyébként hagyatéki követeléssel is terhelt volt.

Ezekre figyelemmel az alapvető jogok biztosa a jelentésében feltárt, alapvető joggal összefüggő visszás, illetve a jogsérelem közvetlen veszélyét magában hordozó helyzet, valamint a visszásságok jövőbeni bekövetkezésének megelőzése érdekében 1. az Ajbt. 37. §-a alapján felkérte a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy vizsgálja meg a jogszabályi feltételeit egy olyan módszernek, amely a lakhatás megőrzése mellett biztosítja a közköltség visszatérítését abban az esetben is, ha a közköltség fedezete a lakhatást egyedül biztosító lakóingatlan, és amely egyúttal garantálja azt is, hogy a szociálisan rászoruló, mélyszegénységben élő személy a közköltség követelésként történő behajtásának következményeként nem kerül hosszabb távon hátrányosabb helyzetbe. Emellett vizsgálja felül a megelőlegezett közköltség visszatérítésére irányuló eljárások különös méltánylást érdemlő eseteiben alkalmazható kedvezmények, megelőző intézkedések szabályozásának rendszerét, különös figyelemmel a halmozottan hátrányos helyzetben élőkre. A Ajbt. 32 § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa kezdeményezte emellett Zsadány Község Önkormányzata Képviselőtestületénél, hogy az a jelentésben foglalt szempontok figyelembevételével vizsgálja felül a panaszos téli tüzelővel való ellátásának feltételeit, közfoglalkoztatásának lehetőségét, a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez biztosított települési támogatásra való jogosultságát, miután kérelmező a családsegítő szolgálat segítő közreműködése mellett a jogosultsági feltételeknek való megfelelésről gondoskodott. Az Ajbt. 32 § (1) bekezdése alapján továbbá felhívta az ombudsman Zsadány Község Önkormányzat jegyzőjét, hogy a jövőben a hozzá benyújtott kérelmeket szabályszerű eljárás során, a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően bírálja el, szociális támogatásokkal kapcsolatos eljárását mindenkor a Ket. illetve az éppen hatályos ágazati jogszabályok rendelkezései alapján, a kérelmező jogbiztonsághoz, szociális biztonsághoz fűződő jogát szem előtt tartva, a hatósági ügyek tisztességes intézésének követelményének is megfelelően folytassa le.⁷¹⁷

III. A szociális alapon biztosított tűzifa igénylésére való jogosultság sérelme

A következőekben a zsadányi ügyhöz hasonló esetet ismertetek, itt is szociális ellátással kapcsolatos alapjogsérelemről van szó. A vizsgálat Érpatak község honlapján is közzétett hirdetés miatt indult meg, amelyet egy szociális szférában dolgozó civil szervezet kezdeményezett.

A civil szervezet azért fordult az alapvető jogok biztosához, mert az Érpatak község honlapján szereplő, a szociális tűzifa kiosztásának speciális, az ún. Érpataki Modell szerinti kiosztásával összefüggésben alapjogsérelem gyanúja merült fel: a beadvány szerint a település honlapján, valamint a helyi lakosokhoz szórólap formájában eljuttatott, a szociális tűzifa igénylésére vonatkozó hirdetés szövege sértette az alapvető emberi jogi normákat. A vizsgálat eredményes lefolytatása érdekében az ombudsman az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján az ügyben tájékoztatást kért Érpatak Község polgármesterétől, illetve a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetőjétől is.

Az ügyben érintett és megsértett alapvető jogok és elvek az Alaptörvényi és nemzetközi szinten is védett jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye, az emberi

---

⁷¹⁷ Az alapvető jogok biztosának Jelentése az AJB-2217/2016. számú ügyben. https://www.ajbh.hu/documents/10180/2500969/Jelent%C3%A9s+egy+k%C3%B6ztemet%C3%A9s+%C3%A1r%C3%A1nak+behajt%C3%A1sa+%C3%BCgy%C3%A9ben+2217_2016/d1554f04-8573-4b4f-910f-50abef34f5e3?version=1.0 (2018.01.06.)

méltóságához való jog, az egyenlő bánásmód követelménye és a szociális biztonsághoz való jog voltak. Az eset lényege, hogy a Belügyminisztérium a helyi önkormányzatok számára szociális célú tűzifavásárláshoz támogatást nyújtott, s Érpatak Község Önkormányzatának rendelete e szociális alapon igényelhető tűzifára való jogosultságra vonatkozóan alapvető emberi jogokat sért.

A BM rendelet szerint a támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat a szociális rászorultság szabályait és az igénylés részletes feltételeit önkormányzati rendeletben határozza meg. Ebben az önkormányzat által megalkotott rendeletben a szociális rászorultság szempontjait akként kellett meghatározni, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak járadékára, adósságkezelési támogatáshoz kapcsolódó adósságcsökkentési támogatásra, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – lakásfenntartási támogatásra jogosult előnyt élvezzen, és háztartásonként legfeljebb 5 m³ tűzifa biztosítására kerüljön sor. A BM rendelet alapján Érpatak község is jogosulttá vált szociális tűzifa kiosztására, amely lehetőségről a település önkormányzata a lakossághoz eljuttatott szórólapon, illetve honlapján tájékoztatta a rászorulókat. A közzétett hirdetmény azonban a szociális tűzifára való jogosultság feltételeit a BM rendeletben megállapítottól eltérően, a jogosulti kört leszűkítve, megtévesztően tette közzé, túligénylés esetére pedig „sajátos” rangsorolási szempontokat határozott meg.

Az alapvető jogok biztosához forduló civil szervezet elnökének álláspontja szerint a hirdetményben megjelenített elosztási gyakorlat nem felel meg sem a szociális ellátások elosztására vonatkozó törvényi szabályozásnak, sem az alapvető emberi és állampolgári jogok elvének és szabályának. A létszükségletet biztosító szociális javakat ugyanis nem lehet az elemi létszükséglet mérlegelésének hiányában, önkényes módon, szubjektív alapon, rendellenes kiválasztási kritériumok alapján elosztani. A vizsgálat során az alapvető jogok biztosa tájékoztatást kért Érpatak Község Önkormányzat polgármestertől, de a megkeresésben megjelölt határidő alatt választ nem kapott. A polgármesternek címzett ismételt levél megküldése mellett – a minél részletesebb tájékozódás, a tényállás feltárása érdekében – szükséges volt megkeresni a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatalt is.

Összességében megállapítható, hogy Érpatak Község polgármestere válaszáának elmaradása, az ismételt megkeresés és a kormányhivatali felhívás ellenére a minimális együttműködési kötelezettség megsértése önmagában alkalmas arra, hogy a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével összefüggő visszásságot okozzon.

Megállapítható emellett, hogy Érpatak Község önkormányzatának a szociális célú tűzifa vásárlásához kapcsolódó támogatásról szóló 11/2012. (XII. 6.) önkormányzati rendeletének a jogosultak körére vonatkozó szűkítése, a polgármesteri döntés formájára és a fellebbezésre vonatkozó rendelkezéseinek hiánya a jogállamiság elvével és a jogbiztonság követelményével, a kérelmezők tisztességes eljáráshoz, valamint jogorvoslathoz való jogával összefüggő visszásságot okoz, az önkényes jogalkalmazás veszélyét teremti meg.

Mindezek alapján kijelenthető, hogy Érpatak Község Önkormányzatának a hivatalos honlapján közzétett felhíváson alapuló gyakorlata súlyos alapjogi visszásságot okoz mind a jogállamiság elve, mind pedig az emberi méltóságához való jog, a tisztességes eljáráshoz való jog, valamint az egyenlő bánásmód követelménye szempontjából, ugyanis Érpatak Községben a polgármester kvázi diszkrecionális jogkörben, mindenféle kontroll nélkül dönt arról, hogy kit tart jogosultnak arra a településen, hogy szociális célú tűzifát igényelhessen.

Az alapvető jogok biztosa ezért az iránt intézkedett, hogy jelentésében feltárt alapjogi visszasságok orvoslása, illetve jövőbeni bekövetkezésük lehetőségének a megelőzése érdekében az Ajbt. 31. § (1) bekezdése alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetője a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 132. §-ában meghatározott törvényességi ellenőrzési jogkörében végezze el Érpatak Község önkormányzatának a szociális célú tűzifa vásárlásához kapcsolódó támogatásról szóló 11/2012. (XII. 6.) önkormányzati rendeletének,⁷¹⁸ továbbá az Ör. alkalmazásával kapcsolatos, a holnapon közzétett felhívásban vázolt jogalkalmazási gyakorlatának vizsgálatát és megállapításai alapján tegye meg a szükséges intézkedéseket a törvényesség mielőbbi helyreállítása érdekében. Az alapvető jogok biztosa kezdeményezte továbbá az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján Érpatak Község Önkormányzatának polgármesterénél, hogy a jövőben az alapvető jogok biztosa által küldött megkeresésekre történő válaszadási kötelezettségének a megadott határidőn belül, valamennyi kérdésre kiterjedően, érdemben tegyen eleget.⁷¹⁹

IV. Gyermekek közétkeztetésének helyi szabályozásával megvalósuló alapjogsérelem

A következő eset szintén olyan esetet vázol fel, amelynél az önkormányzati jogalkotás alapvető emberi jogot sértett meg. Jelen esetben Csemő község önkormányzata követett el alapjogsértést gyermekek közétkeztetésével kapcsolatos szabályozása során.

Az alapvető jogok biztosa vizsgálata során az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján tájékoztatást kért Csemő Község polgármesterétől a gyermekétkeztetésre vonatkozó helyi szabályozás megváltoztatásának indokairól és a kialakított gyakorlatról, emellett az egyházmegye közoktatási intézményeinek fenntartásáért felelős szervhez fordult tájékoztatást kérve a fenntartásában lévő valamennyi közoktatási intézményben biztosított gyermekétkeztetés főbb adatairól. Emellett megkereste a kazincbarcikai Don Bosco Általános Iskola, Középiskola és Kollégium igazgatóját is e kérdéssel összefüggésben.

Az érintett és megsértett alapvető jogok és elvek ebben az esetben az Alaptörvényi és nemzetközi szinten is védett jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye, az esélyegyenlőség előmozdításának követelménye és a gyermek védelemhez és gondoskodáshoz való joga voltak.

Az AJB-2028/2012. számú ügyben Csemő Község Önkormányzatának polgármestere arról tájékoztatta az alapvető jogok biztosát annak megkeresésére, hogy az önkormányzati fenntartásában lévő iskolában a megkeresés időpontjában 364, az óvodába 167 gyermek jár, ebből 422 fő részeseül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, további 19 fő pedig 50%-os kedvezményrel jogosult igénybe venni az iskolában nyújtott étkeztetést.

Az étkezési térítési díjakat a képviselő-testület a 18/2011. (XII. 20.) rendeletével állapította meg. Az általános iskolában fizetendő térítési díj (Áfa nélkül) havi 462 Ft, ebből a tízórai 105 Ft, az ebéd 290 Ft, az uzsonna 67 Ft. Az óvodában az összeg 403 Ft, ebből a tízórai 93 Ft, az ebéd 244 Ft, az uzsonna 66 Ft. A költségvetési normatívából, mely 2012-ben 68.000 Ft gyermek/év volt, nem lehetett megfelelő színvonalú napi háromszori gyermekétkeztetést biztosítani. A költségvetési törvényre figyelemmel a kötelezően biztosítandó napi egyszeri

⁷¹⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed0dr1eo0dt3ee4em9cj8bx3by4bz9cf6bz3bz2c> (2018.01.06.)

⁷¹⁹ Az alapvető jogok biztosának Jelentése az AJB-310/2013. számú ügyben. <http://www.ajbh.hu/documents/10180/111959/201300310.pdf/7a12d955-f75a-4173-82ce-4829e97d4ad3?version=1.0> (2018.01.06.)

több fogásos meleg étkezést tartotta az önkormányzat alapvetően szükségesnek, erről a 78/2011. (XII. 13.) határozattal döntött. E döntés meghozatala előtt a képviselő-testület üléséről készült jegyzőkönyv szerint a vitában a Pénzügyi Bizottság elnöke ismertette, hogy az önkormányzatnak a 2011-es évben 6 millió Ft-ot kellett pótolnia a gyermekekre kapott étkezési normatívához. Ezt a következő évben nem tudja vállalni, ezért merült fel, hogy térítésmentesen étkező gyermekeknek csak az ebédért ne kelljen fizetniük, a tízórai és az uzsonna árát a szülőkkel ki kell fizettetni. A polgármester elmondta, hogy a jogszabály alapján a normatívából napi egyszeri többfogásos meleg ételt kell biztosítani a gyerekeknek. Az önkormányzat nem akarja, hogy egyetlen gyermek is éhezzen, de a költségeket csökkenteni kell. Össze kell fogni és a szülőket meggyőzni arról, hogy a tízórai és az uzsonna költségét fizessék meg. Megjegyzendő, hogy az ingyenes ebédre jogosult gyermekek (minden nap) térítésmentesen kapnak tízórait az étkezési normatívákon felül, valamint pályázati forrásból tejet, tejterméket és gyümölcsöt biztosítanak számukra. A képviselő-testület döntése előtt egyeztetett az intézményvezetőkkel, valamint a szülőkkel is. A polgármester kifejtette, hogy az ételmezésvezető minden nap átküld „bizonyos mennyiségű” uzsonnát az óvodába azoknak a gyermekeknek, akiknek a szülője otthon ezt nem biztosítja. Az intézményvezetők külön figyelnek arra, hogy egyetlen gyermek se éhezzen, s amelyik gyermek kisértkezése az alább leírtak formájában sem elégséges, annak a szociális bizottság támogatást nyújt.

Az ombudsman ennek ellenére megállapította, hogy Csemő Község Önkormányzata képviselő-testületének 78/2011. (XII. 13.) határozata, amelyben a kedvezményes étkezésre jogosult gyermekek számára csak a déli főétkezés biztosításáról döntött költségmentesen, ellentétes a Gyvt. 151. § (2) bekezdésben előírt feladat-ellátási kötelezettséggel. Gyermekjogi ombudsmanként az alapvető jogok biztosa a már lefolytatott vizsgálatait, alapjogi monitoring tevékenysége alapján megállapította, hogy a hátrányos helyzetű, leszakadó kistérségek egyre nagyobb pénzügyi gondjai olykor nehéz kompromisszumokra kényszerítik a települési vezetőket. Nem felejtendő el azonban a gyermekek mindenek felett álló érdeke. Emiatt az alapvető jogok biztosa intézkedett az ügy, s több hasonló eset kapcsán is a jelentéseiben feltárt, alapvető jogokkal összefüggő visszasságok jövőbeni megelőzése érdekében. Ennek megfelelően elsősorban az Ajbt. 37. §-a alapján felkérte emberi erőforrások miniszterét, hogy vizsgálja felül a Gyvt. 151. § (2) bekezdését, annak érdekében, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára a teljes körű étkeztetés biztosítása alanyi jogon történjen és ne függjön a szülő rendelkezésétől. Emellett az az Ajbt. 32. § alapján felkérte Csemő Község Önkormányzatának polgármesterét, valamint a helyi Szent Gellért Katolikus Iskolai Főapátság főigazgatóját, hogy a Gyvt. 151. §-ában foglalt gyermekétkeztetésre vonatkozó feladatuknak tegyenek eleget, és a szociálisan rászoruló gyermekek érdekeire figyelemmel, napi háromszor biztosítsák az étkezéseket, valamint a Don Bosco Általános Iskola, Középiszola és Kollégium igazgatóját, hogy az iskola tanulóinak és szüleinek a figyelmét nyomatékosan hívják fel a kedvezményes étkezési lehetőség igénybevételére és a kedvezményeket a jogszabályban foglaltak szerint minden jogosult számára biztosítsák. Megjegyzendő, hogy e kedvezmény nem zárhatja ki a további (civil szervezetek, önkormányzat, magányszemélyek) támogatások nyújtását.⁷²⁰

---

⁷²⁰ Az alapvető jogok biztosa jelentése az AJB-2028/2012. számú ügyben.

http://www.ajbh.hu/jelentesek-inditvanyok-allasfoglalasok?p_p_id=1_WAR_ajbhdocumentlibrarydisplayportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&1_WAR_ajbhdocumentlibrarydisplayportlet_currentFolderId=111959&1 (2018.01.06.)

V. Ivóvízellátással és vízközművel kapcsolatos alapjogi sérelem orvoslása

A következő eset helyi ivóvízellátás és vízi közmű ügyében merült fel, s igényelte az alapvető jogok biztosának beavatkozását.

Az örkényi panaszos szociális ellátása és a közkifolyó ügyében kérte az alapvető jogok biztosának segítségét. Kifogásolta, hogy lakóhelyén az utcájukban közel nyolc éve nem működik az utcai kút, pedig arra, mivel tartozása miatt ingatlanán egyáltalán nincs vízszolgáltatás, nagy szüksége volna. A működésképtelen utcai kút 200 méteres körzetében nincs közkifolyó, így nem tud ingatlanához közel ivóvízhez jutni. Az önkormányzatot többször kérték a kút megjavítására, eredménytelenül. Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 1. § (2) bekezdésének értelmében az alapvető jogok biztos tevékenysége során megkülönböztetett figyelmet fordít többek között a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak védelmére. Tekintettel arra, hogy a beadvánnyal összefüggésben felmerült az Alaptörvényben nevesített egészséges környezethez való jog sérelmének gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján a panasz körülményeinek feltárása érdekében az ombudsman vizsgálatot indított. A vizsgálat során tájékoztatást és az ügyben keletkezett dokumentumok rendelkezésre bocsátását kérte Örkény Város Polgármesterétől. Az érintett alapvető jogok és elvek a szociális biztonsághoz való jog, az élethez és emberi méltósághoz való jog, a jogállamiság elvéből fakadó jobbiztonság követelménye, az egészséghez való jog, az, hogy alapvető jogok korlátozására csak a szükségesség és az arányosság követelményének figyelembevételével kerülhet sor, és jog a hatósági ügyek tisztességes intézésére.

A panaszos a szociális ellátásával összefüggésben elsősorban azt sérelmezte, hogy lakásfenntartási támogatást vett igénybe, azonban tekintettel arra, hogy vízdíjtartozása volt, a jegyző a lakásfenntartási támogatás teljes összegét a vízdíjtartozásba beszámította. Beszámolója szerint, amikor a beszámításról szóló papírt aláírták vele, abból másolatot nem kapott, és nem ért egyet azzal sem, hogy a lakásfenntartási támogatás teljes összegét elvonják tőle. A polgármester az ombudsman által feltett kérdésre azt felelte, hogy a szociális törvény 38. §-a értelmében lakásfenntartási támogatást a jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújtja, elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában. Ennek megfelelően a lakásfenntartási támogatásra jogosult víz- és csatornadíjának a helyi önkormányzat által nyújtott támogatásából történő megfizetése a törvénynek megfelelő eljárás.

A közkifolyóval kapcsolatban a beadványozó leírta, hogy az utcájukban közel nyolc éve nem működik az utcai kút. A panaszos saját ingatlanán – a felgyülemlett víztartozása miatt – jelenleg nincs vízszolgáltatás. A működésképtelen utcai kút 200 méteres körzetében sehol sincs közkifolyó. Az önkormányzatot többször kérték a kút megjavítására, azonban semmi sem történt. A panasz körülményeinek feltárása érdekében elrendelt vizsgálat keretében a polgármestertől arról is tájékoztatást kért az alapvető jogok biztos, hogy a Vörösmarty utcai közkifolyó javítása miért maradt el, a munkálatok pótlása mikorra várható, illetve hogy pontosan hol, közúton mérve pontosan hány méterre található további közkifolyó.

Jelen esetben az alapvető jogok biztos alkotmánybíróági határozatra támaszkodva tette meg intézkedéseit Örkény város Önkormányzatával szemben. Az ombudsman ugyanis akkor jár el helyesen, ha következetesen, mintaként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes

alapjogi tesztekre. Magyarország Alaptörvényének és az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény hatályba lépésével az alapvető jogok biztosaként is követni kell a fenti gyakorlatot, így míg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontokat nem fogalmaz meg, az alapvető jogok biztosára irányadóak a testület eddigi megállapításai, függetlenül az azóta bekövetkezett jogszabályváltozásoktól. Mindezt ugyan megcáfolja az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozata,⁷²¹ mely szerint „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni,” de az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában⁷²² azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírói határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel azt mondta ki, hogy „az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírói határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. [...] A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.” Ez alapján az alapvető jogok biztosja az eset kapcsán megállapította, hogy továbbra is irányadónak tekinti az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően meghozott határozatai indokolásában kifejtett érveket, jogelveket és összefüggéseket.

Örkény város önkormányzata mulasztásával több ponton sértette meg az Alaptörvényt, Uniós állásfoglalásokat, az ENSZ határozatát és más nemzetközi egyezményeket, így az ombudsman a panaszos beadványának helyt adott, s intézkedéseket fogantatosított.

Az önkormányzat megsértette például az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, mely a hatósági ügyek tisztességes intézésének követelményét írja elő, valamint az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdését, amely alapján mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. A (2) bekezdés emellett rögzíti, hogy ezt a jogot Magyarország – többek között – az ivóvízhez való hozzáférés, és a környezet védelmének biztosításával valósítja meg. Az egészséges ivóvízhez való jog biztosítása azt jelenti, hogy a vízkészletet, mint véges természeti erőforrást, horizontális állami védelemben kell részesíteni, és az állam vagy a helyi önkormányzatok útján az állampolgárokhoz megfelelő minőségű és mennyiségű ivóvizet kell eljuttatni. Az eljuttatás formája lehet a vízi közmű szolgáltatás, aminek speciális esete közkifolyók működtetése, de ahol erre nincs mód, a települési önkormányzat köteles zacskós/palackos ivóvíz biztosítására, vagy lajtos kocsi üzemeltetésére. Megsértette emellett az önkormányzat az Alaptörvény XIX. cikkét is, amely kifejezi az állami törekvést a szociális biztonság megeremelésére.

Az önkormányzat mulasztása ellentétes az Európai Parlament állásfoglalásával is, mely – az ENSZ közgyűlés e tárgyban 2010-ben elfogadott határozatával összhangban – aktív szerepvállalásra hívta fel a tagállamokat az ivóvízhez és az alapvető higiéniai feltételekhez való hozzáférés, mint alapvető emberi jog biztosítása érdekében.

Örkény város önkormányzata megsértette a 2005-ben hatályba lépett Víz és Egészség Jegyzőkönyv a víz eredetű megbetegedések csökkentése és megelőzése érdekében megkötött

⁷²¹ <http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/4B19749B95B3B750C1257ADA00524F52?OpenDocument> (2018.01.06.)

⁷²² https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A13H0013.AB&txtrefere=A1100162.TV. (2018.01.06.) Erről bővebben: Kazai Viktor: Az alkotmánybíróság megadta magát. <https://jogaszvilag.hu/rovatok/szakma/az-alkotmanybirosag-megadta-magat> (2018.01.06.)

(jelenleg egyetlen) nemzetközi jogi egyezményt is. A Jegyzőkönyv fő célja az emberi egészség és életminőség megóvása a vízgazdálkodás javításával - beleértve a vízi ökoszisztéma megóvását - és a vízeredetű megbetegedések megelőzésével és csökkentésével. Ezen célok elérése érdekében az egyezményt ratifikáló államok kötelessége a vízkörforgás minden területének lefedésével nemzeti és helyi célok lefektetése.

Az alapvető jogok biztosa Örkény város polgára védelme érdekében az alábbi intézkedéseket foganatosította: a jelentésben feltárt alapvető jogok érvényesülése, és a visszasságok jövőbeni bekövetkeztének megelőzése érdekében, az Ajbt. 32. §-a alapján kezdeményezte Örkény Város Önkormányzat Képviselőtestületénél, hogy soron kívül vizsgálja meg, biztosított-e a korlátozással érintett ingatlan esetében az elérhető, közegészségügyi vízigénynek megfelelő ivóvíz, van-e közkifolyó a panaszos lakóingatlanától mért, jogszabályban megszabott távolságon belül, szolgáltatja-e a napi 20 liter mennyiségű, ivóvíz minőségű vizet személyenként a szolgáltatásból ideiglenesen kizárt család számára, továbbá intézkedésével gondoskodik a korábban működő közkifolyó üzembe helyezésének felülvizsgálatáról. Felkérte továbbá az alapvető jogok biztosa Ajbt. 21.§ (2) bekezdés 14 2. az Ajbt. 32. §-a alapján a DAKÖV Dabas és Környéke Vízügyi Kft. víziközmű-szolgáltatót, hogy a külön jogszabályban meghatározott kötelezettségének eleget téve, működjön együtt Örkény Város Önkormányzatával, és amennyiben annak az ingatlanok lakói számára, amelyben az ivóvízszolgáltatást felfüggesztette, a közegészségügyi vízigénynek megfelelő ivóvíz nem biztosított, gondoskodik az érintetteknek a személyenként napi 20 liter/fő mennyiségű ivóvíz szállításáról. Az ombudsman emellett felkérte az Ajbt. 32. §-a alapján a Pest Megyei Kormányhivatal Dabasi Járási Népegészségügyi Intézetének a vezetőjét, hogy vizsgálja meg, a víziközmű-szolgáltató vajon a közszolgáltatási ivóvíz-szolgáltatást az ivóvíz-szolgáltatás korlátozással érintett örkényi lakóingatlanon a járási népegészségügyi intézet hozzájárulásával függesztette-e fel, illetve a létfenntartási és közegészségügyi vízigények teljesítéséhez szükséges ivóvízellátást más, a szolgáltatás felfüggesztését követően elérhető módon biztosította-e az ingatlanban lakók számára. Felkérés érkezett az iránt is az ügyben az Ajbt. 31. §-a alapján a Pest Megyei Kormányhivatal vezetője irányában, hogy a hivatal törvényességi felügyeleti jogkörében kísérelje figyelemmel az önkormányzat egészséges ivóvíz biztosításával kapcsolatos intézkedéseit célzó döntéshozatali eljárását. Az Ajbt. 31. §-a alapján végül felkérte az ombudsman a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökét is, hogy a Vkszt.-ben biztosított jogkörében eljárva vizsgálja meg, hogy Örkény Város Önkormányzata, és a víziközmű-szolgáltató által kötött vízközmű-szolgáltatási szerződés alapján maradéktalanul érvényesül-e a Vkszt. 1. § (1) bekezdése b) c) és d) pontjában előírt ellátásbiztonság, ellátási és szolgáltatási felelősség elve, különös figyelemmel az utcai közkifolyók működtetésére.⁷²³

VI. Parkolási társaságnak önkormányzati rendelet követésével elkövetett jogsértése

Az alapvető jogok biztosa, miután több beadvány érkezett hozzá a szombathelyi parkolási társaság, a SZOVA Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt. pótdíjazási gyakorlatának sérelmezése miatt, eljárást indított, mert felmerült a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő visszasság gyanúja. Az ügyben az alapvető jogok biztosa tájékoztatást kért Szombathely Megyei Jogú Város polgármesterétől, továbbá a SZOVA Szombathelyi

---

⁷²³ Az alapvető jogok biztosának Jelentése az AJB-1122/2014. számú ügyben. [http://www.ajbh.hu/documents/10180/1957691/Jelent%C3%A9s+az+%C3%B6rk%C3%A9ny+k%C3%B6zkefoly%C3%B3k+ell%C3%A9s%C3%A9s%C3%A9s+1122_2014/06598a2d-30d1-420b-a547-124fe25d5035?version=1.0](http://www.ajbh.hu/documents/10180/1957691/Jelent%C3%A9s+az+%C3%B6rk%C3%A9ny+k%C3%B6zkefoly%C3%B3k+ell%C3%A9s%C3%A9s%C3%A9s%C3%A9s+1122_2014/06598a2d-30d1-420b-a547-124fe25d5035?version=1.0) (2018.01.06.)

Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt. vezérigazgatójától.

Az érintett alapvető jogok és elvek az eset kapcsán a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye és a tisztességes eljáráshoz való jog követelménye voltak, amelyek a kezdeményezők véleménye szerint a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének, a fizetőparkolók működésének és igénybevételének rendjéről szóló 21/2012. (V. 10.) számú önkormányzati rendelete⁷²⁴ alkalmazása során sérültek.

A rendelet alapján az az autós, aki a parkolójegyet nem az első szélvédő mögött, kívülről jól látható és ellenőrizhető módon helyezte el, köteles volt pótdíjat fizetni, mivel ez a 9. § (9) bekezdése értelmében díjfizetés nélküli várakozásnak minősült. A SZOVA Zrt. – hasonlóan több város már működő gyakorlatához – támogatta azonban Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatát (a fizető parkolóhely tulajdonosát) abban a kezdeményezésében, hogy lehetőséget biztosítson a megváltott, érvényes parkolójegyek utólagos bemutatására. A SZOVA Zrt.-vel történt egyeztetés alapján az Önkormányzat szükségesnek tartotta a rendelet 9. §-ának módosítását, hogy ne csak azok mentesüljenek a pótdíjfizetési kötelezettség alól, akik az adott díjővezetbe parkoló bérletet váltottak, hanem azok is, akik rendelkeznek érvényes parkolójeggyel, azonban azt nem a rendeletben meghatározott módon helyezték el a gépkocsiban. Ennek szükségességére a most ismertetett ügyek világítottak rá, amely vonatkozásában a sérelmet szenvedett felek az alapvető jogok biztosának fellépése nyomán kaptak kártérítést.

Az AJB-6753/2013. számú ügy esetében a panaszos pótdíjfizetési felszólítást kapott, mivel a parkolójegyet nem a rendelet 9. § (9) bekezdésének megfelelően helyezte el autójában. A parkolási társaság álláspontja szerint a pótdíjfizetési felszólítás a rendelet alapján jogos volt. A panaszos egyébként a pótdíjat befizette.

Ugyanígy a rendelet módosításának szükségességét erősítette az AJB-5332/2013. számú ügy is, amelynél a beadvány panaszosa az alacsonyabb díjővezetben váltotta meg a parkolójegyet és a magasabb díjővezet területén várakozott. A rendelet 9. § (2) bekezdése értelmében a parkolószelvény és az elindított, valamint visszaigazolt mobilparkolás csak a rajta feltüntetett fizető parkolási övezetben vagy az azzal azonos díjővezeti besorolású fizető parkolási övezetben található várakozóhely használatára jogosít. A SZOVA Zrt. szerint a parkolási társaság ellenőrei nem fogadhatják el az alacsonyabb díjővezetben megváltott parkolójegyet abban az esetben, ha az autós magasabb díjővezetben várakozik gépjárművével. Ilyenkor pótdíjfizetési felszólítást kell elhelyezni a gépkocsin. A parkolási övezetek díjszabása közötti különbséget sem számolhatják el, mivel a parkolásból befolyt bevétel az önkormányzatot illeti meg.

Az AJB-1455/2013. számra iktatott ügyben pedig a parkolási társaság fizetési meghagyással élt, jogosulatlan várakozás miatt. Az eset – ellentmondás folytán – perré alakult. A bíróság az ellentmondást elutasította. A panaszos a pótdíjtartozást kéthavi részletfizetéssel rendezte.

Az alapvető jogok biztosja alapvető jog sérelmét állapította meg, s felkérte összefüggő visszasság orvoslása és jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzése érdekében – az Ajbt. 31. § (1) és 32. § (1) bekezdései alapján – Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesterét, valamint a SZOVA Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt. vezérigazgatóját, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a fizetőparkolók működése és igénybevétele rendjéről

---

⁷²⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed6dr9eo2dt7ee2em9cj2by9bx2ce7cc2bx7bw0o> (2018.01.06.)

szóló 21/2012. (V. 10.) számú önkormányzati rendelete olyan tartalmú módosítására, mely lehetővé teszi a parkolójegyek utólagos bemutatását, ezzel biztosítva a pótdíjfizetési kötelezettség alóli mentesülést. Felkérte emellett a SZOVA Szombathelyi Vagyonhasználó és Városgazdálkodási Zrt. vezérigazgatóját, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a vizsgált ügyekben a panaszosok kapják vissza a befizetett pótdíjak összegét. Ezáltal e helyi önkormányzati rendelet alapjogsértő jellege megszűnt.

Összegző gondolatok

Fontos, hogy a helyi rendeletalkotási folyamat szinkronban legyen a törvényekkel, nemzetközi egyezményekkel, alapelvekkel. Némely esetben azonban nem érvényesül a jogszabályi hierarchia által meghatározott szabály, s a legalacsonyabb szintű jogszabály, az önkormányzati rendelet ellentétbe kerül magasabb szintű jogszabállyal. Ilyenkor több jogorvoslati illetve jogvédő funkciót is nyújt jogrendszerünk. Mód van példának okáért az Alkotmánybírósághoz, vagy a Kúriához is fordulni, de kezdeményezhető vizsgálat az alapvető jogok biztosánál is, ugyanis számos esetben előfordul, hogy valamilyen helyi politikai érdekből alapjogsértő szabályozás születik.

A tanulmányban ez utóbbi esetre hoztam fel példákat, s mutattam be konkrét esetek kapcsán az alapvető jogok biztosának ilyen ügyekben lefolytatott vizsgálati eljárását és intézkedési kötelezettségét. Céлом az önkormányzati rendeletalkotás során bekövetkező jogszabálysértésekkel kapcsolatban kizárólag az alapjogsérelem esetén történő eljárás és lehetőségek bemutatása volt a teljesség igénye nélkül.

B) A helyi jogalkotás egyes tartalmi alkotmányossági kérdései

I Bevezetés

A kutatásunk célterülete elsősorban a helyi jogalkotás tartalmi alkotmányellenességi kérdéseinek a megvizsgálása volt. Célunk, hogy feltárjuk az alapjogsértő helyi szabályozás okait, annak kiküszöbölésének lehetőségeit és azokhoz szükséges változtatási igényeket.

Ehhez kapcsolódóan az alapvető jogok biztosának a helyi jogalkotási produktumokkal kapcsolatos esetjogából adódó megállapításoknak a feldolgozását tűztük ki feladatul.

II A helyi közösségek önszabályozási joga- az önkormányzati rendeletek

A helyi közösségek önszabályozási joga az egyik legalapvetőbb önkormányzati jog, amely egyrészt magából az Alaptörvényből ered és a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyokra vonatkozik, másrészt különböző törvények is felhatalmazást adnak a törvény végrehajtása céljából történő helyi jogszabályalkotásra.

A helyi rendeletek jogszabálynak minősülnek, melyeket az önkormányzatoknak a jogalkotásról szóló törvény (későbbiekben JAT) rendelkezései alapján eljárva kell megalkotniuk. A magyar jogforrási rendszerben a legalsóbb szinten helyezkednek el és tartalmi vagy anyagi érvényességnek kell fennállnia, amely azt jelenti, a jogszabály nem lehet ellentétes a jogszabályi hierarchiában nála magasabb szinten álló másik jogszabállyal.⁷²⁵

A helyi rendeletek az életviszonyok tág körét szabályozzák, mely szabályozás fontos alkotmányos alapjog, a helyi demokrácia egyik alapköve, ugyanakkor ezt gyakran rossz célra használják fel,

---

⁷²⁵Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület honlapja: <https://tasz.hu/onkormanyzati-rendeletek-monitorozasa> Letöltés: 2017.12.27.

például csoportos elnyomásra, joggal való visszaélésre, amely során az alapjog az elnyomás és jogfosztás eszközövé válhat.⁷²⁶

A helyi rendeletek hibái gyakran társulnak szokásjogi alapú jogsértő joggyakorlással, a jogtudatosság és a jogi ismeretek alacsony szintjével mindez súlyos jogállami deficitet eredményezhet.⁷²⁷

Előfordulhat például a lakcímnnyilvántartás helyi szabályaira hivatkozással utasít vissza a jegyző egy lakcímbjelentést, ebben az esetben tudni kell, hogy erre nincsen joga, ugyanis a lakcímnnyilvántartásnak nem lehetnek helyi szabályai; amennyiben a szociális segínyt a ház kerítésének hiányára hivatkozva utasítják vissza, úgy a rendelet túlterjeszkedett a törvényi felhatalmazáson; ha a közkifolyók használatáért vagy a guberálásért díjat ír elő a rendelet, és ezt jogsértően teszi, mert nem a feladatkörében eljárva alkotott rendeletet a helyi önkormányzat vagy diszkriminatív szabályozást alkotott.⁷²⁸

A leggyakrabban előforduló hiányosságok, jogsértések, amelyek előfordulhatnak:

- z önkormányzati rendeletekhez való hozzáférés akadályai, a jogszabályok megismerésének nehézségei;
- az alap- és a módosító rendeletek átláthatatlan és szövevényes együttese, az egységes szerkezetű, átlátható, értelmezhető szabályozási tartalom hiánya;
- a rendeletek formai hibái, a jogalkotási törvény alapvető kodifikációs szabályainak megsértése;
- súlyos tartalmi hibák, magasabb jogszabályokkal való ütközés, a törvények által szabályozott területekre való valamint a törvények által adott felhatalmazás körén történő túlterjeszkedés.⁷²⁹
- valamely alapjogot sértő megfogalmazást tartalmazó jogszabályi rendelkezések

Az imént felsorolt hiányosságok valamint jogsértések kialakulásának lehetséges forrásai gyakran politika, etnikai, vallási indokai és ezen felül diszkriminatív előítéletek is állhatnak mögötte.

Kutatásunk során igyekeztünk minél több rendeleti példát felsorolni, hogy bemutassuk mik a leggyakoribb alapjogok, melyeket általában megsértenek. A felsorolt rendeletek többségét már megsemmisítették illetve hatályon kívül helyezték, ám találtunk néhány rendeletet, amely még továbbra is hatályban van annak ellenére, hogy jogsértő és emiatt meg kellene semmisíteni.

III Tipikus tartalmi és formai hibák, valamint tipikus alkotmányellenességi okok a helyi önkormányzati rendeletekben

1. Tartalmi hiányosságok

- a. A sablonok befogadására utaló erős hajlam. A helyi jogalkotástól idegen társadalmi viszonyokat rendező önkormányzati rendeletek.
- b. Ténylegesen nincs, vagy alig van tárgya a helyi önkormányzati rendeletnek.
- c. A központi jogszabály (törvény) rendelkezései összevegyülnek a helyi joggal, a központi jogszabályt pontatlanul idézik.
- d. Az előkészítők kritika nélkül átveszik más települések rendeleteit.⁷³⁰

⁷²⁶ Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület honlapja: <https://tasz.hu/onkormanyzati-rendeletek-monitorozasa> Letöltés: 2017.12.27.

⁷²⁷ Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület honlapja: <https://tasz.hu/onkormanyzati-rendeletek-monitorozasa> Letöltés: 2017.12.27.

⁷²⁸ Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület honlapja: <https://tasz.hu/onkormanyzati-rendeletek-monitorozasa> Letöltés: 2017.11.03.

⁷²⁹ Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület honlapja: <https://tasz.hu/onkormanyzati-rendeletek-monitorozasa> Letöltés: 2017.11.03.

- e. Az egymáshoz közeleső társadalmi viszonyokat külön-külön szabályozzák
- f. A képviselő-testületek általánosságban sem gondoskodnak rendeleteik végrehajtása feltételeinek megteremtéséről.
- g. Az önkormányzati rendeletek szabálysértési tényállásai sommásak.
- h. A szabálysértési tényállást túlságosan általánosan fogalmazzák meg.
- i. A rendeletalkotó túllépi azt a bírsághatárt, amelyet a szabálysértési kódex az önkormányzatok részére lehetővé tesz.
- j. A kihirdetés módjáról nem rendelkezik az önkormányzati rendelet, vagy elavult kihirdetési szabályok vannak hatályban.
- k. Az önkormányzati rendeletet a magyar nyelv szabályainak megfelelően kell világosan és közérthetően megszövegezni.
- l. Nem érzékelhető a különbség az önkormányzati rendelet és a képviselő-testület határozata között.⁷³¹

2. Formai hiányosságok

- a. Hiányzik a jogalkotó pontos megjelölése, a zárójelben a kihirdetés időpontja helyett a rendeletet megalkotó testületi ülés időpontja kerül feltüntetésre.
- b. A rendelet megnevezésének, címének a használata pontatlan, nincs össz-hangban a felhatalmazást tartalmazó központi normával.
- c. A rendeletek szerkezeti tagolása elmarad, a rendelkezések összefolynak, nincs meg bennük a kellő belső logikai-szerkezeti rend.
- d. A rendeletek nem jelölik meg azt a jogforrást, amelyben a felhatalmazás található.
- e. Nem ritkán a helyi rendeletben ott is megjelölik arab számmal a bekezdést, ahol a szakasz után mindössze egyetlen rendelkezés található.
- f. A csak formainak tűnő helytelen fogalmazás tartalmilag is hibás rendelkezés rögzítését eredményezi.
- g. A szövegezéssel összefüggő hiba, ha a rendeletben szereplő szavakat az általánostól teljesen eltérő értelemben használják, vagy a szakszavak esetében eltérnek azok általános tartalmától.⁷³²
- h. A precízre törekvés ürügyével telezsúfolják a helyi jogszabályt (felesleges) idegen szavakkal, megfelelőjével is helyettesíthető szakkifejezésekkel vagy pedig a „rugalmas” jogalkalmazás érdekében határozatlan (jog)fogalmakkal.
- i. Nem a „záró rendelkezések” szólnak a hatálybalépésről, hanem az el van rejtve a helyi jogszabály szövegében.
- j. Nem történik intézményes gondoskodás a helyi rendeletek nyilvántartásáról.⁷³³

3. Tipikus alkotmányellenességi okok

- a. Az Alkotmányban tételesen szereplő jogállam alapértékének sérelme önmagában is megalapozza valamely jogszabály alkotmányellenességét.

⁷³⁰ Dr. Gyergyák Ferenc - Orova Márta - Sárközyné Dr. Szabó Piroska - Dr. Zöld-Nagy Viktória: Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az alkotmánybíróság és az európai bíróság döntéseinek tükrében I-II., Magyar Közlöny Lap- És Könyvk. Kft, Budapest, 2008.

⁷³¹ Dr. Gyergyák Ferenc - Orova Márta - Sárközyné Dr. Szabó Piroska - Dr. Zöld-Nagy Viktória: Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az alkotmánybíróság és az európai bíróság döntéseinek tükrében I-II., Magyar Közlöny Lap- És Könyvk. Kft, Budapest, 2008.

⁷³² Dr. Gyergyák Ferenc - Orova Márta - Sárközyné Dr. Szabó Piroska - Dr. Zöld-Nagy Viktória: Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az alkotmánybíróság és az európai bíróság döntéseinek tükrében I-II., Magyar Közlöny Lap- És Könyvk. Kft, Budapest, 2008.

⁷³³ Dr. Gyergyák Ferenc - Orova Márta - Sárközyné Dr. Szabó Piroska - Dr. Zöld-Nagy Viktória: Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az alkotmánybíróság és az európai bíróság döntéseinek tükrében I-II., Magyar Közlöny Lap- És Könyvk. Kft, Budapest, 2008.

- b. Jogbiztonság. Követelmények a helyi jogalkotással szemben:
- c. a jog által megállapított eljárási rend szerint és a polgárok számára is megismerhető és kiszámítható módon lássák el tevékenységüket és alkossák meg helyi rendeleteiket,
- d. rendeleteikben egyértelműen és pontosan határozzák meg címzettjeik jogait és kötelezettségeit,
- e. nem biztosítanak kellő időt a helyi rendelet alkalmazására való felkészülésre.
- f. A visszaható hatályú szabályozás tilalmának megsértése.
- g. A tulajdonhoz való jog a közérdekében és a közérdekkel arányos módon korlátozható. A korlátozásnak azonban nemcsak a köz érdekében kell történnie, hanem a közérdekkel arányban is kell állnia.
- h. A helyi képviselő-testület nem tesz eleget törvényben meghatározott jogalkotási kötelezettségének.
- i. A képviselő-testület a fogyasztók vonatkozásában eltérően állapítja meg egyes fogyasztói körökre vonatkozóan az árat, azaz a szolgáltatás ellenértékének a díját (hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértése).
- j. Az indokolatlan különbségtétel, ha a jogalkotó emberi méltósághoz való jogot sért, illetve ha az Alkotmány hivatkozott rendelkezéseibe ütközik.
- k. A felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendelet csak formailag tesz eleget a felhatalmazás alapján keletkezett szabályozási kötelezettségnek, tartalmilag azonban nem.⁷³⁴

IVPéldák a hátrányos megkülönböztetésre az önkormányzati rendeleteknél

1. „A hajléktalan rendeletek”- a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint *AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.*
- A helyi önkormányzatok korlátozhatják bizonyos állampolgárok egyik alkotmányos alapjogát, a mozgás és a lakóhely szabad megválasztását.
- Az Alaptörvény I. Cikk (3) bekezdése alapján *„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”*
- Ebből adódóan az alapjog korlátozható, de csak és kizárólag törvénnyel.
- Az Alaptörvény II. cikk alapján *” Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”*
- Alaptörvény negyedik módosítása (2013) *„Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. (VIII. cikk (3) bek.)”*
- Alaptörvény XXII. cikk (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzatoknak és az államnak arra is törekedniük kell, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit megteremtsék a hajlék nélkül élő személyek számára is. *„Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azszal is segítik, hogy törekessenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani.”*

⁷³⁴ Dr. Gyergyák Ferenc - Orova Márta - Sárközyné Dr. Szabó Piroska - Dr. Zöld-Nagy Viktória: Helyi önkormányzati rendeletalkotás és jogalkalmazás az alkotmánybírótság és az európai bíróság döntéseinek tükrében I-II. , Magyar Közlöny Lap- És Könyvk. Kft, Budapest, 2008.

- Az Alaptörvény A XXII. Cikk (3) bekezdése szerint „Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.”⁷³⁵
- Az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdése alapján „Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarországon területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.”

a. Kaposvár

Kaposvár több rendeletet is alkotott, amelyek tartalmilag sok szempontból megkérdőjelezhetőek. Az egyik ilyen rendelet Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 7/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól. Ennek 4. alcíme (Közrend elleni magatartás) 7.§-a szerint: „Aki kolduló, kéregető tevékenységet e rendelet mellékletében meghatározott területeken folytat, szabálysértést követ el és harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

A 14. § (2) bekezdése szerint „Aki a közterületre kihelyezett gyűjtőedényzetből szemetet önt ki, vesz ki vagy abban guberál, szabálysértést követ el és harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”⁷³⁶

Guberálás Dr. Bragyova András alkotmánybíró szavait idézve: „A Rendelet guberálást tiltó és/vagy szankcionáló szabálya szerintem két okból is alkotmányellenes. Egyrészt szabálysértéssé nyilvánít, és így büntet egy jogilag nem tiltott magatartás-típust. Ez ellentétes a jogállam alapelvével, amely szerint bármely szabálysértési (vagy büntető) tényállás csak akkor alkotmányos, ha már meglévő, illetve tőle függetlenül fennálló tilalmat szankcionál. Másodszer, ha feltesszük, hogy a szabálysértési tényállás megállapítása mégis alkotmányos, mert van a guberálást tiltó jogi norma, akkor ez a norma lenne alkotmányellenes.”

Ezt a rendeletet az Alkotmánybíróság megsemmisítette alaptörvény-ellenesség miatt, bár a határozatában a guberálási tilalmat megszegővel szembeni szabálysértési tényállás alkotmányosságát vizsgálta és csupán a jogforrási hierarchia sérelme merült fel alkotmányossági aggályként (amely végül a megsemmisítéséhez vezetett).

A későbbiekben átfogalmazva újra elfogadták a guberálást szankcionáló rendeletet.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 7/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól a 9. alcímben (Hulladékgyűjtő edényzettel kapcsolatos magatartások) 15.§ (2) bekezdése mondja ki, hogy „Aki a közterületre kihelyezett, valamint az ingatlanok közös használatú területeire elhelyezett hulladékgyűjtőket – ide tartoznak az utcai szemétyűjtő edények, szelektív hulladékgyűjtő szigetek, társasházak kukái – rendeltetésétől eltérően használja, felhatalmazás nélkül elmozdítja, azokból kommunális hulladékot kivesz, közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el”. Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 7/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól ekként szabályoz: 4. Közrend elleni magatartás „7.§ (1) Aki kolduló, kéregető tevékenységet e rendelet mellékletében meghatározott területeken folytat és magatartása nem tartozik a szabálysértésekről szóló törvény hatálya alá, közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el. (2) Aki a közterület rendeltetésétől eltérő célú használatának általános szabályairól szóló önkormányzati rendeletben rögzítettek ellenére az ott meghatározott tevékenységet folytatja, vagy közterületet bérleti megállapodás hiányában vagy attól eltérő módon, illetve azt meghaladó mértékben használ közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el. (3) Aki életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságait közterületen tárolja vagy helyezi el, közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el.” Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a szabálysértésekről szóló 33/2005. (VI. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 58/2011. (XI. 14.) önkormányzati

⁷³⁵Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV

⁷³⁶ Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 7/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól <https://kph.kaposvar.hu/authorized/kozlony/kozlony201301/download/07.pdf>
Letöltés: 2017.11.03.

rendelete így rendelkezik: „(2a) Aki közhasználatú zöldterületre letelepszik – kivéve az e célra kijelölt és felírással jelzett területeket – szabálysértést követ el és 50.000,-Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható. (3) A (2)-(2a) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő háromezer forinttól húszezer forintig terjedő helyszíni bírságot szabhat ki.”

Az Alkotmánybíróság hozott döntést a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló kaposvári önkormányzati rendeletről. E döntés a 3/2016. (II. 22.) AB határozat Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 7/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelete 7. § (3) bekezdésével kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról Az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezése az alábbi volt: „7. § (3) Aki életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságait közterületen tárolja vagy helyezi el, közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el.”

Az Alkotmánybíróság szerint a kaposvári rendelet nem követett el alaptörvényellenességet, ugyanis az AB szerint addig nem valósít meg alaptörvény-ellenességet, amíg a szabályozás nem minősül a jogalkalmazó számára értelmezhetetlennek, illetőleg nem nyílik lehetőség a túlzottan általános megfogalmazás miatt szubjektív, önkényes jogalkalmazásra, mivel a Szabstv 179/A.§ (4) bekezdése meghatározza az életvitelszerű tartózkodás körülményeit a következőképpen: „életvitelszerű tartózkodásnak tekinthető minden olyan magatartás, amely alapján megállapítható, hogy a kijelölt területen való életvitelszerű tartózkodás a lakó- és tartózkodási hely, valamint egyéb szállásra való visszatérés szándéka nélkül, a kijelölt területen való huzamos tartózkodás érdekében valósul meg, és a kijelölt területen való tartózkodás körülményeiből, vagy a magatartásból arra lehet következtetni, hogy a jellemzően lakóhelyül szolgáló kijelölt területen végzett tevékenységet - így különösen alvás, tisztálkodás, étkezés, öltözködés, állattartás - az elkövető a kijelölt területen rövid időnként visszatérően és rendszeresen végzi”.

A testület a 29/2015. (X. 2.) AB határozatban megállapította, hogy az önkormányzati rendeleti szabályozásra adott általános felhatalmazás pusztán az általánosság miatt nem ellentétes az Alaptörvénnyel. Azt is megállapította az AB, hogy az Ör. 7. § (3) bekezdésében rögzített tilalom kettős szankcionálást sem eredményez, mivel az Ör. 1.§ (3) bekezdése kizárja a közösségi együttélési szabályokat megsértő magatartás miatti bírságolást, akkor, ha az a magatartás egyben szabálysértést valósítana meg. Szerintük az Ör. támadott rendelkezése más alanyi körre, más jellegű magatartásra vonatkozik, nem az ombudsman indítványában megjelölt hajléktalan személyekre és a hajléktalan léttel szükségszerűen összefüggő tevékenységekre. Azonban az nem derül ki, hogy akkor kikre vonatkozik, kik tartoznak a személyi hatály alá.

A következő kérdés az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog. Ezzel kapcsolatban csak annyit emelt ki az Alkotmánybíróság, hogy a 38/2012. (XI. 14.) AB határozatban az Alkotmánybíróság foglalkozott a hajléktalanság és az emberi méltósághoz való jog összefüggéseivel is. Mivel azonban már a fentiekben megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az Ör. támadott rendelkezése nem alkalmazható a hajléktalan léttel összefüggő cselekményekre, más értelmezést pedig az alapvető jogok biztosa nem tulajdonított a támadott rendelkezéseknek, illetve önmagában az, hogy valaki tárolhatja-e vagy sem közterületen az ingóságait, nem hozható kapcsolatba az emberi méltósághoz való alapvető joggal, az Ör. támadott 7. § (3) bekezdését e szempontból az Alkotmánybíróság nem vizsgálta. Néha az a korlátunk, hogy a bíróság csak abban hozhat döntést, amit elé tárnak, eléggé megnehezíti a helyes döntést. Három alkotmánybírónk is más véleményen volt, mint az AB, eltérő álláspontjukat különvéleményükben olvashatjuk. Mindhárman egyetértettek abban, hogy meg kellett volna semmisíteni a rendelkezést. A három különvélemény közül Dr. Czine Agnes alkotmánybíró különvéleményéből néhány fontos megállapítás.

Az első, hogy az Alaptörvény tartalmazza a következő előírást: „[a]z emberhez méltó lakhatás feltételeinek a biztosítása mellett [...] nem támogatja a közterületek rendeltetésellenes használatát: az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. A közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében [ezért] törvény vagy helyi önkormányzat rendelete jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. Garanciális szabály, hogy jogellenessé minősítésre csak a jelzett célok megvalósítása érdekében kerülhet sor, és a jogellenessé minősítés csak a közterület meghatározott részére vonatkozóan állapítható meg.” A jogalkotó két konjunktív feltételhez köti e magatartás jogellenességét, ha ezek teljesülnek tehát, ha: az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás a helyi önkormányzat rendeletében a bemutatott alkotmányos követelmények figyelembevételével kijelölt közterületrészen valósul meg, és a szabálysértést elkövető a kijelölt közterületet a szabálysértési hatóságok képviselői felkérésére önként nem hagyja el.

A másik a jogbiztonság követelményére hívja fel a figyelmet, mely szerint „a helyi önkormányzatok rendeletalkotási joga korlátozott, a tiltást csak az Alaptörvény által szabott keretek között, egyes, meghatározott területeken és a közrend, a közbiztonság, a közegészségügy és a kulturális értékek védelme érdekében tehetik meg.” Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró álláspontja szerint a jogbiztonságból fakadó követelményeknek nem felel meg a rendelet, ugyanis az Ör. 7. § (3) bekezdése alapján nem lehet egyértelműen meghatározni a címzettek körét, illetve a szabályozással rendezni kívánt életviszonyt sem. Felhívja a figyelmet, hogy megalapozottan felmerül annak a veszélye, hogy szubjektív, önkényes jogalkalmazás alapja lehet egy ilyen rendelkezés, valamint felhívja a figyelmet más városok önkormányzati rendelkezéseit ugyanebben a tárgykörben, amelyekben nem volt olyan nehézalkotmányos megoldást találni. Kifejti azt is, hogy ezekben a rendelkezésekben közös, hogy az önkormányzati rendeletek egyértelműen meghatározzák a címzetti kört, amelyre a szabályozás vonatkozik, valamint azokat a konkrét magatartásokat is, amelyek a közösségi együttélést a közterület használatával összefüggésben indokolatlanul sértik. Álláspontja szerint „adott esetben is egy ilyen tartalmú szabályozás felelt volna meg a jogbiztonság követelményének.”

Dr. Kiss László alkotmánybíró különvéleménye is nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az Ör. támadott rendelkezése az életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságok közterületen történő tárolását vagy elhelyezését tiltja ez által a szabályozás ellehetetleníti a közterületen történő életvitelszerű lakhatást, amikor az életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságok közterületen történő tárolását vagy elhelyezését Kaposvár teljes közigazgatási területén tiltja és szankcionálja. Így nem hagyva használható közterületet, amelyet az Ör. támadott rendelkezésének potenciális alanyai, a hajléktalanok lehetnének. Dr. Kiss László felhívja a figyelmet arra, hogy ez a szabályozás nem egy, hanem két, Alaptörvénybe foglalt cikkel ellentétes: egyrészt az Alaptörvény - Magyarország Alaptörvénye negyedik módosítása (2013. március 25.) 8. cikkével megállapított - XXII. cikk (3) bekezdése rendelkezésével, amely alapján helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan minősítheti jogellenessé az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást. Másrészt, az Alaptörvény negyedik módosítása 8. cikkéhez fűzött indoklás szerint az emberhez méltó lakhatás feltételeinek biztosítása mint államcél többek között úgy valósítandó meg, hogy az állam és a helyi önkormányzatok törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani, de emellett nem támogatja a közterületek rendeltetésellenes használatát: az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást, törvény vagy helyi önkormányzat rendelete jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást, azonban „[g]aranciális szabály, hogy jogellenessé minősítésre csak a jelzett célok megvalósítása érdekében kerülhet sor, és a jogellenessé minősítés csak a közterület meghatározott részére vonatkozóan állapítható meg”.

b. Budapest

16/2006. (V. 29.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet az Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 60/1995. (XII. 11.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet módosításáról 4. § A Rendelet az alábbi új 8/A. §-al egészül ki:

„8/A. § (1) A Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló közterületeken 6 óra és 22 óra között kolduló, kéregető tevékenység nem folytatható.”⁷³⁷

7. § A Rendelet 15. §-a új (6) bekezdéssel egészül ki az alábbiak szerint: „(6) Koldulás: közterületen vagy nyilvános helyen pénzt vagy egyéb dolgot kéregetve gyűjtő tevékenység vagy erre utaló magatartás tanúsítása, mely nem jár együtt mások zaklatásával, házalással, továbbá nem gyermekkorú személy társaságában vagy a gyermekkorú személy rábírásával történik.”⁷³⁸

c. Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata a budapesti rendelettel kapcsolatban

A Kúria Köf.5.020/2014/6. számú határozatában törvénysértő volta miatt 2014. december 31-ével megsemmisítette Budapest Főváros „a Budapest főváros közigazgatási területén a közterületek azon részének kijelöléséről, ahol az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás jogellenesnek minősül”⁷³⁹ megnevezésű a 77/2013. (XII. 3.) Főv. Kgy. rendelet 1. melléklet 8. pontját, ami a közterületi tartózkodás jogellenességét szabályozta.

A Budapest Főváros „a Budapest főváros közigazgatási területén a közterületek azon részének kijelöléséről, ahol az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás jogellenesnek minősül” megnevezésű 77/2013. (XII. 3.) Főv.Kgy. rendelet 1. melléklet 4. pontja törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványt elutasította.

Kimondta továbbá, hogy „A lakhatási szegénység - és az azzal szoros összefüggésben álló guberálás - létállapot, amely a közösség számára is szociális kötelezettségeket teremt. A hajléktalan életvitel társadalomra veszélyesség hiányában nem büntethető, a hajléktalanság általában nem teremt legitim okot arra, hogy valakit a szociális ellátás, a külterületi tartózkodás avagy a büntetés/szankció vállalásának választási kényszere elé állítson a közbatalom. A jog eszközei önmagukban nem alkalmazhatóak hatékonyan arra, hogy a közösséget „védjék” a lakhatási szegénység és az azzal járó körülmények látványától.”⁷⁴⁰

d. Szeged

Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlésének 44/2005. (XI. 15.) Kgy. rendelete a közterület-használat rendjéről szóló 57/1999. (XII. 23.) Kgy. rendelet módosításáról, amelyben az alaprendelet 21. § (4) bekezdése helyébe az alábbi szöveg lépett:

„21. § (4) Szabálysértést követ el és 25.000.- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható, aki a Tisza Lajos körút páratlan oldala és a Tisza folyó által határolt területen, valamint a Mars tér teljes területén koldul.”⁷⁴¹

⁷³⁷ 16/2006. (V. 29.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet az Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 60/1995. (XII. 11.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet módosításáról

⁷³⁸ 16/2006. (V. 29.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet az Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 60/1995. (XII. 11.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet módosításáról

⁷³⁹ 77/2013. (XII. 3.) Főv. Kgy. rendelet 1. melléklet 8. pont

⁷⁴⁰ Köf.5.020/2014/6. számú határozat <http://lb.hu/hu/onkugy/kof502020146-szamu-hatarozat> Letöltés: 2017.11.03.

⁷⁴¹ Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlésének 44/2005. (XI. 15.) Kgy. rendelete a közterület-használat rendjéről szóló 57/1999. (XII. 23.) Kgy. rendelet módosításáról

Megalkotásának okait, annak kiküszöbölésének lehetőségei és azokhoz szükséges változtatási igények

A kaposvári rendelet nem az egyetlen hajléktalanokkal kapcsolatos önkormányzati rendelet, amely ezt a szociális problémát e formában igyekszik megoldani. Budapest és Szegeden is megtalálhatóak voltak ezek a rendelkezések. Megalkotásának hátterében elsősorban előítéletek és politikai törekvések állhatnak. Ahhoz, hogy ki lehessen küszöbölni az effajta rendelkezéseket jobban kell ellenőrizni a településeknek az Alaptörvény negyedik módosítása 8. cikkéhez fűzött indoklás szerinti az emberhez méltó lakhatás feltételei biztosításának megvalósulását, ugyanis mint államcél többek között úgy valósítandó meg, hogy az állam és a helyi önkormányzatok törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani.

A fent említett rendeleteknél megfigyelhető a tartalmi alkotmányellenesség egyik típusa, mégpedig „*Az előkészítőkre kritika nélkül átvesszük más települések rendeleteit*”.

VAlapvető jogot megsértő szociális típusú rendeletek

1. Az érpataki rendelet és az alapvető jogok megsértése

Érpatak szociális célú tűzifa vásárlásához kapcsolódó támogatásról szóló 11/2012. önkormányzati rendelete 2013. április 30. napján hatályát veszítette. Az Ombudsman szerint sérti az emberi méltósághoz való jogot és az egyenlő bánásmód követelményét, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Érpatakon *„szubjektív, önkényes, a rászorultság megállapításával semmiféle kapcsolatban sem álló feltételekhez”* kötötték a szociális tűzifa kiosztását.⁷⁴²

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés: a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye *„Magyarország független, demokratikus jogállam.”*);
- Alaptörvény II. cikk: az emberi méltósághoz való jog *„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.”*);
- Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés az egyenlő bánásmód követelménye: *„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”*
- Alaptörvény XIX. cikk (1) és (2) bekezdés: a szociális biztonsághoz való jog *„Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.”*⁷⁴³

A Belügyminisztérium 2012. október 28-án, a Magyar Közlöny 158. számában tette közzé a helyi önkormányzatok szociális célú tűzifavásárláshoz kapcsolódó kiegészítő támogatásáról szóló 59/2012. (XI. 28.) BM rendeletét. A BM rendelet 1. és 2. számú melléklete tartalmazta azoknak a településeknek a listáját, amelyek a Belügyminisztérium döntése alapján szociális tűzifa kiosztására jogosultak.

A BM rendelet szerint a *támogatás feltétele*, hogy a települési önkormányzat a szociális rászorultság szabályait és az igénylés részletes feltételeit *önkormányzati rendeletben* határozza meg. Ebben, az

⁷⁴²Az alapvető jogok biztosának jelentése az AJB-310/2013. számú ügyben <http://www.ajbh.hu/documents/10180/111959/201300310.pdf/%20/> Letöltés: 2017.11.05.

⁷⁴³ Az alapvető jogok biztosának jelentése az AJB-310/2013. számú ügyben <http://www.ajbh.hu/documents/10180/111959/201300310.pdf/%20/> Letöltés: 2017.11.05.

önkormányzat által megalkotott rendeletben a szociális rászorultság szempontjait pedig akként kellett meghatározni, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak járadékára, adósságkezelési támogatáshoz kapcsolódó adósságcsökkentési támogatásra, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – lakásfenntartási támogatásra jogosult *előnyt élvezzen*, és háztartásonként *legfeljebb 5 m3 tűzifa* biztosítására kerüljön sor.

A BM rendelet alapján Érpatak község is jogosulttá vált szociális tűzifa kiosztására, amely lehetőségről a település önkormányzata *a lakossághoz eljuttatott szórólapon*, illetve *honlapján* tájékoztatta a rászorulókat.⁷⁴⁴

A közzétett hirdetésben azonban a szociális tűzifára való jogosultság feltételeit a BM rendeletben megállapítottól eltérően, a jogosulti kört leszűkítve, megtevesztően tette közzé, túligénylés esetére pedig „sajátos” rangsorolási szempontokat határozott meg. A hirdetésben a következőket tartalmazta:⁷⁴⁵ *„Túligénylés esetében a benyújtott kérelmek közül kiemelt rangsorolási szempont lesz az, hogy az adott család tagjai milyen mértékben tartják be a közösségi együttélés szabályait, mennyire felelősségteljesen gondoskodnak gyermekeikről, a felnőttek megtesznek-e mindent családjuk sorsának javításáért, a családok mennyire akadályozzák az önkormányzat és egyéb hatóságok munkáját, mennyiben rontják településiünk jó hírnevét, milyen mértékben segítették a körözött és elfogott bűnözők bujkálását, a közmunka során milyen szorgalommal és mennyire tisztességesen s megbízhatóan végezték el a rájuk bízott feladatokat, és mennyire együttműködők a problémák megoldása során. Amennyiben ezen szempontoknak alapján méltatlannak minősül valamegyik család, akkor kérjük, hogy ne fáradjon a kérelem beadásával és fölöslegesen ne terhelje az önkormányzat ügyintézőit, mert a kérelmük el lesz utasítva. (...) Az elbírált kérelmek alapján, minél előbb, lehetőleg 2013. január 14. és január 18-a között tervezzük kiosztani a tűzifát, elsősorban az arra érdemes beilleszkedő és példamutató életformát élő, Érpatak jó hírnevét ápoló, és a települést építő családok részére.”⁷⁴⁶*

Megalkotásának okai, annak kiküszöbölésének lehetőségei és azokhoz szükséges változtatási igények

Érpatakon kívül számos más település is jogosulttá vált a szociális tűzifa kiosztására a legtöbb településnél megfigyelhető, hogy a többi településnél megírt rendeletekkel azonosak.

Bikal Község Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2017. (VIII.3.) önkormányzati rendelete a szociális tűzifa támogatás helyi szabályairól esetében a BM rendeletben meghatározott számos feltétel nincs kifejtve úgymind „a háztartásonként *legfeljebb 5 m3 tűzifa* biztosítására kerüljön sor.”. Azonban előfordul, hogy nem került önkormányzati rendelet formájában kihirdetve, csupán hirdetés formájában értesülhetnek róla a lakók ilyet találunk például Dávod, Alsómocsolád, települések esetében.

2. Ásotthalom, a vallásszabadság, a véleménynyilvánítás szabadsága és az egyenlő bánásmód követelménye

Az ásotthalmi 18/2017. (XI.23.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes közterületi magatartásnak nyilvánította a müezzin használatát, az egész testet és fejet, valamint részben vagy teljes egészében az arcot is elfedő ruhadarabok viselését, valamint bármilyen olyan „propaganda-tevékenységet”, amely a házasságot nem férfi és nő

⁷⁴⁴ Az alapvető jogok biztosának jelentése az AJB-310/2013. számú ügyben <http://www.ajbh.hu/documents/10180/111959/201300310.pdf%20/> Letöltés: 2017.11.05.

⁷⁴⁵ Az alapvető jogok biztosának jelentése az AJB-310/2013. számú ügyben <http://www.ajbh.hu/documents/10180/111959/201300310.pdf%20/> Letöltés: 2017.11.05.

⁷⁴⁶ Érpatak község önkormányzata képviselő-testületének 5/2016. (xi.21.) Önkormányzati rendelete a szociális célú tűzifa támogatás helyi szabályairól

kapcsolataként mutatja be, továbbá a családi kapcsolat alapjaként nem a házasságot, illetve a szülő-gyermek viszonyt ismeri el.⁷⁴⁷

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

- Alaptörvény VII. cikkében foglalt vallásszabadsághoz „Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához.” (...)

- Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítás szabadsága „Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

- „A házasság intézményének tartalmára, családi jogi és szociológiai fogalmának alakulására fontos befolyást gyakorol a társadalmi vita és párbeszéd, amelyet minden demokráciának biztosítania kell.”

- Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt egyenlőbánásmód és diszkrimináció tilalma

alapján „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 18/2017. (XI.23.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 12/2014. (IV.30.) önkormányzati rendelet módosításáról 1.§ Ásotthalom Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 12/2014. (IV.30.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Rendelet) az alábbi 7/B §-al egészül ki:

„7/B. § (1) A közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartást valósít meg, aki arcvonásait közterületen vagy középületben ruházatával vagy egyéb tárggyal úgy rejtí vagy takarja el, hogy ez által mások számára felismerhetetlenné válik.

E rendelet alkalmazásában közterületnek vagy középületnek minősülnek azok a helyek, amelyekre egy előre meg nem határozott személykör állandó jelleggel vagy meghatározott időszakokban korlátozás nélkül beléphet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti magatartás nem minősül a közösségi együttélés szabályaival ellentétesnek, ha az arcvonások eltakarása vagy elrejtése

a) jogszabályi előírás alapján,

b) az Önkormányzat közreműködésével megrendezett művészeti vagy hagyományörző rendezvényekhez, vagy sport tevékenységhez kapcsolódóan,

c) egészségügyi vagy szakmai indokok alapján történik.⁷⁴⁸

Az imára szólító müezzín az iszlám valláshoz elválaszthatatlanul kapcsolódó szakrális magatartást tanúsít. A biztos indítványában hangsúlyozta: „a jogalkotó nem teheti meg alkotmányosan, hogy egy valláshoz, világnézeti meggyőződéshez kötött magatartást tilalmaz, míg más vallások külvilág számára hasonló megnyilvánulását támogatja vagy eltűri.” Egy ilyen megoldás az egyenlő bánásmód követelményével nem lenne összeegyeztethető. A teljes arcot vagy testfelületet takaró öltözet viselésének az alapja is a lelkiismereti meggyőződés. Ezekben az esetekben a rendelet jelentősen érinti, valamint ellehetetleníti a lelkiismereti- és vallásszabadság gyakorlását. Az Alaptörvény VII. cikkében foglalt

⁷⁴⁷ Az ombudsman az alkotmánybírárságtól kéri az ásotthalmi önkormányzat alapjogsértő rendeletének megsemmisítését

<https://www.ajbh.hu/-/az-ombudsman-az-alkotmanybirosagtol-keri-az-asotthalmi-onkormanyzat-alapjogserto-rendeletenek-megsemmisiteset> Letöltés: 2017. 12. 27.

⁷⁴⁸ Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 18/2017. (XI.23.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 12/2014. (IV.30.) önkormányzati rendelet módosításáról

<http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg3ed0dr1eo8dt5ee4em9cj8by9cc0bx1cb0bx7ca2p>

vállásszabadsághoz tartozó bekezdések, amely szerint : (...), „Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzve, gyakorolja vagy tanítsa.” (...) adódóan ugyanis az adott valláshoz nem tartozó közösségnek tolerálnia kell a vallási megnyilvánulásokat, akkor is, ha azok harmadik személyek számára is érzékelhetők, szemmel láthatóak. Ilyen esetekben egy állam csak meglehetősen szélsőséges esetekben élhet az alapjog-korlátozás eszközével.⁷⁴⁹

A rendelet további rendelkezései a véleménynyilvánítás szabadságát sértik, amelynek alapvető eleme, hogy bárki nyilvánosan kifejtse a véleményét bármely kérdésben, különösen ha az a kérdés a társadalom egésze vagy számottevő része szempontjából jelentőségteljes. Fontos megemlíteni azt, amelyre a biztos is rámutatott, hogy a rendelet nem önmagában, azaz általánosságban véve egy bizonyos témakörben történő véleménynyilvánítást tiltja, hanem értékalapon tiltja meg olyan tartalmú vélemények kinyilvánítását, amelyek szoros viszonyban állnak az emberi méltósághoz való joggal, az egyenlő bánásmód követelményével és a magán-és családi élethez való joggal. Ezáltal a szabad vélemény kinyilvánításának tilalma ezáltal további alapjogok érvényesülésére is hatással van.⁷⁵⁰

Megalkotásának okai, annak kiküszöbölésének lehetőségei és azokhoz szükséges változtatási igények

A rendelet megalkotásának hátterében itt is az emberi előítélet, a politikai és sajtó általi befolyásoltság alatt áll, amely abban nyilvánul meg, hogy egyre nagyobb félelmet gerjeszt az idegen vallást gyakorlóktól.

3. Sátoraljaújhely és a cigányellenes rendelet

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében legalább nyolc településen léptetett életbe a helyi önkormányzat olyan rendeletet, amely kizárja mindazokat a szociális juttatásokból és a közmunkából, akik más településtől kapott költözködési támogatással telepednének le náluk (vagyis: a miskolcra a 2014 májusi lakásrendelet módosítás folytán „kitelepített” romákat).

Az említett települések közé tartozik Sátoraljaújhely is, ahogy 2014-ben alkottak meg egy súlyosan diszkriminatív helyi szabályozást.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Az Alaptörvény 32. cikk (2) és (3) bekezdései szerint: „(2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot. (3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”

- Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt egyenlőbánásmód és diszkrimináció tilalma alapján „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény (továbbiakban: Etv) 4.§ b) pontjával, 24.§ b) pontjával „4. § Az egyenlő bánásmód követelményét (...) b) a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, ezek szervei, (...) jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során (a továbbiakban együtt: jogviszony) kötelesek megtartani.”

⁷⁴⁹ II/02034/2016 ügyszámú AB határozat

⁷⁵⁰ Az ombudsman az alkotmánybíróságtól kéri az ásatthalmi önkormányzat alapjogsértő rendeletének megsemmisítését <https://www.ajbh.hu/-/az-ombudsman-az-alkotmanybirosagtol-keri-az-asotthalmi-onkormanyzat-alapjogserto-rendeletenek-megsemmisiteset> Letöltés: 2017.12. 28.

„24. § Az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen (...)b) a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során.”

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban (Szoc.tv) 7.§ (1) bekezdésével „A települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.”

„1.§ A rendelet célja, hogy más önkormányzatok által nyújtott támogatásban részesülő személyek ne részesüljenek előnyben Sátoraljaújhely közigazgatási területén az évek óta életvielszerűen élő személyekkel szemben, abban az esetben, ha nevezettek városunkban kívánnak letelepedni, illetve telepedtek le.

2.§ A rendelet hatálya kiterjed azokra a személyekre, és velük együtt lakó közeli hozzátartozókra, akik más önkormányzat támogatásával pénzügyi térítésével vásárolnak Sátoraljaújhely város közigazgatási területén lakhatás céljára szolgáló ingatlant.

3.§(1) Sátoraljaújhely Város Önkormányzata és intézményei a rendelet hatálya alá tartozó személyek részére nem biztosít önkormányzati támogatást, önkormányzati segínyt és adósságkezelési szolgáltatást.

(2) A 2.§-ban meghatározott személyek a közfoglalkoztatásban nem részesíthetők előnyben.

(3) A rendelet hatálya alá tartozó személyek nem vásárolhatnak önkormányzati tulajdonban lévő ingatlant, nem szerezhetik meg önkormányzati lakás bérleti jogát.”⁷⁵¹

Később Kúriától kérték a sátoraljaújhelyi rendelet megsemmisítését, miután a képviselő-testület 2015. február 11-én megtárgyalta a törvényességi felhívásban foglaltakat, s úgy döntött, hogy a rendeletet hatályában továbbra is fenntartja. Ezt követően az érintett önkormányzat 2015. május 22-én kelt állásfoglalásban kifejtette, hogy a rendelet megalkotása indokolt volt, a város polgárainak érdekét szolgálta.

2015. július 10-én kelt beadványában bejelentette, hogy az önkormányzat megalkotta a 17/2015. (VI.29.) önkormányzati rendeletét, amelyben a Kormányhivatal által támadott Ör. egészség hatályon kívül helyezte. Az érintett önkormányzat csatolta a 17/2015. (VI.29.) önkormányzati rendeletet, és kérte az eljárás megszüntetését. Ezt követően a Kormányhivatal is jelezte az Ör. hatályvesztését, és kérte az eljárás megszüntetését, amely során a Kúria a Köf.5.015/2015/6. számú határozatában megszüntette az eljárást.⁷⁵²

Megalkotásának okai, annak kiküszöbölésének lehetőségei és azokhoz szükséges változtatási igények

A sátoraljaújhelyi rendeletnek egyértelmű oka volt, mégpedig egy válasz és egy sajnálatos politikai kampányfogás a miskolci lakásrendeletre. A miskolci lakásrendelet módosításával ugyanis az érintettek csakis olyan, alacsony komfortfokozatú szociális lakásbérletők lehetnek, akik rendszeren fizettek és betartották a lakásbérleti szerződés szabályait, hiszen a nagy botrányt kavart új szabályozás csak a közös megegyezéses lakásbérleti szerződés-megszüntetésre vonatkozott. A rendelet 2014 őszén lépett hatályban azonban annak megszüntetésére csak 2015-ben került sor miután a Kúria elé került.

Ahhoz, hogy változtatások legyenek a rendeletalkotásban meg kellene szüntetni a politikai befolyásoltság, az emberek szívében lakozó előítéleteket és törekedni kell arra, hogy minél jobb és a közösség számára megfelelő és segítő rendeletek kerüljenek megalkotásra.

⁷⁵¹ Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2014. (VII.10.) önkormányzati rendelete a más önkormányzat által elköltözés céljából nyújtott pénzügyi térítés helyi intézkedéseiről <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=ch3eg4ed1dr8eo9dt2ee3em0cj7cb8cd7by6by3bz4g> Letöltés:2018.01.01.

⁷⁵² Köf.5015/2015/6.

VIA lakhatási kiadásokhoz nyújtott települési támogatás feltételeként előírt lakókörnyezet rendezettsége feltételül szabása

1. *Sáta és a rászoruló kizárása*

Rászorulókat zártak ki a nekik szánt helyi szociális támogatásból a sáta Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kis településről. A szociális rendelet kizárta a rendkívüli és az általános települési támogatást igénybe vevők köréből azokat is, akiknek adótartozása van, illetve azokat, akik lakókörnyezetének tisztaságát nem találta megfelelőnek a helyszíni szemlét végző önkormányzati tagok. A rendelet felsorolta azokat a tényezőket, amelyek szükségesek voltak a rendezett lakókörülmények fenntartásához úgymint az illemhelység tisztasága, a rendszeres gazolás, az esőcsatorna tisztítása és az „utcaképbé illő kerítés” építését. A helyszíni ellenőrzés lefolytatásával a rendelet nem pártatlan, semleges feleket bízott meg, hanem a polgármestert, alpolgármestert és a pénzügyi bizottság két tagját.⁷⁵³

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
- Alaptörvény II. cikk szerint „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”
- Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”
- 1993. évi III. törvény - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

A 1993. évi III. törvény - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szoc. tv) szóló törvény 33.§ (7) bekezdéséből 2015 áprilisában kikerült az a felhatalmazó rendelkezés, amely alapján az önkormányzatok a lakókörnyezet rendezettségét bizonyos szociális ellátások feltételül szabhatták. Ezáltal megszűnt az a lehetőség, hogy a szociális támogatások esetén a „rendezett lakókörnyezet” feltételül szabják, hiszen a lakókörnyezet rendezettsége nem a rászorultságot mutatja, azzal inkább ellentétesen arányos. Valamint azáltal, hogy kizárja az önkormányzat azt a személyi kört, akik a segélyért folyamodók csoportjába tartoznak, tehát például akiknek adótartozása van, akkor éppen azok nem jutnak segítséghez, akiknek a legnagyobb szüksége lenne rá.

Az önkormányzat a gyermekjóléti alapellátást a helyi óvoda útján biztosította, annak ellenére, hogy a gyermekjóléti alapellátás kötelező önkormányzati szolgáltatás, melyet minden önkormányzatnak kötelezően kell biztosítania a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, családok számára.

Sáta önkormányzata 2016. december 20-án megvizsgálta rendeletét és elismerte a jogszabálysértést, hatályon kívül helyezte a problémás rendelkezéseket. Mind a rendkívüli, mind az általános települési támogatás feltételei közül kikerült a rendezett lakókörülmények előírása és az adótartozás hiányának megkövetelése. Az önkormányzat hatályon kívül helyezte a gyermekjóléti alapellátás óvoda útján való szolgáltatására vonatkozó rendelkezését is.

---

⁷⁵³ Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület <https://tasz.hu/romaprogram/varatlanul-gyors-siker-az-alkotmanyellenes-onkormanyzati-rendelet-ugyeben> Letöltés: 2018.01.02.

„1. § (3) A rendkívüli települési támogatásra való jogosultság megállapításának, továbbá a települési támogatásra való jogosultság megállapításának és folyósításának feltétele a kérelmező és családja lakókörnyezetének rendezettsége, továbbá az, hogy a kérelmezőnek és a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozójának Sáta Község Önkormányzatának Adóhatósága felé lejárt esedékességű fizetési kötelezettsége nincs.

(4) A rendezett lakókörnyezet biztosítása érdekében a kérelmező vagy jogosult kötelessége:

a) az általa életvitelszerűen lakott ingatlan udvarán rendelkezésün egy darab rendeltetészerűen használt szeméttároló edénnyel, továbbá gondoskodik

b) a lakáshoz tartozó udvar rendben tartásáról, különös tekintettel az ott található szemét és lom eltávolítására,

c) az ingatlanhoz tartozó kert és udvar tisztántartásáról, gáz-, valamint rágszálómentesítéséről, az allergén növények irtásáról,

d) az ingatlan előtti járdának (járda hiányában egy méter széles területsávnak), a járda melletti zöldsáv úttestig terjedő teljes területének tisztán tartásáról, szemét és gyommentesítéséről, téli időszakban síkosság mentesítéséről,

e) az ingatlanon található épület/ház külső karbantartásáról, a szükséges állagmegóvási munkálatok elvégzéséről,

f) a házban található helyiségek, az udvaron található, megfelelően megépített, zárt illembely tisztán, emberi tartózkodásra alkalmas állapotban tartásáról, higiéniai követelményeknek megfelelően,

g) a kerítés olyan állapotú, amely megakadályozza az állatok elkóborlását, továbbá utcaképbe illő,

h) a ház körüli víz elvezetését szolgáló árokrendszer tiszta és a csapadékvíz lefolyása akadálymentes

(5) A (4) bekezdésben meghatározott feltételek teljesítését a határozat meghozatala előtt az ügyintézési határidő betartásával, illetve a megállapítást követően negyedévente az Alpolgármester és a Pénzügyi Bizottság két tagja a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat bevonásával helyszíni szemle lefolytatása során ellenőrzi, s környezettanulmányt készít.”

„1.§ (8) A jogosultság feltételeként előírt szabályok folyamatos betartását a polgármester ellenőrzi! A polgármester jogosult az Alpolgármester és a Pénzügyi Bizottság által elkészített környezettanulmányt bármely kérelmező esetében felülvizsgálni helyszíni szemle során.”

„2.§ (2) A képviselő-testület a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gytv.) meghatározott gyermekjóléti alapellátást a Sátai Napközi Otthonos Óvoda útján biztosítja.”⁷⁵⁴

2. Mosonmagyaróvár a „rendezett lakókörülményeit” tárgyaló önkormányzati rendelet

Mint ahogyan korábban is említésre került, a Szoc. tv. szóló törvény 33.§ (7) bekezdéséből 2015 áprilisában kikerült az a felhatalmazó rendelkezés, amely alapján az önkormányzatok a lakókörnyezet rendezettségét bizonyos szociális ellátások feltételül szabhatták. Ezáltal megszűnt az a lehetőség, hogy a szociális támogatások esetén a „rendezett lakókörnyezet” feltételül szabják, hiszen a lakókörnyezet rendezettsége nem a rászorultságot mutatja, azzal inkább ellentétesen arányos.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tisztelőben tartásával korlátozható.”

⁷⁵⁴ Sáta község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2015 (IX.14.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályozásáról
<http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg3ed8dr5eo6dt1ee2em1cj2bx9by2cd5bz6bz1ce8f> Letöltés: 2018.01.02.

- Alaptörvény II. cikk szerint „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”
- Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”
- Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése és a XXII. cikk A szociális biztonsághoz való jogát „(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” XXII. cikk „(1) Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. (2) Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azáltal is segítik, hogy töreksszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani. (3) Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.”
- Alaptörvény XV. cikk Az egyenlő bánásmódhoz való jogot „(...)A törvény előtt mindenki egyenlő (...)”
- Alaptörvény a B) cikk (1) bekezdés A jogállamiság alkotmányos elve „Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- Alaptörvény a VI. cikk (1) bekezdés A magánélethez való jogot „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”
- 1993. évi III. törvény - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

„13. § (1) Az aktív korúak ellátása iránti kérelmet benyújtó személy vagy az ellátás jogosultja aktív korúak ellátásra való jogosultságának feltétele, hogy lakókörnyezete rendezett legyen.

(2) A lakókörnyezet akkor tekinthető rendezettnek, ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatást kérelmező vagy az ellátás jogosultja az általa életvitelszerűen lakott lakást vagy házat

a) tisztán, rendezetten, higiénikus állapotban tartja,

b) az ingatlan állapotát folyamatosan karbantartja, rendeltetészerű használhatóságát biztosítja,

c) a házhoz tartozó udvart és kertet rendszeresen gondozza, gyomtalanítja, továbbá

d) a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartásáról gondoskodik⁷⁵⁵

3. Ajka és a „rendezett lakókörülményeit” szabályozó rendelet

Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról valamint a pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátásokról a már korábban kifejtett azon települések közé tartozik, ahol a Szoc. tv. –ből kivett úgynevezett „rendezett lakókörülményeit” szabályozó feltételeket állapítottak meg.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

- Alaptörvény II. cikk szerint „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

- Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”

⁷⁵⁵ Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete

- Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése és a XXII. cikk A szociális biztonsághoz való jogát „(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyesség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” XXII. cikk „(1) Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. (2) Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azszal is segítik, hogy töreksszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani.(3) Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.”

- Alaptörvény XV. cikk Az egyenlő bánásmóddhoz való jogot „(...) A törvény előtt mindenki egyenlő. (...)”

- Alaptörvény a B) cikk (1) bekezdés A jogállamiság alkotmányos elve „Magyarország független, demokratikus jogállam.”

- Alaptörvény a VI. cikk (1) bekezdés A magánélethez való jogot „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”

- 1993. évi III. törvény - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

Az érintett jogszabály részek:

„5. § (1) A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátások iránti kérelmek az év folyamán bármikor benyújthatók, kivéve a tanszervásárlási támogatás, amelyet kizárólag a meghatározott időszakban lehet benyújtani. (2) A kérelmezőt a havi rendszerességgel járó lakhatási támogatás, ápolási támogatás, gyógyszer-támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától illeti meg. (3) A rendkívüli települési támogatás hivatalból is megállapítható az Szt. 45.§ (5) bekezdésében meghatározott szervek kezdeményezésére.”⁷⁵⁶

„6. § Az Ajkai Közös Önkormányzati Hivatal és a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szociális intézmény a kérelmezőnél a nyilatkozatokban és az igazolásokban feltüntetett adatok valóságnak megfelelő voltját ellenőrizheti, a tényállás tisztázása során helyszíni szemlét – környezettanulmányt - végezhet, továbbá felbívatja a kérelmezőt az általa lakott lakás, illetve saját és a családja tulajdonában álló vagy fenntartási költségeit igazoló dokumentum benyújtására. Helyszíni szemlét – környezettanulmányt - kell végezni a rendkívüli települési támogatás iránt benyújtott kérelmek esetében, kivéve, ha két éven belül a kérelmező ugyanazon lakásán már készült környezettanulmány és időközben kérelmező körülményeiben változás nem következett be; a lakhatási kiadásokhoz nyújtott települési támogatás feltételeként előírt lakókörnyezet rendezettségének ellenőrzése céljából, valamint az ápoláshoz nyújtott települési támogatás megállapítása előtt és az ápolási kötelezettség teljesítésének ellenőrzése céljából; fellebbezés előterjesztése előtt, valamint minden olyan esetben, amikor a benyújtott igazolások és nyilatkozatok alapján a rászorultság nem állapítható meg egyértelműen.”⁷⁵⁷

„10. § (1) A lakhatási kiadásokhoz nyújtott települési támogatásra való jogosultság iránti kérelem benyújtója, vagy az ellátás jogosultja a jogosultság egyéb feltételeként köteles a lakókörnyezete rendezettségét biztosítani. A lakókörnyezet akkor minősül rendezettnek, amennyiben a kérelmező vagy jogosult

a) az általa lakott lakást vagy házat higiénikus állapotban tartja és folyamatosan biztosítja tisztán tartását és takarítását,

b) gondoskodik használatra alkalmas állapotú illembelyről, azt rendeltetészerűen használja és rendszeresen takarítja, fertőtleníti,

⁷⁵⁶ Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról valamint a pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátásokról

⁷⁵⁷ Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról valamint a pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátásokról

c) az ingatlanhoz tartozó udvart és kertet rendszeresen gondozza, gyomtalanítja, a kerítéssel kívülről határos területet, járdát tisztán tartja, és

d) a települési hulladék gyűjtésével kapcsolatban a települési hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló önkormányzati rendeletben foglaltakat, valamint a környezet védelméről szóló önkormányzati rendeletben az ingatlan tulajdonosra vonatkozó kötelezettségeket, továbbá a parlagfű és egyéb allergén gyomok visszaszorításának szabályait maradéktalanul betartja.

(2) A támogatásra való jogosultság megállapítására irányuló kérelem benyújtását, valamint a felülvizsgálati eljárás megindítását követő 15 napon belül helyszíni környeztanulmány során kell meggyőződni a lakókörnyezet rendezettségéről minden olyan esetben, ahol ez indokolt. (3) Ha a kérelmező, vagy az ellátás jogosultjának lakókörnyezete az (1) bekezdésben foglalt bármelyik feltételnek vagy feltételeknek nem felel meg, a polgármester ötnapos határidő kitűzésével felhívja a kérelmezőt, vagy az ellátás jogosultját a kifogásolt hiányosság vagy hiányosságok felszámolására, amelynek teljesítéséről helyszíni szemlén győződik meg. Amennyiben a kérelmező vagy a jogosult a feltételeknek felszólítás ellenére sem tesz eleget, a kérelmet el kell utasítani, vagy a megállapított támogatást meg kell szüntetni.

(4) Amennyiben a lakhatási támogatás iránti kérelmet a polgármester a (3) bekezdés szerinti okból elutasítja, vagy a megállapított támogatást megszünteti, ugyanazon lakásra vonatkozóan a döntés jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül a háztartás egy tagja sem nyújthat be lakhatási támogatás iránti kérelmet.⁷⁵⁸

4. Pannonhalma a 28/2017 (XI.29.) önkormányzati rendelete és a 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete

a. Tanulmányi támogatással kapcsolatos szociális rendelet

Pannonhalma város képviselő testületének 28/2017 (XI.29.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 7/2015. (II.25.) rendelet módosításáról szóló rendelet 4.§ és 5.§ - ban olvasható rendelkezések alapján az önkormányzat egy olyan plusz feltételt határoz meg, amely kifejezetten szűkíti a szociális támogatás személyi körét a „Szent Benedek Általános Iskolában és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény” tanulóira. Ez a rendelkezés így sérti az Alaptörvény X. cikkének (1) bekezdését.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Alaptörvény X. cikk (1) bekezdése alapján „Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá - a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében - a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.”

- Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés kimondja, hogy „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

„4. § A R. 21.§ (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„ Az Önkormányzat Szociális Bizottsága az iskolai tanévkezdéssel kapcsolatos kiadások enyhítése érdekében, iskolakezdési támogatásban részesíti azon Pannonhalmán lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen ott élő gyermekek szüleit, akiknek gyermeke a Szent Benedek Általános Iskolában és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben tanul. „

5. § A R. 24. § (2) bekezdés 4.) francia bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés kerül:

„ - A Szent Benedek Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben vezetője.”⁷⁵⁹

⁷⁵⁸ Ajka Város Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról valamint a pénzügyi és természetben nyújtott szociális ésgyermekjóléti ellátásokról

⁷⁵⁹ Pannonhalma város képviselő testületének 28/2017 (XI.29.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 7/2015. (II.25.) rendelet módosításáról <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed7dr0eo1dt0ee9em4cj5by2cc3cc2ce7bw0cb5i> Letöltés:2018.01.03.

b. A „*rendezett lakóköriülményeit*” szabályozó rendelet

Pannonhalma Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a már korábban kifejtett azon települések közé tartozik , ahol a Szoc. tv. –ből kivett úgynevezett „*rendezett lakóköriülményeit*” szabályozó feltételeket állapítottak meg.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése „*Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*”

- Alaptörvény II. cikk szerint „*Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.*”

- Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.*”

- Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése és a XXII. cikk A szociális biztonsághoz való jogát „*(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.*” XXII. cikk „*(1) Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. (2) Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azszal is segítik, hogy töreksszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani. (3) Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.*”

- Alaptörvény XV. cikk Az egyenlő bánásmódhoz való jogot „*(...) A törvény előtt mindenki egyenlő. (...)*”

- Alaptörvény a B) cikk (1) bekezdés A jogállamiság alkotmányos elve „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*”

- Alaptörvény a VI. cikk (1) bekezdés A magánélethez való jogot „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.*”

- 1993. évi III. törvény - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

„6. § (1) *Az Önkormányzat Szociális Bizottsága pénzbeli vagy természetbeni ellátás formájában lakhatási támogatást nyújt az arra rászoruló személyeknek.*

(2) *A lakhatási támogatásra jogosult személy köteles a lakóköriülményeit rendezetten tartására, különösen:*

a) *a lakóház körüli udvar hulladéktól (papír, műanyag stb.) mentesen tartására,*

b) *a füves területek rendszeres kaszálására,*

c) *az udvaron elhelyezett fa, építőanyag, bármely használaton kívüli berendezési tárgy, bútor, gépkocsi rendezett állapotban tartására,*

d) *az ingatlan kert részének művelésére, veteményessel való hasznosítására,*

e) *a kert rendszeres gyommentesítésére,*

f) *az ingatlan előtti közterület, járda rendszeres gyommentesítésére, télen a síkosság mentesítés megvalósítására,*

g) *az ingatlan előtti árok rendszeres kaszálására, felgyülemlett hordalék eltávolítására.*

(3) *A lakóköriülményeit rendezettségét környezettanulmány elvégzésével kell ellenőrizni, melyet a szociális ügyintéző a Pannonhalma Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Szociális Intézménye közreműködésével fogatosít.*⁷⁶⁰

⁷⁶⁰ Pannonhalma Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete

VIIPéldák a tipikus alkotmány-elleneségi típusokra valamint a formai hiányosságokra

1. *Csenyéte Község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési folyékony hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló 5/2014. (III.03.) önkormányzati rendelete*

Csenyéte Község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési folyékony hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló 5/2014. (III.03.) önkormányzati rendelete

Csenyéte esetében találunk példát az eltérő fogalomhasználat értelmezési nehézséget okoz, megtévesztő, és ezáltal sérti a jogbiztonságot. Továbbá a rendelet formai tagoltsága és szerkezeti egységei sem felelnek meg a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendeletben meghatározott jogszabály-szerkesztési előírásoknak.⁷⁶¹

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése a jogbiztonságról „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*”

- Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése értelmében „*Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.*”

- A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgt.) 45. § (6) bekezdése ad felhatalmazást: „*Felhatalmazást kap a települési önkormányzat képviselő-testülete, hogy a törvény 44/C. § (2) bekezdésében meghatározottakat rendeletben szabályozza.*”

- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényre (a továbbiakban: Hgt.)

- A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet (a továbbiakban: Jszer.) 53. § (2) bekezdése „*Eredeti jogalkotói hatáskörben megalkotni tervezett helyi önkormányzati rendelet esetében az önkormányzat eredeti jogalkotói hatáskörét megállapító rendelkezésként az Alaptörvény 32. cikke (2) bekezdését kell megjelölni.*”

- A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 8. § (2) bekezdése „*Nem lehet módosítani a jogszabály megjelölését, a rendelet bevezető részét, a hatályba lépett jogszabályi rendelkezés hatálybaléptető rendelkezését, valamint jogszabállyal - a fordítási hiba kivételével - a jogszabályban kibírdetett nemzetközi szerződés, a nemzetközi szerződéshez fűzött fenntartás, kifogás és nyilatkozat szövegét.*”

Az önkormányzati rendelet bevezető része az Alaptörvény 32. cikkére és nem a Vgt.-re, hanem Hgt.-re utal. A Jszer. 53. § (2) bekezdése értelmében az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére, mint az önkormányzat jogalkotó hatáskörét megállapító rendelkezésre akkor lehet hivatkozni, ha a képviselő-testület az önkormányzati rendeletet eredeti jogalkotói hatáskörében alkotja meg. A Jszer. 54. § (1) bekezdése határozottan meghatározza, hogy a nem eredeti jogalkotói hatáskörben megalkotandó rendelet bevezető részének mit kell tartalmaznia. Ennek nem felel meg a rendelet, mivel olyan törvényre utal, amely nem ad felhatalmazást.

„*A végrehajtási jelleggel megalkotott önkormányzati rendelet esetében a felhatalmazó jogszabály megjelölése érvényességi kellék.*”⁷⁶² A Jat. 8. § (2) bekezdése szerint nem lehet módosítani a rendelet bevezető részét, így az önkormányzat a törvénysértést egyedül a rendelet hatályon kívül helyezésével és új rendelet megalkotásával tudja megszüntetni.

A Jszer. 4. § (2) bekezdése értelmében egy jogszabályban és a végrehajtására kiadott jogszabályokban azonos szabályozási tárgyra vonatkozó különböző megfogalmazások csak akkor alkalmazhatóak, ha azok eltérő tartalmat fejeznek ki. A Vgt. szerint a közszolgáltatás tárgya a „*nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz*” begyűjtése, a rendelet azonban a „*folyékony hulladékkezelési*

⁷⁶¹ Köf.5.032/2014/3. számú határozat <http://www.kuria-birosag.hu/hu/onkugy/kof503220143-szamu-hatarozat>
Letöltés: 2018.01.03.

⁷⁶² a Kúria Önkormányzati Tanácsának a Köf.5.021/2013/4. számú

közszolgáltatás” fogalmat használja, amely tartalma szerint nem azonos a Vgt. által szabályozott közszolgáltatással.

Az eltérő fogalomhasználat értelmezési nehézséget okoz, megtévesztő, ezáltal sérti a jogbiztonságot. Ugyanis az önkormányzatok helyi rendeletalkotása csak az Alaptörvény által szabott keretek között, egyes, meghatározott területeken és a közrend, a közbiztonság, a közegészségügy és a kulturális értékek védelme érdekében tehetik meg.

A rendelet formai tagoltsága és szerkezeti egységei sem felelnek meg a Jszt.-ben meghatározott jogszabály-szerkesztési előírásoknak.

A Vgt. 45. § (6) bekezdés alapján a felhatalmazás kereteit a Vgt. 44/C. § (2) bekezdés a)-g) pontjai határozzák meg. Ezen felhatalmazásnak több szempontból sem tett eleget Csenyete Község Önkormányzatának rendelete.

Vgt. 44/C. § (2) bekezdés a)-g) pontjai:

„(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg:

- a) a közszolgáltatás tartalmát, a közszolgáltatással ellátott terület határait;
- b) a közszolgáltató megnevezését, valamint annak a működési területnek a határait, amelyen belül a közszolgáltató a közszolgáltatást rendszeresen ellátni köteles és az ártalmatlanítás céljából történő átadási helyet;
- c) a közszolgáltatás ellátásának rendjét, módját és időtartamát, a közszolgáltató és az ingatlantulajdonos ezzel összefüggő jogait és kötelezettségeit, valamint a közszolgáltatásra vonatkozó szerződés egyes tartalmi elemeit;
- d) a közszolgáltatás igénybevételére vonatkozó kötelezettséget, a közszolgáltatás igénybevételének módját és feltételeit;
- e) az ingatlantulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények és a szolgáltatás ingyenességének eseteit;
- f) az üdülőingatlanokra, az időlegesen használt és a nem használt ingatlanokra vonatkozó sajátos szabályokat;
- g) a közszolgáltatással összefüggő személyes adatok (a természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím) kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.”

Nem tartalmazza – többek között – a Vgt. szerinti közszolgáltató megnevezését, az ártalmatlanítás céljából történő átadási helyet, a közszolgáltatásra vonatkozó szerződés egyes tartalmi elemeit, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét stb. Az önkormányzati rendelet tartalmában sem felel meg a szabályozás alá vont tárgynak.⁷⁶³

„Az önkormányzati rendelet bevezetőjében pontosan meg kell jelölni, hogy az önkormányzat milyen törvényi felhatalmazás alapján alkotta meg rendeletét. Eredeti jogalkotó jogkör esetén az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésre kell utalni”⁷⁶⁴

2. Halásztelek és az állattartást szabályozó helyi rendelet

Többek között Halásztelek Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2004. (III.24.) önkormányzati rendelete az állattartásról azok a rendeletek közé tartozik, amelyek jogellenesen korlátozzák az állattartást és a meghatározott számon felüli kutyákat sintér által elviszik.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról
- Alaptörvény 32. cikkének (2) –(3) bekezdései alapján „ (2) *Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott*

⁷⁶³ Köf.5032/2014/3

⁷⁶⁴ Köf.5032/2014/3

felbatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot. (3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentéte”

A rendelet ütközik a magasabb szintű 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló kormányrendelettel.

Az 5.§ valamint a 6.§ (1) a.) pontjában megfogalmazott rendelkezést azóta hatályon kívül helyezték így azt idézni nem tudom. Azonban a 6.§ idézett rendelkezései továbbra is korlátozó, és magasabb szintű jogforrásba ütközőnek tekinthető.

„5.§

6. §(1) *Kisvárosias és településközpont vegyes övezet területén*

a.)

b.) *kedvtelésből tartott állatok tenyésztése tilos,*

c.) *több lakásos épületben lakásonként 1 eb, valamint 2 macska tartható, amennyiben a társasház alapító okirata ezt lehetővé teszi.*

(2)Családi házas övezetben az 550m²-t meg nem haladó területű ingatlanokon tartható 2 eb, 2 macska, valamint ezek egyszeri szaporulatai elválaszthatóságukig.

(3)Családi házas övezetben az 550m²-t meghaladó területű ingatlanokon a vonatkozó jogszabályok és e rendelet előírásainak betartásával valamennyi haszonállat tartható. A tartható állatszám 2 eb, 2 macska, valamint ezek szaporulatai elválaszthatóságukig.”

3. Ajka és az üzembentartó fogalma

Ajka város Önkormányzata Képviselő-testületének az 55/2005.(XII.29.) a 42/2004.(XII.15.), 16/2003. (V.28.) a 18/2004.(VI.10.) és a 24/2004. (IX.15.) rendeleteivel módosított 13/2003. (V.8.) rendelete törvényellenes.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése a jogbiztonságról *„Magyarország független, demokratikus jogállam.”*

- Az Alaptörvény 32. cikk (2) és (3) bekezdései értelmében *„Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felbatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.”* *„(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”*

- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15. §. (3) bekezdése *„közút területén vagy a közút területén kívüli közterületen létesített, illetőleg kijelölt várakozóhelyen a közút kezelője díj és pótdíj szedését rendelheti el.”*

- Az Ötv. 16. § (1) bekezdés szerint *„az önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felbatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat önkormányzati rendeletet.”*

Az Önkormányzati rendelet 2. §-a a rendelet személyi hatályát fogalmazza meg, amely szerint: *„A rendelet személyi hatálya kiterjed az 1. §-ban meghatározott fizető parkolót igénybe vevő jármű üzembentartójára. E rendelet értelmezésében üzembentartó a jármű forgalmi engedélyébe bejegyzett tulajdonos vagy üzembentartó illetve aki, a járművet egyéb jogcímen használja.”*

A rendelkezés a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) – a rendeletmegalkotásakor hatályban levő – a 15. § (4) bekezdésbe ütközik, abból adódóan, hogy eltérően határozza meg az üzembentartó fogalmát.

A Kkt. 15. § (3) bekezdése hatalmazta fel az érintett önkormányzatot parkolási díj és pótdíj szedésére, amikor kimondta, hogy „közút területén vagy a közút területén kívüli közterületen létesített, illetőleg kijelölt várakozóhelyen a közút kezelője díj és pótdíj szedését rendelheti el.”

A Kkt. 15. § (4) bekezdése szerint pedig „[a]z (1) bekezdésben, továbbá a 33/A. § szerinti használati díj vagy útdíj, valamint pótdíj megfizetéséről a gépjármű tulajdonosa (üzemben tartója) gondoskodik.”

A rendelet 2.§ szakasza az imént idézett rendelkezéssel ellentétben áll.

Ajka Város Önkormányzata a rendeletét a Kkt. 15. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján alkotta meg, amelyet a preambuluma következőképpen tartalmazza: „Ajka város Önkormányzatának Képviselő-testülete a fizető parkolási rendszer szabályozására a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15. § (3) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotja:”

Érintett jogszabályok:

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény „ 15.§ (3) „közút területén vagy a közút területén kívüli közterületen létesített, illetőleg kijelölt várakozóhelyen a közút kezelője díj és pótdíj szedését rendelheti el.”⁷⁶⁵

„2.§ Személyi hatály

A rendelet személyi hatálya kiterjed az 1.§-ban meghatározott fizető parkolót igénybevevő jármű üzembentartójára. E rendelet értelmezésében üzembentartó a jármű forgalmi engedélyébe bejegyzett tulajdonos vagy üzembentartó illetve aki, a járművet egyéb jogcímen használja.”⁷⁶⁶

C) Az AJBH egyes vizsgálati eredményei

1. A miskolci lakásrendeletek

Az érintett alapvető jogok és elvek:

A rendelethez kapcsolódó alapvető emberi jogok és elvek Magyarország Alaptörvényéből (továbbiakban: Alaptörvény):

- Magyarország Alaptörvénye I. cikkének (1), (2) és (3) bekezdése szerint:

I. cikk (1) *AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsődleges kötelessége.*

(2) *Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.*

(3) *Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*

Ebből adódóan Magyarország, mint alkotmányos jogállam elismeri alapvető emberi jogokat, melyet az állam védelme alá vesz, elidegeníthetetlennek és sérthetetlennek nyilvánít. Ezen jogokat csak kivételes esetben, törvényben meghatározott módon az arányosság és szükségesség elvének betartása mellett enged az Alaptörvény korlátozni.

⁷⁶⁵ A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény

⁷⁶⁶ Ajka város Önkormányzata Képviselő-testületének az 55/2005.(XII.29.) a 42/2004.(XII.15.), 16/2003. (V.28.) a 18/2004.(VI.10.) és a 24/2004. (IX.15.) rendeleteivel módosított 13/2003. (V.8.) rendelete

- Magyarország Alaptörvényének XV. cikke rendelkezik az emberek általános jogképességéről és a törvény előtti egyenlőségről. Kimondja, hogy az állam az alapvető jogokat bármiféle megkülönböztetés, hátrányos megkülönböztetés nélkül mindenki számára biztosítja.

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, *nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.*

Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdésében az esélyegyenlőség megteremtésének segítését és a társadalmi felzárkózás megvalósítását tűzi ki célul.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

- Magyarország Alaptörvénye XIII. cikk (1) bekezdése alapján:

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

Az Alaptörvény XIII. cikke mindenki számára lehetővé teszi a tulajdonhoz való jogot, azaz magántulajdon létesítésére és azzal való rendelkezésre irányuló alapvető emberi jogot.

- A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló – jelenleg már nem hatályos – 1959. évi IV. törvény is tartalmazott rendelkezést a személyek jogait és a tulajdont illetően. Ezek a következők:

Ptk.2. § (1) *A törvény védi a személyek vagyoni és személyhez fűződő jogait, továbbá törvényes érdekeit.*

(2) *A törvény biztosítja a személyeknek az őket megillető jogok szabad gyakorlását, e jogok társadalmi rendeltetésének megfelelően.*

Ptk.3. § (1) *A törvény védi a tulajdonnak valamennyi formáját.*

Miskolc városában az elmúlt években több olyan lakhatással, közösségi együttélés szabályozásával kapcsolatos helyi önkormányzati rendelet született, mely indokolatlanul és alapvető emberi jogokat megsértve minősít súlyosan közösséggelens, bírsággal sújtható magatartásnak. Ezek a rendeletek elsősorban a nehéz körülmények közt, mélyszegénységben élő, főként roma származású lakosság belvárosból való kiszorítását célozták meg⁷⁶⁷.

Az ezzel a céllal alkotott rendeletek meghozatala 2010 utánra tehető. Jelen tanulmányban a teljesség igénye nélkül, a legjelentősebb problémákat okozó rendeleteket vizsgálom meg.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának 25/2006. (VII. 12.) számú rendelete a lakások bérletéről módosítását a képviselő-testület 2014. május 8-án szavazta meg. A képviselő-testület a módosítás céljaként, társadalmi hatásként az avult lakótelepek felszámolásának folytatását jelölte meg.⁷⁶⁸ Ez jelöletlen utcák felszámolását jelentette, melyekben alacsony komfortfokozatú szociális bérlakásokban körülbelül 200 család otthona volt fellelhető. A rendelet módosításával az önkormányzat 2 millió forintig terjedő kompenzációt ajánlott fel azon bérlők számára, akik hajlandók felmondani alacsony komfortfokozatú, a fent említett jelöletlen utcákba, azaz avult lakótelepeken fekvő ingatlanjaik bérleti szerződését⁷⁶⁹. A problémát a módosító rendelet (3) bekezdése jelentette, mely a következőket tartalmazza: *(3) A pénzbeli térítés összegét az 5. számú melléklet határozza meg. A piaci alapon bérbeadott (korábban versenyeztetett) lakások esetében térítési díj nem fizethető. Az alacsony komfortfokozatú lakások esetében pénzbeli térítés csak akkor fizethető, ha a bérlő a város közigazgatási határán kívül vásárol lakóingatlant és arra 5 éves időtartamra elidegenítési- és terhelési tilalom*

⁷⁶⁷ Anonim közérdekű kereset a Miskolci Törvényszékhez <https://tasz.hu/files/tasz/imce/miskolc-kozerdeku-kereset-anonim.pdf> Letöltés: 2017. 11. 04.

⁷⁶⁸ Hatásvizsgálati lap a lakások bérletéről szóló 25/2006. (VII.12.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló .../...(...) önkormányzati rendelethez <http://todo.miskolc.hu/hcr/6phdoc/3330.pdf> Letöltés: 2017. 11. 06.

⁷⁶⁹EBESZ/DIEJH romákkal és színtókkal kapcsolatos ügyekért felelős kapcsolattartója: A romák lakhatási jogai Miskolcon, Jelentés a DIEJH helyszíni vizsgálatot célzó magyarországi látogatásáról 2015. június 29. –július 1., Lengyelország, Varsó 2016. április 27. <http://www.osce.org/hu/odihr/262031?download=true>

kerül bejegyzésre az önkormányzat által. Önkormányzati érdekre való tekintettel a komfortfokozatbeli korlátozásról a Városgazdálkodási, és -üzemeltetési Bizottság eltérést engedélyezhet. Ez azt jelenti tehát, hogy az alacsony komfortfokozatú bérleményre szerződő, azaz a felmérések szerint a szerényebb anyagi körülmények között élő roma családok, csak akkor jogosultak a bérleti szerződés felmondása esetén a kompenzációs díjra, amennyiben abból Miskolc város közigazgatási területén kívül eső ingatlant vásárolnak, melyet 5 éven belül el nem adhatnak. A város vezetése ezzel az intézkedéssel próbálta az elszegényedő roma lakosait arra ösztönözni, hogy a várost hosszabb időre önként elhagyják. A rendelet diszkriminatív jellege a város polgármesterének, Kriza Ákosnak a megnyilvánulásával is megerősíthető. 2014. augusztusában hangzott el tőle egy sajtóinterjúban: „Augusztus végére várhatóan százöt-százötíz ingatlanból költöznek ki a szocialisták által betelepített, alulszocializált és mondjuk ki, többségében roma családok.”⁷⁷⁰

A rendelet hatása megmutatkozott a környékbeli települések jogalkotásában is. Válaszként 9 környékbeli település, Abaújszántó, Hagony, Monok, Rudabánya, Sátoraljaújhely, Sajókaza, Szerencs, Taktaharkány és Vilyvitány vezetett be olyan rendelkezéseket, mely szerint a más településről érkező ingatlanvásárlók nem vehetnek részt a település közmunka programjában és nem részesülhetnek az önkormányzattól semmiféle szociális ellátásban.⁷⁷¹

A rendeletet végül megsemmisítésre került a Kúria által. Az indítványt Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kormányhivatal nyújtotta be a Kúriához, mivel az önkormányzat felszólítása a rendelet módosítására nem vezetett eredményre. A Kúria a rendeletet diszkriminatívnak minősítette, indokolása szerint: „a szociális helyzet alapján történő tiltott megkülönböztetés azért következik, mert egy lakásbérlettel összefüggő szabálynak nem lehet legitím célja annak ösztönzése – olyan jogviszonyok létrehozása –, hogy az alacsonyabb komfortfokozatú lakásban lakók a város közigazgatási területén kívülre költözzenek.”⁷⁷² Emellett kijelentette, hogy nem áll meg az önkormányzat azon érvelése, hogy ezen rendelet pozitív diszkriminációt tartalmaz a nem alacsony komfortfokozatú lakások bérlői számára, megállapítja továbbá, hogy „Az az ösztönző szabály, amelynek eredményeként az egyén, egyének csoportja az adott település elhagyására köteles, sértheti a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogot, a magán- a családi élet, az otthonhoz és a kapcsolattartáshoz való jogot is.”⁷⁷³ 2015 októberében, a környező települések rendeleteinek felülvizsgálata után a Kúria kimondta, hogy az önkormányzatok nem gyakorolhatnak arra irányuló nyomást lakosaikra, hogy azok a települést, illetve a környéket elhagyják. Az effajta nyomásgyakorlás jogszerűtlen és diszkriminatív.⁷⁷⁴

A miskolci rendeletek közül a második nagy port kavaró rendelet a [Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 35/2013. \(X.1.\) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről](#). Ennek a rendeletnek a témája szintén a lakhatás volt, melyben az önkormányzat közösségellenesnek nyilvánítja annak a magatartását, aki az életvitelszerű lakhatásra nem alkalmas ingatlanjában más számára lakhatást biztosítanak. Ezt a rendelet így tartalmazza: „A közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartást követ el és természetes személy esetében kettő-százezer forintig, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet

⁷⁷⁰ „Miskolcon folytatódik a nyomortelepek teljes felszámolása”, Magyar Hírlap, 2014. augusztus 21., http://magyarhirlap.hu/cikk/3086/Miskolcon_folytatodik_a_nyomortelepek_teljes_felszamolasa

⁷⁷¹ EBESZ/DIEJH romákkal és szintókkal kapcsolatos ügyekért felelős kapcsolattartója: A romák lakhatási jogai Miskolcon, Jelentés a DIEJH helyszíni vizsgálatot célzó magyarországi látogatásáról 2015. június 29. –július 1., Lengyelország, Varsó 2016. április 27. <http://www.osce.org/hu/odihr/262031?download=true>

⁷⁷²A Kúria Önkormányzati Tanácsának Határozata <http://www.kuria-birosag.hu/hu/onkugy/kof500320154-szamu-hatarozat>

⁷⁷³ Az az ösztönző szabály, amelynek eredményeként az egyén, egyének csoportja az adott település elhagyására köteles, sértheti a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogot, a magán- a családi élet, az otthonhoz és a kapcsolattartáshoz való jogot is.

⁷⁷⁴ EBESZ/DIEJH romákkal és szintókkal kapcsolatos ügyekért felelős kapcsolattartója: A romák lakhatási jogai Miskolcon, Jelentés a DIEJH helyszíni vizsgálatot célzó magyarországi látogatásáról 2015. június 29. –július 1., Lengyelország, Varsó 2016. április 27. <http://www.osce.org/hu/odihr/262031?download=true>

esetében nyolcszáz ezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható az ingatlan tulajdonosa, bérlője, az ingatlan felett más jogcímen rendelkezni jogosult, ha életvitelszerű lakhatásra nem alkalmas ingatlanban biztosít lakhatási lehetőséget más természetes személy számára.⁷⁷⁵ Életvitelszerű lakhatásra alkalmas az ingatlan a rendelet szerint, ha: „a) mely megfelel lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 91/A.§ 6. pontjában meghatározott feltételeknek, b) amelyben az ingatlanban lakó, illetve lakni kívánó személyek száma alapján az egy főre eső lakrészalapterületének mértéke eléri a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól szóló 15/1998.(IV.20.) NM rendelet 105.§ (2) bekezdésében is meghatározott hat négyzetmétert.⁷⁷⁶” Abban az esetben, ha valaki mégis ilyen ingatlanban szállásolna el valakit, a rendelet szerint több százezer forint bírsággal is sújtható, mely azért sem méltányos, mert valószínűsíthető, hogy az ilyen ingatlanok lakói nem engedhetnek maguknak más ingatlant, így a rendelet betartatása során az önkormányzat a már fennállónál is nehezebb anyagi körülmények idézne elő a szóban forgó családok számára. A rendelet a rendelkezési jog korlátozásával sérti a tulajdonhoz való alkotmányos alapjogot, illetve sérti az alapvető jogok korlátozására vonatkozó alkotmányos kereteket⁷⁷⁷. A rendelet az előző rendelethez hasonlóan ismételtelen szegényellenes, hiszen azokat rendeli büntetni, akik nem engedhetik meg maguknak az önkormányzat által meghatározott mértékű lakóingatlanban való életvitelszerű lakhatást. A Társaság a Szabadságjogokért (továbbiakban: TASZ) elnevezésű szervezet lépett fel elsőként a rendelet ellen, amikor 2013. októberében [kérte](#) a Borsod megyei Kormányhivatalt, hogy kezdeményezze a rendelet megsemmisítését⁷⁷⁸. A kormányhivatal felhívására a közgyűlés csak részben módosította a rendeletet, így 2015-ben a Kúria elé került a rendelet. A Kúria ebben az esetben megsemmisítette a rendeletet, melynek indoklásaképp megállapította, hogy a rendelet 12§-a mögött nem áll fenn semmilyen legitim cél, továbbá a rendelet megkülönböztetéshez vezet, mellyel az önkormányzat nem veszi figyelembe az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdését, amely szerint Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.⁷⁷⁹

Megállapítható, hogy Miskolc város önkormányzati rendeleteinek fő oka a szegények, kifejezetten az elszegényedett romák városból való kiszorítása, azok más településre költözésének ösztönzése. Ezek az önkormányzati rendeletek még hátrányosabb helyzetbe taszítják a már abban élőket, és ellentétesek az Alaptörvény XV. cikkével, illetve érezhető diszkriminatív jellegük a roma lakosság irányába, ezzel a társadalmi szolidaritás elősegítése helyett, erősítve a már meglévő előítéleteket.

2. Budapest és a hajléktalanrendeletek

Az érintett alapvető jogok és elvek:

- Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint *AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteltnen kell tartani. Védelmük az állam elsődendő kötelezettsége.*

Az Alaptörvény elismer bizonyos emberhez fűződő alapvető jogokat, melyek elidegeníthetetlenek, ezt mondja ki az Alaptörvény I. cikke. Ezek közé az elidegeníthetetlen alapvető emberi jogok közé tartozik a mozgás szabadságának és a tartózkodási hely szabad megválasztásának a joga, melyet az Alaptörvény XXVII. cikke a következőképpen tartalmaz:

⁷⁷⁵ <http://kuria-birosag.hu/hu/print/onkugy/kof504720162-szamu-hatarozat>

⁷⁷⁶ [Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 35/2013. \(X.1.\) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről: http://mior.hu/sites/default/files/ftp/jogszabalyok/rendeletek/352013_kozossegi_egyutteles_alapveto_szabalyairol_szolo_rendelet.pdf](http://miskolc.mior.hu/sites/default/files/ftp/jogszabalyok/rendeletek/352013_kozossegi_egyutteles_alapveto_szabalyairol_es_ezek_megszegeseinek_jogkovetkezmeyeiről) Letöltés: 2017. 11. 05.

⁷⁷⁷ Lásd: https://tasz.hu/files/tasz/imce/miskolc_kormhiv_kozellenes-final.pdf Letöltve: 2017. 11. 06.

⁷⁷⁸ <https://tasz.hu/romaprogram/miskolci-rendeletbe-foglalt-szegenyellenes-szabalyokat-kaszalt-el-ismet-kuria>

⁷⁷⁹ <http://kuria-birosag.hu/hu/print/onkugy/kof504720162-szamu-hatarozat>

- „Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.”

E szerint az országban törvényesen tartózkodó személyeknek joga van önként eldönteni, hogy hol tartózkodik, ezt a helyet mikor, merre változtatja.

- A XXII. Cikk (3) bekezdése meghatározott esetben korlátozni engedi ezt a jogot, mely a következőképp hangzik az Alaptörvényben: „Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.”

Tehát a XXII. Cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga törvénnyel vagy önkormányzati rendelettel meghatározott cél védelme érdekében korlátozhatók, méghozzá a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében jogellenessé minősíthető bizonyos helyeken az életvitelszerű közterületi tartózkodás.

-Az Alaptörvény megállapít egy jogforrási hierarchiát, melynek legalján állnak az önkormányzati rendeletek. Az erre vonatkozó rendelkezést a 32. Cikk (3) bekezdése a következőképp tartalmazza: „(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”

Országszerte több helyen, így Budapest kerületeiben is több példát találhatunk a hajléktalanokat hátrányosan megkülönböztető rendeletekre. Az egyik ilyen a ma még mindig hatályban lévő rendelet *Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2015. (III.26.) önkormányzati rendelete a közterületek rendjéről és használatáról.*

A rendelet 1§ (6) bekezdésének c, pontja szerint a koldulás: *közterületen vagy nyilvános helyen pénz vagy egyéb dolog átadására szóban, írásban vagy ráutaló magatartással történő felhívás, amennyiben a cselekmény nem minősül a magasabb szintű jogszabályokban meghatározott zaklató módon történő, illetve gyermekkel koldulásnak*⁷⁸⁰. A 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről a koldulással kapcsolatban a következőket mondja ki: „**185. §** (1) Aki gyermekkorú személy társaságában koldul, szabálysértést követ el. (2) Aki közterületen vagy nyilvános helyen, olyan módon koldul, hogy a járóelőket, illetve a nyilvános helyen jelenlévőket pénz átadása céljából leszólítja, továbbá az is, aki házról házra, illetve lakásról lakásra járva kéreget, szabálysértést követ el. (3) A szabálysértési hatóság, valamint a helyszíni bírságolásra jogosult szerv vagy személy haladéktalanul értesíti az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés tényéről, az érintett gyermek és az elkövető adatairól a gyermek lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot. (4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.”⁷⁸¹ A törvény és az önkormányzati rendelet szövegét összehasonlítva kitűnik, hogy az önkormányzati rendelet szélesebb körben, egy törvény által nem szabályozott kéregetési formát is büntetni rendel, ez írásban, illetve ráutaló magatartással való koldulás. Ezeket az eseteket nem véletlen nem rendeli büntetni a törvény. Korábban már számos önkormányzati rendeletben szerepelt e magatartás bírsággal sújtása, de minden feltárt esetben megsemmisítésre került. A „néma koldulás”, azaz a csendben, ráutaló magatartással vagy táblával történő koldulás társadalomra veszélyessége minimális, ezek semmilyen formában nem veszélyeztetik vagy sértik a közrendet, így korlátozásuk nincs összhangban az Alaptörvényben megengedett korlátozási okokkal⁷⁸². A ráutaló magatartással történő koldulás, azaz a néma koldulás olyan tágan értelmezhető, hogy az veszélyezteti a normavilágosságot, így a jogbiztonság követelményét⁷⁸³, ezzel sérti az Alaptörvény B) cikkét, melynek első bekezdése kimondja, hogy „(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”⁷⁸⁴. A nem világos meghatározás továbbá az önkormányzat számára nem kívánatos személyek

⁷⁸⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg6ed1dr0eo1dt0ee9em4cj9by8cc5bw4bw5bw2bz9h>

⁷⁸¹ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200002.TV

⁷⁸² https://tasz.hu/files/tasz/imce/AB_inditvany_vegleges_0.pdf Letöltve: 2017. 11. 09.

⁷⁸³ https://tasz.hu/files/tasz/imce/AB_nemakoldul_guberalas_0.pdf Letöltve: 2017. 11. 14.

⁷⁸⁴ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV

diszkriminációjához vezethet, mert könnyen előfordulhat, hogy e rendelkezést bizonyos személyek megbírságolása, ezzel a városból való kiszorítása, illetve élethelyzetének megnehezítése érdekében az önkormányzat önkényesen értelmezheti. E mellett a néma koldulás szabálysértéssé való nyilvánítása túllépi a 32. Cikk (2) bekezdésébe foglalt önkormányzati rendeletek alkotására való felhatalmazását, mely szerint: „*Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.*” Ezek az ellentmondások a jogforrási hierarchia rendjébe való ütközéshez vezetnek, mely kimondja, hogy önkormányzati rendelet nem lehet az Alaptörvénnyel vagy más jogszabállyal ellentétes.

Ugyanennek a rendelet egy másik rendelkezését is szükséges megvizsgálnunk, mely a rendelet 7.§ (3) bekezdésének c) pontjaként olvasható és a következőket tartalmazza: „*Tilos a közterületre kihelyezett hulladékgyűjtőket – ideérve a szemétyűjtő edényeket, valamint a szelektív hulladékgyűjtő szigeteket is – rendeltetésétől eltérően használni, felhatalmazás nélkül, jogosulatlanul elmozdítani, azokból kommunális és egyéb hulladékot kivenni.*⁷⁸⁵” Ugyanezzel vagy hasonló tartalommal számos rendelkezés került már az Alkotmánybíróság elé, melyek megsemmisítésre kerültek, illetve számos hatályban lévő rendeletben található meg a jelenben is. A „guberálás”, azaz a kommunális, illetve egyéb hulladék kivétele a hulladékgyűjtő edényből véleményem szerint egyetlen társadalomra veszélyes magatartást hordoz magában, ez pedig a szemetelés. A jogalkotó ezen magatartás tanúsítása esetén egyedül attól tarthat, hogy a guberáló számára hasznosíthatatlan hulladék a szemétyűjtő mellé kerül, és nem az illető nem teszi abba vissza. Ebben az esetben a közrend, a közegészség és a településkép védelme érdekében szankcionálható egy bizonyos magatartás, melynek a helyen megnevezése „szemetelés” lenne, hiszen a kifogásolható magatartás a hulladék gyűjtőedényen kívüli helyezésével valósul meg, nem pedig az abból történő kivétellel⁷⁸⁶. További kérdések merülnek fel bennem a következő két esetről: Egyrészt jogellenes-e a szemet elszállításával foglalkozó cég munkatársainak magatartása, amikor a heti szemétszállítási napon a szemétyűjtőből nem a géppel történő kiborítással végzik el, hanem egy esetlegesen az edénybe szorult szemeteszsákokat kézzel húznak ki abból. Illetve jogellenes, tilos-e a magatartás akkor, ha szemétyűjtőbe a hulladék behelyezésekor véletlenül beleejtett, példaképp egy ujjáról lecsúszó jegygyűrű után nyúl, és azt a szemétyűjtőből kiveszi. Így ennél a rendeletnél is kiemelendő a pontatlan megfogalmazás problémája, így a jogbiztonság és az Alaptörvény B) Cikkének a megsértése.

A fent említett aggályos esetek mellett megállapítható, hogy a jogalkotó célja egyértelműen a hajléktalanok megélhetésének és életének ellehetetlenítésére szolgál, hisz a legfőbb, gyakran az egyetlen élelemforrásuk a szemetesekben fellelhető maradékokra korlátozódik.

A TASZ Alkotmánybírósághoz írt levelében a következőkkel érvel a guberálásról szóló rendeletek megsemmisítésének indítványozásakor néhány korábbi esetben: „*a szemétkébe kidobott ingóságokon (ahogyan több hivatkozott rendelet fogalmaz „még használható dolgok”) megszűnik a korábbi tulajdonjog, még pedig a tulajdonjog megszűnésének egyik alapja az elbolyás következtében. Ennek során a tulajdonos felboly a dolog birtoklásával, azzal a szándékkal, hogy lemond annak tulajdonjogáról (derelictio). Az elbolyított dolgok gazdátlan javaknak minősülnek, amelyeken birtokbavétellel bárki tulajdont szerezhet. (a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 127.§ „Ha a dolognak nincs tulajdonosa, azon birtokbavétellel bárki tulajdonjogot szerezhet.”) A lomtalanság, illetve a szemétkébe való elhelyezés során a korábbi tulajdonos kinyilvánítja, hogy nincs szüksége már az adott dologra, felboly a dolog birtoklásával, lemond a tulajdonjogáról. Azonban az ún. guberálást szankcionáló rendeletek alkotmányos indok nélkül ellehetetlenítik a tulajdonszerzésnek ezt a Ptk-ban rögzített formáját.*⁷⁸⁷” A rendelet vizsgálatakor ugyanennek a rendelet egy harmadik megkérdőjelezhető rendelkezésére lettem figyelmes, mely a 7§ (3) bekezdésének a-

⁷⁸⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg6ed1dr0eo1dt0ee9em4cj9by8cc5bw4bw5bw2bz9h>

⁷⁸⁶ https://tasz.hu/files/tasz/imce/AB_nemakoldul_guberalas_0.pdf Letöltve: 2017. 11. 13.

⁷⁸⁷ https://tasz.hu/files/tasz/imce/AB_nemakoldul_guberalas_0.pdf Letöltve: 2017. 11. 13.

b) pontja: „a) a közterületeket életvitelszerű lakhatás céljára használni, a közterületen az életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságokat a közterületen tárolni, b) a közterületeken koldulni,” Az Alaptörvény XXII. Cikkének (3) bekezdése szerint: „Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.”, tehát önkormányzati rendelet az fent meghatározott korlátozási okokra való hivatkozással is csak a közterület bizonyos részére engedí tiltani a közterület életvitelszerű lakhatást, a közterület egészen való tiltás nem megengedett és Alaptörvényt sértő.

Ezen ellentmondásokból kifolyólag megállapíthatjuk, hogy Budapest XXI. kerületének önkormányzati rendelete a közterületek rendjéről és használatáról, mely sajnos még ma is hatályos, több szakaszával is ellentmond az Alaptörvénynek, így súlyosan jogsértőnek kell tekinteni.

3. Az ebtartás szabályozása Gomba településen

Az érintett alapvető jogok és elvek:

- Az Alaptörvény mindenkit megillető emberi jogként határozza meg a tulajdonhoz való jogot, melyet a XIII. cikk a következőképp rögzít: „(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.” Az I. Cikk szerint az alapvető jogok elidegeníthetetlenek és sérthetetlenek, melyek védelmét az állam kötelezettségei köze utalja. Továbbá kimondja, hogy alapvető jog csak más alapvető jog érvényre juttatása érdekében, csak szükséges és arányos mértékben, törvényben meghatározott módon korlátozható.

- Az Alaptörvény megállapít egy jogforrási hierarchiát, melynek legalján állnak az önkormányzati rendeletek. Az erre vonatkozó rendelkezést a 32. Cikk (3) bekezdése a következőképp tartalmazza: „(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”

Gomba Község Önkormányzat Képviselő-testületének az állattartás helyi szabályairól szóló 11/2010. (VI.25.) önkormányzati rendelete széleskörűen szabályozni kívánta mind a haszonállatok, mind a kedvtelésből tartott háziállatok tartását, mely rendelet több ponton is aggályosnak tekinthető. A sérelmezett rendelkezéseket a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5.046/2013/7. számú határozatában törvényellenesnek minősítette és azokat megsemmisítette. A rendelet eredeti szövege a megsemmisítés miatt nem hozzáférhető, így a következőkben csak azok tartalmának, és nem pontos szövegének ismertetésére kerül sor. Az önkormányzati rendelet 8.§-ának (1) bekezdése belterületi ingatlan esetében a tartható ebek és macskák számát 3 darabban határozta meg, ezen kívül 3 hónapos korukig engedélyezte a tartható 3 darab macska, illetve eb szaporulatának tartását. A 7.§ engedélyhez kötötte a meghatározott egyedszámon túli, azaz a 3 eben túli tenyésztés folytatását. Az engedély mellett továbbá kikötötte, hogy a tenyésztés 720 m²-nél nagyobb területen folytatható, és az ebtenyésztés nem sértheti a köznyugalmat. A rendelet 11.§-a az ebtenyésztés engedélyezését a polgármester hatáskörébe rendeli és meghatározza engedély beszerzésének feltételeit, a kérelem kötelező tartalmi elemeit.⁷⁸⁸

Bár az Egyes agrár tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXIII. törvény, azaz Ávtv. 49. § (6) bekezdése felhatalmazást ad az önkormányzatoknak a kedvtelésből tartott állatok tartásának a szabályozására, de ezt központilag kormányrendeletben is szabályozásra került, az ezzel kapcsolatos kormányrendeletekkel, azaz a Kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II.26.) Korm. rendelettel és A települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköréről szóló 245/1998. (XII.31.) Korm. rendelettel. Míg a második rendelet a járási hivatal vezetőjének, illetve a jegyzőnek ad felhatalmazást az állattartás korlátozására vagy megtiltására bizonyos esetekben, addig a vizsgált önkormányzati rendelet 11§-a szerint erre

⁷⁸⁸ <http://www.lb.hu/hu/onkugy/kof504620137-szamu-hatarozat>

Gomba Községben a polgármester jogosult. A 41/2010. (II.26.) Korm. rendelet értelmében pedig nem kell engedély a kedvtelésből tartott állatok, jelen esetben a macskák és az ebek tartásához és tenyésztéséhez, ezzel szemben az önkormányzati rendelet feltételt szab a tenyésztet létrehozásához és fenntartásához és bizonyos feltételek teljesüléséhez köti az állattartást is.⁷⁸⁹

Ezen ellentmondások feltárása értelmében megállapíthatjuk, hogy Gomba Község Önkormányzat Képviselő-testületének az állattartás helyi szabályairól szóló 11/2010. (VI.25.) önkormányzati rendelete nem vette figyelembe az önkormányzatra ráruházott rendeletalkotási hatáskört, így azt túllépve több felsőbb szintű jogszabállyal ellentétes, a jogforrási hierarchia rendjét és az Alaptörvény 32. Cikkének (3) bekezdését megsértve. Továbbá az önkormányzat az emberek magánéletébe belépve, a tulajdonhoz való jog korlátozásával is átlépte hatáskörét, mivel alapvető jogot az Alaptörvény értelmében csak törvénnyel, meghatározott cél elérése értelmében a szükséges és arányos módon enged korlátozni. A háziállatok tartásának korlátozása, így csak törvényben lehetséges, egyedi esetben a valamely meghatározott cél, például a szomszédjogok védelme és érvényesülése céljából korlátozható, de általános, mindenkire kiterjedő korlátozása nem szükséges és nem is lehetséges, mivel nincs az az alkotmányos cél, az az alapvető jog, melynek érvényre juttatásához ennek korlátozása és engedélyhez kötése szükséges és arányos egyaránt lehetne.

4. Lakástámogatásról és szociális ellátásról szóló rendeletek

2015. március 1-től az önkormányzatok saját hatáskörükben dönthetnek a lakhatási támogatás folyósításáról, szabályozhatják annak mértékét, módját és feltételeit, illetve rájuk hárul a támogatás egészének kifizetése is. Azzal, hogy a szabályozást teljes mértékben önkormányzati hatáskörbe utalták, fennáll a veszélye, hogy az önkormányzati önkényes szabályozások miatt rászorulók nem jutnak támogatáshoz. A továbbiakban néhány példát ismertetek a szociális támogatásokról szóló rendeletek körében, melyekben látható, hogy az önkormányzatok hogy próbálják a támogatottak körét, jogsértő feltételekkel és módon leszűkíteni.

Az érintett alapvető jogok és elvek:

- Az Alaptörvény B) Cikke kimondja, hogy „Magyarország független, demokratikus jogállam.” A ország jogállamiságából fakad a jogbiztonság követelménye.

- Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint *AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.* Tehát az állam nem csak elismeri az alapvető emberi jogokat, hanem azok megvédését feladatának, kötelességének tekinti. A (3) bekezdés szerint „*Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*” Tehát az alaptörvény az alapvető jogokat korlátozni engedi, de csak és kizárólag törvénnyel. Feltétele pedig, hogy csak a szükséges és arányos mértékben, más alkotmányos érdek védelme érdekében történhet.

- Az Alaptörvény II. cikke alapján” *Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.*”

- Alaptörvény XIX. cikk a szociális biztonsághoz való jogot és az állam arra való törekvését rögzíti. „*Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson.*”

⁷⁸⁹ <http://www.lb.hu/hu/onkugy/kof504620137-szamu-hatarozat>

Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.”

- A XXII. cikk szintén egy törekvést fejez ki, az állam arra való törekvését, hogy a méltó lakhatás feltételeit biztosítsa. „(1) Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.”

- „(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”-mondja ki a jogforrási hierarchia értelmében az Alaptörvény 32. Cikke.

Az érintett egyéb jogok és elvek:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szoctv.) 45.§ (3) szakasza szerint: „(3) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.”

a) Tiszavasvári szociális ellátásokról szóló rendelete

Tiszavasvári Város Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2016.számú, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról szóló rendelete a szociális támogatások nyújtásának módját és feltételeit a következőképp határozza meg: „4. § (1) A települési támogatást a családi segítség elvének érvényesítésével kell biztosítani. A családban életvitelszerűen együtt élő személyek életmódját, szociális helyzetét, a rászorultságot egységben kell vizsgálni. A nyújtandó támogatást úgy kell megállapítani, hogy elősegítsék a család létfenntartási és lakhatási lehetőségeit.” „13. § (1) A 8. §-ban és a 12. §-ban meghatározott települési támogatások megállapításának és folyósításának további feltétele, hogy a kérelem benyújtója, az ellátás jogosultja, lakókörnyezetének rendezettségét biztosítsa, melynek keretében köteles gondoskodni: a. Az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház előtti járdaszakasz, járda hiányában 1 méter széles területsáv, illetve, ha a járda mellett zöld sáv is van, az úttestig terjedő teljes terület, nyílt árok tisztán tartásáról, a csapadékvíz akadálytalan elfolyásának biztosításáról; b. Az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház, az előtte lévő járdaszakasz fölé (járda hiányában 1 méter széles területsáv, illetőleg ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő teljes terület fölé) kinyúló ágak, bokrok nyeséséről, gallyazásáról, a fűfélék (különös tekintettel az allergén gyomnövényekre) rendszeres kaszálásáról, valamint ezen a területen lévő növények lehullott lombjának, és egyéb növényi részeinek (pl.: gally, virág, termés) takarításáról, összegyűjtéséről, elszállításáról/elszállításáról, oly módon, hogy az érintett járdaszakasz, területsáv, illetőleg terület biztonságos közlekedésre alkalmas legyen; c. az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház állagának és rendeltetészerű használhatóságának megóvásáról a töle elvárható mértékben; d. az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház és annak udvara, kertje higiénikus állapotának megóvásáról; e. a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakásban vagy házban és az abhoz tartozó udvaron a szemét gyűjtésére és tárolására szolgáló, rendeltetés-szerűen használt, a hulladékgyűjtést végző szolgáltató által elfogadott hulladéktároló edény biztosításáról.”

A vizsgált önkormányzati rendelet a támogatás folyósításának feltételévé teszi a 13.§ szerinti módon a lakókörnyezet rendben tartását, a 4.§ szerint pedig ugyanolyan fontossággal kell figyelembe venni az életvitelszerűen együtt élők életmódját, mint a szociális helyzetük és rászorultságuk mértékét. Ezzel szemben az Alaptörvény a szociális juttatást a szociálisan nehéz helyzetben lévők számára rendeli teljesíteni, a Szoctv. pedig a szociális rászorultságon alapuló pénzügyi támogatások köze sorolja a lakhatási támogatást. A rászoruló, nehéz körülmények között élő emberek anyagi nehézségeik miatt nem biztos, hogy megengedhetik maguknak, hogy lakókörnyezetüket a rendeletben előírtak szerint ápolják, így előfordulhat, hogy a rendeletben szabott feltételekkel pont a legjobban rászorulóktól vonják meg a támogatást. További visszasságokhoz vezet, hogy bár lehet, hogy a támogatás elnyerése előtt anyagi helyzetük miatt ezek az emberek nem engedhetik meg maguknak a megfelelő állapot fenntartását, a támogatás

elnyerésével viszont lehetőséget kapnának ennek megtételére, így az önkormányzat célja, a településkép javítása, a tisztább, rendezettebb utcakép létrehozása is megvalósulna, azaz sok esetben épp ez az összeg hiányzik ahhoz, hogy a rendeletben szabott feltételeket meg tudják tartani a rászoruló lakosok. A rendelet rászorultságon kívül egyéb okokat, például az életmódot, ugyanolyan fontosnak nyilvánít és a rászorultság szempontjából irreleváns dolgokat, például a járdaszakasz tisztántartását, a lakókörnyezet ápolását tűzi feltételként. Ezekkel a feltételekkel pedig ellentmond a Szocvtv. 45.§-ba és az Alaptörvény II., XIX., XXII. Cikkébe foglalt rendelkezéseknek, melyek alapján, ha nem is az egyetlen, de a legfőbb feltételnek a rászorultságot és a szociális helyzetet kell tekinteni a lakástámogatás megítélése esetében.⁷⁹⁰

Azzal, hogy a rendeleti a meghatározott életmód folytatásához köti a támogatás folyósítását, és beleszól abba, hogy az érintett lakásban lakók milyen higiéniai és egyéb rendet tartanak otthonukban, megsérti az Alaptörvény VI. Cikkében rögzített jogokat, mely szerint: „(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”⁷⁹¹, azaz sérti a magánlakás és a magánszféra sérthetlenségének jogát. A Kúria más hasonló rendelettel kapcsolatos döntéseiben, köztük a Köf.5.051/2014/3. határozatában ezzel a feltételtűzéssel kapcsolatban kimondta, hogy: „...*az érintett önkormányzatnak nincs (...) olyan törvényi felhatalmazása, amely alapján rendeletével a szociális ellátás valamely formája igénybeviteléhez a magán-autonómia körébe aránytalanul beavatkozzon...*”⁷⁹², továbbá megállapítja azt is, hogyha a feltétel nem szociális szempontokat tükröz, akkor az önkormányzati rendeletnek nincs legitim célja.

Összegzésként megállapíthatjuk, hogy a rendeletben felsorakoztatott feltételek tartalma egyrészt a Szocvtv.-be való ütközése által törvénytörő, másrészt az Alaptörvény rendelkezésinek ellentmondó, így alaptörvénytörő is. Ezáltal meg kell állapítanunk a Tiszavasvári Város Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2016.számú, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybeviteléről, a fizetendő térítési díjakról szóló rendeletének jogsértő voltát.

b) Tapolca város lakástámogatási rendelete

A Tiszavasvári rendelethez Tapolca városának is akad a lakhatási támogatás nyújtásával kapcsolatos rendelete, melyben egészen hasonló módon kerülnek a támogatás folyósításának feltételei szabályozásra.

Tapolca Város Önkormányzat a Képviselő-testületének 3/2015. (II. 23.) önkormányzati rendelete a támogatás nyújtásával kapcsolatban a következőket mondja ki: „13. § (1) *A lakhatás költségeihez nyújtott települési támogatás egyéb feltétele, hogy a kérelem benyújtója, vagy az ellátás jogosultja lakókörnyezetének rendezettségét biztosítsa.*(2)*A lakókörnyezet rendezettségének biztosítása érdekében a kérelmező vagy jogosult köteles az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház, és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartására, az ingatlan állagának és rendeltetészerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására a szükséges intézkedéseket, munkálatokat megtenni.*(3)*Amennyiben a környezettanulmány, helyszíni szemle során megállapítható, hogy az (1) és (2) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek, a polgármester megfelelő, de legalább 5 napos határidő tűzésével a kérelmezőt, vagy a jogosultat –az elvégzendő feladatok konkrét megjelölésével –felszólítja.*(4) *Meg kell szüntetni a lakhatás költségeihez nyújtott települési támogatását annak a személynek, aki az (1) és (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek felszólítás ellenére nem tesz eleget.*”⁷⁹³

⁷⁹⁰ https://tasz.hu/files/tasz/imce/tiszavasvari_szoc_rend.pdf Letöltés: 2018. 01. 09.

⁷⁹¹ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV

⁷⁹² <http://www.lb.hu/hu/onkugy/kof505120143-szamu-hatarozat>

⁷⁹³ Tapolca Város Önkormányzat a Képviselő-testületének 3/2015. (II.23.) önkormányzati rendelete

A Tiszavasvári rendelethez hasonlóan Tapolca rendelete is feltételként szabja meg a szociális rászorultak számára juttatott támogatás folyósításához a „rendezett lakókörnyezet” fenntartását. Ennek kikötése, mint már a korábbiakban kifejtettem mind törvény, mind alaptörvény sértő.

A Kúria Köf.5.017/2015/3. határozatában is kimondja, hogy: „A Kúria már több döntésében rögzítette, hogy önkormányzati rendeletben felhatalmazás hiányában nem lehet a szociális támogatás feltételévé tenni nem szociális célú szempontokat (Köf.5.051/2012/6., Köf.5.008/2013/8., Köf.5.051/2014/3. számú határozat).⁷⁹⁴” A Kúria továbbá ezekben a határozataiban kimondta, hogyha a rendelet feltételszabása: „nem szociális szempontokat tükröz, akkor alappal vehető fel, hogy a szabályozásnak nincs legitim célja.” A rendezett lakókörnyezet pedig semmiképp sem mondható szociális szempontnak. Mint ahogy a korábbiakban már kifejtettem, a rászorulóknak sokszor pont az anyagi körülményeik miatt nincs lehetőségük a rendezett lakókörnyezet kialakítására és fenntartására, és pont azoknak az embereknek van erre lehetőségük, akik nem rászorultak, szociális helyzetük engedi a magasabb szintű rendfenntartást. A TASZ indítványában is hasonló érveléssel találkozhatunk: „Ezentúl teljesen egyértelmű, hogy a települési támogatás megvonása kifejezetten rontja annak esélyét, hogy az érintettek lakókörnyezete rendezett legyen, vagyis a szabályozás a céljával ellentétes hatást vált ki.⁷⁹⁵” Az alapvető jogok biztosának egyik ügyében az Alkotmánybírósághoz intézett indítványában pedig a következő megállapítással találkozhatunk: „Nehezen elvárható a lakás, ház higiénikus belső állapotának fenntartása az olyan háztartásokban, ahol adott esetben a közművek is hiányoznak, ahol nem áll rendelkezésre kellő jövedelem elegendő tisztítószer vásárlására. A felhatalmazás nyomán az aktív korúak ellátásának a megvonása éppen attól a minimális jövedelemtől fosztja meg a rászorulókat, amivel a helyi közösséget joggal zavaró helyzetben enyhíthetnék, így ez –amellett, hogy alkotmányosan aggályos megoldásnak tartom –éppen a „célal” ellentétes hatással jár.⁷⁹⁶”

Azonosan a tiszavasvári rendelettel, Tapolca város önkormányzati rendeletét is súlyosan alaptörvénysértőnek kell minősíteni, mert annak rendelkezései mind a Szocvtv.-be, mind az Alaptörvénybe ütköznek. Azzal, hogy a rászorultságon kívül más szempontot is figyelembe vesznek a támogatások kiosztásakor ellentétbe kerülnek a Szocvtv. elveivel és annak 45.§-ával. A rendelet továbbá ellentétes az Alaptörvény B) Cikkével, mivel önkényes szabályozása sérti a jogállamiságot. Sértik az Alaptörvény II., XIX., XXII. cikkeit, melyek elve szerint az állam kötelessége a rászorulókat segíteni és a szociális helyzetük javítása, a rendeletben kitűzött feltételekkel, melyek nem csak a rászorultságot és szociális helyzetet veszik figyelembe, hanem további ettől eltérő szempontokat is, pedig szociálisan legjobban rászorulóktól veszik el a támogatás igénybevételének lehetőségét, ezzel a rendelet a saját céljába is ütközik. Továbbá az emberi méltóságot és a magánszférát súlyosan megsérti, hogy a rendelet az emberek életmódját, higiéniáját, rendtartási szokásait befolyásolni törekszik.

c) Nógrádmegyer Község szociális ellátásokról szóló rendelete

A nógrádmegyeri rendelet az előbbiekhöz hasonlóan lakástámogatással és szociális ellátásokkal kapcsolatos rendelet, de ennek a rendeletnek az Alaptörvény ellenessége más tartalmi eleme miatt valósul meg.

Nógrádmegyer Község Önkormányzata Képviselő-testületét, hogy a szociális igazgatásról és a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 28/2013.(XII. 31.) önkormányzati rendelet 1. § (1) bekezdése szerint: „A rendelet hatálya kiterjed a Nógrádmegyer településen állandó lakóhelyel rendelkező és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, (a továbbiakban: Szt.) 3.§-ában

⁷⁹⁴ <http://www.lb.hu/hu/onkugy/kof501720153-szamu-hatarozat>

⁷⁹⁵ https://tasz.hu/files/tasz/imce/veszprem_szoc-rend-kormanyhivatal-beadvany-final.pdf Letöltve: 2018. 01. 12.

⁷⁹⁶ <http://www.ajbh.hu/documents/10180/111959/201303384Ai.pdf> Letöltve: 2018. 01. 12.

*meghatározott személyekre.*⁷⁹⁷” A rendelet személyi hatálya tehát leszűkítette a jogosultak körét a településen állandó lakóhellyel rendelkező személyekre, míg a Szocvtv. hivatkozott 3.§-a a következőket tartalmazza: „(1) E törvény hatálya - a (2) - (3) bekezdésben foglalt eltérésekkel - kiterjed a Magyarországon élő a) magyar állampolgárokra, b) bevándoroltakra és letelepedettekre, c) honatlanokra, d) a magyar hatóság által menekülteként vagy oltalmazottként elismert személyekre.”⁷⁹⁸” Tehát a törvény, amelyre a rendelet hivatkozik, jóval tágabb személyi kört ismer el, mint maga a rendelet. Míg a rendelet csak a településen állandó lakcímmel rendelkezők számára biztosítja a szociális juttatások lehetőségét, addig a törvény minden magyar állampolgárt és bizonyos külföldi állampolgárokat is jogosulttá tesz. Ez a rendeleten belüli ellentmondással sérül a jogbiztonság, az emberekben a rendelet személyi hatálya kérdéseket vethet fel, nincs pontosan tisztázva a támogatásra jogosult személyek köre, ezzel a rendelet megsérti az Alaptörvény B) cikkét, azaz a jogállamiság elvét. Az Alaptörvény 32. Cikke szerint: „(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között a) rendeletet alkot;”⁷⁹⁹” Az önkormányzatokat a szociális ellátások szabályozására a Szocvtv. 132.§ (4) bekezdése jogosítja fel. Az önkormányzatok rendeleteiket ugyanakkor a törvényben meghatározott feltételek mellett alkothatják meg, az Alaptörvény 32. cikkének (3) bekezdése pedig kimondja, hogy önkormányzati rendelet jogszabállyal nem lehet ellentétes. Ebből adódik, hogy az önkormányzatnak rendeletalkotási jogköre során sincs lehetősége a Szocvtv.-ben meghatározott személyek körét leszűkíteni. Ha ezt mégis megteszik, akkor a rendelet a Szocvtv.-vel ellentétessé válik, mivel abban az esetben, ha a támogatásra csak a településen állandó lakóhellyel rendelkezők jogosultak, és a településen egyéb módon életvitelszerűen tartózkodók már nem, akkor a hiába él valaki nehéz körülmények közt, és hiába rászoruló, ha nincs más településen sem bejelentett állandó lakcíme, kizorul a szociális ellátottak köréből és nem lesz jogosult a támogatásra, holott meglehet, hogy minden egyéb szempont teljesülne⁸⁰⁰. Ahogy az alapvető jogok biztosának jelentése arra rámutat, a rendelet a Szocvtv. egyéb más szakaszaival is ellentétes. Ilyen a Szocvtv. 4.§ (2) - (3) bekezdése mely szerint a bejelentett lakóhellyel nem rendelkező személy hajléktalannak minősül, és a 7.§ (1) bekezdésre, mely szerint: „a települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti”⁸⁰¹.”

Az alapvető jogok biztos indítványában a következőt mondta ki:” Mindezek alapján megállapítom, hogy az Ör.-ben az Önkormányzata Szocvtv. rendelkezésével ellentétesen korlátozta állandó lakosainak körére a rendelet személyi hatályát, amivel a jogállamiság elvét és a jogbiztonság követelményét is sértette, valamint az érintett személyek szociális biztonsághoz való jogával összefüggő visszasságot okozott, illetve a jogsérelem közvetlen veszélyét idézte elő.”

Összességében tehát megállapítható, hogy a rendelet azzal, hogy az állandó lakcímmel nem rendelkezőket kirekesztette a támogatottak közül törvénysértést és alaptörvénysértést követett el. Az önkormányzatnak kötelessége ugyanis ellátásban részesíteni a településen élő hajléktalan személyeket is, így a lakóhellyel nem rendelkezőket, mint a település hajléktalanjait kell tekinteni. A támogatás folyósításának ilyesfajta leszűkítése ellentmond a Szocvtv. 4.§-ával, mely a rendeletének sokkal szélesebb körben határozza meg az ellátásra jogosultak személyi körét, illetve ellentmond és sérti az Alaptörvény B) cikkét és 32. Cikkének (3) bekezdését azzal, hogy túllépi rendeletalkotási hatáskörét, ellentmond a Szocvtv.-nek, ezzel a jogbiztonságot veszélyezteti,

⁷⁹⁷ <http://www.nogradmegyer.hu/sites/default/files/szocialis-2013-egyseges-szerk.pdf> Letöltve: 2018. 01. 14.

⁷⁹⁸ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99300003.TV

⁷⁹⁹ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV

⁸⁰⁰

https://www.ajbh.hu/documents/10180/1957691/Jekent%C3%A9s+egy+%C3%B6nkorm%C3%A1nyzati+szoci%C3%A1lis+rendelet+vizsg%C3%A1lat%C3%A1r%C3%B3l+5371_2014/8370c329-ccbb-4948-b4fc-708fa2793f3a?version=1.0

⁸⁰¹ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99300003.TV

továbbá ellentétes az Alaptörvény XIX. és XXII. Cikkével, mert legitim ok hiányában rászorulóktól von el szociális támogatást.

5. Helyi adóval kapcsolatos rendeletek

A. Diszkriminatív helyi adóról szóló rendelet Alsónémediben

a. Alsónémedi nagyközség adóval kapcsolatos rendelete

Az érintett alapvető jogok és elvek:

- Az Alaptörvény XV. Cikke kimondja, hogy: „(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.” Azaz az Alaptörvény elismeri minden ember jogképességét, azon túl is minden ember jog előtti egyenlőségét, a (2) bekezdésben kihangsúlyozva a hátrányos megkülönböztetés tilalmát az ott felsorolt kiemelt tulajdonságokra és egyéb helyzetre nézve. Majd a (4) bekezdésben az ország kötelezettségeként szerepelteti az esélyegyenlőség megteremtését és a társadalmi felzárkóztatást: „(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

- A 32. Cikk iránymutatást határoz meg a jogforrási hierarchiáról, melynek (3) szakasza szerint: „(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”

Az érintett egyéb jogok és elvek:

Az Alaptörvény XV. Cikkére tekintettel az országgyűlés az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben részletezte a társadalmi felzárkóztatás, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érvényesülése érdekében hozott rendelkezéseket.

- A 2003. évi CXXV. törvény 4§-a meghatározza a törvény személyi hatályát, melynek b) pontja szerint „4. § Az egyenlő bánásmód követelményét b) a helyi és kisebbségi önkormányzatok, ezek szervei jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során (a továbbiakban együtt: jogviszony) kötelesek megtartani.”

- A törvény szerint hátrányos közvetlen megkülönböztetésnek a következő minősülnek: „8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt a) neme, b) faji hovatartozása, c) bőrszíne, d) nemzetisége, e) nemzetiséghez való tartozása, f) anyanyelve, g) fogyatékosága, h) egészségi állapota, i) vallási vagy világnézeti meggyőződése, j) politikai vagy más véleménye, k) családi állapota, l) anyasága (terhessége) vagy apasága, m) szexuális irányultsága, n) nemi identitása, o) életkora, p) társadalmi származása, q) vagyoni helyzete, r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, s) érdeképviselethez való tartozása, t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.” Ezzel a felsorolással a törvény tovább bővíti az Alaptörvény XV. cikkében található felsorolást, de láthatjuk, hogy még ez a felsorolás sem tekinthető teljesnek, mivel az Alaptörvény rendelkezéséhez hasonlóan az „egyéb helyzet” szófordulattal zárul, amiből egyértelművé válik, hogy a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek ezek a fő, de nem kizárólagos esetei.

- Majd a 9.§ a közvetett hátrányos megkülönböztetést fogalmát adja meg: „Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező

egyed személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.”

Alsónémedi nagyközségben 2016. nyarán fogadta el a képviselő-testület a település adóról szóló 8/2016. (VI.30.) rendeletet, mely a településen élel, az ott életvitelszerűen tartózkodást számos kivétellel adóztatta meg. „3. § (1) A rendelet személyi hatálya Alsónémedi közigazgatási területén lévő épületekben életvitelszerűen tartózkodó természetes személyekre, valamint a települési adó beszedésre kötelezettekre.” így határozta meg az adófizetési kötelezettséggel terhelték körét a rendelet. Adót pedig nem kell fizetniük azoknak, akikre a 4.§ rendelkezései illenek: „(2) Nem terjed ki a rendelet személyi hatálya, mint adóalany arra a természetes személyre, aki a közigazgatási területen lévő épületben annak: a) tulajdonosaként, b) hasznélvezőjeként, c) özvegyi jog jogosultjaként d) vagyongezelőjeként e) önkormányzati lakás bérlőjeként vagy f) az a)-e) pontban foglaltak hozzátartozójaként él életvitelszerűen.” Ezek kivételek elegendők voltak arra, hogy csak egy bizonyos, a településen nem kívánatos csoport legyen adóköteles. Az képviselőtestületi ülésről készült jegyzőkönyv és felvételek alapján, az ott elhangzó utalásokból pedig világossá vált, hogy ez a célcsoport az ott tartózkodó romániai roma vendégmunkások⁸⁰²köre, akik a településen bejelentés nélkül, „feketén” vállalnak munkát. A jegyzőkönyvben olvasható a polgármestertől elhangzó utalás: „Mindenki tudja, ki az a célcsoport, akikre vonatkozóan ez a rendelet készült.” Majd olvasható egy képviselő-testületi tag hozzászólása: „Ez a rendelet, még ha beválk, akkor se fogja 100%-osan megoldani ezt a helyzetet, (...) mert akinek állampolgársága, lakcíme, munkaviszonya van, és elbírja ezt a terhet, az nem 100%, hogy el fogja hagyni ezt a települést.”⁸⁰³ A jegyzőkönyvből tehát pontosan kiderül, hogy a rendelet meghozatalának célja egy, a településen nem kívánatos célcsoport településről való elűzése, mely tagjai nem feltétlenül az ország állampolgárai, és többnyire a településen lakóhellyel, illetve bejelentett munkahellyel nem rendelkeznek.

A rendelet végül nem lépett hatályba, de nem sokkal később 2017. januári hatálybalépéssel a képviselő-testület újra elfogadta, minimális, a tartalmat nem érintő változtatással. A rendelkezés az új rendeletben a következőképp szerepelt: „2. § (2) Nem terjed ki a rendelet személyi hatálya, mint adóalany arra a természetes személyre, aki a közigazgatási területen lévő épületben annak: a) tulajdonosaként, b) hasznélvezőjeként, c) özvegyi jog jogosultjaként, d) vagyongezelőjeként, e) önkormányzati lakás bérlőjeként vagy f) az a)-e) pontban foglaltak hozzátartozójaként él életvitelszerűen, valamint g) arra a természetes személyre sem, aki a közigazgatási területen lévő szállásépület lakója.” „8.§ (1) Mentés a települési adó alól a feltétel fennállásának idő tartamára az a természetes személy, aki: c. egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatott, d. teljes vagy részmunkaidős munkaviszonnyal rendelkezik”⁸⁰⁴. A rendelet az elődjéhez hasonlóan az településen életvitelszerűen való tartózkodást kívánja megadóztatni, de a személyi hatály alóli kivételek felsorolása után világossá válik, hogy ez az adókiivetés nem a település összes lakosát érintené és terhelné, csak a kivételeken keresztül meghatározott kört, amely ugyanaz a nem kívánatos célcsoport lenne, mint a korábbi rendeletnél, azaz a romániai roma vendégmunkások. A már korábban a jegyzőkönyvből idézett hozzászólásokon túl még egy dokumentum megerősíti, hogy kik is a nem kívánatos személyek a településen. Egy 2008-as, Alsónémedi XXI. századi jövőképe című tanulmány a következőket tartalmazza: „A falu legnagyobb problémája a külföldi, vagyis a román roma vendégmunkások jelenlétének megítélése (69,4%), csaknem 70-30 százalékban nagyon megosztja a véleményeket.” „A romániai roma alkalmi munkások jelenlétét 84,7%-ban minősítették gondnak a településen!”⁸⁰⁵ Ebből és a jegyzőkönyvi idézetekből már egyértelműen megállapítható, hogy a település lakosai számára a romániai romák gondot jelentettek, őket ott nem kívánatosnak tekintették és célnak tűzték ki elűzésüket a településről.

⁸⁰² https://index.hu/belfold/2016/07/28/alsonemedi_uj_ado_a_vendegmunkasok_ellen/

⁸⁰³ <https://tasz.hu/files/tasz/imce/alsonemedi-rendelet-beadvany-kormanyhivatal.pdf> Letöltve: 2018. 01. 03.

⁸⁰⁴ <https://tasz.hu/files/tasz/imce/alsonemedi-rendelet-beadvany-kormanyhivatal.pdf> Letöltve: 2018. 01. 03.

⁸⁰⁵ http://www.alsonemedi.hu/files/statics/big/alsonemedi_xxi_szazadi_jovokope.pdf Letöltve: 2018. 01. 03.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata kimondja, hogy a nem alapjogok tekintetében tett hátrányos megkülönböztetés is tekinthető alkotmányellenesnek, amennyiben azt önkényesen, alkotmányos és tárgyilagos indok nélkül teszik. Alsónémedi önkormányzati rendeletében az emberek közti különbségtétel alapjai a településen tartózkodás jogcíme és az, hogy az illető rendelkezik-e munkaviszonnyal vagy sem. Ezen szempontok alapján hasonlítanak össze két azonos helyzetben lévő csoportot. Az adókötelezettséget pedig azokra rótták ki az önkormányzat, akik a településen lakcímmel nem rendelkeztek és bejelentett munkaviszonyuk sem szerepelt a nyilvántartásban⁸⁰⁶. A rendelet személyi hatálya és az azzal kapcsolatos kivételek, tehát alkalmasak az önkormányzat céljának elérésére, arra, hogy a kivételeknek meg nem felelő szűk réteget adóztassanak meg. Az rendelet az adó mértékét napi 800 forintban határozta meg, mely a már egyébként is nehéz körülmények közt élő, lakással és munkahellyel nem rendelkező réteget sújtaná, azokat ezzel még hátrányosabb helyzetbe taszítva, ezzel ösztönözve őket arra, hogy a települést hagyják el.

A rendeletet megvizsgálva megállapítható, hogy az adóteher lényegesen nagyobb számban sújtaná a romániai vendégmunkásokat, mint a település más lakóit, így nemzetiségi hovatartozás, vagyoni- és társadalmi helyzet alapján történő követett hátrányos megkülönböztetésnek tekinthető⁸⁰⁷. Ezzel a rendelet a egyenlő bánásmód törvény rendelkezéseibe ütközik, így meg kell állapítani a rendelet törvény- és ezáltal Alaptörvény ellenességét, ugyanis az Alaptörvény 32. Cikk (3) bekezdése kimondja, hogy önkormányzati rendelet nem lehet más jogszabállyal ellentétes.

B) *Aránytalan mértékű helyi adót meghatározó rendeletek*

Az érintett alapvető jogok és elvek:

- Az Alaptörvény XXX. cikkének (1) bekezdése a következőként rendelkezik az emberek adófizetési kötelezettségével kapcsolatban: „(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.”

- Az Alaptörvény 32. cikke a helyi önkormányzatok feladatkörére vonatkozó megállapításokat tartalmaz, melynek (1) bekezdésének e, és f, pontja az önkormányzatokra nézve a következőket rögzíti: „(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat; f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik,⁸⁰⁸” Ezekből a rendelkezésekből következtethetünk az önkormányzatok gazdasági autonómiájára.

Az érintett egyéb jogszabályok és elvek:

- A Hatv. 6. § c) pontjának értelmében „az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan, valamint a törvényben meghatározott felső határokra figyelemmel kell megállapítani.” Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2016. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 93. § (2) bekezdés 1. pontja szerint: „E módosítás szerint a Hatv. 6. § c) pontjában „a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan” szövegrész hatályát veszti⁸⁰⁹” „Mivel a Módtv. nem rendelkezik a már folyamatban lévő

⁸⁰⁶ <https://tasz.hu/files/tasz/imce/alsonemedi-rendelet-beadvany-kormanyhivatal.pdf> Letöltve: 2018. 01. 03.

⁸⁰⁷ <https://tasz.hu/files/tasz/imce/alsonemedi-rendelet-beadvany-kormanyhivatal.pdf> Letöltve: 2018. 01. 03.

⁸⁰⁸ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV

⁸⁰⁹ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1600066.TV&timeshift=ffffff4&txrefrer=00000001.TXT

ügyekre való vonatkozásról, így a következőkben vizsgált rendeletekre a már hatályát veszített, de a rendeletek meghozatalakor és azok felülvizsgálatakor még hatályban lévő Hatv. 6.§ fent említett c) pontja alkalmazható.⁸¹⁰

Az önkormányzatok helyi adóki szabási lehetőségeinek kiszélesítése óta több, gyakran találkozhatunk olyan rendeletekkel, melyekben az önkormányzatok az emberek túladóztatásával próbálnak még több bevételhez jutni. A következőkben két, a telekadót aránytalanul magas összegben meghatározó helyi önkormányzati rendelet vizsgálom meg.

a. Harkány és Zalaszentiván telekadóval kapcsolatos rendeletei

Harkány Város Képviselő-testülete által alkotott a helyi adókról szóló 31/2015. (XI. 30.) számú rendelete a telekadó mértékét 5000 m²-ig 260 Ft/m²-ben, 5001-10 000 m² között 250 Ft/m²-ben, míg 10 000 m² felett 240 Ft/m²-ben határozta meg. Zalaszentiván Község Önkormányzat Képviselő-testületének a telekadóról szóló 15/2011. (XII. 2.) számú rendelete a telekadót 300 Ft/m²-ben határozta meg. Ezek az összegek mind összhangban vannak a Hatv.-ben meghatározott összegekkel, mivel a Hatv. 22.§-a a következőt mondja ki a telekadó mértékével kapcsolatban: „*a tételes adó mértéke 200 forint/nm, amely azonban a 6. § c) pontban foglalt árszínvonal változásokhoz kapcsolódó korrekciós lehetőségekre tekintettel 300 forint/nm értékre, mint adómaximumra növekedhet.*”⁸¹¹ A meghatározott összeg mértékét nézve elmondható, hogy az önkormányzatok a Hatv.-ben meghatározott maximum összeggel egyenlő, illetve annál alacsonyabb mértékű adót vetettek ki a településen. Az önkormányzatok azonban a Hatv. 6.§-ának c) pontját tévesen vették figyelembe. A törvény ezen pontja a következőket tartalmazza: „*az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherbíró képességéhez igazodóan, valamint a törvényben meghatározott felső határookra figyelemmel kell megállapítani.*”. Ez a rendelkezés nem csak az adóemelés esetére vonatkozik, hanem a településeknek a meghatározott szempontok szerinti vizsgálatok elvégése után, adott esetben az adó csökkentéséről kell határozniuk. Tehát a települési hiába van összhangban a törvény által meghatározott összegekkel, ha az nincs összhangban a lakosság anyagi helyzetével, a település ingatlanjainak értékével. A helyi önkormányzatoknak az adó mértékét a település sajátosságaira tekintettel kell meghatározniuk, a Hatv.-ben meghatározott összegeket pedig, csak mintegy végső keretet kell alkalmazniuk. Az elsődleges szempontnak mindenképpen az adóval érintett adótárgy értékének kell lennie. A Kúria több döntésében, köztük a Harkány város rendeletével kapcsolatos határozatában (Köf.5042/2016/5.) is kimondja, hogy a vagyoadó mértéke nem szakadhat el az adótárgy értékétől. Az adó mértékének megállapításakor a telekadó éves mértékét és az ingatlan értékét összhangban kell figyelembe venni.⁸¹² A Kúria Köf.5.081/2012/4. számú határozata szerint „*vagyoni típusú adók esetében azonban az adó mértéke nem vezethet az adó tárgyának elvonásához illetve azszal kapcsolatos aránytalansághoz.*”. Továbbá súlyosan aránytalanak és konfiskáló jellegűnek nyilvánítja azt az adót, mely az adótárgy forgalmi értékének nagy százalékát teszi, mert az belátható időn belül felemészti a vagyontárgyat⁸¹³. Kúria gyakorlata szerint már a telek forgalmi értékének 20 százalékát kitevő éves telekadó is súlyosan aránytalanak minősülhet⁸¹⁴. Az itt vizsgált két önkormányzati rendelet mellett, sok más rendeletről is elmondható, hogy a törvény által meghatározott maximumra figyelemmel vannak, de a településen található ingatlanok forgalmi értékét nem veszik figyelembe az adóterhet kiszabásakor, így az aránytalanul magassá válik az adókötelezettek számára. Ezekről az adókról meg kell állapítanunk, hogy nincsenek összhangban

⁸¹⁰

https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A16H5042.KOT&timeshift=ffffff4&txrefere=00000001.TXT

⁸¹¹ <http://www.kuria-birosag.hu/hu/onkugy/kof508120124-szamu-hatarozat>

⁸¹² <http://kuria-birosag.hu/hu/onkugy/kof504220165-szamu-hatarozat>

⁸¹³ <http://www.kuria-birosag.hu/hu/onkugy/kof508120124-szamu-hatarozat>

⁸¹⁴ <https://24.hu/fn/penzugy/2016/07/04/kamatostul-visszajarhat-a-helyi-ado-ha-aranytalan-vagy-diszkriminativ/>

az emberek teherbíró képességével sem, azaz az Alaptörvény XXX. cikkének (1) szakaszát sértik, miszerint: „(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.”

Az eddig leírtak mindkét rendelet vizsgálatakor megállapított tények. Zalaszentiván település rendeletének vizsgálatakor azonban felmerült a rendeletnek egy további támadható rendelkezése. A rendelet 3.§-a az adókedvezményt meghatározott mértékű iparüzési adó kifizetéséhez kötötte. A rendelet továbbá nem tett más különbséget az ingatlanok típusa közt, mint, hogy az ingatlan kül- vagy belterületen fekszik. Így egyrészt a rendelet nincs tekintettel a terület sajátosságaira. Másrészt a rendelet felülvizsgálatakor folyamatban lévő ügyben egy, a településen egyedüli ingatlan céloz, mely sem ipari jellegére, sem méretére tekintettel nem hasonlítható össze a településen található többi ingatlannal. Ebben az esetben joggal merül fel, hogy a telekadó egyetlen adóalanyt céloz, így nem normatív jellegű.

Összességében tehát megállapítható, hogy a rendeletek mind törvény, mind Alaptörvény ellenesek. A rendeletek az adómaximum meghatározásakor figyelme vették a Hatv-ben meghatározott adómaximumot, de a törvény azon rendelkezéseit, mely szerint figyelemmel kell lenni az adó mértékének megállapításakor a települési sajátosságokra, az ingatlanok forgalmi értékére és az adóalanyok teherbíró képességére, nem vették figyelembe, így meg kell állapítanunk, hogy a Hatv. 6.§-ának c) pontjával ellentétesek. Ebből következik, hogy a rendelet sérti az Alaptörvény 32. cikkének (3) bekezdését, azaz a jogforrási hierarchiát, mely szerint helyi önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes. Illetve nincs összhangba az Alaptörvény XXX. cikkével, mivel az adó mértékének megállapításakor nincs tekintettel az emberek teherbíró képességére.

6. Sáránd és Bagamér községek hulladékszállítással kapcsolatos rendeletei

Az érintett alapvető jogok és elvek:

- Az Alaptörvény rendelkezései kialakítják a jogforrások hierarchiáját. Az Alaptörvény 32. cikkének (3) bekezdése szerint: „(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.” A T) cikk (3) bekezdése szerint pedig: „Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”

- Az Alaptörvény XXI. cikke (1) bekezdése rendelkezik az egészséges környezethez való jogról. „(1) Az egészséges környezethez való jog „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”

- Az Alaptörvény B) cikke kimondja, hogy: „(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Az érintett egyéb jogszabályok és elvek:

A hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban Htv.) szerint: „41. § (1) A közszolgáltató a közszolgáltatási területen gondoskodik az önkormányzati hulladékgazdálkodási közfeladat folyamatos ellátásáról.” „42. § (1) A közszolgáltató a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében: a) az ingatlanhasználók által a közszolgáltató szállítóeszközeibe rendszeresített gyűjtőedényben gyűjtött települési hulladékot az ingatlanhasználótól összegyűjti és elszállítja (ideértve a háztartásban képződő zöldhulladék, vegyes hulladék, valamint az elkülönítetten gyűjtött hulladék összegyűjtését és elszállítását is), b)- ha e törvény felhatalmazása alapján jogszabály eltérően nem rendelkezik - a vegyes hulladék összegyűjtéséről és elszállításáról hetente legalább egy alkalommal gondoskodik, c) a lomtalanítás körébe tartozó lomhulladékot az ingatlanhasználótól összegyűjti, átveszi és elszállítja, d) az általa üzemeltetett hulladékgyűjtő ponton, hulladékgyűjtő udvaron gyűjtött vagy átvételi helyen átvett hulladékot összegyűjti és elszállítja, e) az elhagyott vagy ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladékot összegyűjti, elszállítja, gondoskodik az elhagyott vagy

ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladék kezeléséről, ha erre a települési önkormányzattal megkötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződése kiterjed, f) az a)-e) pontban meghatározott hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékot kezeli, vagy annak kezeléséről a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően hulladékkezelőnek történő átadás útján gondoskodik, g) a 37/B. § szerinti, valamint a Koordináló szerv mint vagyonelemkezelő által a részére üzemeltetésre átadott létesítményeket, eszközöket, vagyonelemeket, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett egyéb hulladékgazdálkodási létesítményt üzemelteti, és h) köteles az e törvényben foglalt előírásoknak megfelelő ügyfélszolgálatot működtetni.⁸¹⁵”

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Hvhr.) szerint: „7. § (1) A vegyes hulladék szabványos gyűjtőedényben történő gyűjtéséhez a közszolgáltatónak biztosítania kell azt, hogy az ingatlanhasználó legalább 2 különböző űrmértékű gyűjtőedény közül választhasson. (1a)² A közszolgáltató a vegyes hulladék gyűjtésére szolgáló 2 különböző űrmértékű gyűjtőedény közül - az (1c) bekezdésben meghatározott kivétellel - a) a természetes személy ingatlanhasználó részére legalább egy olyan gyűjtőedény választásának lehetőségét biztosítja, amelynek az űrmértéke a 80 liter, b) a lakóingatlant egyedül és életvitelszerűen használó természetes személy ingatlanhasználó részére legalább egy olyan gyűjtőedény választásának lehetőségét biztosítja, amelynek űrmértéke a 60 liter nem haladja meg. (1b)³ Az (1a) bekezdés b) pontja szerinti jogosultságot az ingatlanhasználó csak abban az esetben veheti igénybe, ha annak tényét, hogy a lakóingatlant egyedül és életvitelszerűen használja, a települési önkormányzat által kiadott igazolás útján a közszolgáltató részére bizonyítja. (1c)⁴ A közszolgáltató által felajánlott mindkét gyűjtőedény űrmértéke abban az esetben haladhatja meg az (1a) bekezdés szerinti űrmértéket, ha a közszolgáltató által felajánlott gyűjtőedény egyedi azonosító jellel rendelkezik, és az adott ingatlanhoz tartozó gyűjtőedény ürtésének tényét az azon elhelyezett egyedi azonosító jel alapján az ürtéskor elektronikus úton rögzíti. (2) A választási lehetőséget az ingatlanhasználó számára a közszolgáltató úgy ajánlja fel, hogy a választható gyűjtőedény űrmértéke igazodjon az érintett ingatlanon képződő hulladék mennyiségéhez, figyelembe véve a) a településen képződő vegyes és elkülönítetten gyűjtött hulladék fajlagos mennyiségét, b) az érintett ingatlant használó természetes személyek számát, valamint c) a települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről szóló miniszteri rendeletben meghatározott szállítási gyakoriságot, d)⁵ az érintett ingatlant használó természetes személy (1a) bekezdés b) pontja szerinti jogosultságát (ha van ilyen személy).⁸¹⁶”

Sáránd és Bagamér községek hulladékszállítással kapcsolatos helyi önkormányzati rendelete egy időben és azonos tartalommal lépett hatályba, így azokat a következőkben együttesen vizsgálom meg. Az önkormányzati rendeletek a következőket mondják ki: „2. § (3) A közszolgáltató köteles az ingatlanhasználó kérelmére: a) az ingatlanon képződő hulladék mennyiségének, b) az érintett ingatlant használó természetes személyek számának, c) a kapcsolódó közegészségügyi követelményekről szóló miniszteri rendeletben meghatározott szállítási gyakoriságnak, d) a lakóingatlant egyedül és életvitelszerűen használó természetes személyre vonatkozó kedvezménynek, e) az elkülönítetten gyűjtött biohulladék és egyéb szelektív hulladék mennyiségének figyelembe vételével meghatározott, megfelelő számú, a közszolgáltató szállítóeszközök rendszeresített azonosító jellel ellátott hulladékgyűjtő zsákok az ingatlanhasználó rendelkezésére bocsátani a kérelem kézhezvételétől számított 15 napon belül. (4) A jelen rendeletben meghatározott gyűjtőzsákok ellenértékét az ingatlanhasználó fizeti meg a közszolgáltató részére.⁸¹⁷”

A rendeletek a közszolgáltatást használók saját tulajdonú szemetgyűjtő edényeinek használata helyett a Monostorpályi M.F.Ü. Fejlesztési és Üzemeltetési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által biztosított 110, 80, 60 és 20 literes műanyag hulladékgyűjtő zsákok beszerzésére

⁸¹⁵ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a1200185.tv

⁸¹⁶ https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a1400385.kor

⁸¹⁷

https://www.ajbh.hu/documents/10180/2500969/K%C3%B6z%C3%B6s+jelent%C3%A9s+a+s%C3%A1r%C3%A1ndi+hullad%C3%A9kszo%C3%A1ll%C3%ADt%C3%A1si+k%C3%B6zszolg%C3%A1ltat%C3%A1sr%C3%B3l+383_2016/c5f60d84-8b0f-44ba-81c3-52c3b3e16a50?version=1.0

kötelezték a szolgáltatást igénybevevőket. Az ingatlanhasználóknak ezeket a vegyes hulladékot gyűjtő zsákokat előre meghatározott helyen és árért 3 hónapra előre kellett megvenniük. A lakosoknak lehetőségük van a településen a hulladékot szelektíven gyűjteni, melyet szintén egy előre meghatározott méretű és költségű zsákba helyezhetnek. Ennek megvásárlása a vegyes hulladék gyűjtésére szolgáló zsákok megvételével szemben, nem kötelező. Tehát a szolgáltatást igénybevevőket ezzel egy új költség terheli, a szemétyűjtő zsákok kötelező megvételének költsége, miközben a szolgáltatási díj nem változott. A településen élőkben jogosan merült fel a kérdés, hogy mi történik a hulladékkal abban az esetben, ha a vékony nejlon zsákok kiszakadnak a beljük helyezett éles szelű tárgyról. Az önkormányzati rendeletekben a következő választ találhatjuk a kérdésre: Sáránd önkormányzati rendelete: „2.§ (8) A közszolgáltató a közszolgáltatás keretében megtagadhatja a hulladék elszállítását, ha a) nem a közszolgáltató által rendszeresített gyűjtőzsákban kerül átadásra a hulladék, b) a gyűjtőzsákban nem a megfelelő hulladékfajta van, c) a hulladékgyűjtő zsák túlsúlyos vagy kiszakadt.”. Hasonlóan rendelkezik Bagamér önkormányzati rendelete: „2.§ (8) bekezdése szerint „A közszolgáltató a közszolgáltatás keretében megtagadhatja a hulladék elszállítását, ha: a) nem a közszolgáltató által rendszeresített hulladékgyűjtő zsákban kerül átadásra a hulladék, vagy b) a szállításra átadott hulladékgyűjtő zsákban a hulladékot a 4. § (2) bekezdésében³ foglaltak megszegésével behelyezték el, és azt a közszolgáltató felhívására sem tették üríthetővé, c) a hulladékgyűjtő zsákban a 4. § (1) bekezdése⁴ szerinti hulladékot behelyezték el, d) a hulladékgyűjtő zsákban a Mellékletben foglaltaknál több hulladékot behelyezték el, emiatt az túltöltött, túlsúlyos vagy kiszakad.”. Azaz abban az esetben, ha a zsákot sérülés éri és kiszakad, illetve egyéb más okokból a szolgáltató megtagadhatja a hulladék elszállítását. Ez egyrészt újabb költségeket terhel a szolgáltatás igénybevevőkére azzal, hogy új zsákot kell vásárolnia, másrészt a hulladék a következő szállításig a közvetlen közelében marad, illetve várható, hogyha ugyanolyan zsákba ugyanazt az éles szelű hulladékot behelyezik, ismételten ki fog szakadni. Már itt felmerül, hogyha a hulladék ott marad, az sérti az Alaptörvény XXI. cikkében megfogalmazott egészséges környezethez való jogot. Ezt tovább erősíti az, hogy a településen van lehetőség szelektív hulladékgyűjtésre, de annak elszállítását szintén az előre meghatározott méretű és fajtájú zsákok megvásárlásához kötik. Azzal, hogy a szelektív hulladékgyűjtő zsák megvásárlásával ismételten költség terheli az ingatlanhasználókat, az erre való ösztönzés helyett, azt éri el az önkormányzat, hogy az emberek az újabb költség elkerülése végett nem fogják szelektíven gyűjteni a hulladékot.

Az ezzel kapcsolatos jogszabályokat, azaz a Htv.-t és a Hvhr.-t megvizsgálva, láthatjuk, hogy a közszolgáltatás ellátása során a háztartási vegyes hulladék gyűjtésére szolgáló, megfelelő űrtartalmú (a törvény előírja, hogy legalább két méret közül lehessen választani) hulladékgyűjtő edények használata mellett van lehetőség hulladékgyűjtő zsákok használatára. A csak zsákba való gyűjtés és a gyűjtőedények teljes körű mellőzésére ilyen körülmények között nincs. Szintén a fent említett jogszabályokba ütközik a rendeletek 2.§-ának (8) bekezdése, mely szerint a szolgáltató megtagadhatja a hulladék elszállítását, amennyiben a zsákok elszakadnak. Az alapvető jogok biztosának és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesének közös jelentésében (AJB-383/2016. számú ügy) a következő indokolással találkozhatunk erre vonatkozólag: „... SÖr. és a BÖr. 2. § (8) bekezdésének azon rendelkezése, amely a zsákok kiszakadása esetén egyoldalúan az ingatlanhasználókat teszi felelőssé, amikor az előre megvásárolt zsákok kiszakadásának esetét a hulladék elszállítása megtagadását lehetővé tevő okként szabályozza és nem állapít meg ehhez kapcsolódóan olyan rendelkezést, amellyel biztosítaná a közszolgáltató és az ingatlanhasználó együttműködését a közszolgáltatás ellátásának folyamatosságában – figyelemmel a szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyenértékűsége követelményére is –, a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint az egészséges környezethez való joggal összefüggő visszásságot okoz.”⁸¹⁸

⁸¹⁸

https://www.ajbh.hu/documents/10180/2500969/K%C3%B6z%C3%B6s+jelent%C3%A9s+a+s%C3%A1r%C3%A1ndi+hullad%C3%A9ksz%C3%A1ll%C3%ADt%C3%A1si+k%C3%B6zszolg%C3%A1ltat%C3%A1sr%C3%B3l+383_2016/c5f60d84-8b0f-44ba-81c3-52c3b3e16a50?version=1.0

Összegzésként tehát megállapítható, hogy Sáránd és Bagamér önkormányzatok hulladék elszállítással kapcsolatos rendeletei több okból is törvény és alaptörvény-sértők. A rendeletek a Htv. és a Hvhr. rendelkezéseibe ütköznek azzal, hogy a gyűjtőedények helyett csak és kizárólag az előre meghatározott és megvásárolt zsákokban helyezhetnek el hulladékok az ingatlanhasználók, amennyiben azt elszállíttatni kívánják. Illetve azzal, hogy a szolgáltató a gyűjtőzsák kiszakadását kizárólag a szolgáltatást igénybevevő számára rója fel, abban az esetben ő a hulladékot nem köteles elszállítani, holott az ingatlanhasználó sok esetben nem is tehet a zsák kiszakadásáról, azok minőségi hibája a szolgáltatót kellene, hogy terhelje, illetve azon kívül is előfordulhatnak károk, például jeges eső, vagy állatok általi széttepcés, mely nem szabadna, hogy az ingatlanhasználó terhére legyen felróva. Azzal, hogy a szolgáltató megengedheti magának a hulladék el nem szállítását, sérül a jogbiztonság elve, mely sérti jogállamiságot, azaz az Alaptörvény B) cikkét, mely kimondja, hogy Magyarország jogállam. Továbbá azzal, hogy a rendeletek több magasabb szintű jogszabályba ütköznek, sértik az Alaptörvény 32. cikkének (3) bekezdését, mely kimondja, hogy a helyi önkormányzatok rendelete nem ütközhet más jogszabályba. Az Alaptörvény XXI. cikkével, az egészséges környezethez való joggal pedig oly módon kerülnek ellentétbe a rendeletek, hogy a rendeletek, ahelyett, hogy az embereket szelektív hulladékgyűjtésre és a környezet megóvására ösztönöznék, megnehezítik azon ingatlanhasználók helyzetét, akik ezt megtennék, illetve az általános vegyes háztartási hulladékok elszállításával kapcsolatban is nehézségeket okoznak.

VIII. A helyi önkormányzatok által hozott rendeletek megismerhetőségének problematikája

Az államháztartás önkormányzati alrendszerébe jelen pillanatban 3178 települési és 19 területi önkormányzat tartozik, amelyek az államháztartás központi alrendszerétől elkülönülve autonóm módon (önállóan) működnek. Mindezekből adódóan alaptörvényi keretek között és törvényi felhatalmazás alapján a helyi önkormányzatok többek között, autonómiát élveznek a rendeletalkotás (szabályozási autonómia), a helyi adók, a vagyongazdálkodás és a vállalkozás (gazdasági autonómia) tekintetében, valamint meghatározhatják saját szervezeti és működési rendjüket, vagy ha úgy tetszik szabályzatukat (szervezeti autonómia).

A rendszerváltást követően, 1990-ben a tanácsrendszer helyett létrejött az önkormányzati rendszer, amely a kezdetektől fogva rendkívül széles körű hatáskörrel rendelkezett, továbbá minden településnek azonos feladat- és hatásköre volt, annak ellenére, hogy méretét és lakosságát tekintve is nagyságrendi különbségek voltak az egyes települések között. Mindezek következményeképpen elsősorban a helyi önkormányzatoknál szakmai és pénzügyi problémák jelentkeztek, fokozatosan kimerültek a rendszer tartalékai, valamint nagyfokú eladósodás következett be. Ezek okán a magyar Kormány 2010-től kezdődően átfogó reformot hajtott végre a magyar önkormányzati alrendszeren, amely reform keretében sor került a feladatok újrastrukturálására és az új önkormányzati törvény (Mötv.) elfogadására.

Az államigazgatási feladatok nagy része 2013-ban a települési önkormányzatok feladatainak újradefiniálását követően elkerültek az önkormányzatoktól és az újonnan létrehozott járáshoz és a járási kormányhivatalokhoz (nem önkormányzati szint) kerültek át, így csak a szűkebb értelemben vett helyi ügyek maradtak az önkormányzatok feladat- és hatáskörében.

Az elmúlt évek – önkormányzatok tekintetében is érzékelhető – törvényi változtatásai (lásd például új önkormányzati törvényt, új közigazgatási hatósági eljárási törvényt, vagy a közigazgatási perrendtartásról szóló törvényt) magukban hordozták egyszersmind azt is, hogy az önkormányzatoknak is számos új döntést (általában rendeletet) kellett hozniuk, illetve módosítaniuk, aminek következtében óriási jogszabálytömeg keletkezett, amelyet kezelni kell.

A helyi jogszabályoknak kiemelt jelentőségük van elsősorban a helyi lakosok, másodsorban pedig az önkormányzat illetékességi területén tartózkodó valamennyi személyre (természetes és jogi személy) nézve, mivel rájuk nézve jogokat és kötelezettségeket állapít meg. Mindezekből fakadóan az érintetteknek jogukban (és kötelességükben) áll megismerniük a rájuk vonatkozó szabályokat, az önkormányzatoknak pedig (joguk és) kötelességük megismerhetővé tenni azokat. Nagyon sok alkalommal viszont ez nem is olyan egyszerű, mivel az önkormányzatok saját internetes felületükön (honlapjukon) nem vagy nem megfelelően tüntetik fel ezeket, illetve elmulasztják azt a kormányrendeletből fakadó kötelességüket miszerint feltöltsék azokat a *Nemzeti Jogszabálytár* online felületére, az *njt.hu-ra*, ezzel nem kis kellemetlenséget és anyagi károkat okozva az érintetteknek, beleértve saját magukat.

A fentebb említettekből kifolyólag a helyi rendeletek közzétételével, azon belül is a helyi önkormányzatok rendeleteinek *njt.hu-ra* való feltöltésének elmulasztásának okait és következményeit, valamint az esetleges mulasztások miatt az önkormányzatok által hozott döntések (joganyag) megismerhetőségének problémájával foglalkoztam.

Országos szinten összesen 72 db önkormányzatot vizsgáltam meg, amelyek közül 23 megyei jogú város, 23 város, 2 pedig község jogállású. Ezek kiegészülnek továbbá Budapest Főváros Önkormányzatával és a főváros valamennyi, szám szerint 23 kerületi önkormányzatával. Munkám

során az általam kiválasztott és vizsgált (helyi) önkormányzatok kiválasztása során törekedtem arra, hogy a területi szórásuk megyénként, illetve régióként is egyenletes eloszlású legyen.

Vizsgálódásom során igyekeztem olyan szempontból megközelíteni a fent nevezett probléma- és kérdéskört, próbáltam olyan döntés (rendelet) típust választani, amely valamennyi önkormányzatot érint. Mindezekből kifolyólag a már említett önkormányzatok döntései tekintetében a következő típusúakat vizsgáltam: szervezeti és működési szabályzat, helyi adók (ezen belül is az építményadó, telekadó, magánszemély kommunális adója, idegenforgalmi adó, helyi iparűzési adó, egyéb adókkal kapcsolatos rendletek), közterület nem dohányzóvá nyilvánítása, közterülethasználat és a parkolás rendje, hulladékgazdálkodás, közművelődés, valamint az egészségügyi alapellátással összefüggésben a háziorvosi (fogorvosi) körzetek kialakítása.

(Az önkormányzatokkal kapcsolatos vizsgálatot és a végső ellenőrzését (tisztázást) 2018. február 23-án készítettem el; az adatok tekintve a mintavétel ekkor zárult le véglegesen.)

Megyei jogú városok önkormányzatai

A vizsgált 23 megyei jogú város tekintetében a rendeletek közzétételével kapcsolatban igen eltérő képet kapunk. Vannak ugyanis olyan megyei jogú városok, amelyek a Nemzeti Jogszabálytárról szóló 338/2011. (XII.29.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: Kormányrendelet) szinte kifogástalanul eleget tesznek, illetve vannak igencsak problémásak is. A következőkben az általam kigondolt és a következőkben is alkalmazott kettő kategóriára osztom fel, nevezetesen a *megfelelő* és a *nem megfelelő* kategóriákra. Ezt a fajta értékelést az 2. számú mellékletben az összes megyei jogú város tekintetében az okokkal együtt feltüntettem.

A *megfelelő* kategóriába tartoznak azok az megyei jogú városok, mint például Székesfehérvár és Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzatai, amelyek a Kormányrendeletnek megfelelően a Nemzeti Jogszabálytárban egységes szöveggel teszik közzé a 2013. június 30. után kihirdetett és a lekérdezés napján hatályos önkormányzati rendeleteket, illetve a 2013. június 30. után kihirdetett önkormányzati rendeletekkel megváltoztatott önkormányzati rendeleteket is (módosító önkormányzati rendelet). Eleget tesznek továbbá a Kormányrendelet 4.§ (3) foglalt kivételének is miszerint a 2013. június 1. napját megelőzően hatályba lépett, 2013. június 30. napját követően megváltoztatott és a lekérdezés napján hatályos önkormányzati rendelet esetében a Nemzeti Jogszabálytárban a rendelet lekérdezés napján hatályos egységes szerkezetű szövegét, és lekérdezés napját követő egy időállapotát kell közölni. Mindezek felül az is megjegyzendő, hogy ezek a megyei jogú városok nagyon jó (online felülettel) „saját” honlappal rendelkeznek, ahonnan könnyen és egyszerűen tájékozódhatnak az érintettek, illetve az érdeklődők és nem zavarja őket össze a sok joganyag(változtatás), mivel – általában – csak a hatályban lévő és egységes szerkezetbe foglalt rendeletek találhatóak meg (töltik fel, illetve hagyják fenn). További elismerésre ad(hat) okot a különböző keresést segítő, könnyen kezelhető és pontos keresőprogramok, amellyel még kevesebb időbe telik megtalálni a keresett döntést. Összességében elmondható, hogy a kisebb (bagatell) hibáktól eltekintve (minthogy Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzat saját honlapján többször találkoztam vizsgálódásom során olyan rendelettel, amely nagyrészt kék színű betűkkel volt írva, holott az njt.hu-ra feltöltött változata az adott rendeletnek már fekete színű volt) ezek az önkormányzatok megfelelően működnek, legalábbis ebből a szempontból és a vizsgált szegmensben biztosan.

A *nem megfelelő* kategóriába már – ahogy utaltam is rá – a rosszabb teljesítményű megyei jogú városok önkormányzatai alkotják, mint például Dunaújváros és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatai. Azt kell mondanom, hogy a legtöbb megyei jogú város ide sorolható/tartozik, mivel a fentebb említett feltételeknek nem teljesen vagy egyáltalán nem tesznek eleget. Az esetek

döntő többségében ez abban merül ki, hogy az önkormányzatok – direkt vagy indirekt módon, de – nem töltik fel vagy nem megfelelő módon, illetve nem megfelelő formában (szerkezetben) vagy tartalommal töltik fel a hatályos rendeleteket az njt.hu-ra (például egész szakaszok kimaradnak és/vagy jogszabály-szerkesztési problémákkal van teletűzdelve a rendelet), annak ellenére, hogy rendszerint saját honlapjukon minden feltételnek megfelelően elérhetőek. Ezek különösen a helyi adókkal kapcsolatban jelent(hetnek) óriási problémát, mert nem feltétlenül tájékozódhatunk róla, hogy van-e egyáltalán, illetve hogy melyik körzetbe tartozik az érintett (például Tatabánya esetében gondot jelent, hogy két egészségügyi alapellátásról szóló rendelet van hatályban, ráadásul ezek nem egyeznek meg egymással). Azt is számos esetben tapasztaltam kutatásom során, hogy nem egyezik a saját és az njt.hu-ra feltöltött joganyagok tartalma, több időállapotban vagy esetleg több hatályos rendelet szabályozott bizonyos viszonyokat. Keresés szempontjából további problémákat jelent(het) az is, hogy a joganyagok nem a megfelelő njt.hu-s felületre (kód alá) vannak feltöltve és a keresőben a cím alapján nem lehet eligazodni. Mindezen hibák együttese és az, hogy nem egy alkalommal nem lehet az önkormányzat saját honlapján sem kiigazodni (lásd Győr Megyei Jogú Város) az érintettek nagyon nehezen vagy egyáltalán nem tudnak tájékozódni az őket érintő jogokról és kötelezettségekről, amely okán sok esetben fennáll annak a lehetősége, hogy fellépnek (jogorvoslat) az önkormányzatok és a felettük törvényességi felügyelet gyakorló kormányhivatalokkal szemben, ami az ügyterhek további gyarapodását eredményezné.

Főváros

Budapest Főváros Önkormányzata és a 23 budapesti (fővárosi) kerületi önkormányzat tekintetében a jogszabályok közzétételével kapcsolatos problémák már meglehetősen árnyaltabbak. Az önkormányzatok részletes értékelését az *1. számú melléklet* tartalmazza.

A *megfelelő* kategóriába tartozó önkormányzatok vonatkozásában, mint például Kispest vagy Újbuda Önkormányzata, nem sok újdonságot lehet megállapítani a megyei jogú városokhoz képest, mivel az említett csoportot alkotó önkormányzatok is nagyon jó saját honlappal rendelkeznek, amelyen a (hatályos) önkormányzati rendeleteket gyors és egyszerű módon lehet megtalálni, azok között könnyű kiigazodni. További pozitívum és nagyon figyelemreméltó, hogy amíg a vizsgált 23 megyei jogú város közül 15-ben találtam valamilyen jellegű hibát, addig a 23 fővárosi kerület esetében ez a szám csupán 10.

A *nem megfelelő* csoportba tartozó kerületek száma – ahogy arra következtetni lehet – 13 db és sajnos ehhez hozzátartozik még Budapest Főváros Önkormányzata is, ezzel a (kisebb-nagyobb) problémáktól szenvedő önkormányzatok száma 14-re növekedik. Nagyon sok esetben – ahogy az megyei jogú városok esetében is meglehetősen sokszor fordul elő – nem ismerhető meg a joganyag a Nemzeti Jogszabálytár (online) felületén, mivel vannak bizonyos már „régóta” hatályban lévő rendeletek, amelyekre nem vonatkozik a feltöltési kötelezettség. Alapvetően ez nem jelent problémát, viszont vannak önkormányzatok, amelyek a nem megfelelő saját honlap birtokában nem könnyítik meg az érintettek helyzetét. Jó pár fővárosi kerületi önkormányzat esetében is (például Belváros-Lipótváros vagy Pesterzsébet) visszatérő probléma, hogy nem lehet kiigazodni a rendeletek között; nem áll rendelkezésre szűrő- vagy keresőprogram sem, ami felgyorsítaná a keresést. Néhány önkormányzatnál találtam azonos tárgykört ellentétesen szabályozó, illetve egységes szerkezetet mellőző (például Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat) rendeleteket is. Mindazonáltal a legnagyobb problémát itt is az okozza, hogy bizonyos rendeletek egyáltalán nincsenek feltöltve a Nemzeti Jogszabálytár felületére, az njt.hu-ra, de olyanra is van példa, hogy az njt.hu-n már az új (hatályos) rendelet van feltöltve, míg a saját honlapon még a már a hatályát veszített.

A városi önkormányzatok

A vizsgált 23 városi önkormányzat közül 15-nél találtam valamely kisebb-nagyobb rendellenességet. Most nem szólva a megfelelő városi önkormányzatokról, csak a nem megfelelő városi önkormányzatokról és azok hibáit ismertetném. A városi önkormányzatok esetében nagyjából-egészében ugyanolyan jellegű problémák fedezhetők fel, mint a főváros és kerületei, valamint a megyei jogú városok esetében. A részletes értékelést a *3. számú melléklet* tartalmazza.

A *nem megfelelő* kategóriába ugyancsak tartoznak olyan városok, amelyek nem egységes szerkezetben töltik fel a Nemzeti Jogszabálytár online felületére a rendeleteiket, illetve saját honlapjukon sem lehet kiugazodni, hasonló problémák miatt, mivel a saját honlapon sincs (vagy csak ott nincs) egységes szerkezetbe foglalva a joganyag. Az is visszatérő problémát jelent, hogy vannak városok, mint például Fehérgyarmat vagy Nagyatád Város Önkormányzatai, amelyek csupán a módosításokat töltik fel a Nemzeti Jogszabálytár online felületére, mellőzve az egységes szerkezet követelményét, illetve az időállapotok feltüntetését. Olyan is előfordult, hogy találtam városi önkormányzatot (például Esztergom Város Önkormányzata), amelyek a feltöltési kötelezettségnek ugyan eleget tettek, de elég „furcsán” oldották meg, mivel a rendelet egy részét szkennelt formában töltötték fel. További problémát jelent az is, hogy egyszerre van hatályban több azonos tárgykört (ellentétesen/nem egységesen) szabályozó rendelet, mint például Sásd Város Önkormányzata tekintetében. Az is gyakorta előfordul problémaként, hogy rossz jogszabály-szerkesztési technikát alkalmaz a jogalkotó a rendelet alkotásakor, vagy azok hivatalos online felületre való feltöltésekor (lásd például Szentés Város Önkormányzata). Visszaulva az időállapotok kérdésre, lehet, hogy a feltöltő hibája, lehet hogy magáé a hivatalos felületé, de előfordult, hogy a már hatályon kívül helyezett rendeleteket hatályosként tüntette fel, mint például Oroszlány Város Önkormányzata esetében. A legerthetlenebb hibát mégis a feltöltés során, a „feltöltési mód” különböző megoldásai jelentik, jelesül, hogy vannak önkormányzatok, amelyek úgy oldják meg a feltöltést, hogy nem a rendelet szövege, hanem valami elgépelés, vagy egy „útmutató” jellegű gondolat irányít rá a mellékletekre, ami már a rendes rendeletszöveget tartalmazza (lásd például Siófok Város Önkormányzata esetében).

A községi önkormányzatok

A községek önkormányzatainak vizsgálatát, a munkám során vizsgált nagyobb települések önkormányzataival szemben kénytelen voltam háttérbe szorítani, mivel a legtöbb község – méretéből és a kapacitásából adódóan – nem rendelkezik saját honlappal. Ebből kifolyólag – mivel sok esetben nincs összehasonlítási alap – csak az njt.hu-ra feltöltött joganyagot tudtam megvizsgálni, és azt kell mondanom, hogy a vizsgált anyagok alapvetően tartalmilag és formailag is rendben vannak.

Míndezekből kiindulva a következő problémák merülhetnek fel ehhez kapcsolódóan. Először is, amely települések (helyi önkormányzatok) csak a „hivatalos” felületet (Nemzeti Jogszabálytár) használják, velük szemben keletkezhet a rendeletek megismerésére irányuló (valós) igény, elég csak arra gondolnunk, hogy egy alapvető karbantartási munka alatt a honlap adott esetben nem elérhető. Ez számos esetben a nagyobb települések önkormányzatainál is problémát okozhat. Másodsorban, a feladatokat és a tájékozódást – mivel a mai világot az elektronikus eszközök és az internet veszi körül – az érintettek részéről is jogos elvárás lehet, hogy gyorsan és biztos forrásból tájékozódhasson, akkor is, amikor a hivatalos felület nem elérhető (kiegészítő jelleg).

Összegzés

A vizsgálat lezárásaképpen szeretném összegezni vizsgálataimat, ismertetni tapasztalataimat, elmondani következtetéseimet. Ezt három nagyobb csoportra bontva teszem meg.

- Az első csoportba tartoznak a szorosan a *helyi rendeletek közzétételével* kapcsolatos problémák.

- A második csoportot a *njt.hu-ra való feltöltéshez* fűződő mulasztások teszik ki, illetve annak okai és következményei alkotják még.
- Végezetül a harmadik csoportba tartoznak magával a *megismerhetőséggel* kapcsolatos eredmények.

1/ A *helyi rendeletek közzétételével* kapcsolatban a vizsgált 72 darab helyi önkormányzat tekintetében számos esetben találtam valamely fajta (ehhez kapcsolódó) hibát. A következőkben számos felmerülő probléma közül (átfogó jelleggel) ezeket ismertetném.

a) A legszembeötlőbb problémát talán az okozza, hogy a rendeleteknek számos (önkormányzatok által az SZMSZ-ükben rögzített) „hivatalos” kihirdetési módja van. Ebből kifolyólag több önkormányzatok által preferált kihirdetési megoldással találkozhatunk, amelyeket a következőképpen csoportosíthatunk.

Először is vannak azok a (számukat tekintve) túlsúlyban lévő önkormányzatok, amelyek a saját (helyi) honlapjukat fenntartják, mint „hivatalos” kihirdetési módot és emellett tesznek eleget a Nemzeti Jogszabálytárról szóló Korm. rendelet által támasztott követelményeknek. Fontos megjegyezni, hogy ezeknél a kihirdetési módoknál van a legnagyobb lehetőség a hibázásra, mivel a saját honlapot és külön az *njt.hu* felületét is egységesen (koherensen) kell vezetni.

Másodszor vannak azok az önkormányzatok, amelyek „hivatalos” kihirdetési módként fenntartják a saját honlapjaikat, de csak azért, hogy az érintetteknek (érdeklődőknek) megkönnyítsék a tájékozódást. Ugyanis a saját (helyi) honlapjukon csupán egy a rendeletekhez kapcsolódó menüpont megnyitásával, juthatnak el arra az oldalra, ahol megtalálható az az (elérési) link, amelyre ha rákattintanak, a „hivatalos” (kihirdetési módot magába foglaló) honlap (például Wolters Kluwer-hez tartozó rendelettár) nyílik meg a vonatkozó önkormányzati rendeletekkel. Emellett ezek az önkormányzatok is feltölt(et)ik a rendeleteiket a *njt.hu-ra*, viszont mivel „hivatásosok” végzik ezt a munkát „helyettük” kevesebb hibával találkozhatunk.

Végezetül vannak azok az önkormányzatok, amelyek (az SZMSZ-ük módosításával) egyedüli kihirdetési módként a Nemzeti Jogszabálytár online felületére való feltöltést választották. Ez több szempontból is aggályosnak mondható. Ugyanis, az egyszerű állampolgár először is magára a településre keres rá az interneten, a település honlapján próbál tájékozódni, és amennyiben nem találja meg a keresett jogszabályokat, lehet, hogy más nem megbízható forrásból fog tájékozódni. További problémát jelent, hogy amennyiben van is olyan link, amely átirányít az *njt.hu* felületére, nem biztos, hogy éppen elérhető, mivel bármikor adódhat úgy, hogy egy karbantartás során próbálják megnyitni az oldalt. Ráadásul előfordulhat az is, hogy nem a megfelelő kód alatt helyezkedik a keresett dokumentum (ilyen velem is előfordult), így megnehezedik a keresés, ha valaki nem tudja mire vonatkozik a rendelet, vagy hogy hol és hogyan érdemes keresni a Nemzeti Jogszabálytár felületén. Ezek miatt indokoltnak tartom, hogy legyen legalább kettő hivatalos kihirdetési mód; felület ahol az érintettek (ha az egyik nem is elérhető, a másikon) mindenképpen tájékozódhatnak.

b) Nem tévedhetek nagyot, ha azt mondom, hogy a második legnagyobb problémakört a már feltöltött joganyagok közötti eltérések jelentik. Fontos hangsúlyozni, hogy a több kihirdetési mód egyik „háttulütője” talán pont az, hogy több irányba kell megfelelni. Ugyanis – ahogy a mellékletekből is kitér – rengeteg az olyan önkormányzat, amelynek a „hivatalos” kihirdetési módja nyomán közzétett és feltöltött anyagok nem egyeznek meg az *njt.hu-ra* feltöltött rendeletekkel. Ez számos okra visszavezethető, mint például a felelős személy mulasztása vagy apróbb technikai malőrök, viszont rengeteg bosszúságot és anyagi kockázatot rejt magában, elég csak a helyi adókkal kapcsolatos rendeletekre gondolnunk. Ha már csak egy kicsi eltérés van az adó mértékét illetően, hosszúra nyúló eljárásokra számíthatunk, nem beszélve az emberek

bizalmának elvesztését és a jogbiztonság csorbulását. Megjegyzem, ezt a helyzetet – véleményem szerint – csak tüzetes ellenőrzésekkel és fokozott odafigyeléssel lehet orvosolni.

c) Végezetül ehhez a témakörhöz kapcsolódóan fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy vannak olyan önkormányzatok (a mellékletben jeleztem is ezeket), amelyek nagyon „érdekes” jogszabály-szerkesztési technikákat alkalmaznak. Ezeket az eseteket is ajánlom kivizsgálásra.

2/ Kétség kívül a legnagyobb problémák forrását a rendeletek – az általam a második csoportban tárgyalt – *njt.hu-ra való feltöltéséhez* fűződő mulasztásai jelentik. Jelen részben ezeknek az okait és (lehetséges) következményeit ismertetem.

a) Általános problémát jelent, hogy az önkormányzatok (egy adott tárgykörben) például csak a módosító rendeleteiket töltik fel az *njt.hu-ra*, ezzel ellehetetlenítik az érintetteket a tájékozódástól. Ehhez kapcsolódóan, viszont meg kell jegyezni, hogy vannak önkormányzatok, amelyek saját (helyi) honlapjukon rendszeren egységes szerkezetben tüntetik fel rendeleteiket, azonban ezt a Nemzeti Jogszabálytár online felületén (következtesen) elmulasztják (nem beszélve az időállapotok feltüntetéséről). Ezeket a hiányosságokat mihamarabb pótolni szükséges.

b) További problémát jelent még (az egységes szerkezet hiányán túl) az is, hogy nem minden esetben van feltöltve a hatályos rendelet. Előfordult olyan eset is, amikor már hatályon kívül lévő önkormányzati rendelet volt csak elérhető a számomra a Nemzeti Jogszabálytár oldalán, de hosszú keresést követően az önkormányzat saját (helyi) oldalán megtaláltam a hatályos rendeletet. Ez tipikusan feltöltési mulasztást jelent csupán nem pedig szakmai hiányosságokat.

c) Ehhez a téma-, illetve problémakörhöz kapcsolódóan az egyik legtipikusabb hiba a „félresikerült” feltöltés jelenti. A mellékletekből jól kitűnik, hogy számos esetben maga a helyi jogalkotó sem tudja, mit is kezdjen ezzel a feladattal. Jellegzetes probléma, hogy a már kész rendeleteket rosszul töltik fel az *njt.hu* felületére, például: szkennelt alakban töltik fel a rendelet egyes részeit, vagy nem látható a rendelet megnyitását követően magának a rendelet szövege, hanem betűk összevisszája vagy egy „irányító mondat alatt, a mellékletet megnyitva olvashatjuk csak el azt. Mivel ezek viszonylag apróbb hibák, de annál inkább szembeötlőbb hibák mihamarabbi kijavításukat javaslom.

3/ Az utolsó vizsgált csoportba magának a *megismerhetőségnek*, az azzal kapcsolatos problémakörök és abból levonható következtetések (eredményei) tartoznak. A rendeletek megismerhetősége esszenciális eleme egy jogállamnak. Ugyanis, ha egy jogszabály tartalma egyáltalán nem vagy csak nagyon nehezen ismerhető meg, akkor nem éri el az abban foglalt célt. Ennek a célnak, vagy ha úgy tetszik, hatásnak az elérése érdekében olyan felületet kell biztosítaniuk a szóban forgó (és vizsgált) önkormányzatoknak, amelyen keresztül az érintettek gyorsan és egyszerűen tájékozódhatnak, és a tartalom, amit megnéznek teljességgel hiteles. A kézenfekvő kérdés tehát az, hogy milyen is az a felület, amellyel ez a feltétel teljesíthető. Magától értetődő, hogy ennek a problémának az (egyik) megoldási kulcsa – a felgyorsult világban – az internet jelenti. A Kormány nyilvánvalóan helyesen nyitott ehhez a megoldási formához, azonban még mindig vannak „vakfoltjai” a rendszernek.

a) Szerintem az egyik legnagyobb problémát az jelenti, hogy a Nemzeti Jogszabálytár online felületére nem kötelező az összes rendeletet feltölteni, mivel az erre vonatkozó Korm. rendelet nem teszi azt kötelezővé. Számos esetben talákoztam olyan rendelettípusokkal, amelyek több évvel a Korm. rendelet megszületése előtt már hatályba léptek, és azóta sem változtatták meg őket, vagy a módosítások még nem csúsztak bele a feltöltési kötelezettséget fakasztó rendelkezésekbe. Mindezekből kifolyólag rengeteg rendeletet egyszerűen nem lehet elérni az

njt.hu-n. Ez csak abban az esetben jelenthet problémákat, ha az érintettek csak erről a felületről tájékozódhatnak, de az mindenképpen elmondható, hogy rontja az „összképét” és adott esetben a társadalmi megítélését ennek az online rendszernek.

A Nemzeti Jogszabálytár pozitívumként viszont ki kell emelnem a viszonylag egyszerű és komplex keresőrendszert, amely számos esetben megkönnyítette számomra a kutatást, és amely mintaként szolgálhatna számos önkormányzat számára.

b) Kézenfekvő az a kérdés, hogy milyen is a jó saját (helyi) honlap, ugyanis számos vizsgált önkormányzat honlapját követően nem tudnám megmondani melyik az, amelyik minden szempontból kifogástalannak bizonyult. Nagyon sok olyan helyi honlap működik, amelyen egyszerűen képtelen kiigazodni. Ez több szempontból is aggályos a megismerhetőség szempontjából.

Sok esetben önmagában a honlapon is nehéz kiigazodni, vagy megtalálni a rendeletek fellelhetőségi helyét, annak ellenére, hogy az önkormányzatok, honlapjuk felépítését illetően nagyjából azonos sémát követnek az egész országban. További problémát jelent(het), hogy ha valaki meg is találja a rendeletek „helyét” a honlapon, azonban ezzel még nincs vége a keresgélésnek. Ugyanis számos önkormányzat mellőzi a keresést megkönnyítő (kereső)programok használatát, így van ahol órákba telik mire megtalálja az ember a keresett rendeletet. Ez különösen akkor jelent óriási problémát, amikor az önkormányzat honlapján „ömlesztve” vannak feltöltve a rendeletek és más jellegű joganyagok (például határozatok). Olykor találkozni olyan önkormányzatokkal is, amelyek a rendeleteket csoportokba rendezve próbálják megkönnyíteni a keresést, azonban az azonos témakörbe tartozó rendeleteket azonos csoportokba történő rendezése sem garancia semmire, mivel van úgy, hogy a rendeletek rossz hely alatt vannak feltüntetve, így „tévútra” vihetik a kereső személyt.

Az előbb felsorolt hibák és problémák inverzéből kiindulva viszont megkaphatjuk a (szerintem) megfelelő helyi honlap jellemzőit: egyszerű, áttekinthető, és tartalmaz egy keresést könnyítő rendszert/programot. Jóllehet egy átfogó szabályozással egységesíteni kellene az önkormányzatok saját (helyi) oldalait, amelyek hivatalos kihirdetési módként is funkcionálnak, a tájékozódást (megismerhetőséget) megkönnyítendő.

1. Melléklet – Főváros

Vizsgált (helyi) önkormányzat – Főváros	Minősítés	Probléma fennállása esetén a probléma oka(i) (az egyszerűség érdekében a Nemzeti Jogszabálytár által használt kódokat használom a jelölésekkor)
1. Budapest Főváros Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Wolters Kluwer-es felületet használ (saját honlap alatt). - A1 – a saját honlap alatt, szinte lehetetlen megtalálni - H1 – nincs feltöltve az njt.hu-ra
2. Budapest Főváros I. Kerületi Önkormányzata (Budavári Önkormányzat)	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Nem minden rendelet egyezik a saját, illetve az njt.hu-ra feltöltött verziók alapján. - A1 – fel van töltve, azonban nehéz megtalálni (csak a pontos rendeletszám alapján lehetséges) és nem is a hatályos verzió - C1 – fel van töltve, azonban nehéz megtalálni (csak a pontos rendeletszám alapján lehetséges) és nem is a hatályos verzió - E0-5 – fel van töltve, azonban nehéz megtalálni
3. Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Nagyon nehéz a saját honlapon megtalálni a hatályos rendeleteket; rettentő rossz keresőrendszerrel rendelkeznek. - H1 – a közművelődéssel kapcsolatos rendeletek nem egyeznek meg egymással; a saját, illetve az njt.hu-ra feltöltött joganyag nem ugyanaz
4. Budapest Főváros III. Kerületi Önkormányzata (Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat)	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A saját honlapon megtalálni bármely rendeletet borzasztó bonyolult. - A1 – a saját honlapon csak a módosító rendeletek vannak feltöltve, hiányzik az egységes szerkezetbe foglalt változat (az njt.hu-n minden rendben van vele) - C1 – hasonló az előzőhöz - E0-5 – hasonló, plusz az njt.hu-ra feltöltött anyag betűméret hibáktól szenved (egyik normál a másik 5-ször akkora)
5. Budapest Főváros IV. Kerületi Önkormányzata (Újpest Önkormányzat)	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – az njt.hu-ra már az új rendeleti forma van feltöltve, míg a saját honlapon az eggyel korábbi verzió (csak ezt az egy hibát találtam!)

6. Budapest Főváros V. Kerületi Önkormányzata (Belváros-Lipótváros Önkormányzat)	nem megfelelő	- Nagyon nehéz kikeresni a megfelelő rendeletet, nagyon rossz a keresőprogram. - C1 – a saját honlapról hiányzik rendelet, amely az njt.hu-ra fel van töltve - E0-5 – nincs feltöltve az építményadó hatályos változata, csak a módosító rendelkezések
7. Budapest Főváros VI. Kerületi Önkormányzata (Terézváros Önkormányzat)	nem megfelelő	- Figyelemre méltó a tematikus csoportosítás (a saját honlapon). - H1 – nincs feltöltve az njt.hu-ra
8. Budapest Főváros VII. Kerületi Önkormányzata (Erzsébetváros Önkormányzat)	nem megfelelő	- E0-5 – a telekadóról szóló rendelet nincs egységes szerkezetben feltöltve (nem megismerhető)
9. Budapest Főváros VIII. Kerületi Önkormányzata (Józsefváros Önkormányzat)	megfelelő	- C1 – kicsit nehéz megtalálni az njt.hu-n, de rendben van
10. Budapest Főváros IX. Kerületi Önkormányzata (Ferencváros Önkormányzat)	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
11. Budapest Főváros X. Kerületi Önkormányzata (Kőbánya Önkormányzat)	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
12. Budapest Főváros XI. Kerületi Önkormányzata (Újbuda Önkormányzat)	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
13. Budapest Főváros XII. Kerületi Önkormányzata (Hegyvidéki Önkormányzat)	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
14. Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzata	megfelelő	- A honlapon megnyitott dokumentumok (rendeletek) a Wolters Kluwer honlapját, hozzák fel, tehát végső soron ezt a felületet használják (pl. szervezeti és működési szabályzat), illetve van, hogy nem (pl. az egészségügyi alapellátás körzeteinek tekintetében).
15. Budapest Főváros XIV. Kerületi	megfelelő	- C1 – minden ok, csak az njt.hu-ra feltöltött anyagban a betűk

Önkormányzata (Zugló Önkormányzat)		nagyon nagyok, a szöveg másik jelentős részéhez képest.
16. Budapest Főváros XV. Kerületi Önkormányzata (Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata)	megfelelő	- Njt.hu-s felületet használ csak.
17. Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzata	megfelelő	- Wolters Kluwer-es felületet használ saját honlapként.
18. Budapest Főváros XVII. Kerületi Önkormányzata (Rákosmente Önkormányzat)	megfelelő	- A feltöltött rendeletek között alig lehet megtalálni valamit, mivel nincs hozzá külön keresőprogram.
19. Budapest Főváros XVIII. Kerületi Önkormányzata (Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat)	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
20. Budapest Főváros XIX. Kerületi Önkormányzata (Kispest Önkormányzat)	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
21. Budapest Főváros XX. Kerületi Önkormányzata (Pesterzsébet Önkormányzat)	nem megfelelő	- Nagyon nehezen lehet megtalálni a saját oldalon a rendeleteket. - C1 – nincs fent njt.hu-n egységes szerkezetben, nem lehet megismerni a joganyagot - E0-5 – nincs feltöltve sem az építmény, sem pedig a telekadóról szóló rendelet egységes szerkezetben, csak a módosítások találhatóak meg - H1 – ugyanaz, mint a helyi adók esetében
22. Budapest Főváros XXI. Kerületi Önkormányzata (Csepel Önkormányzat)	nem megfelelő	- Több lehetőséget kínál fel a honlap a rendeletek csoportosítása tekintetében. - E0-5 – az njt.hu-n két (egymással ellentétes) helyi adókról szóló rendelet van hatályban, egyébként minden ok - H1 – a saját honlapon nem találtam, de hasonló a helyzet, mint a helyi adók esetében
23. Budapest Főváros XXII. Kerületi Önkormányzata	megfelelő	- Njt.hu-s felületet használ csak.

(Budafok-Tétény Önkormányzat)		
24. Budapest Főváros XXIII. Kerületi Önkormányzata (Soroksár Önkormányzat)	megfelelő	- Jobb az njt.hu-n tájékozódni, mert az évek szerint csoportosított rendeleteket (kereső hiányában) nehéz nagyon megtalálni.

2. Melléklet – Megyei jogú városok

Vizsgált (helyi) önkormányzat – Megyei jogú városok	Minősítés	Probléma fennállása esetén a probléma oka(i) (az egyszerűség érdekében a Nemzeti Jogszabálytár által használt kódokat használom a jelölésekkor)
25. Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – nincs feltöltve az njt.hu-ra, viszont a saját honlapon minden rendben - C1 – minden rendben, bár a saját honlapon nehéz megtalálni
26. Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Nincs a saját honlapon rendelet feltöltve, a link rögtön átirányít az njt.hu-ra.
27. Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Nagyon rossz a saját honlapon lévő kereső, elsőre nem lehet kb. semmit megtalálni. - A1 – nincs feltöltve a hatályos joganyag, viszont a honlapon megtalálható - C1 – az njt.hu-n minden rendben, azonban a saját honlapon csak a legutóbbi módosítás van feltöltve - E0-E5 – kettő építményadóról szóló rendelet van hatályban egyszerre, továbbá nem egyezik meg sem a saját honlapon és az njt.hu-n található joganyagok a helyi iparűzési és az idegenforgalmi adó tekintetében sem - G5 – az njt.hu-n nem hatályosként van feltüntetve azonban a saját honlapon ez nincs - H1 – nincs feltöltve az njt.hu-ra
28. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A saját oldalon szinte képtelenség gyorsan és eredményesen megtalálni a rendeleteket, továbbá nincs keresőprogram sem, ami megkönnyítené ezt a folyamatot. - C1 – nincs feltöltve az njt.hu-ra
29. Érd Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – nincs fent a hatályos rendelet az njt.hu-n, viszont a saját honlapon minden rendben
30. Győr Megyei Jogú Város	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Nagyon rossz a keresőprogram a saját honlapon, illetve nehéz

Önkormányzata		<p>megtalálni a joganyagokat (sok oda nem illő találatot hoz fel).</p> <ul style="list-style-type: none"> - E0-E5 – hiányoznak egész szakaszok az összes helyi adóról szóló rendeletnél, illetve eltérnek egymástól az njt.hu-ra feltöltött és a saját honlapon találhatóak
31. Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A saját honlap nagyon jó és egyszerűen kezelhető, de sok joganyagot nem töltenek fel az njt.hu-ra. - C1 – az egészségügyi alapellátási körzetek meghatározásáról rendeletet kissé nehéz megtalálni az njt.hu-n - E0-E5 – az építményadó egységes szerkezetbe foglalt szövege nincs fent az njt.hu-n, a helyi iparűzési adóról szóló rendelet pedig semmilyen formában sincs fent, ahogy az idegenforgalmi adóról szóló rendelet sem, viszont a saját honlapon mindkettő rendben van - G5 – nincs feltöltve az njt.hu-ra, viszont a saját honlapon rendben van a rendelet szövege - H1 – nincs feltöltve az njt.hu-ra, viszont a saját honlapon rendben van a rendelet szövege
32. Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Csak a helyi adókkal kapcsolatos rendeletek vannak fent a város honlapján. Szinte az összes rendelet rosszul van feltöltve az njt.hu-ra. - C1 – hibás a feltöltött rendelet, viszont a mellékletben megtalálható a hatályos joganyag - D5 – hibás a feltöltött rendelet, viszont a mellékletben megtalálható a hatályos joganyag - E0-E5 – hibás a feltöltött rendelet, viszont a mellékletben megtalálható a hatályos joganyag - G5 – hibás a feltöltött rendelet, viszont a mellékletben megtalálható a hatályos joganyag
33. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Kissé nehéz megtalálni a rendeleteket. - E0-E5 – a helyi iparűzési és az idegenforgalmi adóról szóló rendelet nincs feltöltve az njt.hu-ra, viszont a saját honlapon jól elérhető
34. Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Nehéz volt megtalálni a rendeleteket és eléggé nehéz kiigazodni köztük.

35. Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	- A saját honlapon csak az egységes szerkezetben lévő hatályos rendeletek vannak feltöltve, ami egyszerűbbé teszi a keresést.
36. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	- C1 – nincs feltöltve az njt.hu-ra, annak ellenére, hogy a saját honlapon egységes szerkezetben megtalálható - D5 – a parkolóhelyekről szóló rendelet nincs feltöltve az njt.hu-ra - E0-E5 – egyetlen hatályos helyi adó sincs feltöltve (építményadó, helyi iparűzési adó és az idegenforgalmi adó) az njt.hu-ra - G5 – nincs feltöltve az njt.hu-ra, annak ellenére, hogy a saját honlapon egységes szerkezetben megtalálható
37. Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	- Tartalmilag jónak mindezt a rendeletek, de egyikben-másikban vannak formai hiányosságok. A saját honlapon nehéz a rendeletek keresése. - D5 – a közterületek használatával kapcsolatos rendeletben nem megfelelő jogszabály-szerkesztési technikát használtak - H1 – a közterületek használatával kapcsolatos rendeletben nem megfelelő jogszabály-szerkesztési technikát használtak
38. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
39. Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	- A saját honlap egy linkkel átirányít a Wolters Kluwer honlapjára a https://net.jogtar.hu/sopron-ra , ahol megfelelően vannak fent a rendeletek.
40. Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	- Nem találtam az önkormányzat saját honlapján rendelettárat. - A1 – nem megfelelő jogszabály-szerkesztési technikát használtak a rendelet megalkotás/írása során
41. Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	- A saját honlapon található keresőt kissé bonyolult kezelni.
42. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	- A szöveget tartalmilag és formailag is megfelelőek, azonban az njt.hu-ra való feltöltés során csatolmányban van feltöltve, mellesleg rendben, viszont Kaposvárral ellentétben jelölve van: „ <i>A rendelet szövegét lásd a feltöltött csatolmányban.</i> ”

43. Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - D5 – formailag kicsit hibás: nem egyformán formázott a betűméret - E0-E5 – az építményadóról szóló rendelet formailag kicsit hibás: nem egyformán formázott a betűméret - H1 – a közművelődésről szóló rendelet a saját honlapon elég furcsa szerkesztésben van fent
44. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A saját honlap egy linkkel átirányít a Wolters Kluwer honlapjára a https://net.jogtar.hu/szombathely-re, ahol megfelelően vannak fent a rendeletek.
45. Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Ésszerű időn belül nem lehet megtalálni a saját honlapon a rendeleteket. - C1 – két egészségügyi alapellátásról szóló rendelet van hatályban, ráadásul nem is egyeznek meg - D5 – egyszerre több forma (időállapot) is hatályos???
46. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Sokszor előfordul, hogy a saját honlapon kék színű a rendelet szövege.
47. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Mindent rendben találtam.

3. Melléklet – Városok

Vizsgált (helyi) önkormányzat – Városok	Minősítés	Probléma fennállása esetén a probléma oka(i) (az egyszerűség érdekében a Nemzeti Jogszabálytár által használt kódokat használom a jelölésekkor)
48. Baja Város Önkormányzata	megfelelő	- Mindent rendben találtam.
49. Balmazújváros Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A saját honlapon nincs egységes szerkezetben a módosított rendeletek. - A1 – hiányzik a saját honlapon az egységes szerkezetbe foglalt változat, az njt.hu-n minden rendben - C1 – hasonlóan A1-hez - D5 – hasonlóan A1-hez - E0-5 – hasonlóan A1-hez - G5 – hasonlóan A1-hez
50. Esztergom Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – az njt.hu-ra nincs feltöltve egységes szerkezetben - C1 – hasonló a helyzet itt is, továbbá az njt.hu-n lévő rendelet egy része szkennelt egy része rendes formátumban lévő szöveg - E0-5 – az A1-hez és a C1-hez hasonlóan itt sincs az njt.hu-n egységes szerkezetben (az utolsó kettő módosítás le is maradt) - H1 – csupán egy darab módosító rendelkezés van feltöltve, illetve nincs egységes szerkezet (az is lehet, hogy nem értelmezték megfelelően a Kormányrendeletet, mivel a feltöltés időpontjából az következik)
51. Fehérgyarmat Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – nincs egységes szerkezetbe foglalt verziója a saját honlapon, az njt.hu-n minden ok - C1 – nincs feltöltve az egységes szerkezetű rendelet - E0-5 – nincs egységes szerkezetbe foglalt verziója a saját honlapon, az njt.hu-n minden ok
52. Gyöngyös Város Önkormányzata	megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Kizárólag az njt.hu felületét használja. (Az összes, 2013. június előtti rendeleti is itt elérhető.)
53. Gyula Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – egyszerre van hatályban kettő azonos tárgykört szabályozó rendelet; a saját honlapon minden rendben (ezt az egy hibát találtam)

		összesen)
54.	Kisújszállás Város Önkormányzata	megfelelő - Mindent rendben találtam.
55.	Mohács Város Önkormányzata	megfelelő - Mindent rendben találtam.
56.	Mór Város Önkormányzata	megfelelő - Az egységes szerkezetbe foglalt rendeletek csak az njt.hu-n érhetőek el.
57.	Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata	nem megfelelő - E0-5 – azonos tárgykörben kettő rendelet van hatályban
58.	Nagyatád Város Önkormányzata	nem megfelelő - A1 – az njt.hu-n nincs egységes szerkezetbe foglalt, időállapotokat jelölő rendelet - C1 – az njt.hu-n nincs egységes szerkezetbe foglalt, időállapotokat jelölő rendelet - E0-5 – az építményadó módosítása van csupán feltöltve, az egységes szerkezet és az időállapotok nincsenek feltöltve - H1 – az njt.hu-n nincs egységes szerkezetbe foglalt, időállapotokat jelölő rendelet, csak a módosító rendeletek
59.	Oroszlány Város Önkormányzata	megfelelő - G5 – hatályosnak jelzi a rendszer az njt.hu-n, mikor nincs hatályban (és ezt az időállapotok jól jelzik)
60.	Paks Város Önkormányzata	megfelelő - Csak njt.hu-s felületet használ, de az összes rendelet fel van töltve. (Mindent rendben találtam.)
61.	Pápa Város Önkormányzata	nem megfelelő - D5 – azonos tárgykörben két rendelet van hatályban - E0-5 – telekadónál ugyanez
62.	Pásztó Város Önkormányzata	nem megfelelő - E0-5 – a rendelet megjelölése rossz a saját honlapon, pl. 15/2014 /V.30/ formában van
63.	Sárospatak Város Önkormányzata	nem megfelelő - A1 – nincs minden időállapot feltüntetve - C1 – nem azonos a saját honlapon és az njt.hu-n található joganyag - E0-5 – nem egyeznek meg az idegenforgalmi adó rendelkezései, sem a helyi iparüzési adóról szóló rendelet rendelkezései - H1 – az ezzel kapcsolatos hatályos joganyag csak az njt.hu-n van, a saját honlapon csak az eggyel az előtti ismerhető meg

64.	Sárvár Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – az njt.hu-n már az új, a saját honlapon még a régi, egy időállapottal korábbi rendelet található meg - D5 – egy évvel korábbi időállapot van a saját honlapon, mint az njt.hu-n, ahol minden rendben
65.	Sásd Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - E0-5 – azonos tárgykört szabályozó rendeletből kettő van hatályban (ellentétes tartalommal)
66.	Siófok Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Nagyon rosszul van megoldva a rendeletek megnyitása: valamelyiket pdf-ben megnyitja, van amelyiket átírányít az njt.hu-ra - A1 – az njt.hu-s felületet dobja fel, viszont csak csatolmányban vannak feltöltve, semmi jelzés - C1 – az njt.hu-s felületet dobja fel, viszont csak csatolmányban vannak feltöltve, semmi jelzés - D5 – „a rendelet a csatolt mellékletben...” - E0-5 – csatolmányban (mellékletben) vannak feltöltve, nincs semmi más jelölve
67.	Szentés Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – nem hatályosan van feltöltve az njt.hu-ra, nem megfelelő jogszabály-szerkesztési technikával, illetve nincsenek időállapotok sem egységes szerkezet sem; a saját honlapon minden ok - D5 – nincs feltöltve z njt.hu-ra - E0-5 – ugyanaz, mint A1-nél - G5 – ugyanaz, mint A1-nél
68.	Szentgotthárd Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - A1 – csak csatolmányban érhető el az egységes szerkezetű rendelet az njt.hu-n (jelölés nélkül) - C1 – csak a módosító rendelkezések vannak feltöltve, a saját honlapon minden ok - E0-5 – két hatályos időállapot, és ugyanaz, mint A1-nél
69.	Szigethalom Város Önkormányzata	megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - Mindent rendben találtam.
70.	Zirc Város Önkormányzata	nem megfelelő	<ul style="list-style-type: none"> - E0-5 – a saját honlapon hiányzik az egységes szerkezetből módosító rendelkezés

4. Melléklet – Községek

Vizsgált (helyi) önkormányzat – Községek	Minősítés	Probléma fennállása esetén a probléma oka(i) (az egyszerűség érdekében a Nemzeti Jogszabálytár által használt kódokat használom a jelölésekkor)
71. Hollókő Község Önkormányzata	nem megfelelő	- A saját honlap a vizsgálat ideje alatt karbantartás alatt volt. Az njt.hu-ra feltöltött rendeleteket megnyitva nem jelentek meg a joganyagok, csupán a csatolmányból/mellékletből lehetett azok tartalmát megismerni. (egyébként minden rendben volt velük)
72. Cserdi Község Önkormányzata	megfelelő	- Mindent rendben találtam.

5. Melléklet

NEMZETI JOGSZÁBÁLYTÁR

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 78/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete
Hatályos:2018-01-01 -tól

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 78/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete
a telekadóról

asdfghjkléá

Csatolmányok

Megnevezés	méret
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 78/2008.(XII.15.) önkormányzati rendelete	36.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 78/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete	39.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 78/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete	39.5 KB

NEMZETI JOGSZÁBÁLYTÁR

NAV - Kérdemény az üzemanyagérakról
<https://www.nav.gov.hu/nav/szolgalatasok/uzemanyag/uzemanyagarak>

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 77/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete
Hatályos:2018-01-01 -tól

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 77/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete
az építményadóról

asdfghjkléá

Csatolmányok

Megnevezés	méret
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 77/2008.(XII.15.) önkormányzati rendelete	43.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 77/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete	43 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 77/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete	44.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 77/2008. (XII.15.) önkormányzati rendelete	48.5 KB

6. Melléklet

NEMZETI
KÖZMŰVELTÉS

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 20/2014. (XI.24.) önkormányzati rendelete
Hatályos: 2018-01-01-ától

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 20/2014. (XI.24.) önkormányzati rendelete
az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról

Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv., 143. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva megalkotja a Szervezeti és Működési Szabályzatát (továbbiakban: Szabályzat) egységes szerkezetben, az Alaptörvény, a 2011. évi CLXXXIX. törvény vonatkozó rendelkezéseivel.

A dőlt betűs szöveg az Alaptörvény és a 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: *Mótv*) az álló betűs szöveg a Közgyűlés rendelete (továbbiakban: *Ö.r.*).

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Mótv. 41.§ (1) A helyi önkormányzat jogi személy, a Polgári törvénykönyvről szóló törvény jogi személyekre vonatkozó rendelkezéseit az e törvénybe foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A képviselő-testületet a polgármester, a megyei Közgyűlést elnöke, a főpolgármester képviseli.

Mótv. 21.§ (3) Megyei jogú város a megyeszékhely város és az Országgyűlés által e törvény hatálybalépése előtt megyei jogúvá nyilvánított város.

(4) A megyei jogú város képviselő-testülete a Közgyűlés.

Ö.r. 1.§ (1) Az önkormányzat hivatalos megnevezése:
Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata
Székhelye: Szeged, Széchenyi tér 10.

(2) Az önkormányzat tisztségviselői:

- polgármester

7. Melléklet

Lezárva: 2012. január 9.
Hatály: 2011. XII.15. -
Rendelések - 16/2000. (IV.27.) önkormányzati r e n d e l e t - Szolnok város kö

Jogtár
Szolnok Város Polgármesteri
1. oldal

16/2000. (IV.27.) önkormányzati r e n d e l e t ¹

Szolnok város közművelődéséről

Egységes szerkezetbe foglalva a 22/2007. (IV.27.) KR. és a 12/2010. (III.29.), 45/2011. (XII.15.) önkormányzati rendeletről

Szolnok Megyei Jogú Város Közgyűlése az 1997. évi CXLI. tv. 77. §-a alapján figyelemmel a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8. § (1)-(2) bekezdésére az alábbi rendeletet alkotja:

I. ALAPELVEK

1. §

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban: önkormányzat) a város polgárainak közművelődéshez való jogait a törvény szellemének megfelelően elismeri, azok biztosítását kötelező feladatának tekinti. E jogok érvényesülését közművelődési intézmények működtetésével, a közművelődési közösségek létrejöttének és működésének támogatásával segíti.

Mindenkinek joga, hogy:

- 1/ Megismerhesse a kulturális örökség javait
- 2/ Igénybe vegye a nyilvános közgyűjtemények és a közművelődési intézmények szolgáltatásait
- 3/ Műveltségét gyarapítsa, kulturális jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, a külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen
- 4/ Művelődési, közművelődési, közösségi szintű, szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon.

2. §

E rendelet hatálya kiterjed:

8. Melléklet

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 33/2017.(X.9.) önkormányzati rendelete
Helyi-2017-11-02-01

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 33/2017.(X.9.) önkormányzati rendelete
a helyi közművelődési feladatok ellátásáról

A rendelet szövegét lásd a feltöltött csatolmányban!

Csatolmányok

Átnevezés
[helyi közművelődési feladatok ellátása](#)

méret
459.51 KB

IX. A jogalkotás elmaradása példákkal – nem kötelező, vagy „kényszerből” megalkotott, de szabályozni nem kívánt esetek

E részben – csak felsorolás jelleggel – azt vizsgálta két kutató, hogy egyes területeken, ahol nem kötelező, vagy kötelező, ám az önkormányzat által szabályozni nem kívánt terület merül fel, milyen megoldások „születnek”. Néhány ilyen területet vizsgáltunk többféle településtípus vonatkozásában.

Az önkormányzati képviselőnek, a bizottsági elnöknek és tagnak, továbbá a tanácsnoknak járó tiszteletdíj és természetbeni juttatás

Mötv. 143.§

(4) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg:

a)-c)

d) az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit;

e)

f) az önkormányzati képviselőnek, a bizottsági elnöknek és tagnak, továbbá a tanácsnoknak járó tiszteletdíjat és természetbeni juttatást;

g) a nagyobb gazdasági teljesítőképeségű, lakosságszámú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör vállalását;

h) a polgármester általi forrásfelhasználás mértékét;

i) azon vagyonelemeket, amelyekre a helyi önkormányzat vagyonkezelői jogot létesíthet, továbbá a vagyonkezelői jog megszerzésének, gyakorlásának, valamint a vagyonkezelés ellenőrzésének szabályait.

1. Szombathely

• 35/2014. (XI.6.) önkormányzati rendelete a városi képviselők, bizottsági elnökök, tagok valamint a tanácsnok tiszteletdíjának, természetbeni juttatásainak megállapításáról

2. Kiskunfélegyháza

• 25/2014.(XI.10.) önkormányzati rendelete a képviselők és nem képviselő bizottsági tagok, a bizottsági elnökök, valamint a tanácsnokok tiszteletdíjáról

3. Komló

• 4/2015. (II.20.) önkormányzati rendelete az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról és költségtérítéséről

4. Várpalota

• **nincs rendelet**

5. Dombóvár

• 25/2014. (XI.14.) önkormányzati rendelete a helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról

6. Villány

• **nincs rendelet**

7. Pellérd

• 2/2015. (I.31.) önkormányzati rendelete a települési képviselők tiszteletdíjáról

8. Nagyharsány

• **nincs rendelet**

9. Alsószentmárton

• 3/2016 (V.19.) önkormányzati rendelete a helyi képviselők és képviselő testületi bizottsági tagok tiszteletdíjáról

10. Mosdós

• **nincs rendelet**

11. Zsira
  - **nincs rendelet**
12. Felsőszölnök
  - 12/2014 (XII.2.) önkormányzati rendelete a települési képviselők tiszteletdíjáról, természetbeni juttatásairól és költségtérítéséről
13. Siklósnagyfalu
  - **nincs rendelet**
14. Old
  - **nincs rendelet**
15. Répcevis
  - **nincs rendelet**

1. Nagykanizsa
  - **nincs rendelet**
2. Petrivente
  - 16/2014 (X.21.) önkormányzati rendelete A települési képviselők tiszteletdíjáról és költségtérítéséről
3. Dévaványa
  - 2/2018.(I.29.) önkormányzati rendelete az önkormányzati képviselők és bizottságok tagjainak tiszteletdíjáról szóló 27/2014.(X.21.) önkormányzati rendelet MÓDOSÍTÁSÁRÓL
  - 27/2014 (X.21.) önkormányzati rendelete az önkormányzati képviselők és bizottságok tagjainak tiszteletdíjáról
4. Miskolc
  - 5/2017 (II.21.) önkormányzati rendelete A települési képviselők, a tanácsnokok, a közgyűlési bizottságok tagjai tiszteletdíjáról, juttatásáról és költségtérítéséről szóló 30/2014. (XI.4.) önkormányzati rendeletének módosításáról
  - 25/2015 (IX.11.) önkormányzati rendelete A települési képviselők, a tanácsnokok, a közgyűlési bizottságok tagjai tiszteletdíjáról, juttatásáról és költségtérítéséről szóló 30/2014. (XI.4.) önkormányzati rendeletének módosításáról
  - 30/2014 (XI.4.) önkormányzati rendelete A települési képviselők, a tanácsnokok, a közgyűlési bizottságok tagjai tiszteletdíjáról, juttatásáról és költségtérítéséről
5. Rösztke
  - 15/2015(IX.23.) önkormányzati rendelete a helyi önkormányzati képviselők, valamint a bizottságok tagjainak tiszteletdíjáról
6. Kulcs
  - 11/2014 (X.27.) önkormányzati rendelete az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról és egyéb juttatásairól
7. Kaba
  - 26/2014 (XI.27.) önkormányzati rendelete a helyi önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíja, juttatásai és költségtérítése megállapításáról
8. Istenmezeje
  - 3/2016.(III.24.) önkormányzati rendelete a polgármester juttatásairól, valamint a helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról és költségtérítéséről
9. Jászapáti
  - 1/1995. (I.26.) önkormányzati rendelete az önkormányzati képviselők, a bizottságok elnökeinek és tagjainak tiszteletdíjáról.
10. Tata

- 20/2014.(XI.28.) önkormányzati rendelete a helyi önkormányzati képviselők és a bizottság elnökének és tagjainak tiszteletdíjáról

11. Hollókő

- 1/2017. (I.27.) önkormányzati rendelete az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról és költségtérítéséről szóló 9/2014.(XI.14.) önkormányzati rendelet módosításáról

12. Ócsa

- nincs rendelet

13. Panyola

- nincs rendelet

14. Nagykozár

- 5/2010.(III.31.) önkormányzati rendelete a Képviselők tiszteletdíjáról.

- 2/2014.(III.6.) önkormányzati rendelete a képviselők tiszteletdíjáról szóló 5/2010.(III.31.) önkormányzati rendelete módosításáról

15. Pécs

- nincs rendelet

Elismerés alapítása

A Címertv. 22. § (1) szerint A feladatkörével összefüggő egyes kiemelkedő tevékenységek, teljesítmények elismerésére kitüntető cím, díjat, oklevelet, plakettet vagy más elismerést (a továbbiakban: elismerés) alapíthat és adományozhat.

a) a köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság elnöke, az Országgyűlés elnöke, az alapvető jogok biztosa, az Országos Bírói Tanács, az Állami Számvevőszék elnöke, a legfőbb ügyész, az autonóm államigazgatási szerv vezetője,

b) a Kormány tagja,

c) a Magyar Nemzeti Bank elnöke, az önálló szabályozó szerv vezetője,

d) a helyi önkormányzat képviselő-testülete.

(2) Az (1) bekezdés szerinti elismerés elnevezésében és külső formájában nem hasonlíthat az állami kitüntetésekhez, valamint a Kossuth-díjhoz és a Széchenyi-díjhoz.

23. § (1) A 22. § (1) bekezdése szerint elismerés alapítására és adományozására jogosult elismerést akkor adományozhat, ha

a) az elismerés elnevezését, fajtáit (osztályait),

b) az elismerésben részesíthető személyek körét,

c) az évente adományozható elismerések számát,

d) az elismerés adományozásának feltételeit és rendjét, valamint

e) az elismerés leírását

a 22. § (1) bekezdés b)-d) pontja szerinti jogosult rendeletben meghatározta, illetve a 22. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogosult a Hivatalos Értesítőben közzétette.

(2) A 21-22. § szerinti elismerést az adományozásra jogosult egyedi határozattal adományozza. Az adományozásról szóló közleményt - a 22. § (1) bekezdés d) pontja szerinti jogosult által kiadott határozat kivételével - a Hivatalos Értesítőben közzé kell tenni.

1. Szombathely

- 7/2016. (III.1.) önkormányzati rendelete Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata által adományozható kitüntetésekéről

2. Kiskunfélegyháza

- 10/2016. (IV.01.) önkormányzati rendelete a városi kitüntetések és Elismerő Oklevél alapításáról és adományozásuk rendjéről

3. Komló

- 13/2011. (V.27.) önk. rendelet a helyi kitüntetések adományozásáról

4. Várpalota
  - 47/2010. (XI.30.) önkormányzati rendelete az önkormányzati kitüntetések alapításáról és adományozásáról
5. Dombóvár
  - 6/2016. (I.29.) önkormányzati rendelete a helyi elismerésekről
6. Villány
  - nincs rendelet
7. Pellérd
  - nincs rendelet
8. Nagyharsány
  - nincs rendelet
9. Alsószentmárton
  - nincs rendelet
10. Mosdós
  - nincs rendelet
11. Zsira
  - nincs rendelet
12. Felsőszölnök
  - nincs rendelet
13. Siklónagyfalu
  - nincs rendelet
14. Old
  - nincs rendelet
15. Répcevis
  - nincs rendelet
16. Nagykanizsa (megyei jogú város, 48 241 fő, Zala megye)
  - Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 36/2017. (X.30.) önkormányzati rendelete Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 36/2017. (X. 30.) önkormányzati rendelete a helyi kitüntetések alapításáról és adományozásáról
17. Petrivente (község, 338 fő Zala megye)
  - Petrivente Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2014 (V.30.) önkormányzati rendelete Petrivente községben díszpolgári cím alapításáról és adományozásáról
18. Dévaványa (város, 7772 fő, Békés megye)
  - Dévaványa Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2014.(I.31.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat által adományozható kitüntetésekről és elismerő címekről
19. Miskolc (megyeszékhely, megyei jogú város, 159 554 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén megye)
  - Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 22/2016 (X.6.) önkormányzati rendelete A Miskolcért, a szabadságért '56 kitüntető díj alapításáról és adományozásának szabályairól
  - Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 40/2017 (XII.5.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat elismeréseinek alapításáról és adományozásuk szabályairól szóló 38/2004. (XI.10.) önkormányzati rendelet módosításáról
  - Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 7/2017 (II.17.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat elismeréseinek alapításáról és adományozásuk szabályairól szóló 38/2004. (XI.10.) önkormányzati rendelet módosításáról
  - Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 36/2014 (XII.19.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat elismeréseinek alapításáról és adományozásuk szabályairól szóló 38/2004. (XI.10.) önkormányzati rendelet módosításáról

- Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 38/2004 (XI.10.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat elismeréseinek alapításáról és adományozásuk szabályairól
- 20. Röske (község, 3169 fő, Csongrád megye)
  - -
- 21. Kulcs (község, 2735 fő, Fejér megye)
  - -
- 22. Kaba (város, 5878 fő, Hajdú-Bihar megye)
  - Kaba város képviselő testületének 22/2014 (X.30.) önkormányzati rendelete A helyi sportolók elismeréséről
  - Kaba város képviselő testületének 21/2014 (X.30.) önkormányzati rendelete Kiváló munkáért elismerés alapításáról és adományozásának rendjéről
  - Kaba város képviselő testületének 20/2014 (X.30.) önkormányzati rendelete Díszpolgári cím, Kabáért Emlékérem kitüntetés alapításáról és adományozásának rendjéről
- 23. Istenmezeje (község, 1600 fő, Heves megye)
  - -
- 24. Jászapáti (város, 8585 fő, Jász-Nagykun-Szolnok megye)
  - -
- 25. Tata (város, 23 613 fő, Komárom-Esztergom megye)
  - Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2004. (IV.5.) önkormányzati rendelete a kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről
- 26. Hollókő (község, 329 fő, Nógrád megye)
  - -
- 27. Ócsa (város, 9256 fő, Pest megye)
  - -
- 28. Panyola (község, 606 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
  - -
- 29. Nagykozár (község, 1961 fő, Baranya megye)
  - -
- 30. Pécs (város, 145 985 fő, Baranya megye)
  - Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 27/2016. (VI.28.) önkormányzati rendelete a kitüntetések és szakmai kitüntető díjak alapításáról és adományozásáról szóló 5/2002. (III.5.) önkormányzati rendelet módosításáról
  - Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 19/2015. (VI.26.) önkormányzati rendelete a kitüntetések és szakmai kitüntető díjak alapításáról és adományozásáról szóló 5/2002. (III.5.) önkormányzati rendelet módosításáról
  - Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 50/2012. (X.19.) önkormányzati rendelete az „Élet Fája” Díj alapításáról
  - Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 5/2002. (III.5.) önkormányzati rendelete Kitüntetések és szakmai kitüntető díjak alapításáról és adományozásáról

Ebrendészeti hozzájárulásról szóló rendeletek

Ávtv:

42/C. § (1) Az ebtartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat az adott év első napjáig négy hónapos kort betöltött eb után az eb tulajdonosától évente [ebrendészeti hozzájárulást szedhet be](#).

(2) Az adott évi ebrendészeti hozzájárulás tekintetében az eb tulajdonosának az év első napján az oltási könyvben tulajdonosként feltüntetett természetes vagy jogi személyt jogi személyiség nélküli szervezetet kell tekinteni.

(3) Az éves ebrendészeti hozzájárulás mértékét a tartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat

a) az eb tartási céljának,

b) az eb tartásának állatjóléti és ebrendészeti jellemzőinek (tartási hely típusa, mérete, tartott ebek száma),

c) az ebtartó szociális helyzetének

figyelembe vételével állapítja meg, de az nem haladhatja meg ebenként veszélyes eb vonatkozásában a húszezer, más eb esetében a hatezer forintot.

(4) Nem szedhető ebrendészeti hozzájárulás

a) a magyar ebfajtának minősülő törzskönyvezett,

b) a mentő-, jelző-, vakvezető, rokkantségítő, terápiás vagy az Országos Magyar Vadászkamara által kiállított vadászkutya alkalmassági vizsgaigazolvánnyal rendelkező,

c) a Magyar Honvédségben, rendvédelmi szervben, nemzetbiztonsági szolgálatban vagy közfeladatot ellátó őrszolgálatban alkalmazott,

d) - a veszélyes eb kivételével - az ivartalanított,

e) az ismert tartóval nem rendelkező és állatmenhelyen, ebrendészeti telepen vagy állatvédelmi szervezet gondozásában tartott, valamint

f) állatmenhelyről, ebrendészeti telepről vagy állatvédelmi szervezettől örökbefogadott eb után.

(5) Az állatvédelmi szervezet gondozásában tartás tényét az állatvédelmi szervezet vezetője írásban igazolja.

(6) Az állatmenhelyről, ebrendészeti telepről vagy állatvédelmi szervezettől történő örökbefogadás tényét az örökbeadó intézmény vagy szervezet vezetője írásban igazolja.

(7) A települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat köteles a befolyt ebrendészeti hozzájárulás teljes összegét az ebek ivartalanításának támogatására, az állatmenhelyek és az ebrendészeti telepek fenntartására, állatvédelmi szervezetek támogatására, valamint az ebösszeírás vagy egyéb, az ebtartással kapcsolatos állatjóléti és közegészségügyi intézkedések finanszírozására fordítani.

(8) A határidőre meg nem fizetett ebrendészeti hozzájárulás adók módjára behajtandó köztartozás.

1. Szombathely

- nincs rendelet

2. Kiskunfélegyháza

- nincs rendelet

3. Komló

- nincs rendelet

4. Várpalota

- nincs rendelet

5. Dombóvár

- nincs rendelet

6. Villány

- nincs rendelet

7. Pellérd

- nincs rendelet

8. Nagyharsány
  - nincs rendelet
9. Alsószentmárton
  - nincs rendelet
10. Mosdós
  - nincs rendelet
11. Zsira
  - nincs rendelet
12. Felsőszölnök
  - nincs rendelet
13. Siklónagyfalu
  - nincs rendelet
14. Old
  - nincs rendelet
15. Répcevis
  - nincs rendelet
16. Nagykanizsa
  - Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 10/2015. (III.2.) önkormányzati rendelete az ebrendészeti hozzájárulásról
17. Petrivente
  - -
18. Dévaványa
  - -
19. Miskolc
  - -
20. Röske
  - -
21. Kulcs
  - Kulcs Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2015 (VIII.27.) önkormányzati rendelete az ebrendészeti hozzájárulásról
22. Kaba
  - -
23. Istenmezeje
  - -
24. Jászapáti
  - -
25. Tata
  - -
26. Hollókő
  - -
27. Ócsa
  - -
28. Panyola
  - -
29. Nagykozár
  - -
30. Pécs
  - -

Filmforgatási célú közterület-használat feltételeiről szóló rendelet

Mktv. 35.§ (5) A települési önkormányzat tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használatával kapcsolatos egyes feltételeket a települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozza. Ennek keretében meghatározza a forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események esetére vonatkozó külön feltételeket is, különösen azt, hogy ilyen esemény esetén hány napon belül köteles újra biztosítani a közterület-használatot. A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletben mentességet vagy kedvezményt állapíthat meg a meghatározott időtartamot vagy területmértéket el nem érő, valamint a közérdekű célokat szolgáló (különösen oktatási, tudományos vagy ismeretterjesztő témájú, vagy filmművészeti állami felsőoktatási képzés keretében készülő) filmalkotások forgatásához szükséges közterület-használat díjával összefüggésben. A saját honlappal rendelkező települési önkormányzat a közterület-használatához kapcsolódó feltételeket a honlapján közzéteszi.

1. Szombathely

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 38/2013. (X.2.) önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használatának szabályairól

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37 § (4) bekezdésében, valamint a 34. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A filmforgatási célú közterület-használattal összefüggő, a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben meghatározott valamennyi képviselő-testületi hatáskörben a polgármester jár el.

2. §

(1) A filmforgatás során a szomszédos ingatlanok gyalogos és gépkocsival történő megközelítését a közterület-használó köteles folyamatosan biztosítani.

(2) Ha a filmforgatási célú igénybevétellel érintett közterületre vonatkozóan már az önkormányzat hatályos közterület-használatra vonatkozó rendelete alapján egyéb közterület-használat iránti kérelmet nyújtottak be, a már előbb benyújtott kérelem az elbírálás során elsőbbséget élvez.

(3) Ha a hatósági szerződés megküldésének időpontjában a filmforgatás célú igénybevétellel érintett közterületre vonatkozóan érvényes közterület-használati engedély van kiadva, a hatósági szerződés csak akkor hagyható jóvá, ha:

a./ a filmforgatásra a már kiadott közterület-használat miatt kerül sor, vagy

b./ az érvényes közterület-használati engedéllyel rendelkező ezt írásban tudomásul veszi, az ellen kifogást nem emel.

(4) Meg kell tagadni a hatósági szerződés jóváhagyását, ha a kérelmezővel szemben korábbi közterület-használat során a filmforgatási célú igénybevételre irányuló kérelme benyújtását megelőző egy éven belül jogellenes közterület-használat, vagy díjfizetési hátralék miatt eljárás indult.

3. §

A kérelmező köteles az alábbi feltételek biztosításáról gondoskodni:

- a./ a használat után köteles a közterületen az eredeti állapotot helyreállítani,
- b./ köteles az általa igénybe vett közterület, valamint a közterületen lévő tárgyakat, közterületi műtárgyakat rendben- és tisztántartani,
- c./ köteles a keletkező hulladék elszállítására közszolgáltatási szerződést kötni, és ennek keretében valamennyi hulladék elszállításáról gondoskodni,
- d./ köteles előzetesen tájékoztatni a filmforgatással érintett lakosságot és vállalkozásokat a filmforgatással kapcsolatos valamennyi lényeges információról,
- e./ köteles a filmforgatással kapcsolatos esetleges forgalomkorlátozásokról haladéktalanul a helyi médiában előzetes tájékoztatást közzétenni,
- f./ köteles a filmforgatás miatt vagy azzal összefüggésben keletkezett károkat megtéríteni.

4. §

(1) A filmforgatással érintett közterület jellegétől függően a kérelmező köteles a filmforgatási célú közterület-használat miatt felmerülő, azzal összefüggésben keletkező bevétel-kiesések, többletköltségek keletkezése miatt külön megállapodást kötni:

a./ a helyi menetrend szerinti autóbusz közlekedés esetén az önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló közlekedési szolgáltatóval, valamint

b./ a fizető-parkolóhelyek vonatkozásában a parkolási szolgáltatóval.

(2) Az (1) bekezdésben írt külön megállapodás a közterület-használatra vonatkozó hatósági szerződés elválaszthatatlan mellékletét képezi.

5. §

A hatósági szerződés jóváhagyásának feltételeként kell meghatározni mindazon előírásokat is, amelyeket a közterület-használattal kapcsolatban a közútkezelő, a zöldfelület kezelője a hozzájárulásában, nyilatkozatában meghatároz.

6. §

A filmforgatási célú közterület-használatra vonatkozó hatósági szerződés kizárólag a 2-5. §-ban meghatározott feltételekkel hagyható jóvá.

7. §

A jóváhagyott és aláírt hatósági szerződést, vagy annak hiteles másolatát a kérelmező köteles a helyszínen magánál tartani, és az ellenőrzésre jogosultak felhívására bemutatni.

8. §

A filmforgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események elhárulása esetén a közterület-használatot olyan időtartamra kell meghosszabbítani, ameddig a filmforgatási célú közterület igénybevétele akadályozva volt. A közterület filmforgatási célú használatát az akadály elhárulta, illetve a rendkívüli természeti esemény után, a kárelhárítást és helyreállítást követően, legfeljebb 5 munkanapon belül újra biztosítani kell.

9. §

(1) Az önkormányzat a tulajdonában álló közterület filmforgatási célú használatát a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény – az igénybevétele iránti kérelem időpontjában hatályos – 3. mellékletében meghatározott legmagasabb díj, valamint a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben írt fogyasztói árindex szorzatával korrigált összeg alapján számított közterület-használati díj ellenében biztosítja.

(2) A filmforgatás célú közterület-használatról szóló, jóváhagyott hatósági szerződésben rögzített díjat a hatósági szerződés aláírásával egyidejűleg kell az önkormányzat részére megfizetni.

(3) A közterület filmforgatási célú használata esetén a kérelmező a közterület-használati díj megfizetése alól kizárólag abban az esetben mentesíthető, ha közérdeket szolgál. E rendelet alkalmazásában közérdekű célnak minősül az önkormányzat, az önkormányzat intézménye, az önkormányzat kizárólagos vagy többségi tulajdonában álló gazdasági társaság, vagy ezek tulajdonában álló gazdasági társaság, valamint az önkormányzat által alapított alapítvány, közalapítvány által vagy érdekében, továbbá oktatási, tudományos vagy ismeretterjesztő célok,

vagy filmművészeti állami felsőoktatási képzés keretében készülő filmalkotás érdekében végzett filmforgatás.

(4) A (3) bekezdés alapján nyújtott mentesség, mint csekély összegű támogatás esetén a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 34.§ (6) bekezdése és az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikkelyének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló 2006. december 15-i 1998/2006/EK rendelete (HL L 379/5. 2006.12.28) szerint kell eljárni.

10. §

E rendelet alkalmazásában turisztikailag kiemelt közterületnek minősül:

- a./ a helyi építészeti értékek védelméről szóló 29/1993.(XII.16.) önkormányzati rendelet 1. melléklet (1) bekezdésében meghatározott városközpont,
- b./ a Jégpince út, Bartók Béla körút, Homok utca és a Kétrózsa köz által határolt terület,
- c./ az Árpád utca, Kenderesi utca, Bartók Béla körút által határolt terület.

11. §

Filmforgatási célú közterület-használat naponta 9,00 – 22,00 óra közötti időszakra engedélyezhető, azonban különösen indokolt esetben a hatósági szerződés jóváhagyásában a polgármester ettől eltérő időtartamra is engedélyezheti.

12. §

(1) E rendelet a fejlesztéspolitikáért felelős miniszternek a 37/2011.(III.22.) Korm. rendelet alapján kiadott állásfoglalása kézhezvételét követő napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatályba lépésével egyidejűleg a közterület használatának szabályairól szóló 2/2011.(I.31.) önkormányzati rendelet 1. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában álló közterületeknek a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben foglaltak alapján filmforgatási célú igénybevétele esetén az önkormányzat tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú szabályairól szóló 38/2013.(X.2.) önkormányzati rendeletben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.”

(3) E rendelet hatályba lépésével egyidejűleg a közterület használatának szabályairól szóló 2/2011.(I.31.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 18.a./ pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„18.a./	A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben foglalt filmforgatásnak és filmalkotásnak nem minősülő videó, hang-, valamint tv-felvétel	Eseti megállapodás szerint”
---------	--	-----------------------------

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK

38/2013.(X.2.) önkormányzati rendelete

az önkormányzat tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használatának szabályairól

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37 § (4) bekezdésében, valamint a 34. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A filmforgatási célú közterület-használattal összefüggő, a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben meghatározott valamennyi képviselő-testületi hatáskörben a polgármester jár el.

2. §

(1) A filmforgatás során a szomszédos ingatlanok gyalogos és gépkocsival történő megközelítését a közterület-használó köteles folyamatosan biztosítani.

(2) Ha a filmforgatási célú igénybevétellel érintett közterületre vonatkozóan már az önkormányzat hatályos közterület-használatra vonatkozó rendelete alapján egyéb közterület-használat iránti kérelmet nyújtottak be, a már előbb benyújtott kérelem az elbírálás során elsőbbséget élvez.

(3) Ha a hatósági szerződés megküldésének időpontjában a filmforgatás célú igénybevétellel érintett közterületre vonatkozóan érvényes közterület-használati engedély van kiadva, a hatósági szerződés csak akkor hagyható jóvá, ha:

a./ a filmforgatásra a már kiadott közterület-használat miatt kerül sor, vagy

b./ az érvényes közterület-használati engedéllyel rendelkező ezt írásban tudomásul veszi, az ellen kifogást nem emel.

(4) Meg kell tagadni a hatósági szerződés jóváhagyását, ha a kérelmezővel szemben korábbi közterület-használat során a filmforgatási célú igénybevételre irányuló kérelme benyújtását megelőző egy éven belül jogellenes közterület-használat, vagy díjfizetési hátralék miatt eljárás indult.

3. §

A kérelmező köteles az alábbi feltételek biztosításáról gondoskodni:

a./ a használat után köteles a közterületen az eredeti állapotot helyreállítani,

b./ köteles az általa igénybe vett közterület, valamint a közterületen lévő tárgyakat, közterületi műtárgyakat rendben- és tisztántartani,

c./ köteles a keletkező hulladék elszállítására közszolgáltatási szerződést kötni, és ennek keretében valamennyi hulladék elszállításáról gondoskodni,

d./ köteles előzetesen tájékoztatni a filmforgatással érintett lakosságot és vállalkozásokat a filmforgatással kapcsolatos valamennyi lényeges információról,

e./ köteles a filmforgatással kapcsolatos esetleges forgalomkorlátozásokról haladéktalanul a helyi médiában előzetes tájékoztatást közzétenni,

f./ köteles a filmforgatás miatt vagy azzal összefüggésben keletkezett károkat megtéríteni.

4. §

(1) A filmforgatással érintett közterület jellegétől függően a kérelmező köteles a filmforgatási célú közterület-használat miatt felmerülő, azzal összefüggésben keletkező bevétel-kiesések, többletköltségek keletkezése miatt külön megállapodást kötni:

a./ a helyi menetrend szerinti autóbusz közlekedés esetén az önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló közlekedési szolgáltatóval, valamint

b./ a fizető-parkolóhelyek vonatkozásában a parkolási szolgáltatóval.

(2) Az (1) bekezdésben írt külön megállapodás a közterület-használatra vonatkozó hatósági szerződés elválaszthatatlan mellékletét képezi.

5. §

A hatósági szerződés jóváhagyásának feltételeként kell meghatározni mindazon előírásokat is, amelyeket a közterület-használatban a közútkezelő, a zöldfelület kezelője a hozzájárulásában, nyilatkozatában meghatároz.

6. §

A filmforgatási célú közterület-használatra vonatkozó hatósági szerződés kizárólag a 2-5. §-ban meghatározott feltételekkel hagyható jóvá.

7. §

A jóváhagyott és aláírt hatósági szerződést, vagy annak hiteles másolatát a kérelmező köteles a helyszínen magánál tartani, és az ellenőrzésre jogosultak felhívására bemutatni.

8. §

A filmforgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események elhárulása esetén a közterület-használatot olyan időtartamra kell meghosszabbítani, ameddig a filmforgatási célú közterület igénybevétel akadályozva volt. A közterület filmforgatási

célú használatát az akadály elhárulta, illetve a rendkívüli természeti esemény után, a kárelhárítást és helyreállítást követően, legfeljebb 5 munkanapon belül újra biztosítani kell.

9. §

(1) Az önkormányzat a tulajdonában álló közterület filmforgatási célú használatát a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény – az igénybevétel iránti kérelem időpontjában hatályos – 3. mellékletében meghatározott legmagasabb díj, valamint a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben írt fogyasztói árindex szorzatával korrigált összeg alapján számított közterület-használati díj ellenében biztosítja.

(2) A filmforgatás célú közterület-használatról szóló, jóváhagyott hatósági szerződésben rögzített díjat a hatósági szerződés aláírásával egyidejűleg kell az önkormányzat részére megfizetni.

(3) A közterület filmforgatási célú használata esetén a kérelmező a közterület-használati díj megfizetése alól kizárólag abban az esetben mentesíthető, ha közérdeket szolgál. E rendelet alkalmazásában közérdekű célnak minősül az önkormányzat, az önkormányzat intézménye, az önkormányzat kizárólagos vagy többségi tulajdonában álló gazdasági társaság, vagy ezek tulajdonában álló gazdasági társaság, valamint az önkormányzat által alapított alapítvány, közalapítvány által vagy érdekében, továbbá oktatási, tudományos vagy ismeretterjesztő célok, vagy filmművészeti állami felsőoktatási képzés keretében készülő filmalkotás érdekében végzett filmforgatás.

10. §

E rendelet alkalmazásában turisztikailag kiemelt közterületnek minősül:

- a./ a helyi építészeti értékek védelméről szóló 29/1993.(XII.16.) önkormányzati rendelet 1. melléklet (1) bekezdésében meghatározott városközpont,
- b./ a Jégpince út, Bartók Béla körút, Homok utca és a Kétrózsa köz által határolt terület,
- c./ az Árpád utca, Kenderesi utca, Bartók Béla körút által határolt terület.

11. §

Filmforgatási célú közterület-használat naponta 9,00 – 22,00 óra közötti időszakra engedélyezhető, azonban különösen indokolt esetben a hatósági szerződés jóváhagyásában a polgármester ettől eltérő időtartamra is engedélyezheti.

12. §

(1) E rendelet a fejlesztéspolitikáért felelős miniszternek a 37/2011.(III.22.) Korm. rendelet alapján kiadott állásfoglalása kézhezvételét követő napon lép hatályba.

(2) Hatályon kívül helyezve

(3) Hatályon kívül helyezve

(: Dr. Puskás Tivadar :)
polgármester

(: Dr. Gaál Róbert :)
jegyző

2. Kiskunfélegyháza -> 34/2016. (X.3.) önk. rendelet 6.§ rendelkezik

6. §

Filmforgatás céljából történő közterület használat szabályai

(1) A filmforgatás céljából történő közterület használat során a használó köteles

- a) a használt közterület tisztán és rendben tartásáról a használat teljes időtartama alatt folyamatosan gondoskodni,
- b) a zöldfelületet kíméletesen használni,
- c) 22 óra utáni forgatás esetén a használt területre vonatkozó zajvédelmi előírásokat betartani és
- d) a használat megszűnését követően
  - da) a területet eredeti állapotával legalább egyenértékűen helyreállítani,
  - db) az esetlegesen okozott környezetszennyezést megszüntetni,
  - dc) a területet kiürített állapotban az önkormányzat részére visszaadni.

(2) A filmforgatás céljából történő közterület-használat során a stáb parkolására díszburkolattal ellátott közterület nem használható.

3. Komló -> nincs rendelet

4. Várpalota -> 33/2010 (IX.14.) önk. rendelet 29.§ rendelkezik

29.§ (1) Film- és televízió felvételek céljára használt és emiatt a forgalom elől átmenetileg lezárt területeken lévő üzletek, közintézmények megközelítését a közterület-használatra jogosultnak biztosítani kell az igénybevétel idején is. Ennek elmaradása esetén az ebből eredő károkat a polgári jogi szabályok szerint viseli.

(1a) A mozgóképről szóló törvény (a továbbiakban: Mgtv.) szerinti filmalkotás forgatása céljából történő közterület-használat (a továbbiakban: filmforgatás célú közterület-használat) vonatkozásában a rendelet szabályait az e szakaszban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(1b) A filmforgatás célú közterület-használattal összefüggő, Mgtv-ben meghatározott képviselő-testületi hatásköröket a polgármester gyakorolja. Filmforgatási célú közterület-használat esetén a polgármester a tulajdonosi hozzájárulást az Mgtv. vonatkozó rendelkezései alapján a hatósági szerződés jóváhagyásával adja meg.

(1c) Mentesség kizárólag közérdekű célokat szolgáló filmalkotások forgatása esetén adható. Közérdekű célokat szolgálnak különösen az oktatási, a tudományos és az ismeretterjesztő témájú filmalkotások.

(1d) A filmforgatás célú közterület-használat nem haladhatja meg a 15 nap időtartamot.

(1e) A forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események esetén a közterület-használati engedélyt olyan időtartamban kell meghosszabbítani és a közterület-használatot engedélyezni, ameddig a filmforgatás akadályozott volt. A közterület-használatot ilyen esemény esetén az akadály elhárulása után azonnal, természeti esemény esetén az esetleges kárelhárítást és helyreállítást követően újra biztosítani kell.

(1f) Kizárólag stáb-parkolás vagy technikai kiszolgálás céljából történő közterület használatához az e rendelet szerinti közterület-használati hozzájárulás szükséges.

(1g) A filmforgatás során a szomszédos lakó ingatlanok gyalogos vagy gépkocsival történő megközelítését a közterület-használó köteles folyamatosan biztosítani. E kötelezettséget nem tartalmazó hatósági szerződés nem hagyható jóvá.

(1h) Ha az Mgtv. szerinti hatósági szerződés megküldésének időpontjában a közterületre vonatkozóan érvényes közterület-használati szerződés van, a közterület-használat jóváhagyását meg kell tagadni.

5. Dombóvár -> 26/2012. (VII.6.) önk. rendelet -> 10/A.§ rendelkezik

10/A.§

(1) A közterület filmforgatási célú igénybe vétele esetében a rendelet rendelkezéseit az e §-ba illetve a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvénybe foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A képviselő-testület a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben a települési önkormányzat tulajdonában lévő közterület filmforgatási célú igénybevétele során a települési önkormányzat részére megállapított hatáskörök gyakorlására a polgármestert hatalmazza fel.

(3) A filmforgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események esetén az Önkormányzat az akadály elhárulását követő 10 napon belül biztosítja újra a közterületet olyan időtartamban, ameddig a filmforgatás akadályozva volt.

(4) A közterület filmforgatási célú igénybevétele esetében alkalmazandó díjakra a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény szerint alkalmazható legmagasabb díjak alkalmazandók.

(5) A díjkezdvezmények tekintetében a rendelet 8. §-ának rendelkezései alkalmazandók.

6. Villány

Villány Város Önkormányzata

Villány Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2013. (XI.28.) önkormányzati rendelete a filmforgatási célú közterület-használatról

Villány Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott felhatalmazás szerint, a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében, a következőket rendeli el:

1.§ E rendelet hatálya kiterjed:

- a) Villány Város közigazgatási területén minden természetes és jogi személyre, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre.
- b) Közhasználatra szolgáló minden olyan állami, vagy önkormányzati tulajdonban álló földterületre, amelyet a rendeltetésének megfelelően bárki használhat, és az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván. Rendeltetése pedig különösen a telkek térbeli kapcsolatának, megközelítésének-, a közúti és gyalogos közlekedés-, a kikapcsolódás, szórakozás, sporttevékenység, szabadidő-eltöltés-, a felvonulás, gyülekezés, közösségi megnyilvánulás-, szobor elhelyezésének, emlékhely kialakításának, művészeti alkotások elhelyezésének, a közművek elhelyezésének, zöldfelületek kialakításának biztosítása.
- c) Egyéb ingatlanoknak a közhasználat céljára átadott terület részére, melyekre a közterületre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

2.§ (1) Villány Város Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) filmforgatás célú közterület-használattal összefüggő, a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben (a továbbiakban: Mgtv.) meghatározott képviselő-testületi hatásköröket Villány Város Polgármesterére ruhazza át.

(2) A megyei kormányhivatal által Villány Város Önkormányzatának (a továbbiakban: Önkormányzat) jóváhagyásra megküldött hatósági szerződés tervezetről a Polgármester haladéktalanul egyeztet a Városképi Bizottsággal.

3.§ (1) Amennyiben megállapítást nyer, hogy a hatósági szerződés tervezetben megjelölt közterületre vonatkozóan már közterület-használat engedélyezése iránti kérelmet nyújtottak be, a benyújtott kérelem az elbírálás során elsőbbséget élvez.

(2) Ha a hatósági szerződés tervezet megküldésének időpontjában az adott közterületre vonatkozó érvényes közterület-használati engedély van, a közterület-használat hatósági szerződés tervezet jóváhagyását meg kell tagadni.

4.§ (1) A hatósági szerződés tervezet abban az esetben hagyható jóvá, ha a kérelmező vállalja:

- a) a közterület használat befejezését követő 3 napon belül az eredeti állapot helyreállítását,
- b) az igénybe vett közterület és a közterületen elhelyezett tárgyak rendben- és tisztán tartását, állaguk megővését,
- c) a keletkezett hulladék elszállításáról történő folyamatos gondoskodást,
- d) a filmforgatással érintett személyek folyamatos tájékoztatását a filmforgatással kapcsolatos információkról,
- e) az esetleges forgalomkorlátozásokról szóló tájékoztatók megjelentetését a helyi médiában, szóróanyagokon, plakátokon,
- f) a filmforgatás során a használattal érintett közterülettel szomszédos ingatlanok gyalogos vagy gépkocsival történő megközelítésének folyamatosan biztosítását,
- g) a filmforgatás miatti vagy azzal összefüggésbe hozható esetleges károk megtérítését, beleértve a harmadik személy által az Önkormányzattal szemben érvényesített kárt is.

(2) A hatósági szerződés tervezet nem hagyható jóvá, ha:

- a) a kérelmező, a kérelem benyújtását megelőző két éven belül, korábbi hatósági szerződésben megállapított díjat nem fizette meg,
- b) a kérelmező, a kérelem benyújtását megelőző két éven belül, korábbi hatósági szerződésben foglaltak be nem tartásával, szabálytalanul használta a közterületet,
- c) a kérelmező, a kérelem benyújtását megelőző két éven belül közterület használati engedély nélkül használta a közterületet, vagy a közterület használati díjat nem fizette meg,
- d) a kérelmezőnek a kérelem benyújtáskor az Önkormányzattal szemben bármilyen kiegyenlített tartozása van.

5.§ A filmforgatást akadályozó, de a kérelmezőnek fel nem róható, előre el nem hárítható események esetén az Önkormányzat, az akadály elhárulását és az esetleges kárelhárítást vagy helyreállítást követő 15 napon belül ismét biztosítja a közterület használatot az akadályoztatással megegyező időtartamban.

6.§ (1) A filmforgatási célú közterület-használatért fizetendő díj (a továbbiakban: díj) megegyezik az Mgtv. 3. sz. mellékletében foglalt legmagasabb díjtételek mindenkori mértékével.

(2) A díjat a Kérelmező köteles a hatósági szerződés átvételével egyidejűleg megfizetni.

(3) A Kérelmező a díjat Villány Város Önkormányzatának 11731142-15331263 számú számlájára történő átutalással fizetheti meg.

(4) A díj megfizetésének igazolása nélkül a közterület használat nem kezdhető meg.

7.§ E rendelet alkalmazásában turisztikailag kiemelt központi területnek számít a Baross Gábor utcának, a Villányi Közös Önkormányzati Hivataltól a Baross Gábor utca-Petőfi Sándor utca kereszteződéséig tartó szakasza, Damjanich utca, Ady fasor, Diófás tér, és a Bormúzeum környéke (a terület lehatárolása a rendelet 1. sz. Melléklete szerint), valamint a Rendezvénytér.

8.§ (1) A kérelmező a közterület-használati díj megfizetése alól abban az esetben mentesíthető, ha a filmforgatási tevékenység közérdekű célt szolgál.

(2) Közérdekű célnak minősül különösen az Önkormányzat, az Önkormányzat intézménye, az Önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaság által vagy érdekében végzett, továbbá oktatási, tudományos vagy ismeretterjesztési célú filmforgatás.

(3) A közérdekű cél fennállásáról a Polgármester, a Városképi Bizottság vélemény-nyilvánítását követően dönt.

9.§ (1) A filmforgatási célú közterület-használat együttesen (forgatási helyszín, technikai kiszolgálás, stáb, parkolás stb.) nem haladhatja meg a város teljes közterületének 50%-át.

(2) A filmforgatási célú közterület-használat időtartama nem haladhatja meg a 4 hetet.

10.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

7. Pellérd -> 8/2013 (IX.15.) önk. rendelet 2.§ rendelkezik:

A Rendelet 15. §-a a következő 15/A. – 15/C. §-sal egészül ki:

15/A. §

(1)A képviselő-testület a filmforgatási célú közterület-használattal összefüggő – Mgtv.-ben a képviselő-testület hatáskörébe utalt – hatáskört a polgármester gyakorolja.

(2)A közterület filmforgatási célú igénybevétele nem haladhatja meg az egy hét időtartamot.

(3)A filmforgatás során a közterület használó köteles biztosítani a lakóingatlanok, a közintézmények és szolgáltatóegységek folyamatos megközelítését. E kötelezettséget nem tartalmazó hatósági szerződés nem hagyható jóvá.

(4)Ha a közterületre - a közterület filmforgatási célú igénybevételére vonatkozó hatsági szerződés megküldése időpontjában – érvényes közterület használati szerződés vagy engedély van, a közterület-használat jóváhagyását meg kell tagadni.

(5)A forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek fel nem róható, valamint a rendkívüli természeti események esetén a közterület-használati engedélyt olyan időtartamban kell meghosszabbítani és a közterület-használatot engedélyezni, ameddig a kérelmező a filmforgatásban akadályoztatva volt. A közterület-használatot ilyen esemény esetén az akadály elhárulását követően azonnal – természeti esemény esetén, az esetleges kárelhárítást és helyreállítást követően - újra biztosítani kell.

8. Nagyharsány

**Nagyharsány Községi Önkormányzat
7/2013. (IX. 3.) önkormányzati rendelete
a közterület filmforgatás célú használatáról**

Nagyharsány Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében, valamint a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37. § (4) bekezdésében kapott

felhatalmazás alapján, a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 34. § (5) bekezdésében és az egyes törvényeknek a közigazgatási hatósági eljárásokkal, az egyes közhiteles hatósági nyilvántartásokkal összefüggő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXXIV. törvény 98. §-ában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (a továbbiakban: Mgtv.) szerinti filmalkotás forgatása céljából történő közterület-használat (a továbbiakban: filmforgatás célú közterület-használat) vonatkozásában e rendelet szabályait kell alkalmazni.

(2) A filmforgatás célú közterület-használattal összefüggő, Mgtv.-ben meghatározott képviselő-testületi hatásköröket a polgármester gyakorolja.

2. § Nagyharsány Községi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek filmforgatási célú használatának díja:

1.	forгатási helyszín:	200 Ft/m ² /nap
2.	Technikai kiszolgálás:	150 Ft/m ² /nap
3.	Stáb parkolás:	100 Ft/m ² /nap

3. § (1) A 2. §-ban meghatározott díj megfizetésére mentesség nem adható.

(2) Kedvezmény kizárólag közérdekű célokat szolgáló filmalkotások forgatása esetén adható. Közérdekű célokat szolgálnak különösen az oktatási, a tudományos és az ismeretterjesztő témájú filmalkotások.

(3) A közterület használati díjkedvezmény mértéke maximum 50% lehet.

4. § (1) A filmforgatás célú közterület-használat időtartama nem lehet több egy hétnél.

(2) Vasárnap és ünnepnapokon a filmforgatás célú közterület-használat nem engedélyezhető. A közterület-használat időtartama naponta kizárólag reggel 7 és este 21 óra közötti időtartamra engedélyezett.

(3) Rendkívüli természeti események, illetve a kérelmezőnek nem felróható, de a forgatást akadályozó események bekövetkeztekor olyan időtartamban kell a közterület-használati engedélyt meghosszabbítani, és a közterület-használatot engedélyezni, ameddig a filmforgatás akadályozott volt.

(4) A közterület-használatot a (3) bekezdés szerinti, kérelmezőnek fel nem róható akadályozó esemény esetén az akadály elhárulása után azonnal, természeti esemény esetén az esetleges kárelhárítást és helyreállítást követően újra biztosítani kell.

5. § A település központjában, valamint a polgármesteri hivatal előtti közterületen, a közterület-használat során foglalt terület együttesen (forгатási helyszín,technikai kiszolgálás, stáb-parkolás) nem haladhatja meg a 150 m² területet.

6. § A kizárólag stáb-parkolás vagy technikai kiszolgálás céljából történő közterület használathoz az e rendelet szerinti közterület-használati hozzájárulás szükséges.

7. § A filmforgatás során a közterület-használó köteles a szomszédos lakó ingatlanok gyalogos vagy gépkocsival történő megközelítését folyamatosan biztosítani. E kötelezettséget nem tartalmazó hatósági szerződés nem hagyható jóvá.

8. § Ha az Mgtv. szerinti hatósági szerződés megküldésének időpontjában a közterületre vonatkozóan érvényes közterület-használati szerződés van, a közterület-használatot jóváhagyni nem lehet.

9. § A forгатási helyszín, technikai kiszolgálás, stáb parkolás fogalmak vonatkozásában a 2004. évi II. törvény 3. számú mellékletében meghatározott fogalom meghatározásokat kell alkalmazni.

10. § Ez a rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

11. § A rendelet kihirdetéséről a jegyző a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott módon gondoskodik.

Nagyharsány, 2013. szeptember 2.

Beregszászi József
polgármester

Szarkándi Zita
jegyző

9. Alsószentmárton -> nincs rendelet
10. Mosdós

Mosdós Község Önkormányzata Képviselő-testülete 9/2013. (IX.18.) önkormányzati rendelete a közterület filmforgatás célú hasznosításáról

Mosdós Község Önkormányzat Képviselő-testülete a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37. §. (4) és (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontjában és a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 34. § (5) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (a továbbiakban: Mgtv.) szerinti filmalkotás forgatása céljából történő közterület-használat (a továbbiakban: filmforgatás célú közterület-használat) vonatkozásában e rendelet szabályait kell alkalmazni.

2.§

(1) A filmforgatás célú közterület-használattal összefüggő, Mgtv-ben meghatározott képviselő-testületi hatásköröket a polgármester gyakorolja.

(2) A képviselő-testület az önkormányzat tulajdonában lévő közterületek filmforgatási célú használatának díját az 1.melléklet szerinti díjtételek alapján állapítja meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott díj megfizetése alól mentesség adható.

(4) Mentesség kizárólag közérdekű célokat szolgáló filmalkotások forgatása esetén adható. Közérdekű célokat szolgálnak különösen az oktatási, a tudományos és az ismeretterjesztő témájú, valamint a települést és intézményeit bemutató, önkormányzati rendezvényeken készülő filmalkotások.

3.§

(1)A filmforgatás célú közterület-használat nem haladhatja meg egybefüggően a kettő hét időtartamot.

(2) Vasárnap és ünnepnapokon a filmforgatási célú közterület-használat nem engedélyezhető.

(3) A közterület-használat naponta 7 és 21 óra közötti időtartamra vonatkozhat.

(4) A forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események esetén a közterület-használati engedélyt olyan időtartamban kell meghosszabbítani és a közterület-használatot engedélyezni, ameddig a filmforgatás akadályozott volt.

(5) A közterület-használatot a (3) bekezdés szerinti esemény esetén az akadály elhárulása után azonnal, természeti esemény esetén az esetleges kárelhárítást és helyreállítást követően újra biztosítani kell.

4.§

(1) A település központjában, valamint a polgármesteri hivatal előtti közterületen a közterület-használat együttesen (forgatási helyszín,technikai kiszolgálás, stáb-parkolás) nem haladhatja meg a 150 m² területet.

(2) Kizárólag stáb-parkolás vagy technikai kiszolgálás céljából történő közterület használathoz az e rendelet szerinti közterület-használati hozzájárulás szükséges.

(3) A filmforgatás során a szomszédos lakó ingatlanok gyalogos vagy gépkocsival történő megközelítését a közterület-használó köteles folyamatosan biztosítani. E kötelezettséget nem tartalmazó hatósági szerződés nem hagyható jóvá.

(4) Ha az Mgtv. szerinti hatósági szerződés megküldésének időpontjában a közterületre vonatkozóan érvényes közterület-használati szerződés van, a közterület-használat jóváhagyását meg kell tagadni.

5. §

E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Keresztes József
polgármester

Patakiné Kercsó Szilvia
jegyző

Rendelet kihirdetve: Mosdós, 2013. szeptember 18.

Patakiné Kercsó Szilvia
jegyző

11. Zsira

Zsira Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2013.(X.01.) rendelete az önkormányzati tulajdonban álló közterületek filmforgatási célú használatáról

Zsira Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja, valamint a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (továbbiakban: Mozcóképc tv.) 34. § (3) és (5) bekezdése, valamint a 37. § (4) és (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az alábbi rendeletet alkotja.

1. § (1) A rendelet hatálya az önkormányzat tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használatára terjed ki.

(2) Filmforgatású célú közterület-használat alatt - figyelembe véve - a Mozcóképc tv. 34. §

(1) bekezdés b) pontjában meghatározottakat

a) forgatási helyszín által elfoglalt,

b) a filmforgatáshoz szükséges technikai jellegű tevékenységhez fűződő,

c) stáb parkolás miatt igénybe vett közterület-használatot kell érteni.

(3) Zsira településen turisztikailag kiemelt közterület nem található.

2. § A közterületek filmforgatási célú használati díjak felső határát az 1. § (2) bekezdésszerű használati jogcímei szerint az 1. számú melléklet tartalmazza.

3. § (1) A közterület-használati díjat a 2. §-ban meghatározott mértékben kell megállapítani.

(2) A 2. §-ban meghatározott közterület-használati díjból 50 % díjkezdvezményt kell biztosítani a 2 napot és 200 m²-t használt közterületet meg nem haladó közterület-használat esetén.

4. § Mentés a közterület-használati díjfizetési kötelezettség alól az oktatási, tudományos vagy ismeretterjesztő témájú filmalkotások forgatása érdekében felmerülő közterület-használat.

5. § (1) A forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek fel nem róható közterület-használat meg hiúsulása esetén az önkormányzat az akadály elhárítását követő 2 napon belül biztosítja a közterület-használat lehetőségét.

2) Ha a forgatást rendkívüli természeti esemény akadályozza, a rendkívüli természeti esemény esetén, ha az kárelhárítási tevékenységet nem igényel 1 napon belül, ha kárelhárítási tevékenység is felmerül, akkor e tevékenység ellátását követő 1 napon belül kell a közterület-használat lehetőségét biztosítani.

6. § (1) A filmforgatási célú közterület-használat időtartama esetenként nem lehet több 7 egymást követő napnál.

(2) Filmforgatási célú közterület-használat nem engedélyezhető állami -és helyi ünnepnapokon.

(3) Filmforgatási célú közterület-használat 21.00 óra - 7.00 között csak úgy engedélyezhető, hogy a következő napon filmforgatás az érintett időszakban nincs.

7. § A filmforgatási célú közterület-használatlal összefüggő a Mozcókép tv.-ben meghatározott képviselő-testületi hatáskörök gyakorlási jogát a képviselő-testület a polgármesterre ruházza át.

8. § Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dorogi Árpád
polgármester

Czipetics Györgyné
jegyző

12. Felsőszölnök

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képvisező-testületének 6/2014 (V.6.) önkormányzati rendelete

a közterület filmforgatás célú hasznosításáról

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képvisező-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében és a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 34. § (5) bekezdésében és az egyes

törvényeknek a közigazgatási hatósági eljárásokkal, az egyes közhiteles hatósági nyilvántartásokkal összefüggő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXXIV. törvény 98. §-ában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (a továbbiakban: Mktv.) szerinti filmalkotás forgatása céljából történő közterület-használat (a továbbiakban: filmforgatás célú közterület-használat) vonatkozásában e rendelet szabályait kell alkalmazni.

2.§ (1) A filmforgatás célú közterület-használattal összefüggő, Mktv-ben meghatározott képviselő-testületi hatásköröket a polgármester gyakorolja.

(2) A képviselő-testület az önkormányzat tulajdonában lévő közterületek filmforgatási célú használatának díját az 1. számú melléklet szerinti díjtételek alapján állapítja meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott díj megfizetése alól mentesség nem adható.

(4) Kedvezmény kizárólag közérdekű célokat szolgáló filmalkotások forgatása esetén adható. Közérdekű célokat szolgálnak különösen az oktatási, a tudományos és az ismeretterjesztő témájú filmalkotások.

(5) A közterület használati díjkedvezmény mértéke maximum 50% lehet.

3.§ (1) A filmforgatás célú közterület-használat nem haladhatja meg az egy hét időtartamot.

(2) Vasárnap és ünnepnapokon filmforgatás célú közterület-használat nem engedélyezhető. A közterület-használat naponta 7 és 21 óra közötti időtartamra vonatkozhat.

(3) A forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek nem felróható, valamint a rendkívüli természeti események esetén a közterület-használati engedélyt olyan időtartamban kell meghosszabbítani és a közterület-használatot engedélyezni, ameddig a filmforgatás akadályozott volt.

(4) A közterület-használatot a (3) bekezdés szerinti esemény esetén az akadály elhárulása után azonnal, természeti esemény esetén az esetleges kárelhárítást és helyreállítást követően újra biztosítani kell.

4.§ (1) A település központjában a közterület-használat együttesen (forgatási helyszín, technikai kiszolgálás, stáb-parkolás) nem haladhatja meg a 150 m² területet.

(2) Kizárólag stáb-parkolás vagy technikai kiszolgálás céljából történő közterület használatához az e rendelet szerinti közterület-használati hozzájárulás szükséges.

(3) A filmforgatás során a szomszédos lakó ingatlanok gyalogos vagy gépkocsival történő megközelítését a közterület-használó köteles folyamatosan biztosítani. E kötelezettséget nem tartalmazó hatósági szerződés nem hagyható jóvá.

(4) Ha az Mktv. szerinti hatósági szerződés megküldésének időpontjában a közterületre vonatkozóan érvényes közterület-használati szerződés van, a közterület-használat jóváhagyását meg kell tagadni.

5.§ (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

1. számú melléklet a 6/2014.(V.06.) önkormányzati rendelethez

1. A település központjában, vagy díszburkolattal ellátott területen fizetendő térítési díj:
  - a. Forgatási helyszín: 400 Ft/m²/nap
  - b. Technikai kiszolgálás: 200 Ft/m²/nap
  - c. Stáb parkolás: 150 Ft/m²/nap
2. A település közterületén, vagy díszburkolattal el nem látott területen fizetendő térítési díj:
  - a. Forgatási helyszín: 200 Ft/m²/nap
  - b. Technikai kiszolgálás: 150 Ft/m²/nap
  - c. Stáb parkolás: 100 Ft/m²/nap

E melléklet alkalmazásában a forgatási helyszín, technikai kiszolgálás, stáb parkolás fogalmak vonatkozásában a 2004 évi II. törvény 3. számú mellékletében meghatározott fogalom meghatározásokat kell alkalmazni.

13. Siklósnagyfalu -> nincs rendelet
14. Old

Old Községi Önkormányzat
8/2013. (IX.16.) önkormányzati rendelete
a közterület filmforgatás célú használatáról

Old Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében, valamint a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 37. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 34. § (5) bekezdésében és az egyes törvényeknek a közigazgatási hatósági eljárásokkal, az egyes közhiteles hatósági nyilvántartásokkal összefüggő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXXIV. törvény 98. §-ában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (a továbbiakban: Mgtv.) szerinti filmalkotás forgatása céljából történő közterület-használat (a továbbiakban: filmforgatás célú közterület-használat) vonatkozásában e rendelet szabályait kell alkalmazni.

(2) A filmforgatás célú közterület-használattal összefüggő, Mgtv-ben meghatározott képviselő-testületi hatásköröket a polgármester gyakorolja.

2. § Old Községi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek filmforgatási célú használatának díja:

1. forgatási helyszín: 200 Ft/m²/nap
2. Technikai kiszolgálás: 150 Ft/m²/nap
3. Stáb parkolás: 100 Ft/m²/nap

3. § (1) A 2. §-ban meghatározott díj megfizetésére mentesség nem adható.

(2) Kedvezmény kizárólag közérdekű célokat szolgáló filmalkotások forgatása esetén adható. Közérdekű célokat szolgálnak különösen az oktatási, a tudományos és az ismeretterjesztő témájú filmalkotások.

(3) A közterület használati díjkedvezmény mértéke maximum 50% lehet.

4. § (1) A filmforgatás célú közterület-használat időtartama nem lehet több egy hétnél.

(2) Vasárnap és ünnepnapokon a filmforgatás célú közterület-használat nem engedélyezhető. A közterület-használat időtartama naponta kizárólag reggel 7 és este 21 óra közötti időtartamra engedélyezett.

(3) Rendkívüli természeti események, illetve a kérelmezőnek nem felróható, de a forgatást akadályozó események bekövetkeztekor olyan időtartamban kell a közterület-használati engedélyt

meghosszabbítani, és a közterület-használatot engedélyezni, ameddig a filmforgatás akadályozott volt.

(4) A közterület-használatot a (3) bekezdés szerinti, kérelmezőnek fel nem róható akadályozó esemény esetén az akadály elhárulása után azonnal, természeti esemény esetén az esetleges kárelhárítást és helyreállítást követően újra biztosítani kell.

5. § A település központjában, valamint a polgármesteri hivatal előtti közterületen, a közterület-használat során foglalt terület együttesen (forgatási helyszín,technikai kiszolgálás, stáb-parkolás) nem haladhatja meg a 150 m² területet.

6. § A kizárólag stáb-parkolás vagy technikai kiszolgálás céljából történő közterület használathoz az e rendelet szerinti közterület-használati hozzájárulás szükséges.

7. § A filmforgatás során a közterület-használó köteles a szomszédos lakó ingatlanok gyalogos vagy gépkocsival történő megközelítését folyamatosan biztosítani. E kötelezettséget nem tartalmazó hatósági szerződés nem hagyható jóvá.

8. § Ha az Mgtv. szerinti hatósági szerződés megküldésének időpontjában a közterületre vonatkozóan érvényes közterület-használati szerződés van, a közterület-használatot jóváhagyni nem lehet.

9. § A forgatási helyszín, technikai kiszolgálás, stáb parkolás fogalmak vonatkozásában a 2004. évi II. törvény 3. számú mellékletében meghatározott fogalom meghatározásokat kell alkalmazni.

10. § Ez a rendelet a kihirdetést követő napon lép hatályba.

11. § A rendelet kihirdetéséről a jegyző a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott módon gondoskodik.

Old, 2013. szeptember 16.

Baski László

polgármester

Szarkándi Zita

jegyző

15. Répcevis

Répcevis község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2013.(X.01.) rendelete az önkormányzati tulajdonban álló közterületek filmforgatási célú használatról

Répcevis Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja, valamint a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (továbbiakban: Mozcóképc tv.) 34. § (3) és (5) bekezdése, valamint a 37. § (4) és (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az alábbi rendeletet alkotja.

1. § (1) A rendelet hatálya az önkormányzat tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használatára terjed ki.

(2) Filmforgatású célú közterület-használat alatt - figyelembe véve - a Mozcóképc tv. 34. §

(1) bekezdés b) pontjában meghatározottakat

a) forgatási helyszín által elfoglalt,

b) a filmforgatáshoz szükséges technikai jellegű tevékenységhez fűződő,

c) stáb parkolás miatt igénybe vett közterület-használatot kell érteni.

(3)Répcevis településen turisztikailag kiemelt közterület nem található.

2. § A közterületek filmforgatási célú használati díjak felső határát az 1. § (2) bekezdés szerinti használati jogcímek szerint az 1. számú melléklet tartalmazza.

3. § (1) A közterület-használati díjat a 2. §-ban meghatározott mértékben kell megállapítani.

(2) A 2. §-ban meghatározott közterület-használati díjből 50 % díjkedvezményt kell biztosítani a 2 napot és 200 m²-t használt közterületet meg nem haladó közterület-használat esetén.

4. § Mentés a közterület-használati díjfizetési kötelezettség alól az oktatási, tudományos vagy ismeretterjesztő témájú filmalkotások forgatása érdekében felmerülő közterület-használat.

5. § (1) A forgatást akadályozó, de a kérelmezőnek fel nem róható közterület-használat meg hiúsulása esetén az önkormányzat az akadály elhárítását követő 2 napon belül biztosítja a közterület-használat lehetőségét.

2) Ha a forgatást rendkívüli természeti esemény akadályozza, a rendkívüli természeti esemény esetén, ha az kárelhárítási tevékenységet nem igényel 1 napon belül, ha kárelhárítási tevékenység is felmerül, akkor e tevékenység ellátását követő 1 napon belül kell a közterület-használat lehetőségét biztosítani.

6. § (1) A filmforgatási célú közterület-használat időtartama esetenként nem lehet több 7 egymást követő napnál.

(2) Filmforgatási célú közterület-használat nem engedélyezhető állami -és helyi ünnepnapokon.

(3) Filmforgatási célú közterület-használat 21.00 óra - 7.00 között csak úgy engedélyezhető, hogy a következő napon filmforgatás az érintett időszakban nincs.

7. § A filmforgatási célú közterület-használattal összefüggő a Mozcókép tv.-ben meghatározott képviselő-testületi hatáskörök gyakorlási jogát a képviselő-testület a polgármesterre ruházza át.

8. § Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Hollósi Péter Pál
polgármester

Czipetics Györgyné
jegyző

16. Nagykanizsa (megyei jogú város, 48 241 fő, Zala megye)

17. Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 37/2013. (VII.15.) önkormányzati rendelete a filmforgatási célú közterület-használatra vonatkozó szabályokról

18. Petrivente (község, 338 fő Zala megye)

19. -

20. Dévaványa (város, 7772 fő, Békés megye)

21. -

22. Miskolc (megyeszékhely, megyei jogú város, 159 554 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

23. -

24. Röske (község, 3169 fő, Csongrád megye)

25. Rösztke Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2016.(IX.28.) önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában álló közterületek filmforgatási célú használatáról
26. Kulcs (község, 2735 fő, Fejér megye)
27. -
28. Kaba (város, 5878 fő, Hajdú-Bihar megye)
29. Kaba város képviselő testületének 4/2017 (III.20.) önkormányzati rendelete önkormányzati tulajdonban álló közterület filmforgatási célú használatára vonatkozó helyi szabályairól
30. Istenmezeje (község, 1600 fő, Heves megye)
31. Istenmezeje Község Önkormányzata Képviselő-testülete 14/2013.(VIII.27.) önkormányzati rendelete közterület filmalkotás forgatása céljából történő igénybevétele szabályairól
32. Jászapáti (város, 8585 fő, Jász-Nagykun-Szolnok megye)
33. -
34. Tata (város, 23 613 fő, Komárom-Esztergom megye)
35. -
36. Hollókő (község, 329 fő, Nógrád megye)
37. -
38. Ócsa (város, 9256 fő, Pest megye)
39. -
40. Panyola (község, 606 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
41. -
42. Nagykozár (község, 1961 fő, Baranya megye)
43. Nagykozár Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2013.(IX.2.) önkormányzati rendelete a filmforgatási célú közterület-használatra vonatkozó szabályokról
44. Pécs (város, 145 985 fő, Baranya megye)
- -

Reklámok elhelyezéséről szóló rendelet:

2017. évi CV. törvény 3. § A Tvtv. 12. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Felhatalmazást kap az önkormányzat településképi rendelet hiányában, a reklámok, reklámhordozók és cégek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló önkormányzati rendeletnek - a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLXXIV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) és a végrehajtására kiadott jogszabályokkal való összhang biztosítása érdekében történő - megalkotására és módosítására.”

1. Szombathely
  - 4/2014. (II.10.) önk. rendelet a reklám elhelyezés szabályairól (hatályon kívül helyezett)
  - 21/2017. (X.26.) önk. rendelet a településképet meghatározó reklámok, plakátok elhelyezéséről (hatályon kívül helyezett)
2. Kiskunfélegyháza
  - 23/2013. (X.3.) önk. rendelet a településképi védelméről
3. Komló
  - nincs rendelet
4. Várpalota
  - 28/2017. (XII.15.) önk. rendelet a településképi védelméről
5. Dombóvár

- 32/2013. (VIII.28.) önk. rendelet a reklámok, reklámberendezések és cégek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról
  - 6. Villány
    - nincs rendelet
  - 7. Pellérd
    - nincs rendelet
  - 8. Nagyharsány
    - 6/2017. (XII. 29.) önk. rendelet a reklámok, reklámhordozók elhelyezéséről
  - 9. Alsószentmárton
    - nincs rendelet
  - 10. Mosdós
    - 12/2017. (XII.29.) önk. rendelet a településkép védelméről
  - 11. Zsira
    - 7/2017. (XII. 15.) önk. rendelet a reklámok, reklámberendezések és cégek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról, valamint a településképi bejelentési eljárásról
  - 12. Felsőszölnök
    - nincs rendelet
  - 13. Siklónagyfalu
    - nincs rendelet
  - 14. Old
    - 8/2017. (XI.29.) önk. rendelet a reklámok, reklámhordozók elhelyezéséről
  - 15. Répcevis
    - 6/2017. (XII.15.) önk. rendelet a reklámok, reklámberendezések és cégek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról, valamint a településképi bejelentési eljárásról
16. Nagykanizsa (megyei jogú város, 48 241 fő, Zala megye)
 Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 28/2017. (IX.5.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről
 Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 11/2017. (II.27.) önkormányzati rendelete Nagykanizsa Megyei Jogú Város településfejlesztésével, településrendezésével és településképi eljárásaival összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól
17. Petrivente (község, 338 fő Zala megye)
 Petrivente Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 1/2018 (I.30.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről
 Petrivente Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2017 (X.26.) önkormányzati rendelete A reklámok, reklámhordozók és cégek elhelyezése és az azokkal kapcsolatos településképi bejelentési eljárás szabályairól
18. Dévaványa (város, 7772 fő, Békés megye)
 Dévaványa Város Önkormányzat Képviselő-testületének 20/2017.(XII.1.) önkormányzati rendelete a reklámok, reklámhordozók elhelyezésének követelményeiről
19. Miskolc (megyeszékhely, megyei jogú város, 159 554 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén megye)
 Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 44/2017 (XII.22.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről
 Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 3/2017 (II.21.) önkormányzati rendelete Miskolc Megyei Jogú Város településfejlesztési,

- településrendezési és településképi feladataival összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól
20. Rösztke (község, 3169 fő, Csongrád megye)
Rösztke Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2017.(IX.28.) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településképi-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól
  21. Kulcs (község, 2735 fő, Fejér megye)
hatályon kívül: Kulcs Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2017 (XI.30.) önkormányzati rendelete a reklámok, reklámhordozók elhelyezéséről
  22. Kaba (város, 5878 fő, Hajdú-Bihar megye)
  23. -
  24. Istenmezeje (község, 1600 fő, Heves megye)
Istenmezeje község képviselő testülete 18/2017.(XII.12.) önkormányzati rendelete Istenmezeje Község településképiének védelméről
Istenmezeje község képviselő testülete 16/2017.(XII.5.) önkormányzati rendelete a reklámok, reklámhordozók és cégek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról
Istenmezeje község képviselő testülete 10/2017.(VI.1.) önkormányzati rendelete a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet partnerségi egyeztetés szabályairól
  25. Istenmezeje község képviselő testülete 16/2017.(XII.5.) önkormányzati rendelete a reklámok, reklámhordozók és cégek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról
  26. Jászapati (város, 8585 fő, Jász-Nagykun-Szolnok megye)
Jászapati Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 27/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelete a településképi védelemről
  27. Tata (város, 23 613 fő, Komárom-Esztergom megye)
Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2017(III.30.) önkormányzati rendelete a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet készítése, módosítása egyeztetésének és elfogadásának közös szabályairól
Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 38/2013(XII.19.) önkormányzati rendelete a településképi véleményezés, bejelentés és kötelezés helyi szabályairól
Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 24/2017(XI.30.) önkormányzati rendelete a reklámok, reklámhordozók elhelyezéséről
  28. Hollókő (község, 329 fő, Nógrád megye)
  29. Hollókő Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2017. (VI.30.) önkormányzati rendelete A településképi véleményezési és településképi bejelentési eljárásról
  30. Ócsa (város, 9256 fő, Pest megye)
Ócsa Város képviselő testületének 16/2017 (X.26..) önkormányzati rendelete Ócsa város településképiének védelméről
Ócsa Város képviselő testületének 5/2017 (IV.27..) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel, településrendezéssel és a településképpel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól
  31. Panyola (község, 606 fő, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
  32. -
  33. Nagykozár (község, 1961 fő, Baranya megye)
Nagykozár Község Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2017.(X.31.) önkormányzati rendelete a településképi bejelentési eljárásról és településképi kötelezettségről.

Nagykozár Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2017.(VIII.07.) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településképv-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól

Nagykozár Község Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2017.(X.31.) önkormányzati rendelete a reklámelhelyezésekről.

34. Pécs (város, 145 985 fő, Baranya megye)

hatályon kívül helyezett: Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 42/2017. (IX.29.) önkormányzati rendelete a reklámok, reklámhordozók és cégek elhelyezésének településképi követelményeiről

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 53/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelete Pécs Megyei Jogú Város településképi védelméről és a helyi építészeti-műszaki tervtanács működtetéséről (+módosítások)

Türelmi zóna

Szbtv. 8. § (1) Az önkormányzat a prostitúció tömeges megjelenése esetén rendeletében egy türelmi zónát jelölhet ki. Kivételesen - ha egy türelmi zóna kijelölése nem lehetséges - több türelmi zóna is létesíthető. A közterületi prostitúció folyamatos észlelése esetén türelmi zóna kijelölése nem mellőzhető az ötvenezer lélekszám feletti települések esetében.

(2) Az önkormányzat rendeletében a 7. §-ban meghatározott védett övezeteken kívül a közterület más részein, illetve az ott működő egyes nyilvános helyeken is megtilthatja a prostituáltak tevékenységét.

(3) Türelmi zóna létesítése esetén az önkormányzat - kivételesen - a 7. § (1) bekezdés *b)-c)* pontjaiban meghatározott távolsági korlátozásoktól akkor térhet el, ha a zóna határvonala másként nem jelölhető ki.

(4) Az önkormányzat a védett övezeteken kívül időben is korlátozhatja a prostituáltak tevékenységét. Az önkormányzat e jogosultságát - türelmi zóna kijelölése esetén - a zónában folyó közcélú rendezvények időtartama alatt is érvényesítheti.

1. Szombathely

- nincs rendelet

2. Kiskunfélegyháza

- nincs rendelet

3. Komló

- nincs rendelet

4. Várpalota

- nincs rendelet

5. Dombóvár

- nincs rendelet

6. Villány

- nincs rendelet

7. Pellérd

- nincs rendelet

8. Nagyharsány

- nincs rendelet

9. Alsószentmárton

- nincs rendelet

10. Mosdós

- nincs rendelet

11. Zsira

- nincs rendelet

12. Felsőszölnök

- nincs rendelet

13. Siklónagyfalu

- nincs rendelet

14. Old

- nincs rendelet

15. Répcevis

- nincs rendelet

1. Nagykanizsa (megyei jogú város, 48 241 fő , Zala megye)
  - a. -
2. Petrivente (község, 338 fő Zala megye)
  - a. -
3. Dévaványa (város, 7772 fő , Békés megye)
  - a. -
4. Miskolc (megyeszékhely, megyei jogú város, 159 554 fő , Borsod-Abaúj-Zemplén megye)
  - a. -
5. Rösztke (község, 3169 fő , Csongrád megye)
  - a. -
6. Kulcs (község, 2735 fő , Fejér megye)
  - a. -
7. Kaba (város, 5878 fő , Hajdú-Bihar megye)
  - a. -
8. Istenmezeje (község, 1600 fő , Heves megye)
  - a. -
9. Jászapáti (város, 8585 fő , Jász-Nagykun-Szolnok megye)
  - a. -
10. Tata (város, 23 613 fő , Komárom-Esztergom megye)
  - a. -
11. Hollókő (község, 329 fő , Nógrád megye)
  - a. -
12. Ócsa (város, 9256 fő , Pest megye)
  - a. -
13. Panyola (község, 606 fő , Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
  - a. -
14. Nagykozár (község, 1961 fő , Baranya megye)
  - a. -
15. Pécs (város, 145 985 fő , Baranya megye)
  - a. -

X. A jogalkotási követelmények és az önkormányzati jogalkotás viszonya - hibák, törvénysértések a gyakorlat tükrében, a közösségi együttélés szabályai vonatkozásában

A jogalkotással kapcsolatos alaptörvényi, törvényi és (ezekkel részben átfedésben levő) szakmai kívánalmak teljesülése jogállamban elengedhetetlen követelmény: ezek hiányában a jogalkalmazási bizonytalanságok kódolva vannak, a lánc végén pedig – a jogalkotó esetleges hibája (hanyagsága, tudatlansága, szakmai hiányosságai) következtében mind a jogalkalmazó, mind a jog címzettjei hátrányos következményeket szenvedhetnek el, méltánytalanság, igazságtalanság érheti őket; kiszámíthatatlanság, jogbizonytalanság keletkezhet. A jogalkotás tehát – bár szerintem nem fontosabb vagy magasabb rendű, mint a jogalkalmazás – a címzettek iránt hatást erősebben meghatározza és determinálja, az esetlegesen felmerülő jogalkotási hibák pedig – gyakran politikai okok miatt – nehezebben, hosszadalmasabban, körülményesebben korrigálhatók.

Sajnos a jogalkotási hibák központi szinten is számos esetben megtalálhatók, szívesebb és nagyobb tárházat találunk viszont a helyi önkormányzati szinten, ahol esetenként igazi gyöngyszemek bukkannak elő a jogalkotási termékek között. Ezekből válogattam néhányat, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.), valamint a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: Jszt.) egyes szempontjai alapján csoportosítva, természetesen korántsem a teljesség igényével.

1. A jogalkotási törvény szabályrendszerének esetenkénti sérelme

1.1. Az egyértelmű szabályozási tartalom követelménye

A Jat. 2. § (1) bekezdése szerint: „A jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.”

a) A korábban a helyi szabálysértési jogalkotás után lehetővé tett, tiltott közösségellenes magatartások, majd az erre felhatalmazást adó törvényi szabály megsemmisítését követően megnyílt, a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartások meghatározásának lehetősége számos helyi rendeletet eredményezett, gyakran kellő számú jogalkotási hibával⁸¹⁹.

b) Kaposvár erre vonatkozó rendeletének 23. § (3) bekezdése például így szólt: „*Aki a járműve vagy gépjárműve alakjától eltérő reklámtáblával reklámozik*, tiltott, közösségellenes magatartást követ el”. Magam részéről ezt a kitélt nehezen tudom értelmezni.

c) A korábbi pécsi rendelet 10. §-a szerint „[a]ki a *játszóteret meg nem engedett módon vagy nem játék céljára használja*, tiltott, közösségellenes magatartást valósít meg”. Kérdés, mire gondolt a jogalkotó a „nem játék céljára” fogalmon kívül eső, a „meg nem engedett mód” körébe eső magatartásokkal kapcsolatban. A „vagy” kitétel miatt ugyanis bármelyik „elkövetési mód” szankcionálható; így a gyerekekre vigyázó személy, az átsétáló ember is. Kérdés az is, hogy mi a „meg nem engedett mód”, hol van szabályozva a megengedettség fogalma.

d) Apátfalva rendeletének 10. § a) pontja szerint tiltott közösségellenes magatartást követett el az aki:

⁸¹⁹ A vizsgált rendeleteket az érintett önkormányzatok honlapjáról töltöttem le, így könnyen lehet, hogy már nem mindegyik elérhető, vagy más szövegváltozattal érhető el.

„a.) A tulajdonában, használatában lévő ingatlana előtt húzódó járdát a járda és a kocsút közötti területet a szükséges mértékben az évszaknak megfelelően, *de legalább havonta 1 alkalommal* nem gazmentesíti, és a fűvet nem vágja le”.

A *havi egy alkalommal történő gazmentesítés és fűvágás télen néha nehezen kivitelezhető*; vélhetően a jogalkotó nem is erre gondolt, ám a szabály megfogalmazása nem sikerült pontosra.

e) Nagykanizsa szabályozása [12. § k) pont] szankcionálta, ha valaki „[a] hótól, jégtől síkossá vált járdát, gyalogjárdát, lépcsőt a hóesést, valamint a fagyást követően lehető leghamarabb nem tisztítja meg oly módon, hogy a járdaszakasz *70 %-a járható legyen*”. Abba a jogvitába már bele sem gondolok, amikor a tulajdonos és az önkormányzat közötti vita arról szól, hogy a járdának hosszában vagy szélességében kell 70%-ban tisztának lennie. A felesleges túlszabályozás (a %-os meghatározással) inkább ront az értelmezési helyzeten, mint javít.

f) Szarvas Város „közösségellenes” rendeletének 9. § (2) bekezdése kimondta: „[t]ilos a lakóházban minden olyan magatartás, amely az együttélés követelményével ellentétes, *botránys, túrhetetlen, a jóérzést sérti, vagy elrettentést kell*”.

Mivel a rendeletből egyértelműen kiderült, hogy a „lakóház” nem a társasházra vagy lakótelepre szűkített fogalom, érdekes az a felvetés, hogy a polgár a saját otthonában egyrészt miért ne viselkedhetne „túrhetetlen”, „botránys” módon (ha ezzel mást nem zavar); másrészt ki és milyen módon ellenőrzi ezt. A másik felvetés arra a jelenségre irányul, amikor a jogalkotó nem tud precízen definiálni egy fogalmat, ám törekszik erre: ebből születnek a melléknevek halmozásai, a körülírási kísérletek, a példákkal történő – általában sikertelen – meghatározási kísérletek. Nehezen meghatározható ugyanis, mi a túrhetetlen vagy a botránys – ugyanaz a magatartás életkori, neveltetési, éppen aktuális lelkiállapotú helyzettől függően különböző személyeknek mást és mást jelenthet és jelent is.

g) Ugyancsak a túlzott precizitási törekvés áldozatának tűnik Balatonkeresztúr „közösségellenes” szabályozásának egyik pontja. A 8. § (1) bekezdés b) pontja szerint közösségi együttélés alapvető szabályaiba volt ütköző, ha valaki „b) ingatlanát szükség szerint, de évente legalább 6 alkalommal (május 1-ig, május 25-ig, június 15-ig, július 10-ig, augusztus 5-ig, szeptember 5-ig) gyomtól, gáztól nem tisztítja meg, a 20 cm-es magasság elérését megelőzően rendszeresen nem kaszálja”.

A szükség szerint kitételekre mondhatnánk, hogy túl általános, így valójában betarthatatlan szabályt eredményez, ám a dátum szerint megjelölt hat alkalom meghatározása épp a másik véglet irányába viszi el a szabályozást. Egyrészt, meglehetősen nehéz ellenőrizni ennek (mármint a dátumnak) a betartását, másrészt gyakori, hogy nincs is szükség fűnyírásra, figyelemmel arra, hogy a növényzet a hetekig tartó kánikulában egyáltalán nem növekszik, így „karbantartására” sincs igény.

Érthető a növényzet magasságára vonatkozó előírás is, viszont ugyanígy okozhat problémákat egy későbbi jogvitában: a megjelölt magasság átlagmagasság, vagy egyetlen elszabadult (más típusú, gyorsabban növekvő) gaz-szál léte is megalapozza a közösségellenes magatartást?

1.2. A felesleges és/vagy ellenőrizhetetlen (betarthatatlan) jogalkotási elemek megjelenése

Gyakoriak a helyi rendeletekben a felesleges definíciók, amikor a jogalkotó a hétköznapi címzett számára is világos tartalmat hordozó, egyértelmű szavakat, kifejezéseket kíván meghatározni. Ebből aztán vagy csak felesleges, esetenként mókás, más esetben viszont éppen értelmezési igényeket megnyitó következmény keletkezik. Lássunk erre is néhány példát.

a) Zalakaros rendeletében szerepeltek az alábbi „értelmező rendelkezések”:
 „- utcai fasorok: az utak mentén egy sorban lévő fák összessége,
 - virágtartók: növényzettel beültetett tartóedények”.

A két definíciót feleslegesnek gondolom; a jogszabály címzettjei (alapvetően a helyi lakosok) számára a mindennapi életben egyértelműen azonosítható, további magyarázatot nem igénylő fogalmakról van szó. A meghatározás azonban veszélyt is rejthetett: a virágtartó ugyanis e definíció szerint nem foglalta magában a növényzettel be nem ültetett (például télen üresen hagyott) tartóedényeket, így azok megrongálása esetén nem lehetett volna jogszerűen alkalmazni a rendelet szankcióit. Az egyértelműsége törekvés tehát éppen az ellenkező hatást érte (érhette) el.

b) A pécsi „közösségellenes” rendelet is tartalmazott gyöngyszemeket. Meghatározta például azt, hogy az

„utcai éneklés”: „közterületen hangszer nélkül pusztán az emberi hanggal létrehozott tevékenység”.

„utcai zenélés”: „közterületen *hangosító berendezés nélkül vagy hangosító berendezéssel, hangszerrel folytatott zenélés...*”

Ezzel is az a probléma, hogy magyarázatot nem igénylő szavakat, kifejezéseket törekszik meghatározni a jogalkotó. Mi az eredmény? A rendelet meghatározása szerint utcai éneklésnek minősül a köszönés vagy akár a tüsszentés is. A zenélés tekintetében pedig sokaknak nyilvánvaló, hogy az vagy hangosító berendezés nélkül, vagy pedig hangosító berendezéssel történik, ugyanis más variációt nehéz elképzelni. Mindezt azonban normatív erővel kellett felruházni, jelezve, hogy a jogalkotó éber szeme elől nincs menekvés a renitens helyi zenélőknek.

c) A szegedi „közösségellenes” rendelet kimondta, hogy:

„[t]ilos *este 21 óra és másnap 10 óra közötti időszakban az utcai zenélés*”, a (2) bekezdés szerint pedig „[t]ilos *a délelőtt 10 és este 21 óra közötti időben bármilyen hangosító berendezés, eszköz használatával végzett utcai zenélés*”.

Szörszálhasogatásnak tűnhet, de amennyiben az órákat 0-24 közötti számozással jelöljük, akkor a „10” előtt nincs szükség a reggel; a „21” előtt pedig az este kitétel alkalmazására: Magyarországon jelenleg ugyanis kizárólag este értelmezhető a „21” óra, hajnalban vagy reggel viszont – legalábbis egyelőre – nem.

d) Sérsekszőlős 14/2004. (VIII. 26.) önkormányzati rendeletének 2. §-a szerint:

„E rendelet alkalmazásában:

...

(1) Avar és kerti hulladék: falomb, nyesedék, kaszálék, egyéb növényi maradványok.

...

(9) Járda: Köztisztasági szempontból az a gyalogos közlekedésre rendelt kiépített és kiépítetlen útterület, amely az ingatlan telekhatárától az úttest széléig (szegélyéig) terjed.”

A felesleges jogalkotás termékének gondolom az (1) bekezdést, figyelemmel arra, hogy magától értetődően általában ezeket a „kategóriákat” sorolja be az ember az avar és a kerti hulladék fogalma alá. Szükségtelen tehát erre külön definíciót alkotni (ami önmaga utal példálózó jellegére az „egyéb” szó alkalmazásával): ez csak arra jó, hogy a felsorolásban nem szereplő tételek vonatkozásában kételyek merüljenek fel

e) Piliscsaba „közösségellenes” szabályozása „csupán” hatástalannak minősíthető: a 11. § (1) bekezdés l) pontja szerint elköveti a tiltott magatartást, aki „munkanapokon este 22 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 8 óra előtt és délután 14 óra után, illetve munkaszüneti napon és vasárnapon környezetet zavaró, zajjal járó munkát végez *(kivéve az építési és kertápolási munkálatokat)*”.

Aligha tudok más – munkaszüneti napon vagy vasárnapon tipikusnak mondhatóan végzett – , zajhatással járó munkát mondani, mint az építési és a kertápolási munkákat. A szabályozás tehát ezesetben feleslegesnek mondható, a kivétel ugyanis szinte teljes egészében semlegesíti az egyébként helyeselhető főszabályt.

f) Kölked Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2013. (III. 1.) önkormányzati rendelete a 11. § a) pontjában kimondja: „11. § Aki

a) a közterületen lévő berendezési és felszerelési tárgyat, fát vagy egyéb növényzetet beszennyez, a helyi közösségi együttélés alapvető szabályait szegi meg”.

A „fát vagy egyéb növényzetet” szóhasználat feleslegességére talán nem szükséges külön érveket felsorakoztatni; elegendő lett volna a „növényzetet” kitétel alkalmazása.

g) Ugyanennek a rendeletnek a 12. §-a két érdekes, „könnyen betartható” szabályt is előír. Eszerint: „12. § Aki

a) építési tevékenységnél, valamint az úttest felbontásánál keletkező por és egyéb szennyező anyagok terjedését nem akadályozza meg,

...

c) a földmunkák végzésénél a kiásott földet úgy tárolja, hogy ezáltal szálló por és egyéb szennyeződés képződik, a helyi közösségi együttélés alapvető szabályait szegi meg”.

Kérdéses, hogy mennyiben lehetséges maximálisan megakadályozni a por terjedését úttest felbontása esetén, másrészt lehet-e úgy kiásott földet tárolni, hogy ne képződjön szennyeződés? Lehetséges, hogy a szennyeződés eltávolításának elmaradása esetére lett volna célszerűbb az előírást megfogalmazni.

h) Ugyancsak ez a rendelet, nevezetesen a 14. § a) pontja rögzíti, hogy „14. § Aki

a) hulladéktároló edénye szükség szerinti, de legalább évente két alkalommal történő tisztásáról és fertőtlenítéséről nem gondoskodik, a helyi közösségi együttélés alapvető szabályait szegi meg”.

Az előírás helyeselhető is lenne, a kérdés csak az: ez miként ellenőrizhető és miként tartatható be (főként az évente két alkalommal történő tisztítás és fertőtlenítés ellenőrzése)?

1.3. A visszaélésszerű(nek tűnő) jogalkotás

Visszaélésnek tűnő szabályozás volt Zalaegerszeg MJV „közösségellenes” rendeletében, ahol ezt olvashatta a címzett:

„14. § (1) Tilos jelentős zajt keltő munkák (fünyírás, fűrészelés, építőipari munkák stb.) végzése *este 20 óra és reggel 8 óra között, valamint ünnepnapokon, kivéve az azonnali hibaelhárítási munkákat és a közterületek gondozása körében végzett tevékenységet*”.

A rendelet szerint tehát a közterületek gondozása közben zajt keltő fünyíró (azaz a város saját tevékenysége vagy a lakosok közterület-gondozása) nem zavarja a lakosok pihenését, a kerítésen

belül, magánterületen végzett fűnyírás keltette zaj viszont tömeglázadások lehetőségét rejtí magában. A város a saját maga javára „kedvező” szabályozással egyrészt kioltja a szabályozás célját (nyugodt pihenés lehetősége), másrészt magát kedvezőbb helyzetbe hozza, mint polgárait.

1.4. A kihirdetés idejének megállapíthatósága

A jogalkalmazás egyik legfontosabb követelménye, hogy a jogalkalmazó tudja: mit és mikortól kell alkalmaznia. A „mikortól”-ra az időbeli hatály adja meg a választ, azonban szerepe van a kihirdetési dátumnak is – akár a „kellő felkészülési idő” követelménye teljesülésének megállapíthatósága miatt⁸²⁰. A kihirdetés dátuma megállapításának (megállapíthatóságának) a jogszabály jelöléséből kell következnie (a zárójelek közé tett dátum jelöli), egyes esetekben azonban a helyi erők erre „rásegítenek” és ezzel a helyzetet is sikerül bizonytalanná tenni. Két példa erre (a rendelet-jelölések más hibáinak, elírásainak észrevételezésétől eltekintek):

„Lengyeltóti Város Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2013 (VI.27) számú önkormányzati rendelete.”

A rendelet aláírásának dátuma 2013. június 28., a kihirdetési záradék szerint a „rendelet kihirdetésre került: 2013. június 28.” Vajon 27-én vagy 28-án hirdették ki a rendeletet?

„Ecsér Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2013.(I.30.) sz. rendelete A közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről.”

Kihirdetési záradék szerint viszont: „A rendelet kihirdetve 2013. január 31-én.”

Vajon melyik a tényleges kihirdetés? Elképzelhető esetleg, hogy egyfajta sajátos éjféλι kihirdetéssel állunk szemben, és a folyamat mindkét naptól igénybe vett értékes perceket? Ne gondolkozzunk ezen feleslegesen tovább, mert az ilyen szokatlan megoldás esetén is a befejezettséget kell alapul venni, azaz csak egy nap lehet a kihirdetés dátuma.

1.5. A kellő felkészülési idő elvárása. A jövőbeli hatálybalépés főszabály-jellege, az azonnali hatályba léptetés kivételessége

A Jat. 2. § (3) bekezdése szerint „A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre”. Szorosan összefügg ez a rendelkezés a Jat. 7. §-ával, mely szerint „7. § (1) A jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját, amely a jogszabály kihirdetését követő valamely nap lehet.

(2) Ha a szabályozás célja másként nem érhető el, a jogszabály hatálybalépésének napja a kihirdetés napja is lehet, ebben az esetben a hatálybalépés időpontját órában kell meghatározni, mely nem előzheti meg a kihirdetés időpontját”.

a) A Jat. kifejezett szabálya ellenére rendszeres, hogy a helyi rendeletek esetén azonnali hatálybalépést alkalmaznak, de még ekkor is elkövetik azt a hibát, hogy nem jelölik meg a napon belül órában a kihirdetés időpontját. Van, amikor ez értelemszerűen nem okoz gondot, de volt rá példa, amikor szankciókat tartalmazó rendeletet (tiltott, közösségellenes magatartásokat meghatározó helyi jogszabályt) léptettek hatályba a kihirdetés napján. Ilyen volt például Pécs – az ac) pontban jelzett – rendelete, ahol a kellő felkészülési idő egyértelműen hiányzott ahhoz, hogy a

⁸²⁰ Az ezzel kapcsolatos problémákat részletesen lásd Kovács Ildikó – Tilk Péter: Gondolatok a kellő felkészülési idő számításának kezdőpontjáról c. írásában. Jogtudományi Közöny, közlésre elfogadva.

címzett az előíráshoz igazítsa magatartását (mivel nagy valószínűséggel reális lehetősége sem volt megismerni a tilalmakat a kihirdetés napján).

Csak néhány példa a nem megfelelő hatályba léptetésre (az egyéb hibák észrevételezése nélkül):

aa) „Kölked Község Önkormányzat Képviselő-testülete 4/2013. (III. 1.) sz. rendelete”:
„18. § E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.”

ab) Szigetvár „közösségellenes” rendeletének 18. §-a szerint e rendelet „kihirdetése napján lép hatályba”.

ac) A pécsi rendelet a 35. §-ában kimondta: „Ez a rendelet 2012. június 1-jén 10.00 órakor lép hatályba”. A kérdés pusztán az, rendelkezésre áll-e a megfelelő felkészülési idő, azaz elvárható-e a címzettekől, hogy a 10.00-kor kihirdetett szabály tartalmát például 11.00-kor már ismerjék és betartsák? Amennyiben pedig a szankcionálásra egy ideig nem kerül sor (épp e probléma miatt), akkor mi értelme a sürgős kihirdetésnek?

b) Van olyan – szerencsére igen ritka – eset is, amikor a rendeletből nemes egyszerűséggel *kimarad a hatályba léptető rendelkezés*. Ilyen volt „Bakháza Község Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2011./XII.1./számú rendelete a közüzemi vízműből szolgáltatott ivóvízért használatáért fizetendő díjakról” (ezzel a hibás jelöléssel és a rendkívül értelmetlen – „ivóvízért használatáért fizetendő” – címmel), amelyben az érdemi tartalmat adó rendelkezéseket követően következett a dátum és az aláírások, de a hatályba léptetés elmaradt. Talán nem is nagy baj ez, mivel a rendelet 1. §-a rögtön azzal indított, hogy „Az ÖR. 7. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép”, de, hogy az „ÖR” alatt melyik korábbi rendeletet kell érteni, az nem derült ki a kiváló produktumból.

1.6. Az indokolási kötelezettség esetenkénti formálissá válása

A Jat. 18. §-a szabályozza a jogszabályhoz fűzött indokolási kötelezettséget. Eszerint: „(1) A jogszabály tervezetéhez a jogszabály előkészítője indokolást csatol, amelyben bemutatja azokat a társadalmi, gazdasági, szakmai okokat és célokat, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismerteti a jogi szabályozás várható hatásait.

(2) A jogszabály tervezetének indokolásában tájékoztatást kell adni a javasolt szabályozás és az európai uniós jogból eredő kötelezettségek összhangjáról, valamint a 20. § szerinti egyeztetési kötelezettségről”.

Sajnos mind a központi, mind a helyi jogalkotásban gyakori, hogy az indokolási kötelezettségre valamiféle letudandó, kellemetlen feladatra tekintenek a jogalkotók (mivel számukra – jó esetben – világos, miért, milyen elérni kívánt céllal és milyen várható hatások kalkulálásával alkotják meg a normát). Az indokolási kötelezettség viszont nem a jogalkotónak magának szól, hanem a címzetteknek, azaz az előírás kötelezettjeinek és a jogalkalmazóknak, akik a jogszabállyal dolgoznak, azt valamilyen módon érvényre juttatják. A jogalkotó azonban rájuk nem minden esetben gondol, és az indokolási kötelezettséget – hasonlóan a hatásvizsgálatokhoz – letudja formálisan, érdemi értelmezési, iránymutatási segítség nélkül.

Példának álljon itt Nyíregyháza Megyei Jogú Város korábbi, tiltott, közösségellenes magatartásokat meghatározó rendeletének részletes indokolása, ami valójában tartalomjegyzéknek látszik:

„Részletes indokolás 1-5. §-hoz

Meghatározásra került a tiltott, közösségellenes magatartás fogalma, az eljáró hatóság és az alkalmazható jogkövetkezmények.

6.§-hoz

Ezen szakaszban a közterületek használatával kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások és a tiltott tevékenység végzése kerültek tételesen meghatározásra.

7.§-hoz

A közutak nem közlekedési célú igénybevételével kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások tételes meghatározása történt meg.

8-9.§-hoz

Az eb sétáltatás és a köztisztaság fenntartásával kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások meghatározására került sor.

10-11.§-hoz

A települési szilárd és a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatáshoz kapcsolódóan tiltott, közösségellenes magatartásként szankcionált tényállások.

12.§-hoz

Nyíregyháza város közhasználatú zöldfelületeinek használatával, védelmével és fenntartásával kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások meghatározása.

13.§-hoz

A reklámhordozók és hirdetések elhelyezésével valamint közzétételével kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások felsorolása.

14.§-hoz

Piacokkal, vásárokkal és a vásárcsarnokra vonatkozó általános szabályokkal kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások meghatározása történt meg.

15.§-hoz

Egyes helyi jelentőségű természeti emlékek védetté nyilvánításával kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások felsorolása.

16.§-hoz

Az egységes központi közműnyilvántartással kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások meghatározása.

Nyíregyháza város címere, zászlaja, díszpecsétje használatának szabályozásával kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások meghatározása.

18.§-hoz

A temetőkről és a temetkezési tevékenységgel kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások felsorolása.

19.§-hoz

A rendelet hatályba lépésének időpontja”.

Aligha kell részletezni, hogy ez a megoldás a Jat. szabályával köszönő viszonyban sem volt.

2. A jogszabályszerkesztésről szóló rendelet előírásainak (nem) érvényesülése

2.1. Az önkormányzati rendelet jelölése

A helyi rendeletek jelölésének hibás megoldásai általában nem okoznak a címzetteknek semmilyen hátrányt, mindenesetre betartásuk az egyik legegyszerűbb „kihívás”. Ezzel együtt gyakran nem sikerül megfelelni ennek a feladatnak.

A Jszer. 1. melléklet 2.3.4. alpont alapján:

„Az önkormányzati rendelet tervezetének a megjelölése
 {a rendelet megalkotójának teljes megjelölése}
 .../... . (... . . . .) önkormányzati rendelete

{a rendelet címe}”

a) Több helyen a változatosságot szem előtt tartva, többféle megoldást is alkalmaznak – megjegyzendő, hogy gyakran azonos időszakban alkotott rendeletek esetén is. Néhány példa erre:

„Kölked Község Önkormányzat Képviselő-testülete
4/2013. (III. 1.) **sz. önkormányzati rendelete**
a helyi közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint azok be nem tartásának
jogkövetkezményeiről”

„Kölked Község Önkormányzat Képviselő – testületének
8/2014. (XI.17.) **sz. önkormányzati rendelete**
Az önkormányzat és szervei szervezeti és működési szabályzatáról szóló 1/2007. (I.29.) sz.
önkormányzati rendelet módosításáról”

„Kölked Község Önkormányzat Képviselő-testületének
1/2015. (I.20.) **önkormányzati rendelete**
az önkormányzati elismerésekről”

„Kölked Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2/2015. (II. 27.) **sz. rendelete** az egyes szociális ellátásokról”

A fenti példák szerint az adott település 2013-ban és 2014-ben következetesen (rosszul) jelölte a helyi jogszabályokat, a 2015. évi első rendeletüknél a helyes megoldást alkalmazták, majd talán a nagyléptékű fejlődéstől megrettenve „továbbfejlesztették” a jelölést, természetesen rossz irányba. Két év alatt így három különböző jelöléssel jelezték a címzetteknek, hogy a változatosság a helyi jogalkotásban is gyönyörködtet, és a testület nem híve a sablonmegoldásoknak.

b) Hibás a jelölés az alábbi szabályozás esetén is:

„Sérsekszőlős Község Önkormányzata Képviselő-testületének
a 13/2008. (V. 30.), 18/2008. (IX. 03.), 13/2009. (VIII. 24.), 12/2012. (V. 31.) rendelettel
módosított

14/2004. (VIII. 26.)
RENDELETE
a környezetvédelemről”

Lehetne persze azzal érvelni, hogy a rendelet még a JsZR. előtti időben keletkezett, azonban a JsZR. hatályba lépését követően a soron következő rendeletmódosításkor az egész rendeletet meg kellett (meg kell) feleltetni a JsZR. előírásainak⁸²¹. Így a rendelet jelölése hibás maradt (és mivel a jelölés nem módosítható⁸²², az egész rendeletet újra el kellett volna fogadni).

c) Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város rendeletei is sajátos megjelenési formát hordoznak, az idők során több változtatáson is átesve. Néhány példa erre:

„20/2014. (10. 29.) Kgy. rendelet A helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról”

⁸²¹ 102. § (1) A módosítás során úgy kell eljárni, hogy a módosított jogszabály egésze és a módosított szerkezeti egység megfeleljen az e rendeletben foglalt követelményeknek.

⁸²² Jat. 8. § (2) bekezdés: „Nem lehet módosítani a jogszabály megjelölését...”.

E jelölésnél a kihirdetés ideje nincs szabályosan jelölve, hiányzik a jogalkotó szerv megjelölése, valamint helytelen a „Kgy. rendelet” megfogalmazás is. A korrekció a sorban következő rendeletnél jelent meg, ahol viszont továbbra sem jelenik meg a jogalkotó szerv megjelölése (ezt nem orvosolja az, hogy a címből kiderül).

„21/2014. (XI. 19.). önkormányzati rendelet Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának és Szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról”

A jogalkotó megjelölése azóta sem jelenik meg az ottani szabályozásokban; néhány friss példa erre:

„3/2015. (II. 11.) önkormányzati rendelet A 2015. évi költségvetés végrehajtásáról”

„6/2015. (II. 28.) önkormányzati rendelet A települési támogatásról”

2.2. A belső tagolással kapcsolatos jelölések problematikája

A belső tagolások „kinézete” a helyi rendeletek esetén mondhatni rendkívüli változatosságot mutat. Magam is úgy vélem, a kisebb problémák közé tartozik, ha az előírt „)” jel helyett „/” jelet alkalmaz a jogalkotó, a probléma csak az, hogy semmilyen fáradtságba nem kerül a Jszt.-nek megfelelő megoldással élni. Az már jóval komolyabb gond, ha az egyes belső szerkezeti egységek azonosíthatósága szenved csorbát, mert például egy §-on belül több, azonos számú bekezdés található, vagy jelöletlen szerkezeti egységek vannak a jogszabályban. Érdemes ezen a téren is tenni egy rövid sétát.

a) A Jszt. 44. § (4) bekezdése szerint „(4) A bekezdéseket szakaszonként újakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, *zárójelek közé foglalt* arab számozással kell megjelölni.” A Jszt. mellékletének 3.5. pontja [„A bekezdés megjelölése”] egyértelműen „*gömb*”-*zárójel* mutat.

A Jszt. 48. § (1) bekezdése szerint pedig „A pontok a latin ábécé kisbetűivel és a „)” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg.”

aa) Nem gömb-zárójeles megoldást alkalmaz például Kölked Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2015. (I.20.) önkormányzati rendelete az önkormányzati elismerésekről, melyben ezt a megjelölési megoldást találhatjuk: „3.§ /1/”; „4.§. /1/”; „7.§. /1/.”

Persze nem ez a legnagyobb probléma a jogalkotásban, viszont az már komolyabb gond, hogy a 8/2014. (XI. 17.) „sz. önkormányzati rendelet”-ük megfelelő jelölést alkalmazott, tehát a jó megoldásból elindultak a rossz felé – aztán később a 2/2015 (II. 27.) rendeletben megint csak helyesen alkalmazták a Jszt.-szabályt.

ab) Sérsekszőlős 14/2004. (VIII. 26.) rendeletének 4. § (2) bekezdése az alábbi megoldást alkalmazza:

„Az Alap bevételi forrásai a következők:

a/ a települési önkormányzat által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság teljes összege,

b/ a Dél-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség által a Sérsekszőlős község területén jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírságok összegének 30 %-a,

c/ a környezetterhelési díjak és az igénybevételi járulékok külön törvényben meghatározott része,

d/ a Sérsekszőlős Önkormányzat bevételeiből - az éves költségvetési rendeletben meghatározott - környezetvédelmi célokra elkülönített összeg,

e/ az Alap lekötéséből származó kamatbevételek,

f/ az 1995. évi LIII. tv. 58. § (6) bekezdés alapján az önkormányzatot arányosan megillető megosztott bevétel,

g/ az állampolgárok, jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek által az Alap részére történt befizetések, illetve bármely, az Alapot illető egyéb bevétel”.

A pontok itt nem a Jszr.-ben meghatározott „)” zárójellel jelennek meg. [Hasonlóan rossz az 5. § (2) bekezdés megoldása is].

b) A Jszr. 37. § (1) bekezdésének második mondata szerint „Jogszabály tervezete jelöletlen szerkezeti egységet nem tartalmazhat.” Tilos tehát a francia bekezdések alkalmazása a felsorolások esetén, mert jogbizonytalanságot okoz az ezekre történő hivatkozás, vagy az ezek valamelyikének módosítására irányuló törekvés alkalmával (főleg, ha sokelemű a felsorolás).

ba) Kölked 2/2015 (II. 27.) „sz.” rendeletének 6. § (3) bekezdése ekként tér el a Jszr.-szabálytól:

„6.§

(3)A lakhatási támogatás *elsősorban természetben nyújtandó*

- vízdíj-, villanyáram-, illetve gázdíj támogatására a szolgáltatóhoz történő utalással,
- szemétszállítási díj kiegyenlítésére a szolgáltató számlájára történő utalással”.

A 10. § (4) bekezdése pedig folytatja a nemes hagyományt:

„Ha az elhalt utolsó lakóhelye, illetve az eltemetésre köteles személy vagy az örökösök kiléte megállapításra kerül, úgy a temetési költség megtérítésére az alábbi intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni:

- az utolsó lakóhely szerinti önkormányzattól a köztemetés költségeit visszaigényelni, ennek hiányában,
- a költségeket hagyatéki teherként a területileg illetékes közjegyzőnél bejelenteni, vagy
- az eltemetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezni”.

bb) Sérsekszőlős 14/2004. (VIII. 26.) önkormányzati rendeletének 9. § (5) bekezdése szerint: „A telepítések során elsősorban figyelembe veendő szempontok a következők:

- az utca jelenlegi domináló fafajai
- a fafajok alakíthatósága (metszéstűrése), vízhajtás képzési hajlama
- a távvezetékek elhelyezkedése, magassága”.

A 10. § (7) bekezdés szerint pedig: „Az engedélyezési kérelemhez csatolni kell:

- 1 db helyszínrajzot az üzemeltetési hely 200 m-es környezetének feltüntetésével;
- a szabadtéri rendezvények esetén a szabadtéri rendezvény helyszínéhez 200 m-es körzetben lévő egészségügyi, vagy oktatási intézmények vezetőivel előzetes egyeztetésre vonatkozó iratokat
- zaj- és rezgéshatárok mindenkor betartására vonatkozó nyilatkozat
- a zajos tevékenység napi kezdésének és befejezésének pontos időpontja
- a zajkeltés illetőleg a hangosítás módja, eszközei
- a kérelmező megbízottjának a neve, aki a zajértékek betartását vállalja és azért felelős”.

Folytatja a sort a 18. § (2) bekezdés is, amely szerint: „Tilos az összerakott hó elhelyezése:

- a gyalogos közlekedési útvonalon,
- az útkereszteződésben,
- az úttorkolatban,
- a kapubejárat elé, annak szélességében,
- a tömegközlekedésre szolgáló jármű megállóhelyénél, a jármű megállóhelye és a járda között”.

c) A Jszr. 47. § (2) bekezdése szerint „(2) Nyitó szövegrész nélkül nem lehet pontokat, alpontokat alkalmazni.”

Ehhez képest „Kölked Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II. 27.) sz. rendelete az egyes szociális ellátásokról” így szabályoz:

„5.§

(1) A települési támogatás pénzbeli vagy természetbeni formában adható.

a) A pénzbeli rendszeres ellátások utalása havonta utólag, a hónap 5. napjáig, a nem rendszeres ellátások kifizetése legkésőbb a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a házipénztárból történik.

b) A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás természetben állapítható meg”.

d) A Jszr. 37. § (1) bekezdés első mondata szerint „A jogszabály tervezetének a szerkezeti egységeit folyamatos sorszámozással vagy a latin ábécé betűivel meg kell jelölni.”

Ez a szabály látszólag magától értetődő, mégis sok esetben – vélhetőleg figyelmetlenségből – sikerül áthágni. Lássunk erre is néhány példát.

da) Sérsekszőlős 14/2004. (VIII. 26.) 10. §-a 2 darab (1) bekezdést és 2 darab (5) bekezdést tartalmaz – mindkét esetben utalva a korábbi hatályon kívül helyezésére. Azaz: nem a korábban hatályon kívül helyezett rendelkezés helyére kerül az új szabály, hanem azt ott hagyva, a számozást „megduplázva” halad az érthetlenség felé. Ekként:

”
(1)⁸²³

(1) A község egész területén, munkanapokon 8.00-16.00 óra között, pihenő és munkaszüneti napokon pedig csak 10.00-16.00 óra között folytatható mobil hangosító berendezés üzemeltetése.

...
(5)⁸²⁴

(5) Az engedélyezés során figyelembe kell venni az érintett területen lévő más szórakoztatóipar létesítmény és hangosító berendezés zajkibocsátását, illetve a tevékenységgel összefüggő zajterhelést is, és azok együttes zajkibocsátása sem haladhatja meg az engedélyezett határértékeket”.

db) Veszprém MJV korábbi (már rég nem hatályos) SzMSz-e [a 35/2002. (XI. 15.) önkormányzati rendelet] is tartalmazott érdekességeket. Érdeemes két §-t teljes terjedelmében bemásolni. Felhívom a tisztelt Olvasó figyelmét a „§”-jel utáni pontra, a „/”-jelek alkalmazására, a 15. § (7) és (8) bekezdésének tartalmi azonosságára, valamint a 16. §-ban alkalmazott *jelöletlen szerkezeti egységekre* és a kettő darab (10) bekezdésre.

„JEGYZŐ

15.§.

....

/4/ Döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket.

/5/ Dönt azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át.

/6/ Tanácskozási joggal vesz részt a Közgyűlés, a Közgyűlés bizottságának ülésén;

/7/ Dönt a hatáskörébe utalt ügyekben. /1990. évi LXV. tv. 36.§. (2)/”

⁸²³ „Hatályát veszítette a 18/2008. (IX. 03.) rendelet 4. §-ával, hatálytalan 2008. szeptember 3. napjától.”

⁸²⁴ „Hatályát veszítette a 18/2008. (IX. 03.) rendelet 4. §-ával, hatálytalan 2008. szeptember 3. napjától.”

/8/ Dönt a hatáskörébe utalt ügyekben.

/9/ A jegyző köteles jelezni a Közgyűlésnek, a bizottságnak és a polgármesternek, ha a döntésüknél jogszabálysértést észlel. /1990. évi LXV. tv. 36.§. (3)/

/10/ A jegyző a Közgyűlés, a polgármester, az alpolgármesterek, a bizottságok elnökei, a városrészi önkormányzatok, valamint a kisebbségi önkormányzatok igénye esetén jogértelmezési kérdésben állásfoglalást ad.”

„A POLGÁRMESTER

16.§.

(9) A polgármester az önkormányzati, valamint az államigazgatási feladatait, hatásköreit a Közgyűlés hivatalának közreműködésével látja el. /1990. évi LXV. tv. 35.§. (1)/.

(10) A polgármester a Közgyűlés döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében irányítja a hivatalt.

A polgármester:

- a jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza a hivatal feladatait az önkormányzat munkájának szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában,

- dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági jogkörökben, egyes hatásköreinek a gyakorlását átruházhatja,

- a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a Közgyűlésnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására,

- hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét,

- gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármesterek, a jegyző, az önkormányzati intézményvezetők tekintetében, /1990. évi LXV. tv. 35.§. (2) a-e./.

- felelős az önkormányzati rendeletek végrehajtásáért. Ezen feladatát a jegyző közreműködésével látja el.

- ellenjegyzzi a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek közvetlen közgyűlési előterjesztéseit,

(10) A polgármester a város polgáraival való közvetlen kapcsolattartás érdekében fogadónapot tart a munka- ügyfélfogadási- és ügyfélszolgálati rend szabályai szerint, amelyet a 3.sz. melléklet tartalmaz.”

Jelzem, hogy a jelöletlen szerkezeti egységek terén e rendeletben az 5. § vitte a pálmát, mivel (3) bekezdése *12 (!) oldalon keresztül* tartó francia bekezdéses megoldással sorolta fel az átruházott feladat- és hatásköröket.

dc) Zalakaros Város Önkormányzata Képviselőtestületének a tiltott, közösségellenes magatartásokról, az elkövetőkkel szembeni pénzbírság kiszabásának szabályairól szóló – már nem hatályos – 34/2012. (IX.14.) önkormányzati rendelete is több érdekességet hordozott. 1. §-a például így nézett ki:

„1. §

b) Hirdemény, hirdető berendezés: Zalakaros Város Önkormányzata képviselőtestületének A táblák, feliratok, plakátok elhelyezésének szabályozásáról szóló szabályozásáról szóló 8/2010. (VI.11.) számú önkormányzati rendeltének 2.§. bekezdésében meghatározott fogalom,

b) Kiemelt közterület a város központi területe: Gyógyfürdő tér, Disz tér, Bodahegyi utca, Szent László tér, Gyimesi Vilmos sétány, Termál utca Bodahegyi utcától a Panoráma/Alma utcáig terjedő szakasza,.

A kettő darab „b” pont önmagában is sokat segít a szabály megértésében, ráerősít viszont az „első” számú b) pontban található helyesírási hiba („Hirdemény”; „számu”; „rendeltének”; stb.) is, valamint az az – egyébként helyesírási – szándék, hogy a helyi lakosságot is vonjuk be a jogalkotásba – ennek azonban nem akként kellene megnyilvánulnia, hogy az „első” számú b)

pontban hivatkozott 2. § bekezdés számát nem írta be a jogalkotó, mintegy rábízván a jogszabály címzettjeire a feladatot.

dd) A folyamatos sorszámozás iránti ellenszenv ugyanebben a zalakarosi rendeletben más helyen is fellelhető volt, a jogalkotó ugyanis – mintegy daczból – a 3. §-ban így alkalmazta a pontok sorrendjét: a g) ponton belül következett a „h.a” és a h.b) (sic!) alpont, majd jött a h) pont.

e) A Jszer. 47. § (4) bekezdése szerint „A nyitó szövegrésznek – a kötőszóval végződő utolsó előtti pont és alpont kivételével -, valamint a záró szövegrésznek a pontok, az alpontok mindegyikével önállóan és együttesen is egyetlen értelmes mondatot kell képeznie.”

Lássunk két „ellenpéldát”.

ea) „Kölked Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II. 27.) sz. rendelete az egyes szociális ellátásokról” így rendelkezik a 8. § (5) bekezdésben:

„8. §

(5) Nem állapítható meg a támogatás, ha az igénylő

a) a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. tv. alapján temetési hozzájárulásban részesül,

b) köztemetés esetén”.

Tehát a b) pontot figyelve, arra az eredményre jutunk, hogy Kölkeden „nem állapítható meg a támogatás, ha az igénylő köztemetés esetén”. Itt tehát kiemelt figyelmet fordítottak arra is, amit a Jszer. 2. §-a tartalmaz – „A jogszabály tervezetét *a magyar nyelv szabályainak megfelelően*, világosan, közérthetően és ellentmondásmentesen kell megszövegezni.”

eb) „Kölked Község Önkormányzat Képviselő-testülete 4/2013. (III. 1.)” önkormányzati rendeletének 9. § (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„9. § (1) Aki közterület zöldfelületét

a) átjárásra,

b) járművel történő behajtásra vagy parkolásra,

c) lerakóhelyként használ,

a helyi közösségi együttélés alapvető szabályait szegi meg”.

Mit is mond az a) pont? Nem kevesebbet, mint azt, hogy „Aki közterület zöldfelületét átjárásra, a helyi közösségi együttélés alapvető szabályait szegi meg”. Nem kevésbé értelmes a b) pont sem, mivel a végeredmény az alábbi: „Aki közterület zöldfelületét járművel történő behajtásra vagy parkolásra, a helyi közösségi együttélés alapvető szabályait szegi meg”.

Viszonylag kis figyelemmel elkerülhetők lennének ezek a hiányosságok és fogalmazási zavarok.

XI. A helyi jogalkotásban megnyilvánuló hibák – sillabusz

Az alábbi táblázatos sillabusz példákat mutat helytelen szabályozási megoldásokra, valamint mintákat kínál a helyes szabályozáshoz.

Helytelen	Helyes	Jogszabályi hivatkozások
<u>Rendelet megjelölése</u>		
Derekegyház község képviselő testületének 9/2014 (XI.13..) önkormányzati rendelete Derekegyház Község Önkormányzata Képviselő- testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról ⁸²⁵	Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közyűlésének 20/2014. (XI.24.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról ⁸²⁶	A JsZR. rendelet mellékletében találhatunk egy támpontot a rendelet megjelölését illetően: „.../... . (... . . . .) <i>önkormányzati rendelete</i> ”
Ipolydamásd Község Önkormányzat Képviselő- testületének 5/2016 (IX.1.) önkormányzati rendelethez AZ ÖNKORMÁNYZAT SZERVEZETEI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATÁRÓL SZÓLÓ 9/2014.(XI.21.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELET MÓDOSÍTÁSÁRÓL ⁸²⁷	Kunsziget Község Önkormányzata Képviselő- testületének 1/2015. (II.18.) önkormányzati rendelethez Kunsziget Község Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról ⁸²⁸	A rendeletszámot egy „/” jellel választjuk el az évtől, majd az évet követően pontot teszünk, a keltezesek kiírásánál a hónapot római, a napot arab sorszámmal tűntetjük fel gömbzárójelek között, s ez után helyezük el az „önkormányzati rendelethez” kifejezést, ezzel kizárva a rövidítesek alkalmazását is.
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 27/2003..(V.29.) önkormányzati rendelethez a nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK 27/2003. (V. 29.) számú		A jogalkotó szerv megjelölését illetően két fajta lehet egyrészt maga a Képviselő-testület vagy pedig a Közgyűlés.

⁸²⁵ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg2ed7dr6eo9dt6ee9em0cj3by8cd1ca0bw1bx2ca7o>

⁸²⁶ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg1ed8dr9eo8dt5ee2em9cj0by7ce4bz5bx6cb7cc6g>

⁸²⁷ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg9ed8dr1eo2dt7ee0em3cj8bx9ce0bz9ce2bx9bz4f>

⁸²⁸ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed8dr7eo0dt1ee2em1cj8by3bx4ce5ca6bw9bz2o>

r e n d e l e t e ⁸²⁹		
Létavértes Városi Önkormányzat Képviselő- testületének 4/2014.(II.11.) Ör.számú rendelete A köztisztviselők munkavégzéséről és juttatásairól szóló rendelet megalkotása ⁸³⁰		
Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2005 (I.20.) önkormányzati rendelete a településrendezési feladatok megvalósítását biztosító sajátos jogintézményekről ⁸³¹		
Gánt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2015 (X.13..) önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzatról szóló 9/2005. (VII. 15.) sz. rendelet módosításáról ⁸³²		
<u>Preambulum</u>		
Cibakháza Nagyközség Önkormányzat Képviselő- testületének 7/2010.(X.14.) önkormányzati rendelete ⁸³³ Preambulum Cibakháza nagyközség Jász- Nagykun-Szolnok megyében, a megyeszékhely Szolnoktól délre a Tisza folyó bal partján a megye délnyugati részén a Tiszazug kistérségben helyezkedik el. Megközelíthető a rajta áthaladó 442. sz. úton...(stb.)		<i>A Jszr. 51. § (1) bekezdése függvényében az önkormányzati rendelet preambulomot nem tartalmazhat.</i>

⁸²⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg6ed7dr0e01dt8ee7em4cj1by0ca5cb4cb7cf2bx7h>

⁸³⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg8ed1dr4e01dt4ee9em4cj3by0by7bx6ca3bx6cb5l>

⁸³¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg6ed3dr2e09dt8ee9em8cj3bx8by7bw6cb7bw0cd7l>

⁸³² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg2ed9dr6e07dt8ee5em0cj7bx8by9cd0cd5bz2ca5f>

⁸³³ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed8dr1eo8dt3ee8em3cj2cd7cb0bz9ce6bw9k>

<i>Fejezetek jelölése</i>		
<p>Bénye Község Önkormányzat Képviselő testületének 5/2014 (XI.12.) számú önkormányzati rendelete</p> <p>az önkormányzat és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸³⁴ – teljes mértékben hiányzik a fejezetek jelölése</p>	<p>Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 3/2018 (II.8.) önkormányzati rendelete</p> <p>Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat 2018. évi költségvetéséről⁸³⁵</p> <p>I. Fejezet A rendelet hatálya, bevételek, kiadások</p> <p>II. Fejezet A költségvetés végrehajtásának általános szabályai, a gazdálkodással kapcsolatos rendelkezések</p> <p>III. Fejezet Záró rendelkezések</p>	<p><i>A Jszr. 40. § (2) bekezdése alapján, „a fejezetet megjelölése - az alábbi sorrendben –</i></p> <p><i>a) a fejezetnek a pozitív egész számokból képzett sorszámát római számmal,</i></p> <p><i>b) a szerkezeti egység típusának megnevezését nagy kezdőbetűvel és</i></p> <p><i>c) a fejezet címét nagy kezdőbetűvel foglalja magában.</i></p>
<p>-Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2015. (II.23.) önkormányzati rendelete A szervezeti és működési szabályzatról⁸³⁶</p> <p>I.ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK II. A KÉPVISELŐ-TESTÜLET III. POLGÁRMESTER, ALPOLGÁRMESTER, JEGYZŐ, ALJEGYZŐ IV. A Polgármesteri Hivatal 23.Záró rendelkezések</p>		<p>Továbbá e jogszabály 1. melléklet 3.2 pontjában is kitér a fentiek jelölésére, amely a következőképp alakul: „{a fejezet pozitív egész számokból képzett száma római számmal}. Fejezet {A fejezet címe nagy kezdőbetűvel}”</p>
<p>16/1995.(VI.22.) önkormányzati rendelet Fegyvernek Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata⁸³⁷</p> <p>I.FEJEZET A KÉPVISELŐTESTÜLET SZERVEZETE ÉS MŰKÖDÉSE II. FEJEZET A KÉPVISELŐTESTÜLET</p>		

⁸³⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed0dr7eo4dt5ee2em1cj4ce5bz8bw9bw0cc9e>

⁸³⁵ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg6ed7dr0eo1dt4ee7em2cj5by0cd1cd4bw3bx0bz7b>

⁸³⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed6dr1eo0dt3ee4em9cj0by1cb2cb9ca6bx7cb6d>

⁸³⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg1ed6dr1eo8dt5ee2em7cj2by3bx2bw1bw2bx7by2c>

<p>BIZOTTSÁGAI, III. A TELEPÜLÉSI KÉPVISELŐ FEJEZET, IV. FEJEZET, A POLGÁRMESTER V/A. FEJEZET AZ ALPOLGÁRMESTER V/B. FEJEZET Együtműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal VI. A JEGYZŐ Szerkesztés...VII. FEJEZET Hatályon kívül helyezve *20 VIII.FEJEZET ÖNKORMÁNYZAT TÁRSULÁSAI IX.FEJEZET HELYI NÉPSZAVAZÁS, NÉPI KEZDEMÉNYEZÉS X.FEJEZETAZ ÖNKORMÁNYZAT VAGYONA XI. FEJEZET ZÁRÓ ÉS ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK *7</p>		
<p>Salgótarján Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2013. (II.21.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸³⁸ ELSŐ FEJEZET, MÁSODIK FEJEZET, HARMADIK FEJEZET, NEGYEDIK FEJEZET, ÖTÖDIK FEJEZET HATODIK FEJEZET HETEDIK FEJEZET, NYOLCADIK FEJEZET</p>		
<p>Nagykőrös Város Önkormányzat Képviselő- testületének 2/2018. (II.16.) önkormányzati rendelete Nagykőrös Város</p>		

⁸³⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed2dr1eo4dt3ee8em7cj6by7cb4cd9bw8bx3by2n>

<p>Önkormányzat 2018. évi költségvetéséről⁸³⁹ <i>Nagykorós</i> esetében viszont a fejezetek jelölése teljes mértékben hiányzik, arab sorszámokkal szerepelnek a címek: „1. Általános rendelkezések, 2. A költségvetés főösszegei, főösszegek részletezése, 3. Eljárási szabályok, 3. Szakaszok jelölése, 4. A költségvetés végrehajtásának ellenőrzése, 5. Záró rendelkezések</p>		
<p>Balatonboglár Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2017(II.16.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2017. évi költségvetéséről⁸⁴⁰ „ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK, II. FEJEZET, III. Fejezet, IV. Fejezet”</p>		
<p><u>A szakaszok jelölése</u></p>		
<p>16/1995.(VI.22.) önkormányzati rendelet Fegyvernek Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata⁸⁴¹ 1.§., 2. §. 3.§. 4. §. 5. §. Szerkesztés</p>	<p>Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelete Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸⁴² 1.§ 2.§ 3.§ (...) stb.</p>	<p><i>A Jsr. 42. §- a értelmében „ a szakaszok megjelölése - az alábbi sorrendben - a) a szakasz pozitív egész számokból képzett arab sorszámát és b) a § jelet foglalja magában.”</i></p>
<p>Edve Község Önkormányzat Edve Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2013. (II. 27.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2013. évi</p>		

⁸³⁹ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg1ed8dr3eo0dt1ee2em9cj2by1cd6cf9ca8cd7bx0l>

⁸⁴⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed4dr1eo4dt1ee2em3cj2by3bx4cd9bx2cc3bw6n>

⁸⁴¹ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg4ed9dr0eo5dt8ee3em6cj5by8bx3bw4bw7bx2by3c>

⁸⁴² <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg0ed1dr2eo9dt0ee5em0cj3by4by7ca0cc7cc6cc5h>

<p>költségvetéséről (Egységes szerkezetben a 8/2013. (X.01.) önkormányzati rendelettel)⁸⁴³ Edve Község jogalkotója a következő jelölési módot alkalmazta: „1. §. 2. § 3. §. 4.§ 5.§, (...) 15.§.”</p>		
<p>Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 20/2014. (XI.24.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸⁴⁴ Szeged Megyei jogú Város Önkormányzata igen sajátos módon sorakoztatja fel a szakaszait, még pedig minden szakasz elé Ö.r. rövidítést helyez. „Ö.r. 1.§ Ö.r. 2.§ (...) stb.”</p>		
<p><u>Bekezdések jelölése</u></p>		
<p>Baracs Község Önkormányzata Képviselő-testülete 1/2018.(II.16.) önkormányzati rendelete A 2018. évi költségvetésről⁸⁴⁵ 2.§: 1,) 2,)</p>	<p>Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 1/2013 (I.24.) önkormányzati rendelete⁸⁴⁶ 1.§: (1) (2) (3) (4) (5)</p>	<p>A Jszr. 44. § (4) bekezdése alapján „a bekezdéseket szakaszonként újrakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, zárójelek közé foglalt arab számozással kell megvalósítani.” Kiemelendő, hogy a Jszr. a zárójelek alatt gömbzárójelet ért.</p>
<p>Gyugy Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/1999(V.3.) önkormányzati rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸⁴⁷ 1.§ : 1. 2. 3. 4. 5.</p>		
<p>Dusnok Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2014.(XI.24.)</p>		

⁸⁴³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed1dr2eo9dt4ee5em0cj1bz2cf7ca4cc3bw4j>

⁸⁴⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed5dr4eo7dt0ee3em2cj7by0cb9cb0bz9cd0bw1d>

⁸⁴⁵ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg1ed0dr9eo2dt3ee4em1cj0by7ce4ca5ca0by5cb2g>

⁸⁴⁶ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg3ed2dr9eo4dt3ee8em3cj2by5ce2bw1by6cf7bz8f>

⁸⁴⁷ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg0ed3dr0eo1dt6ee7em2cj1bx2cd9by8bx1cd2cb3e>

<p>önkormányzati rendelete a Képviselőtestület Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸⁴⁸ 1.§: /1/ /2/ /3/</p>		
<p>Csécse Község Önkormányzat Képviselő-testülete 3/2015 (II.26.) önkormányzati rendelete az önkormányzat és szervei szervezeti működési szabályzatában⁸⁴⁹ 11.§- on belül: „1. 2. 3. 4. (5)”.</p>		
<p>Kazincbarcika Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2013. (IV.19.) önkormányzati rendelete Kazincbarcika Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2013.(IV.19.) önkormányzati rendelete a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸⁵⁰ 12. §- on belül a következő jelölést alkalmazza: „1/”.</p>		
<p><u>Pontok jelölése</u></p>		
<p>Gölle Község Képviselő Testületének 14/2014 (XII.17.) önkormányzati rendelete⁸⁵¹ a képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról 65.§ (3): a.) b.) c.) d.) e.) f.) g.) h.)</p>	<p>Pécsvárad Város Képviselő-testületének 7/2013 (IV.22..) rendelete Pécsvárad Város Önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról⁸⁵² 1.§ (4) A Képviselő-testület bizottságainak elnevezése: a) Kulturális és Turisztikai Bizottság, b) Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság, c) Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság, d) Szociális és Egészségügyi</p>	<p>A Jszer. 37. § (1) bekezdés alapján „a <i>Jogszábaty tervezete jelöletlen szerkezeti egységet nem tartalmazhat.</i></p>

⁸⁴⁸ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg8ed1dr0eo5dt8ee3em8cj9by6ce1cc0bz1bx4cf3k>

⁸⁴⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed7dr8eo1dt6ee7em8cj7bx2bw7bx2ca1cc0cc1o>

⁸⁵⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg8ed5dr4eo1dt0ee3em8cj5cf2cb3by4cb1f>

⁸⁵¹ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed2dr3eo6dt9ee8em5cj8cd5ce6bx9by4bx7g>

⁸⁵² <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg4ed5dr0eo3dt6ee7em2cj9bx6ca5bz6bx7ce6by5p>

	Bizottság.	
<p>Gyugy Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/1999(V.3.) önkormányzati rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatáról⁸⁵³</p> <p>„27.§</p> <p>1. Az önkormányzati rendeletalkotást kezdeményezheti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a település képviselő, • a polgármester, • a jegyző” 		<p>A JsZR. 48. § (1) bekezdés értelmében „a pontok a latin ábécé kisbetűivel és a „)” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg.</p> <p>A (2) bekezdés szerint: Több mint tízenöt elemű felsorolást csak pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal lehet megjelölni.</p>
<p>Bercel Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2017. (III.11.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2017. évi költségvetéséről⁸⁵⁴</p> <p>„11.§. (2) A Képviselő-testület jogosult dönteni:</p> <p>-az intézményi többletbevételek felhasználásáról,</p> <p>-szabad pénzeszközök felhasználásáról.”</p>		<p>Kizárt a jelöletlen bekezdések,- francia bekezdések - alkalmazása.</p>
<p>Kőtelek Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2013.(I.22.) önkormányzati rendeletében⁸⁵⁵ a pontok a következőképp alakulnak: „7. § (3): 1.) 2.) 3.) 4.) 5.) 6.)” illetve a továbbiakban megtalálható a betűs jelölés is</p>		

⁸⁵³ <http://www.njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg0ed3dr0eo1dt6ee7em2cj1bx2cd9by8bx1cd2cb3e>

⁸⁵⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed8dr9eo2dt1ee6em7cj2by5by2by1cd8ca7cf8h>

⁸⁵⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg7ed2dr9eo2dt9ee0em9cj8by1by2cc3bz0cc1bw8p>

ugyanezen logika mentén: a.) b.) c.) (...) stb.		
--	--	--